

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

15

Bought from Hatchwell

Vet. Coll. III B. 18

Owen Thomas's

FROM THE LIBRARY
OF THE

Revd. OWEN THOMAS, D. D.
LIVERPOOL.

PURCHASED AND PRESENTED BY

MR WILLIAM THOMAS,
BOOTLE, LIVERPOOL.

TO

THE THEOLOGICAL COLLEGE,
BALA.

DECEMBER, 1891.

7/5-

TESTAMANT

NEVEZ

HON AOTROU

JÉZUZ-KRIST.

FROM THE LIBRARY
OF THE LATE

Revd. OWEN THOMAS, D. D.,
LIVERPOOL.

PURCHASED AND PRESENTED BY
MR WILLIAM THOMAS,
BOOTLE, LIVERPOOL.

TO

THE THEOLOGICAL COLLEGE,
BALA.

DECEMBER, 1891.

TESTAMANT

NEVEZ

HON AOTROU

JÉZUZ-KRIST.

TRÔET É BRÉZOUNEK,

GANT

I. F. M. M. A. LE GONIDEC.

É ANGOULEM,

LÉKÉAT É GWASKÉREZ GANT F. TRÉMEAU,
GWASKÉRELLER AR ROUÉ HAG AR PRÉFED.

1827.

TAOLEN.

	Pajen				Pajen
Aviel S. Vase.	3	Lizer	1. Da Dimoteuz.		275
— S. Vark.	46	—	2. Da Dimoteuz.		280
— S. Lukaz.	74	—	Da Dituz.		284
— S. Iann.	120	—	Da Filémon.		286
Oberiou ann Ébestel.	155	—	D'ann Hébréed.		287
Lizer d'ar Romaned.	199	—	S. Jakéz.		300
— 1. D'ar Gorintied.	217	—	1. S. Per.		305
— 2. D'ar Gorintied.	235	—	2. S. Per.		310
— D'ar C'halated.	247	—	1. S. Iann.		313
— D'ann Éfézied.	253	—	2. S. Iann.		318
— D'ar Filippied.	259	—	3. S. Iann.		319
— D'ar Golossied.	264	—	S. Judaz.		320
— 1. D'ann Tessalonied.	268	—	Apokalips.		322
— 2. D'ann Tessalonied.	272				

AVIEL SANTEL JÉZUZ-KRIST HERVEZ SANT VAZÉ.

I. PENNAD.

1. LEVR nésted Jézuz-Krist m'âb David, m'âb Abraham.

2. Abraham a c'hanaz Izaak; hag Izaak a c'hanaz Jakob; ha Jakob a c'hanaz Judaz hag hé vreüdeür.

3. Ha Judaz a c'hanaz Farez, ha Zara eüz a Damar; ha Farez a c'hanaz Esron; hag Esron a c'hanaz Aram.

4. Hag Aram a c'hanaz Aminadab; hag Aminadab a c'hanaz Naason; ha Naason a c'hanaz Salmon.

5. Ha Salmon a c'hanaz Booz eüz a Rac'hab; ha Booz a c'hanaz Obed eüz a Rut; hag Obed a c'hanaz Jesé; ha Jesé a c'hanaz David roué.

6. Ha David roué a c'hanaz Salomon, eüz ann hini péhini a oé grég da Uriaz.

7. Ha Salomon a c'hanaz Roboam; ha Roboam a c'hanaz Abiaz; hag Abiaz a c'hanaz Aza.

8. Hag Aza a c'hanaz Jozafat; ha Jozafat a c'hanaz Joram; ha Joram a c'hanaz Oziaz.

9. Hag Oziaz a c'hanaz Joatam; ha Joatam a c'hanaz Akaz; hag Akaz a c'hanaz Ézékiáz.

10. Hag Ézékiáz a c'hanaz Manassez; ha Manassez a c'hanaz Amon; hag Amon a c'hanaz Joziaz.

11. Ha Joziaz a c'hanaz Jékoniaz; hag hé vreüdeür, enn amzer ann dizougadur é Babilon.

12. Ha goudé ann dizougadur é Babilon, Jékoniaz a c'hanaz Salatiel; ha Salatiel a c'hanaz Zorobabel.

13. Ha Zorobabel a c'hanaz Abiud; hag Abiud a c'hanaz Eliasim; hag Eliasim a c'hanaz Azor.

14. Hag Azor a c'hanaz Sadok; ha Sadok a c'hanaz Akim; hag Akim a c'hanaz Éliud.

15. Hag Éliud a c'hanaz Éléazar; hag Éléazar a c'hanaz Matan; ha Matan a c'hanaz Jakob,

16. Ha Jakob a c'hanaz Jozef pried Mari, eüz a béhini eo ganet Jézuz, a c'halveur Krist.

17. Més' éz eüz éta enn-holl eüz a Abraham bété David, pevarzék mabérez; hag eüz a Zavid' bétég ann dizougadur é Babilon, pevarzék mabérez; hag eüz ann dizougadur é Babilon bétég ar C'rist, pevarzék mabérez.

18. Hógen ginivélez ar C'rist a c'hoarvézas ével-henn: Mari hé vamm ó véza dimézet gant Jozef, en em gavaz brazez dré m'é doa engébetet a-berz ar Spéred-Santel, diagent ma oant éat kévret.

19. Ha Jozef hé fried, ó véza eunn dén gwirion, péhini na fellé kéd d'ézhan hé mérékaat, a vennaz hé lakaad er-méaz é-köz.

20. Hógen pa venné kément-sé, chétu euna Éal eüz ann Aotrou en em ziskouéaz d'ézhan dré hé gousk, ó lavarout: Jozef, mab David, n'az péz kéd a aoun ó kémérout gant-é Mari da c'hrég: rág ar péz a zó ganed enn-li a zeü eüz ar Spéred-Santel.

21. Hag eur mab a c'hanó; hag é roi d'ézhan ann hanó a Jézuz: rág hév eo a zic'ubó hé bobl eüz hó féc'héjou.

22. Hógen kémeut-sé a zó hét c'hoarvézet évit sévéni ar péz a oa hét lavaret gant ann Aotrou dré chénou ar Profed, ó lavarout:

23. Chétu eur werc'hez a zeü da véza brazez, hag a c'hanó eur mab, hag é roi'rd d'ézhan ann hanó a Emmanuel, da lavarout eo, Doué gan-é-omp.

24. Hógen Jozef ó véza dihunet, a réaz ar péz en dou'gour'hémened d'ézhan Éal ann Aotrou, hag é kéméraz hé c'hrég gant-han.

25. Ha na anavezaz kéd anézhen na oé gwiliouded eüz hé m'âb

kenta-ganet : hag é róaz d'ézhan ann hanó a Jezuz.

II. PENNAD.

1. JÉZUZ éta ó véza ganet é Bétléhem Juda, enn amzer ar roué Hérodez, chétu é teuz Majed eúz ar saó-héol da Jérusalem.

2. Enn eul lavarout : Péleác'h éma ann hini a zó ganed da roué d'ar Iuzevien? Rág gwéled hon eúz hé stérenersaó-héol, hag omp deüed évid hé azeüli.

3. Hógen pa glevaz ar roué Hérodez kément-sé, é oé enkrézet, hag boll Jérusalem gant-han.

4. Hag ó véza strollet ar pennou eúz ar vélcien ha skribed ar bobl, é c'houlennaz digant-hó péleác'h é tlié béza ganet ar C'hrist.

5. Hag ar ré-man a lavaraz d'ézhan : é Bétléhem Juda; rág ével-sé eo hét skrivet gand ar Profed :

6. Ha té Bétléhem douar Juda, né d-oud kéd ann divéza é-touez penn-keriou Juda; rág ac'hanodé o é teüi ar penn a réno va bobl a Israel.

7. Neüzé Hérodez ó véza galved ar Majed é-kúz, a c'houlennaz gant préder digant-hó é pé amzer é oa en em ziskouézed ar stéren d'ézhó.

8. Hag ó kás anézhó da Vétléhem é lavaraz : it, ha goulennit gant préder péleác'h éma ar bugel : ha pa hó pézó hé gavet, digasit mének d'in eúz a gément-sé, évit ma'z-inn va-unan d'hé azeüli.

9. Ar ré-man goudé béza klevéd ar roué, az éaz-kuit. Ha chétu ar stéren hó doa gwélet er saó-héol az éa enn hó raok, bétég ó véza er-ruet a-üz al léac'h é péhini édo ar bugel, é choumaz éno.

10. Hapa véljond ar stéren, é trid-jont gand eul lévénéz vráz meürbéd.

11. Hag ó véza éad enn ti, é kavjond ar bugel gant Mari hé vamm, hag oc'h en em strinka d'ann douar éc'h azeüljond anézhan : hag ó véza digored hó zenzoriou-é kinnigjond d'ézhan évit róou, aour, ézans ha mirr.

12. Hag ó véza deüed d'ézhó dré hó c'houk eunn ali évit, na zistró-

jont kéd é-trézég Hérodez, é tistrójjond d'hó bró dré eunn hend all.

13. Goudé ma oand éat-kuit, chétu eunn éal eúz ann Aotrou en em ziskouéaz da Jozef dré hé gousk, enn eul lavarout : Saó, ha kémer ar bugel hag hé vamm, ha tec'h con Éjypt, ha choum éno bété ma livirinn d'id; rág Hérodez a glaskó ar bugel évid hé lakaad da vervel.

14. Hé-man ó véza savet, a gémeraz ar bugel hag hé vamm é-pád ann nóz, hag en em dennaz enn Éjypt.

15. Hag é choumaz éno bété ma varvaz Hérodez, évit ma vijé sévéned ar péz en doa lavared ann Aotrou dré c'hénou ar Profed, ével-henn : Galved em eúz va máb eúz ann Éjypt.

16. Neüzé Hérodez ó vélout pénaoz hó doa ar Majed gréat goab anézhan, a vuanékaaz meürbéd, hag é lékéaz laza é Bétléhem, hag enn holl vró tró-war-dró, ann holl vugalé a zaou vloaz ha iaouankoc'h, hervez ann amzer en doa goulennet gant préder digand ar Majed.

17. Neüzé é oé sévéned ar péz a oa hét lavaret gand ar Profed Jérémiaz ével-henn :

18. Léva a zó hét klevéd é Rama; hag ivé klemvanou hag hirvoudou bráz : Rachel ó wéla hé mi-pien, hép menna béza dic'h'laç'ha-ret, rág n'émint mui.

19. Hógen pa oé maró Hérodez, chétu eunn éal eúz ann Aotrou en em ziskouéaz da Josef enn Éjypt dré hé gousk.

20. O lavarout : Saó, ha kémer ar bugel hag hé vamm, ha kóa é douar Israel : rág ar ré a glaské ar bugel évid hé laza a zó maró.

21. Hé-man ó véza savet, a gémeraz ar bugel hag hé vamm, hag a zeüaz é douar Israel.

22. Hógen pa glevaz pénaoz Arkélauz a ioa roué é Judéa é léac'h hé dád Hérodez, en dévoé soun ó vond di : hag ó véza béd dré hé gousk eunn ali digand Doué, en em dennaz war-dró Galiléa.

23. Hag é teüaz da joun enn euz

gear hanvet Nazaret : évit ma vije sévénéd ar péz hô doa lavared ar Brofédéd : Nazaréad é vézô galvet.

III. PENNAD.

1. HOGEN enn deisiou-zé é teñaz Iann-Badézour da brézégi enn distrô eûz a Judéa,

2. O lavarout : Grit pinijen ; råk tostaad a ra rouantélez ann énvou.

3. Råg hen-neze eo eûz a béhini en deûz komzed ar Profed Izaiaz , ô lavarout : Mouéz ann hini a léav el léac'h distrô : aozid hend ann Aotrou : grît ma vézô eeun hé wé-nôdenou.

4. Hôgen Iann en doa eur zaé gréat gant bleô kañval, hag eur gousiz ler war-drô d'hé groazel : hag hé voéd a ioa kiteien-raden ha mélgouéz.

5. Neûzé Jérusalem, ar Judéa holl, hag ann holl vrô war-drô d'ar Jourdan a zeûé d'hé gavout.

6. Hag ô véza ansaved hô féc'héjou, é badézé anézhô er Jourdan.

7. Hôgen ô wélout kalz a Farizianed hag a Saduséed ô tond d'hé vadian, é lavaraz d'ézhô : gwenn ann aéred-viber, piou en deûz desked d'é-hoc'h tec'houd diouc'h ar vuanégez a dlé kouéza war-n-hoc'h?

8. Grid éta eur binijen frouézuz.

9. Ha na livirit kéd enn-hoc'h hoc'h-unan : Abraham hon eûz da dâd : råg hé lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz Doué a hell lakaad da zével eûz ar vein-zé mipien da Abraham.

10. Råg ar vouc'hal a zô a-vréma lékéad out grisicn ar gwéz. Pép gwézen éta péhini na roi kéd a frouez mād, a vézô trouc'het ha taoled enn tân.

11. Évid-oun-mé a vadez ac'hanoc'h enn dour évid hô tigas d'ar binijen ; hôgen ann hini a zeûi war va lerc'h a zô kréoc'h égéd-oun ; ha na zellézann kéd dougen hé vou-tou. Héñ hô padézô er Spéred-Santel hag enn tân.

12. Eur c'hant a zô enn hé zôurn ; hag é nétaï ervād hé leûr : hag é c'hrounnô hé éd er zôifer ; hôgen

ar c'hôlô a zevô enn eunn tan di-vouguz.

13. Neûzé Jézuz a zeûaz eûz a C'haliléa d'ar Jourdan da gavoud Iann, évit béza badézet gant-ham.

14. Hôgen Iann na fellé kéd d'ézhan hé ôber, ô lavarout : Mé eo a dlé béza badézet gan-éz, hag é tedez d'am c'havout?

15. Hôgen Jézuz a respountaz d'ézhan, enn eul lavarout : Lez da ôber bréma : råg ével-sé eo é tléomp sévéni pép gwirionez. Neûzé hen lezaz da vont.

16. Hôgen Jézuz ô véza bét badézet, a zavaz råk-tâl eûz ann dour. Ha chétu ann énvou a oé digored d'ézhan : hag é wélaz Spéred Doué a ziskenné ével eur goulm, hag a zeûaz war-n'ézhan.

17. Ha chétu eur vouéz eûz ann énvou a lavaré : Hé-man eo va mād kër, é péhini em eûz lékéat va holl garantez.

IV. PENNAD.

1. NEUZÉ Jézuz a oé kaset gand ar Spéred enn distrô, évit béza temptet gand ann diaoul.

2. Ha pa en dévoé iunet daougen dervez, ha daou-ugent nôzvez, en doé naoun goudé.

3. Hag ann tempter a dôstaaz hag a lavaraz d'ézhan : Mar d-oud mād Doué, lavar ma teûi ar vein-zé da vara.

4. Hé-man a lavaraz d'ézhan : Skrived eo : Né két gant bara hép-kén é vév ann dén, hôgen gant pép gér a zeû eûz a c'hénou Doué.

5. Neûzé enn disoui ben kasaz er gear zantel, hag hen lékéaz war lein ann templ,

6. Hag é lavaraz d'ézhan : Mar d-oud mād Doué, en em daol d'ann douar : råk skrived eo : Pénaoz en deûz rôed hé c'hourc'hémennou d'hé éled diwar da henn, ha pénaoz é tougind ac'hanod étre hô daouarn, enn aoun dré zarvoud na stokfes da droud out eur méan.

7. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Skrived eo ivé : Na dempti kéd ann Aotrou da Zoué.

8. Ann diaoul hen kasaz c'hoaz war eur ménez uc'hel meurbéd : hag é tiskouézaz d'ézhan holl rouantéléziou ar béd, hag hó skéd.

9. Hag é lavaraz d'ézhan: Kément-sé holl a rôinn d'id, mar fell d'id en em deurel d'ann douar ha va azeüli.

10. Neüzé Jézuz a lavaraz d'ézhan: Kéa-kuit, Satan; rák skrived eo: Ann Aotrou da Zoué a azeüli, ha na zervichi némét-han.

11. Neüzé ann diaoul hen loskaz: ha chétu ann éted a dóstaaz, hag a zer vichaz anézhhan.

12. Hógen pa glevaz Jézuz pénaoz é oa béd dalc'het Iann, en em dennaz é Galiléa.

13. Hag ó véza kuitéed ar géar a Nazaret, é téüaz, hag é choumaz é Kafarnaoum, kéar arvórek, war harzou Zabulon ha Neftali.

14. Évit ma vijé sévéned ar péz a zó bét lavaret gand ar profed Izaiaz:

15. Douar Zabulon, ha douar Neftali, hend ar môr gan tu all d'ar Jourdan, Galiléa ar vroadou.

16. Ar bobl pébini a ioa azézed enn am'houlou, en deüz gwéled eur c'houlouen wráz: hag ar goulou a zó saved war ar ré a oa azézed é bró skéd ar maró.

17. A neüzé é téraouaz Jézuz prézégi, ha lavarout: Grit pinijen; rák tóstaad a ra rouantélez ann énvou.

18. Hógen Jézuz ó kerzoud a-héd môr Galiléa, a wélaz daou vreür, Simon, a c'halveur Per, hag André hé vreür, a daolé hó roued er môr; rák peskétérien oant:

19. Hag é lavaraz d'ézhó: Deüd war va lerc'h, ha mé hó lakai da véza peskétérien túd.

20. Hag hi rák-tál a guitaaz hó rouédou hag az éaz war hé lerc'h.

21. Hag ac'hanó ó vond a-raok, é wélaz daou vreür all, Jakez máb Zébédé, ha Iann hé vreür, pére a ioa enn eur vag gand Zébédé hó zád oc'h soza hó rouédou; hag é c'halvaz anézhó.

22. Hag hi kerkent a guitaaz hó

rouédou hag hó zád, hag az éaz war hé lerc'h.

23. Ha Jézuz az éa war-dró ann holl C'haliléa, ó kélenna enn hó sinagogou, hag ó prézégi Aviel ar rouantélez: hag ó iac'haat kément klénved, ha kémened droug a ioa é-touez ar bobl.

24. Hag ar vrúd anézhhan az éaz dré ann holl Siria, hag é tigasend d'ézhan ann holl ré glánv, túd gla-c'harct gant meür a glénved, gant meür a zrouk, hag ar ré trec'het gand ann diaoul, hag ar ré loarek, hag ar ré péluzet, hag é iac'héé anézhó:

25. Hag eul lód bráz a dúd az éaz war hé lerc'h eüz a C'haliléa, eüz a Zékapoliz, eüz a Jérusalem, eüz a Judéa, hag eüz ann tu-hond d'ar Jourdan.

V. PENNAD.

1. JÉZUZ ó weloud al lód túd-sé, a biñaz war eur ménez, hag ó véza azézed éno, hé zikbled a dóstaaz out-han;

2. Hag ó tigeri hé c'hénou é kélenne anézhó, ó lavarout:

3. Euruz ar ré a zó berr a spéred; rák rouantélez ann énvou a zó d'ézhó.

4. Euruz ar ré a zó habaak; rág ann douar a biaouint.

5. Euruz ar ré a lénv; rák dic'hlaç'hared é vézint.

6. Euruz ar ré hó deüz naoun ha séc'hed eüz ar wirionez; rág gwal-c'hed é vézint.

7. Euruz ar ré a zo trugaréuz; rák trugarez a gavind hó-unan.

8. Euruz ar ré hó deüz eur galoun glán; rák Doué a wélint.

9. Euruz ar ré a gár ar péoc'h; rák bugalé Doué é vézint hanvet.

10. Euruz ar ré a c'houzav heskin évid ar wirionez; rák rouantélez ann énvou a zó d'ézhó.

11. Euruz oc'h pa zeüi ann dúd da zrouk-pédi gan-é-hoc'h, d'hoc'h heskina, ha da lavaroud é-gaou pép droug ac'hanoc'h enn abek d'in.

12. En em laouénait, ha tridit, rág hó kóbr a vézó bráz enn énvou: rág ével-sé eo béd heskined ar

Brosfeded pèrô a zô 'béd enn hô mok.

13. C'hoalen ann douar oc'h. Ma teû ar c'hoalen da golla hé ners, gant pétrâ é vézô saillet? N'eo mui mäd hémed da véza taoled er-méaz, ha da véza mac'het gant treid ann düd.

14. Goulou ar béd oc'h. Eur géar savet war eur ménez na hell két béza kuzet.

15. Ha na énaoueur kéd eur c'heñt-zeur, évid hé lakaad dindân ar boézel; hôgen hé lakaad a réeur war eur c'hantoler, évit ma sklerai holl düd ann ti.

16. Ra zeûi ével-sé hô koulou da luc'ha diräg ann düd, évit ma wé-lint hô mäd-ôberiou, ha ma teûind da veûli hô Täd péhini a zô enn énvou.

17. Na vennit kéd é venn deded évit terri al lézen, pé ar brosfeded: n'ounn kéd deded évit terri, hôgen évit peür-ôber.

18. Räg évit gwir hel lavarann d'é-hoc'h, abarz ma drémé nô ann énv hag ann douar, na vézô két tenned eûz al lézen, eul lizéren nâg eur rouden, ken na vézô sévénet pép-trâ.

19. Piou-bennâg éta a dorro ann distéra eûz ar c'hour'hémennouman, hag a zeskó kément-sé d'ann düd, hen-nez a vézô galved ann divéza é rouantélez annu énvou: hôgen ann hini a rai hag a zeskó kément-sé, hen-nez a vézô galvet brâz é rouantélez ann énvou.

20. Räg hel lavaroud a rann d'é-hoc'h: Ma né két brasoc'h hô kwirionez égéd hini ar Skribed hag ar Farizianed, n'az éot kéd é rouantélez ann énvou.

21. Kleved hoc'h eûz pénaoz eo bet lavared d'ar ré-göz: Na lazi két; räk piou-bennâg a lazi a zellézô béza barnet.

22. Hôgen mé a lavar d'é-hoc'h: Pénaoz piou-bennâg a vuanékai oud hé vreür, a zellézô béza barnet. Piou-bennâg a lavarô d'hé vreür, Räk, a zellézô béza kélennek. Piou-bennâg a lavarô d'ézhan: Dibenn

oud, a zellézô béza taoled é tân ann ifern.

23. Pa ginnigez éta da wéstill d'ann aoter, ma teûez éno da gouna pénaoz en deûz da vreür eunn drabennâg a-énep did:

24. Lez éno da wéstill diräg ann aoter, ha kèa da genta d'en em unvani gand da vreür, ha goudé pa vézi distroët é kinnigi da wéstill.

25. Béz a-unan räk-täl gand da énébour é-päd ma émoud enn hent gant-han, gand aoun na lakafé da énébour ac'hanod étre daouarn ar barner, n'az lakafé ar barner étre daouarn ar ministr, ha na véz lékéad er vâc'h.

26. É gwirionez hel lavarann did, Na zeûi két koid alessé, ken na vézô distaolët gan-éz ann divéza gweonek.

27. Kleved hoc'h eûz pénaoz eo bet lavared d'ar ré-göz: Avoultriez na ri két.

28. Hôgen mé a lavar d'é-hoc'h: Pénaoz piou-bennâg en dévézô selled oud eur vaouez gant c'hoantégez anézhi, hen-nez en deûz gréad avoultriez gant-hi enn hé galoun.

29. Ma teû da lagad déou da rei gwall skouër d'id, diframm-hén, ha taol-hén pell diouz-id: räk gwell eo d'id kolla unan eûz da izili, égét gwéloud da gorf holl taoled enn ifern.

30. Ha ma teû da zourn déou da rei gwall skouër d'id, trouc'h-hén, ha taol-hén pell diouz-id: rak gwell eo d'id kolla unan eûz da izili, égét gwéloud da gorf holl taoled enn ifern.

31. Lavared eo bet-c'hoaz: Piou-bennâg a gasô-kuid hé c'hreg, a dlé rei d'ézhi eur skrid dré béhini hé c'hâs-kuit.

32. Ha mé a lavar d'é-hoc'h: Pénaoz piou-bennâg a gasô-kuid hé c'hreg, néméd avoultr é vé hi, hé laka da véza avoultr: ha piou-bennâg a zimézô gand eur c'hreg a vézô kaset-kuit gand hé gwâz, a gouéz enn avoultriez.

33. Kleved hoc'h eûz ivé pénaoz eo bet lavared d'ar ré-göz: Na dorri kéd da lé: hôgen miroud a ri al léou az pézô gréad da Zoué.

34. Ha mé a lavar d'é-hoc'h : Pé-mnoz na dléit toui é nép doaré é-béd, na dré ann énv, rāk trōn Doué eo :

35. Na dré ann douar, rāk skabel hé dreid eo : na dré Jérusalem, rāk kéar ar Roué brāz eo :

36. Na doui kéd ivé dré da benn, rāk na hellez kéd ober eur vléven wenn pé eur vléven zū.

37. Hōgen ra vézō hó lavar, Ia, ia : nann, Nann ; rāk kémend a zō ouc'h-penn ar geriou-zé a zeū eūz ann drouk.

38. Kleved hoc'h eūz pénaoz eo bét lavaret : Lagad évid lagad, ha dant évid dant.

39. Hōgen mé a lavar d'é-hoc'h : Pénaoz na dléeur kéd énébi ouc'h ann drouk : ha ma skō unan-bennāg war da voc'h zéou, trō ébén out-han.

40. Mar fell da unan-bennāg breū-faad ouz-id, évit kémeroud da zaé, laosk ivé da vantel gant-han.

41. Ha piou-bennāg a rédiō ac'hanod da ober eul léō gant-han, gra c'hoaz gant-han diou léō all.

42. Rō da néb a c'houlenn digan-éz, ha na bella két piou-bennāg a fell d'ézhan empresta diouz-id.

43. Kleved hoc'h eūz pénaoz eo bét lavaret : Karoud a ri da nésa, hag é kasai da énébour.

44. Hōgen mé a lavar d'é-hoc'h : Karid hoc'h énébourien, grīt vād d'ar ré a gasa ac'hanoc'h : ha pédid évid ar ré a heskin ac'hanoc'h, pé a lavar droug ac'hanoc'h é-gaou ;

45. Évit ma viot bugalé hó Tād péhini a zō enn énvou ; péhini a laka da zével hé héol war ar ré-vād ha war ar ré-zrouk, hag a laka ar glaō da gouéza war ar ré-léal ha war ar ré-zisléal.

46. Rāk mar kirid ar ré hó kār, pé gōbr hó pézō-hu ? hag ar Publikaned na réont kéd ével-sé ?

47. Ha ma na livirid deiz-mād néméd d'hō preūdeūr, pétrā a rit-hu ouc'h-penn ? hag ar Baganed na réont kéd ével-sé ?

48. Béaid éta dinam, ével ma'z eo dinam hó Tād péhini a zō enn énv.

VI. PENNAD.

1. LIKID évez na raac'h hó mād-ōberio dirāg ann dūd, évit ma viot gwélet gant-hō : anéz n'hō pézō kéd a c'hōbr digand hó Tād, péhini a zō enn énvou.

2. Pa réz éta ann aluzen, na laka kéd da zeni ar c'horn-boud enn da raok, é-c'hiz ma ra ar bilpouzed er sinagogou hag er ruou. évit béza meūtel gant ann dūd. Hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, hó gōbr hó deūz bét.

3. Hōgen pa ri ann aluzen, grā na vézō kéd da zourn kleiz ar péz a rá da zourn déou :

4. Évit ma vézō da aluzen enn amc'houlou, ha ma zistólō d'id da Zād, péhini a wél enn amc'houlou.

5. Ha pa bédit, na vézit kéd ével pilpouzed, pére a gār pidi enn hó sá er sinagogou, hag é kornou ar ruou, évit ma vézint gwélet gant ann dūd : hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, hó gōbr hó deūz bét.

6. Hōgen té, pa bédi, kēa enn da gambr, hag ó véza serred ann ór, péd da Dād enn amc'houlou : ha da Dād péhini a wél enn amc'houlou, a roi d'id da c'hōbr.

7. Pa béhod éta, na gomzit két kalz, ével ma ra ar Baganed, pére a gréd pénaoz eo dré ann niver eūz hó c'homsiou é tléont béza sélaouet.

8. Na rit két éta ével d-hō ; rāg hó Tād a oar péirā hoc'h eūz ézomm, abarz m'hoc'h eūz hé gouenned digant-han.

9. Ével-henn éta é pédot : Hon Tād, péhini a zō enn énvou ; da hanō bézet mcūlet.

10. Da rouantélez deūed d'é-omp. Da ioul bézet gréat, war ann douar, ével enn énv.

11. Rō dé-omb hiriō hor bara pemdéziek.

12. Ha distaol d'é-omp hon dléou, ével ma tistaolomp d'hon dléourien.

13. Ha n'hol laosk kéd da gouéza é gwall-ioul ; hōgen hor mār diouc'h drouk. Ével-sé bézet gréat.

14. Rāk mar distaolid d'ann dūd hó féc'héou : hó Tād péhini a zō

enn éav a zistaolô ivé d'é-hoc'h hó kwallou.

15. Hôgen ma na zistaolit kéd d'ann d'ud, hó Tâd na zistaolô két ken-nébeud d'é-hoc'h hó péc'hédou.

16. Pa iunit, na vézit kéd asre-chuz, ével ar bilponzed; râk diléberi a réoad hó dremmou, évid diskouéza d'ann d'ud pénaoz é iunont. Hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, hó gôbr hó deñz bet.

17. Hôgen té, pa iuncz, laka louzou c'houés-vad oud da benn, ha gwalc'h da zremm.

18. Gand aoun na ziskouézfz d'ann d'ud pénaoz é iuncz, hôgen d'az Tâd péhini a zô enn amc'houlou: ha da Zâd, péhini a wél enn amc'houlou, a asroïô d'id.

19. Na zastumit kéd a denzoriou d'é-hoc'h enn douar, é péléac'h ind diframmet gand ar merkl ha gand ar bréved, hag é péléac'h al laéroua hó dizouar hag hó laer.

20. Hôgen dastumid d'é-hoc'h tenzoriou enn éav, é péléac'h n'ind diframmet na gand ar merkl, na gand ar bréved, hag é péléac'h al laéroua n'hô dizouaront na n'hô laéront két.

21. Râg el léac'h ma éma da denzor, enô ivé éma da c'haloun.

22. Da lagad a zô kleuzeur da c'horf. Mar d'eo eeun da lagad, da gorf holl a vézô lugernuz.

23. Hôgen m'ar d'eo drouk da lagad, da gorf holl a vézô téval. Mar d'eo éta tévalien ar goulou a zô ennod, péger braz é vézô-hi ann dévalien hé-unan?

24. Dén é-béd na hell servicha daou Aotrou: râk pé é kasaô unan, hag é karô égilé; pé é skoaziô unan, hag é faô égilé. Na hellit két servicha Doué ha Mammou.

25. Râk-sé é lavarann d'é-hoc'h: N'en em nec'hit kéd eñz ar péz a zebrot, nâg eñz ar péz a wiskod war hó korf. Hâg ar vuez né d'eo két gwelloc'h égéd ar boéd, hag ar c'horf gwelloc'h égéd ann ditad?

26. Sellid ouc'h laboused ann éav. Na hadont-két, na védoat két, ha na zastumont nétrâ er soliéroù; hag

hó Tâd péhini a zô enn éav a veot anézhô. Ha n'oc'h-bu két kalz muoc'h égét-hô?

27. Ha piou ac'hanoc'h gand hó holl bréder a hellé kreski hé veot eñz a cunn ilinad hép-kén?

28. Pérâg ivé oc'h-hu nec'het gand hó titad? Évésait pénaoz é kresk liñ ar mesiou: na labouront, na na nézont két.

29. Hôgen mé a lavar d'é-hoc'h pénaoz Salaun hé-unan é-kreiz hó holl c'hloar né két bet gwisked evel unan anézhô.

30. Mar gwisk éta Doué é-c'his-sé eul louzaouen eñz ar mesiou, péhini a zô hiriô, hag a vézô svar-c'hoaz taoléd er fourn, gant péger braz préder n'hô kwiskô-hén két, tûd a nébeud a feiz?

31. N'en em nec'hit kéd éta, é lavarout: Pétrâ a zebriimp-ni, pé pétrâ a évim-ni, pé gant pétrâ en em wiskimp-ni?

32. Ann dudou holl a enklask kément-sé. Hôgen hó Tâd a oar pé naoz hoc'h eñz ézomm eñz ann holl draou-zé.

33. Klaskit 'ta da-genta rouantélez Doué, hag hé wirionez: hag ann holl draou-zé a vézô rôed d'é-hoc'h ouc'h-penn.

34. Râk-sé na vézit két nec'het gand ann antrônôz; râg ann antrônôz en em bréderiô anézhann hé-unan. Da hép dervez é bast hé zrouk.

VII. PENNAD.

1. NA varnit két, évit na viot két barnet.

2. Râk diouc'h m'hô pézô barnet, é vioc'h barnet: ha diouc'h m'hô pézô mentet, é vioc'h mentet:

3. Pérâg é wélez-té eur blouzen é lagad da vreur, ha na wélez-té kéd eunn treust enn da hini?

4. Pé pénaoz é lévéréz-té d'as preür: Va lez da denna eur blouzen eñz da lagad, té péhini éc'h eñz eunn treust enn da hini?

5. Pilpouz, tenna da-genta ann treust eñz da lagad, ha neuzé é wéli pénaoz é helli tenna ar blouzen eñz a lagad da vreur.

6. Na rôit kéd ann traou santel d'ar chás, ha na daolit kéd ar perlez dirág ar môc'h ; gand aoun n'hô flastrend dindân hô zreid, ha na zistrojend ouz-hoc'h évid hô tiskolpa.

7. Goulennit, hag é vézô rôed d'é-hoc'h : klaskit, hag é kéfot : stokit, hag é vézô digored d'é hoc'h.

8. Rák néb a c'houlenn, a véz rôed d'ézhan : néb a glask, a gáv : ha da néb a stok é vézô digoret.

9. Nag éz eúz hini ac'hanoc'h, ma c'houlenté hé vâb bara digant-han, a rôjé d'ézhan eur méan ?

10. Pé ma c'houlenté eur pésk, hag eunn aer a rôjé-hén d'ézhan ?

11. Mar gouzoc'h éta, ha c'houi drouk, rei traou mäd d'hô pugalé : gant péger braz préder hô Täd péhini a zô enn énvou na rôi-hén két traou mäd d'ar ré a c'houlenn digant-han ?

12. Grid éta d'ann düd ar péz a garrac'h a raend d'é-hoc'h. Räg éno éma al lézen hag ar Broféded.

13. Id dré ann ôr enk, räk lédan eo ann ôr, hag ec'hon eo ann hend a gás d'ar gollidigez, ha kalz a dü a drémen dré éno.

14. Nág eo enk ann ôr, nág eo striz ann hend a gás d'ar vuez : nág éz eúz nébeüd a düd hag a drémen dré éno !

15. Ea em virid oud ar fals Broféded, pére a zeü d'hô kavout gôlôet gant krec'hin déved ; ha pére né d-int enn diabars némét bleizi skrapuz.

16. Hô anaoud a réod dioud hô frouez. Ha kutufa a helleur rezin war spern, pé fiez war zréz ?

17. Ével-sé pép gwézen väd a rô frouez mäd : ha pép gwézen fall a rô frouez fall.

18. Eur wézen väd na hell két rei frouez fall : hag eur wézen fall na hell két rei frouez mäd.

19. Pép gwézen ha na rô kéd a frouez mäd, a vézô trouc'het, ha taoled enn tán.

20. Hô anaoud a réod éta dioud hô frouez.

21. Kémend hini a lavar d'in : Aotrou, Aotrou n'az ai kéd é rouantélez

ann énvou : hógenn ann hini a ra iouva Zäd, péhini a zô enn énvou, hen nez a iélo é rouantélez ann énvou.

22. Meür a hini a lavarô d'in enn deiz-zé : Aotrou, Aotrou, ha n'hon eúz-ni kéd diouganed enn da hanô ? Ha n'hon eúz-ni két kaset-kuid ann diaouled enn da hanô ? Ha n'hon eúz-ni két gréat kalz a vuzudou enn da hanô ?

23. Ha neüzé é livirinn d'ézhô : Biskoaz n'em eúz hoc'h anavézet : tec'hid diouz-in, tûd disléal.

24. Piou-bennäg éta a glev ar geriou-mann d'in, hag a ra diout-hô, a vézô hévelébékéed oud eunn dén fûr, péhini en deüz saved hé di war ar méan.

25. Hag ar glaô a zô kouézet, hag ar steriou a zô dic'hlannet, hag ann avel en deüz c'houézet, hag en em vountet war ann ti-zé, ha n'eo két kouézet, dré ma'z oa saved war ar méan.

26. Hógenn piou-bennäg a glev ar geriou-mann 'in, ha na ra kéd diout-hô, a vézô hével oud eunn dén foll, péhini en deüz saved hé di war ann tréaz :

27. Hag ar glaô a zô kouézet, hag ar steriou a zô dic'hlannet, hag ann avel en deüz c'houézet, hag en em vountet war ann ti-zé, hag eo béd diskaret, ha bráz eo béd hé zismant.

28. ha pa en dévoé Jéruz peür-lavared ar geriou-zé, ann düd a iou souézet gand hé gélen.

29. Räk hô deski a réa ével ann hini en deüz ar galloud ; ha n'hon gréa kéd ével ar Skribed hag ar Farziaued.

VIII. PENNAD.

1. Hógenn pa oé diskenned eúz ar menez, eul lod bráz a düd az éaz war hé lere'h :

2. Ha chétu eul lovr ô tond éno, a azeülé anézhann, ô lavarout : Aotrou, mar fell d'id, va faréa a hellez.

3. Ha Jéruz oc'h astenna hé zourn, a stokaz out-hann, ô lavarout : Felloud a ra d'in. Ra vézi paré.

4. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Iaka évez na liviri ann dra-man da zén : hôgen k'ea : en em ziskouez d'ar bélek, ha kinnig d'ézhan ar gwésti, a zô bet gourc'hemenet gant Moizez, évit ma vézô ann dra-man testéni d'ézho.

5. Hôgen pa 'z éaz Jézuz é Kafarnaom, eur C'haaténer a zeñaz d'hé gavout, oc'h hé bédî,

6. Hag ô lavarout : Aotrou, va faotr a zô kouezet klân gant ar paralizi, hag eo enkrezet meürbéd.

7. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mond a rinn, hag é paréion anézhân.

8. Hag ar C'haaténer a respountaz d'ézhan, ô lavarout : Aotrou, na zellézano kéd é teñvez em zi : hôgen lavar eur gér hép-hén, ha va faotr a vézô iac'héet.

9. Rag mé a zô eunn dén lékéad dindân béli, hag em eüz soudarded dindân-oun, hag é lavarann a unan : Kéa, hag éz a, ha da eunn all : Deüz, hag é teü ; ha d'am paotr : Gra ann dra-man, hag é ra.

10. Hôgen pa glevaz Jézuz kement-sé é oé souezet, hag é lavaraz d'ar ré a ioa war hé lerc'h : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, n'em eüz két kavet eur feiz ker brâz enn Israel.

11. Ével-sé é lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é teüô meür a hini eüz ar saô-héol hag eüz ar c'hôh-héol, hag é vézint lékéat gant Abraham, Izaak, ha Jakob é rouantélez ann évou :

12. Hôgen bugalé ar rouantélez a vézô, taoled enn dévalien a-ziavéaz. Kéa é vézô gwélvan ha skriñdent.

13. Ha Jézuz a lavaraz d'ar C'haaténer : Kéa, ha bézet gréad d'id ével ma éc'h eüz krédet. Hag hé baotr a iac'haaz war ann heur.

14. Ha pa zeñaz Jézuz da di Per, é wélaz hé vamm-gaer gourvézet, hag hi klân gant ann dersen :

15. Hag é stokaz oc'h hé dourn, hag ann dersen az éaz-kud diout-hi : hag hi a zavaz, hag a xervi-ché anézhô.

16. Hôgen diouc'h ar pardaéz, é oé digased d'ézhan meür a zén trec'het gant ann diaoulou, hag é kasé-kud dré hé c'hér ar spérédou ; hag é iac'héaz ar ré holl a ioa klân :

17. Évit ma vijé sévéned ar péz a oa bet lavaret gant ar profed Izaiaz : Kéméred en deüz hé-unan hor gwanderiou, ha douged en deüz hor c'hlénevédou.

18. Hôgen Jézuz ô wélout kalz a dūd war hé drô, a c'hourc'hémennaz mond'enn tu all eüz al lagan.

19. Hag eur Skrib ô tōstaat, a lavaraz d'ézhan : va Mestr, mond a rinn war da lerc'h, é pé léac'h-bennag ma'z i.

20. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Al lern hô deüz toullou, ha laboused ann énv hô deüz neisiou ; hôgen Mâb ann dén n'en deüz léac'h é-béd évid harpa hé benn.

21. Eunn all eüz hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Aotrou, kavmâd éz ajenn da-genta da liéna va zâd.

22. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Deüz war va lerc'h, ha lez ar ré-varô da liéna hô ré-varô.

23. Hag ô véza-hén piñed enn eur vag, hé ziskibled az éaz war hé lerc'h :

24. Ha chétu eur stourm brâz a zavaz war ar môr, enn hévélep doaré ma oa ar vag gôlôed a goummou ; hag hén kouskoudé a gouské.

25. Hag hé ziskibled a dōstaaz out-han, hag é tihunjond anézhân, ô lavarout : Aotrou, savété ac'hanomp, mond a réomp da golla.

26. Ha Jézuz a lavaraz d'ézho : Pérâg oc'h-hu aounik, tūd a nébeüd a feiz ? Neüzé é savaz hag é c'hourc'hémennaz d'ann avélou ha d'ar môr, hag eur sioulded brâz a oé gréat.

27. É-gwirionez ann dūd-zé a oé souezet, ô lavarout : Piou eo hé-man, oc'h péhini é-señt ann avélou hag ar môr ?

28. Ha pa oé deded enn tū all d'al lagan é brô ar Jérazéned ; daou zén trec'het gant ann diaou-

lou, pére a zedé euz ar besiou, ha keñn dibœell na gredé den tremenoud dre ann hent-zé, a ziambrougaz anezhan :

29. Ha chéu é krijont, ô lavarout : Jézuz, máb Doué, pétra a zo étre té a ni ? Ha téñd oud-dé aman évid hon enkrezi kenñ ahñ amzer ?

30. Hôgen béz' éz oa tóst d'houc'h éñd eur vanden vráz a vôt'h pére a iôa ô petri.

31. Hôgen ann diaoulou a bédé anezhan, ô lavarout : Mar kasez at'hanomp kuld ac'hann, kás ac'hannomb er vanden vôt'h.

32. Hag héñ a lavaraz d'ézhô : Iit. Hag hi ô véza éad er-méaz az éaz er môc'h, ha chéu éz éaz ann holl vanden vôt'h d'en em deñrel gant frouden er môr : hag é varvjond enn doureier.

33. Hôgen ar vésaerien a déc'haz : hag ô véza déted é kéar, é tanéveijont kément-sé, hag ar péz a oa c'harvézed d'ar ré a oa trec'het gand ann diaoulou.

34. Ha chéu holl dud kéar a ziarbennaz Jézuz : hag ô véza hé wélet, é pédjond anezhan da bellaad diouc'h hó brô.

IX. PENNAD.

1. HAG ô pîña 'enn eur veg, é freuzaz al lagen, hag é tétaz eun hé gear hé-unan.

2. Ha chéu é tigaschond d'ézhan eur paralitik, gourvezet war eur gwélé. Ha Jézuz ô wéloud hó feiz, a lavaraz d'ar paralitik : Va máb, kémer 'fisiens, da béchédou a zo distaoled d'ed.

3. Ha chéu eur ré'euz ar Skribed a lavaraz enp-hô hó-unan : A-énep Doué hag al-tézen é komz hé-man.

4. Ha pa wélaz Jézuz hó mémoñiou, é lavaraz d'ézhô : Pérég é venñit-hu droug enn hó kalounou ?

5. Péhini eo ann esa, lavarout : Da béchédou a zo distaoled d'ed ; pé lavarout : Saô ha balé ?

6. Hôgen évit ma wiot péntoz Máb ann dén en deuz ar galloud war ann douar da zistérel ar bé-

c'hédou, neñzé é lavaraz d'ar paralitik : Saô, kémer da wélé, ha kée d'az tt.

7. Hag é savaz, hag éz éaz d'hé di.

8. Ann dūd-sé ô wéloud-sé hó dévoé eoun, hag é veñjond Doué, péhini en deuz rôed eunn hévelep' galloud d'ann d'ed.

9. Ha pa 'z éa-kuld ac'hanô Jézuz, é wélaz eunn dén azezed é tt ar gwiriou, hanvet Mazé. Hag é lavaraz d'ézhan : Deuz war va lerc'h. Hag héñ a zavaz hag az éaa war hé lerc'h.

10. Ha pa édo Jézuz ouc'h taol enn tt, chéu kalz a Bublikaned hag a béc'herien en em lékéaz ouc'h taol gand Jézuz hag hé ziskibled.

11. Ha pa wélaz kément-sé ar Farizianed, é léverjond d'hé ziskibled : Pérég é tebr-hén hó mestr gand ar Bublikaned ha gand ar béc'herien ?

12. Ha pa glevez Jézuz kément-sé, é lavaraz : Né kéd ar ré-iac'h hó deuz ézomm a louzaouer, ar ré-gláv eo.

13. It 'ta, ha deñit pétra eo da lavarout : Gwell eo gan-én tragaréz égét azeñlidigez. Rák n'ouna kéd deñed évit gervel ar ré-wirion, hôgen évit gervel ar béc'herien.

14. Neñzé diskibled Iann a dōstaaz out-hañ, ô lavarout : Pérák ni, hag ar Farizianed é ionomp-ni aliez ; ha na ionont kéd da ziskibled ?

15. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Begalé ar pried hag hi a hell en em c'hilac'hari é-pád ma éma ar pried gand-hô ? Hôgen dond a rai deñiou é pére é vézô launed digant-hô ar pried ; ha neñzé é ionint.

16. Dén ivé na laka eur pensel nevez oud diñad kôz ; rák diframma a rajé lod euz ann diñad, hag ar rôg a vijé gwáz.

17. Ha na lékéeur két gwit nevez é listri kôz ; rák anéz al listri a dorr, ar gwit a réd, hag al listri a zo kollet. Hôgen lakaad a réeur ar gwit nevez é listri nevez, hag é miser ann eñ hag égile.

18. Pa lavaré kément-sé d'ézhô, chéu eur penn-dén a dōstaaz out-

han, hag a stêlê anezhan, o lavarout : Aotrou, va merc'h azô marô bréman : kôgen deuez, laka da zourn war-n-ézh, hag é vévô.

19. Ha Jézus a zavaz, hag ez éaz war hé lerc'h gand hé ziskibled.

20. Ha chétu eur c'hrég, péhini a ioa klân gand ann diwad daou-zek vloaz a ioa, a dôstaaz out-han a-ziadré, hag a zournataz penn-plé hé zaé-hén.

21. Râg hi a lavaré enn-hi hé-unan : ma tournatann hép-kén hé zaé, é vézinn iac'héet.

22. Hôgen Jézus ô véza distroet, hag ô wéloud anezhi, a lavaraz : Va merc'h, az péz fisians, da feiz en deuz da iac'héet. Hag ar c'hrég a oé iac'héet râk-tâl :

23. Ha pa oé dehed Jézus é ti ar penn-dén, ha pa wélaz ar zutellerien hag eul lôd tûd oc'h ôber trouz, é lavaraz :

24. It-kuit : râg ar plac'h-iaouank né két marô, hôgen kousked eo. Hag é réant-goab anezhan.

25. Ha pa oé kaset-kuid al lôd tûd-zé, éz éaz ébarz, hag é ké-méraz hé dourn d'ezhi. Hag ar plac'h-iaouank a zavaz.

26. Hag ar vrûd eûz a gément-té az éaz dré ann holl vrô-zé.

27. Ha pa 'z éa-kuid ac'hanô Jézus, daou zén dall az éaz war hé lerc'h, enn eul léva, hag enn eul lavarout : Mâb David, az péz truez ouz-omp.

28. Hôgen pa oé dehed enn ti, ann dud zell a dôstaaz out-han. Ha Jézus a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi a gréd é helfenn ôber kément-sé d'é-hoc'h ? Hi a lavaraz d'ézhan : Ia, Aotrou.

29. Neûzé é lékéaz hé zourn oud hô daou-lagad, enn eul lavarout : Bézet gréad d'é-hoc'h hervez hô feiz.

30. Hag hô daou-lagad a oé digoret : Ha Jézus a c'hourc'hémennaz out-hô, ô lavarout : Divallit na oufê dén ann dra-zé.

31. Hôgen hi ô véza éad er-méaz a rôaz da anaouê hé hanô-mâd dré ann holl vrô-zé.

32. Hôgen pa oé éat-kuid ar réman, chétu é oé digased d'ézhan eunn dén-mâd, trec'het gand ann diaoul.

33. Ha goudé ma oé taolet er-méaz ann diaoul, ann dén-mâd a gomzez, hag ann dudou a oé souezet, hag é lavarent : Hiskoaz n'éuz hét gwélet kément all epp Israel.

34. Hôgen ar Farizianed a layarâ : Gand penn ann diaoulou é kâs-kuld ann diaoulou.

35. Ha Jézus az éa trô-war-drô er c'heriou hag er bourc'hioù, ô testi enn hô sinagogou, hag ô prézégit Aviel ar rouantélez, hag ô iac'haad ann holl wanderiou, hag ann holl c'hlénvédou.

36. Hôgen pa wélaz ann holl dud-zé, en doé truez out-hô : dré ma oant enkrézet, ha gourvézet ével dénev hép mesaer.

37. Neûzé é lavaraz d'hé ziskibled : Braz eo ar médérez, hôgen dibéed eo ann ôberourien.

38. Pédid éta ann Aotrou eûz ar médérez, évit ma kasô ôberourien enn hé védérez.

X. PENNAD.

1. HA goudé m'en doé galved hé saouzeké diskibl, é rôaz d'ézhô galloud war ar spérédou dic'han, évid hô c'hâs-kuit, ha iac'haad ann holl wanderiou, hag ann holl c'hlénvédou.

2. Hôgen chétu hanven ann daou-zég Abestol : Ar c'henta, Simon, a c'halveur Per, hag André hé vreur.

3. Jakez mâb Zébédé, ha Iann hé vreur, Filip, ha Bertélé, Tomaz, ha Mazé ar publikan, Jakez mâb Alfé, ha Tadé ;

4. Simon ar C'hmanéad, ha Iuzaz Iskariot, péhini hen gwerzas.

5. Jézus a gasaz ann daouzeké dén-zé ; hag a c'hourc'hémennaz d'ézhô, ô lavarout : Na 'z éot kéd é-trezég ar Baianed, ha na 'z éot kéd é keriou ar Samaritaned.

6. Hôgen it kentec'h é-trezég déaved Israel, pére a ia da goll.

7. Hôgen it ha prézégit, ô la-

vargut : Pénaoz é tósta rouantélez ann énvou.

8. Iac'haid ar ré-glân, dazorc'hid ar ré-varô, paréid ar ré-lovr, kasit-kuid ann diaoulou : évit nétrâ hoc'h eûz bêt, rôid évit nétrâ.

9. Na biauuit nag aour, nag arc'hant, na moneiz enn hoc'h ilc'hier.

10. Na gasit kéd a ézef enn hent, na diou zaé, na boutou, na bâz : râg ann ôbérer a zellez hé voéd.

11. Hôgen é pé k'ear-bennâg, é pé bourc'h-bennâg ma 'z éot, gou-lennit piou a zô dellézek enn-hi ; ha choumid éno bété ma 'z éot-kuit eûz ar vrô.

12. Ha pa 'z éod enn ti, stouid dira-z-han, ô lavarout : Ra vézô ar péoc'h enn ti-man !

13. Ha mar d-eo delléuz ann ti-zé, hô péoc'h a zeûi war-n-ézhân : hôgen ma né d-eo kéd delléuz, hô péoc'h a zistrôio d'é-hoc'h.

14. Ha pa vézô unan-bennâg ha n'hô tigéméro két, ha na zé-laouô kéd hô keriou : pa 'z éot-kuid eûz ann ti-zé, pé eûz ar géar-zé, hejid ar poultr eûz hô treid.

15. E-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : Douar ar Sodomidi hag ar Gomorridi a vézô digéméret gant mui a habaskded, é deiz ar varn, éged ar géar-zé.

16. Chétu é kasann ac'hanoc'h ével déaved é-kreiz ar bleizi. Bézid éta poellek ével aéred, hag ceun ével koulmed.

17. Hôgen diwallid ouc'h ann d'ôd. Râg hô tigas a raind enn hô strolladou, hag é skourjézin'd ac'hanoc'h enn hô sinagogou.

18. Ha kased é viod dirâg ar rénerien hag ar rouéed enn abek d'in, é testéni d'ézhô, ha d'ar brôadou.

19. Hôgen pa viot kased dira-z-hô, n'en em likit kéd é poan pénaoz na pétrâ a lévérot : râk rôéd é vézô d'é-hoc'h war ann heur pétrâ a lévérot.

20. Râk né két c'houi eo a lavar, hôgen Spéred hô Tâd, Péhini a lavar enn-hoc'h.

21. Hôgen ar breûr a roi hé vreûr

d'ar marô, hag ann tâd hé vâb : hag ar vugalé a zispac'hô oud hô zâd hag oud hô mamm, hag hô lakain'd da vervel.

22. Hag é viot kaséet gand ann holl enn abek d'in ; hôgen néb a gendalc'hô bétég ann divéz, hennez a vézô salvet.

23. Hôgen pa heskinin'd ac'hanoc'h enn eur géar, tec'hid enn eunn all. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, n'hô pézô két peur-c'hreât keriou Israel, na zeûi Mâh ann dén.

24. Ann diskibl né kéd uc'héloc'h éged ar mestr, nâg ar mével uc'héloc'h éged hé aotrou.

25. A-walc'h eo d'ann diskibl béza ével hé vestr, ha d'ar mével béza ével hé aotrou. Mar hô deûz galvet penn ann tiégez Belzéub ; kent-sé ha na raist kéd ivé hé vévellou ?

26. N'hô pézet két 'ta a aoun ra-z-hô. Râk n'eûz nétrâ a c'hôloet, ha na vézô dizôloet ; ha nétrâ a guzet na vézô gwézet.

27. Livirid er goulou ar péz a lavarann d'é-hoc'h enn amc'houlou : ha prézégit war ann thénnou ar péz a glevid enn hô skouarn.

28. Ha n'hô pézet kéd a aoun râg ar ré a lâz ar c'horf, ha na hell két laza ann éné : hôgen hô pézet kent aoun râg ann hini a bell kolla hag ann éné hag ar c'horf enn ifern.

29. Ha na werzeur kéd daou c'holvan eur gwennek : hag unan anézhô na gouéz két d'ann douar héb ioul hô tâd ?

30. Hôgen bleô hô penn a zô nivéred holl.

31. N'hô pézet két 'ta a aoun : muioc'h é talit éget kalz a c'holvaned.

32. Piou-bennâg éta a ansvavô ac'hanoun dirâg ann d'ôd, é ansvavin ivé anézhân dirâk va Zâd, péhini a zô enn énvou.

33. Hôgen piou-bennâg a zina-c'hô ac'hanoun dirâg ann d'ôd, é tinac'hinn ivé anézhân dirâk va Zâd, péhini a zô enn énvou.

34. Na venmit kéd é venn deûed da géar ar péoc'h war ann douar :

n'ounn kéd deñd da gâs ar péoc'h ,
hógen da gâs ar c'hlézé.

35. Râk deñd ounn da ranna ann
dén diouc'h hé dâd , hag ar verc'h
diouc'h hé mamm , hag ar werc'h-
laer diouc'h hé mamm-gaer.

36. Ha mévellou ann dén a vézô
hé énébourien.

37. Néb a gâr hé zâd pé hé vamm
dreist-oun , né kéd dellézeg ac'ha-
noun : ha néb a gâr hé vâb pé hé
verc'h dreist-oun , né kéd dellézeg
ac'hanonn.

38. Ha nép na gémer kéd hé groaz ,
ha na heñt kéd ac'hanoun , né kéd
dellézeg ac'hanoun.

39. Néb a vir hé vuez hé c'hollô :
ha néb en dévézô kolled hé vuez
enn abek d'in , hé c'havô.

40. Néb a zigémer ac'hanoc'h ,
a zigémer ac'hanoun : ha néb a
zigémer ac'hanoun , a zigémer ann
hini en deñz va digaset.

41. Néb a zigémer eur profed enn
hanô eur profed , en dévézô gôbr
eur profed : ha néb a zigémer eunn
dén gwirion enn hanô eunn dén
gwirion , en dévézô gôbr eunn dén
gwirion.

42. Ha piou-bennâg en dévézô
rôed da éva eur wérennad zour hép-
kén da unan eñz ar ré zistéra euz
ar ré-man , enn hanô va diskibl :
é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h ,
na gollô kéd hé c'hôbr.

XI. PENNAD.

1. HA pa en doc rôet Jézuz ar
chourc'hémennou-zé d'hé ziskibled ,
éz éaz ac'hanô da zeski ha da bré-
zégi enn hô c'heriou.

2. Hógen pa glevaz Iann enn
hé vac'h ôberiou ar C'hrist , é ka-
saz daou eñz hé ziskibled ,

3. Da lavaroud d'ézhan : Ha té
eo ann hini a dlé dont , pé é tleomp-
ni gortoz eunn all ?

4. HA Jézuz a respountaz hag a
lavaraz d'ézhô : It ha danévellid
da Iann ar péz hoc'h eñz klevet ,
ha gwélet.

5. Ar ré-zall a wél , ar ré-gamm a
valé , ar ré-lovr a zô skarzot , ar
ré-vozar a glev , ar ré-varô a zâv

da véô , ann Aviel a zô prézéged
d'ar ré-baour.

6. Hag euruz eo ann hinipéhini na
gémérô kéd a wall-skouër diouz-in-

7. Pa oa éad ar ré-man kuit , Jé-
zuz a zéraouaz komza oud ar bobl
diwar-benn Iann : Pétrâ oc'h-hu
éad da wéloud enn distrô ? Eur
gorsen hejet gand ann avl ?

8. Hógen pétrâ oc'h-hu éad da
wélout ? Eunn dén gwisket gand
boukder ? Chétu ar ré a zo gwisket
gant bonker a choum é tiez ar rouéed ,

9. Hógen pétrâ oc'h-hu éad da wé-
lout ? Eur profed ? Ia , a lavarann
d'é-hoc'h , ha mui égéd eur profed.

10. Râg hen-nez eo diwar-benn
péhini eo skrivet : Chétu é kasann
va éal enn da raok , péhini a aozô
da heñd abarz ma teñi.

11. É-gwirionez hel lavarann d'é-
hoc'h , é-touez bugalé merc'hed
n'euz két hét ganet brasoc'h égét
Iann Badézour : hógen ann hini
a zô ar bihana é rouantélez ann
éñvou , a zô brasoc'h égét-han.

12. Hógen eñz a zeiziou Iann
Badézour hété vréma , rouantélez
ann éñvou a zô hét kémered dré
ners , hag ann dâd-téar eo a skrap
anézhan.

13. Râk hété Iann , ann holl Brofé-
ded hag al lézen hô deñz diouganet.

14. Ha mar fell d'é-hoc'h lakaad
enn hô skiant , héñ eo Éliáz pé-
hini a dlé dont.

15. Ra zélaoué hen-nez , péhini
en deñz diskouarn da zélaoui.

16. Hógen , ouc'h pétrâ é hévé-
lébékainn-mé ar bobl-man ? Héñvel
eo ouc'h bugalé azézed er marc'hâl-
lac'h , pérc a gri d'hô c'hensæurd ,

17. Hag a lavar d'ézhô : Kaned
hou eñz d'é-hoc'h , ha n'hoc'h eñz
kéd danset : léñved hon eñz , ha
n'hoc'h eñz két kanvaouet.

18. Râk Iann a zô deñet hép
na debr na na év , hag é lévé-
ront : Ann Diaoul a zô enn-han.

19. Deñed eo Mâb ann dén pé-
hini a zebr hag a év , hag é lé-
véront : Chétu eunn dén lontek ,
hag eunn éver gwîn , miñoun d'ar
Bublikaned ha d'ar bécherien. Hag

ar furnez a oé diskleriet gand hé vipien.

20. Neûzé é téraouaz ober tamallou d'ar c'heriou, é pére en doa gréat kalz a vuzudou, ô véza n'hô doa két gréat pinijen.

21. Gwâz d'id Korozain, gwâz d'id Betsaida; råk ma vijé gréat é Tír hag é Sidon ar vuzudou a zô hét gréad enn-hoc'h, pell zô hô divijé gréat pinijen er sac'h-reûu hag el ludu.

22. Råk-sé é lavarann d'é-hoc'h: Kentoc'h é vézô distaoled da Dir ha da Zidon, é deiz ar varn, égéd d'é-hoc'h.

23. Ha té, Kafarnaom, ha sével a ri-dé bétég. enn éwv? Diskenni a ri bétég enn ifern: råk ma vijé hét gréat é Sodom ar vuzudou a zô hét gréad enn da greiz, choumed é vijent martézé bété vréma.

24. Råk-sé é lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é vézô kentoc'h distaoled da zouar Sodom, é deiz ar varn, égéd d'é-hoc'h.

25. Enn amzer-zé Jézuz a lavaraz: Da veûli a rann, va Zâd, Aotrou ann éwv hag ann douar, dré ma éc'h eûz kuzed ann traouze oud ar ré-für, oud ar ré-boeltek, ha dré ma éc'h eûz hô diskleried d'ar ré-vihan.

26. Ia, va Zâd: råk ma eo héted ann dra-zé d'id.

27. Pép' trå a zô hét lékéad étré va daouarn gant va Zâd. Ha dén na anavez ar Mâb néméd ann Tâd: ha dén na anavez ann tâd néméd ar Mâb, hag ann hini da héhini é vézô fellet gand ar Mâb hé ziskleria.

28. Deûd d'am c'havout, c'houi holl pére a zô skuizet ha bec'hiet, ha mé hô tiboaniô.

29. Kémérit va iéô war-n-hoc'h, ha deskit gan-én pénaoz ouna habask, ha vuel a galoun: hag é kâfot ar paouez eûz hoc'h éneou.

30. Råk va iéô a zô kûe, ha va besc'h a zô skân.

XII. PENNAD.

1. ENN amzer-zé Jézuz a dré-méné dré eur park éd é deiz ar

sabbat: hôgen hé ziskléd pére hô doa naoun en em lékéaz da gutûa tamoézennou ha d'hô dibri.

2. Hôgen ar Farizianed pa vcl-jont kément-sé, a lavaraz d'ézhan: Chétu da ziskléd a ra ar péz a zô berzet é deisiou ar sabbat.

3. Hag hé'n a lavaraz d'ézhô: Ha n'hoc'h eûs-hu két lennet pétrå a réaz David, pa en dévoé naoun, hag ar ré a ioa gant-han?

4. Pénaoz éz éaz é tî Doué, hag é tebraz baraou ar c'henig, pére na oa sotróed hô dibri na d'ézhan, na d'ar ré a ioa gant-han, hôgen d'ar véleien hép-kén?

5. Pé n'hoc'h eûs-hu két lenned el lézen, pénaoz é deisiou ar sabbat ar véleien a dorr ar sabbat enn templ, hag ind dinam?

6. Hôgen lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz éz eûs ama unan hag a zô brasoc'h égéd ann templ.

7. Hôgen ma oufao'h pétrå eo ann dra-man: Ann trugarez a fell d'in, ha né kéd al lazérez, n'hô pijé két barnet tûd diantek.

8. Råk Mâb ann dén a zô ann Aotrou eûz ar sabbat hé-unan.

9. Hag ô véza éat-kuid ac'hanô, é teûaz enn hô sinagog.

10. Ha chétu é oa éao eunn dém péhini en doa eunn dourn dizec'het. Hag é c'houlenjond digast-han, mar d-oa mâd rei ar iéc'heç é deisiou ar sabbat; évit ma tamajend anézhan.

11. Hôgen hé'n a lavaraz d'ézhô: Pé zén ac'hanoc'h, mar en déf eunn danvad, hag a vé koézed ennu eur poull é deiz ar sabbat, na seûfé kéd d'hé denna ha d'hé zével?

12. Pégémend eo gwelloc'h eunn dén égéd eunn danvad? Dré-zé é belleur ober-vâd é deisiou ar sabbat.

13. Neûzé é lavaraz d'ann dén: Astenn da zouren. Hag hé'n hé astennaz, hag é teûaz iac'h ével égilé.

14. Hôgen ar Farizianed ô véza éat-kult, en em guzuliaz enn hô énep, évit gouzout pénaoz hep kol-jont.

15. Hôgen Jézuz ô c'houzout kément-sé en em dennaz ac'hanô:

ha kalz a d'ôd ô véza éat war hé kerc'h, hô iac'héaz holl.

16. Hag é c'houc'hémennaz d'ézhô na vrudjent két kément-sé.

17. Évité ma vijé sévénet ar péz a zô hét lavaret ével-henn gand ar Profed Izaiaz :

18. Chétu va bugel em euz di-kennet, va muia-karet, é péhini em euz lékéat va holl garantez. La-kaad a rinn va spéred war-n'ézhan, hag é embannô ar varn d'ar broadou.

19. Na zaéô két, na c'harmô két, ha dén na glevô hé vouéz er ruou.

20. Na dorrô két ar gorsen diskaret, ha na vougô két ar boultchen a zivôged, kén a'en dévézô lékéad ar varn da drec'hi.

21. Hag ar broadou a chédô enn lé hanô.

22. Neuzé é oé digased d'ézhan eunn dén trec'het gand ann diaoul, dall ha mùd, hag é iac'héaz ané-zhan, enn hévélep doaré ma komzaz, ha ma vélaz.

23. Hag ann holl d'ôd a oé souézet bráz, hag é lavarent : Ha n'eo két hé-man mâb David ?

24. Hôgen ar Farizianed pa glev-jont kément-sé a lavaraz : Hé-nian na gâs-kuid ann diaoulou néméd dré Véelzéub p'enn ann diaoulou.

25. Hôgen Jézuz oc'h anaoud hô mennoiou, a lavaraz d'ézhô : Pép rouastélez kévrennet out-hi hé-unan, a vézô diamantret : ha pép k'ar, pé pép ti a vézô kévrennet out-han hé-unan, na joumô két enn hé zâ.

26. Ha ma teû Satan da gâs Satan kuit, eo kévrennet out-han hé-unan : pénaoz éta é choumô hé rouantélez enn hé zâ ?

27. Ha mar kasann-kuid ann diaoulou dré Véelzéub, dré biou hô c'hâs-kuid hô pugalé ? Rak-sé é vézind hô-unan hô parnerien.

28. Hôgen mar kasann-kuid ann diaoulou dré Spéred Doué, rouantélez Doué a zô éta deûet bétég van-hoc'h.

29. Pé pénaoz é hell unan-hén-utg mond é ti eunn dén kré,

ha préiza hé listri, néméd da genta en défé éréed ann dén kré ? Ha neuzé é préizô hé di.

30. Nép n'éma két gan-én, a zô a-énep d'in : ha nép na zastuna két gan-én, a skiñ.

31. Râk-sé é lavarann d'é-hoc'h, pénaoz pép péc'hed ha pép lé-douet a vézô distaolet d'ann d'ôd ; hôgen pép lé-douet oud ar Spéred-glân na vézô két distaolet.

32. Ha piou-hennag en dévézô komzed a-énep Mâb ann dén, é vézô distaolet d'ézhan : hôgen piou-hennag en dévézô komzed a-énep ar Spéred-glân, na vézô distaolet d'ézhan nag er béd-man, nag er béd da zont.

33. Pé livirit és eo mâd ar wézen, ha mâd hé frouez : pé livirit és eo fall ar wézen, ha fall hé frouez : râg ar wézen a unavézeur dioud lé frouez.

34. Gwenn ann aéred-viber, pénaoz é hellit-hu lavarout traou m'ed, ha c'houi tûd fall ? Rak diouc'h leûnder ar galoun é komz ar génou.

35. Eunn dén mâd a deun traou mâd euz a eunn tenzor mâd : hag eunn dén droug a denn traou droug euz a eunn tenzor droug.

36. Hôgen hel lavaroud a rann d'é-hoc'h ; pénaoz ann d'ôd a vézô kréd euz a gément géridalvez hô dévézô lavaret.

37. Râk diouc'h da c'hériou é vézi didarnallet, ha diouc'h da c'hériou é vézi tamallet.

38. Neuzé eur ré-bennag euz ar Skribed hag euz az Farizianed a respountaz d'ézhan, ô lavarout : Mestr, ni hor bé c'hoand da wéloud eur burzud gréat gan-éz.

39. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Ar wenn drouk hag avoultre-zé a c'houlenn eur burzud, ha na vézô rôed d'ézhi burzud é-béd, némét burzud ar Profed Jonaz.

40. Râg ével-ma oé Jonaz tré dervez ha teir nôzvez é kôv ar môr-varc'h, ével-sé é vézô Mâb ann dén tré dervez ha teir nôzvez é kaloun ann douar.

41. Tûd Niniva a zavô-c' deiz ar

varn gand ar wenn-zé; hag é tamallind anézhi; dré ma hó deûz gréat pinijen goudé prézégen Jonaz : ha chétu aman mui égét Jonaz.

42. Rouanez ar c'hresteiz a zavó é deiz ar varn gand ar wenn-zé, hag é tamalló anézhi : dré ma eo deûed eûz a barzou ann douar da zélaoui furnez Salomon : ha c'hétu aman mui égét Salomon.

43. Hôgen pa guita eunn dén ar Spéred louz, é valé dré lec'hious seac'h, ó klaskout ann arzaó, ha n'hé c'háv két.

44. Neûzé é lavar : Distrei a rinn d'am zi eûz a béleac'h ounn deûet. Hag ó tond di é kav anézhan goullo, skubet ha kempennet.

45. Neûzé éz a, hag é kémer gant-han seiz spéred all gwasoc'h égét-han, hag ó vond enn ti-zé é choumond éú : hag ar stad nevez eûz ann dén-ké a zeû gwasoc'h égéd ar c'henta. Evel-sé é c'hoarvezó d'ar wenn fall-zé.

46. Pa gounzé c'hoaz oud ann engroez, chétu hé vamm hag hé vreûdeûr a ioa er-méaz, hag a c'houlenné komza out-han.

47. Hôgen unan-bennâg a lavaraz d'ézhan : Chétu da vamm ha da vreûdeûr a zó er-méaz hag a glask ac'hanod.

48. Hag bèn ó respounta da néb a gomzé out-han, a lavaraz : Piou eo va mamm, ha piou eo va breûdeûr ?

49. Hag oc'h astenna hé zourn war hé ziskibled, é lavaraz : Chétu va mamm, ha va breûdeûr.

50. Râk piou-bennâg a ra ioul va Zâd péhini a zó enn énvou, hen-nez a zó va breûr, va c'hoar, ha va mamm.

XIII. PENNAD.

1. Enn deiz-zé Jézus ó véza éad er-méaz eûz ann ti, a azézaz é-harz ar môr.

2. Hag eul lóid bráz a d'ûden em zastumaz war hé dró; enn hévélep doaré ma biñaz war eur vag ha ma azézaz éno; hag ann holl engroez a joumaz war ann aot :

3. Hag é lavaraz d'ézhó kala traou dré barabolennou ó komza ével-henn : Chétu ann hader a zó éad er-méaz da hada.

4. Hag é-pâd ma hadé, lóid eûz ann hâd a gouézaz a-héd ann hent, ha laboused ann énv a zeûaz hag hé zebraz.

5. Lóid all a gouézaz enn eul léac'h mcinck, é péleac'h né oa két kalz a zouar : hag é savaz kercent, dré né oa kéd a zounder douar.

6. Hôgen, pa zavaz ann héol é oé losket : hag ó véza n'en doa kéd a c'hrisien, é sec'haz.

7. Lóid all a gouézaz é-touez ann drein : hag aun drein a greskaz, hag a vongaz anézhan.

8. Lóid all a gouézaz é douar m'ad : hag é rôaz frouez, lóid kant kémend all, lóid tri-ugent, lóid tréogant.

9. Ra zélaouó néb en deûz diskouarn da glevout.

10. Hag hé ziskibled ó tóstaad a lavaraz d'ézhan : Pérâg é komzeté out-hó dré barabolennou ?

11. Hag bèn a respountaz d'ézhó, ó lavarout : Dré ma 'z eo rôed d'éhoc'h da anaout traou-kuzet rouantélez ann énvou : hôgen né deo két rôed d'ézhó.

12. Râk piou-bennâg en deûz, é vezó rôed d'ézhan, hag é founno : hôgen piou-bennâg n'en deûz két, é vezó lamed digant-han kémend en deûz.

13. Dré-zé é komzann out-hó dré barabolennou; râg ó wélout na wélont két, hag ó klevout na glevont két, ha na boellont két.

14. Ha diougan Izaiaz a zó sévéned enn-hó, pa lavar : Sélaoui a réot gand hó tiskouarn ha na glevot-két : selloud a réot gand hó taou-lagad, ha na wélot két.

15. Râk kaloun ar bobl-man a zó pounnéret, hag hó diskouarn a zó deût pounner-gleó, hag hó daou-lagad hó deûz serret : gand aoun na zehjé hó daou-lagad da wélout, hó diskouarn da glevout, hó c'haloun da boella, na gemjend a vuez, ha na zehjenn d'hó iac'haat.

16. Hôgen hô taou-lagad-hu a zô euruz dré ma wélost, hag hô tiskouarn dré ma klevont.

17. Râg é-gwirionez bel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz kalz a Brofeded hag a d'ud-gwirion hô deûz hétet gwéloud ar péz a wélit, ha n'hô deûz két gwélet; ha klevoud ar péz a glevit, ha n'hô deûz két klevet.

18. Klevit 'ta c'houi parabolen a'n hader.

19. Piou-bennâg a glev gér ar rouantéléz, ha na boell két, é teû ann drouk, hag é akrâp ar péz a zô béd hadet enn hé galoun: hennez eo a zô béd haded a-héd ann hent.

20. Hôgen ann hini a zô béd haded enn eul léac'h meinck, hennez eo ann hini péhini a zélaou ar gér, hag hen digémer kerkent gant laouénidigez;

21. Hôgen n'en deûz két a c'hristien enn-han hé-unau: ha né maé néméd évid eunn amzer: ha pa zeû eunn enkreuz pé eunn heskin-bennâg enn abek d'ar gér, kerkent é kémer gwall skouér.

22. Ann hini a zô béd haded é-touez ann drein, hen-nez eo ann hini péhini a zélaou ar gér ha préder ar béd-man: ha touellérez ar madou a voug ar gér, hag hen laka da véza difrouez.

23. Hôgen ann hini a zô béd haded é douar m'ad, hen-nez eo ann hini péhini a zélaou ar gér, hag a boell, hag a zigas frouez, hag a rô l'od kant kément ail, l'od-tri-ugent, l'od trégon.

24. Eur Barabolen all a ginnigaz d'ézhô, enn eul lavarout: Rouantéléz ann énvou a zô hénel oud eunn dén péhini en deûz hadet h'ad m'ad enn hé bark.

25. Hôgen é-p'ad é oa kousked ann d'ud, é teûaz hé énébour, péhini a hadaz draok é-touez ar gwiniz, hag az éaz-kuit.

26. Hôgen pa oé kresket ar i'ot, ha deded é frouez, neûzé en em ziskouézaz ivé ann draok.

27. Hôgen mévellou ar penn-ti éz éaz d'hé gayout, hag a lavaraz

d'ézhan: Aotrou, ha n'éch eûté két hadet h'ad m'ad enn da bark? Pénaoz éta éz eûz draok enn-han?

28. Hag hén a lavaraz d'ézhô: Eunn dén hag a zô énébour d'in eo en deûz gread ann dra-sé. Hôgen hé vévellou a lavaraz d'ézhan: Ha té a fell d'id éz ajemp d'hé gutufa?

29. Hag hén a lavaraz: Nann; gand aoun ô kutufa ann draok, na zic'hristienfac'h ar gwiniz gant-han.

30. List-hô hô-daou da griski bétég ar médérez, hag enn amzer ar médérez é livirion d'ar védérien: Kutufid da genta ann draok hag éréit-hén a bordennou évid hô zeû; hôgen dastumid ar gwiniz em s'olier.

31. Eur Barabolen all a ginnigaz d'ézhô enn eul lavarout: Rouantéléz ann énvou a zô hénel oud eur c'hristien sézô, péhini a gémer eunn dén hag a h'ad anézhi enn hé bark.

32. Hé-man a zô évit-gwir ar bihana eûz ann holl hadou: hôgen pa eo kresket, éz eo brasoc'h égéd ann holl louzou, hag é teû da véza eur wézen, enn hévélp doaré ma teû laboused ann énv, ha ma neisiont enn hé skourrou.

33. Eur Barabolen all a lavaraz d'ézhô: Rouantéléz ann énvou a zô hénel oud ar goell a gémer eur vaouez évid hé guza é tri feûr bleu, bété ma teûi holl da c'hoi.

34. Jézuz a lavaraz kément-sé d'ar bobl gant parabolenou: ha na gomzé két ont-han hép parabolen.

35. Évit ma vijé sévénet ar péz a oa bét diouganet gand ar profed ô lavarout: Digeri a rinn va génou gant parabolenou; diskleria a rinn traou kuzet abaoé ma eo kroued ar béd.

36. Neûzé Jézuz, ô véza kaset-kuit ar bobl, a zeûaz enn ti: hag hé ziskibled ô t'ostaad out-han a lavaraz: Displég d'é-omp parabolen draog ar park.

37. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô: Néb a h'ad ann h'ad m'ad, eo M'ad ann dén.

38. Hôgen ar park, eo ar béd. Ann hâd mâd, eo bugalé ar rouantélez. Hag ann draok, eo ar vulgalé drouk.

39. Hôgen ann énébour en deûz hé hadet, eo ann diaoul : ar médérez, eo ann divez eûz ar béd ; hag ar védérien, eo ann éled.

40. Ével éta ma kutufeur ann draok, ha ma deveur anézhan enn tân, ével-sé é c'hoarvézô é divez ar béd.

41. Mâb ann dén a gasô hé bled, pére a lakai er-méaz eûz hé rouantélez ann holl wall-skouériou, hag ar ré a ra drouk :

42. Hag é kasind anézho enn eur fourn dân. Éno é vézô gwélvan, ha skrîñ dent.

43. Netizé ann dût gwirion a lugernô ével ann héol é rouantélez hô Zâd. Ra zélaoué eb en deûz diskouarn da glevout.

44. Rouantélez ann énvou a zô hénel oud eunn tenzor kuzed enn eur park : hag ann dén a gâv anézhan, hen kûz, ha gand al lévénéz en deûz, éz a da werza ké-mend en deûz hag é préñ ar park-zé.

45. Rouantélez ann énvou a zô c'hoaz hénel oud eur marc'hadour, péhini a glask perlez mâd.

46. Hôgen goudé m'en doé kavet eur berlézen talvouduz, éz éz da werza ké-mend en doa, hag hé fréñaz.

47. Rouantélez ann énvou a zô c'hoaz hénel oud eur zeûlen taolled er môr, hag a zastum pésked a bép rumm.

48. Ha pa eo leûn, é teneur anézhi war ann aod, ha goudé béza azézet, é lékéur ar ré vâd enn eul léstr, hag é taoleur ar ré fall er-méaz.

49. Ével-sé é c'hoarvézô enn divez eûz ar béd : ann éled a zeûi, hag a rannô ar ré zroug eûz a zouez ar ré c'hlan.

50. Hag é kasind anézho enn eur fourn dân. Éno é vézô gwélvan, ha skrîñ dent.

51. Ha poellet mâd eo kément-

ma gan-é-oc'h ? Hag é leverjond d'ézhan : Ia, Aotrou.

52. Hag héa a lavaraz d'ézhô : Drû-zé kément Skrîb a zô gwiziek er péz a zell ouc'h rouantélez ann énvou, a zô hénel oud eur penn-ti, péhini a denn eûz hé denzor traou nevez ha traou kôz.

53. Ha goudé m'en doé Jézuz peûr-lavared ar parabolennoù-zé, éz éaz-kuid ac'hanô.

54. Hag ô véza deûed enn hé vrô, é teské anézho enn hô sinagogou, enn hévélep doaré ma oant souézet ; ha ma lavarent : A bé-léac'h eo deûed da hé-man ar furnez-zé, ha ké-mend a c'halloud ?

55. Ha né d-ef-hén két mâb eur c'halvez ? Ha na c'halveur kéé hé vamm Mari, hag hé vreûdeûr Jakez, ha Jozef, ha Simon, ha Judaz ?

56. Hag hé c'hoarézed, ha n'é-mind-hi kéé holl ean hon touez ? A bé-léac'h éta é teû ann holl draou-zé gand hé-man ?

57. Hag é kavent tamall ann-han. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô ? : Eur Profed né d-eo kéé héb hanô-mâd, néméd enn hé vrô, hag enn hé di.

58. Ha na réaz kéé éno kalz a vuzudou, enn abek d'hô digrédoni.

XIV. PENNAD.

1. ENN amzer-zé Hérodez ann tétrark a glevaz hanô eûz ar péz a réa Jézuz ;

2. Hag a lavaraz d'hé wazed : Iann. Badézour eo hen-nez : distroed eo a varô da véô, ha dré-zé eo é ra ké-mend a vuzudou.

3. Râg Hérodez en doa lékéat ké-mérouit Iann, hag hé stage : hag é réaz hé lakaad er vâc'h dré 'n abeg da Hérodiaz grég hé vreûr.

4. Râk Iann a lavaré d'ézhan : Né kéé aotroed d'ïd hé c'haout.

5. Hag en doa c'hoast d'hé lakaad da vervel ; hôgen aoun en doa râg ar bobl, dré ma'z oa ké-méret gant-hô évid eur profed.

6. Hôgen da zeiz ganédigez Hé-
rodez, merc'h Hérodiaz a zansaz
dir-ég ann d'ùd, hag é plijaz da Hé-
rodez.

7. Évit-sé é róaz hé c'hér d'ézhi
gant lé pénaoz é rójé d'ézhi kéمند
a c'houlénjé digant-han.

8. Hag hi, goudé béza hét ké-
lenned a-raog gand hé mamm, Rò
d'in bréma, émé-z-hi, penn Iann
Badézour enn eunn disk.

9. Hag ar roué a oé glac'haret
gant kément-sé : koulskoudé dré
n abek d'hé lé, ha d'ar ré a ioa
azézet gant-han ouc'h taol, é c'hour-
c'hémennaz hé rei d'ézhi.

10. Hag é kasaz da zibenna Iann
er vâc'h.

11. Hag hé benn a oé digased
enn eunn disk, ha rôcd d'ar pla-
c'h-iaouank, péhini hé gasaz d'hé
mamm.

12. Hag hé ziskibled a zeùaz,
hag a geméraz hé gorf, hag é
lienjond anézhan, hag éz éjond da
lavarout kément-sé da Jézuz.

13. Pa glevez Jézuz kément-sé,
é tec'haz ac'hanó enn eur vag, hag
en em dennaz a dù enn eul léac'h
distró : ha pa glevez ar bobl ann
dra-zé, é heùliaz anézhan wardroad
eùz ar c'heriou.

14. Ha pa 'z éa-kuit Jézuz, é
wélaz eul lôd brâz a d'ùd, hag en
doé truez out-hô, hag é iac'héaz
hó c'hilavourien.

15. Hôgen ar pardaez ô véza
dcùet, hé ziskibled a zeùaz d'hé
gavout, hag a lavaraz d'ézhan :
al léac'h-man a zô distró, hag ann
heur a ia é-biou. Kas-kuid ar bobl,
évit ma 'z aint er bourc'hioù, ha
ma préniat boéd évit-hó.

16. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhó :
Né két réd éz éjend di ; rôit c'houi
da zibri d'ézhó.

17. Lavaroud a réjond d'ézhan :
N'hon eùz aman némét pemp tors
vara, ha daou bésk.

18. Hag hén a lavaraz d'ézhó :
Digasit-hó aman d'in.

19. Ha goudé béza gourc'hémén-
ned d'ar bobl azéza war ar géot,
é kéméráz ar bemp dors vara, hag

ann daou bésk ; hag ô véza saved
hé zaoulagad étrézég ann énv, é
binnigaz anézhó, hó zorráz, hag
é róaz ann torsiou bara d'hé ziski-
bled, péré hó róaz d'ar bobl.

20. Hag é tebjond holl, hag hó
doé a-walc'h. Hag é kaschont gant-
hó daouzek paner leùn gand ann
tammou a oa choumed enn hó
dilerc'h.

21. Hôgen eùz ar ré a zebraz éz
oa ann niver eùz a bemp mil dén,
néméd ar gragez hag ar vugalé.

22. Ha kerkent Jézuz a rédiáz
hé ziskibled da biña er vâg, ha
da vond enn hé raog enn tu all
d'al lagen, é-pâd ma kasché-kuid ar
bobl.

23. Ha goudé béza kaset-kuid ar
bobl, é piñaz war eur ménéz bé-
unan évit pédi. Hôgen ar pardaez
ô véza deùed, édo éno hé-unañ.

24. Hôgen ar vâg a ioa hejct
gant ar c'hoummou é kreiz ar môr :
râg ann avel a ioa énep.

25. Hôgen d'ar pévaré dihun eùz
ann nôz, é teùaz d'hó c'havout ô
kerzoud war ar môr.

26. Ha pa wéljond anézhan ô
kerzoud war ar môr, é saouzan-
jond, hag é léverjont : Eunn teùz
eo. Hag é c'harmohont gand aoun.

27. Ha kerkent Jézuz é gomzaz
out-hó, enn eul lavarout : Hó pé-
zet fisians : mé eo, n'hó pézet kédi
a aoun.

28. Hôgen Per a respoutaz d'é-
zhan ô lavarout : Aotrou, mar d-
eo té, kémenn d'in mond d'az ka-
vout war ann doureier.

29. Hag hén a lavaraz : Deùz.
Ha Per ô tiskenna eùz ar vâg, a
gerzé war ann dour évit mond da
gavout Jézuz.

30. Hôgen pa wélaz eunn avel
gré, en doé aoun ! hag ével ma
téraoué gwélédi, é c'harmaz ô la-
varout : Aotrou, savéta ac'hanoun.

31. Ha râk-tâl Jézuz oc'h astenna
hé zourn, a grogaz enn-han, hag a
lavaraz d'ézhan : Dén a nébeùd a
faiz, pérâg ec'h eùz-té diskredet ?

32. Ha pa oent piñcd er vâg,
ann avel a baouézaz.

33. Hôgen ar ré a iou er vâg a dôstaaz, hag a arzdlaz anezhan, ô lavarout : Évit-gwir Mâb Doué out.

34. Ha goude m'hô doa tredzed al lagen, ô teñjont é douar Jéné-sar.

35. Ha pa zedaz tûd al léac'h-zé d'hé anaout, é kaschont dré ann holl vrô, hag é tigaschond d'ézhan ann holl d'ûd klân.

36. Hag é pédent anezhan d'hô lézel da steki hép-kén out penn-plé hé zaé. Ha kéمند hini a stô-laz out-han, a oé iac'héet.

XV. PENNAD.

1. NEUZÉ Skribed ha Farizined a zedaz d'hé gavoud eûz a Jérusalem, hag a lavaraz d'ézhan :

2. Pérâk da ziskibled a drémehi dreist kéمندadurézou a-c'hénou ar ré-gôz? Râk na walchont kéd hô daouarn pâ zebront bara.

3. Hôgen hén a respountaz d'ézho ô lavarout : Perâk c'houi é tréménit-hû dreist gourc'hémenn Doué évid hô kéمندadurézou a-c'hénou? Râk Doué en deûz lavaret :

4. Énor da dâd ha da vamm; hag ivé : Piou-bennâg a zrouk-pédô gand hé dâd pé gand hé vamm a dlé béza lékéad d'ar marô.

5. Hôgen c'houi a lavar : Piou-bennâg en devézô lavared d'hé dâd, pé d'hé vamm, Pép rô a zedi ac'hannoun, ra vézô talvoudek d'îd.

6. Ha na énorô kéd hé dâd pé hé vamm : hag ével-sé hoc'h eûz lékéad da véza didalvez gourc'hémenn Doué évid hô kéمندadurézou a-c'hénou.

7. Pilpouzed, diouganet m'âd en deûz diwar hô penn Izaiâz, ô lavarout :

8. Ar bobl-zé a énor ac'hannoun a-c'hénou : hôgen hô c'haloun a zô pell diouzin.

9. Hôgen enn-aner eo éc'h énoront ac'hannoun, ô teski lézennou ha gourc'hémennou ann d'ûd.

10. Hag ô véza strolled ar bobl war-drô d'ézhan, é lavaraz d'ézho : Klevit, ha poellit.

11. Né kéd ar péz a ia er gé-nou a zaotr ann dén : hôgen ar péz a zêr er-méaz eûz hé c'hénou eo a zaotr ann dén.

12. Neuzé hé ziskibled a dôstaaz out-han, hag a lavaraz d'ézhan : Ha té a oar pénsor ar Farizianed ô klevoud ar péz, éc'h euz lavaret hô deûz kaved abek.

13. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézho : Kément planten ha na vézô két két plantet gant va Zâd péhini a zô enn énv, a vézô dic'hruisennet.

14. List-hô : tûd zall îst hag a gâs tûd zall. Hôgen mar teû eunn dén dah da gâs eunn dén dah, é kouézond hô daou er poull.

15. Hôgen Per a respountaz d'ézhan ô lavarout : Displég d'é-omp ar barabolen-zé.

16. Ha Jézuz a lavaraz : Ha béz' émoc'h-hu c'hoaz hép poell?

17. Ha na boellit-hu két, pénaôz kéمند a 'z a er génoû, a ziskenn er c'hôf, hag a véz taoled é léac'h distrô?

18. Hôgen ar péz a ia eûz ar génoû, a zêr eûz ar galoun; hag ann dra-zé eo a zaotr ann dén :

19. Râg eûz ar galoun eo é teû ar gwall vénosiou, al lazérésiou, ann avoultrésiou, ar gadlésiou, al laéronsiou, ar fals testéniou, ann touadellou.

20. Ann traou-zé eo a zaotr ann dén. Hôgen debri héb béza gwall-c'hed hé zaouarn na zaotr kéd ann dén.

21. Ha Jézuz ô véza éad ac'hannô, en em dennaz étrézé Tir ha Sidon.

22. Chétu eur c'hreg eûz a Ganaan hag a zêré eûz ar vrô-zé en em lékéaz da c'harmi, ha da lavarout d'ézhan : Aotrou, Mâb David, az péz tuez ouz-in : va merc'h a zô gwall enkrézet gand ann diaoul.

23. Hôgen na lavaraz kéd eur géz d'ézhi. Hag hé Ziskibled ô tôstaad out-han hé bédé enn eul lavarout : Kâs-hi-kuit; râk garmi a ra war hon lerc'h.

24. Hag hén a respountaz hag

a lavaraz : N'ounn bet kaset neméd étrézég ann dénved kollet euz a di Israel.

25. Hôgen hi a zeñaz, hag a azeñlaz anezhan, ô lavarout : Aotrou, kennerz ac'hannoun.

26. Hag hén a respountaz hag a lavaraz : Né két mad kémérount bara ar vugalé, hag hé rei d'ar c'hounn.

27. Hag hi a lavaraz : Gwir eo, Aotrou : hôgen ar c'hounn bihan a zebr ar bruzun a gouéz euz a daol hô mistri.

28. Neuzé Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhi : Grég, da feiz a zô bráz : ra vézô gréad d'ldével ma c'hoantéez. Hag hé merc'h a oé iac'héet war ann heur.

29. Ha Jézuz ô véza éad ac'hannô, a zeñaz a-héd môr Galiléa : hag ô véza piñet war eur ménez, éc'h azeñaz enô.

30. Hag é tôstaz out-han eul lod bráz a dâd, péré hô doa gant-hô muded, dalled, kammed, tûd wân, ha kalz ré-ait : hag é lékéjond anezhó oud hé dreid, hag hén hô iac'héaz.

31. Enn hévélep doaré ma oé souezed ann dâd pa wéljond ar vuded ô komza, ar c'hammed ô kerzout, ann dâdéd ô wélout : hag é véulent Doué Israel.

32. Hôgen Jézuz ô véza galvet hé ziskibled a lavaraz : Truez em euz oud ar bobl-zé, rák tri déz zô é choumout gan-én, ha n'hô deñz nétrá da zibri : ha na fell kéd d'in hô c'hâs-kuit war-iñ, gand aoun na fatent enn hent.

33. Hag hé, ziskibled a lavaraz d'ézhan : Pénaoz é hellimp-ni kavoud el léac'h distrô-man awalc'h a vara évit gwalc'ha kémend a dâd ?

34. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Péd bara hoc'h-eñs-hu ? Hag hi a lavaraz : Seiz, hag eunn nébeñd peskédigou.

35. Hag hén a c'houc'hémennaz d'ar bobl azeza war ann douar.

36. Hag ô kéméroud ar seiz bara, hag ar pesked, goudé béza

gréad hé drugarez, é torraz anezhó, hé róaz d'hé ziskibled, hag hé ziskibled hô róaz d'ar bobl.

37. Hag é tebjond holl, hag hô doé awalc'h. Hag é kaschont seiz kést leñ gand ann tammou a ioa choumed enn hô dilec'h.

38. Hôgen euz ar ré hô doa debret éz oa pevar mil dén, hép-nivéri ar vugaligou hag ar grazez.

39. Ha goudé béza kaset-kuid ar bobl, Jézuz a biñaz enn eur vag, hag é teñaz war harzou-Majédan.

XVI. PENNAD.

1. HA neuzé ar Farizianed hag ar Saduséed a dôstaz out-han évid hé dempti : pédi a réjond anezhan da ziskouéza d'ézhô eunn arwézbennég enn éav.

2. Hôgen hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Pa eo deñed ann abardaez é livirit : Kaer é vézô ann amzer, rág ann oabl a zô rûz.

3. Ha diouc'h ar beuré : Arné a vézô hirió, rág ann oabl a zô téñval ha dem-ruz.

4. Gouzoud a rid éta anaoud doaré ann oabl : hôgen na hellit kéd anaoud arwésiou ann amzéroul ar wenn-droag hag avoult-mañ a glask eunn arwés ; ha na vézô rôed d'ézhi neméd arwéz ar profed Jonaz. Hag ô véza hô lézet, éz éaz-kuit.

5. Ha pa oé deñed hé ziskibled eunn tû all d'al lagen, hô doa ankounac'héet kâs bara gant-hô.

6. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Likid évez, hag en em zivallid out goell ar Farizianed hag ar Saduséed.

7. Hôgen hi a venné hag a lavaré enn-hô hô-unon : Dré n'hon euz két kéméred a vara eo.

8. Hôgen Jézuz oc'h anaout kément-sé, a lavaraz : Tûd a nébeñd a feiz, pérág é vennit-hu étre-z-hoc'h dré n'hoc'h euz két kéméred a vara ?

9. Ha na boelñt-hu két, ha na gounñt-hu két pénaoz pemp bara a zô bet a-walc'h évit pemp mil dén, ha péd panérad hoc'h euz kaset gan-é-hoc'h ?

10. Ha pénaoz seiz bara a zô bet a-walc'h évit pevar mil dén, ha péd késtad hoc'h euz kaset gan-é-hoc'h ?

11. Pérâg na boellit-hu két, pénaoz n'an euz két komzed a vara d'é-hoc'h, pa'm euz lavaret : En em zivallid out goell ar Farizianed hag ar Saduséed ?

12. Neûzé é poeljont pénaoz n'en doa két lavaret en em zivalloud out goell ar bara, hôgen out kréden ar Farizianed hag ar Saduséed.

13. Hôgen Jézuz a zeûaz war-drô Kézaréa-Filip : hag é komzé oud hé ziskibled, ô lavarout : Pétrâ a lavar ann dûd ef-hén Mâb ann dén ?

14. Hag hi a lavaraz : Lôd a lavar eo Iann Badézour, lôd all Éliáz, ha lôd all Jérémiáz, pé unan euz ar broféded.

15. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi, piou é livirit-hu ounn-mé ?

16. Simon Per a respountaz hag a lavaraz : Té eo ar C'hrist, Mâb ann Doué béo.

17. Hôgen Jézuz a respountaz d'ézhan, hag a lavaraz : Gwenvidig oud, Simon Mâb Iann : râk né kéd ar c'hik hag ar gwâd hô deuz disrévelled ann dra-man d'id, hôgen va Zâd, péhini a zô enn évou.

18. Ha mé a lavar d'id, pénaoz oud Per, ha war ar méan-zé é savinn va iliz, ha dôriou ann ifern na drec'hint kéd anézhi.

19. Hag é rôinn d'id alc'houésion rouantélez ann évou ; ha kément-bennag a éréi war ann douar, a vézô ivé éréed enn évou : ha kément-bennag a zieréi war ann douar, a vézô ivé diéréed enn évou.

20. Neûzé é c'hour'hémennaz dhé ziskibled na lavarjend da zén pénaoz é oa hé Jézuz-Krist.

21. A-neûzé é téraouaz Jézuz diskoutza d'hé ziskibled pénaoz é oa red d'ézhan mond da Jérusalem, ha gouzavi kalz a berz ann Hénaoured, hag ar Skribed, hag ar pennou euz ar véleien, béza lazet, ha distrei da véô ann trédé deiz.

22. Ha Per oc'h hé géméroud a dû, a zérouaz hé grôza ô lavarout : Aotrou, Doué ra virô ! Na c'hoarvézô két kément-sé gan-éz.

23. Hag héna a zistrôaz hag a lavaraz da Ber : Pella diouz-in, Satan, gwall-skouér oud d'in, ô véza na gavez két mât ar péz a zeû digand Doué, hôgen ar péz a zeû digand ann dûd.

24. Neûzé Jézuz a lavaraz d'hé ziskibled : Mar fell da unan-bennag dont war va lerc'h, ra rai dilez anézhan hé-unan, ha ra zougo hé groaz, ha ra heûliô ac'hanoun.

25. Râk piou-bennag a fellô d'ézhan savétei hé vuez, hé c'hollô : ha piou-bennag a gollô hé vuez enn abek d'in, hé c'harô.

26. Râk pé dâl d'ann dén gou-nid ar béd holl, ha kolla hé éné ? Pé pétrâ a rôi ann dén enn eskemm évid hé éné ?

27. Râk Mâb ann dén a zeti é gloar hé Dâd gand hé Éled : ha neûzé é tistaolô da bép-unan hervez hé ôbériou.

28. É-gwirionez hellavarann d'éhoc'h, béz' éz euz hiniennou é-touez ar ré a zô aman, ha na c'houzanvint kéd ar marô, kén n'hô dévézô gwélet Mâb ann dén ô tond enn hé rouantélez.

XVII. PENNAD.

1. HA c'houéac'h dervez goudé Jézuz a géméraz gant-han Per, ha Jakez, ha Iann hé vreur, hag hô c'hasaz a dû war eur ménes uc'hel.

2. Hag é kemmaz a zoaré diraz-hô. Hé zremm a luc'has ével ann héol : hag hé zitad a zeûaz gwenn ével ann erc'h.

3. Ha chétu é wéljont Moizes hag Éliáz péré a gomzé gant-han.

4. Hôgen Per a lavaraz da Jézuz : Aotrou, mât é vé d'é-omphoum aman : mar fell d'id, é raimb aman tré zelt, unan évidod, unan évit Moizes, hag unan évid Éliáz.

5. Pa gomzé c'hoaz, chétu eur

goabren c'houlouek a dévalaaz anézhô. Ha chétu eur vouéz a zeñaz euz ar goabren, hag a lavaraz : Héman eo va Mâb kér, é péhini em euz lékéat va holl garantez : sélaouit-hén.

6. Hag ann diskibled ô véza kle-
vet kément-sé en em daolaz war
hó génou, hag hó dévoué aoun vrâz.

7. Ha Jézuz a dôstaaz, hag a
stokaz out-hô; hag é lavaraz d'ézhô :
Savit, ha n'hô pézet kéd a soun.

8. Hôgen pa zafchomd hó daou-
lagad, na wélijont mui némét Jé-
zuz.

9. Ha pa ziskenjond euz ar mé-
nez, Jézuz a réaz d'ézhô ar gour-
c'hémenn-mañ, ô lavarout : Na li-
virid da zén ar péz hoc'h euz gwé-
let, kén na vézô savet Mâb ann
dén euz a douez ar ré-varô.

10. Hag hé ziskibled a lavaraz
d'ézhan : Pérâg éta é lavar ar Skri-
bed pénaoz Éliáz a dlé dowd a-
raok ?

11. Ha Jézuz a respountaz hag
a lavaraz d'ézhô : Ia, Éliáz a dlé
dout, hag é lakai pép trá er stâd
kenta.

12. Hôgen hé lavaroud a rann
d'éhoc'h, pénaoz Éliáz a zô deñtet
abars bréma, ha n'hô deuz kéd hé
anavézet, hôgen gréad hó deuz enn
hé c'héñver ével m'hô deuz kâret
ôber. Ével-sé eo é gwall-gasiat Mâb
ann dén.

13. Neuzé hé ziskibled a boellaz
pénaoz euz a Iann Badézour oa en
doz komzed out-hô.

14. Ha pa oé deñtet étrézég ar
bobl, é tôstaaz out-han eunn dén
péhini en em daolaz d'ann daoulin
diraz-han ô lavarout : Aotrou, as
péz truez out va mâb, péhini a
zô loarek, ha gwall enkrézet : râg
aliez é kouéz enn tân, hag aliez
enn dour.

15. Hé zigaset em euz d'az dis-
kibled, ha n'hô deuz két gelled hé
iac'haat.

16. Hôgen Jézuz a respountaz hag
a lavaraz : Gwenn diskredik ha fal-
sik, pé vété keit é vézinn-mé gan-
éhoc'h ? Pé vété keit é c'housan-

vinn-mé ac'hanoc'h ? Digasid ar bu-
gel aman d'in.

17. Ha Jézuz a c'hourdrouzaz ann
diaoul, hag éz éaz er-méaz ané-
zhan, hag ar bugel a oé iac'béet
war ann heur.

18. Neuzé ann diskibled a zeñaz
da gavout Jézuz a dê, hag é lé-
verjond d'ézhan : Pérâg n'hon euz-
ni két gelled hé c'hâs-kuit ?

19. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Dre
ann abek d'hô tigrédoni. Râg é gwir-
rionez hel lavarann d'éhoc'h, mar
hó pé feiz ével eur greñnen zezô,
é lavarfac'h, d'ar ménez-zé : Kéa
ac'hann di, hag éz ajé, ha nétrâ
na vijé dic'halluz évid-hoc'h.

20. Hôgen ar wenn-zé na véz
kaset-kuit némét gand ar béden,
ha gand ar iñ.

21. Hôgen pa oend distrôed é
Galiléa, Jézuz a lavaraz d'ézhô : Mâb
ann dén a dlé béza lékéad étre
daouarn ann dêd.

22. Hag é lazind anézhan, hag
ann tréde deiz é savô a varô da
véô. Hag en em c'hlaoc'hari a ré-
jont meurbéd.

23. Ha pa oend deñd é Kafar-
naom, ar ré a zavé ar gwiriou a
dôstaaz out Per, hag a lavaraz
d'ézhan : Hé mestr ha na baé-hén
kéd ar gwiriou ?

24. Hag hén a lavaraz : Ia. Ha
pa oé éad enn ti, Jézuz a ziar-
bennaz anézhan ô lavarout : Pé-
trâ a vennez-dé, Simon ? Digant
piou é kémer rouéed ann douar ar
gwiriou pé ann tellou ? Digand hó
bugalé hô-unan, pé digand ann
diavésidi ?

25. Hag hén a lavaraz : Digand
ann diavésidi. Jézuz a lavaraz d'é-
zhan : Ar vugalé 'ta a zô kuit d'hô
faéa.

26. Hôgen évit na rômp kéd a
wall skouër d'ézhô, kéa d'ar môr,
ha taol eunn higen ; hag ar c'henta
pésk a vézô saved euz ann dour,
kémer-hén : hag ô tigeri hé c'hé-
nou, é kavi eur péz-arc'hant ; ké-
mer-hén, ha rô-hén d'ézhô évid-
oun, hag évid-oud.

XVIII. PENNAD.

1. ENN heur-zé ann diskibled a dōstaaz ouc'h Jézuz, hag a lavaraz : Piou, war da vénoz, eo ar brasa é rouantélez ann énvou ?

2. Ha Jézuz a c'halvaz eur bugel bihan, hag hen Jékéaz enn hô c'hreiz.

3. Hag é lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz ma na zistrôit két, ha ma na zéñit két hével out bugalé bihan, n'az éot két é rouantélez ann énvou.

4. Piou-bennag éta en em izé-lai ével ar bugel-zé, hen-mez eo a vézô ar brasa é rouantélez ann énvou.

5. Ha piou-bennag a zigémer em hanô eur bugel bihan ével-sé, am zigémer-mé.

6. Hôgen piou-bennag a roi gwall skouér da unan euz ar vugaligou-zé pére a gréd enn-oun, gwelloc'h é vé d'ézhan é vé staget ouc'h hé gouzoug eur méan milia, hag é vé taoled é gwéled ar môr.

7. Gwa d'ar béd dré ann abek d'ar gwall skouériou. Râk réd eo é teufé gwall skouériou : hôgen koulskoudé gwa d'ann dén euz a béhini é teù ar gwall skouér.

8. Hôgen ma rô da zourn, pé da droad gwall skouér d'id, trouc'h-hén, ha taol-hén pell diouz-id. Gwell eo d'id mond er vuez mañpé gamm, égét kaoud da zaou zourn pé da zaou droad ha béza taolet enn tân peùr-baduz.

9. Ha ma rô da lagad gwall skouér d'id, diframm-hén, ha taol-hén pell diouz-id. Gwell eo d'id mond er vuez-horn, égét kaoud da zaou-lagad ha béza taolet é tân ann ifern.

10. Likid évez na zispriac'h nikun euz ar vugaligou-mañ : râk hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz hô éled enn énvou a vél bépréd dremm va Zâd, péhini a zô enn énvou.

11. Râk Mâb ann dén a zô-deüed da zavéteï ar péz a ioa kollet.

12. Pétra a vennit-hu ? Mar en

défé enn den kant danyad, hag é teufé unan anézho da véza dianket, ha na leuché két ann naonték ha pevar-ugent all war ar mé-neaiou, évit mond da glask ann hini a vé dianket ?

13. Ha ma c'hoarvez é kavché anézhan : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é laouéna mui diwar-benn hé-mañ égéd diwar-benn ann naonték ha pevar-ugent ha na ont két béd dianket.

14. Ével-sé hô Tâd, péhini a zô enn énvou na fell két d'ézhan é vé kolled unan euz ar vugaligou-man.

15. Hôgen mar en deaz péc'hed da vreür enn da énep, kéa, ha tamall anézhan étre té hag hé-mañ hé-unan. Mar selaou ac'hanod, ez pézô gounezad da vreür.

16. Hôgen ma na zélaou két ac'hanod, kémer c'hoaz gan-éz cunn dén pé zaou, évit ma vézô krétéet pép gér dré c'hénoù daou pé dri zést.

17. Ha ma na zélaou két anézho, lavar d'ann Iliz. Hôgen ma na zélaou két ann Iliz, bézet évidod ével eur Pagan hag eur Publikan.

18. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, kément-bennag a éréot war ann douar, a vézô ivé éréed enn énv : ha kément-bennag a zieréot war ann douar, a vézô ivé diéréed enn énv.

19. Lavaroud a rann c'hoaz d'é-hoc'h, pénaoz mar en em laka daou ac'hanoc'h kévret war ann douar, pétra-bennag ma c'houlenniast é vézô rôed d'ézho gant va Zâd, péhini a zô enn énvou.

20. Râk él léac'h ma 'z euz daou pé tri dén strolled em hanô, em em gavann éno enn hô c'hreiz.

21. Neüzé Per a dōstaaz out-hañ, hag a lavaraz : Aotrou, pé gweach é tistaolinn d'am breür pa en dévézô péc'het em énep ? Bété seiz gwéach ?

22. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Na lavarann két d'id bété seiz gwéach ; hôgen bété dék ha tri-ugent gwéach seiz gwéach.

23. Dré-zé rouantélezh anñ éavou a zô hévélebékéed oud eunn dén roué, péhini a fellaz d'ézhan lakaad hé d'ad da zaskori kouat d'ézhan.

24. Ha pa en devoé déraouet ôber hé gount, é oé kased d'ézhan unan péhini a dlié d'ézhan dék mil talant.

25. Hôgen ével n'en doa két péadrâ da zisteürel, hé aotrou a rôaz ura d'hé werza hén, hé c'hreg, hé vugalé, ha kéمند en doa, évit paéa hé zlé.

26. Hôgen ann dén-zé oc'h en em strinka d'hé dreid, a bédé anezhan, ô lavarout : Rô amzer d'in hag é tistaolinn d'id va holl zlé.

27. Hôgen aotrou ar gwâz-zé en doe truez out-han, hen laoskaz da vont, hag a zistaolaz d'ézhan hé zlé.

28. Hôgen ar gwâz-zé ô véza éat-kuit, a gavaz unan eüz hé gen-vreüdeür, péhini a dlié d'ézhan kant diner : hag ô kregi enn-han é tagé anezhan, ô lavarout : Distaol ar péz a dliez d'in.

29. Hag hé gen-vreür, oc'h en em strinka d'hé dreid, a bédé anezhan, ô lavarout : Rô amzer d'in, hag é tistaolinn d'id va holl zlé.

30. Hôgen hén na fellaz kéd d'ézhan : hag éz éaz-kuit, hag é réaz hé lakaad er vac'h, bété ma tistaoljé d'ézhan ar péz a dlié.

31. Hé gen-vreüdeür ô wéloud ar péz en doa gréat, a oé glac'haret braz : hag é teñjond da zantévella d'hô aotrou kéمند a ioa c'hoarvezet.

32. Neüzé hé aotrou a c'halvaz anezhan, hag a lavaraz d'ézhan : Dén drouk, distaoléd em eüz d'id kéمند a dliez d'in, dré ma ec'h eüz va fédet.

33. Ha na dliez-dé két kaout truez oud da gen-vreür, ével ma em eüz hé truez ouz-id ?

34. Hag hé aotrou ô vuanékaat a réaz hé enkrézi, kén na baéaz kéمند a dlié.

35. Ével-sé é rai d'é-hoc'h va Zâd péhini a zô enn éav, ma na zistaol pép-hini ac'hanoc'h d'hé vreür hé wallou a greiz kaloun.

XIX. PENNAD.

1. HA pa en devoé Jéruz peür-lavred ar prézégennou-zé, éz éaz-kuid eüz a C'haliléa, hag é teüas war harzou Judéa, enn tâ all d'az Jourdan.

2. Ha kalz a bobl az éaz vraf hé lerc'h, hag é isc'héaz anezhó éno.

3. Ha Farizianed a zeüaz d'hé gavoud évid hé dempti, hag é lé-verjond d'ézhan : Hag aottéed eo da eunn ozac'h kuitaat hé c'hreg dré eunn abek bennâg ?

4. Hag hén a respontaz hag a lavaraz d'ézhô : Ha n'hoc'h eüz-hu két lennet pénaoz ann hini en deüz gréad ann dén adaleg ann derou, en deüz hô gréat par ha perez ? Hag en deüz lavaret :

5. Dré-zé ann ozac'h a zilézô hé dâd hag hé vamm, hag en em stagô outl hé c'hreg ; hag é vézint daou enn eur c'hik hép-kén.

6. Ével-sé né d-int maü daou, hôgen eur c'hik hép-kén. Arabad eo éta d'ann dén ranna ar péz a zô bét frammet gand Doué.

7. Hi a lavaraz d'ézhan : Pérâg éta Moizez en deüz-hén goure'hé-mennet rei d'ar c'hreg eur skid-rann, hag hé é'nâs-kuit ?

8. Hén a lavaraz d'ézhô : Moizez ô wélout kaléder hô kalonou a gavaz-mâd é kac'h-kuid hô kragez ; hôgen ein derou ann dra-zé né oz kéd ével-sé.

9. Rak hel lavarotid a rann d'é-boé'h, pénaoz piou-bennâg a gasô-kuid hé c'hreg, néméd avoultir ô vé hi, hag a zimézô gand eunn all, a gouézô enn avoultriez : ha néb a zimézô gand eur c'hreg kazot-kuit gand eunn all, a gouézô ivé eua avoultriez.

10. Hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Mar d-co ével-sé doaré eunn ozac'h gand hé c'hreg, né két talvouduz dimizi.

11. Hén a lavaraz d'ézhô : Ann holl na boell két kéمند-sé, hôgen ar ré hép-kén da béré eo bét rôed hé boella.

12. Râk béz' ez eûz spazeien ,
péré a zô ganed ével-sé a gov hô
mamm : spazeien zô , péré a zô bé:
spazet gan' ann dûd : spazien zô ,
péré hô deûz en em spazed hô-
nnau enn abek da rouantélez ann
évvou. Néh a hell poella , ra boellô
kément-man.

13. Neûzé é oé kased d'ézhan bu-
galigou , évit ma lakajé hé zaouarn
war-n-ézhô , ha ma pédjé évit-hô.
Hôgen bé ziskibled a grôzé anézhô.

14. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô :
List ar vugaligou-zé , ha na virit kéd
out-hô na zeûjend d'am c'havout ;
râk rouantélez ann évvou a zô évid
ar ré a zô hénvel out-hô.

15. Ha goudé béza astenned hé
zaouarn war-n-ézhô , éz éaz-kuid
ac'hanô.

16. Ha chétu eunn dén a zeûz ,
hag a lavaraz d'ézhan : Aotrou Mâd ,
pétra a dléann-mé da ôber a vâd
évit kaoud ar vuez peûr-baduz ?

17. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pé-
râg am galvez-tô mâd ? Doué hép-
kén a zô mâd. Hôgen mar fell d'id
mond er vuez , mir ar c'hour'hé-
mennou.

18. Péré , émé-z-han ? Ha Jézuz
a lavaraz d'ézhan : Na læni két :
na avoultri két : na læni két : na
zougi kéd a fals testéni.

19. Énor da dâd ha da vamm , ha
kâr da nesa ével-d-oud da-unan.

20. Ann dén-iaouank a lavaraz d'é-
zhan : Mired em eûz ann holl draou-
zé adalek va iaouankiz , a bêtrâ
em eûz-mé c'hoaz ézomm ?

21. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mar
fell d'id béza klôk , kéa , gwerz
kémendéc'h eûz , ha rô-hén d'ar béo-
nién , hag ez pézô eunn tenzor enn
évv : ha deûz , hag heûé ac'hanoun.

22. Hôgen pa glevez ann dén-
iaouank ar geriou-zé , éz éaz-kuit
gwall c'hlaç'haret : râk madou brâz
en doa.

23. Hôgen Jézuz a lavaraz d'hé
ziskibled : É-gwirionez hel lavarann
d'é-hoc'h , pénaoz eo diez da eunn
dén pinvidik mond é rouantélez
ann évvou.

24. Hel lavaroud a rann c'hoaz

d'é-hoc'h : Esoc'h eo da eur c'hav-
val tréménoud dré graouen eunn
nadoz , égéd da eunn dén pinvi-
dik mond é rouantélez ann évvou.

25. Hé ziskibled ô klevout-sé ,
a oé souézet brâz hag a lavaraz :
Piou éta a hellô béza salvet ?

26. Hôgen Jézuz ô selloud out-
hô , a lavaraz d'ézhô : Ann dra-zé
a zô dic'halluz d'ann dûd ; hôgen
pép trâ zô galluz da Zoué.

27. Neûzé Per a respountaz hag a
lavaraz d'ézhan : Chétu ni hon eûz
da heûliet ; pétrâ 'ta a vézô évid-
omp ?

28. Hôgen Jézuz a lavaraz d'é-
zhô : É-gwirionez hel lavarann d'é-
hoc'h , pénaoz c'houi péré a zô deûed
war va lerc'h , pa zeûi ann eil-c'hini-
vélez , ha pa vézô azézet Mâb ann
dén war gador hé veûrdez , é viod
ivé azézet war zaouézik kador , hag
é parnot ann daouézik brôad Israel.

29. Ha piou-bennâg' a zilézô hé
dî , pé hé vreûdeûr , pé hé c'hoar-
rézed , pé hé dâd , pé hé vamm ,
pé hé c'hrég , pé hé vugalé , pé hé
barkou , enn abek d'am hanô , en
dévézô kant évid unan , hag é piaouô
ar vuez peûr-laduz.

30. Hôgen kalz eûz ar ré-genta
a vézô ar ré-zivéza , ha kalz eûz
ar ré-zivéza a vézô ar ré-genta.

XX. PENNAD.

1. ROUANTÉLEZ ann évvou a
zô hénvel oud eunn dén penn-tié-
gez , péhini az éaz er-méaz beûré
mâd évit kâs gôpraéria ena hé
winien.

2. Hag ô véza gréat marc'had
gand hé c'hôpraerien eûz a eunn
diner diouc'h ann dervez , é kasaz
anézhô enn hé winien.

3. Hag ô véza éad er-méaz war-
drô ann drédé heur , é wélaz ré
all péré a ioa dibréder war al leûr-
ger.

4. Hag ô lavaraz d'ézhô : Id ivé
c'houi em gwinién , hag é rôinn
d'é-hoc'h ar péz a vézô reiz.

5. Hag hi az éaz dî. Hôgen mond
a réaz adarré er-méaz é-trô ar

e'houec'ved hag ann naved heur ; hag é réaz enn hévélep doaré.

6. Hôgen é - trô ann unnékved heur éz éaz er-méaz , hag é kavaz ré all péré a choumé dibréder , hag é lavaraz d'ézhô : Pérâg é choumit-hu azé dibréder héd ann deiz ?

7. Hag hi a lavaraz : Dré n'en deuz déo é-béd hor c'héméred é gôbr. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Id ivé c'houi em gwinién.

8. Hôgen pa oe deted ar par-daez , mestr ar winienn a lavaraz d'hé véter : Galv ar c'hôpraterienn , ha rô d'ézhô hó gôpr , ô téraoui gand ar ré-zivéza hétég ar ré-genta.

9. Ar ré 'ta péré a ioa deted é-trô ann unnékved heur , hó doé péb a ziner.

10. Hôgen pa zedaz ar ré-genta , é venjont pénaoz é vijé rôed d'ézhô ouc'h-penn : hôgen péb a ziner n'hô doé kén.

11. Hag ô kémérount kément-sé , é krômôlent oud ar penn-tiégez.

12. O lavarout : Ar ré-zivéza-zé n'hô deuz labouret néméd héd eunn heur , hag éc'h euz hó lékéat ké-vatal d'é-omp , ni péré hon euz douget poéz ann-deiz hag ar grouez.

13. Hag hén ô respounta oud unan anézhô , a lavaraz : Va mi-noun , na rano kéd a c'haou ouz-id ; ha n'éc'h euz-dé két gréat mar-c'had gan-én évid eunn diner ?

14. Kémer ar péz a zô d'id , ha léa-kuit : hôgen mé a fell d'in rei d'ann divéza-mañ kémend ha d'id.

15. Ha na hellann-mé kéd ôber ar péz a garann ? Pérâg da lagad-dé ef-hén drouk , dré ma ounn-mé mäd ?

16. Evel-sé ar ré-zivéza a vézô ar ré-genta , hag ar ré-genta ar ré-zivéza : rak kalz a vézô galvet , hôgen nébeud a vézô dilennet.

17. Ha Jézuz ô véza éad da Jérusalem , a géméraz a dù hé zaou-zek diskibl , hag a lavaraz d'ézhô :

18. Chétu éz éomp da Jérusalem , ha Mâb ann dén a vézô lé-kéad étre daouarn Prinsed ar vé-leienn , hag ar Skribed , péré hé varnô d'ar marô.

19. Hag é laskiand anézhann étre daouarn ar Jentiled évid ôber goab-anézhann , évid hé skourjeza , hag évid hé staga ouc'h ar groaz ; hag ann tréde deiz é savô a varô da-véô.

20. Neuzé mamm bugalé Zébédé , a dôstaaz out-hann gand hé mipienn , oc'h hé azeuli ha gand doaré da c'houlenni euna dra-bennâg digant-hann.

21. Hag hén a lavaraz d'ézhi : Pétrâ a fell d'id ? Hag hi a lavaraz d'ézhann : Lavar ma vézô azézed ann daou vah-mañ d'in , unan war da zourn déou , égilé war da zourn kleiz , enn da rouantélez.

22. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz : Na ouzoc'h két pétrâ a c'houlennit. Ha c'houi a hell éva ar c'halir a dléann da éva ? Hi a lavaraz : Ni a hell.

23. Hén a lavaraz d'ézhô : Éva a réod évit-gwir va c'halir : hôgen azéza war va zourn déou pé-war va zourn kleiz , né két mé a dlé rei ann dra-zé d'é-hoc'h , hôgen d'ar ré évit péré eo aozet gent va Zâd.

24. Ha pa glevaz ann dég all , é buanékajongd oud ann daou vreur.

25. Hôgen Jézuz hó c'halvaz étrézég enn-hann , hag a lavaraz : Gouzoud a rit pénaoz pennou ann dudou a aotrouni anézhô : ha pénaoz ar ré vrasa a ziskouéz hó béli war-n'ézhô.

26. Na vézô kéd ével-sé étre-z-hoc'h : hôgen piou-bennâg a fellô d'ézhann béza brasoc'h étre-z-oc'h , ra vézô gwâz d'é-hoc'h.

27. Ha piou-bennâg a fellô d'ézhann béza ar c'henta ac'hanoc'h , ra vézô sklâf d'é-hoc'h.

28. É-c'hiz n'eo kéd deted Mâb ann dén évit béza servichet , hôgen évit servicha , hag évit rei hé vuez évid dasprénadurez kalz a dùd.

29. Ha paz' éjont-kuid euz a Jérîko , éz éaz kalz a dùd war hé lerc'h.

30. Ha chétu daou zall péré a ioa azézed war ann hent a glevaz pénaoz é tréméné Jézuz : hag en

em lékéjond da c'harmi, ô lavarout : Aotrou, Mâb David, az péz truez ouz omp.

31. Hôgen ar bobl a grôzê anezhê évid hô lakaad da d'vel. Hag hi a c'harmê kréoc'h, ô lavarout : Aotrou, Mâb David, az péz truez ouz-omp.

32. Ha Jézuz a arzaoz, hô c'halvez, hag a lavaraz d'ézhô : Pétrâ a fell d'é-hoc'h é rajenn évid-hoc'h ?

33. Hag é léverjond d'ézhan : Aotrou, digor hon daou-lagad d'é-omp.

34. Ha Jézuz ô kaout truez out-hô, a lékéaz hé zourn war hô daou-lagad. Ha râk-tâl é wéjont, hag éz éjont war hé lero'h.

XXI. PENNAD.

1. HA pa' dôstajend out Jérusalem, ha pa oasd dested da Vêtfajé, t'ost da vénez Olived, meûzé Jézuz a gasaz daou ziskibl.

2. O lavaroud d'ézhô : Id d'ar vourc'h a zô râg-énep d'é-hoc'h, ha kerkent é kéfot eunn azénez stâg, hag eunn azen bihan gant-hi : distagit-hi, ha digasit-hi d'in.

3. Ha ma lavar eur ré eunn drabennâg d'é-hoc'h, livirit pénaoz ann Aotrou en deûz ézomm anezhê; ha râk-tâl hô laoskô da vont.

4. Hôgen kément-sé holl a zô c'hoarvézet, évit ma vijé sévénet geriou ar Profed pêhini en deûz lavaret :

5. Livirid da verc'h Sion : Chétu da Roué kôn a zeû d'az kavout, azézet war cunn azénez, ha war azen bihan ann hini a zô dindân ar iéô.

6. Hôgen ann diptibled az éaz, hag a réaz ével m'en doa gourc'hémenned d'ézhô.

7. Hag é tigaschond ann azénez, hag ann azen bihan : hag é lékéjond hô distad war-n-ézhô; hag é réjond d'ézhan anéza war-n-ézhî.

8. Hôgen eul lôd brâz a d'ud a skiñaz hô distad war ann hent; lôd all a drouc'hé skourrou gwéz, hag hô skiñé war ann hent.

9. Hag ar bobl, ken ar vé a ioa a-raok, ken ar ré a ioa adré, a c'harmê, ô lavarout : Hosanna da Vâb David; benniget ra vézô ann hini a zeû eûn hanô ann Aotrou : Hosanna enn uc'héla eûz ann énvou.

10. Ha pa oé éat é Jérusalem, holl dud kéar a oé strafitet, hag é lavarent : Piou eo hé-man ?

11. Hôgen ar vé a ioa gant-han a lavaré : Profed Jézuz eo eûz a Nazaret é Galiléa.

12. Ha Jézuz az éaz é templ Doué, hag é kasaz er-méaz ar ré holl a werzé pé a bréné enn templ; hag é tiskeraz taoliou ar varc'hadourien arc'hanz, ha kadouriou ar varc'hadourien koulmed.

13. Hag é lavaraz d'ézhô : Skrivéd eo : Va zi a vézô galvet tt ar bédén : hôgen c'houi hoc'h eûz gréad anezhan eur c'héô laéroun.

14. Hag é teñaz t'ud zall ha t'ud kamm d'hé c'havoud enn templ, hag é iac'héaz anezhê.

15. Hôgen pa wélaz Prinsed ar véleien hag ar Skribed ar vuzudou a réa, hag ar vugalé pére a c'harmê enn templ, hag a lavaré : Hosanna da Vâb David; é savaz droug enn-hô.

16. Hag é léverjond d'ézhan : Ha klevoud a ré-té ar péz a lavar ar ré-man ? Ia, émé Jézuz d'ézhô, hôgen ha n'hoc'h eûz-hu két lennet biskoaz, pénaoz eûz a c'hénou ar vugalé hag eûz ar vé a zô oud ar ar vronn é tenneur ar gwella meûleûdi ?

17. Hag ô véza hô lézed éno, éz éaz er-méaz eûz a géar, é Bétania; hag é choumaz éno.

18. D'ar beûré pa zistrôé é kéar, en doa naoun.

19. Hag ô wéloud eur wézenfiez war ann hent, é t'ostaaz out-hi; ha na gavaz nêtrâ enn-hi néméd deliou hép-kén, hag é lavaraz d'ézhi : Ra zeûi bikenn frouez é-béd ac'hanod, ha râk-tâl ar wézenfiez a grinaz.

20. Ha pa wélaz ann diptibled ann dra-zé, é oent souézet, hag é

léverjont : Pénaoz ef-hi hét kriet rak-tal ar wézen-fiez ?

21. Hôgen Jézus a respountaz , hag a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez heñ lavarann d'é-hoc'h , mar hô pé feiz , ha ma na vec'h kéd enn arvar , né két diwar-benn ar wézen-fiez hép-kén é rajac'h ével-sé , hôgen ivé ma lavarac'h d'ar ménéz-mañ , léa alez-sé , hag en em daol er môr , kément-sé a vijé gréat.

22. Ha pétra-bennag a c'houlennot gant feiz er béden , é vézô rôed d'é-hoc'h .

23. Ha pa oé deüed enn templ , Prised-ar véleien , hag Hénaoured ar bobl a dôstaaz out-haz pa édo ô kentélie , hag é léverjont : Gant pé c'halloud é réz-té kément-sé ? Ha piou en deüz rôed d'id ar galloud-zé ?

24. Jézus a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eur gér a c'houlennion ivé digan-é-hoc'h : mar hé livirit d'in , é livirinn ivé d'é-hoc'h gant pé c'halloud é rann kément-sé.

25. Badez Iann a béleac'h é teüé ? Pé eüz ann énv , pé eüz ann d'hd ? Hôgen hi a venné enn-hô hó-unan , hag a lavaré :

26. Ma lévéromp , eüz ann énv , é lavarô d'é-omp : Pérag éta n'hoc'h éns-hu két krédet d'ézhan ? Ha ma lévéromp , eüz ann d'hd , é tléomp kaoud-soun rag ar bobl ; rag ann holl a geméré Iann évid eur profed.

27. Hag hi a respountaz , hag a lavaraz da Jézus : Na ouzomp két. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Ha mé na livirinn kéd d'é-hoc'h gant pé c'halloud é rann kément-sé.

28. Hôgen pétra a vennit-hu ? Eunn dén en doa daou vab , hag é vond étrézég ar c'henta , é lavaraz : Va mab , kéa hiriô da labours em gwien.

29. Hag hén a respountaz , hag a lavaraz : Naz inn két. Hôgen goudé , ô kaout keüz , éz éaz.

30. Dond a réaz ivé étrézég égilé , hag é lavaraz d'ézhan eunn hével dra. Hag hén a respountaz hag a lavaraz : Éz ann , aotrou , ha ma éaz két.

31. Pébini anézhô hô daou eüdeüz gréad ioul hé d'hd ? Hi a lavaraz d'ézhan : Arc'henta. Jézus a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez heñ lavarann d'é-hoc'h , pénaoz ar Bublikaned hag ar gisti hô tiaraogô é rouantéleü Doué.

32. Rak Iann a zô deüed étrézég enn-hoc'h enn hend eüz ar wirionez , ha n'hoc'h eüz két krédet d'ézhan : hôgen ar Bublikaned hag ar gisti hô deüz krédet d'ézhan : ha c'houi goudé béza gwéleü kément-sé n'hoc'h eüz két béd a geüz , ha n'hoc'h eüz két krédet d'ézhan.

33. Sélaouit eur baraboleü all : Béz' éz oü eunn dén penn-ti , pébini a blantaz eur winien , hag é gélc'hiaz anézhî gaud eur c'harz , hag a gleüzaz enn-hi évid ober eur waskel , hag a zavaz eunn tour , hag hé rôaz é gôbr da labourerien , hag éz éaz enn eur vrô bell.

34. Hôgen pa dôstaé amzer ar frouézou , é kasaz hé vévellou étrézég al labourerien , évid dastumi frouézou hé winien.

35. Hag al labourerien , ô véza kroget er vévellou , a gannaz unan , a lazaz égilé , hag a labéraz eunn all.

36. Káz a réaz adarré mévellou all kalz mauioc'h éged a-raok , hag é réjond d'ézhô eunn hével dra.

37. Eunn-divéz é kasaz d'ézhô hé vab hé-unan , ô lavarout : Douja a raint va mab.

38. Hôgen al labourerien pa wéljond ar mab , a lavaraz étré-z-hô : Hé-mañ eo ann her , deüit , lazomp-hén , hag hor bézô hé zigwéz.

39. Hag ô véza kroged enn-haz , é taoljond anézhan enn tu all d'ar winien , hag hen lazjont.

40. Pa zehi éta aotrou ar wivien , pétra a rai-hén d'al labourerien ?

41. Lavaroud a réjond d'ézhan : Ann d'hd droak-zé a gollô enn eunn doaré reuzeüdik ; hag é roi hé winien é gôbr da labourerien all , pére a roi d'ézhan hé frouézou enn hô amzer.

42. Jézus a lavaraz d'ézhô : Ha

n'hoc'h eüs-hu hës biskoaz lennet er Skrituriour : Ar méan hô deüz distaolet ann ôberourien-tiez a zô bët lékéad é penn ar c'horn ? Gand ann Aotrou eo bët gréat kément-sé, hag eunn dra eo hag a zô souéüz d'hon daou-lagad.

43. Dré-zé é lavarann d'é-hoc'h, pénaoz rouantélez Doué a vézô rôed da eur bobl péhini heñ lakai da rei frouez.

44. Ha piou-bennäg a gouézô war ar méan-zé, a vézô torret; ha war biou-bennäg é kouézô-hës, heñ-nez a vézô brévet.

45. Ha pa glevaz Prinsed ar vélicien hag ar Farizianed hé barabolennou, éc'h anavézchont pénaoz é komzé anézho.

46. C'hoant hô doa da gregi eun-hës, hôgen aoun hô doa râg ar bobl; räk hé géméroud a réant ével eur profed.

XXII. PENNAD.

1. HA Jéüz ô komza c'hoaz gant parabolennou, a lavaraz d'ézhô :

2. Rouantélez ann énvou a zô hével oud eur roué, péhini a réaz eütreüd hé vâb;

3. Hag é kasaz hé vévellou da c'hervel ar ré a ioa bët pédet d'ann eütreüd, ha na fellé kéd d'ézhô dont.

4. Käs a réaz adarré mévellou all, ô lavarout : Livirid d'ar ré a zô pédet : Chetu va lein em eüz sozet; lazed em eüz va éjénéd ha kéménd em boa lékéad da larda; daré eo pép-trâ : detüid d'ann eütreüd.

5. Hôgen hi na zalc'haz städ é-béd eüz a gément-sé : hag éz éjont, unan d'hé di war ar méaz, hag eunn all d'hé werzidigez :

6. Hag ar ré all a grogaz enn hé vévellou, ha goudé béza hô gwall-gaset a lazaz anézho.

7. Hôgen ar Roué ô véza klevet kément-sé, a zavaz droug enn-hës : hag ô véza lazed hé arméou, é gwastaz al lazerien-zé, hag é loskaz hô c'héar.

8. Neüzé é lavaraz d'hé vévellou : Ann eütreüd évit-gwir a zô daré, hôgen ar ré a oa bët pédet. n'iat két béd dellézek.

9. Id éta er groaz-henchou, ha galvid d'ann eütreüd kémenä hiñ a géfot.

10. Hag ar vévellou ô véza éad dré ann henchou, a zastumaz kémenä a gavchond a düd, mäz ha fall; ha sâl ann eütreüd a oé leün a düd ouc'h taol.

11. Hôgen ar roué az éaz di évit gwélout ar ré a ioa ouc'h taol, hag é wélaz éñd eunn dén péhini n'ea doa két gwisket ar zaé eütreüd.

12. Hag é lavaraz d'ézhan : Va miñoun, pénaoz oud-dé deded amañ hép kaoud ar zaé eütreüd ? Hag hës a choumaz müd.

13. Neüzé ar roué a lavaraz d'hé düd : Éréid hé zaouarn hag hé dreid, ha taolit-hé enu dévalien a ziavéaz : éñd é vézô gwélvan, ha skriñ dent.

14. Räk kalz a zô galvet, hôgen nébeüd a zô dilennet.

15. Neüzé ar Farizianed ô véza éat-kult, en em guzuliaz évid hé géméroud enn hé gonsiou.

16. Hag é kaschod d'ézhan hô diskibled gand ann Hérodianed, pére a lavaraz : Mestr, gouzoud a réomp pénaoz oud gwirion, ha pénaoz é teskez heñd Doué er wirionez, ha pénaoz n'éoc'h eüz azaouez é-béd évid dén : räk na zellez kéd ouc'h ann dén é-toues ann düd :

17. Lavar éta d'é-omp pétra a vennez; ha ni a dlé rei ar gwir da Gézar, pé na dléomp két ?

18. Hôgen Jéüz oc'h anaoud hô drougiez, a lavaraz : Péräg é temptit-hu ac'hanoun, pilpouez ?

19. Diskouéaid d'in ar péz-arc'hant a rôeur évid ar gwir. Hag hi a zigasaz d'ézhan eunn diner.

20. Ha Jéüz a lavaraz d'ézhô : Eüz a biou eo ann hévéledigez-mañ hag ar skrid-mañ ?

21. Hi a lavaraz d'ézhan : Eüz a Gézar. Neüzé é lavaraz d'ézhô :

Distablit éta da Gézar ar péz a zô da Gézar, ha da Zoué ar péz a zô da Zoué.

22. Ha pa glevchoat kément-sé é oent souezet brâz, hag ô véza hé lézet éz éjont-kuït.

23. Enn deiz-zé ar Saduséed, pére a lavar na zavô kéd ann dūd a varô da véô, a zeūaz d'hé gavout : hag é réjond eur goulenn out-han,

24. O lavarout : Mestr, Moïsez en deūz lavaret : Mar marv unan-bennâg héb bugel, ra zimézô hé vreür d'hé c'hreg, évid digas hād d'hé vreür.

25. Béz' éz oa seiz breür gané-omp : hag ar c'henta, goudé béza béd dimézed da eur c'hreg, a varvaz : hag ô véza n'en doa kéd a hād, é lezaz hé c'hreg d'hé vreür.

26. Enn hévélep doaré é c'hoarvôzaz d'ann eil, d'ann trédé, bétég ar seizved.

27. Enn-divéz holl ar c'hreg a varvaz ivé.

28. Hôgen pa zavô ann dūd eūz a varô da véô, eūz a behini eūz ar seiz-zé é vezô grég? Râg hi holl hô deūz béd anézhi.

29. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Fazia a rit, ô véza na anavezit két ar Skrituriou, na galloud Doué.

30. Râk pa zavô ann dūd eūz a varô da véô, ar wazed n'hô dévézô kéd a c'bragez, nag ar gragez a wazed : Hôgen béz' é vezind ével éled Doué enn énv.

31. Hôgen diwar-beant ann adsav eūz ar ré varô, ha n'hoc'h eūs-hu két lennet ar péz a zô bét lavaret gand Doué d'é-hoc'h ével-henn :

32. Mé eo Doué Abraham, ha Doué Izaak, ha Doué Jakob? Doué né kéd Doué ar ré-varô, hôgen Doué ar ré-véô.

33. Ha pa glevaz ar bobl kément-man, é oent souezed eūz hé gélen.

34. Hôgen ar Farizianed ô véza klevet pénaoz en doa lékéad da dével ar Saduséed, en em strollaz.

35. Hag unan anézhô, péhini a iça eunn dén gwiazek el lézen, a

réaz ar goulenn-man out-han, évid hé dempti :

36. Mestr, péhini eo ar brasa gourc'hémenn eūz al lézen?

37. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Karoud a ri ann Aotrou da Zoué a greiz da c'haloun, hag a greiz da éné, hag a greiz da spéred.

38. Hen-nez eo ar brasa, hag ar c'henta gourc'hémenn.

39. Hôgen ann eil a zô béwel oud égilé : Karoud a ri da ness, ével-d-oud da-unan.

40. Al lézen holl, hag ar Broféded a zô dalc'het enn daou c'hourc'hémenn-zé.

41. Hôgen ar Farizianed ô véza strollet, Jézuz a réaz ar goulenn-man d'ézhô,

42. O lavarout : Pétrâ a veñt-hu eūz ar C'hris? Eñz a biou ef-hén mâb? Hag hi a lavaraz : Eūz a Zavid.

43. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pénaoz éta David é c'halv-hém anézhân enn hé spéred hé Aotrou, ô lavarout :

44. Ann Aotrou en deūz lavared d'ann Aotrou : Azez war va dourn déou, bété ma likiinn da énébournien da skabel d'az treid?

45. Margalv éta David anézhân hé Aotrou, pénaoz ef-hén hé vâb?

46. Ha dén na hellaz respounta eur gér d'ézhan : hag abaoé ann deiz-zé dén na grédaz mui ôber goulenn é-béd d'ézhan.

XXIII. PENNAD.

1. NEUZÉ Jézuz a gomzaz oud ar bobl, hag oud hé ziskibled,

2. O lavarout : Ar Skribed hag ar Farizianed a zô azézet war gador Moïsez ;

3. Mirid éta, ha grit kément a livirind d'é-hoc'h : hôgen na rit kéd diouc'h hô ôberiou ; râk hi a lavar, ha na ra két.

4. Râk éréa a réont bec'hiou pouner, ha dic'houzavuz ; hag hô lakaad a réont war ziskoaz ann dūd : ha na fell kéd d'ézhô hô fiva gand hô biz.

5. Hôgen hô holl ôberiou à réont évit béza gwélet gand ann d'ud : rak brasoc'h eo hô farch, ha kaeroc'h hô fenn-pil.

6. Karoud a réont ar gwelêou kenta er banvésiou, hag ar c'hardoriou kenta er sinag gou,

7. Hag ar stouou er marc'hallec'h, ha béza galvet Mestr gand ann d'ud.

8. Hôgen c'houi, na vézit két galvet Mestr : rak n'hoc'h euz né-méd eur Mestr hép-kén, ha c'houi holl a zô breudeur.

9. Hu' na c'halvid dén é-béd hô Tâd war ann douar : rak n'hoc'h euz né-méd eunn Tâd péhini-a zô énn énvou.

10. Ha na vézit két galvet mistri : rak n'hoc'h euz né-méd eur Mestr, péhini eo ar C'hrist.

11. Ar brasa ac'hanoc'h, a vézô hô servicher.

12. Rak piou-bennâg en em ac'hélaï a vézô izéléet : ha piou-bennâgen em izélélaï a vézô oc'héléet.

13. Hôgen gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma serrit rouantélez ann énvou d'ann d'ud : rak n'az it két ébarz hœc'h-unan, ha na list két da vond ébarz ar ré hô deuz éhoand da vont.

14. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma lounkit tiez ann intanvézed, gand hô pé-dentou hir : dré-zé hô pézô eur varn garvoc'h.

15. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma rid ann drô euz ar môr hag euz ann douar, évid ôber eunn diskibl : ha pa eo gréad diskibl gan-é-hoc'h, hen likid da vâb d'ann ifetu diou véach mpoc'h égéd-hoc'h.

16. Gwa c'houi, rénerien zall, pére a lavar : Piou-bennâg a douô dré ann templ, n'eo nétrâ ; hôgen piou-bennâg a douô dré aour ann templ, hen-nez a dlé dere'hel d'hé c'hér.

17. Tûd diskiant ha dall ; Rak péhini eo ar brasa, pé ann aour, pé ann templ péhini a zastéla ann aour ?

18. Ha piou-bennâg, énn c'houi, a douô dré ann aour, n'eo nétrâ ; hôgen piou-bennâg a douô dré ar rô, péhini a zô war-n-ézhi, hen-nez a dlé dere'hel d'hé c'hér.

19. Tûd zall : Rak péhini eo ar brasa, pé ar rô, pé ann aour péhini a zastéla ar rô ?

20. Piou-bennâg éta a dou dré ann aour, a dou dré-z-hi, ha dré gémead a zô war-n-ézhi.

21. Ha piou-bennâg a dou dré ann templ, a dou dré-z-han, ha dré ann hini a-choum enn-han.

22. Ha néb a dou dré ann énv, a dou dré drôn Doué, ha dré ann hini a zô azéet war-n-ézhan.

23. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, c'houi pére a baé ann doug war ar vont, ha war ann aour, ha war ar c'houmin, hag hoc'h euz dilézet ar péz a zô poellusoc'h el lézen, ar varn, ann trugarez, hag ar feiz. Réd é oa sé-véni ann traou-sé ; tiép lézôl ar ré all da ôber.

24. Rénerien zall, pére a zil eur subuen ; hag a lounk eur c'hanval.

25. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma nétaït ann diavéz euz ar c'hôp hag euz ar plâd : hag enn diabarz oc'h leûn a laéroui hag a lousdoni.

26. Farizian dall, néta da-genta ann diabarz euz ar c'hôp hag euz ar plâd, évit ma vézô ivé nést ann diavéz.

27. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, dré ma z-oc'h hével out bésiou gwennet, pére a ziavéz en em ziskouéz kaer d'ann d'ud, hôgen pére ann diabarz a zô leûn a eskern tûd-varô, hag a-béb breinadures.

28. Ével-sé c'houi enn diavéz eta ziskouéz gwirion d'ann d'ud ; hôgen enn diabarz oc'h leûn a bil-pouzedez, hag a zistaladed.

29. Gwa c'houi, Skribed ha Farizianed pilpouzed, c'houi pére a ziv bésiou d'ar brofeded, hag a gimkl bésiou ann dud gwirion.

30. Hag é livirit : Ma vemb hét eunn amar-hon zedou, na vijemp

két bét hô eil évit skufa gwâd ar brofêded.

31. Evel-sé en em rôid da dést d'é-hoc'h hoc'h-unan, pénaoz oc'h bugalé ar ré hô deûz lazet ar brofêded.

32. Ha c'houi deûd da lednia gonor hô tadou.

33. Aéred, gwenn ann aéred-viber, pénaoz é tec'hot-hu diouc'h barn ann ifern?

34. Dré-zé chétu mé a gasô d'é-hoc'h profêded, ha tûd-fûr, ha skribed, ha c'houi a lazô lôd, hag a lakai lôd ouc'h ar groaz, hag a skour-jézô lôd enn hô sinagogou, hag é heskinod anézhô a gêar é kêar.

35. Évit ma teûi war-n-hoc'h ann holl wâd dinam a zô bét skufet war ann douar, adalek gwâd Abel ar glân bété gwâd Zakariaz, mâb Barakiaz, péhini hoc'h eûz lazet étré ann templ hag ann aoter.

36. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, kément-sé holl a c'hoarvézô gand ar weun-ma.

37. Jérusalem, Jérusalem, té péhini a lâz ar brofêded, hag a labez ar ré a zô kased d'id, péd gwéach em eûz mennet strolla da vugalé, é-c'hiz ma stroll ar iâr hé évnédigou dindân bét diou-askel, ha né két felled d'id?

38. Chétu hô ti a vézô lézed d'é-hoc'h dihenetet.

39. Râk hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, n'am gwélot mui pelloc'h, kén na léverot : Benniget ra vézô ann hini a zeû enn hanô ann Aotrou.

XXIV. PENNAD.

1. JÉZUZ az éaz er-méaz eûz ann templ. Hag hé ziskibled a dôstaaz out-han, évid diskouéza d'ézhan tiez-brâz ann templ.

2. Hôgen héa a lavaraz d'ézhô : Ha gwéloud a rit-hu ann dra-zé holl? É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, na joumô kéd amañ m'gan war véan ; dismantrét holl é vézint.

3. Ha pa édo azéset war Ménez Olived, hé ziskibled a dôstaaz out-han é-kôz, ô lavarout : Lavar d'é-

omp, peûr é c'hoarvézô kément-sé? Ha pé arwéz a vézô eûz da zonédigéz, hag eûz a zivez ar béd.

4. Ha Jézuz a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Likid évez na zeûfé dén d'hô touella.

5. Râk kalz a zeûi em hanô, ô lavarout : Mé eo ar C'hris : hag é touellint meûr a hini.

6. Ha c'houi a glevô ar vrézeliou, ha brôd ar vrézeliou. Likid évez na véac'h enkrézet : râk réd eo é teûfé ann traou-zé ; hôgen né vézô két c'hoaz enn divez.

7. Râk sével a rai pobl out pobl, ha rouantéléz out rouantéléz ; ha béz' é vézô bosennou, ha naou-négézou, ha krénou-douar é meûr a léac'h.

8. Hôgen kément-sé holl n'eo né-méd ann derou eûz ar gloasiou.

9. Neûzé é rôind ac'hanoc'h d'ann heskinou, é lazind ac'hanoc'h : hag é viot kaséet gand ann holl dudou dré ann abek d'am hanô.

10. Ha neûzé kalz a dûd a rôl gwall skouér, hag en em werzô ; hag en em gasaad a raind ann eil égilé.

11. Ha meûr a fals-profêded a zavô, péré a douellô kalz a dûd.

12. Hag ével ma vézô brâz ann direisted, karantez meûr a hini a iénaï.

13. Hôgen néb a gendalc'hô bétég ann divez, hen-nez a vézô salvet.

14. Hag ann Aviel-man eûz ar rouantéléz a vézô prézeget dré ar béd holl, é testéni d'ann holl dudou : ha neûzé é teûi ann divez.

15. Pa wélod éta pénaoz heûz ann dismantr, diouganet gand ar profed Daniel, a vézô el léac'h santel : ra boellô néb a lenn.

16. Neûzé ar ré a vézô é Judéa, éant war ar ménésiou.

17. Hag ann hini a vézô war ann dôen, na ziskennet két évit kémeroud eunn dra eûz hé di.

18. Hag ann hini a vézô er park, na zistrôet két évit kémeroud hé zac.

19. Hôgen gwâ ar c'bragez vrazez hag ar magérézed enn deisiou-zé,

20. Pédid éta évit na zedîo kéd hô tec'h er gouz, nag é deiz ar sabbat.

21. Râk neuzé é vézi eunn enkrez brâz, é-c'hiz na vézô két hét adalek derou ar béd bété neuzé, ha na vézô bitenn.

22. Ha ma na vé két hét diverréed ann deisiou-zé, na vijé két salvet ann holl gik : hôgen enn abek d'ar ré zilennet é vézô diverréed ann deisiou-zé.

23. Neuzé ma lavar d'é-hoc'h eur ré-benoâg : Chétu éma ar C'hrist aman, pé abont ; na grédit két.

24. Râk sével a-rai fals-kristed, ha fals-proféded : hag é roint ar-wésion brâz ha burzudou, enn hé-vélep doaré ma touellint zô-kén, mar d-co galluz, ar ré-zilennet.

25. Chétu em eûz diouganed d'é-hoc'h.

26. Ma lavareur éta d'é-hoc'h : Chétu éma el leac'h distro, n'az it kéd er-méaz ; chétu éma é gwéled ann ti, na grédit két.

27. Râk é-c'hiz ma teû eul lu-c'heden eûz ar Sâv-héol, ha ma hé gwéleur er C'hûs-héol : ével-sé é vézô donédigez Mâb ann dén.

28. É pé léac'h-bennâg ma vézô eur c'horf, éno en em strollô ann éred.

29. Hôgen râk-tâl goudé enkrez ann deisiou-zé, ann héol a dévalai, hag al loar na rôj kéd hé goulou, hag ar stéred a gouézô eûz ann énv, ha nersou ann énvou a vézô kéflusket.

30. Ha neuzé é vézô gwélet ar-wéz Mâb ann dén enn énv : ha neuzé é keinô ann holl boblou eûz ann donar : hag é vélint Mâb ann dén ô tond war goabrou ann énv gand eunn ners hag eur veûrdez vrâz.

31. Hag é kasô hé éled, pére a lakai da zeni hô c'hornou-boud, gand eunn trouz-brâz, hag a zastumô ar ré-zilennet gant-han eûz ar bevar avel, adaleg eur penn eûz ann énv bétég ar penn all.

32. Hôgen deskid eur barabolen diwar-benn eur wézen-fiez : Pa eo

téner hé skourrou ha pa zâv hé deliou, é ouzoc'h pénaoz eo tóst ann hanv.

33. Ével-sé ivé c'houi pa wélot kément-sé holl, gwézit pénaoz éma tóst, hag oud ann ôr.

34. E-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na dréménô kéd ar wenn-man, kén na vézô sévénet kément-sé.

35. Ann énv hag ann douar az ai é-biou, hôgen va geriou na dréménint két.

36. Hôgen dén na oar ann deiz nag ann heur, nag éled ann énvou ; va Zâd hép-kén hô anavez.

37. Hag é-c'hiz ma eo c'harvézed é deisiou Noé, ével-sé é c'hoarvézô da zonédigez Mâb ann dén.

38. Râg é-c'hiz d'ann deisiou a-barz al livaden ann dût a zebéré hag a évé, a zimézé hag a réa dimiziou. bétég ann deiz m'az eaz Noé enn arc'h,

39. Ha na anvézch'ond al livaden kén na zedâz ha na gasaz ann holl gant-hi : ével-sé ivé é c'hoarvézô da zonédigez Mâb ann dén.

40. Neuzé é vézô daou enn eur park : unan a vézô kéméret, égilô a vézô lézet.

41. Diou a vézô ô vala, enn eur vilin : unan a vézô kéméret, ében a vézô lézet.

42. Choumid dihun éta, râk na ouzoc'h kéd da bé heur é tlé dond hoc'h Aotrou.

43. Hôgen gwézit pénaoz ma oufé ar penn-tiégez pé da heur é tléfé dond al laer, é choumfé dihun hép-mâr, ha na lezfé két toulla hé di.

44. Dré-zé bézid éta reiz hoc'h-unan : râk Mâb ann dén a zedî d'ann heur ha na ouzoc'h két.

45. Piou eo ar mével léal ha poellek, péhini a zô két lékéat gand hé aotrou dreist hé holl dût, évit rei d'ézhô boéd can amzer ?

46. Buruz ar mével-zé, pa zedî hé aotrou, mar béz kavet gant-han oc'h ôber ével-sé.

47. E-gwirionez hel lavarann d'é-

hoc'h, war hé holl vadou hel lakai da benn.

48. Hôgen már d-co droug ar mével-zé, ha ma lavar enn hé galoun : Va aotrou a saléô da zont :

49. Ha ma teû da skei gand hé gen-vévellou, ha da zibri, ha da éva gant mezvierien.

50. Aotrou ar mével-zé a zeûi d'ann deiz na c'hortozô két, ha d'ann heur na vezô két.

51. Hag é rannô anézhan, hag é lakai eur gévren anézhan gand ar bilpouzed. Éno é vezô gwélvan ha skrî dent.

XXV. PENNAD.

1. NEUZÉ rouantélez ann énvou a vezô hénnel oud dég gwerchez, paré ô véza kémered hô c'hleûzeûriou, az éaz da ziambrouga ar briédou.

2. Pemp anézho a ioa diboell, ha pemp a ioa fûr.

3. Ar ré ziboell a géméraz hô c'hleûzeûriou, ha na géméraz két a éol gant-hô.

4. Ar ré fûr a géméraz éol enn hô listri gand hô c'hleûzeûriou.

5. Hôgen ével ma taléé ar pried da zont, é voredjont holl hag é kouskjont.

6. Hag é-trô ann hanter-nôz é oé klevet eur garm : Chétu ar pried a zeû, id d'hé ambrouga.

7. Neuzé ann holl werc'hézed-zé a zavaz, hag a aozaz hô c'hleûzeûriou.

8. Hôgen ar ré ziboell a lavaraz d'ar ré fûr : Rôid d'é-omp eûz hoc'h éol; råk hor c'hleûzeûriou a zô daré da vouga.

9. Ar ré fûr a respoutaz hag a lavaraz : Gand soun n'hor bê két a-walc'h évid-omp hag évid-hoc'h, id évid ar gwella da gavoud ar ré a wercz, ha prénid évid-hoc'h.

10. Hôgen é-pâd m'az éend da bréna, é teûaz ar pried : hag ar ré a ioa daré az éaz gant-han d'ann eûreûd, hag é oé serred ann ôr.

11. Enn-divez ar gwerc'hézed all azeûaz ivé, hag a lavaraz : Aotrou, Aotrou, digor d'é-omp.

12. Hôgen héa a respoutaz hag a lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, n'hoc'h anvézann két.

13. Choumid dihun éta, råk na ouzoc'h nag ann deiz nag ann heur.

14. Råk hénnel eo oud eunn dénpéhini az éa enn eur vrô bell, hag a c'halvaz hé vévellou, hag a rôaz hé vadou d'ézhô.

15. Ha goudé béza rôet pemp talant da unan, daou da eunn all, unan da eunn all da bép-bini hervez hé c'halloud, éz éaz enn hent råk-tâl.

16. Hôgen ann hini en doa bé; pemp talant, az éaz, hag hô lékéaz é marc'hadourez, hag a c'hounéaz pemp talant all.

17. Enn hévélep doaré, ann hini en doa két daou dalant, a c'hounéaz daou all.

18. Hôgen ann hini en doa két unan, az éaz da ôber eunn toull enn douar, hag a guzaz arc'hant hé aotrou.

19. Goudé kalz a amzer é teûaz aotrou ar vévellou-zé, hag é réaz hô c'hount d'ézhô.

20. Hag ann hini en doa két pemp talant a zeûaz, hag a zigasaz d'ézhan pemp talant a'l, ô lavarout : Aotrou, pemp talant éc'h eûz rôed d'in, chétu pemp talant all em eûz gounézet ouc'h-penn.

21. Hé aotrou a lavaraz d'ézhan : Braô, mével m'ad ha léal; dré m'az oud két léal war nébeûd a drâ, é likinn ac'hanod da benn da galz traou : kéa é laouénidigez da aotrou.

22. Ann hini en doa két daou dalant, a zeûaz ivé, hag a lavaraz : Aotrou, daou dalant éc'h eûz rôed d'in, chétu daou dalant all em eûz gounézet.

23. Hé aotrou a lavaraz d'ézhan : Braô, mével m'ad ha léal; dré m'az oud két léal war nébeûd a drâ, é likinn ac'hanod da benn da galz traou : kéa é laouénidigez da aotrou.

24. Hôgen ann hini n'en doa két néméd eunn talant a zeûaz ivé, hag a lavaraz : Aotrou, gouzoud a ran n pénaoz oud eunn dén didruez, pénaoz é védcz el léac'h é péhini

n'éc'h eûz kéd hadet, pénaoz é tastumez el léac'h é péhini n'éc'h euz két skiñet.

25. Ha gant soun ra-z-od ounn éat, hag em eûz kuzet da dalant enn douar : chétu é róann d'id ar péz a zô d'id.

26. Hôgen hé aotrou a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mével fall ha diek, té a wié pénaoz é védann el léac'h é péhini n'em eûz kéd hadet, ha pénaoz é tastumann el léac'h é péhini n'em eûz két skiñet :

27. Réd é oa d'id éta lakaat va arc'hant étre daouarn ar varc'hadourien-arc'hant, ha pa vijenn deûet em bijé tennet va arc'hant gant kampi.

28. Tennid éta hé dalant digant-han, ha rôit-hén d'ann hini en deûz dék talant.

29. Râk da néb en deûz é vézô rôet, hag é founno : hôgen da néb n'en deûz két, é vézô lamed digant-han, ar péz zô-kén en deûz doaré da gaout.

30. Ha taolid ar mével didalvoudek-zé enn dévalien a ziavéaz : éno é vézô gwélvann, ha skriñ dent.

31. Hôgen pa zeûi Mâb ann dên enn hé veûrdez, ha gant-han ann holl éled, neûzé éc'h azézô war drôn hé veûrdez.

32. Hag ann holl boblou a vézô strolled dira-z-han, hag é rannô ann eil diouc'h égilé, é-c'hiz ma rann ar paotr ann déaved diouc'h ar gevr.

33. Hag é lakai ann déaved a zéou d'ézhan, hag ar gevr a gleiz.

34. Neûzé ar Roué a lavarô d'ar ré a vézô a zéou d'ézhan : Deûet, tûd benniget gant va Zâd, piaouid ar rouantélez a zô hét aozed d'éhoc'h abaoé krouidigez ar béd.

35. Râk naoun am eûz hét, ha c'houi hoc'h eûz rôed da zibri d'in : sec'hed am eûz hét, ha c'houi hoc'h eûz rôed da éva d'in : didi é oann, ha c'houi hoc'h eûz va digéméret.

36. Noaz é oann, ha c'houi hoc'h eûz va gôlôet : klân é oann, ha c'houi a zô deûed d'am gwélout :

er vac'h é oann, ha c'houi a mé deûed d'am c'havout.

37. Neûzé ann dud c'hlan a respountô hag a lavarô d'ézhan : Aotrou, peûr hon eûz-ni da wélet ô kaout naoun, hag hon eûz rôed da zibri d'id, pé ô kaout sec'hed, hag hon eûz rôed da éva d'id ?

38. Ha peûr hon eûz-ni da wélet didi hag hon eûz da zigéméret ; pé noaz, hag hon eûz da c'hôlôet ?

39. Ha peûr hon eûz-ni da wélet klân pé er vac'h, hag omp deûed d'az kavout ?

40. Hag ar Roué a respountô hag a lavarô d'ézho : É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, bé véach hoc'h eûz gréat kément-sé é-kénver unan eûz ar ré zistéra eûz va breûdeûr, hoc'h eûz hé c'hread d'in.

41. Neûzé é lavarô d'ar ré a vézô a gleiz d'ézhan : Tec'hid diouz-in, tûd milliget, id enn tân peûr-baduz, a zô béd aozed évid ann diaoul, hag hé éled.

42. Râk naoun am eûz hét, ha n'hoc'h eûz két rôed da zibri d'in : sec'hed am eûz hét, ha n'hoc'h eûz két rôed da éva d'in.

43. Didi é oann, ha n'hoc'h eûz két va digéméret : noaz é oann, ha n'hoc'h eûz két va gôlôet : klân ounn hét, hag er vac'h, ha n'hoc'h két deûed d'am gwélout.

44. Neûzé hé a respountô hag a lavarô d'ézhan ? Aotrou, peûr hon eûz-ni da wélet ô kaout naoun pé zec'hed, didi pé dizitad, klân pé er vac'h, ha n'hon eûz két da skoaziet ?

45. Neûzé hé a respountô hag a lavarô d'ézho : É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz kément gwéach ha n'hoc'h eûz két gréat kément-sé é-kénver unan eûz ar ré zistéra eûz ar ré-man, n'hoc'h eûz két hé c'hreat em c'hénver.

46. Hag ar ré-man az ai enn enkreuz peûr-baduz, hag ar ré c'hlan er vuez peûr-baduz.

XXVI. PENNAD.

1. HA goudé m'en doé Jézus peûr-lavared ann holl c'hériou-zé, é lavaraz d'hé ziskibled :

2. Gouñoud a rit pénaoz é vézô gréad ar Pask da benn daou zervez, ha Mâb ann dén a vézô gwerzet évit béza staged ouc'h ar groaz.

3. Neûzé pennou ar véleien, hag hênaoured ar bobl en em strollaz é léz ar bélek-brâz, a c'halved Kai-faz :

4. Hag en em guzuliont évit gouzout pénaoz kémérouf Jézuz gand ijin, hag hé lakaad d'ar marô.

5. Hôgen hi a lavaré : Na réomp két kément-sé é deiz eur gouél, gand aoun na zafché dispac'h é-touez ar bobl.

6. Hôgen pa édo Jézuz é Bé-tania é-ti Simon al lovr.

7. É teûz d'hé gavoud eur vaouez péhini é doa eul léstr leûn a louzou c'houés-vâd, ha talvouduz brâz, hag a skuñz war hé benn é-pâd édo gourvézet.

8. Hôgen ann diskibled pa vél-jont kément-sé, a zavaz droug enn-hô, hag é léverjont : Da bêtrâ ar c'holl-zé?

9. Râg galled é divijé gwerza kêr ann dra-zé, ha rei ann arc'hant d'ar béorien.

10. Hôgen Jézuz ô c'houzoud ann dra-zé, a lavaraz d'ézhô : Pérâg é c'hlac'harit-hu ar c'hrég-zé? Râk eunn dra vâd é deûz gréad em c'héaver.

11. Râk péorien hô pézô bépréd gan-é-hoc'h : hôgen n'hô pézô két bépréd ac'hanoun.

12. Ha pa é deûz-hi skuñt al louzou c'houés-vâd-zé war va c'horf, é deûz hé c'hreat évit va liéna.

13. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz é pé léac'h-bennâg er béd holl ma vézô prézéged ann éviel-man, é vézô lavared enn hé meuleûdi, ar péz é deûz gréat.

14. Neûzé unan eûz ann daouzék, péhini a ioa hanvet Iuzaz Iskariot, az éaz da gavout pennou ar véleien :

15. Hag é lavaraz d'ézhô : Pétrâ a rûot-hu d'in, ha mé ben lakai étre hô taouarn? Hag hi a réaz marc'had gant-han eûz a drégont péz arc'hant.

16. Hag a neûzé é klaské ann drô d'hé lakaad étre hô daouarn.

17. Hôgen d'ann deiz kenta eûz a c'houél ar bara hép goell, ann diskibled a zeûz da gavout Jézuz, hag a lavaraz d'ézhan : É pé léac'h é fell d'id é aozemp d'id ar Pask da zibri?

18. Ha Jézuz a lavaraz : Id da géar da gavoud hen-ha-hen, ha livirid d'ézhan : Ar mestr en deûz lavaret : Va amzer a zô tôt; enn da di é rinn ar Pask gant va diskibled.

19. Hag ann diskibled a réaz ével m'en doug gourc'hémennet Jézuz d'ézhô, hag é aozjond ar Pask.

20. Pa oé deûed éta ar pardaéz, en em lékéaz ouc'h taol gand hé zaouzég diskibl.

21. Ha pa édo ar ré-man ô tibri é lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz uuan ac'hanoc'h am gwerzô.

22. Hag ô véza glac'haret brâz, é téraoujond holl da lavaroud d'ézhan : Ha mé eo Aotrou?

23. Hag hén a respountaz hag a lavaraz : Ann bini a laka hé zourn gan-én er plâd, hen-nez eo am gwerzô.

24. Mâb ann dén évit-gwir a ia ével ma eo skived diwar hé benn : hôgen gwâ ann dén gant péhini é vézô gwerzet Mâb ann dén : gwell é vé d'ann dén-zé na vé két bét ganet.

25. Hôgen Iuzaz, péhini a werzaz anézhan, a respountaz hag a lavaraz : Ha mé eo, Mestr? Hag hén a lavaraz : Lavared éc'h eûz.

26. Ha pa édont ô koania, Jézuz a géméraz bara, hag hé vinnigaz, hag hé dorraz, hag hé rôaz d'hé ziskibled, ô lavarout : Kémérit, ha debrit : ann dra-man eo va c'horf.

27. Hag ô kéméroud ar c'halir é trugarékéaz, hag hé rôaz d'ézhô ô lavarout : Évit holl eûz a hé-man.

28. Râg hé-man eo va gwâd eûz ann testament névez, péhini a vézô skuñt évit meûr a hini évid ann distol eûz ar béc'héjou.

29. Hôgen lavaroud a rann d'éhoc'h, pénaoz na évinon mui eûz ar frouz-zé eûz ar winien, bétég ann deiz-zé é péhini éc'h évinon

anézhan a nevez é rouantélez va Zâd.

30. Ha goudé béza kanet eunn himn, éz éjont war Menez Olived.

31. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhô : Eunn darvoud a wall-skouér é vézinn évid-hoc'h holl enn nôz-man. Râk skrived eo : Skei a rinn gand ar mesaer, ha dénved ann tropel a vézô skifet.

32. Hôgen goudé ma vézinn savet a varô da véô, é tiaraoginn ac'hanoc'h é Galiléa.

33. Ha Per a respontaz hag a lavaraz d'ézhan : Ma pa vijez eunn darvoud a wall-skouér évid ann holl, na vézi bikenn eur wal-skouér évid-oun.

34. Jézuz a lavaraz d'ézhan : É-gwirionez hel lavarann d'id pénaoz enn nôz-man, abarz ma kanô ar c'hiték, em dinac'hi teir gwéach.

35. Per a lavaraz d'ézhan : Ha pa vé réd d'in mervel gan-éz, n'az dinac'hinn két. Hag ann holl ziskibled a lavaraz ével-t-han.

36. Neûzé Jézuz a zeûaz gant-lô enn eul léac'h a c'halved Jetsémani, hag é lavaraz d'hé ziskibled : Azéid aman, endra ma'z inn da bidi a-hont.

37. Hag é kéméraz Per, ha daou vab Zébédé, hag é téraouaz tri-taat hag en em c'hlac'hari.

38. Neûzé é lavaraz d'ézhô : Trist eo va éné bétég ar marô : choumid aman, ha héfit gan-én.

39. Hag ô vond eunn nébeût pelloc'h, en em striakaz war hé c'hénou d'ann douar, hag é pédaz, ô lavarout : Va Zâd, mar d-eo galluz, ra'z ai ar c'halir-zé-é-biou d'in ; hôgen koulskoudé na vézet két gréat hervez va ioul, hôgen hervez da hini.

40. Hag é teûaz da gavoud hé ziskibled. péré a gavaz kousket, hag é lavaraz da Ber : Pétrâ ha n'hoc'h eûz két gelllet befa eunn heur gan-én ?

41. Befit, ha pédit évit na viot két temptet. Râg ar spéred a zô téar, hôgen ar c'hitg a zô gwân.

42. Mond a réaz adarré eunn eil

gwéach, hag é pédaz, ô lavarout : Va Zâd, ma na hell ar c'halir-zé mond é-biou d'in hép ma évann anézhân, ra vézô gréad da ioul.

43. Hag é teûaz adarré, hag hô c'havaz kousket : râg hô daou-lagad a ioa bec'hiet gand ar môrgousk.

44. Hag ô véza hô kuitéet, éz éaz adarré, hag é pédaz évid ann tréde gwéach, ô lavarout ann hévélep geriou.

45. Neûzé é teûaz da gavoud hé ziskibled, hag é lavaraz d'ézhô : Kouskit bréma hag arzaoit : ché tu é tôsta ann heur é péhini Mâb ann dén a vézô lékéad étre daouarn ar bec'herien.

46. Savid, ha déomp : ché tu é tôsta ann hini a dl' va gwerza.

47. Komza a réa o'hoaz, ha ché tu Iuzaz unan eûz ann daouzek a zeûaz, ha gant-han eul lôd brâz a dûd gant klézeier ha bisier, péré a ioa kaset gant pennoù ar véleien, hag hénoured ar bobl.

48. Hôgen ann hini a werzaz anézhân, en doa rôed d'ézhô eunn arouéz, ô lavarout : Ann hini a bokinn d'ézhan, hen-nez eo, dal-c'hit-hén.

49. Ha râk-tâl é tôstaaz ouc'h Jézuz, hag é lavaraz : Béz iac'h, Mestr. Hag é pokaz d'ézhan.

50. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Va miñoun, da bétrâ oud-dé deûet ? Neûzé é tóstajont, é lékéjont hô daouarn war Jézuz, hag é tale'hjont anézhân.

51. Ha ché tu unan eûz ar ré a ioa gant Jézuz, a astennaz hé zourn, a dennaz hé glézé, a skôaz gant mével priaz ar véleien hag a drouc'haz hé skouarn d'ézhan.

52. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhan : Laka da glézé eunn hé léac'h : râk piou-bennâg a gémérô ar c'hlézé, a varvô gand ar c'hlézé.

53. Ha mennâ a réz, pénaoz na helfenn két pidi va Zâd, ha pénaoz na gasfé kéd d'in râk-tâl ouc'h-penn daouzek vanden éved ?

54. Pénaoz éta é vézô-hi séved ar Skrituriou, pa eo réd é vé ével-sé ?

55. Eunn heur-zé Jézuz a lavaraz

d'ar vanden-zé : Deûd oc'h gant kléziar ha gant bisier évit kregi enn-oun, ével enn eul laer: bemdéz é oann azézet enn hô touez ô teski enn templ, ha n'hoc'h eûz két va c'héméret.

56. Hôgen kément-sé a zô c'hoarvézet, évit ma vijé sévénet ar péz a zô hét skrivet gand ar broféded. Neûzé ann diskibled holl, ô véza hé lézét, a dec'haz-kuit.

57. Ha p'hô dévoé ar ré-man kéméret Jézuz, é kaschond anézhan da di Kaifaz prins ar véleien, é péleac'h é oa strollet ar Skribed hag ann Hénaoured.

58. Hôgen Per a heuliaz anézhan a-bell, bété léz prins ar véleien. Hag ô véza éad ébarz, ec'h azézaz é-touez ar vévellou, évit gwélout ann divéz.

59. Koulskoudé Prinsed ar véleien, hag an holl aliericn a glaské eunn desténi f'ioz a-énep Jézuz, évit ma hen rôjend d'ar marô :

60. Ha na kavchont két, pétrâ-bennâg ma teûz kalz a fals-destou. Hôgen enn-divéz é teûz daou fals-dest,

61. Péré a lavaraz : Hé-man en deûz lavarct : Mé a hell dismartra templ Doué, hag hé zével a-nevez a-benn tri déz.

62. Ha Prins ar véleien ô sével enn hé zâ, a lavaraz d'ézhan : Ha na respoutez nétrâ d'ar péz a desténiot enn da énep ?

63. Hôgen Jézuz a davé. Ha Prins ar véleien a lavaraz d'ézhan : Da bidi a rann enn hanô ann Doué béô, da lavaroud d'é-omp mar d-oud ar C'hrist Mâb Doué.

64. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Hé lavaréd ec'h eûz. Hôgen lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz é wélot gand ann amzer Mâb ann dén arézet a zéou da c'halloud Doué, hag ô tout war c'hosbrôu ann énv.

65. Neûzé Prins ar véleien a rogaz hé zifad, hag a lavaraz : Touet en deûz ; da bétrâ hon eûz-ni mui ézomm a destou ? Chétu bréma hoc'h eûz hé glevéd ô toui :

66. Pétrâ a vennit-hu ? Hag hi a respoutaz hag a lavaraz : Ar marô a dalvez.

67. Neûzé é skôpchont oul hé zremm, hag é rôjont taoliou-dourn d'ézhan, ha ré all a garvanataz anézhan,

68. Ô lavarout : Diougan d'é-omp, Krist, piou eo ann hini en deûz skôet gan-éz ?

69. Hôgen Per a ioa azézed er-méaz eûz al léz : hag é tôstaaz out-han eur vatez, péhini a lavaraz d'ézhan : Té a ioa ivé gant Jézuz a C'haliléa.

70. Hag héñ hen nac'haz dirâg ann holl, ô lavarout : Na ouzonn két pétrâ a lévércz.

71. Ha pa dréméné dré ann ôr, eur vatez all hen gwélaz, hag a lavaraz d'ar ré a ioa éno : Hé-man a ioa ivé gant Jézuz a Nazaret.

72. Hag é nac'haz adarré enn eur doui hag ô lavarout : Na anvézann két ann dén-zé.

73. Ha nébeût goudé ar ré a ioa éno a dôstaaz, hag a lavaraz da Ber : Évit-gwir té a zô eûz ar ré-zé : rak diouc'h da lavar hen anvézour.

74. Neûzé é téraouaz drouk-pédi hà toui pénaoz na anvézé két ann dén-zé. Ha rak-tâl ar c'hitég a ganaz.

75. Ha Per en doé-koun eûz a c'hér Jézuz pa lavaraz d'ézhan : Abarz ma c'hanô ar c'hiték, ez pézô va dinac'hé teir gwéach. Hag ô véza éad er-méaz, é wélaz gant c'houervder.

XXVII. PENNAD.

1. HÔGEN pa oé deûed ar beûré, holl brinsed ar véleien hag holl hénaoured ar bobl en em guzuliaz a-énep Jézuz, évid hé lakaad d'ar marô.

2. Hag ô véza hé éréet, é kaschond anézhan, hag hen lékéjond étre daouarn Pons-Pilat, mérec ar vro.

3. Neûzé Iuzaz, péhini en doa hé werzet, ô wélot pénaoz é oa

barnet, é savaz keñz enn-hañ, hag é kasaz ann trégont péz arc'hant da brised ar véleien ha d'ann hénaoured,

4. O lavarout : Péc'het em eüz ó werza ar gwád dinam. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Pé vern d'é-omp-ni ? Ann dra-zé a zell ouz-id.

5. Ha goudé béza taoled ann arc'hant enn templ, éz éaz-kult, hag en em grougaz.

6. Hógen prinsed ar véleien ó véza kéméred ann arc'hant, a lavaraz : Na hellomp két hé lakaad enn tenzor, dré m'az eo gwerz ar gwád.

7. Hag ó véza en em guzulier, é préjont park eur póder, évit bésia ann diavésidi.

8. Dré-zé é c'halveur c'hoaz hirió ar park-zé Haseldama da lavarout eo, park ar gwád.

9. Neüzé é oé sévenet geriou ar profed Jérémias pa en deüz lavaret : Hag é kémérjont trégont péz arc'hant da werz ann hini a zó hét gwerzet, eüz a béhini hó doa gréad ar marc'had gant bugalé Israel :

10. Hag hó rôjond évit park eur póder, ével ma en deüz merket ann Aotrou d'in.

11. Hógen Jézuz a ioa enn hé zá dirág mérer ar vró, hag ar mérer a réaz ar gouleñn-mañ out-hañ, ó lavarout : Ha té eo Roué ar luzevien ? Jézuz a lavaraz d'ézhan : Hé lavarout a réz.

12. Hag ó véza tamallet gant prinsed ar véleien, ha gand ann hénaoured, na respountaz nétrá.

13. Neüzé Pilat a lavaraz d'ézhan : Ha na glevez-té két pégé-menz a desténiou a lavar ann dúd-zé enn da énep ?

14. Ha na respountaz kéd eur géz d'ézhan, enn hévélep doaré ma óé souézet meürbed er mérer.

15. Hógen ar mérer en doa ar boaz da leúskel d'ar bobl enn eunn deiz goél-bráz ann hini eüz ar brizounierien a venné d'ézhó.

16. Ha neüzé éz oa eur prizou-

nier brudet bráz, a c'halved Barabbaz.

17. Hógen Pilat ó véza hó strollet a lavaraz d'ézhó : Péhini a venit-hu a laoskinn d'é-hoc'h, Barabbaz, pé Jézuz, a c'halveur Krist ?

18. Rág gouzoud a véa penaoz dré érez oa hó doa hé werzet.

19. Hógen é-pad édo war hé gador a varnédigez, hé c'hrég a gasaz eur ré da lavarout d'é hañ : Na vézet nétrá étre ann dén dinam-zé ha té. Rák gwall heskinet ounn béd hirió gand eur wélédigez enn abek d'ézhan.

20. Hógen Prinsed ar véleien, hag ann Hénaoured a aliaz ar bobl da c'houlenni Barabbaz, ha da lakaat Jézuz da golla hé vuez.

21. Mérer ar vró a lavaraz éta d'ézhó : Péhini anézhó bó daou a venit-hu a laoskinn d'é-hoc'h ? Hag hi a lavaraz : Barabbaz.

22. Pilat a lavaraz d'ézhó : Pétrá a rinn éta eüz a Jézuz, a zó galvet Krist ?

23. Holl é léverjont : Ra vézó staget ouc'h ar groaz. Ar mérer a lavaraz d'ézhó : Pé droug éta en deüs-hén gréat ? Hag hi a c'harmé kréoc'h, ó lavarout : Ra vézó staget ouc'h ar groaz.

24. Pilat ó wéout pénaoz na c'hounézé nétrá, hógen é kreské ann dispac'h, a geméraz dour, hag a walc'haz hé zaouarn dirág ar bobl, ó lavarout : Didamall ounn eüz a wád ann dén dinam-zé : war-n-hoc'h é kouezó.

25. Hag ann holl bobl a respountaz hag a lavaraz : Ra gouézó hé wád war-n-omp-ni, ha war hor bugalé.

26. Neüzé é laoskaz d'ézhó Barabbaz : ha goudé béza lékéat skourjéza Jézuz, ó lékéaz anézhann étre hó daouarn évit béza staget ouc'h ar groaz.

27. Neüzé soudarded ar mérer ó véza kaset Jézuz é léz ar varn, é stroljont war hé dró ann holl vrézélidi :

28. Hag hi ó véza hé ziwisket, a lékéaz var hé dró eur vanto tané

29. Hag ô véza gwéet eur gurunen gant spern, é lékéjond ané-zhi war hé benn, gand eur gorsen enn hé zourn déou. Hag ô pléga ar gliñ dira-z-hañ, é réant goab ané-zhan, ô lavarout : Dématid, roué ar Iuzevien.

30. Hag ô véza skoped out-hañ, é kémerjond ar gorsen hag é skó-jont gant-hañ war hé benn.

31. Ha goudé béza gréat goab ané-zhan, é tenjond ar vantel diwar-n-é-zhan, hag ô véza hé wisket gand hé zifad hé-unan, é kaschond ané-zhan évid hé lakaad oud ar groaz.

32. Hôgen pa'z éand er-méaz é kavchont eunn dén eüz a Ziren, hanvet Simon; hag é rédijond ané-zhan da zougen hé groaz.

33. Hag é teüjond enn eul léac'h galvet Golgota, da lavaroud eo, Kalvar.

34. Hag é rôjond d'ézhan da éva gwïn ha béstl mesket gant-hañ. Ha p'én doé tanvéet, na fellaz kéd d'ézhan éva.

35. Hôgen goudé m'hô doé hé staged ouc'h ar groaz, é ranjond hé zifad étre-z-hô, oc'h hô deürel d'ar sort; évit ma vijé sévénet ar péz a zô bét lavaret gand ar Profed ével-henn : Ranned hô deüz va difad étre-z-hô, hag hô deüz taulet va zaé d'ar sort.

36. Hag ô véza azézet é tiwal-lenid ané-zhan.

37. Hag é lékéjont a-ziouc'h d'hé benn eur skrid war béhini é oa ann abeg eüz hé varnédigez : **HÉ-MAN EO ROUÉ AR IUZEVIAN.**

38. Neüzé é oé lékéad oud ar groaz gant-hañ daou laer; unan war ann dourn déou, hag eunn all war ann dourn kleiz.

39. Hôgen ar ré a dréméné a zrouk-pédé gant-hañ enn eur heja hô fençon,

40. Hag ô lavarout : Té péhini a zismantr templ Doué, hag her sáv a nevez a-benn tri deiz; en em zavété da-unan. Mar d-oud Máb Doué, diskenn eüz ar groaz.

41. Prinead ar vélicien, ar Skribed

hag ann Hénauored a réa ivé goab ané-zhan, ô lavarout :

42. Ar ré all en deüz savétéet, ha na hell kéd en em zavétei hé-unan. Mar-d-eo roué Israel, diskennet bréma eüz ar groaz, ha n' é a grédô enn-hañ.

43. Fisioud a ra é Doué; ra zeüf éta bréma d'hé zieübi, mar kár : rák lavared en deüz : Máb Doué ounn.

44. Al laéroun a ioa staged oud ar groaz gant-hañ, a réa d'ézhan ann hévélep rébechou.

45. Hôgen adaleg ar c'houec'hved heur bétég ann naved, é oé gólôed ann douar holl a dévalien.

46. Hag é-trô ann naved heur é c'harmaz Jézuz gand eur vouéz gré; ô lavarout : Éli, Éli, lamma sabaktani? da lavaroud eo : Va Doué, va Doué, pérág éc'h eüz-dé va dilézet?

47. Hôgen hiniennou pére a ioa choumed éno, hag a glevé ané-zhan, a lavaraz : Éliáz a c'balv hé-man.

48. Ha rák-tál unan ané-zhó a ré-daz, hag ô véza kémered eur spoué; hé icúniáz a win-egr, hé lékéaz é penn eur gorsen, hag hé róaz d'ézhan da éva.

49. Hôgen ar ré all a lavaré : List da óber, gwéolomp mar teüi Éliáz d'hé zieübi.

50. Neüzé Jézuz ô c'harmi adarré gand eur vouéz gré, a róaz hé spéared.

51. Ha chétu gwél ann templ a rogaz é diou gévren, adaleg al lein bétég ar gwéled; hag ann douar a grénaz; hag ar vein a frataz.

52. Hag ar bésiou a zigoraz; ha kalz a gorfioü sent, pére a ioa kousket, a zavaz eüz a varó da véó.

53. Hag ô vond er-méaz eüz hô bésiou, goudé ma oa saved-hén; é teüjond er géar zantel, hag en em ziskouéjond da galz a dùd.

54. Hôgen ar C'hanténer, hag ar ré a ioa gant-hañ, ô virout Jézuz, pa wéljond ar c'hren-douar ha ké-mend a ioa c'hoarvézet, a oé spountet bráz, hag a lavaraz : Hé-man évit-gwir a ioa Máb Doué.

35. Béz' éz oa ivé éno kalz a

verc'hed a zellé a hell, pére hó
doa heñliet Jézuz adaleg Galiléa,
oc'h hé zervicha :

56. É-touez pére é oa Mari Ma-
dalen, ha Mari mamm Jakez ha
Jozef, ha mamm mapien Zébédé.

57. Hógen war ar pardaez, é
tedaz eunn den pinvidig eñz a Ari-
matéa, hanvet Jozef, péhini a ioa
ivé diskibl da Jézuz.

58. Hé-man az éaz da gavout Pi-
lat, hag a c'houlennaz digant-hañ
korf Jézuz. Neñzé Pilat a c'hour-
c'hémennaz rei ar c'horf.

59. Ha Jozef ô véza kéinéred ar
c'horf, hé c'hólóaz gand eul liéneñ
c'hlan.

60. Hag é lékéaz anézhañ enn hé
véz nevez hé-unan, péhini en doa
lékéad da doulla er roc'h. Ha goudé
béza rufed eur méan bráz ouc'h dór
ar béz, éz éaz-kuit.

61. Hógen Mari Madalen, hag
ar Mari all a ioa azézed enô é-ki-
chen ar béz.

62. Hag antrouñz, péhini a ioa
ann deiz goudé ar gousper, Prin-
sed ar véleien hag ar Farisianed
en em strollaz hag az éaz da gavout
Pilat.

63. Hag é léverjond d'ézhan :
Aotrou, deñed eo da goun d'é-omp
pénaoz ann toueller-zé en deñz la-
varet, hag hén c'hoaz béd : Goudé
tri deiz é savinn a varô da véd.

64. Gourc'hémenn éta ma vézô
mired ar béz bétég ann tréde deiz ;
gand aoun na deñfé hé ziskibled
d'hé laéra, ha dalavaroud d'ar bobl :
Savéd eo a varô da véd ; hag ar
fazi divéza a vézô gwáz égéd ar
c'henta.

65. Pilat a lavaraz d'ézhô : Gwar-
ded hoc'h eñz, id, ha mirit-hén
ével ma kerrot.

66. Mond a réjond éta kuit, hag
évit miroud ar béz é stageljont ar
méan, hag é lékéjont gwarded war
hé drô.

XXVIII. PENNAD.

1. HOGEN da bardaez ar sab-
bat, pa luc'hé ar c'henta deiz eñz
ar sabbad all, é teñz Mari Mada-

len, hag ar Mari all évit gwéloed
ar béz.

2. Ha chétu é c'hoarvézaz eur
c'hren-douar bráz ; rág eunn Éal
eñz ann Aotrou a ziskennaz eñz
ann énv, hag a zeñz da ruta ar
méan : hag é azéaz war-n'ézhan.

3. Hé zremm a ioa lugernuz ével
eul luc'héden : hag hé zaé a ioa
gwenn ével ann erc'h.

4. Hógen hé warded a oé taget
gand eur spount bráz, hag é té-
jond ével tud-varô.

5. Hag ann Éal a respountaz hag
a lavaraz d'ar gragez : Na spoun-
tit két, c'houi : rág gouzoud a
rann pénaoz é klaskit Jézuz péhini
a zô bét lékéad ouc'h ar groaz.

6. N'éma kéd aman : rák savéd
eo a varô da véd, hervez m'en
doa lavaret. Deñit, ha gwélit al
léac'h é péhini é oa bét lékéat
ann Aotrou.

7. Hag it rák-tál, ha livirid d'hé
ziskibled pénaoz eo savéd a varô
da véd : ha chétu é fiaraogô ac'han-
oc'h é Galiléa : éno hen gwéloc'h.
Chétu em eñz hé lavared d'é-hoc'h
araok.

8. Hag éz éjont rák-tál er-méaz
eñz ar béz gand spount ha laoué-
nidigez vráz, hag é rédjont da zis-
kleria kément-man d'ann diskibled.

9. Ha chétu Jézuz az éaz d'hô
diambrouga, ô lavarout : Déma-
téoc'h. Hag hí a dôstaaz, hag oc'h
en em deñrel d'hé drcid, éc'h azeñ-
jond anézhañ.

10. Neñzé Jézuz a lavaraz d'é-
zhô : Na spountit két. It, ha livi-
rid d'am breñdeñr mond é Gal-
léa ; éno eo é wélinid ac'hanoun.

11. Pa oé éat-kuid ar ré-man,
chétu lód eñz ar warded a zeñz
é kéar, hag a ziskleriaz da Brin-
sed ar véleien kément a ioa c'hoar-
vézet.

12. Hag ar ré-man ô véza en em
strollet gand ann Hénaoured, ha
goudé béza en em guzuliet, a róaz
kalz a arc'hand d'ar souldared,

13. O lavarout : Livirit pénaoz
eo deñed hé ziskibled é-pád ann

môz, hag hô deûz hé laéret, é-keit ma oac'h kousket.

14. Ha mar teû mérer ar vrô da glevout kément-man, ni a gen-dre-c'hô anézhan, hag a zavétéô ac'ha-noc'h.

15. Hag hi, ô véza kéméréd ann arc'haot, a réaz ével ma oa bét lavared d'ézhô. Hag ar gêr-zé a oé brudet, hag a bád c'hoaz hiriô étouez ar Iuzevien.

16. Hôgen ann unnék diskibl az éaz é Galiléa war ar ménez, war béhini en doa Jézuz gour'hémennet d'ézhô en em gavout.

17. Ha pa her gwéljont, éc'h azeûljond anézhan. Hôgen Lôd a arvaré.

18. Ha Jézuz a dôstaaz out-hô, hag a lavaraz d'ézhô : Holl-c'haloud a zô bét rôed d'in enn énv ha war ann douar.

19. Id éta, ha kéleppit ann holl boblou, ha badézit-hô enn hanô ann Tâd, hag ar Mâb, hag ar Spé-red-Santel :

20. Ha deskid d'ézhô mirout ké-mend em eûz gour'hémenned d'éhoc'h. Ha chétu émounn gan-éhoc'h bemdez, bétég ann divez eûz ar bád.

AVIEL SANTEL JÉZUZ-KRIST HERVEZ SANT VARK.

I. PENNAD.

1. DEROU Aviel Jézuz-Krist, m'ab Doué.

2. Ével m'az eo skrivet gant ar profed Izaias : Chétu é kasann va éal dirág da zremm, péhini a aozó ann hénd enn da raok.

3. Mouéz ann hini a l'éav el léac'h distró : Aozid hend ann Aotrou ; grit ma vézô ceun hé wédonnennou.

4. Iann a ioa el léac'h distró ô badézi, hag ô prézégi badisiant ar binijen évid distaol ar béc'héjou.

5. Hag holl vrô Judéa, hag holl dud Jérusalem a zeûé d'hé gavout, hag é oant badézet gant-han é ster ar Jourdan, goudé béza an-savet hô féc'héjou.

6. Ha Iann a ioa gwisket gant bleô kanval, gant eur gouriz ler war-drô d'hé groazel, hag é tebré kiteien-raden ha méi gouéz. Hag é prézégé, ô lavarout :

7. Eunn all a zeû war va lerc'h hag a zô kréoc'h égéd-oun : ha na zelléann két, ô stoui dira-z-han, diérea liamm hé voutou.

8. Mé em eûz hô padézet enn dour ; hogen hén hô padézô er Spéred-Santel.

9. Hag é c'hoarvézaz enn deisiou-zé pénaoz é teûaz Jézuz eûz a Nazaret é Galiléa, hag é oé badézet gant Iann er Jourdan.

10. Ha r'ak-t'âl ô sével eûz ann dour, é wélaz ann énvou digor, hag ar Spéred é doaré eur goulm ô tiskenni, hag ô choum war-n'ézban.

11. Hag eur vouéz a oé kleved enn énvou : Tè eo va M'ab kér ; enn-od em eûz lékéat va c'harantez.

12. R'ak-t'âl ar Spéred hen boun-taz el léac'h distró.

13. Hag é choumaz el léac'h distró daou-ugend d'ervez, ha daou-

ugent-nôzvez : hag é oé temp'iet gant Satan : édo é-touez al loé-ned, hag ann éled a zerviché anézhan.

14. Hogen pa oé lékéat Iann er vac'h, Jézuz a zeûaz é Galiléa, hag a brezégaz Aviel rouantélez Doué,

15. O lavarout : Pa eo sévéned ann amzer, ha pa dôsta rouantélez Doué, grit pinijen, ha krédid enn Aviel.

16. Hag ô kerzoud a-héd môr Galiléa, é wélaz Simon, hag André hé vreur, pére a daolé hô rouédou er môr (r'ak peskétérien oant),

17. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Deûd war va lerc'h, ha méi hô lakai da véza peskétérien tûd.

18. Hag hi r'ak-t'âl ô véza kuitéed hô rouédou, az éaz war hé lerc'h.

19. Hag ô véza éad eunn né-beût pelloc'h, é wélaz Jakez m'ab Zébédé, ha Iann hé vreur, pére a aozé hô rouédou enn eur vag :

20. Ha r'ak-t'âl é c'halvaz anézhô. Hag ô véza lézed hô z'ad er vag gant hé c'hôpraerien, éz éjont war hé lerc'h.

21. Hag éz éjont é Kafarnom : ha kerkent Jézuz ô vézâ éad er sinagog da zeiz ar sabbat, é teské anézhô.

22. Hag é oant souézet gant hé gélen : r'ag hô deski a réa ével ann hini en deûz ar galloud, ha n'her gréa kéd ével ar Skribed.

23. Béz' éz oa enn ho sinagog eunn dén trec'het gant ar spéred louz, péhini a griaz,

24. O lavarout : Pétrâ a zô étre té ha ni, Jézuz a Nazaret ? Ha deûed oud-dé évid hor c'holla ? Gouzoud a rann piou oud, Sant Doué.

25. Ha Jézuz a c'hourdrouzaz anézhan, ô lavarout : Tav, ha kéa er-méaz eûz ann dén-zé.

26. Hag ar spéred louz goudé béza hé ziroget , a laoskez eur c'hri brâz hag az éaz-kuid diout-han.

27. Souézet brâz é oend holl , enn hévélep doaré ma lavarent étre-z-hô : Pétrâ eo ann dra-man ? Pétrâ eo ar gréden nevez-zé ? Râk gant béli é c'hourc'hémenn d'ar spéredou louz hô-unan , hag é sentond out-han.

28. Hag ar vrûd anézhan a rédaz kerkent enn holl vrô war-drô da C'hailéa.

29. Ha goudé béza éad er-méaz eûz ar sinagog , éz éjond é ti Simon hag André , gant Jakez ha Iann.

30. Hôgen mamm-gaer Simon a ioa war hé gwélé klânv gand ann darsien : ha râk-tâl é komjont out-han diwar hé fenn.

31. Hag hén ô tôstaat , a rôaz hé zourn d'ézhi hag hé savaz : ha râk-tâl ann darsien az éaz-kuid diout-hi , hag é serviché anézhô.

32. Hôgen diouc'h ar pardaéz , pa oé kuzed ann héol , é kaschond d'ézhan ann holl dud-klânv , hag ar ré a ioa trec'het gand ann diaoul :

35. Hag holl dût kêar a ioa das-tumed dirâg ann ôr.

34. Hag é iac'héaz kalz a dût péré hô doa meûr a glénved , hag é kasas-kuit kalz a ziaoulou , ha na aotréé kéd-d'ézhô komza eûz a gément-man , dré ma anavézend anézhan.

35. Hag antrônôz ô véza savet beûré mât , éz éaz enn eul léac'h distrô , hag éno é pédé.

36. Ha Simon , hag ar ré a ioa gant-han az éaz war hé lerc'h.

37. Ha p'hô doé hé gavet , é léverjond d'ézhan : Ann holl a glask ac'hanod.

38. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Démp d'ann tôsta bourc'hiou , ha d'ann tôsta keriou , évit ma prézéginn enn-hô : râk da gément-sé eo ounn deûet.

39. Hag é prézégé enn hô sinagogou , hag er Galiléa holl , hag é kasé-kuid ann diaoulou.

40. Dond a réaz d'hé gavoud

eunn dén lovr , péhini oc'h hé bidi , hag ô pléga hé c'blin , a lavaraz d'ézhan : Mar fell d'id , é hellez va c'harza.

41. Hôgen Jézuz ô kaout truez out-han , a astennaz hé zourn , hag ô steki out-han a lavaraz d'ézhan : Fellou a ra d'in : Béz karz.

42. Ha pa en doé komzet , râk-tâl éz éaz al loventez diout-han , hag é oé karz.

43. Ha Jézuz a gasaz anézhann kuit rak-tâl , goudé béza difennet out-han komza ,

44. O lavaroud d'ézhan : Gwél na livirikément-man da zén : hôgen kéa , en em ziskouéz da brins ar véleien , ha kinnig évid da garzerez ar péz a zô gourc'hémennet gant Moizez da desténi d'ézhô.

45. Hôgen hé-man ô véza éat-kuit a zéraouaz komza ha diskleria hé barédigéz , enn hévélep doaré na hellé mui Jézuz mond é kêar dirâg ann holl ; hôgen hén a chou-mé er-méaz é lec'hiou distrô , hag a bép tû é teûed d'hé gavout.

II. PENNAD.

1. HA nébeût goudé é tistrôaz da Gafarnsom.

2. Ha kerkent ha ma oé klevet pénaoz édo enn ti , en em strolêz kalz a dût , enn hévélep doaré m'az oa anézhô enn tû all d'ann ôr ; hag hén a brézégé d'ézhô ar gé-

3. Hag é oé kased d'ézhan eur paralitik , péhini a douget gant pevar dén.

4. Hag ével na hellent kéd hé ziskouéza da Jézuz dré ann abek d'ann engroéz , é tistôjond ann ti é péhini édo , hag ô véza hé douillet , é tiskenjond ar gwélé war béhini é oa kousked ar paralitik.

5. Hôgen Jézuz ô wéloud hô feiz , a lavaraz d'ar paralitik : Va mât , da béc'hédou a zô distaoled d'id.

6. Hôgen eur ré eûz ar Skribed a ioa azézed éno , hag a venné enn hô c'halounou :

- Pétrâ a fell d'ann dén-zé da lavarout ? A-énep Doué hag al lézen

é komz : Pïou a hell disteñrel ar béc'hédou , néméd Doué hép-kén ?

8. Jézuz ó véza anavezet rák-tál dré hé spéréd ar péz a vennend enn-hó hó-unan , a lavaraz d'ézhó : Pérág é vennit-hu kément-sé enn hó kalounou ?

9. Péhini eo ann esa , lavarout d'ar paralitik : Da béc'hédou a zó disteñrel did , pé lavarout : Saó , kémer da wélé , ha balé ?

10. Hógen évit ma wiot pénaoz Máb ann dén en deñz ar galloud war ann douar da zisteñrel ar béc'hédou (é lavaraz d'ar paralitik) ,

11. É lavarann d'id : Saó , kémer da wélé , ha kóa d'az tt.

12. Hag hén a zavaz rák-tál : hag ó véza kéméred hé wélé , éz éaz-kuit dirág ann holl , enn hévélep doaré ma oé souézet braz ann holl , ha ma veñljond Doué , ó lavarout : Biskoaz n'hon eñz gwélet kément all.

13. Hag ó vézá éad er-méaz adarré war-zñ ar môr , ann holl bobl a zeñé d'hé gavout , hag é kélenne anézhó.

14. Ha pa'z éa-ébiou , é wélaz Lévi máb Alfé péhini a ioa azézet é ti ar gwiriou , hag é lavaraz d'ézhan : Deñz war va lerc'h. Hag hén a zavaz hag az éaz war hé lerc'h.

15. Hag é c'hoarvézaz , pa édo ouc'h taol é ti ann dén-zé , pénaoz kalz a Bublikaned hag a béc'herien en em lékéaz ivé ouc'h taol gant Jézuz , ha gand hé ziskibled ; rák kalz a ioa anézhó war hé lerc'h.

16. Ar Skribed hag ar Farisianed ó wélout pénaoz é tebré gand ar Bublikaned ha gand ar béc'herien , a lavaraz d'hé ziskibled : Pérág é tebr hag ec'h év hó Mestr gand ar Bublikaned ha gand ar béc'herien.

17. Jézuz ó véza klevet kément-sé , a lavaraz d'ézhó : Né kéd ar ré iac'h hó deñz ézomm a louzaouer , ar ré gláv eo. Rák n'ounn két deñet évit gervel ar ré wirion , hógen évit gervel ar béc'herien.

18. Ha diskibled Iann hag ar

Farisianed a funé : hag é tethjont , hag é léverjond d'ézhan : Pérák diskibled Iann hag ar Farisianed a iunont-hi , ha na iunont két da ziskibled-dé ?

19. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhó : Bugalé ar pried hag hi a hell iuni é-pád ma éma ar pried gand-hó ? Na hellont két iuni é-pád ma éma ar pried gand-hó.

20. Hógen dowd a rai deisiou é pére é vézó lamet ar pried digant-hó ; hag enn amzer-zé é iunint.

21. Dén na c'hrf eur pensel mézer nevez oud eur zaé góz : anés ar pensel nevez a ziframjé ar méser kóz , hag ar rôg a vijé gwáz.

22. Ha dén na laka gwfn nevez é listri kóz : anés ar gwfn a dorfé al listri , ar gwfn a rédjé , hag al listri a vé kollet : hógen réd eo lakaad ar gwfn nevez é listri nevez.

23. C'hoarvézoud a réaz c'hoaz pénaoz pa dréméné ann Aotrou dré eur park éd é deiz ar sabbat , hé ziskibled enn eur gerzout a zérouaz kutuza tamoézennou.

24. Hógen ar Farisianed a lavaraz d'ézhan : Pérág é ra ar ré-zé ar péz a zó berzet é deisiou ar sabbat ?

25. Hag hén a lavaraz d'ézhó : Ha n'hoc'h eñs-hu két biskoaz lennet ar péz a réaz David , pa en doé ézomm , ha pa en doé naoun hén hag ar ré a ioa gant-han ?

26. Pénaoz éz éaz é ti Doué , enn amzer Abiatar prins ar véleien , hag é tebraz baraou ar c'hénig , pére na oa aotréed hó dibri néméd d'ar véleien hép-kén , hag é róaz lod d'ar ré a ioa gant-han ?

27. Lavaroud a réaz c'hoaz d'ézhó : Ar sabbat a zó gréad évid ann dén , ha né kéd ann dén a zó gréad évid ar sabbat.

28. Dré-zé Máb ann dén a zó ann Aotrou eñz ar sabbat hé-unan.

III. PENNAD.

1. HA Jézuz az éaz adarré et sinagog ; hag éno éz oa eunn dén péhini en doa eunn dourn dizec'het.

2. Hag éc'h évésaent out-hañ, da wélout ma hé iac'hajé da zeiz ar sabbat, évit ma tamaljemd ané-zhan.

3. Hag é lavaraz d'ann dén péhini en doa eunn dourn dizec'het : Saô é kreiz.

4. Hag é lavaraz d'ézhô : Ha berzed eo da zeiz ar sabbat ôber ar mât, pé ann drouk ? Savétei ar vuez, pé hé lémel ? Hôgen hi a davaz.

5. Hag ô selloud out-hô gant huanégez, hag ô véza glac'haret eûz a zallentez hô c'baloun, é lavaraz d'ann dén-zé : Astenn da zourn. Hag hém hé astennaz, hag é teûaz iac'h.

6. Hôgen ar Farizianed ô véza éat-kuit, en em guzuliaz gand ann Hérodianed pénaoz heu koljemat.

7. Hôgen Jézuz en em dennaz gand hé ziskibled étrézég ar môr : hag eul lôd brâz a dûd eûz a C'hâlilea hag eûz a Judéa az éaz war hé lerc'h.

8. Hag eûz a Jérusalem, hag eûz a Iduméa, hag eûz a enn tu all d'ar Jourdan ; hag eûz ar vrôiou war drô da Dir ha da Zidon, eul lôd brâz a dûd, ô klevout ar péz a réa, a zeûaz d'hé gavout.

9. Hag é lavaraz d'hé ziskibled d'erc'hel daré d'ézhan eur vag, enn abek d'ann engroéz, gand aoun na vijé gwasket gant-hô.

10. Râk kalz a iac'héé, enn hévélep doaré ma en em daolé war-n'ézhan évit gellout steki out-hañ, kémemd hini en doa eur gouli-bennâg.

11. Hag ar spérédou louz, pa her gwélemt, a stoué-dira-z-hañ, hag a grié, ô lavarout :

12. Té eo Mâb Doué. Hôgen hén a chourc'hémennaz stard out-hô na ziskirjent kéd ané-zhan.

13. Hag hém ô véza piñet war eur ménéz a c'halvaz davet-hañ ar ré ma fellaz d'ézhan : hag é teûjond d'hé gavout.

14. Daouzég a hanvaz anézhô évit béza gant han, hag éviç hô c'hâs da brézégi.

15. Hag é rôaz d'ézhô ar gallood da iac'haad ar ré glâmv, ha da gâskutd ann diaoulou.

16. Simon, da béhini é rôaz ann hanô a Ber :

17. Ha Jakez Mâb Zébédé, ha Iann breûr Jakez ; péré a hanvaz Boanergez, da lavaroud eo, Mi-pien ar gurun :

18. Hag André, ha Filip, ha Bertélé, ha Mazé, ha Tomaz, ha Jakez mab Alfé, ha Tadé, ha Simon ar C'hananéad :

19. Ha Iuzaz Iskariot, péhini hen gwerzaz.

20. Hag é testjond enn ti, hag ar bobl en em strollaz a nevez, enn hévélep doaré na hellent két dibri bara.

21. Ha pa glevaz hé dûd kément-sé, éz éjond évit kregi enn-hañ : râk lavaroud a réant pénaoz é oa kolled hé skiant gant-hañ.

22. Hag ar Skribed, péré a ion deded eûz a Jérusalem, a lavaré pénaoz é oa trec'het gant Béelzébub, ha pénaoz é kasé-kuid ann diaoulou gant penn ann diaoulou.

23. Hag ô véza strolled anézhô, é lavaraz d'ézhô gant parabolen : Pénaoz é hell Satan kâs Satan kuit ?

24. Mar béz eur rouantélez dizunvan enn-hi hé-unan, na hell kéd ar rouantélez-zé choum enn hé sâ.

25. Ha mar béz eunn ti dizunvan enn-hañ hé-unan, na hell kéd ann ti-zé choum enn hé zâ.

26. Ha mar teû Satan da zispac'ha out-hañ hé-unan, dizunvaned eo, ha na hell két choum enn hé zâ, hôgen ann divéz a gâv.

27. Dén na hell mond é ti ann dén kré ha preiza hé listri, néméd da genta en défé éréed ann dén kré ; ha netzé é preizô hé di.

28. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz pép péc'hed ha pép lé-deuet hô dévézô gréat mi-pien ann dûd a vézô distaloed d'ézhô.

29. Hôgen piou-bennâg en dévézô komzed a-éneb ar Spéred-glân, na vézô bikenn distaloed d'ézhan, hôgen kabluz é vézô eûz a eur gwall peûr-baduz,

50. Dré ma lavarend : Éma ar spéred louz gant-han.

51. Koulskoudé hé vamm hag hé vrestdeür a zeñaz : hag ô véza choumed er-méaz é kaschond d'hé c'hervel.

52. Ar bobl a ioa azézet war drô d'ézhan : hag é léverjond d'ézhan : Chétu da vamm ha da vrestdeür a zô er-méaz hag a glask ac'hamod.

53. Hag hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Piou eo va mamm, ha piou eo va breñdeür ?

54. Hag ô selloud oud ar ré a ioa azézet war-drô d'ézhan, é lavaraz : Chétu va mamm ha va breñdeür.

55. Rak piou-bennag a ra ioul Doné, hen-nez a zô va breür, va c'loar ha va mamm.

IV. PENNAD.

1. HAG é téraouaz a darré ké-lenna é-harz ar môr : hag eul lod brâz a dôd en em zastumaz war hé drô, enn hévélep doaré ma blîaz war eur vâg ha ma azézet a-ziouc'h ar môr; hag ann holl bobl a ioa war ann douar é aot ar môr.

2. Hag hén a zeské d'ézhô kalz a draou gant parabolenou, hag é lavaré d'ézhô enn hé zeskadurez :

3. Sélout : Chétu ann hader az gaz da hada.

4. Hag é-pâd é hadé, lod eüz ann hâd a gouézaz a-héd ann hent, ha laboused ann énv a zeúaz, hag lé zebraz.

5. Lod all a gouézaz enn eul léac'h meinek é péléac'h n'en doé két kalz a zouar : hag é savaz kercent dré né oa két kalz a zounder douar :

6. Ha pa oé saved ann héol, é luskaz : hag ô véza n'en doa két a c'hrisien, é sec'hiaz.

7. Ha lod all a gouézaz é-touez ann drein, hag ann drein a savaz, hag a vougaz anézhan, ha na rôaz két a frouez.

8. Ha lod all a gouézaz é douar mâd : hag a rôaz frouez péhini a savaz, hag a greskaz, hag a rôaz

unan trégont, unan tri-ugent, unan kant kémené all.

9. Hag é lavaré : Ra zélaoué néb en deüz diskouarn da glevout.

10. Ha pa édo hé-unan, ann daouéz a ioa gant-han a c'houlenaz digant-han pétrâ é oa ar barabolen-zé.

11. Hag é lavaraz d'ézhô : Rôed eo d'é-boc'h da anaout traou kuzet rouantelez Doué : hôgen d'ar ré a zô er-méaz, pép trâ a c'hoarvez gant parabolenou.

12. Évit pa wélint é wélint; ha wélint két, hag ô klevout é klevint, ha na boellint két : gand soun oa zeñfent da gemma a vuez, ha na vé distaoled d'ézhô hó féc'hédon.

13. Hag é lavaraz d'ézhô : Ha na boellit-hu két ar barabolen-zé? Pénaoz éta é poellot-hu ann holl barabolenou ?

14. Néb a hâd, a hâd ar gér.

15. Hôgen ar ré a zô a-héd ann hent, eo ar ré é péré eo bét haded ar gér, ha pa hó deüz hé glevet, kercent é teü Satan, hag é lamm ar gér a ioa béd hadet enn hó c'haïounou.

16. Ével-sé ar ré a zô béd hadet é lec'hiou meinek, eo ar ré péré a glev ar gér, hag a gémer anézhan rák-tâl gant laouénidigez :

17. Hag ô véza n'hô deüz két a c'hrisien enn-hô hô-unan, n'émint néméd évid eunn amzer : ha pa zeü eunn enkrez pé eunn heskin-bennag enn abek d'ar gér, kercent é kémeront gwall skouér.

18. Hag ar ré a zô béd hadet é-touez ann dréz, eo ar ré a zélaou ar gér ;

19. Ha préderiou ar béd-man, touéllérez ar madou, hag ann holl droug-ôberiou ô véza éad enq-han, a voug ar gér, hag hel laka da véza difrouez.

20. Hag ar ré a zô béd hadet é douar mâd, eo ar ré a zélaou ar gér, a gémer anézhan hag hel laka da zigas frouez, lod trégont, lod tri-ugent, lod kant kémené all.

21. Lavaroué a réaz ivé d'ézhô : Ha kémeroué a réeur eur-c'hleüzeur

évid hé lakaad dindân ar boézel, pé dindân ar gwélé? Ha né kéd évid hé lakaad war eur c'hanwoler?

22. Râk n'eûz nétrâ a guzet, ha na dlé béza diskleriet : ha na réeur nétrâ évit béza gôlôet, hôgen évit béza gwélet gand ann holl.

23. Mar en deûz eur ré diskouarn da glevout, ra glevô.

24. Hag é lavaraz c'hoaz d'ézhô : Likid évez oud ar péz a glevit. Diouc'h ar vent gant péhini hô pézô mentet, é vioc'h mentet hoc'h-unan, hag é vézô rôed d'é-hoc'h oc'h-penn.

25. Râk da néb en deûz, é vézô nôt ; ha da néb n'en deûz két, é vézô lamed digant-han ar péz zô-kén en deûz.

26. Hag é lavaraz ivé : Rouantelez Doué a zô hével oud ar péz a c'hoarvez pa en deûz eunn dén taoled hâd enn douar.

27. Pé é kouek, pé é sâv enn nôz hag enn deiz, ann hâd a hegin, hag a gresk hép ma oar-hén pénaoz.

28. Râg ann douar a zoug frouez anezhan hé-unan ; da genta ar géot, goudé ann tamoézen, ha goudé ann éd leûn enn tamoézen.

29. Ha pa zo daré ar frouez, é l'éceur râk-tâl ar fals enn-han, dré ma eo deûed ar médérez.

30. Hag é lavaraz adarré : Ouc'h pétrâ éc'h héveléhékaimp-ni rouantelez Doué? Pé barabolen é tiskouézimp-ni anézhi?

31. Hével eo oud eur c'hrednen sezô, péhini pa eo hadet enn douar, a zô ar bihana eûz ann holl hadou eûz ann douar :

32. Ha pa eo hadet, é sâv hag é teû brasoc'h égéd ann holl louzou, hag é ra skourrou brâz, enn hévelep doaré ma hell laboused ann énv choum dindân hé skeûd.

33. Evel-sé é komzé out-hô gant lalz a barabolennou, diouc'h ma hellent poella.

34. Hôgen na gomzé kéd out-hô hép parabolén : ha pa né oa néméd hé ziskibled é tisklerié pép trâ d'ar ré-man.

35. Enn dervez-zé, pa oé deûed

ar pardéez, é lavaraz d'ézhô : Tréménomp enn tû all d'ann dour.

36. Hag ô véza kasct-kuid ar bobl, é lékéjond anezhan enn eur vag : ha bagou all a ioa gant-han.

37. Hag é savaz eur stourm brâz a avel, hag ar goummou a gouézé er vâg, enn hévelep doaré ma oa leûn a zour.

38. Koulskoudé Jézuz a ioa diadré ar vâg, hag é kouské war eur pennwélé : dihuna a réjond anezhan, hag é léverjond d'ezhan : Mestr, ha n'éc'h eûz-té kéd a bréder, oc'h hor gwéلود ô vond da golla?

39. Hag ô véza savet é c'hourdrouzaz ann avel, hag é lavaraz d'ar môr : Taô, sioula. Hag ann avel a davaz ; hag é c'hoarvézaz eur sioulded brâz.

40. Hag é lavaraz d'ézhô : Pé-râg oc'h-hu aounik? Ha n'hoc'h eûshu kéd a feiz? Hag hi hô doé eur spout brâz, hag é lavarend ann eil d'égilé : Piou, war hô ménô, eo hé-man, oue'h péhini é sent ann avel hag ar môr?

V. PENNAD.

1. HAG ô véza treûzed ar môr ; é teûjond é brô ar Jérazéné.

2. Ha Jézuz ô véza diskuned eûz ar vâg, é teûaz râk-tâl d'hé gavout eunn dén touellet gand ann diaoul, hag a zeûé eûz ar bésiou,

3. É véléac'h é choumé, ha dén na hellé hé éréa, gant chadennou zô-kén :

4. Râg évit-han da véza béd aliez éréct gant chadennou ha gand hualou, é torr é chadennou, é tiffammé hé hualou, ha dén na hellé hé zonva.

5. Hag aliez é choumé enn nôz hag enn deiz er bésiou ha war ar menésiou ô c'harmi hag oc'h en em vlounsa gant mein.

6. Hôgen pa wélaz Jézuz a bell, é rédzaz hag é azeûlaz anezhan :

7. Hag ô kria gand eur vouéz gré, é lavaraz : Pétrâ a zô étré té ha mé, Jézuz mâb Doué uc'hel meûrbéd? Da bidi a rann dré ann

hanô a Zoué, na enkrz kéd ac'hanoun.

8. Hag héa a lavaraz d'ézhan : Spéred louz, kéa er-méaz eûz ann dén-zé.

9. Hag é c'houlennaz digant-han : Pé hanô éc'h eûz ? Hag héa a lavaraz : Léon eo va hanô, råk kalz omp.

10. Hag é pédé kaer anézhan n'her c'hasché kéd er-méaz eûz ar vrô.

11. Hôgen béz' éz oa enô eur vanden vráz a vó'h ô peuri a-héd ar ménéz.

12. Hag ann diaoulou a bédé anézhan, ô lavarout : Kás ac'hanomp er móc'h évit m'az aimp enn-hô.

13. Ha Jézuz a aotréaz råk-tâl kément-sé d'ézhô. Hag ar spérédou louz ô vont-kuit az éaz er móc'h : hag ann holl vanden, eûz a béré éz oa daou vil, en em daolaz gant frouden er môr, hag é oent beûzed er môr.

14. Hôgen ar ré a vesé anézhô a dec'haz, hag a zanévellaz kément-sé é kêar hag er parkou. Ha kalz tûd az éaz er-méaz da wélout pétra a ioa c'hoarvézet.

15. Hag ô véza deûd étréze Jézuz, é wéljond ann hini a ioa bét trec'het gand ann diaoul, péhini a ioa azézet, gwisket, hag enn hé skiant vâd, hag hi a oé spountet.

16. Ar ré hô doa gwélet a zanévellaz d'ézhô kément a ioa c'hoarvézet gand ann hini a oa trec'het gand ann diaoul, ha gand ar móc'h.

17. Hag é téraoujond hé bidi da vond er-méaz eûz a harz hô brô.

18. Pa biné er vâg, ann hini a oa bét trec'het gand ann diaoul, a bédaz anézhan m'hen lezché da vont gant-han.

19. Hôgen Jézuz na aotréaz kéd d'ézhan, hag é lavaraz d'ézhan : Kéa d'az ti da gavoud da dûd, ha gra ménék d'ézhô eûz a gément en deûz gréad ann Aotrou d'id, hag eûz hé drugarez enn da c'hén-ver.

20. Hag hé-man az éaz-kuit, hag a zérouaz embanna é Dékapôiz

kémend en doa gréat Jézuz enn hé c'hén-ver : hag ann holl a oé souezet bráz.

21. Jézuz ô véza adarvé tréméné enn tu all d'ann dour, råk tôte édo d'ar môr, eul lod bráz a bobl en em zastumaz war hé drô.

22. Hag é teûaz eur penn-dén eûz ar sinagog hanvet Iairuz ; ha pa wélaz Jézuz, en em strinkaz d'hé dreid.

23. Hag é pédé anézhan stard, ô lavarout : Daré eo va-merc'h da vervel, deûz, laka da zourn warn-ézh, hag é vézô paré, hag é vévô.

24. Jézuz az éaz gant-han, hag eur bobl bráz az éaz war hé lerc'h, hag a vac'hé anézhan.

25. Hag eur vaouez, péhini a ioa klân gand ann diwad daouzek vloaz a ioa ;

26. Ha péhini é doa gouzanvet kalz a boan étré daouarn al louzaouerien : ha péhini é doa dispiñet hé holl vadou, héb béza gounezet nétra, hôgen ô véza en em gavet gwâz-oc'h-wâz ;

27. O véza klevet komza eûz a Jézuz, a zeûaz a-ziadré é-touez ar bobl, hag a zournataz hé zaé.

28. Rag hi a lavaré : Mar gellann hép-kén dournata hé zaé, é vézinn paré.

29. Ha råk-tâl mammen hé gwâd a oé dizec'het : hag éc'h anavéaz enn hé c'horf pénaoz é oa paré hé goul.

30. Ha kercent Jézuz oc'h anaoud enn-han hé-unan ar galloud a ioa éad er-méaz anézhan, ô véza en em drôed oud ar bobl, a lavaraz : Piou en deûz stoked ouz-in ?

31. Hag hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Ann engrôez a wéléz ô vac'ha ac'hanod, hag é lévérez : Piou en deûz stoked ouz-in ?

32. Hag é sellé war-drô d'ézhan évit gwélout ann hini é doa gréat kément-sé.

33. Hôgen ar vaouez péhini a wié ar péz a ioa c'hoarvézed enn-hi, a oé spountet hag en em lékéaz da gréna, hag az'éaz hag en em strinkaz

d'hé dreid ; hag é lavaraz d'ézhan ann holl wirionez.

34. Hôgen hén a lavaraz d'ézhi : Va merc'h, da feiz en deûz da iac'héet : kéa é péoc'h, ha béz paré eûz da c'houli.

35. Pa gomzé c'hoaz, é teûaz tûd eûz a di penn-dén ar sinagog, péré a lavaraz d'ézhan : Marô eo da verc'h ; périg é hégez-té c'hoaz ann Aotrou ?

36. Hôgen Jézuz ô klevoud ar péz a lavarent, a lavaraz da benn-dén ar sinagog : N'az péz kéd a aoun : kréd hép-kén.

37. Ha na aotréaz da zén mond war hé lerc'h, néméd da Ber, ha da Jakez, ha da Iann breûr Jakez.

38. Hag ô véza éad é ti penn-dén ar sinagog, é wélaz safar, lôd ô léva, lôd ô kria kré.

39. Ha pa oé éad enn ti, é lavaraz d'ézhô : Pérâg é safarit-hu, hag é lévrit-hu ? Né két marô ar plac'h-iaouank, hôgen kousked eo.

40. Hag é réant-goab anézhan. Hôgen hén, goudé béza lékéad ann holl er-méaz, a géméraz ann tād hag ar vamm cûz ar plac'h iaouank, hag ar ré en doa kaset gant-han, hag éz éaz el léac'h ma édo kousked ar plac'h-iaouank.

41. Hag ô kéméroud dourn ar plac'h-iaouank, é lavaraz d'ézhi : *Talita kumi*, da lavaroud eo : Plac'h-iaouank (hé lavaroud a rann d'id), saô.

42. Ha rāk-tāl é savaz ar plac'h-iaouank, hag é baléaz : rāk daou-zék vloaz é doa. Hag é oent souézet meûrbéd.

43. Ha Jézuz a c'hourc'hémennaz stard d'ézhô na lavarfend ann dra-zé da zén : hag é lavaraz rei da mbri d'ézhi.

VI. PENNAD.

1. JÉZUZ Ô véza éad ac'hanô, az éaz enn hé vrô hé-unan : hag hé ziskibled az éaz war hé lerc'h.

2. Ha deiz ar sabbat ô véza dedet, é téraouaz kéleonna er sinagog : kalz eûz ar ré hen sélaoué a oa souézet brâz eûz hé géleennadurez, hag a lavaré : A béléac'h eo dedet da

hé-man kément-sé ? Pétra-eo ar furnez a zô bét rôed d'ézhan, hag ar vuzudou a zô gréat gand hé zaouarn.

3. Ha né d-ef-hén kéd eur méchérour, mab Mari, breûr Jakez, ha Jozef, ha Judaz, ha Simon ? Hag hé c'hoarézed, ha n'émindhi kéd aman gan-é-omp ? Hag é kavent tamall enn-han.

4. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : Eur profed né d-eo kéd héb hanô-mad néméd enn hé vrô, hag enn hé di, hag é-touez hé dûd.

5. Ha na bellaz ôber éno burzud é-béd, néméd ma paréaz eunn niver bihan a dûd klanv oc'h astenna hé zaouarn war-n'ézhô.

6. Hag hén a oa souézet gand hô diskredoni ; hag éz éa da gélenna dré ar bourc'hiou trô-war-drô.

7. Hag é c'halvaz ann daouzék : hag é téraouaz hô c'hâs daou-ha-daou, hag é rôaz d'ézhô galloud war ar spérédou louz.

8. Hag é c'hourc'hémennaz d'ézhô na gasohent nétrâ enn hent, nag ézef, na bara, nag arc'hant enn hô ialc'h, hôgen eur vaz hép-kén ;

9. Hag arc'henna boutou, ha na gémerjent kéd diou zaé.

10. Hag é lavaraz d'ézhô : É pé ti-bennâg ma 'z éot, choumid enn-han bété ma 'z éot-kuid ac'hanô :

11. Ha mar éz eûz unan-bennâg ha na zigéméro két, pé na zé-laouô kéd ac'hanoc'h, pa 'z éot-kuid ac'hanô, hejid ar poultr eûz hô treid é testéni enn hô énep.

12. Hag ô véza éat-kuit, é pré-zégjond d'ann dûd ma rajent pi-nijen :

13. Kalz a ziaoulou a gasohent kuit ; kalz a dûd klanv a frotjont gand éol, hag é iac'héjond anézho.

14. Ar roué Hérodez a glevaz méneg eûz a gément-sé (râg hanô Jézuz a oa anavézet brâz), hag é lavaraz : Iann Badézour eo a zô saved a varô da véô : ha dré-zé eo é ra kémend a vuzudou.

15. Ré all a lavaré : Éliaz eo.

Lòd all a lavaré : Profed eo ével unan eûz ar Broféded.

16. Hérodez ô klevout kément-sé a lavaraz : Iann da béhini em eûz lékéat trouc'ha hé beun, a zô saved a varô da véô.

17. Râg Hérodez en doa kaset tûd da geméroust Iann, ha d'hé lakaad er vac'h, dré ann abek da Hérodiaz grég d'hé vreûr Filip gant pébini é oa dimézet.

18. Râk Iann en doa lavared da Hérodez : Né kéd aotréd d'id kaoud da c'hrég grék da vreûr.

19. Hôgen Hérodiaz a glaské ann darvoud d'hé golla : c'hoant é doa d'hé lakaad da vervel, ha na hellé két.

20. Râg Hérodez ô c'houzout pénaoz é oa eunn dén gwirion ha santel, en doa aoun ra-z-han : prédériuz é oa enn hé c'bénver, kalz a réa diouc'h hé vénô, ha dà é oa gant-han hé glevout.

21. Hôgen eunn dervez aotréuz ô véza deûet, Hérodez évit deiz hé c'hanédigez a réaz eur goan évid ar brinsed, ar vrézclidi, hag ar pennou-kéar eûz a C'haliléa.

22. Ha merc'h Hérodiaz ô véza éad éno, a zansaz, hag a blijaz da Hérodez, ha d'ar ré a ioa ouc'h-taol gant-han. Ar roué a lavaraz d'ar plac'h-iaouank : Goulenn digan-én ar péz a giri, hag her rôinn d'id.

23. Hag é touaz d'ézhi : Rei a rinn d'id kémend a c'houlenni, ha pa vé ann hanter eûz va rouan-télez.

24. Hag ô véza éad er-méaz, é lavaraz-hi d'hé mamm : Pétrâ a c'houlenninn-mé ? Hag hou-man a lavaraz : Penn Iann Badézour.

25. Hag hi ô véza deûet râk-tâl da gavoud ar roué, a réaz hé goulenn, ô lavarout : Mé a ioul é rôjex d'in râk-tâl cun eunn disk penn Iann Badézour.

26. Ar roué a oé glac'haret gant kément-sé. Koulskoudé dré 'n abek d'hé lé, hag ivé d'ar ré a ioa azézet gant-han ouc'h taol, na fellaz kéd

d'ézhan dinac'ha d'ézhi ar péz a c'houlenné.

27. Hag ô véza kased eunn darréder, é c'houc'hémennaz d'ézhan digas penn Iann war eunn disk. Hag hé-man az éaz er vac'h hag a drouc'haz hé benn d'ézhan.

28. Hag é tigasaz ar penn war eunn disk ; hag é rôaz anézhaz d'ar plao'h-iaouank, hag hou-man hé rôaz d'hé mamm.

29. Hé ziskibled ô véza klevet kément-sé, a zeûaz hag a geméraz hé gorf, hag é lékéjond anézhaz enn eur béz.

30. Hag ann Ébestel ô véza en em zastumed war-drô da Jézuz, a zanévellaz d'ézhan kémend hô doa gréat, ha kémend hô doa deaket.

31. Hag héna a lavaraz d'ézhô : Deûid a-dû enn eul léac'h distrô, hag arzaôit eunn nébeût. Râk kalz a dûd a iéa hag a zeûé ; ha na gavent kéd ann amzer da zibri.

32. Hag ô véza piñed enn eur vag, éz éjond a-dû enn eul léac'h distrô.

33. Hôgen ar bobl a wélaz anézhô ô vont-kuit, ha kalz ré all a glevaz méneg eûz a gémént-sé, hag é rédjont éno war-droad eûz ann holl geriou, hag é tiaraogjond anézhô.

34. Ha pa 'z éa-kuit Jézuz é wélaz eul lòd brâz a dûd : hag en doé truez out-hô, dré ma oant ével déved hép mesaer. Hag é téraouaz deski kalz a draou d'ézhô.

35. Ha pa oa deûed da véza divézad, hé ziskibled a zeûaz d'hé gavout, hag a lavaraz d'ézhan : Al léac'h-man a zô distrô, ha divézad eo :

36. Kâs-hô-kuit, évit ma 'z aint er c'heriou hag er bourc'hiou diwar-drô, da bréna péadrâ da zibri.

37. Hag héna a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Rôit c'houi da zibri d'ézhô. Hag é léverjond d'ézhan : Ha mond a raimp-ni da bréna évit daou c'hant diner a vara, évit rei d'ézhô da zibri ?

38. Hag héna a lavaraz d'ézhô : Péd bara hoc'h eûz-hu ? Id, ha

gwélit. Ha p'hó doé gwélet, é léverjont : Pemp, ha daou bésk.

39. Hag é c'hourc'hémennaz d'ézhô ma lakajend ann holl da azéza a vandennou war ar géot glâz.

40. Hag éc'h azéjont a vandennou, l'ôd a gant, l'ôd a hanterkant dén.

41. Ha Jézuz ô véza kéméred ar pemb bara, hag ann daou bésk, a zavaz hé zaoulagad étrézég ann énv, hag a vinnigaz anézhô : ha goudé béza torred ar baraou, é rôaz anézhô d'hé ziskibled, évit m'hô rôjend d'ar bobl : hag é rannaz ann daou bésk étre-z-hô holl.

42. Hag é tebjond holl, hag hô doé a-walc'h.

43. Hag é kaschont gant-hô daou-zék paner leûn gamd ann dilerc'h eûz ar bara hag eûz ar pésked.

44. Hôgen eûz ar ré hô doa debret éz oa pemp mil dén.

45. Ha kercent Jézuz a rédiâz hé ziskibled da biñâ er vâg, évit m'az ajend enn hé raok enn tu all d'al lagen étrézék Betsaida, é-pâd ma kaschê-kuid ar bobl.

46. Ha pa en doé hô c'haset-kuit, éz éaz war eur ménéz évit pidi.

47. Ha pa oé deûed ar pardaez, ar vâg a ioa é-kreiz ar môr, hag héñ a ioa hé-unan war ann cour.

48. Ha pa wélaz anézhô ô kaout béac'h ô roénvia (râg ann avel a ioa énep d'ézhô), war-drô ar pévaré dihun eûz ann nôz é teûaz é-trézég hi ô kerzoud war ar môr : ha c'hoant en doa d'hô diaraogi.

49. Hôgen hi pa wéljond anézhô ô kerzout war ar môr, hag en venjont pénaoz é oa eunn teûz, hag en em lékéjont da c'harmi.

50. Râg holl é wéljond anézhô, hag hô doé spount brâz. Hôgen kercent é komzaz out-hô, enn eul lavarout : Hô pézet fiñans, mé eo, na spountit két.

51. Hag é piñaz gant-hô er vâg, hag ann avel a baouézaz. Ha ké-

ment-sé a souézas c'hoaz muioc'h anézhô.

52. Râk n'hô doa két gréad a évez out burzud ar baraou, kenn dall é oa hô c'haloun.

53. Ha goudé béza treûzed al lagen, é teûjond é douar Jénézaret, hag é touarjond éno.

54. Ha pa oend éad er-méaz eûz ar vâg, tûd ar vrô a anavézaz anézhô.

55. Hag ô véza réded dré ann holl vrô, é téraoujond digas war hô gwéléou ar ré-glanv diwar-drô, el léac'h ma klevent é oa Jézuz.

56. Hag é pé léac'h-bennâg ma 'z éa, pé er bourc'hiou, pé er c'heriou, pé er gwikou, é lékéant ann dud-klanv war al leûr-ger, hag é pédent anézhô da aotrêa ma heljont hép-kén steki out penn-p'f' hé zaé : ha kémend hini a stoké out-hô a ioa iac'héet.

VII. PENNAD.

1. NEUZÉ ar Farizianed ha l'ôd eûz ar Skribed, péré a zeûé a Jéruzalem az éaz d'hé gavout.

2. Ha pa wéljont l'ôd eûz hé ziskibled péré a zebéré bara, gand daouarn dic'hlan, da lavaroud eo, héb béza hô gwalc'het, é tamaljond anézhô.

3. Râg ar Farizianed, hag ann holl Iuzevien na zebront két, héb béza alies gwalc'hed hô daouarn, évit mirout kéménadurézou a-c'hénou ar ré-gôz.

4. Ha pa zeûond eûz ar marc'had, na zebront két, héb béza en em walc'het. Kalz traou all a zô péré a dléond da virout, diouc'h ar c'héménadurézou a-c'hénou : gwalc'hi ar c'hôpou, ar pôdou, al listri arm hag ar gwéléou.

5. Hag ar Farizianed, hag ar Skribed a lavaraz d'ézhan : Pérâk da ziskibled na viront-hi két kéménadurez a-c'hénou ar ré-gôz? Pé-râg é tebront-hi bara héb béza gwalc'hed hô daouarn?

6. Hôgen héñ a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Diouganet mâd en deûz Izaiaz diwar hô penn, pi-

pouzed, diouc'h ma eo skrivet : Ar bobl-man a énor ac'hanoun a-c'hénou, hôgen hô c'haloun a zô pell diouz-in.

7. Hôgen enn-aner eo éc'h énoront ac'hanoun ô teskilézennou ha gourc'hémennou ann dūd.

8. Râg ô lézel gourc'hémenn Doué, é mirit kéménadurez a-c'hénou ann dūd, ô walc'hi al listri arm, hag ar c'hôpou, hag oc'h ôber kalz traou all hénel ouc'h ar ré-man.

9. Hag é lavaraz c'hoaz d'ézhô : Tūd vād oc'h pa dorrit gourc'hémenn Doué, évit mirout hô kéménadurez hoc'h-unan.

10. Râk Moizez en deūz lavaret : Énor da dād ha va vamm. Hag ivé : Piou-bennâg a zrouk-pédô gand hé dād, pé gand hé vamm, a dlé béza lékéad d'ar marô.

11. Hôgen c'houi a lavar : Ma lavar eunn dén d'hé dād pé d'hé vamm, Korban, da lavaroud eo, pép rô a zeñi ac'hanoun, ra vézô talvoudek d'id :

12. Ha na aotréit kéd d'ézhan ôber muioch'évid hé dād pé hé vamm,

13. O lakaad da véza didalvez gourc'hémenn Doué dré hô kéménadurez a-c'hénou, péhini hoc'h eūz gréat hoc'h-unan : ha kalz traou all hénel ouc'h ar ré-man a rit c'hoaz.

14. Hag ô c'hervel adarré ar bobl, é lavaraz d'ézhô : Va c'blevid holl, ha poellit.

15. Nétrâ a-ziavéaz a gémend a ia é korf ann dén na hell hé saotra ; hôgen ar péz a zeū er-méaz eūz ann dén, eo a zaotr ann dén.

16. Mar en deūz eur ré diskouarn da zélaoui, ra zélaouô.

17. Goudé m'en doé kuitéet ar bobl, ha ma oé dehed enn ti, hé ziskibled a c'houlennaz digant-han pétrâ a verké ar barabolen-zé.

18. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pénaoz ha c'houi a zô ivé hép poell ? Na ouzoc'h két pénaoz kément trā eūz a ziavéaz az a é korf ann dén na zaotr kéd anéhan :

19. Râg ann dra-zé na ia kéd enn hé galoun, hôgen enn hé gôv, a hé-

léac'h é kouéz el léac'h distró, goudé béza karzet ar boéd holl ?

20. Hôgen, éné-z-han, ar péz a zeū eūz ann dén eo a zaotr ann dén.

21. Râg eūz a ziabarz kaloun ann dūd eo é teū ar gwall vénosiou, ann avoultriésiou, ar gadélesiou, al lazérésiou,

22. Al laéronsiou, ar bizoni, ann drougiézo, ann touellérez, al lousdoniou, ann drouk-lagad, ann touadellou, ar balc'hder, ann diboeil.

23. Anu holl wallou zé a zeū eūz ann diabarz, hag a zaotr ann dén.

24. Hag ô vont-kuid ac'hanô éz éaz Jézuz war harzou Tír ha Sidon : hag ô véz éad enn eunn ti, é fellé d'ézhan na vijé gwézet kément-sé gand dén, ha na hellaz két béza kuzet :

25. Râg eur c'hrég péhini é doa hé merc'h enkrézet gand ar spéred louz, ô véza klevet méneg anézhân, a zeūaz râk-tâl, hag en em daolaz oud hé dréid.

26. Hôgen ar c'hrég-zé a ioa Paganéz, hag eūz a vrô ar Sirofénisidi. Hag é pédé anézhân da gâs ann diaoul er-méaz eūz a gorf hé merc'h.

27. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhi : Lez da genta ar vugalé d'en em walc'ha : râk né két mād kémérout bara ar vugalé, hag hé deūrel d'ar c'hounn.

28. Hôgen hi a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Gwir eo, Aotrou : hôgen ar c'hounn bihan a zebr dindân ann daol bruzunou bara ar vugalé.

29. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhi : Dré ann abek d'ar gér-zé, kéa, éad eo ann diaoul er-méaz eūz da verc'h.

30. Ha pa oé éad enn hé zî, é kavaz hé merc'h kousket war hé gwélé, hag ann diaoul éat-kuft.

31. Hag ô k. itaad harzou Tír, é teūaz adarré dré Zidon étrézék môr Galiléa, ô tréménoud dré greiz harzou Dékapoliz.

32. Hag é oé kased d'ézhan eunn dén bouzar ha mūd, oc'h hé bidi da lakaad hé soura war-a-ézhân.

33. Hag ô tenna anézhaz eûz a greiz ann engroez a-dû, é lékéaz hé viziad enn hé ziskouarn : hag ô véza tufet, é stokaz oud hé déod :

34. Hag ô selloud ouc'h ann énv, éc'h huanadaz, hag é lavaraz d'é-zhan : Efféta, da lavaroud eo, digorit.

35. Ha råk-tâl hé ziskouarn a oé digor, ha stagel hé déod a oé dié-reet, hag é komzaz fréaz.

36. Hag é tifennaz out-hô na lavarjend ann dra-man da zén. Hôgen seûl-vui ma tifenné out-hô, seûl-vui é vrudeat anézhaz :

37. Hag ô véza souzéet brâz, é lavarent : Gréat måd eo pép trá gant-haz; lakaad a râ ar ré vouzar da glevout, hag ar ré vûd da gomza.

VIII. PENNAD.

1. ENN deisiou-zé ô véza ma oa c'hoaz kalz a bobl, ha n'hô doa kéd a béadrâ da zibri, Jézuz a c'halvaz hé ziskibled hag a lavaraz d'é-zhó :

2. Truez em eûz oud ar bobl-zé; råk tri déz zô é choumont gan-én, ha n'hô deûz nétrâ da zibri ;

3. Ha mar kasann anézhô d'hô zî war iûn, é fatint enn hent : råk lôd a zô deûet a bell.

4. Hag hé ziskibled a lavaraz d'é-zhan : Pénaoz é kafemp-ni el léac'h-distrô-man a-walc'h a vara évid hô gwalc'ha ?

5. Hag hén a c'houlennaz digant-hô : Péd bara hoc'h eûs-hu ? Hag hi a lavaraz : Seiz.

6. Ha Jézuz a c'hourc'hémennaz d'ar bobl azéza war ann douar. Hag ô kéméroud ar seiz bara, é réaz hé drugarez, hô zorrâz, hag hô róaz d'hé ziskibled évid hô lakaad dirâg ar bobl; hag ar ré-man hô lékéaz dirâg ar bobl.

7. Béz' hô doa ivé eunn nébeût peskédigou : hô binniga a réaz, hag é c'hourc'hémennaz hô rei d'ézhô.

8. Hag é tehjont, hag hô doé a-walc'h, hag é kaschont seiz kést leûn gand ann tammou a ioa choumed enn hô dilerc'h.

9. Hôgen eûz ar ré hô doa debret éz oa war-drô pevar mil dén : ha Jézuz hô c'hasaz-huit.

10. Ha råk-tâ' ô piña enn eur vag gand hé ziskibled, é teûaz é brô Dalmanuta.

11. Hag ar Farizianed a zeûaz d'hé gavout, hag é téraoujont rendaela gant-haz; hag é c'houlenjond digant-haz évid hé dempti, da ziskouéza d'ézhô evnn arouéz hennâg enn énv.

12. Hag hén oc'h huanadi a greiz hé galoun, a lavaraz : Pérag ann d'hd-zé a c'houlenn-hi eunn arouéz ? E-gwirionez hé lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na vézô két rôed a arouéz d'ann d'hd-zé.

13. Hag ô véza hô lézet, é piñaz adarré enn eur vag, hag é tréménaz enn tu all d'al lagen.

14. Hôgen ann diskibled hô doa ankounac'héet kéméroud bara : ha n'hô doa néméd eur bara hép-kén er vâg.

15. Ha Jézuz a réaz ar c'hélenma d'ézhô, ô lavarout : Likid évez, hag en em ziwallid out goell ar Farizianed, hag out Hérodez.

16. Hag hi a venné hag a lavaré enn-hô hô-unan : Dré n'hon eûz két kéméred a vara eo.

17. Hôgen Jézuz oc'h anaout kément-sé, a lavaraz d'ézhô : Pérag é vennit-hu étre-z-hoc'h dré n'hoc'h eûz kéd a vara ? Ha na anavézit-hu, ha na boellit-hu nétrâ ? Hag éma c'hoaz hô kaloun enn dallentez ?

18. Ha daoulagad hoc'h eûs-hu hép gwélout ? Ha diskouarn hoc'h eûs-hu hép klevout ? Ha kolled eo ann évor gan-é-hoc'h ?

19. Pa dorriz pemp bara évit pemp mil dén; pét panerad d'lerc'hiou hoc'h eûs-hu kaset gan-é-hoc'h ? Daouzég, émé-z-hô.

20. Ha pa dorriz ar seiz bara évit pevar mil dén; pét késtad d'lerc'hiou hoc'h eûs-hu kaset gan-é-hoc'h ? Seiz, émé-z-hô.

21. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Pénaoz éta na boellit-hu kéd ar péz a lavarann d'é-hoc'h ?

22. Hag ô véza deûet é Bet-

saida, é oé kased d'ézhan eunn dén dall, hag é pédjond anézhan da steki out-han.

23. Hag ó véza kéméred dourn ann dén dall, é kazaz anézhan er-méaz eüz ar vourc'h : hag ó véza tufet war hé zaoulagad, é savaz hé zaouarn war-n-ézhan, hag é c'houlennaz digant-han ma wélé eunn dra-bennäg.

24. Hag hé-man a zellaz hag a lavaraz : Gwéloud a rann tûd hé-vel out gwéz hag a valé.

25. Neüzé Jézuz a lékéaz eur wéach all hé zaouarn war zaoulagad ann dén-zé ; hag é téraouaz gwélout, hag é oé paré, enn hévélep doaré ma wélaz splann pép trá.

26. Neüzé é kasaz anézhan d'hé di, ó lavarout : Kéa d'az ti : ha ma 'z éz er vourc'h, na lavar ann dra-man da zén.

27. Ha Jézuz az éaz ac'hanó gand hé ziskibled, hag é teüzaz er c'heriou war-drò Kézaréa-Filip : hag é-pád é kerzent é komzé oud hé ziskibled, ó lavarout : Piou a lavar ann dût ounn-mé ?

28. Hag hi a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Lód a lavar oud Iann Badézour, lód all Éliáz, ha lód all pénaoz oud hé-vel ouc'h unan eüz ar Broféded.

29. Hôgen c'houi, émé-z-han, piou é livirit-hu ounn-mé ? Per a respountaz kag a lavaraz d'ézhan : Té eo ar Christ.

30. Hag hén a zifennaz out-hó na lavarrend ann dra-man da zén.

31. Neüzé é téraouaz diskleria d'ézhó pénaoz é oa réd da Váb ann dén gouzanvi kalz, ha béza distaolet gand ann Hénaoured, gant Pennou ar véleien hagand ar Skribed, ha béza lazé, ha distrei da véó goudé tri deiz.

32. Hag hén a lavaré kément-sé gand komsiou splann. Hôgen Per oc'h hé géméroud a dû, a zéraouaz hé grôza.

33. Hag hén ó tistrei, hag ó selloud oud hé ziskibled, a c'hourdrouzaz Per, ó lavarout : Pella diouz-in, Satan ; rák na vlazez két

ar péz a zeü digand Doué, hôgen hép-kén ar péz a zeü digand ann dût.

34. Hag ó véza galvet ar bobl gand hé ziskibled, é lavaraz d'ézhó. Mar fell da unan-bennäg dont war va terc'h, ra rai dilez anézhan hé-unan : ha ra gémérod hé groaz, ha ra heülió ac'hanoun.

35. Rák piou-bennäg a felló d'ézhan savétei hé vuez hé c'holló : ha piou-bennäg a golló hé vuez enn abek d'in ha d'ann Aviel, a zavétéó anézhi.

36. Rák pétrá a dalfé da eunn dén gouid ar béd holl, ha kolla hé éné ?

37. Pé pétrá a roi ann dén enn eskemm évid hé éué ?

38. Hôgen piou-bennäg é-touez ar wenn avoultr ha péc'her-man en dévézô méz ac'hanoun hag eüz va geriou ; Máb ann dén pa zeü gand ann éled santel é gloar hé dád, en dévézô ivé méz anézhan.

39. Lavarout a réaz c'hoaz d'ézhó : É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz éz eüz biniennou é-touez ar ré a zó aman, ha na varvint két, kén n'hó dévézô gwélet rouantélez Doué ó tond enn hé galloud.

IX. PENNAD.

1. HA c'houéac'h dervez goudé, Jézuz a géméraz gant-han Per, Jakez ha Iann, hag hò c'hasaz a dû war eur ménéz uc'hel, hag é kemmaz a zoaré dira-z-hó.

2. Hé zifad a zeüzaz da véza lugernuz, ha ker gwenn hag ann erc'h, ha ker kann ha na helpé bikenn eur c'houmer war ann douar hò lakaad enn hévélep doaré.

3. Hag é wéljont Éliáz ha Moizez, péré a gomzé gant Jézuz.

4. Ha Per a lavaraz da Jézuz : Mestr, émomp mád aman : gréomp tri zelt, unan évid-Od, unan évit Moizez, tag unan évid Éliáz.

5. Na ouié pétrá a lavaré ; rák spountet bráz oant.

6. Ha chéta eur goabren a dévalaz anézhó : hag eur vouéz a zeüzaz

eûz ar goabren, hag a lavaraz : Hé-man eo va mab kêr, selaouit-hén.

7. Ha kercent ô sellout war-drô d'ézhô, na wélijont mui dén, né-mét Jézuz a oa choumet hé-unan gant-hô.

8. Ha pa ziskenjond eûz ar ménez, é c'houc'hémennaz d'ézhô na lavarjend da zén ar péz hô doa gwélet ; kén na vijé savet Mab ann dén eûz a douez ar ré-varô.

9. Ar gér-zé a virjond étré-z-hô, hag é c'houlennent ann eil d'égilé pétra é oa da lavarout : Kén na vijé savet eûz a douez ar ré-varô.

10. Hag hi a réaz ar gouleunn-man digant-han : Pérâg éta é lavar ar Farizianed hag ar Skribed, pénaoz eo réd é teûfé Éliaz a-raok ?

11. Hag hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Éliaz a dlé dond a-raok, hag é lakai pép trâ er stâd kenta : kalz é vézô disprizet, enn hévélep doaré ma eo skrivet diwar-benn Mab ann dén.

12. Hôgen hel lavaroud a rann d'é-oc'h pénaoz Éliaz a zô dedet (ha gread hô deûz enn hé c'hénver e-c'his ma eo fellet gant-hô) diouc'h ma eo skrivet diwar hé benn.

13. Ha pa zeûaz da gaoud hé ziskibled all, é wélaz kul lôd brâz a dûd war hô zrô, ha Skribed pére a strivé out-hô.

14. Ha râk-tâl ann holl bobl ô véza gwélet Jézuz, a oé souézet ha spountet, hag ô tirédek é stoujond dira-z-han.

15. Hag hén a c'houlennaz digant-hô : Diwar benn pétrâ é strivit-hu étré-z-hoc'h ?

16. Hag unan eûz a douez ar bobl a respountaz, hag a lavaraz : Mestr, digaset em eûz d'id va mab, pé-hini a zô trec'het gand eur spéred mûd :

17. Hag é pé léac'h-bennâg ma krog enn-han, é taol anézhan oud ann douar, hag hé-man a éon, a laka hé zend da skriña, hag a zizec'h. Lavared em eûz d'az diski-bled hé gâs-kuit, ha n'hô deûz két getlet.

18. Hag hén a respountaz, hag

a lavaraz d'ézhô : Gwenn diskredik, pé vété keit é véziunn-mé gan-é-hoc'h ? Pé vété keit é c'houzavinn-mé ac'hanoc'h ? Digasit-hén d'in.

19. Hag hen kaschoud d'ézhan : Ha pa wélaz Jézuz, ar spéred a hejaz anézhan, hé daolaz oud ann douar, hag hén en em ruté oc'h éoni.

20. Ha Jézuz a c'houlennaz oud hé dad : Pégeid amzer a zô abaoé ma c'hoarvez kément-sé gant-han ? Hag hén a lavaraz : A-vihanik.

21. Hag ar spéred a daol aliez anézhan enn tân, hag enn dour, évid hé lakaad da vervel. Hôgen mar gellez eunn dra-bennâg, kennerz ac'hanomp, hag az péz truez ouz-omp.

22. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mar gellez kridi, pép trâ a zô galluz da néb a gred.

23. Ha râk-tâl tâd ar bugel ; enn eur c'harmi, hag enn eur wéla, a lavaraz : Kridi a rann, Aotrou : ken-nerz ac'hanoun em digrédoni.

24. Ha Jézuz ô wélout pénaoz ar bobl a zirédé enn eunn taol brâz, a c'hourdrouzaz ar spéred louz, ô lavaroud d'ézhan : Spéred bouzar ha mûd, mé eo hen gourc'hémenn d'id, kéa er-méaz eûz ar bugel-zé : ha na zistrô mui enn-han.

25. Hag ar spéred enn eur c'harmi, ha gondé béza hé hejet kaer, az éaz er-méaz eûz ar bugel, hag hé-man a zeûaz ével eunn dén marô ; enn hévélep doaré ma lavaré kalz a dûd pénaoz é oa marô.

26. Hôgen Jézuz ô véza kéméred hé zourn, a'loc'haz anézhan, hag é savaz enn hé zâ.

27. Ha pa oé éat Jézuz enn ti, hé ziskibled a c'houlennaz digant-han a dû : Pérâg n'hon eûz-ni két getlet hé c'hâs-huit ?

28. Hag é lavaraz d'ézhô : Ar wenn-zé na hell béza kazet-huit, né-mét gand ar bédén ; ha gand ar iûn.

29. Goudé béza éad ac'hanô éz

djond a dreñz da C'halléa : ha na fellé két d'ézhan é vijé gwézet gand dén.

50. Hôgen kélnna a réa hé ziskibied , hag é lavaré d'ézhô : Mâb ann dén a vézô lékéad étré daouarn ann d'ûd : hag é lazind ranézhân , hag ann trédé deiz é avô : varô da véô.

51. Hôgen hi na wient két pétrâ a fellé d'ézhan da lavarout , ha na gréent két goulenn digant-han.

52. Hag é teñjond da Gafarnaom. Ha pa oand éad enn ti , Jéruz a c'houlennaz digant-hô : Diwar-benn pétrâ é strivac'h-hu é-pâd ann hent ?

53. Hôgen hi a davé ; râk strived hô doa étré-z-hô é-pâd ann hent , évit gouzout péhini anézhô é oa ar brasa.

54. Hag hén a azézaz , hag a c'halvaz ann daouzék , hag a lavaraz d'ézhô : Mar fell da eur ré béza ar c'henta , é vézô ann divéza holl , ha mével ann holl.

55. Neûzé é kémérâz eur bugel , hag é lékéaz anézhân enn hô c'hreiz : ha goudé béza hé vriatet , é lavaraz d'ézhô :

56. Piou-bennâg a zigémer em hanô eur bugel bihan ével hé-man , om zigémer-mé : ha piou-bennâg a zigémer ac'hanoun , né két mé a zigémer , hôgen ann hini en deûz va c'haset.

57. Neûzé Iann a lavaraz d'ézhan : Mestr , gwéled hon eûz cunn dén péhini a gasé-kuft ann dioulou enn da hanô pétrâ-bennâg n'éma két war hon lerc'h , hag hon eûz mired out-han.

58. Hôgen Jéruz a lavaraz : Na virit két out-han : râk n'eûz dén a geménd en desé gréad eur burzud em hanô , a helfé kerkent drouk-komza ac'hanoun.

59. Nép né két a-énep d'é-hoc'h , a zô évid-hoc'h.

60. Piou-bennâg en dévézô rôed da éva d'é-hoc'h eur wérennad zour em hanô : dré m'az oc'h d'ar C'rist , é-gwirionez hel lavarann

d'é-hoc'h , na gollô két hé c'hôbr.

41. Ha piou-bennâg en dévézô rôet gwall skouér da unan eûz ar vugaligou-zé péré a gréd enn-ous : gwelloc'h é vé d'ézhan é vé staged ouc'h hé gouzoug eur méan milin , hag é vé taoled er môr.

42. Ha ma rô da zourm gwall skouér d'id , trouc'h-hén : gwel eo d'id mont moñ er vuez , égét kaout da zaou zourm ha mond enn ifern , enn tân peür-baduz :

43. É péleac'h hô prény na varv két , hag ann tân na voug két.

44. Ha ma rô da droad gwall skouér d'id , trouc'h-hén : gwel eo d'id mont kamm er vuez peür-baduz , égét kaout da zaou droad ha mond enn ifern , enn tân peür-baduz :

45. É péleac'h hô prény na varv két , hag ann tân na voug két.

46. Ha ma rô da lagad gwall skouér d'id , diframm-hén : gwel eo d'id mont born é rouantélez Doué , égét kaout da zaou lagad ha mond enn ifern :

47. É péleac'h hô prény na varv két , hag ann tân na voug két.

48. Râk pép dén a vézô sallet gand ann tân , ha péb anéval a vézô sallet gand ar c'hoalen.

49. Ar c'hoalen a zô mâd : hôgen ma teû ar c'hoalen da véza dizall , gant pétrâ é sallot-hu anézhân ? Hô pézet c'hoalen enn-hoc'h , hag hô pézet ar péoc'h étré-z-hoc'h.

X. PENNAD.

1. HA Jéruz ô vont-kuft ac'hanô a zeûz war harzou Judéa , enn tù all d'ar Jourdan : hag ar bobl en em strollaz adarré war hé drô ; ha diouc'h hé voaz , é kétennaz adarré anézhô.

2. Hag ar Farizianed a dôstaaz out-han , hag a c'houlennaz digant-han , évid hé dempti , ma oa aotréed da eunn ozac'h kuitat hé c'hreg.

3. Hag hén a respountaz d'ézhô : Pétrâ en deûz gourc'hémennet d'é-hoc'h Moizez ?

4. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Moizez en deûz aotréet kâs-kuft

hé c'hrég, goudé béza rôed d'ézhi eur skrid-rann.

5. Jezuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : O wêlout kaléder hô kaloun eo en deûz Moizez skrivet ar gourc'hémenn-zé évid-hoc'h.

6. Râk er penn kenta eûz ar bed, Doué a réaz ann dén pâr ha parcz.

7. Dré-zé ann ozac'h a zilézô hé dâd hag hé vamm, hag en em stagô oud hé c'hrég,

8. Hag é vézind daou enn eur c'hik hép-kén. Evel-sé né d-int mui daou, hôgen eur c'hik hép-kén.

9. Arabad eo éta d'ann dén ranna ar péz a zô hét frammet gand Doué.

10. Ha pa oand enu ti, hé ziskibled a réaz adarré goulennoù d'ézhan diwar-benn ann hévélep trâ.

11. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Piou-bennâg a gasô-kuid hé c'hrég, hag a zimézô gand eunn all, a gouézô enn avoultriez enn hé c'hén-ver.

12. Ha mar kas eur c'hrég hé ozac'h kuit, ha mar timez gand eunn all, é kouéz hi enn avoultriez.

13. Neûzé é oé kaset d'ézhan bugalé bihan évit ma lakajé hé zaouara war-n-ézhô. Hôgen hé ziskibled a grôzé enn eunn doaré dichek ar ré hô c'hasé.

14. Pa wélaz Jezuz kément-sé, é savaz droug enn-han, hag é lavaraz d'ézhô : List ar vugaligou da zond d'am c'havout, ha na virit kéd out-hô : râk rouantélez Doué a zô évid ar ré a zô héwêl out-hô.

15. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h : Piou-bennâg na zigémérô két rouantélez Doué ével eur bugel bihan, n'az ai kéd ébarz.

16. Ha goudé béza hô briatet, é lékéaz hé zaouara war-n-ézhô, hag hô biannigaz.

17. Hag ével ma oa éad er-méaz évit mond enn hent, chétu eunn dén a zirédaz, en em daolaz war hé zaoulin dira-z-han, hag a c'houennaz digant-han : Mestr mât, pétra a dléann-mé da ôber évit kaoud ar vuez peûr-baduz ?

18. Ha Jezuz a lavaraz d'ézhan :

Pérâg am galvez-té mât ? Doué hép-kén a zô mât.

19. Anaoud a réz ar c'hourc'hémennou : Na avoultri két : Na lazi két : Na laéri két : Na zougi kéd a falz testéni : Na rî gaou ouc'h dén. Énor da dâd ha da vamm.

20. Hag hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, mired em eûz ann holl draou-zé adalek va iaouankiz.

21. Hôgen Jezuz ô véza selléd out-han, ben karaz, hag a lavaraz d'ézhan : Eunn dra éc'h eûz c'hoaz da ôber ; kéa, gwerz ké-mend éc'h eûz, ha rô-hén d'ar béorien, hag ez pézô eunn teazor enn énv : ha deûz war va lerc'h.

22. Hé-man glac'haret ô klevout kément-sé, az éaz-kuit gwâll drit : râk madou brâz en doa.

23. Ha Jezuz ô sellout war hé drô, a lavaraz d'hé ziskibled : Pégen diez eo da eunn dén pinvidik, mond é rouantélez Doué !

24. Hôgen ann diskibled a oé souézet ô klevout kément-sé. Hôgen Jezuz a lavaraz c'hoaz : Va bugaligou, pégen diez eo d'ar ré a laka hô fisians er madou, mond é rouantélez Doué.

25. Ésoc'h eo da eur c'hanval tréménouù dré graouen eunn nadoz, éged da eunn dén pinvidik mond é rouantélez Doué.

26. Ar ré-man a oé c'hoaz souézet brasoc'h, hag é lavarend ann eil d'égilé : Piou éta a hell béza salvet ?

27. Hôgen Jezuz ô sellout out-hô, a lavaraz : Kément-sé a zô dic'halluz d'ann dâd, ha né kéd dic'halluz da Zoué ; râk pép trâ a zô galluz da Zoué.

28. Neûzé Per a lavaraz d'ézhan : Chétu ni hon eûz dilézet pép trâ, hag hon eûz da heûliet.

29. Jezuz a respountaz, hag a lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz n'eûz dén a gemend a zilézô hé dâ, pé hé vreadeur, pé hé c'hoarézed, pé hé dâd, pé hé vamm, pé hé vipien, pé hé bar-kou, eunn abek d'in, ha d'ann aviel,

30. Ha n'en dévezó, a vréman hag enn amzer-man, kant-kémend all a diez, a vredeür, a c'hoarzed, a vammou, a vapien, a barkou, hag ivé keskinou, hag enn amzer da zont ar vuez peür-baduz.

31. Hógen kalz eüz ar ré-genta a vézó ar ré-zivéza, ha kalz eüz ar ré-zivéza a vézó ar ré-genta.

32. Pa édont enn hent évit mond da Jérusalem; Jézuz a valéé enn hó raok, hag é oant souézet bráz; hag éz éant gant spoant war hé lerc'h. Hag ó kéméroud adarré a dú ann daouzék, é téraouaz lavaroud d'ézhó ar péz a dlié c'hoarvézout gant-han.

33. Chétu éz éomp da Jérusalem, ha Máb ann dén a vézó lékéad étre douarn Prinsed ar Véliéien, hag ar Skribed, hag ann Hénaou-red, pére hé varó d'ar maró, hag a lakai anézhann étre daouarn ar Jentiled.

34. Hag é raint goab anézhann, hag é skópint-war-n'ézhann, hag é skourjézin anézhann, hag é lazind anézhann: hag ann trédé dez é savó a varó da véó.

35. Neüzé Jakez ha Iann, mipien Zébédé a zeüaz d'hé gavout, hag a lavaraz d'ézhann: Mestr, ni a garfé é rafez évid-omp ar péz a c'houlennimp digan-éz.

36. Hag hén a lavaraz d'ézhó: Pétrá a fell d'é-hoc'h é rajenn évid-hoc'h?

37. Hag hi a lavaraz d'ézhann: Aotré d'é-omp ma vézimp azézet, unan war da zourn déou, égilé war da zourn kleiz, enn da rouanté-lez.

38. Hógen Jézuz a lavaraz d'ézhó: Na ouzoc'h két pétrá a c'houlennit. Ha c'houi ha hell éva ar c'halir a dléann da éva, ha béza badézet gand ar vadisiant gant péhini é tléann béza badézet?

39. Hag hi a lavaraz d'ézhann: Ni a hell. Hógen Jézuz a lavaraz d'ézhó: Éva a réot évit-gwir ar c'halir a dléann da éva; ha badézet é viot gand ar vadisiant gant péhini é tléann béza badézet:

40. Hógen é-kénver béza azézet war va zourn déou pé war va zourn kleiz, né két mé a dlé rei ann drézé d'é-hoc'h, hógen d'ar ré évit pére eo bet azézet.

41. Ha pa glevaz kément-man ann dég all, é savaz droug ennhó out Jakez ha Iann.

42. Hógen Jézuz ó véza hó galvet, a lavaraz d'ézhó: Gouzoud a rit pénaoz pennou ann dudou a aotrouni anézhó; ha pénaoz hó frinsed a ziskouéz hó béli war-n'ézhó.

43. Hógen na dlé két béza ével-sé étre-z-hoc'h: rág ann hini a felló d'ézhann béza brasoc'h, a vézó gwaz d'é-hoc'h:

44. Hag ann hini a felló d'ézhann béza ar c'henta ac'hanoc'h, a vézó inével ann holl.

45. Rák Máb ann dén hé-unan né két detet évit béza servichet, hógen évit servicha, hag évit rei hé vuez évit dasprénadurez kalz a dúd.

46. Neüzé é teüjond da Jériko, ha pa'z éaz-kuñd eüz a Jériko, gand hé ziskibled, ha kalz a dúd war hé lerc'h, eunn dén dall hanvet Bartimé, máb da Dimé, péhini a ioa azézet war ann hent évit goulenn ann aluzen,

47. O véza klevet pénaoz é oa Jézuz a Nazaret, en em lékéaz da c'harmi, ha da lavarout: Jézuz, máb David, az péz truez ouz-in.

48. Ha métr a hini a gróze anézhann évid hé lakaad da dével. Hógen hén a c'harmé c'hoaz kréoc'h, ó lavarout: Máb David, az péz truez ouz-in.

49. Ha Jézuz ó véza arzaonet a c'hourc'hémennaz hé c'hervel. Hag é c'halvjond ann dén dall, ó lavarout d'ézhann: Kalounéka: saó, da c'hervel a rá.

50. Hag hé-man ó véza tsoled hé zaé, a zilammaz hag a zeüaz da gavout Jézuz.

51. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhann: Pétrá a fell d'id é rajenn évid-od? Hag ann dén dall a lavaraz d'ézhann: Aotrou, grá ma wélinn.

52. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhann: Kéa, da feiz en deüz da zavétect:

ha räk-täl é wélaz , hag éz éaz war-lerc'h Jézuz eno hent.

XI. PENNAD.

1. HA pa döstajend out Jérusalem hag out Bétani , war-drô Ménez Olived , Jézuz a gasaz daou eûz hé ziskibled ,

2. Hag é lavaraz d'ézhô : Id d'ar vourc'h a zô räg énep d'é-hoc'h , ha kerkent ha ma viod éad enn-hi , é kéfot eunn azen iaouank stäg , é kéfot eunn azen iaouank stäg , war béhini n'eo c'hoaz piñed dén : distagit-hén , ha digasit-hén d'in.

3. Ha ma lavar eur ré d'é-hoc'h : Péräg é rit-hu ann dra-zé ? Livirit pénaoz ann Aotrou en deûz ézomm anézhan : ha räk-täl é lézô hé gás aman.

4. Hag ô vont-kuit é kachont eunn azen iaouank stäg é-täl eunn ôr er-méaz enn eur c'hroas-hent : hag é tistagchond anézhan.

5. Hag hiniennou eûz ar ré a ioa éno a lavaraz d'ézhô : Péräg é tistagit-hu ann azen iaouank-zé ?

6. Ar ré-man a lavaraz ével m'en doa gourc'hémennet Jézuz d'ézhô , hag hó lézchont d'hé c'hás gant-hô.

7. Hag é tigaschond ann azen iaouank da Jézuz ; hag é lékéjond hó distad war-n'ézhan , ha Jézuz a hñaz war-n'ézhan.

8. Hôgen eul lód bráz a dût a skinaz ivé hó distad war ann hent : ha lód all a drouc'hé skourrou gwéz , hag hó skine war ann hent.

9. Ha ken ar ré a ioa a-raok , len ar ré a ioa adré , a grié , ô lavarout : Hosanna ;

10. Benniget ra vézô ann hini a zeû enn hanô ann Aotrou : Benniget ra vézô rouantélez hon tad David péhini a zô tóst : Hosanna enn uc'héla eûz ann énvou.

11. Hag ô véza éad é Jérusalem éz éaz d'ann templ : hag ô véza selled out pép-trá , ével ma oa di-vézad , éz éaz da Vétani gand ann daouzég abostol.

12. Hag antrônôz pa zistrôent eûz a Vétani , en doé naoun.

13. Hag ô wéloud a bell eur wé-

zen-fiez gólôed a zelion , é sechaz da wélout ma na gatché kéd eunn dra-bennäg enn-hi : ha pa oé tóst d'ézhi na gavaz nétrá néméd deliou hép-kén : räk né oa kéd amzer ar fiez.

14. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ar wézen-fiez : Ra zebrô bikenn dén frouez ac'hanod ! Hag hé ziskibled a gl'vaz kément-sé.

15. Hag é listrojond da Jérusalem. Ha p'az éaz enn templ , é kasaz er-méaz ar ré a werzé pé-a bréné enn templ : hag é tiskaraz taoliou ar varc'hadourien ac'han , ha kadoriou ar varc'hadourien koulmed.

16. Ha na aotréé két é trémenjé dén gant listri dré ann templ.

17. Hag é kélenne anézhô , ô lavarout : Ha n'ef-hén két skrivet : Va zi a vézô galvet ti ar bédén évid ann holl dudou : Hôgen c'houi hoc'h eûz gread anézhan eur c'héô laéroun.

18. Prinsed ar véleien hag ar Skribed ô véza klevet kément-sé , a glaské ann darvoud d'hé golla : hôgen aoun hó doa ra-z-han , räg ann holl bobl a ioa souézet bráz gand hé gélen.

19. Ha war ar pardaez , éz éaz er-méaz eûz a géar.

20. Antrônôz beûré é wéljond enn eur dréménout ar wézen-fiez péhini a ioa deûet séac'h adaleg ar c'hrisiou.

21. Ha Per ô kaout koun eûz ar péz en doa lavaret Jézuz , a lavaraz d'ézhan : Mestr , chétu ar wézen-fiez gand péhini éc'h eûz drouc-pédet , a zô dizc'het.

22. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Hô pézet feiz é Doué.

23. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h , pénaoz piou-bennäg a Javarô d'ar ménez-zé : Saô alessé , hag en em daol er môr ; ha kément-sé héb arvari enn hé galoun , hôgen ô kridi pénaoz kément a lavarô a c'hoarvézô , é wélô anézhan ô c'hoarvézout.

24. Dré-zé hel lavarann d'é-hoc'h :

pétra-bennag a c'houlennot er béden, krédit pénaoz é vézò rôed d'éhoc'h, hag é teüi d'éhoc'h.

25. Ha p'az éot da bidi, mar en deüz eur ré gréat eunn drouk-bennag d'éhoc'h, distaolit-hén : évit ma vézò distaoted d'éhoc'h hô péc'hédou gand hô Tâd péhini a zò enn énvou.

26. Ma na zistaolit két d'ar ré all, hô Tâd péhini a zò enn énvou na zistòlò két ken-nébeùd d'éhoc'h hô péc'hédou.

27. Distrei a réjont c'hoaz da Jérusalem. Ha pa édo Jézuz ô valéa enn templ, Prinsed ar véleien, ar Skribed hag ann Hénaoured a zéüaz d'hé gavout,

28. Hag a lavaraz d'ézhan : Gant pé challoud é réz-té kément-sé ? Ha piou en deüz rôed d'id ar galloud d'hé ôber ?

29. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eur gér a c'houlenninn ivé digan-éhoc'h; livirit-hén d'in, hag é livirinn d'éhoc'h gant pé c'halloud é rann kément-sé.

30. Bades Iann a béléac'h é teüé, pé eüz ann énv, pé eüz ann dùd ? Respountid d'in.

31. Hôgen hi a venné enn-hô hô-unan, ô lavarout : Ma lévéromp eüz ann énv, é lavarò : Péräg éta n'hoc'h eüs-hu két kréded d'ézhan ?

32. Ma lévéromp eüz ann dùd, é tléomp kaoud aoun räg ar bobl; räg ann holl a geméré Iann évid eur gwir profed.

33. Hag hi a respountaz hag a lavaraz da Jézuz : Na ouzomp két. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha mé na livirinn két d'éhoc'h gant pé c'halloud é rann kément-sé.

XII. PENNAD.

1. HA Jézuz a zérouaz komza d'ézhô gant parabollennou : Eunn dén, émé-z-han, a blantaz eur winien, hag a gela' hiaz anézhé gand eur c'harz, hag a gleüzaz enn-hi eur waskel, hag a zavaz eunn tour, hag hé rôaz é ferm da labourerien, hag éz éaz eun eur vrò bell.

2. Pa oa deüed ann amzer, é lasaz eur mével étrézég al labourerien, évit kéméroud digant-hô frouez hé winien.

3. Ar ré-man a grogaz eun-han. a gannaz anézhan hag hé c'haszhuit hép rei nétrâ d'ézhan.

4. Eur mével all a gasaz d'ézhô, hag hi a réaz gouliou enn hé benn, hag a réaz d'ézhan meur a zismégans.

5. Eunn all a gasaz c'hoaz d'ézhô, hag é lazjond anézhan. Kalz ré all a gasaz c'hoaz, hag hi a gannaz lód, hag a lazaz lód all.

6. Eunn-divez ô véza en doa eur map penn-her péhini a garé dreist-penn, é kasaz c'hoaz anézhan d'ézhô, ô lavarout : Douja a raint va mab.

7. Hôgen al labourerien a lavaraz étré-z-hô : Hé-man eo ann her : deüit, lazomp-hén hag hé zigwéz a vézò d'é-omp.

8. Hag ô véza kroged eun-han, hel lazjont, hag é taoljond anézhan enn tu all d'ar winien.

9. Pétrâ éta a rai eutron ar winien ? Douz a rai hag é kollò al labourerien, hag é roi hé winien da labourerien all.

10. Ha n'hoc'h eüs-hu két lennet ann dra-man er Skritur : Ar méan hé deüz distaotet ar saverien-tiez a zò bet lékéad é penn ar c'horn :

11. Gand ann Aotrou eo bet gréat kément-sé, hag eunn dra eo hag a zò souéüz d'hon daoulagad.

12. Hag ar ré-man a glaské ann tû da gregi eun-han, räg anaoud a réjont pénaoz é komzé anézhô er barabolen-zé; hôgen aoun hô doa räg ar bobl. Hag ô véza hé lézet éz éjont-kuit.

13. Hag é kaschond d'ézhan biñennou eüz ar Farizianed hag eüz ann Hérodianed, évid hé geméroud eun hé gomajou.

14. Ar ré-man a zedaz hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, gouzoud a réomp pénaoz oud gwirion, ha pénaoz n'éc'h eüz azaouez é-béd évid dén; räk na zellez két oud dremm ann dùd, hôgen deski a réz hend Doué er wirionez. Ha

réd eo rei ar gwir da Gézar , pé n'eo két réd ?

15. Hôgen Jézuz péhini a ana-vézé hô zouellérez , a lavaraz d'ézhô : Pérâg é templit-hu ac'hanoun ? Digasid d'in eunn diner ma wélinn.

16. Hag hi a zigasaz unan d'ézhan. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Euz a biou eo ann hévéledigez-man , hag ar skrid-man ? Hag hi a lavaraz d'ézhan : Euz a Gézar.

17. Hôgen Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Distaolid éta da Gézar ar péz a zô da Gézar , ha da Zoué ar péz a zô da Zoué. Ar ré-man a oé souezet brâz oc'h hé glevout.

18. Neuzé ar Saduséed , péré a lavar na zavô kéd ann dôd a varô da véô , a zeûaz d'hé gavout : hag é réjont eur goulenn out-han , ô lavarout :

19. Mestr, Moizez en deûz skrivet d'é-omp , pénaoz mar marv eunn dén , ha ma lez hé c'hrég héb bugalé , é tlé dimézi hé vreür da c'hrég hé-man , évit ma tigasô hâd d'hé vreür.

20. Hôgen seiz breür é oant : hag ar c'henta a géméraz eur c'hrég , hag a varvaz héb béza lézed a hâd.

21. Ann eil a géméraz anézhi da c'hrég , hag a varvaz : ha na lézaz két ken-nébeûd a hâd. Hag ann trédé enn hévélep doaré.

22. Ével-sé ar seiz breür a géméraz anézhi : ha na lézchont kéd a hâd. Enn-divez-holl ar c'hrég a varvaz ivé.

23. Hôgen pa zavô ann dôd euz a varô da véô , euz a béhini euz ar ré-man é vézô-hi grég ? Râg hô seiz int hét dimézet d'ézhi.

24. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Ha na wélit-hu két pénaoz é faziit , ô véza na ana-véit két ar Skrituriou , na galfoud Doué ?

25. Râk pa zavô ann dôd euz a varô da véô , ar wazed n'hô dévézô kéd a c'hragez , nag ar gra-grez a wazed , hôgen héz' é wézinde ével étéd Doué enn énv.

26. Hôgen diwar-benn ann adsav

euz ar ré varô , ha n'hoc'h eüs-hu két lennet é levr Moizez , ar péz a lavaraz Doué d'ézhan er vóden : Mé eo Doué Abraham , ha Doué Izaak ha Doué Jakob ?

27. Né kéd Doué ar ré varô , hôgen Doué ar ré véô. Dré-zé é faziit kalz.

28. Neuzé unan euz ar Skribed , péhini en doa hô c'hlevet ô striva , pa wélaz pénaoz Jézuz en doa respountet ervâd d'ar Saduséed , a dôstaaz out-han , hag a c'houlennaz digant-han péhini é oa ar c'henta euz ann holl c'hourc'hémennou.

29. Ha Jézuz a respountaz d'ézhan : Chétu ar c'henta euz ann holl c'hourc'hémennou ; Kleô , Israel , ann Aotrou da Zoué , eo eunn Doué hép-kén :

30. Karoud a ri ann Aotrou da Zoué a greiz da c'haloun , hag a greiz da spéred , hag a greiz da ners. Hen-nez eo ar c'henta gourc'hémenn.

31. Hôgen ann eil a zô hével out-han : Karoud a ri da nesa ével-d-oud da-unan. N'euz gourc'hémenn all é-béd brasoc'h égéd ar ré-man.

32. Hag ar Skrib a lavaraz d'ézhan : Mâd , Mestr , gwir eo ar péz oc'h euz lavaret , pénaoz éz euz eunn Doué , ha n'en deûz né-méd eunn Doué hép-kén :

33. Ha pénaoz karoud anézhan a gréiz hé galoun , a gréiz hé spéred , a gréiz hé éné , hag a gréiz hé ners ; ha karoud hé nesa ével-t-han hé-uman , a zô mui égéd ann holl loéned-losket , hag ann holl azeûlidigézou.

34. Hôgen Jézuz ô wéout pénaoz en doa respountet gant furnez , a lavaraz d'ézhan : N'oud két pell euz a rouantélez Doué. Hag a neuzé dén na grédaz mui ôber goulenn é-béd d'ézhan.

35. Ha Jézuz ô kélenna enn templ , a c'houlennaz : Pérâg é lavar ar Skribed pénaoz ar C'hrist a zô mab da Zavid ,

36. Pa en deûz David hé-unan lavaret dré ar Spéret Santel : Ann

Aotrouen deûz lavaré d'am Aotrou : Azez war va dourn déou, bété ma likiinn da énébourien da skabel d'az treid.

37. Mar galv éta David hé-unan anézhan hé Aotrou, pénaoz cf-hén hé vâb ? Hag eul lôd brâz a bobl a zélaoue anezhan a ioul vâd.

38. Hag é lavaré d'ézbô enû hé gélen : Diwallid ouc'h ar Skribed, péré a fell d'ézhô kerzout gant saéou-lôstek, ha kaout stouou er marc'hallec'h,

39. Ha béza azézet er c'hadoriou kenta er sinagogou, ha béza gourvêzet war ar gwéléou kenta er banvésiou :

40. Péré a zismantr tiez ann intanvêzed, war zigarez ma réont pédennou hir. Ar ré-zé hô dévézô eur varnédigez wasoc'h.

41. Ha Jézuz ô véza azézet dirâg ar c'héf, a zellé é pé doaré é taolé ar bobl arc'hant er c'héf. Ha kalz a dûd pinvidik a daolé kalz.

42. Dond a réaz ivé eunn intanvez paour, péhini a lékéaz daou bézik a dalé eul liard.

43. Ha Jézuz ô c'hervel hé ziskibled, a lavaraz d'ézhô : E-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz ann intanvez paour-zé é deûz rôet muioc'h égéd ar ré all holl péré hô deûz lékéad er c'héf.

44. Râg ar ré-zé hô deûz lékéat eûz ar péz a founné d'ézhô : hôgen hou-man é deûz lékéat eûz hé diénez kémeûd é doa, hag hé holl buézegez.

XIII. PENNAD.

1. HA p'az éa Jézuz er-méaz eûz ann templ, unan eûz hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Mestr, sell pébez mein, ha pébez tiez.

2. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Gwéléoud a réz-té ann holl diez brâz-zé ? Na joumô két méan war véan ; dismantret holl é vézint.

3. Ha pa édo azézet war Ménez Olived, dirâg ann templ, Per, ha Jakez, ha Iann, hag Andréaza réaz a dû ar gouleûn-man digant-han :

4. Lavar d'é-omp, peûr é c'hoarvézô kémeûd-sé ? Ha pé arvéz a vézô, pa zinésai ann holl draou-zé ?

5. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz : Likid évez na zeûfé dén d'hô touella :

6. Râk kalz a zeûi em hanô, ô lavarout : Mé eo ar C'hrist : hag é touellint meûr a hini.

7. Hôgen pa glevot komza eûz a vrézeliou, hag eûz a vrûd brézeliou, na spountit két : râk réd eo é teûfé kémeûd-sé ; hôgen na vézô két c'hoaz ann divez.

8. Râk sével a rai pobl out pobl, ha rouantélez out rouantélez ; ha bér é vézô krénou douar é meûr a léac'h, ha naounégézou. Ann derou é vézint eûz ar gloasiou.

9. Hôgen likid évez ouz-hoc'h hoc'h-unan. Râk kâs a raint ac'hanoc'h enn hô strolladou, hag é viot skourjézet enn hô sinagogou : Kased é viot dirâg ar rénerien hag ar rouéed enn abek d'in, é testéni d'ézhô.

10. Réd eo ivé é vé da genia prézéged ann Aviel dré ar béd holl.

11. Ha pa viot kased dira-z-hô, na vézit két é poan pénaoz é kom-sot : râk rôed é vézô d'é-hoc'h war ann heur pétrâ a lévérot. Râk né két c'houi a gomzô, hôgen ar Spéred-Santel.

12. Hôgen ar breûr a rôî hé vreûr d'ar marô, hag ann tâd hé vâb : hag ar vugalé a zispac'hô oud hô zâd hag oud hô mamm, hag hô lakaind da vevrel.

13. Ha c'houi a vézô kaséet gand ann holl enn abek d'am hanô. Hôgen néb a gendalc'hô bétég ann divez, heûnez a vézô salvé.

14. Hôgen pa wélot pénaoz heûz ann dismantr a vézô el léac'h é péhini na dlé két béza : ra boellô néb a lenn ; neûzé ar ré a vézô é Judéa, éant war ar ménésiou :

15. Hag ann hini a vézô war ann dôen, na ziskennet két, évit kémeûrôud eunn dra eûz hé di :

16. Hag ann hini a vézô er park, na zistrôet két évit kémeûrôud hé zaé.

17. Hôgen gwa ar grages vrazez hag ar magérézed enn deisiou-zé.

18. Pédid éta évit na c'hoarvézô két kément-sé é-pâd ar goan.

19. Râg enkreuz ann deisiou-zé a vézô ker braz, na vézô két két gwélet ann hévélep , a bœoé derou ar bêd krouet gand Doué bété neuzé, ha na vézô bikenn.

20. Ha ma na vé két két diverréet gand ann Aotrou ann deisiou-zé, na vijé két salved eunn dén : hôgen enn abek d'ar ré zileonnet, en deûz diverréed ann deisiou-zé.

21. Ha neuzé ma lavar d'é-hoc'h eur ré-bennâg : Chétu éma ar C'hrist aman, pé ahont, na grédit két.

22. Râk sével a rai fals-kristed ha fals-proféded : hag é rôint arwésiou ha burzudou, évit touella, mar deo galluz, ar ré-zilennet hô-unan.

23. Ha c'houi likid évez : chétu em eûz diouganet pép trà d'é-hoc'h.

24. Hôgen goudé enkreuz ann deisiou zé, ann héol a dévalai, hag al 4oar na rôi kéd hé goulou :

25. Hag ar stéred a gouézô eûz ann énv, ha nersou ann énvou a vézô kéflusket.

26. Ha neuzé é vézô gwélet Mâb ann dén ô tout war ar goabrou gand eunn ners, hag eur veûrdez vrâz.

27. Hag é kasô hé éled, pére a zastumô ar ré-zilennet gant-han eûz ar bevar avel, adalek penn ann douar bété penn ann énv.

28. Hôgen deskid eur barabolen diwar-benn eur wézen-fiez. Pa eo ténér hé skourrou, ha pa eo savet hé deliou, é ouzoc'h pénaoz eo tóst ann hanv :

29. Ével-sé ivé c'houi pa wélot kément-sé holl, gwézit pénaoz éma tóst, hag oud ann ôr.

30. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na dréménô kéd : ar wenn-man, kén na vézô sévénet kément-sé.

31. Ann énv hag ann douar az ai é-biou, hôgen va geriou na dréménint két.

32. Hôgen dén na oar ann deiz-zé nag ann heur, nag Éled ann

énv, nag ar Mâb, hôgen ann Tâd hép-kén.

33. Likid évez, choumid dibun, ha pédit, râk na ouzoc'h két peûr é teti ann amzer-zé.

34. Béz' é vézô é vel eunn dén, péhini ô véza éad enn bent a lez hé di, hag a rô da hép-hini eûz hé vévellou al labour en deûz da ôber, hag a c'hourc'hémenn da néb a zô oud ann ôr choum dibun.

35. Choumid dibun éta, (râk na ouzoc'h két peûr é teti mestr ann ti ; da bardaez, pé da hanter-nôz, pé da gân ar c'hitek, pé d'ar beûré),

36. Gand aoun na zeufé enn-eunn-taol, ha n'hô kaché kousket.

37. Hôgen ar péz a lavarann d'é-hoc'h, a lavarann da béb unan : Choumid dibun.

XIV. PENNAD.

1. HOGEN édo ar Pask ha gouét ar bara dic'hoell da benn daou zervez : ha Prinsed ar véleien, hag ar Skribed a glaské ann doaré da gémérou Jézuz dré ijin, ha d'hé lakaad d'ar marô.

2. Hag é lavarent : Na réomp két kément-sé é deiz eur gouél, gand aoun na zafché dispac'h é-touez ar bobl.

3. Hôgen pa édo Jézuz é Bétania é ti Simon al lovr, ha pa édo ouc'h taol, é teûz eur vaouez péhini é doa eul léstr leûn a louzou c'houés-vâd, a c'halved nardi, hag ô véza torret al léstr, é taolaz al louzou war hé benn.

4. Hôgen hiniennou a zavaz droug enn-hô, hag a lavaré étre-z-hô : Da bétrâ kolla al louzou-zé ?

5. Râg galled é divijé gwerza al louzou-zé ouc'h-penn tri c'hant dinner, ha rei ann arc'hant d'ar béorien. Hag é soroc'hent out-hi.

6. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : List ar c'hrég-zé : pérâg é c'hla-c'harit-hu anézhi ? Eunn dra vâd é deûz gréad em c'hénver.

7. Râk péorien hoc'h eûz bépréd gan-é-hoc'h ; ha pa girit, é hellit ôber. vâd d'ézhô ? Hôgen n'hô pézô két pébréd ac'hanouan.

8. Gréad é deûz ar péz é deûz gallet : skuted é deûz al louzou-zé war va c'horf évid hé liéna a zia-raok.

9. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : É pé léac'h-bennag er béd hell ma vézô prézéged ann Aviel-man, é vézô lavared enn hé méd-leûdi ar péz é deûz gréat.

10. Neûzé luzaz Iskariot unan eûz ann daouzek, az éaz da gavout Prim-seû ar véleien, évid hé werza d'é-zhò.

11. Ar ré-man a laouénaaz pa glefchont kément-sé ; hag é léver-jond rei arc'hând d'ézhan. Hag a neûzé é klaské ann darvoud mäd évid hé lakaad étre hó daouarn.

12. Hógen d'ann deiz kenta eûz a c'houél ar bara hép goell, enn amzer ma réad ar Pask, hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : É péléac'h é fell d'id éz ajemp évid aozä d'id ar péz a zó réd évid dibei ar Pask ?

13. Hag héna a gasaz daou eûz hé ziskibled, hag é lavaraz d'ézhò : Id da géar : hag é kéfot dira-z-hoc'h eunn dén péhini a zougô eur pódad zour : id war hé lerc'h :

14. Hag é pé léac'h-bennag m'az ai, livirid da vestr ann ti : Ar mestr a c'houlenn digan-éz : Péléac'h éma ar gambr é péhini é hellinn dibri ar Pask gant va diskibled ?

15. Hag héna a ziskouézô d'é-hoc'h eur gambr uc'hel, bráz hag an-nézet : hag énd éc'h aozod ar Pask d'é-omp.

16. Hag hé ziskibled az éaz, hag a zeûaz é kéar : hag é kasc'hoût ar péz en doa lavaret, hag éc'h aojond ar Pask.

17. Hógen pa oé deûed ar par-daez, é teûaz gand ann daouzek.

18. Ha pa édonde ouc'h taol ô tibri, é lavaraz Jézuz d'ézhò : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz unan ac'hanoc'h, hag a zebr gan-én, a werzô ac'hanoun.

19. Hag hi a oé glac'barec bráz, hag é téraoujont lavaroud d'ézhan ann eil goudé égilé : Ha mé eo ?

20. Hag héna a lavaraz d'ézhò :

Unan eûz ann daouzeg eo, péhini a laka hé zourn gan-én er pläd.

21. Mäb ann dén évit-gwir ä ia ével ma eo skrived diwar hé benn : hógen gwa ann dén gant péhini é vézô gwerzet Mäb ann dén ; gwel é vé d'ann dén-zé na vé két bét ganet.

22. Ha pa édont c'hoaz ô tibri, Jézuz a géméraz bara ; hag ô véza hé vinniget, hé dorraz, hag hé rôaz d'ézhò, ô lavarout : Kémérit ; ann dra-man eo va c'horf.

23. Hag ô véza kéméred ar c'halir, é trugarékéaz hag hé rôaz d'ézhò ; hag holl éc'h évjond eûz ané-zhan.

24. Hag é lavaraz d'ézhò : Hé-man eo va gvad eûz ann testamant nevez : péhini a vézô skuted évit meûr a hini.

25. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na évinn mui eûz ar ar frouez-zé eûz ar winien, bétég ann deiz-zé é péhini éc'h évinn ané-zhan a nevez é rouantélez Doué.

26. Ha goudé béza kanet eunn himn, éz éjont war Ménez Olivéd.

27. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhò : Eunn darvoud a wall-skouér é vézinn évid-hoc'h holl enn nôz-man ; rak skrived eo : Skei a rinn gand ar mesacer, hag ann déved a vézô skiñet.

28. Hógen goudé ma vézinn savet a varô da véô, é tiaraoginn ac'hanoc'h é Galiléa.

29. Ha Per a lavaraz d'ézhan : Ha pa vijez eunn darvoud a wall-skouér évid ann holl, na vézi bikenn eur wall-skouér évid-ous.

30. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : É-gwirionez hel lavarann d'id, pénaoz té da-unan enn nôz-man, abarz m'en dévézô diou wéach kanet ar c'hitek, em dinac'hi teir gwéach.

31. Hógen héna a lavaré kréoc'h c'hoaz : Ha pa vé réd d'in mervel gan-éz, n'az dinac'hinn ket. Hag ar ré all holl a lavaraz ével-t-han.

32. Neûzé é tetjond enn eul léac'h a c'halved Jetsémani. Ha Jézuz

a lavaraz d'hé ziskibled : Azéid aman endra ma pédinn.

33. Hag é kéméraz gant-han Per, ha Jakez, ha Yann : hag é téraouaz kaoud aoun, ha béza glac'haret.

34. Hag é lavaraz d'ézhô : Trist eo va éné bétég ar marô : choumid aman, ha befit.

35. Hag ô vond eunn nébeut pelloc'h, en em strinkaz war hé c'hénou d'ann douar ; hag é pédaz m'az ajé, mar d-oa galluz, ann heur-zé é-biou d'ézhan.

36. Hag é lavaraz : Abba, va Zéd, pép trâ a zô galluz d'id, pella diouz-in ar c'halir-zé ; koulskoudé na vézet két gréat hervez va ioul, hôgen hervez da hini.

37. Hag hén a zeûaz, hag a gavaz hé ziskibled kousket. Hag é lavaraz da Ber : Simon, ha kousked oud ? Ha n'éc'h eûz két gellet belia eunn heur ?

38. Befit, ha pédit évit na viot két temptet. Râg ar spéréd a zô téar, hôgen ar c'hig a zô gwân.

39. Mond a réaz adarré, hag é pédaz ô lavarout ann hévélep geriou.

40. Hag ô véza distrôet, hô c'havaz c'hoaz kousket (rag hô daoulagad a ioa bec'hiet), ha na wient pétrâ da lavarout d'ézhan.

41. Hag é teûaz évid ann trédé gwéach ; hag é lavaraz d'ézhô : Kouskit bréma hag arzaôit. A-walc'h eo : deûted eo ann heur ; chétu Mâb ann dén a ia da véza lékéad étre daouarn ar bec'herien.

42. Savit, ha déomp. Chétu éma tót ann hini a dlé va gwerza.

43. Komza a réa c'hoaz, ha chétu Iuzaz Iskariot unan eûz ann daouzek a zeûaz, ha gant-han eul léd brâz a d'ud gant klézeier ha bisier, péré a ioa kaset gant Pennou ar véleien, gand ar Skribed, ha gand ann Hénoured.

44. Hôgen aho hini a werzaz anézhann en doa rôed d'ézhô eunn arwéz, ô lavarout : Ann hini a bo-kinn d'ézhan, henez eo, dalc'hit-hén m'ad.

45. Ha rak-tâl é t'ostaaz ouc'h

Jézuz, hag é lavaraz : Béz iac'h, Meatr ; hag é pokaz d'ézhan.

46. Hag ar ré-man a lékéaz hô daouarn war-n'ézhan, hag a zalc'haz anézhann.

47. Hôgen unan eûz ar ré a ioa gant Jézuz, a dennaz hé glézé, a skôaz gant mével Prins ar véleien, hag a drouc'haz hé skouarn d'ézhan.

48. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Déded oc'h gant klézeier ha gant bisier évit kregi enn-oun, é-c'hiz ma venn eul laer.

49. Bemdez é oann enn hô touez ô teski enn templ, ha n'hoc'h eûz két va c'héméret. Hôgen réd eo ma vijé sévéned ar Skrituriou.

50. Neûzé hé ziskibled ô véza hé lézet holl, a dec'haz-kuît.

51. Hôgen béz' éz oa eunn dén-iaouank péhini a heûté anézhann, gôlôet hép-kén gand eul liéna war hé gorf noaz : hag é krogjond enn-hann.

52. Hôgen hén ô véza laosket hé liéna, a dec'haz-kuît enn noaz eûz hô daouarn.

53. Hag ar ré-man a gasaz Jézuz da di Prins ar véleien, é péléac'h é oa strollet ann holl Véleien, hag ar Skribed, hag ann Hénoured.

54. Hôgen Per a heûfaz anézhann a-bell, bétég é léz Prins ar véleien : hag éc'h azézaz é-touez ar vévellou, hag é tommé.

55. Koulskoudé Prinseû ar véleien, hag ann holl Alicrien a glaské eunn desténi a-énep Jézuz, evid hé lakaad d'ar marô ; ha na gavent két.

56. Rak kalz a zougé fals-desténi enn hé énep ; hôgen ann testéniou-zé na oant két hévélep étré-z-hô.

57. Hiniennou a zavaz neûzé, hag a zougaz eur fals-desténi enn hé énep, ô lavarout :

58. Hé gleved hon eûz ô lavarout : Mé a zismatrô aunn templ-zé péhini a zô gréat gand daouarn ann d'ud, ha é savinn eunn all a-benn tri déz, péhini na vézô két gréat gand daouarn ann d'ud.

59. Hag hô zesténiou né oant két hévélep.

60. Neûzé Prins ar véleien ó sével enn hô c'hreiz, a lavaraz da Jézuz : Ha na respountez nétrá d'ar péz a desténiomt enn da énep ?

61. Hógen Jézuz a davé, ha na respountaz nétrá. Ar Bélek-bráz a réaz c'hoaz ar gouleunn-ma digant-hañ : Ha té eo ar C'hrist, Mâb ann Doué benniget ?

62. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mé eo ; ha c'houi a wélô Mâb ann dén azézet a zéou da c'halloud Doué, hag ó tont war c'hoabrou ann énv.

63. Neûzé Prins ar véleien a rogaz hé z'fad hag a lavaraz : Da bétrá hon eûz mui ézomm a destou ?

64. Hé gleved hoc'h eûz ó toui : pétrá a vennit-hu ? Hag holl é léverjont pénaoz é talié ar marô.

65. Hag hiniennou a zéraouaz skôpa out-hañ ; hag ó véza hé vouchet, é karvanatent anézhan, ó lavarout : Diougan ; hag ar vévellou a rôé javédadou d'ézhan.

66. Hógen Per a ioa er-méaz er pors, hag é teûaz éno unan eûz a vitisien ar Bélek-bráz :

67. Péhini ó véza gwélet Per ó tomma, goudé béza sellé out-hañ, a lavaraz d'ézhan : Té a ioa ivé gant Jézuz a Nazaret.

68. Hógen hén ben nac'haz, ó lavarout : Na anavézann kéd anézhan, ha na ouzonn két pétrá a lévérez. Hag éz éaz er méaz er pors, hag ar c'hiték a ganaz.

69. Eur vatez ó véza c'hoaz gwélet anézhan, a zéraouaz lavarout d'ar ré a ioa éno : Hé-man a zó eûz ann d'éd-zé.

70. Hag hén a nac'haz adarré : ha nébeût goudé ar ré a ioa éno a lavaraz adarré da Ber : Évit-gwir té a zó eûz ar ré-zé ; råk eûz a C'haliléa outl ivé.

71. Neûzé é téraouaz drouk-pédi, ha, toui, ó lavarout : Na anavézann két ann dén-zé eûz a-béhini é komzit d'in.

72. Ha råk-tál ar c'hiték a ganaz eunn eil gwéach. Ha Per en doé-koun eûz a c'hér Jézuz pa lavaraz d'ézhan : Abarz m'en dévézô kanet diou wéach ar c'hiték, ez pézô

va dinac'het teir gwéach. Hag hén en em lékéaz da wéla.

XV. PENNAD.

1. HA kerkent ha ma oé deûet ar beûré, Prinsed ar véleien, gand ann Hénaoured, hag ar Skribed, hag ann holl Alierien en em guzuliaz : hag ó véza éréet Jézuz, é kaschond anézhan, hag ben lékéjont étre daouarn Pilat.

2. Ha Pilat a réaz ar gouleunnan out-hañ : Ha té eo roué ar Iuzevien ? hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Hé lavaroud a réz.

3. Prinsed ar véleien a damallé d'ézhan kals traou.

4. Hógen Pilat a lavaraz c'hoaz d'ézhan : Ha na respountez nétrá ? Gwél pégémené a draou a damallont d'id.

5. Hógen Jézuz na respountaz mui nétrá ; enn bévélep doaré ma oé souézet bráz Pilat.

6. Hé-man en doa ar boaz enn eunn deiz goél-bráz da leûskel d'ar bobl ann hini eûz ar brizounierien a venné d'ézhô.

7. Hógen béz' éz oa unan a c'halved Barabbaz, péhini a oa bét éréet gand dispac'herien all, dré m'en doa lazé eur ré enn eunn dispac'h.

8. Ha pa oé piñet ar bobl éno, é téraoujont pidi Pilat da ôber d'ézhô é-c'hiz m'en doa ar boaz da ôber.

9. Ha Pilat a respountaz, hag a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi a fell d'éhoc'h é laoskenn roué ar Iuzevien ?

10. Råg gouzoud a réa pénaoz dré érez oa é oa bét lékéat étre hé zaouarn gant Prinsed ar véleien.

11. Hógen ar véleien a gentraoué ar bobl, évit ma c'houlennfent ma vé laosket kentoc'h d'ézhô Barabbaz.

12. Ha Pilat a respountaz, hag a lavaraz c'hoaz d'ézhô : Pétrá éta a fell, d'éhoc'h é rajenn eûz a roué ar Iuzevien ?

13. Hag hi a griaz adarré : Stág-hén ouc'h ar groaz.

14. Hógen Pilat a lavaraz d'ézhô

Pé zroug éta en deûs-hén gréat ? Hag hi a grié kréoc'h : Stâg-hén ouc'h ar groaz.

15. Ha Pilat péhini a fellé d'ézhan héta d'ar bobl, a laoskaz d'ézhô Barabbaz, ha goudé béza lékéat skourjéza Jézuz, é lékéaz anézhan étré hô daouarn évit béza staget ouc'h ar groaz.

16. Neûzé ar soudarded a gasaz anézhan é léz ar varn, hag a strolaz war hé drô ann holl vrézéliidi.

17. Hag ô véza lékéat war hé gein eur vantel tané, é lékéjont war hé benn eur gurunen spern gwéet.

18. Hag é téraoujont pléga hô glin dira-z-han, ô lavarout : Dématid, roué ar Iuzevien.

19. Hag hi a skôé war hé benn gand eur gorsen, hag é skôpent out-han, hag ô taouliua, éc'h azeûlent anézhan.

20. Ha goudé béza gréat goab anézhan, é'tenjond ar vantel tané diwar-n'ézhan, hag ô véza hé wisket gand hé zifad hé-unan, é kaschond anézhan évid hé lakaad oud ar groaz.

21. Hag ô véza kavet eunn dén eûz a Ziren hanvet Simon, tâd Aleksandr ha Rufuz, péhini a dréméné dré éno, ô tond eûz hé vanner, é rédijond anézhan da zougen kroaz Jézuz.

22. Hag é kaschond anézhan enn eul léac'h hanvet Golgota, da lavarout eo, léac'h ar C'halvar.

23. Hag é rôjond d'ézhan da éva gwîn gant mirr mesket gant-han; ha na évaz kéd anézhan.

24. Ha goudé m'hô doa hé staged ouc'h ar groaz, é ranjond hé zifad, hag hô lékéjond d'ann darvoud, évit gouzout pé lôd a zigouésché da bép hini.

25. Édo ann trédé heur; pa oé staget ouc'h ar groaz.

26. Hag é oé skrivet out-hi ann abek eûz hé varnédigez ével-henn : **ROUÉ AR IUZEVIEN.**

27. Neûzé é oé lékéad oud ar groaz gant-han daou laer, unan war

ann dourn deûs, hag eunn all war ann dourn kleiz.

28. Hag ével-sé é oé sévénét ar skritur, pa lavar : Gand ann d'ôd fall eo bét nivéret.

29. Hag ar ré a dréméné a zrouk-pédé gant-han, enn eur heja hô fennou, hag ô lavarout : Té péhini a zismantr templ Doué, hag hen sav a nevez a-benn tri deiz,

30. En em zavété da-unan, ha diskenn eûz ar groaz.

31. Prinsed ar véleien hag ar Skribed a réa ivé goab anézhan, hag a lavaré étré-z-hô : Ar ré all en deûz savétéet, ha na hell kéd en em zavétei hé-unan.

32. Diskennet bréma eûz ar groaz ar C'hrist, Roué Israel, évit ma wélimp ha ma krédimp. Ar ré a ioa staget out péb a groaz gant-han, a gunuc'hé ivé anézhan.

33. Hôgen adaleg ar c'houec'hved heur bétég ann naved, é oé gôloed ann douar holl a dévalien.

34. Ha d'ann naved heur, Jézuz a c'harmaz gand eur vouéz gré, ô lavarout : *Eloi, Eloi, lamma sabaktani* ? da lavarout eo, va Doué, pérâg éc'h eûz-dé va dilézet ?

35. Hag hiniennou eûz ar ré a ioa éno hag a glevé anézhan, a lavaré : Chétu é c'halv Éliaz.

36. Hôgen unan anézhô a rédz, hag ô véza leûnié eur spoué gant gwîn-egr, hé lékéaz é penn eur gorsen, hag hé rôaz d'ézhan da éva, ô lavarout : List, gwéolomp mar teûi Éliaz d'hé denna alesé.

37. Neûzé Jézuz ô c'harmi gand eur vouéz gré, a rôaz hé spéred.

38. Ha gwél ann templ a rogaz é diou gévren, adaleg al lein bétég ar gwéled.

39. Hôgen ar C'hanténer a ioa éno dira-z-han, ô wélout pénaoz é oa marô ô c'harmi ével-sé, a lavaraz : Ann dén-man évit-gwir a ioa Mâb Doué.

40. Béz' éz oa ivé éno merc'hed pére a zellé a bell : é touez pére é oa Mari Madalen, ha Mari mamm Jakez ar iaouanka ha Jozef, ha Sabomé :

41. Péré hô doa heñlict Jézuz pa édo é Galiléa, oc'h hé zervicha; ha kalz ré all péré a ioa piñet gant-hañ é Jérusalem.

42. Hôgen arpardaex ô véza deñtet (râg ar gousper é oa, pé ann deiz kent ar sabbat).

43. Jozef a Arimatéa, péhini a ioa eunn dén a hanô-mâd hag eñz a bennou kéar, ha péhini a ioa é gortoz eñz a rouantélez Doué, az éaz gand herder da gavout Pilat hag a c'houlennaz korf Jézuz.

44. Pilat a oé souézet brâz ô kle-vout pénaoz é oa marô ker buan. Hag ô véza digémennet ar C'hanténer, é c'houlennaz digant-hañ mar d-oa marô kerkent.

45. Ha pa en doé klevet gand ar Chanténer pénaoz é oa marô, é rôaz ar c'horf da Jozef.

46. Ha Jozef ô véza prénet eul liéne, a ziskennaz Jézuz eñz ar groaz hag a lékéaz al liéne war-drô d'ézhan, hag a lékéaz anézhan enn eur béz, péhini a ioa bét toullet enn eur roc'h; hag é rufaz eur méan brâz oc'h dôr ar béz.

47. Hôgen Mari Madalen, ha Mari mamm Jozef a zellé péléac'h é oa lékéat.

XVI. PENNAD.

1. HA pa oé tréménét deiz ar sabbat, Mari Madalen, ha Mari mamm Jakez, ha Salomé a brénaz louzou c'houés-vâd évit ma teñjead d'hé laksad oc'h hé gorf.

2. Hag ar c'henta deiz eñz ar zizun é teñjont d'ar béz beuré mâd ha d'ar sav-héol.

3. Hag é lavarent ann eil d'ében: Piou a rutô d'é-omp ar méan a zô é dôr ar béz?

4. (Ha pa zeljont é weljont pénaoz é oa tennet ar méan) râg gwall vraz é oa.

5. Hag ô véza éad er béz é weljont eunn dén iaouank a ioa azézet enn tu déou, gwisket é gwenn; hag hô doé aoun.

6. Hôgen hé-man a lavaraz d'ézhô: N'hô pézet kéd a aoun: c'houi a glask Jézuz a Nazaret, péhini a

ioa bét lékéad oc'h ar groaz; sved eo a varô da véô; n'éma kéd aman; chétu al léac'h é péhini hô dea hé lékéet.

7. Id éta, ha livirid d'é ziskibled, ha da Ber, pénaoz é tiaraogô ac'hanooc'h é Galiléa: Énnô hen gwéloc'h, é-c'his m'en deñz lavared d'é-hoc'h.

8. Hôgen hi a dec'haz hag az éaz er-méaz eñz ar béz: râg ar c'hren hag ar spount a ioa kroged enn-hô; ha na léverjont nétrâ da zén, ker spountet oant.

9. Jézuz éta ô véza savet da véô da veuré ar c'henta deiz eñz ar zizun, en em ziskouéaz da genta da Vari Madalen, éñz a béhini en doa kaset-kuit seiz diaoul.

10. Hag hi az éaz da lavarout kément-sé d'ar ré a oa bét gant-hañ, ha na réa neñzé német lenva hag en em c'halac'hari.

11. Hôgen ar ré-man pa glefchond anézhi ô lavarout é oa béô Jézuz, ha pénaoz é doa-hi gwéled anézhan, na grédjont kéd d'ézhi.

12. Goudé-zé en em ziskouéaz enn eunn doaré all da zaou anézhô péré az éa enn eunn ti war ar méaz:

13. Ar ré-man az éaz d'hé lavarout d'ar ré all; ha na grédjont kéd d'ézhô ken-nébeñt.

14. Enn-divez en em ziskouéaz d'ann unnék pa édont oc'h taol: hag é rébechaz d'ézhô hô digrédoni hag hô c'haléder a galoun; ô véza n'hô doa két krédet d'ar ré hô doa gwélet pénaoz é oa savet a varô da véô.

15. Hag é lavaraz d'ézhô: Id dré ar béd holl, ha prézégid ann Ariel d'ann holl grouadurien.

16. Néb a grédô, hag a vézô badézet, a vézô salvet: hôgen néb na grédô két, a vézô barnet.

17. Hôgen ann arvésiou-man a heñliô ar ré a grédô: em hanô é kasint-kuid ann diaoulou; iézou nevez a gomziat:

18. Ann aéred a gémérint; ha mar évont eunn dra-bennag a varvel, na rai kéd a zrouk d'ézhô:

astennu a raind' hô daouarn war
ar rê glanv, hag ar rê-mañ a vézô
iac'héet.

19. Goude m'en doé ann Aotrou
Jéruz lavaret kémeat-sé d'ézhô, é
piñaz enn éav, é péléao'h éma azé-
set ann tu déou da Zoué.

20. Hag hi az éaz-kuld ac'hanô
hag a brézégaz dré-holl, ann Aotrou
ô ken-ôber gant-hô hag ô sé-
véni d'hé c'hér gand ann arvésiou
a heñlié anezhan.

AVIEL SANTEL JÉZUZ-KRIST HERVEZ SANT LUKAZ.

I. PENNAD.

1. KALZ a d'ud ô véza arnodet lakaad é reiz ann traou a zô bét sévénet gan-é-omp :

2. Hervez ma hô deuz hô dané-velled d'é-omp , ar ré hô deuz hô gwélet adalek ar penn-kenta , hag a zô bét sévénerien ar ger :

3. Menned em euz , Téofil , va miñoun kér , pénaoz pa em euz heñliet ann holl draou-zé adalek ar penn-kenta , é tlienn hô skriva d'id dioud hô reiz.

4. Évit ma anavezî ar wirionez euz ar páz a zô bét desket d'id.

5. Béz' é oé , é amzer Hérodez , roué Judéa , eur bélek hanvet Zakariaz , euz a wenn Abia , péhini en doa évit grég eur vaquez euz a wenn Aaron , hanvet Élizabet.

6. Gwirion é oant hô-daou dirak Doué , ha kerzoud a réant é gourc'hémennou hag é lézennou ann Aotrou gand dinamded.

7. Ha n'hô doa kéd a vab , dré ma'z oa eur zec'hen Élizabet , ha ma'z oand hô daou hîr-hoalet.

8. Hôgen Zakariaz a réa hé garg a vélek dirak Doué é reiz hé d'ud.

9. Hag é c'hoarvezaz pénaoz , diouc'h boaz ar véleien , é oa kouézed ann darvoud d'ézhan mond é diabarz templ Doué , évit ken-niga ann ézans.

10. Hag ann holl engroez euz ar bobl a ioa er-méaz ô pidi é-pád ma édod ô kenniga ann ézans.

11. Hôgen eunn Éal euz ann Aotrou en em ziskouéaz d'ézhan , hag a joumaz enn hé zâ enn tu déou euz a aoter ann ézans.

12. Zakariaz oc'h hé wélout a oé saouzanet bráz , hag é krogaz eur spout bráz enn-han.

13. Hôgen ann Éal a lavaraz d'ézhan : N'az péz kéd a aoun , Zakariaz , rák da bédén a zô bét sélaouet : hag Élizabet da c'hreg a

c'hanô d'id eur mab , péhini a c'halvi lann.

14. Ann dra-zé az kargô a lévénéz hag a estlamm , ha kalz a d'ud en em laouénai euz hé c'hanédigez.

15. Rák bráz é vézô dirag ann Aotrou : ha na évô na gwîn na bier ; hag é vézô leün euz ar Spéred-Santel a-dalek kôv hé vamm.

16. Kalz euz a vugalé Israel a zistrôî ouc'h ann Aotrou hô Doué.

17. Hag é valéô enn hé raok é spéred hag é ners Élizab : évit ma unvanô kalounou ann tadou gant kalounou ar vipien , ha ma tigasô ar ré ziskrédik da furnez ar ré wirion , évid aoza d'ann Aotrou eur bobl dinam.

18. Zakariaz a lavaraz d'ann Éal : A bétrá é wézinn-mé kément-sé ? Rák kôz ounn , ha va c'hreg a zô hîr-hoalet.

19. Hag ann Éal a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mé eo Gabriel , péhini a zô dirak Doué : ha kased ounn da gomza ouz-id , ha da zigas d'id ar c'helou-man.

20. Ha chétu é vézi dilavar , ha na helli két komza , bétég ann deiz é péhini é c'hoarvezô kément-sé , dré n'éc'h euz két krédet d'am geriou , pére a zévénô enn hô amzer.

21. Koulskoude ar bobl a ioa ô c'hortozi Zakariaz , hag a ioa souézet oc'h hé wéloud ô choum ker pell enn templ.

22. Hôgen pa oé deñed er-méaz na hellé két komza out-hô ; hag éc'h anavezchont pénaoz en doa béd eur wélédigez enn templ. Hag hén a réa dispac'hiou dira-z-hô , hag é choumaz m'ud.

23. Ha goudé ma oé peñr-c'hreat deisiou hé garg , é tistrôaz d'hé di.

24. Hôgen nébeut goudé Élizabet hé c'hreg a engéhentaz , hag en em guزاز é-pád pemp miz , ô lavarout :

25. Ann Aotrou en deuz gréat kément-man d'in enn deisiou-man ,

é péris en deûz selled ouz-in évit va zenna eûz ann dismégans é péhini édonn dirag ann d'ûd.

26. Hôgen er c'houec'hved miz, ann Éal Gabriel a oé kaset gand Doué enn cur géar eûz a C'haliléa, hanvet Nazaret,

27. Da eur werc'hez péhini a ioa dimézet gand eur gwaz eûz a di David, hanvet Jozef : hag ar werc'hez-zé a ioa hanvet Mari.

28. Hag ann Éal ô véza éat el léac'h ma édo-hi, é lavaraz d'ézhi : Dématid, leûn a c'hras : Éma ann Aotrou gan-éz : Benniged oud é-touez ann holl c'hragez.

29. Hôgen hi pa glevaz kément-sé, a oé saouzanet gand ar geriou-zé, hag é menné pétra é oa ar salud-zé.

30. Hag ann Éal a lavaraz d'ézhi : N'az péz kéd a aoun, Mari, rák kaved éc'h eûz trugarez dirak Doué.

31. Té a engéhentó enn da c'hof, hag é c'hani eur mab, hag é roi d'ézhan ann hanô a JÉZUZ.

32. Hé-man a vézô brâz, hag a vézô galvet Mâb ann Uc'héla ; hag ann Aotrou Doué a roi d'ézhan trôn hé dâd David : hag é rénd war di Jakob da-vikenn.

33. Hag hé rén n'en dévézô kéd a zivez.

34. Hôgen Mari a lavaraz d'ann Éal : Pénaos é c'hoarvé ô kément-sé, pa né anavezann gwâz é-béd ?

35. Hag ann Éal a respountaz hag a lavaraz d'ézhi : Ar Spéred-Santel a zeûi enn-od, ha ners ann Uc'héla a c'hólôï ac'hanod eûz hé skeûd. Dré-zé ar péz Santel a vézô ganet gan-éz, a vézô galvet Mâb Doué.

36. Ha chétu Élizabet da géniterv, é deûz ivé engéhentet eur mab enn hé c'hôzni, hag hé-man eo ar c'houec'hved miz d'ann hini a zô galvet sec'hen :

37. Rák n'eûz nétra dic'halluz da Zoué.

38. Neûzé Mari a lavaraz d'ézhan : Chétu matez ann Aotrou ; ra vézô gréad d'in hervez da c'hér. Hag ann Éal a bellaaz diout-hi.

39. Hôgen enn deisiou-zé Mari a zavaz hag az éaz buan étrézég ar vénésiou, enn eur géar eûz a Juda :

40. Hag éz éaz é ti Zakariaz, hag é lavaraz dématid da Elizabet.

41. Hag é c'hoarvézaz pénaos pa glevaz Élizabet mouéz Mari a lavaré dématid d'ézhi, hé bugel a dridaz enn hé c'hôv : Élizabet a oé leûniet gant ar Spéred-Santel :

42. Hag é c'harmaz gand eur vouéz gré, ô lavarout : Benniged oud é-touez ann holl c'hragez, ha benniged eo ar frouez eûz da gov.

43. Hag a béléac'h é teû kément-man d'in, ma teû mamm va Aotrou étrézég enn-oun ?

44. Rák kenta ma éc'h eûz lavared d'in dématid, va bugel en deûz tridet gant lévénéz em c'hôv.

45. Ha gwenvidik oud pa éc'h eûz krédet ; Rák sévéned eo ké-mend a zô bét lavared d'id eûz a berz ann Aotrou.

46. Ha Mari a lavaraz : Va éno a veûl ann Aotrou ;

47. Ha va spéred a drid gant lévénéz é Doué va Zalver.

48. Dré m'en deûz selled out vuelded hé vatez : ha chétu dré zô é vézinn galvet gwenvidik gand ann holl dudou.

49. Rág gréad en deûz traou brâz enn-oun, hé-n péhini a zô galloudek, hag a zô santel hé hanô.

50. Hag hé drugarez en em ziskouéz a oad é oad war ar ré a zouj anezhan.

51. Diskouézed en deûz ners hé vréac'h : skiñed en deûz ar ré a ioa balc'h é mennoz hô c'haloun.

52. Diskared en deûz ar ré vrâz diwar hô zron, hag ar ré vihan en deûz uc'héleçt.

53. Ar ré naounek en deûz leûnied a vadou : hag ar ré binvidik en deûz kaset-kuit goullo.

54. Kéméred en deûz Israel bô baotr, oc'h énvori hé drugarez.

55. É-c'hiz m'en deûz lavared d'bon tadou, da Abraham, ha d'hé wenn da vikenn.

56. Hôgen Mari a joumaz gant-hi

war-drô tri miz, hag a sistrôaz d'hé zi.

57. Neñz é c'hoarvézaz ann amzer é péhini El zabet a dlié géuel, hag é c'hanaz eur mab.

58. Hé amézeien hag hé c'hérent a glevaz pénaoz en doa ann Aotrou diskouézed hé drugarez enn hé c'hénver, hag é laouénajont gant-hi.

59. Hag ó véza deüet ann eizved dervez évit trô-drouc'ha ar bugel, é c'halvend anézhaz Zakariaz, péhini é oa hanô hé dad.

60. Hôgen hé vamm a respountaz hag a lavaraz : Nann ; rak Iann é vézô galvet.

61. Hag ar ré-man a lavaraz d'ézhi : N'éuz dén é-touez da gérent a zô galved eüz ann hanô-zé.

62. Hag é c'houlénjond digand ann täd gand dispac'hioü, a hé hanô é fellé d'ézhan é vijé galvet.

63. Hag ó véza goulennet cunn daolennik, é skrivaz war-n'ézhi ar gériou-man : Iann eo hé hanô. Hag ann holl a oé souézet bráz.

64. Ha rák-tál hé c'hénou a zigoraz, hé déod a zistagaz, hag é komzaz ó vedü Doué.

65. Ann amézeien holl a oé spouñtet bráz : hag ar vrüd eüz a gément-sé a oé douget bétég ar vroïou ménésiek eüz a Judéa.

66. Ha kémand hini a glevaz ar gériou-zé hô lékéaz enn hé galoun, ó lavarout : Pétrá a vennez-té é vézô ar bugel-zé ? Rák dourn ann Aotrou a ioa gant-han.

67. Ha Zakariaz a oé leüñiet gand ar Spéred-Santel : hag é tiouganaz, ó lavarout :

68. Benniget ra vézô ann Aotrou Doué Israel : dré ma eo deüed da vélout ha da zaspréna hé bobl.

69. Ha dré ma en deüz savet eur Salver galloudek d'é-omp, é ti David hé vével.

70. E-c'hiz ma en deüz komzet dré c'hénou hé Brofédéd santel, adalek derou ar béd.

71. O lavarout pénaoz é tieübhé ac'hanomp eüz a hon énébourien, hag é tenjé ac'hanomp eüz a zœurn ar ré a gasat ac'hanomp.

72. Évid diskouéza hé drugarez é kénver hon tadou, hag évid énvori hé gévrédigez santel ;

73. Hervez al lé en deüz gréad da Abraham, pénaoz hé rojé d'é-omp :

74. Évit, goudé béza hét tenned eüz a zaouarn hon énébourien, é teüjemp d'hé servicha héb aoun,

75. Er santélez hag er wirionez díra-z-han, enn deisiou loll eüz hor buez.

76. Ha té, bugel, galved é vézi profed ann Uch'éla : rák kerzoud a ri dírák dremm ann Aotrou évid aoza hé hent,

77. Évit rei d'hé bobl gwiziégez ar silvidigoz, da walc'h hó féc'héjou ;

78. Dré garantez trugarez hon Doué, gant péhini eo deüed eüz ann néac'h d'hor gwélout :

79. Évit skleria ar ré pére a zô szézet ean dévalien, hag é skéd ar marô : hag évit réna hon treid é hend ar péoc'h.

80. Hôgen ar bugel a greké, hag hé spéred a grévaé : hag é choumaz el léac'h distró bétég ann deiz é péhini é tlié en em ziskouéza da vobl Israel.

II. PENNAD.

1. HOGEN enn deisiou-zé é oé embannet eur gourc'hémenn eüz a bem Kózar Aogustuz, évit ma vijé nivéred ar béd holl.

2. Ann nivéridigez gentz-zé a oé gréat pa édo Kirinuz mérer é Siria.

3. Hag ann holl az éa évit rei hanô pép hini, ena hé géar hé-unan.

4. Jozef az éaz ivé eüz a géar Nazaret é Galiléa, é Judéa da géar David, a c'halveur Bétléhem ; dré m'az oa eüz a dí hag eüz a wenn David,

5. Évit rei hé hanô gant Mari hé c'hrég péhini a ioa brazes.

6. Hôgen pa édont eüz é c'hoarvézaz pénaoz ann amzer é péhini é tlié hou-man gwilioudi a oé leüñiet.

7. Hag é c'hanaz hé mab ken-
ganet, hag ó véza hé vaüret, é
lékéaz anézhaz enn eul laouer; rák
né oa kéd eul léac'h évit-hó enn
eunn hostaléri.

8. Hógen béz' é oa war-dró éno
mésérien pére a veté, ó viroud hó
loénéd é-pád ann nóz.

9. Ha chétu eunn Éal eüz ann
Aotrou en em ziskouéaz d'ézhó,
war hó zró, hag hó doé eur spount
bráz.

10. Hag ann Éal-a lavaraz d'ézhó:
N'hó pézet kéd a aoun; rák chétu
é tiougamann d'é-hoc'h eur c'helou
hag a vézó eul lévénéz vráz évid
ann holl bobl.

11. Rág ganed eo hirió d'é-hoc'h
eur Salver, é kéar David, péhini
eo ar C'hrist hag ann Aotrou.

12. Hag hou-man é vézó ann
arwéz d'é-hoc'h: Kavoud a réot
eur bugel maüret ha lékéat enn
eul laouer.

13. Ha kerkest en em unanaz
gand ann Éal eul lóid bráz eüz a
armé ann énv, pére a vetlé Doué,
hag a lavaré:

14. Gloar da Zoué enn uc'héla
eüz ann énvou, ha péoc'h war ann
douar d'ann dñd a ioul väd.

15. Ha goudé ma oé distróed ann
Éled enn énv, ar véserien a lava-
raz ann eil d'égilé: Déomp bété
Béthléhem, ha gwéolmp pétrá a zó
c'hoarvézet, hag ar péz en deüz
diskleried d'é-omp ann Aotrou.

16. Hag é tedjont buan: hag
é kasc'hont Mari ha Jozef, hag ar
bugel kouked el laouer.

17. Ha pa hen gwéljont, éc'h
anavézchont ar péz a ioa bét la-
varet d'ézhó diwar-benn ar bugel-zé.

18. Ha kémend hini hé c'hlevaz
a oé souézet bráz eüz ar péz a oa
bét lavaret d'ézhó gand ar véserien.

19. Hógen Mari a viré ann holl
c'hériou-zé, ó tistréménoud anézhó
enn hé c'haloun.

20. Hag ar véserien a zistróaz oc'h
énori hag ó vetlé Doué eüz a gé-
ment trá hó doa klevet ha gwélet,
hervez ma oa bét lavared d'ézhó.

21. Ha pa oé deüed ann eizved

dervez d'péhini é tlié ar bugel béza
tró-drouc'bet, é oé hanvet JÉZUZ,
hanó en doa diougant ann Éal a bari
ma oa engéhestet é kóv hé vamm.

22. Ha goudé ma oé sévénet dei-
siou ar c'harzérez, hervez lézen Moï-
zen, é tougjoed anézhaz da Jéra-
zalem, évid hé ginniga d'ann Aot-
rou,

23. Hervez ma eo skrivet é lé-
zen ann Aotrou: Pép paotr ken-
ganet a dlé béza kinniged da Zoué;

24. Hag évit rei é azeülidiges,
hervez ma eo lavaret é lézen ann
Aotrou, eur ré durzunelled, pé diou
goulmik.

25. Hógen béz' éz oa é Jérusalem
eunn dén gwirion hag a zoujans
Doué, Siméon, péhini a c'hédé
dic'h'har Israel: hag ar Spéred-
Santel a ioa enn-han.

26. Disrévellet é oa bét d'ézhan
gand ar Spéred-Santel na véljé kód
ar maró, kén n'en divijé gwélet
da genta Krist ann Aotrou.

27. Hag é tedaz enn templ, ka-
set gand ar Spéred. Ha pa oé ka-
sed ar mab Jézus enn templ gand
hé dñd, évit ma vijé gread d'é-
zhan hervez boaz al lézen;

28. Hén a géméraz anézhaz étre
hé zivrec'h, a vetlaz Doué, hag
a lavaraz:

29. Tenn bréma, Aotrou, é péoc'h
da zervicher eüz ar béd, hervez da
c'hér.

30. Pa hó deüz gwélet va daou-
lagad da zilvidigez,

31. A zó bét aozet gan-éz dirág
ann holl boblou.

32. Ével ar goulou a dlé gou-
laoui ar vróadou, hag ével gloar
da bobl;

33. Ann tát hag ar vamm eüz
a Jézus a oé souézet bráz eüz ar
péz a glevant lavaroud diwar hé
benn.

34. Ha Siméon a vennigaz ané-
zhó, hag a lavaraz da Vari hé
vamm: Chétu eo lékéad hé-man
évid ar c'holl hag ann dazorc'hidi-
gez eüz a veür a hini é Israel; hag
évit béza enn arouéz da enébiez
ann dñd.

35. Ha da éné da-unan a vézô treûzet gand eur c'hlézê. Évit ma vézô diskleriet ar ménosiou kuzet é kaloun meûr a hini.

36. Béz' éz oa ivé eur brofédez hanvet Anna, merc'h da Faueul, eûz a vreûriez Azar, péhini a ioa hir-hoalet, ha né d-oa bévet gand hé gwáz némét seiz bloaz, hag hi gwerc'héz pa oé dimézet.

37. Intanvez é oa neûzé, hag é doa pevar bloaz ha pevar-ugent; hag é choumé bépréd enn templ, ô servîcha Doué dré ar pédennoù nôz-deiz.

38. Hag hou-man ô véza en em gaved éno enn heur-zé, a veûlaz ivé ann Aotrou, hag a gomzaz di-war-benn Jézuz, da gémeûd hini a c'hortozé dasprénadurez Israel.

39. Ha goudé m'hô doé sévénet kémeûd a ioa gourc'hémennet gand lézen ann Aotrou, é tistrôjont é Galiléa, da Nazaret hô c'héar.

40. Hôgen ar bugel a greské, hag a grévaé leûn a furnez : ha trugarez Doué a ioa enn-hañ.

41. Hé dûd a iea bép ploaz da Jérusalem, da c'houél Bask.

42. Ha pa en doé Jézuz daouzek vloaz, éz éjond da Jérusalem, diou'h hô boaz, da zeiz ar gouél.

43. Goudé ma oé tréménet deisiou ar gouél, pa zistrôent, ar bugel Jézuz a ioa choumed é Jérusalem, hag hé dûd na anavézchont két kément-sé.

44. Hak ô venna pénaoz édo enn hô zouez, é valéjont héd eunn dervez : hag é klaskchont anézhan é-touez hô zûd hag ar ré eûz hô anaoudegez.

45. Hag ô véza na gafchont két anézhan, é tistrôjont da Jérusalem évid hé glaskout.

46. Ha tri dervez goudé é kachond anézhan enn templ azézet é-kreiz ann doktored, ô sélaoui, hag ô kélenna anézho.

47. Hôgen ar ré a zélaoué anézhan a ioa souézet bráz eûz hé furnez hag eûz hé respouñchou.

48. Hag hé dûd ô wélout kément-sé a oé souézet bráz : hag hé

vamm a lavaraz d'ézhan : Va mab; pérâg éc'h eûs-té gréat kément-sé d'é-omp ? Chétu da dâd ha mé a glaské ac'hanod gand glac'har.

49. Hag héna a lavaraz d'ézho : Pérâg é klaskac'h-hu ac'hanou : ha na wiac'h-hu két pénaoz eo réd d'in en em rei d'ar péz a zell ouc'h va Zâd ?

50. Hôgen hi na boellent két ar gér a lavaré d'ézho.

51. Hag héna az éaz-kult gand-hô, hag a zeûaz da Nazaret; hag é toujé d'ézho. Hag hé vamm a viré ann holl c'hériou-zé enn hé c'haloun.

52. Ha Jézuz a greské é furnez, é oad, hag é neûz-vâd dirâk Doué ha dirâg ann dûd.

III. PENNAD.

1. ER pemzekved bloaz eûz a im' palaerded Tibériuz Kézar, pa édo Pons-Pilat mérer é Judéa, Hérodéz tétrark é Galiléa, Filip hé vreûr é Ituréa hag é brô Trakonitiz, ha Lisania é Abiléne;

2. Pa édo Annaz ha Kaifaz Prinsed ar véleien, ann Aotrou a lékéaz Iann, mab Zakariâz da glevoud hé c'hér el léac'h distro.

3. Hag é teûaz enn holl vrô wardrô d'ar Jourdan, ô prézégi badi-siant ar binijen évid distol ar bé-c'héjou,

4. Ével ma eo skrivet é Levriavariou ar Profed Izaiaz : Mouéz ann hini a léw el léac'h distro : Aozid hend ann Aotrou : grît ma vézô eeun hé wénodennou :

5. Pép traonien a vézô leûnié : ha pép ménez ha kréc'hien a vézô izéiéct : ann henhou gwâr a vézô eeunet, hag ar ré dorgennek a vézô kompézet ;

6. Ha pép kig a wélô silvidigez Doué.

7. Hôgen Iann a lavaré d'al lôd tûd a zeûé évit héza badézet gandhan : Gwenn ann aéred-viber, Pion en deûz desket d'é-hoc'h tec'houd diouc'h ar vuanégez a dlé kouéza war-n-hoc'h ?

8. Grîd éta eur binijen frouéuz, ha na zéraouit kéd da lavarout : Abraham hon eûz da dâd. Râk lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz Doué a hell lakaad da zével eûz ar vein-zé mipien da Abraham.

9. Râg ar vouc'hal a zô a-vréma out grisien ar gwéz. Pép gwézen éta ha na rôïô kéd a frouez mât, a vézô trouc'het ha taoled enn tân.

10. Hag ar bobl a c'houlenné digant-han : Pétrâ éta a dléomp-ni da ôber ?

11. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Néb en deûz diou zaé, ra rôï unan da néb n'en deûz kéd unan; ha néb en deûz boéd, ra raf enn hévélep trá.

12. Dond a réaz ivé Publikañed évit béza badézet, hag é léverjond d'ézhan ? Mestr, pétrâ a dléomp-ni da ôber ?

13. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Na rit nétrâ enn tû all d'ar péz a zô hét gourc'hémennet d'é-hoc'h.

14. Ar vrézélidi a c'houlennaz ivé digant-han : Ha ni, pétrâ a dléomp-ni da ôber ? Hag hén a lavaraz d'ézhô : Na vac'hid dén, ha na damallid dén é-gaou : ha na c'houlennit két enn tû all d'hô kôbr.

15. Hôgen ar bobl a gouné, ha pép-hini anézhô a gréde enn-hân hé-unan pénaoz Iann a hellé béza ar Christ :

16. Iann a respountaz, hag a lavaraz d'ann holl : Mé hô padez enn dour : hôgen dond a rai eunn all kréoc'h égéd-oun, ha na zellé-zann két diérea liamm hé voutou : hen-nez hô padézô er Spéred-Santel, hag enn tân.

17. Eur c'hant a zô enn hé zourn, hag é nétai hé leûr : hag é c'hrounnô hé éd er zolier : hôgen ar c'hôlô a zevô enn eunn tan divouguz.

18. Kalz traou all a lavaré d'ar bobl ô prézégi d'ézhan.

19. Hôgen Hérodez ann tétrark pa oé tamallet gant-han diwar-benn Hérodiaz grég hé vreûr, ha diwar-benn ann holl zrougou all en doa gréat Hérodez,

20. Ha goudé hé holl wallou ; é réaz c'hoaz lakaad Iann er vac'h.

21. Hôgen pa oé badézet ann holl bobl, ha pa oé ivé badézet Jézuz, hag é-pâd ma réa hé béden, ann énv a zigoraz :

22. Hag ar Spéred-Santel a zikennaz war-n'ézhan ô kéméroud eur c'horf hével oud hini eur goulm : ha chétu eur vouéz eûz ann énv a lavaraz : Té eo va Mât kér ; ennod em eûz lékéat va c'harantez.

23. Ha Jézuz hé-unan en doa war-drô trégont vloaz pa zéraouaz prézégi, hag hén, war a gréde, *mât Jozef*, péhini a oé *mât* da Héli, péhini a oé *mât* da Vatât,

24. Péhini a oé *mât* da Lévi, péhini a oé *mât* da Velki, péhini a oé *mât* da Janna, péhini a oé *mât* da Jozef,

25. Péhini a oé *mât* da Vatatiâz, péhini a oé *mât* da Amos, péhini a oé *mât* da Nahum, péhini a oé *mât* da Hesli, péhini a oé *mât* da Naggé,

26. Péhini a oé *mât* da Vahat, péhini a oé *mât* da Vatatiâz, péhini a oé *mât* da Sémei, péhini a oé *mât* da Jozef, péhini a oé *mât* da Juda,

27. Péhini a oé *mât* da Joanna, péhini a oé *mât* da Résa, péhini a oé *mât* da Zorobabel, péhini a oé *mât* da Salatiel, péhini a oé *mât* da Néri,

28. Péhini a oé *mât* da Velki, péhini a oé *mât* da Addi, péhini a oé *mât* da Gosan ; péhini a oé *mât* da Elmadan, péhini a oé *mât* da Her.

29. Péhini a oé *mât* da Jézuz, péhini a oé *mât* da Eliézer, péhini a oé *mât* da Jorim, péhini a oé *mât* da Vatât, péhini a oé *mât* da Lévi.

30. Péhini a oé *mât* da Siméon, péhini a oé *mât* da Juda, péhini a oé *mât* da Jozef, péhini a oé *mât* da Jona, péhini a oé *mât* da Eliakim,

31. Péhini a oé *mât* da Véléa, péhini a oé *mât* da Venna, péhini a oé *mât* da Vatata, péhini a oé

mab da Natan , péhini a oé *mab* da Zavid ,

32. Péhini a oé *mab* da Jesé , péhini a oé *mab* da Obed , péhini a oé *mab* da Vooz , péhini a oé *mab* da Salmon , péhini a oé *mab* da Naason ,

33. Péhini a oé *mab* da Amina-dab , péhini a oé *mab* da Aram , péhini a oé *mab* da Ebron , péhini a oé *mab* da Farez , péhini a oé *mab* da Juda ,

34. Péhini a oé *mab* da Jakob , péhini a oé *mab* da Izaak , péhini a oé *mab* da Abraham , péhini a oé *mab* da Daré , péhini a oé *mab* da Nakor ,

35. Péhini a oé *mab* da Saruk , péhini a oé *mab* da Ragau , péhini a oé *mab* da Faleg , péhini a oé *mab* da Héber , péhini a oé *mab* da Salé ,

36. Péhini a oé *mab* da Gainan , péhini a oé *mab* da Arfaksad , péhini a oé *mab* da Sem , péhini a oé *mab* da Noé , péhini a oé *mab* da Lamek ,

37. Péhini a oé *mab* da Vatusalé , péhini a oé *mab* da Énok , péhini a oé *mab* da Jared , péhini a oé *mab* da Valalécl , péhini a oé *mab* da Gainan ,

38. Péhini a oé *mab* da Énos , péhini a oé *mab* da Set , péhini a oé *mab* da Adam , péhini a oé *Krouet* gand Doué.

IV. PENNAD.

1. HOGEN Jézuz ó véza leün eüz ar Spéred-Santel , a zistrôaz eüz ar Jourdan , hag a oé kaset gand ar Spéred el léac'h distrô.

2. Daou-ugent dervez é choumaz enñ , hag e oé temptet gand ann diaoul. Ha na zebraz nétrá é-pâd ann deisiou-zé : ha pa oant trémennet en doé naoun.

3. Neuzé ann diaoul a lavaraz d'ézhan : Mar d-oud Mâb Doué , lavar d'ar méan-man ma teüi da vara.

4. Ha Jézuz a respountaz d'ézhan : Skrived eo : Né két gant

bara hép-kéné vév ann dén , hogen gant pép gér eüz a Zoué.

5. Hag ann diaoul hen kasaz war eur ménez uc'hel , hag a ziskouézaz d'ézhan enu eunn taol ann holl rouantélesiou eüz ar béd ;

6. Hag é lavaraz d'ézhan : Rei a rian d'id ann holl c'halloud-zé , ha gloar ar rouantélesiou-zé : rak rôed eo béd d'in ; hag hé rei a rann da néb a garann.

7. Mar fell d'id éta va azeüli , kément-sé a vézô d'id.

8. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Skrived eo : Ann Aotrou da Zoué a azeüli , ha na zervichi némét-han.

9. Ha neüzé é kasaz anézhan da Jérusalem , hag hen lékéaz war lein ann templ , hag é lavaraz d'ézhan : Mar d-oud Mâb Doué , en em daol ac'hann d'ann douar ;

10. Rak-skrived eo pénaoz en deüz Doué gourc'hémennet d'hé Éled ma virind ac'hanod ,

11. Ha pénaoz é tougint ac'hanod étre hô daouarn , enn aoun na stokfez da droad oud eur méan.

12. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Skrived eo : Na dempti kéd ann Aotrou da Zoué.

13. Hag ann diaoul ó véza gréat hé holl demptasionou , a guitaaz anézhan évid eunn amzer.

14. Neüzé Jézuz a zistrôaz da C'haliléa dré ners ar Spéred , hag ar vrôd anézhan a rédaz dré ar vrô holl.

15. Hag hén a gélenne eunn hô sinagogou , hag ann holl a réa stâd anézhan.

16. Hag é teüaz da Nazaret , é péléac'h é oa bét maget , hag éz éaz hervez hé voaz da zeiz ar sabbat er sinagog , hag é savaz évit lenna.

17. Levr ar profed Izaiaz a oé rôed d'ézhan ; hag ó véza hé sigoret , é kavaz al léac'h é péhini é oa skrivet :

18. Spéred ann Aotrou a zô war-o-oun : dré-zé en deüz va éoliet , ha va c'haset da brézégi ann aviel d'ar béorien , ha da iac'haat ar ré a zô mantret hô c'haloun ;

19. Da ziuangani d'ar sklaved hô diéréadur, ha d'ar ré zall ann distrô eûz ar gwéled, da gâs diéré ar ré a zô brevet, ha da ziuangani bloavez trugaréuz ann Aotiou, hag ann dervez eûz ar gôbr.

20. Ha goudé béza serred al levr, é rôaz anézhann d'ar bélek, hag éc'h arézaz. Ha pép dén er sinagog a zellé piz out-hann.

21. Hag é téraouaz lavaroud d'ézhô : Hiriô eo eo sévénet ar skritur hoc'h eûz klevet bréma.

22. Hag ann holl a zougé testéni d'ézhan, hag a oa souézet brâz eûz ar geriou dudiuaz a zeûé eûz hé c'hénou, hag a lavaré : Ha n'ef-hén kéé hen-nez m'âb Jozef ?

23. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Hépmâr é lévérot d'fn ann iézman : Louzaouer, en em iac'ha da-unan : grâ amân enn da vrô kémeud ha m'bon eûz klevet éc'h eûz grât é Kafarnaom.

24. Hôgen hén a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann dé-hoc'h, pénaoz dén né d-co kéméret évid profed enn hé vrô hé-unan.

25. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz éz oa kalz a intanvézé é Israel é amzer Éliáz, pa oé serret ann énv é-pâd tri bloaz ha c'houéac'h miz, ha pa c'hoarvézaz eunn naounégez vrâz dré ann douar holl :

26. Hag Éliáz na oé kaset é-ti hini anézhô ; hogen é-ti eunn intanvez eûz a Sarepta é Sidon.

27. Béz' éz oa ivé kalz a lovreien é Israel é amzer ar profed Élizéuz : hag hini anézhô na oé karzet, oémét Naaman ar Siriad.

28. Hag ar ré holl a ioa er sinagog, ô klevout kément-sé a zavaz droug enn-hô.

29. Hag é savchont, hag é lékéjont anézhann er-méaz eûz hô c'héar : hag é kaschont anézhann bété lein ar ménéz war béhini é oa savet hô c'héar, évid hé stlapa d'ann traoun.

30. Hôgen hén a dréménaz enn hô c'hréiz, hag az éaz-kuit.

31. Hag é tiskennaz é Kafarnaom,

kéar eûz a C'haliléa, é péléac'h é kélenne anézhô da zeiz ar sabbat.

32. Hag hi a ioa souézet brâz gand hé gélen, rag hé lavar a ioa galloudek.

33. Béz' éz oa er sinagog eunn dén trec'het gand ar spéréd louz, péhini a griaz kré,

34. O lavarout : Hol lez ; pétrâ a zô étré té ha ni, Jézuz a Nazaret ? Ha deûed oud-dé évid hor cholla ? Gouzoud a rann piou oud, Sant Doué.

35. Ha Jézuz a c'hourdrouzaz anézhann, ô lavarout : Tâv, ha kéa er-méaz eûz ann dén-zé. Ha pa em doé ann diaoul hé daolet d'ann douar é-kreiz ann holl, éz ésa er-méaz diout-hann, héb béza grât drouk d'ézhan.

36. Kémend hini a ioa éno a oé spountet brâz ; hag é komzent ann eil gand égilé, ô lavarout : Pétrâ eo ar gomz-zé, pa c'hourc'hémenn gand galloud ha ners d'ar spérédou louz, ar ré-man a ia-kuit ?

37. Hag ar vrûd anézhann a rédé dré ann holl vrô.

38. Neûzé Jézuz ô véza éad er-méaz eûz ar Sinagog, az éaz é ti Simon : hôgen mamm-gaer Simon a ioa klânv gand eunn darsien vrâz, hag é pédjont anézhann évit-hi.

39. Hag hén ô véza enn hé zâ enn hé c'lichen, a c'hourc'hémennaz d'ann darsien ; hag ann darsien az éaz-kuit diout-hi. Hag hi a zavaz rak-tâl hag a zervichaz anézhô.

40. Hôgen pa oé kuzed ann héol, kémeud hini en doa tûd klânv gand métr a glénved, hô c'hasé d'ézhan. Hag hén ô lakaad hé zaouarn warn-ézhô holl, a iac'héé anézhô.

41. Ann diaoulou az éa-kuit eûz a veûr a hini enn eur griaz hag enn eul lavarout : Té eo Mâb Doué. Hôgen hén a c'hourdrouzé anézhô, hag a viré out-hô na lavarret pénaoz é oa hén ar C'hris.

42. Pa oé deûed ann deiz, éz éaz enn eul léac'h distrô, hag ar bobl hen klaské, hag a zeûaz bétég ennann : hag é talc'hchont anézhann, gand aoun na dec'hehé diout-hô.

43. Hag héz a lavaraz d'ézhô : Réd eo ivé ma brézégin er c'heriou all aviel rouantélez Doué : rág évit kément-sé eo ounn bét kaset.

44. Hag é prézégé é sinagogou Galiléa.

V. PENNAD.

1. JÉZUZ ô véza war aot lagen Jénézaret, en em gavaz moustret gand ann engroez eûz ar bobl a dôtéé out-han évit klevout gér Doué.

2. Diou vag a wélaz péré a ioa choumed war aod al lagen, é-påd ma édo diskennet ar beskéterien anézhô, ha ma gwalc'hent hô rouédou.

3. Piña a réaz enn unan eûz ar bagou-zé, péhini a ioa da Zimon, hag é pédaz anézhann ma bellajé eunn nébetud eûz ann douar. Hag ô véza azézet é kélenne ar bobl diwâr ar vâg.

4. Hôgen pa baouéaz da gomza, é lavaraz da Zimon : Kâs ac'hannomp enn douar doun ; ha taolid hô rouédou évit kémeroud eunn dra.

5. Ha Simon a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, labourred hon eûz héd ann nôz, ha n'hon eûz kémeret netrà : hôgen war da c'hér é taolinn va roued.

6. Ha p'hô doé gréat ével-sé, é pakchont kémanda bésked, ma torré hô roued.

7. Hag é réjont dispac'hiou d'hô c'hen-beskéterien, péré a ioa enn eur vag all, évit ma teûjent, ha ma skoazient anézhô. Doad a réjont, hag é leûnjont ann diou vag, enn hévélep doaré ma oant daré da wélédi.

8. Simon Per ô véza gwélet kément-sé, en em strinkaz da zaoulin Jézuz, hag a lavaraz : Aotrou, pella diouz-in, rág eur péc'her ounn.

9. Rág eur spout brâz a oa kroget enn-han, hag er ré holl a ioa gant-han, ô wéloud al lôd pésked hô doa paket.

10. Jakez ha Iann, mipien Zéhédé, péré a ioa ken-vreûdeûr da Zimon, a oé ivé saouzanet brâz.

Ha Jézuz a lavaraz da Zimon : N'az péz kéd a soun : a vréma é vézi paker tûd.

11. Hag ô véza digaset ar bagou d'ann douar, goudé bézakuitéed holl, éz éjont war hé lerc'h.

12. Ha pa édo Jézuz em eur géar, chétu eunn dén gôlôet a loventez ô véza hé wélet, en em strinkaz war hé c'hénou d'ann douar, hag a bédaz anézhann, ô lavarout : Aotrou, mar fell d'id é hellez va c'harza.

13. Ha Jézuz a astennaz hé zourm hag a stôkaz out-han enn eul lavarout : Falloud a ra d'in : Béz karz. Ha râk-tâl éz éaz al loventez diout-han.

14. Hag héz a c'hourc'hémennaz d'ézhan na lavarjé da zén : Hôgen, kéa ; en em ziskouéz d'ar bélek, ha kinnig évid da skarzercz ar péz a zô bét gourc'hémennet gant Moizez da desténi d'ézhô.

15. Hôgen ar vrûd anézhann a rédé mui-oc'h-vui, hag eul lôd braz a dût a zeûé évid hé glevout, hag évit béza iac'héet eûz hô c'hénvédou.

16. Hag héz en em denné enn distrô, hag a bédé.

17. Eunn dervez pa édo azézet ô kélenne, ha ma oa azézet enn bé gichen Farizianed ha doktored al lézen, péré a oa deûet eûz ann holl c'heriou eûz a C'haliléa, eûz a Judéa, hag eûz a Jérusalem, galoud ann Aotrou a zeûaz évid hô iac'haat.

18. Ha chétu gwazed péré a zougé war eur gwélé eunn dén paralitik, a glaské ann drô da vond enn ti, ha d'hé lakaad dira-z-han.

19. Hag ô véza na gavent két dré béleac'h hé lakaad enn ti, dré ann abek d'ann engroez, é pañjont war ann dôen, hag é tiskenjont anézhann dré ann téolennou é kreiz al léac'h dirâk Jézuz.

20. Pa wélaz hô feiz, é lavaraz : Dén, da béc'hédou a zô distaoléd d'id.

21. Hag ar Skribed hag ar Farizianed a zéraouaz lavareud enn-hô

hò-unan : Piou eo hé-man, péhini a gomz a-éneq Doué hag al lézen ? Piou a hell disteurel ar bec'hédou, néméd Doué hép-kén ?

22. Hôgen Jéuz oc'h ansout ar péz a vennent enn-hò hò-unan, a lavaraz d'ézhò : Pétra a vennit-hu enn hò kalounou ?

25. Péhini eo ann esa, lavarout : Da bec'hédou a zò distaoled d'id ; pé lavarout : Saô, ha balé ?

24. Hôgen évit ma wiot pénaoz Mâb ann dén en deûz ar galloud war ann douar da zisteurel ar bec'hédou ; hé lavaroud a rann d'id, émé-z-han d'ar parahitik, Saô, kémer da wélé, ha kéa d'az ti.

25. Hag ô sével råk-tâl dira-z-hò, é kémeraz ar gwélé war béhini é oa gourvézet, hag éz éaz d'hé di, enn eur veûli Doué.

26. Souézet bráz é oé ann holl, hag é veûljond Doué. Hag ô véza leûn a spount é léverjont : Traou burzuduz hon eûz gwélet hiriô.

27. Ha goudé-zé Jéuz az éaz-kuit, hag é wélaz eur Publikan hanvet Lévi, péhini a ioa azézet é ti ar gwiriou, hag é lavaraz d'ézhan : Deûz war va lerc'h.

28. Hag hén ô kuitaat pép tra, a zavaz hag az éaz war hé lerc'h.

29. Lévi a réaz d'ézhan eur banvez vráz enn hé di : ha gant-hò éz oa ivé ouc'h taol eul lod bráz a Publikaned hag a ré all.

30. Ar Farizianed hag ar Skribed a hiboudaz ô welout kément-sé, hag a lavaraz da ziskibled Jéuz : Pérég é tebrit-hu hag éc'h évit-hu gant Publikaned ha gant pécherien ?

31. Ha Jéuz a lavaraz d'ézhò : Né kéd ar ré iac'h hò deûz ézomm a louzaouer, ar ré glanz eo.

32. N'ounn kéd deûet évit gervel ar ré wirion, hôgen évit gervel ar bec'herien d'ar binijen.

33. Neûzé hí a lavaraz d'ézhan : Péråk diskibled Iann, hag ar Farizianed a réont-hi áliez iunou ha pé-dénnon, ha da ré a zebr hag a év ?

34. Hag hén a lavaraz d'ézhò : Ha c'houi a hell lakaad da iuni bugalé

ar pried, é-pád ma éma ar pried gant-hò ?

35. Hôgen dond a rai deisiou é péré é vézô lamet ar pried digant-hò, ha neûzé é iunint.

36. Hag hén a réaz ann hénvélé-digez-man d'ézhò : Dén na laka eur pensel mézer nevez oud eur zaé gôz : anéz ar mézer nevez a rog hé-unan ; rág eur pensel nevez na zéré kéd oud eur zaé gôz.

37. Ha dén na laka gwîn nevez é listri kôz : anéz ar gwîn a dorfé al listri ; ai gwîn hé-unan a rédjé, hag al listri a vé kollet.

38. Hôgen réd eo lakaad ar gwîn nevez é listri nevez, hag ann eil hag égilé a vézô miret.

39. Ha dén pa év gwîn kôz, na c'houlenn gwîn nevez ; råk lavaroud a rá ; Gwell eo ann hini kôz.

VI. PENNAD.

1. C'HOARVÉZOUZ a réaz, pénaoz pa dréméné Jéuz dré eur park éd, enn eil dervez eûz ar c'henta sabbat, hé ziskibled a gutulaz tamozennou, ha goudé béza hò friket enn hò daouarn, é tebchont anézhò.

2. Hôgen biniennou eûz ar Farizianed a lavaraz d'ézhò : Pérég é rit-hu ar péz a zò berzet é deisiou ar sabbat ?

3. Ha Jéuz a lavaraz d'ézhò : Ha n'hoc'h eûs-hu két lennet pétra a réaz David, pa en dévoé naoun, hén hag ar ré a ioa gant-han ?

4. Pénaoz éz éaz é ti Doué, é kémeraz haraou ar c'hénig, é tebraz hag é róaz d'ar ré a ioa gant-han, pétra-bennág n'eo aotret hò dibri néméd d'ar véleien hép-kén ?

5. Lavaroud a réaz c'hoaz d'ézhò : Mâb ann dén a zò ann aotrou eûz ar sabbat hé-unan.

6. C'hoarvézoud a réaz c'hoaz, da zeiz eur sabbat all, pénaoz éz éaz er Sinagog évit kélenna. Hôgen béz éz oa éno eunn dén péhini en doa hé zourn déou dizéc'het.

7. Ar Skribed hag ar Farizianed a évésé out-han, évit gwélout ma

hé iac'hajé da zeiz ar sabbat, évit ma kav, ent abek d'hé damallout.

8. Hôgen héna a wic'h hô ménosiou; hag é lavaraz d'ann dén péhini en doa cunn dourn dizéc'het : Saô, ha choum azé é-kreiz. Hag hé-man a zavaz bag a joumaz enn hé zâ.

9. Neûzé Jézus a lavaraz d'ézhô : Mé hé c'houlenn digan-é-hoc'h, ha berzed co da zeiz ar sabbat ôber ar mad, pé ann drouk ; savétei ar vuez, pé hé lémel ?

10. Hag ô véza sellét out-hô holl, é lavaraz d'ann dén-zé : Astenn da zourn. Hag héna hé astennaz, hag hé zourn a oé paré.

11. Hôgen hi a zavaz eunn drouk brâz enn-hô, hag é komzent étre-z-hô, évit gouzout pétra a rajend eûz a Jézus.

12. Enn amzer-zé Jézus az éaz war eur ménéz évit pidi; hag é tréménaz ann nôz ô pidi Doué.

13. Ha pa oé deûed ann deiz, é c'halvâz hé ziskibled, hag é tilennaz daouzég anézhô, péré a hanvaz A bostoled :

14. Simon, péhini a hanvaz Per, hag André hé vreûr, Jakez ha Iann, Filip ha Bertélé,

15. Mazé ha Tomaz, Jakez máb Alfé ha Simon lésh-hanvet Zélotez,

16. Judaz breûr Jakez, ha Iuzaz Iskariot, péhini hen gwerzaz.

17. Hag ô véza diskenet gant-hô, é choumaz enn eul léac'h war ar méaz, ha gant-han hé holl ziskibled, hag eul lóid brâz a d'éd eûz ar Judéa holl; eûz a Jérusalem, hag eûz a vro mórek Tyr ha Sidon,

18. Péré a ioa deûet évid hé gle-vout, hag évit béza iac'héet eûz hô c'hlévédou. Ar ré a ioa trec'het gand ar spérédou louz, a bareé.

19. Hag ann holl bobl a glaské da steki out-han; râk dond a réa ané-zhan eunn ners péhini a barée anézhô holl.

20. Hag héna ô véza savet hé zaoulagad war hé ziskibled, a lavaraz : Euruz oc'h, c'houi péré a zô paour, râk rouantélez Doué a zô d'é-hoc'h.

21. Euruz oc'h, c'houi péré hoc'h eûz naoun bréma, râg gwalc'het é

viot. Euruz oc'h, c'houi péré a lév bréma, râk c'hoarain a réot.

22. Euruz é viot pa zeûi ann d'éd d'hô kasaat, d'hô pellaat, d'ho mé-zékaat, da zistédrel hoc'h hanô é-c'hiz drouk enna abek da Vâb ann dén.

23. En em laouénait, ha tridit enn deiz-zé; râk hô kôbr a vézô brâz enn énv. Râg ével-sé eo hô deûz gréad hô zadou é-kénver ar Brofédéd.

24. Hôgen gwa c'houi t'éd pividik, dré ma hoc'h eûz hô tizoan.

25. Gwa c'houi péré a zô gwalc'het; râk naoun hô pézô. Gwa c'houi péré a c'hoarz bréma; râk c'houi a geinô hag a wélo.

26. Gwa c'houi pa zeûi ann d'éd d'hô meûli; râg ével-sé eo hô deûz gréad hô zadou é-kénver ar fals-Brofédéd.

27. Hôgen c'houi péré a zélaou ac'hanoun, é lavarann d'é-hoc'h : Karid hoc'h énébourien, grît vâd d'ar ré a gasa ac'hanoc'h.

28. Livirit vâd eûz ar ré a lavar droug ac'hanoc'h; pédit évid ar ré a damall ac'hanoc'h é-gaou.

29. Ma skô unan-beannâg war da vôc'h zéou, trô ében out-han. Ha mar kémer eur ré da vantel digané, laoc'h ivé gant-han da zaé.

30. Rô da gemend bini a c'houlennô digan-éz; ha na aegoulenn két da néb en deûz kémeuret da drâ.

31. Grid d'ann d'éd ar péz a garac'h a raend d'é-hoc'h.

32. Mar kirit ar ré hô kâr; pé trugarez a dléeur d'é-hoc'h ? Râg ar béc'herien a gâr ivé ar ré hô c'hâr.

33. Ha mar grît vâd d'ar ré a ra vâd d'é-hoc'h; pé trugarez a dléeur d'é-hoc'h ? Râg ar béc'herien a ra ann hévélep trâ.

34. Ha ma rôid da eur ré kémeend ha ma c'hortozit digant-han; pé trugarez a dléeur d'é-hoc'h ? Râg ar béc'herien a rô ivé d'ar béc'herien, évid digémérout kémeend all.

35. Hôgen koulskouéd karid hoc'h énébourien : grît vâd, ha prestit, hép gortozî nétra : hag hô kôbr a vézô brâz; hag é viot bugalé ann Uc'héla, péhini a zô trugarez

é-ténve ar ré zizanaoudek hag ar ré zrouk.

36. Bérid éta trugaréruz, ével ma z-eo trugaréruz hô Tâd.

37. Na varnit két, ha na viot két barnet : na damallit két, ha na viot két tamallet. Distaolit, hag é vézô distaolod d'é-hoc'h.

38. Rôit, hag é vézô rôed d'é-hoc'h : rôed é vézô enn hoc'h askré eur gomvor mād, ha stard, hag hejjet, hag a fennô dreist. Rāk diouc'h ar vent gant péhini hô pézô mentet, é vioc'h mentet hoc'h-unan.

39. Lavaroud a réaz ivé d'ézhô ann hévélebédigez-man : Eunn dén-dall hag héna hell kās eunn dén-dall ? Ha na gwéziat-hi kéd hô-daou er poull ?

40. Ann diskibl né kéd uc'héloc'h égéd ar mestr : hôgen péb-unan a zô a-zoare, mar d-eo hénel oud hé vestr.

41. Pérâg é wélez-té eur blouzen é lagad da vreur, ha na wélez-té kéd eunn treust a zô enn da hini ?

42. Pé pénaoz é hellez-té lavaroud d'as preür : Va breür, va lez da denna eur blouzen eüz da lagad, pa na wélez két eunn treust enn da lagad da-unan ? Pilpouz, tenn da-genta ann treust eüz da lagad, ha neüzé é wéli pénaoz tenna ar blouzen eüz a lagad da vreur.

43. Râg ar wézen a rô frouez mād, né két mād ; hag ar wézen a rô frouez mād, né két fall.

44. Rāk pép gwézen a anavé-seur dioud hé frouez. Na gutu eur kéd a fiez war ar spern, nag a rezin war ann dréz.

45. Eunn dén mād a denn traou mād eüz a denzor mād hé galoun ; hag eunn dén fall a denn traou fall eüz hé denzor fall. Rāk diouc'h leñder ar galoun é komz ar génou.

46. Hô en pérâg é c'halvit-hu a'chanoun, Aotrou, Aotrou, ha na rit-hu kéd ar péz a lavarann ?

47. Kémend hini a zeü d'am chavout, a zélaou va geriou, hag

a ra diout-hô, éz ann da ziskouéza d'é-hoc'h out pétra eo hénel :

48. Hénel eo oud eunn dén péhini a zäv eunn ti, a doull doun, hag a laka ann diazez war ar méan : eunn dic'hlanü dour a zô deüet, eur ster a zô deüed d'en em vounta war ann ti-zé, ha n'ô deüz két gellet hé ziskara, rāk diazézed é oa war ar méan.

49. Hôgen ann hini a zélaou, ha na ra két, a zô hénel oud eunn dén péhini a zäv hé di war ann dour hép diazez : eur ster a zô deüed d'en em vounta war ann ti, ha rāk-täl eo béd diskaret ; ha brâz eo bét dismantr ann ti-zé.

VII. PENNAD.

1. PA en doé Jéruz peür-lavarout ar geriou-zé dirâg ar hobl a zélaoué anézhân, éz éaz da Gafarnaom.

2. Paotr eur C'hanténer a ioa gwall glanv, ha daré da vervel ; hag héna a garé kalz hé baotr.

3. Hag ô véza klevet komza eüz a Jéruz, é kasaz d'ézhân Hénaou-red Iuzevien, évid hé bidi da zond, ha da baréa hé baotr.

4. Ar ré-man pa oend deüet dirāk Jéruz, a bédé stard anézhân, ô lavarout : Dellézoud a ra ma aotré-fez ann dra-zé d'éshân ;

5. Rāk karoud a ra hor brôiz, hag eur sinagog en deüz saved d'é-omp.

6. Jéruz éta az éaz gant-hô. Ha pa né oa mui pell eüz ann ti, ar C'hanténer a gasaz eüz hé vinouned étrézég enn-hân, da lavaroud d'ézhân : Aotrou, na gémer két ké-mend a boan ; rāk na zellézann kéd é teüfez em zi.

7. Dré-zé eo n'ounn kéd ep ep gavet dellézek va-unan da zond d'az kavout ; hôgen lavar eur gé, ha va faotr a vézô iac'héet.

8. Rāk mé a zô eunn dén lékéäd diñdân béli, hag em eüz soudarded diñdân-oun : hag é lavarann da unan : kēa, hag éz a ; ha da eunn all : deüz, hag é teü ; ha d'am paotr : gra ann dra-man, hag é ra.

9. Pa glevaz Jézuz kément-sé é oé souézet; hag ó véza distrôed oud ar bobl a ioa war hé lerc'h, é lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, n'em euz két kavet eur feiz ker braz enn Israel.

10. Hag ar ré a oa bét kaset, ó véza distrôed d'ar géar, a gavaz iac'h ar paotr a oa klanv.

11. Hag antrônôz éz éa enn eur géar hanvet Naim, ha gant-hañ hé ziskibled, hag eul lóð bráz a bobl.

12. Hógen pa dóstée ouc'h dór kéar, chétu é touged eunn dén maró, péhini a oa máb-penn-her d'hé vamm : hag hou-man a oa intanvez : hag eul lóð bráz a dñd euz a géar a oa gant-hi.

13. Ann Aotrou pa wélaz anézhi, en doé truez out-hi, hag a lavaraz d'ézhi : Na wél két.

14. Hag hén a dóstaaz hag a lékéaz hé zourn war ann arched (ar ré hé dougé a arzaóaz) hag é lavaraz : Dén-iaouañk, mé hel lavar d'id, saó.

15. Hag ann dén maró a zavaz enn hé goanzez, hag a zeraouaz komza. Ha Jézuz hé róaz d'hé vamm.

16. Hógen ar ré holl a oa éno é krogaz spout enn-hó; hag é vedlent Doué, ó lavarout : Eur profed bráz a zó savet enn hon touez, ha Doué a zó deüed da wéloud hé bobl.

17. Ar vrñd euz a gément-sé a rédaz dré ar Judéa holl, ha dré ann holl vró war-dró.

18. Diskibled Iann a zanévellaz enn holl draou-zé d'ézhan.

19. Ha Iann a c'halvaz daou euz hé ziskibled, hag hó c'hasaz da Jézuz évit lavaroud d'ézhan : Ha té eo ann hini a dlé dont, pé é tléompni gortozí eunn all ?

20. Ar ré-man ó véza deüed da gavout Jézuz, a lavaraz d'ézhan : Iann Badézour en deñz hor c'haset évit goulenni digan-éz mar d-eo té ann hini a dlé dont, pé mar tléomp gortozí eunn all ?

21. (Hógen enn heur-zé Jézuz a iac'héaz kalz a dñd euz a glévédou, euz a c'houlion hag euz a zrouk

spérédou; hag é róaz ar gwéled da veür a zén-dall.)

22. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhó : Id, ha livirid da Iann ar péz hoc'h euz klevet ha gwélet : Pénaoz ar ré-zall a wél, ar ré-gamm a valé, ar ré-lovr a zó skarzet, ar ré-vouzar a glev, ar ré-varó a zév da véó, ann Aviél a zó prézéged d'ar ré-baour ;

23. Ha pénaoz eo euruz ann hini nagéméro kéda wall-skouér diouzin.

24. Ha pa oé éat-kuit kannaded Iann, é téraouaz komza d'ar bobl diwar-benn Iann : Pétrá oc'h-hu éad da wéloud enn distró ? Eur gorsen hejet gand ann avel ?

25. Hógen pétrá oc'h-hu éad da wélout ? Eunn dén gwisket gand boukder ? Chétu ar ré a zó gwisket gand boukder a choum é tier ar rouéed.

26. Hógen pétrá oc'h-hu éad da wélout ? Eur Profed ? Ia, a lavarann d'é-hoc'h, ha mui égéd eur Profed.

27. Hen-nez eo diwar-benn péhini eo skrivet : Chétu é kasann va éal enn da raok, péhini a aozó da hend abarz ma teüi.

28. Râg hé lavaroud a rann d'éhoc'h : É-touez bugalé merched n'euz dén brasoc'h Profed éget Iann Badézour. Hógen ann hini a zó ar biliana é rouantélez Doué, a zó brasoc'h éget-hañ.

29. Ann holl bobl hag ar Publikaned ó véza hé glevet, a zidamallaz Doué, dré ma oant bét badézet gand badisiann Iann.

30. Hógen ar Farizianed ha Doktored al léren a zisprijaz ratoz Doué war-n'ézhó hó-unan, ó véza né oant két badézet gand-hañ.

31. Neñzé ann Aotrou a lavaraz : Ouc'h pétrá éta é hévélébékainné ann dñd euz ann amzer-man ? Hag ouc'h piou int hénvel ?

32. Hénvel int ouc'h bugalé a-zéted er marc'hallac'h, pére a gomz ann eil d'égilé, hag a lavar : Kanned hon euz d'é-hoc'h gand autélou, ha n'hoc'h euz két danset :

lénvet hon eûz, ha n'hoc'h eûz két gwélet.

33. Râk Iann Badézoura a zô deûet, hep dibri bara, nag éva gwîn, hag é livirit : Ann Diaoul a zô enn-hañ.

34. Deûed eo Mâb ann dén péhini a zebr hag a év, hag é livirit : Chétu eunn dén lonték, hag eunn éver gwîn, miñoun d'ar Bublikaned ha d'ar béc'herien.

35. Hag ar furnez a zô béd disklériet gand hé holl vipien.

36. Hôgen eur Farizian a bédaz Jézuz da zibri gant-hañ. Ha Jézuz ô véza éad é ti ar Farizian, en em lékéaz ouc'h-taol.

37. Ha chétu eur vaouez eûz a géar, ô véza klevet pénaoz édo ouc'h-taol é ti ar Farizian, a zeûaz gand eul léstr leûn a louzou c'houés-vâd :

38. Hag hoc'h en em zerc'hel a-drén d'ézhan hag ouc'h hé dreid, é téraouaz दौरa hé dreid gand hé daélou, hag é sec'hé anézhô gant bleô hé fenn, hag ô poki d'ézhô, é taolé al louzou c'houés-vâd war-n'ézhô.

39. Hôgen ar Farizian en doa hé bédet, ô wélout kément-sé, a lavaraz enn-hañ hé-unan : Ma vijé hé-man eur profed, é wijé évit-gwir piou ha pétrâ eo ar vaouez a stok out-hañ, ha pénaoz eo eur béc'hérez.

40. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Simon, eunn dra em eûz da lavaroud d'id. Hag héna respountaz : Mestr, lavar.

41. Eur c'hredour en doa daou zléour : unan anézhô a dlié d'ézhan pemp kant diner, hag égilé hanter-kant.

42. O véza n'hô doa két péadrâ da zistérel d'ézhan, é-asrôaz hô dlié d'ézhô hô daou. Péhini éta anézhô a garaz anézhan ar muia ?

43. Simon a respountaz hag a lavaraz : Mé a gréd eo ann hini da béhini en deûz asrôed ar muia. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Barnet mâd éc'h eûz.

44. Hag ô trei oud ar vaouez, é lavaraz da Zimon : Ha té a wél ar vaouez-zé ? Deûd ounn enn da di, ha n'éc'h eûz két rôed a zour d'in

évit gwalc'hi va zreid : hôgen houman é deûz douret va zreid gand hé daérou, ha sec'het gand hé bleô.

45. N'éc'h eûz két rôed eur pok d'in : hôgen hi aba ma eo deûed enn ti, n'é deûz paouézet da boki d'am zreid.

46. N'éc'h eûz két skuêet a éol war va fenn : hôgen hi é deûz skuêet louzou c'houés-vâd war va zreid.

47. Dré-zé é lavarann d'id, pénaoz é vézô distaoled d'ézhi kalz a béc'hédou, enn-abek ma é deûz karet kalz. Hôgen ann hini da béhini é tistaoleur nébeûtoc'h, a gâr, nébeûtoc'h.

48. Hag héna a lavaraz d'ézhi : Da béc'hédou a zô distaoled d'id.

49. Hag ar ré a ioa ouc'h taol gant-hañ, a zéraouaz lavaroud enn-hô hô-unan : Piou eo hé-man, péhini a zistaol ar béc'hédou hô-unan ?

50. Ha Jézuz a lavaraz d'ar vaouez : Da fciz en deûz da zavétéet : kéa é péoc'h.

VIII. PENNAD.

1. NÉBEUD amzer goudé, Jézuz az éaz dré ar c'heriou hag ar bourc'hioù ô prézégi hag ô tiskleria Avel rouantélez Doué : hag ann daouzég a ioa gant-hañ.

2. Béz' éz oa ivé eur vaouez-bennâg, pére a ioa bét dieûbet eûz ann dronk-spérédou, ha iac'héet eûz hô c'hlénvédou : Mari, a c'halveur Madalen, a béhini é oa deûet seiz diaoul,

3. Janned, grég Chusa, mérer Hérodez, Suzanna ha kalz ré all, pére a rôe d'ézhan lôd eûz hô ma-dou.

4. Hôgen ével ma en em zastumé kalz a dîd war hé drô, ha ma teûend d'hé gavoud eûz ar c'heriou, é lavaraz d'ézhô enn eur barabolen :

5. Ann hader a zô éat da hada hé bad : hag é-pâd é hadé, lôd eûz ann hâd a gouéaz a-héd ann hent, hag a oé mac'het gand ann treid, ha laboused ann énv hé zebraz.

6. Lôd-all a gouéaz war ar vein !

hag ô véza savet é sec'haz, dré n'en doa kéd a c'hébor.

7. Lód all a gouézaz é-touez drein, hag ann drein ô véza savet a vougez anézhan.

8. Ha lód all a gouézaz é douar mât, hag ô véza savet en deûz rôet frouez kant évid unan. O lavarout kément-man, é kriaz : Ra zélaouô méh en deûz diskouarn da glevout.

9. Hôgen hé ziskibled a c'houlennaz digant-han pétra é oa ar barabolen-zé.

10. Hag héh a lavaraz d'ézhô : Rôed eo d'é-hoc'h da anaout traou kuzet rouantelez Doué ; hôgen d'ar ré all n'int rôet néméd é parabolenou ; évit pa wélint na wélint két, ha pa glevint na boellint két.

11. Chétu éta pétra a lavar ar barabolen-zé : Ann hâd eo gér Doué.

12. Ann hini a gouéz a-héd ann hent, eo ar ré a glev ar gér, ha neûzé é teû ann diaoul, hag é tenn ar gér eûz hô c'hâloun, gand aoun na grédent ha na vent salvet.

13. Ann hini a gouéz war ar vein, eo ar ré péré goudé béza klevet ar gér, hen kémer gant laouénidigez : hôgen ar ré-zé n'hô deûz kéd a c'hri-sien, râk na grédont néméd évid eunn amzer, hag enn amzer ann demptidigez en em dennont a dô.

14. Ar péz a gouéz é-touez ann drein, eo ar ré péré hô deûz klevet ; hôgen ar prédériou, ar madoù hag ar plijaduriou, eûz ar vuez a voug anézhô, ha na zougoât kéd a frouez.

15. Ar péz a gouéz enn douar mât, eo ar ré péré ô véza klevet arogér gand eur galoun vâd ha c'houék, a vir anézhan, hag a zoug frouez gand habaskded.

16. N'eûz dén, goudé béza énaouet eur c'hleûzeur, a gémend a zeûjé d'hé c'huza dindân eul léatr, pé d'hé lakaad dindân eur gwélé : hôgen hé lakaad a récur war eur c'hantoler, évit ma vézô gwéléd ar goulou gand ar ré a zeû enn ti.

17. Râk n'eûz nétra a guzet, ha na dlé béza diskleriet ; ha nétra a

e'hôlôet, ha na dlé béza anavezet ha gwélet gand ann holl.

18. Likid évez éta pénaoz é sé-laouit ; râk da néb en deûz, é vézô rôet ; ha da nép n'en deûz két, é vézô lamed digant-han, ar péz zô-kén a gréd d'ézhan en deûz.

19. Hôgen hé vamm hag hé vreûdeûr a zeûz d'hé gavout, ha na hel-lent két mont bécig-hén enn abek d'ann engroez.

20. Hag é oé lavared d'ézhan : Da vamm ha da vreûdeûr a zô er-méaz hag a fell d'ézhô da wéout.

21. Hag héh a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Va mamm ha va breûdeûr eo ar ré péré a zélaou gér Doué, hag a ra diout-han.

22. Hôgen eunn deiz é piñaz enn eur vag gand hé ziskibled, hag é lavaraz d'ézhô : Déomp enn tû all d'al lagen. Hag éz éjont.

23. Hag é-pâd ma oand er vâg, é kouské ; hag eur stourm brâz a avel a gouézaz war al lagen, hag ar vâg a oa leûn, ha daré é oant da golla.

24. Hôgen tôstaad a réjond out-han ; hag é tihunjoné anézhan, é lavarout : Mestr, mond a réomp da golla. Ha Jézuz a zavaz, hag a c'hourdrouzaz ann avel hag ar c'hoummou dour, hag ar stourm a baouézaz : hag é c'hoarvézaz eur sioulded brâz.

25. Neûzé é lavaraz d'ézhô : Pé-léac'h éma hô feiz ? Hag hi spountet ha souézet brâz a lavaré ann eil d'égilé : Piou, war hô ménô, eo hé-man, péhini a c'hourc'hémenn d'ann avel ha d'ar môr, hag ouc'h péhini é sentont ?

26. Neûzé éz éjont étrezé brô ar Jérazened, a zô a-énep Galiléa.

27. Ha pa oé diskennet Jézuz d'ann douar, é teûz eunn dén d'hé gavout, péhini a oa touellet gand ann diaoul pell amzer a ioa, péhini na wiské kéd a zitéd, ha na choumé kéd enn eunn ti, hôgen er bésiou.

28. Hé-man, kerkent ha ma wé-laz Jézuz, en em strinkaz d'hé dreid ; hag ô kria gand eur vouéz gré, é lavaraz : Pétra a zô étre té ha mé,

Jéuz M'ab Doué Uc'hel meürbed ?
Mé az péd, na enkrez kéd ac'hannoun.

29. R'ag gourc'hémenni a réa d'ar spéred louz mond-er-méaz eüz ann dén-zé. Pell a ioa é kéfuské anézhan, hag évit-han da véza chadennet hag hualet, é torr é éréou, hag ann diaoul hen bounté enn distrô.

30. Hôgen Jéuz a réaz ar gou-lenn-man d'ézhan : Pé hanó éc'h eüz ? Hag hén a lavaraz : Léon ; rak meür a ziaoul a oa éad enn-han.

31. Hag ar ré-man a bédé anézhan n'hô c'hasché kéd er poull-doun.

32. Hôgen béz' éz oa éno eur vanden vráz a véc'h ó peñri war ar ménez : hag hi a bédé anézhan m'hô lesché da vond er móc'h, hag hó lezaz da vont.

33. Ann diaoulou éta az éaz-kuid eüz ann dén, hag az éaz er móc'h ; hag ann holl vanden en em daolaz gant frouden el lagen, hag é oent béuzet.

34. Ar ré a vesé ó véza gwélet ar péz a oa c'hoarvézet, a dec'haz, hag a zanévellaz kément-sé é kéar hag er bourc'hiou.

35. Hag é teñjond er-méaz da wélout pétrá a oa c'hoarvézet, hag é teñjond da gavout Jéuz. Hag hi a gavaz ann hini a ioa bét laosket gand ann diaoulou, péhini a ioa azézet oud treid Jéuz, hag hén gwis- ket hag enn hé skiant-vad ; hag é oent spouñtet.

36. Ar ré hó doa a gwélet a zanévellaz d'éz-hô pénaoz é oa bét paréet ann hini a oa trec'het gand ann diaoulou.

37. Hag holl dud brô ar Jérazénc a bédaz anézhan ma pellajé diout-hô ; r'ag eur spout bráz a ioa kroged enn-hô. Hag hén ó véza piñed er vág az éaz-kuit.

38. Hag ann dén eüz a béhini é oa éad ann diaoulou, a bédé anézhan m'hen lesché da vont gant-han. Hôgen Jéuz her c'hasaz-kuit, ó lavarout :

39. Distrô d'az ti, ha danével ké-mend en deüz gréat Doué d'id. Hag

hén az éaz dré ann holl géar, hag a embannaz kéمند en doa Jéuz gréad enn hé géver.

40. Hôgen pa zistrôaz Jéuz, eul léd bráz a dúd a zeñaz d'hé zigémérou ; r'ag ann holl a c'hortozé anézhan.

41. Ha chétu é teñaz cunn dén, hanvet Jairuz, ha péhini a ioa eur penn-dén er sinagog : hag hén en em daolaz out treid Jéuz, ó pidi anézhan da vond enn hé di.

42. Dré m'en doa eur verc'h daouzek vloaz pé war-drô, péhini a ioa daré da vervel. A pa'z éa gant-han, en em gavaz mac'het gand ann engroez.

43. Eur vaouez péhini a ioa klâs gand ann diwad daouzek vloaz a ioa, ha péhini é doa dispiñet hé holl vadougand al louzaouerien, héb béza paréet gand hini anézhô,

44. A dóstaaz out-han a-ziadré, hag a zournataz penn-pil hé zaé : ha rák-tál hé gwád a éanaz da rédek.

45. Jéuz a lavaraz : Piou eo en deüz stoked ouz-in ? Hôgen ann holl ó lavarout pénaoz né oa kéd hi, Per hag ar ré a ioa gant-han a lavaraz : Mestr, ann engroez a vác'h hag a skuiz ac'hanod, hag é lévérez : Piou en deüz stoked ouz-in ?

46. Ha Jéuz a lavaraz : Unan-bennag en deüz stoked ouz-in ; r'ag anavézed em eüz pénaoz cunn ners a zó éad ac'hannoun.

47. Hôgen ar vaouez ó wélout pénaoz na hellé kéd en em guza, a zeñaz enn eur gréna, en em daolaz d'hé dreid, hag a ziskleriaz dirag ann holl bobl pérág é doa stoked out-han, ha pénaoz é oa bét iac'héet rák-tál.

48. Hag hén a lavaraz d'ézhi : Va merc'h, da seiz en deüz da iac'héet : kéa é péoc'h.

49. Pa gomzé c'hoaz, é teñaz eur ré hag a lavaraz da benn-dén ar sinagog : Maró eo da verc'h ; na hég két pelloc'h ann Aotrou.

50. Hôgen Jéuz ó véza klevred ar gé-zé a lavaraz da dad ar plac'h-iaouank : N'az péz kéd a aoun ;

kréd hép-kén, hag hi a vézô iac'h.

51. Ha pa oé deüed enn ti, na sotréaz da zén mont gant-han, néméd da Ber, ha da Jakez, ha da Iann, ha da dád ha da vamm ar plac'h-iaouank.

52. Hôgen ann holl a léuvé hag a geinê. Hag hén a lavaraz : Na léavit két, né két marô ar plac'h-iaouank, hôgen kousked eo.

53. Hag hi a réa goab anézhan, ô véza ma wiewt é oa marô.

54. Hôgen Jézuz ô kregi enn hé dourn a griaz, hag a lavaraz : Plac'h-iaouank, saô.

55. Hag hé éné a zistrôaz, hag é savaz rak-tâl. Hag hén a c'hourc'hémennaz rei da zibri d'ézhi.

56. Hé zûd a oé auzezet brâz, hag hén a c'hourc'hémennaz d'ézhô na lavarjend da zén ar péz a oa c'hoarvézet.

IX. PENNAD.

1. JÉZUZ ô véza galvet ann daouzeg Abostol, a rôaz d'ézhô ann ners hag ar galloud war ann holl ziaoulou, hag ar galloud da iac'haat ann holl glénvédou.

2. Hag é kasaz anézho da brézégi rouantélez Doué, ha da iac'haad ar ré glanv.

3. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Na zougit nétrâ enn hent, na'baz, na sac'h, na bara, nag arc'hant; ha na gémerit kéd diou zaé.

4. Hag é pé ti-bennâg m'az éot, choumid éno, ha n'az it két kuit ac'hanô.

5. Ha mar éz euz unan-bennâg ha na zigémérô kéd ac'hanoc'h, p'az éot-kuit euz hô c'héar, hejit ar poultr euz hô treid é testéni enn hô énep.

6. Hôgen ô véza éad-er-méaz, éz éand dré ar c'heriou, ô pré-zégi ann Aviel hag ô iac'haad ar ré glanv dré-holl.

7. Hôgen Hérodez ann tétrark a glevaz kémeud a réa Jézuz, hag éc'h arvaré, dré ma lavaré lod,

8. Pénaoz Iann a oa saved a varô da véô : ha lod all, pénaoz Eliaz a oa en em ziskouézet : ha

lod all, pénaoz unan euz ar Bro-féded kôz a oa saved a varô da véô.

9. Neüzé Hérodez a lavaraz : Lékéad em euz trouc'ha hé benn da Iann : Hôgen piou eo hé-man, diwar benn péhini é klevann lavarout kémeud all ? Hag hén a glaské ann tù d'hé welout.

10. Ann Ébestel ô véza distrôet, a zanévellaz da Jézuz kémeud hô doa gréat, ha Jézuz ô véza hô c'héméret gant-han, en em dennaz enn' eul léac'h distrô, tóst da géar Betsaida.

11. Pa glevaz ar bobl kémeud-sé, éz éaz war hé lerc'h, hag hén ô véza hô digéméret, a gomzé d'ézhô euz a rouantélez Doué, hag a baréé ar ré hô doa ézomm da véza paréet.

12. Hôgen ann deiz a izéléé : hag aun daouzeg abostol ô véza deüed d'hé gavout a lavaraz d'ézhan : Kâskuit ar bobl, évit ma'z ainf er bourc'hiou hag er c'heriou diwar-drô da glaskout péadrâ da zibri; Rag enn eul léac'h distrô émomb aman.

13. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Rôit c'houi da zibri d'ézhô. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Pemb bara ha daou bésk n'hon euz kén; né-mét mond a rajemp da bréna boued évit kémeud-sé a dût.

14. Hôgen war-drôpemp mil dén a ioa anézho. Hag hén a lavaraz d'hé ziskibled : Likit-hô da azéza a vandennou, daou-ugent ha daou-ugent.

15. Hag hi a réaz ével-sé, hag a lékéaz ann holl da azéza.

16. Hôgen Jézuz ô véza kémeud ar pemb bara, hag ann daou bésk, azavaz hé zaou'agad étrézég ann énv, hag a vinnigaz anézho : hag é torraz ar baraou, hag é rôaz anézho d'hé ziskibled, évid hô lakaad dirâg ar bobl.

17. Hag é tebjond holl, hag hô doé a-walc'h. Hag é kaschont gant-hô daouzek paner leün gant ann dilerc'h.

18. Eunn dervez, pa édo ô pidi hé-unan, ha pa édo gant-han hé ziskibled; é c'houlennaz digant-hô : Piou a lavar ann dût oupn-mé ?

19. Hag hi a respountaz hag a lavaraz : Lód a lavar pénaoz oud Iann Badézour ; lód all Éliáz ; lód all eur Profed kóz saved a varó da véó.

20. Hag hén a lavaraz d'ézhó : Ha c'houi, piou a livirit-hu ounn-mé ? Simen Per a respountaz hag a lavaraz : Krist Doué oud.

21. Hag hén a zifennaz out-hó na lavarrend ann dra-man da zén ;

22. Hag é lavaraz : Réd eo da Váb ann dén gouzanvi kalz, ha béza distaotlet gant ann Hénaoured, gant Pennou ar véleien ha gant ar Skribed, ha béza lazet, ha distrei da véó ann trédé deiz.

23. Hógen hén a lavaraz d'ann holl : Mar fell da unan-bennág dond war va lerc'h, ra rai dilez anézhan hé-unan, ra zougó hé groaz benn-déz, ha ra heñlió ac'hanou.

24. Rák piou-bennág a felló d'ézhan savétei hé vuez, hé c'holló : ha piou-bennág a golló hé vuez enn abek d'in, a zavétei anézhi.

25. Ha pé dál d'ann dén gounid ar béd holl, hag en em golla hé-unan, oc'h óber hé c'haou hé-unan ?

26. Rák piou-bennág en dévézó méz ac'hanou, hag eúz va geriou, Máb ann dén en dévézó ivé méz anézhan, pa zeñi enn hé c'hloar, hag é gloar hé Dád hag ann Éled matel.

27. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h pénaoz éz eúz hinieunou é-touez ar ré a zó aman, ha na c'houtanviat kéd ar maró, kén n'hó dévézó gwélet rouantélez Doué.

28. War-dró eiz dervez goudé m'en doe lavared ar geriou-zé d'ézhó, é ké-méraz gant-han Per, ha Jakez, ha Iann, hag é piñaz war eur ménéz évñ pidi.

29. Hag ével ma oa ó pidi, hé zremm a gemmaz a zoaré : hé ziled a zeñaz gwenn ha lugernuz.

30. Ha chétu daou zén a gomzé gant-han. Moizez hag Éliáz oant.

31. Leñn é oant a veürdez ; hag é komzent gant-han eúz hé drémenvan, péhini a dlié béza sévénet é Jérusalem.

32. Hógen Per hag ar ré a ioa gant-han hó doa eur c'heant-kouked bráz. Ha pa ziunjont é wéljont hé veürdez, hag ann daou zén a ioa enn hó zé gant-han.

33. Ha pa'z éz ar ré-man kuld diouc'h Jézuz, Per a lavaraz d'ézhan : Mestr, ervád émomb aman ; gréomp trí zelt, unan évid-Od, unan évit Moizez, hag unan évid Éliáz ; rák na wié pétrá a lavaré.

34. Pa lavaró kément-sé, é teñaz eur goabren, hag a dévalaz anézhó : hag é oent spountet oc'h hó gwéloud ó vond er goabren.

35. Hag eur vouéz a zeñaz eúz ar goabren, hag a lavaré : Hé-man eo va Máb kér, sélaouit-hén.

36. É-pád ma klefchont ar voué-zé, Jézuz en em gavaz hé-unan. Ar ré-man a davaz, ha né léverjont da zén, enn amzer-zé, ar péz hó doa gwélet.

37. Antrónóz, pa ziskennent eúz ar ménéz, eul lód bráz a d'úd a ziarbennaz anézho.

38. Ha chétu eunn dén a griaz eúz a greiz ann engroez : Mestr, sell ouc'h va máb, mé az péd, rák n'em eúz némét-han :

39. Ha chétu ar spéred a gróg enn-han, ha rák-tál hen laka da c'harmi, é vac'h anézhan, hag hen taol d'ann douar, oc'h hé lakaad da éoni, hag a-veac'h é laosk anézhan goudé béza hé ziskolpet.

40. Péded em eúz da ziskibled d'hé c'hás-kult, ha n'hó deúz két gellet.

41. Neuzé Jézuz a respountaz hag a lavaraz : Gwenn diskredik ha fallakr, pé vété keit é vézinn-mé gan-é-hoc'h, hag é c'houtanvinn-mé ac'hanoc'h ? Digas aman da váb.

42. Ha pa dóstéé, ar spéred a vac'has anézhan, hag hen taolaz d'ann douar.

43. Ha Jézuz ó véza gourdrouzet ar spéred louz, a iac'héaz ar bugel, hag hé róaz d'hé Dád.

44. Souézet bráz é oend holl eúz a veürdez Doué : ha p'hó gwélaz holl souézet gant kémand en doa gréat, é lavaraz d'hé ziskibled : Li-

kît o'houi ar geriou-mañ enn hô kalounou; Mab ann dñs a dlé béza laouket étre daouarn ann dñd.

45. Hôgen hñ na wiest lét pétra é oa ar ger-zé; ha kuzed é oa béd d'ézhô évit na boeljent kéd anézhàn : ha na grédent két ôber goulenn é-béd digant-hañ diwar-benn kément-sé.

46. Hôgen sével a réaz eun-hô ar ménoz da c'houzout péhini é qa ar braza anézhô.

47. Hôgen Jézus ô wélout ménosrou hô c'haloun, a géméraz eur bugel, hag a lékéaz anézhàn enn hé gichen,

48. Hag a lavaraz d'ézhô : Piou-bennâg a zigémer ar bugel-mañ em hanô, am zigémer-mé : ha piou-bennâg a zigémer ac'hanoun, a zigémer ann hini enn deûz va c'haset; Râg ann hini a zô ar bihana ac'hanoc'h holl, hen-nez eo ar brasa.

49. Neûzé Iann a lavaraz d'ézhàn : Mestr, gwéled hon eûz eunn den péhini a gasé-kuid ann diaoulou enn da hanô, hag hon eûz miret out-hañ, dré ann abek na heûlié kéd ac'hanomp.

50. Ha Jézus a lavaraz d'ézhàn : Na virit kéd out-hañ, râk nép né kéd a-énep d'é-hoc'h, a zô évid-hoc'h.

51. Hôgen pa dôstée ann amzer é péhini é tlié béza tenned eûz ar béd, é lékéaz enn hé vénoz mond da Jérusalem.

52. Hag é kassaz tûd enn hé raok da lavaroud é teûé : ar ré-mañ az éaz é kéar ar Samaritaned, évid aoza pep trâ évid bé zigémérou.

53. Hôgen tûd kéar na fellaz kéd d'ézhô bé zigémérou, dré m'en doa ar ménoz da vond da Jérusalem.

54. Hé ziskibled Jakez ha Iann ô wélout kément-sé, a lavaraz d'ézhàn : Aotrou, mar kérez é livirimp da dñs ann énv d'iskenni war-n'ézhô, hag hô devi ?

55. Ha Jézus ô véza distrôed out-hô, a grôzaz anézhô, ô lavarout : Na ouzoc'h két eûz a bé spéred oc'h.

56. Mab ann dñs né kéd deûed évit kolla ann énéou, hôgen évid

hô savétei. Hag éz éjont enn eur vourc'h all.

57. Hôgen pa édont enn hent, chétu eunn den a lavaraz d'ézhàn : Mond a rinn war da lerc'h, é pé léac'h-bennâg ma'z t.

58. Ha Jézus a lavaraz d'ézhàn : Al lern hô deûz toullou, ha laboused ann énv hô deûz neisioù; hôgen Mab ann dñs n'en deûz léac'h é-béd évid harpa hé benn.

59. Da eunn all é lavaraz : Deûz war va lerc'h. Hôgen hé-mañ a lavaraz d'ézhàn : Aotrou, kâv-mâd éz ajenn da genta da liéna va éad.

60. Ha Jézus a lavaraz d'ézhàn : Lez ar ré-varô da liéna hô ré-varô; hôgen té, kéa da brézégi rouantélez Doué.

61. Eunn all a lavaraz d'ézhàn : Aotrou, mond a rinn war da lerc'h; hôgen kâv-mâd é reüsenn ar péz a zô em zi.

62. Jézus a lavaraz d'ézhàn : Néb a laka hé zourn war ann arar, hag a zell war hé lerc'h, né két mâd évit rouantélez Doué.

X. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ ann Aotrou a zilennaz daouzek ha tri-ugent all; hag é kassaz anézhô daou-ha-daou enn hé raok, enn holl geriou hag enn holl lec'hioù, é péré é tlié mont.

2. Hag é lavaraz d'ézhô : Brâz eo ar médérez, hôgen dibaod eo ann ôbérourien. Pédid éta ann Aotrou eûz ar médérez, évit ma kasô ôbérourien enn hé védérez.

3. It : chétu é kasann ac'hanoc'h é-c'hiz ein é-touez ar bleizi.

4. Na zougit na sac'h, nag ézef, na boutou, ha na livirid dématid da sên enn hent.

5. É pé tt-bennâg m'az éot, livirid da genta : Ra vézô ar péoc'h enn tt-mañ :

6. Ha mar deûz éno eur mab a béoc'h, hô péoc'h az ai war-n'ézhàn : ha ma né deûz két, é tistrôio war-n-hoc'h.

7. Choumid enn hévélep tt, ô tibri hag oc'h éva eûz ar péz a vézô

enn-hen : râg ann ôberer a zellaz hé voéd. Na dréménit két a zi é ti.

8. Hag é pé kéar-bennag m'az éot, ha ma viot digéméret, dibrit ar péz a vézô digaset d'é-hoc'h.

9. Iac'hait ar ré-glanv a vézô enô, ha livirid d'ézhô : Rouantélez Doué a zô deüet tôte d'é-hoc'h.

10. Hôgen m'az id enn eur géar, é péhini na viot kéd digéméret, id dré ar ruou, ha livirit :

11. Heja a réomp ouz-hoc'h ar poultr zô-kén eüz hô kéar, péhini a zô staged oud hon treid : kouls-koué gwézit pénaoz é tôte rouantélez Doué.

12. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, Sodom a vézô digéméret gant mui a habaskded enn deiz-zé, égéd ar géar-zé.

13. Gwáz d'id, Korozaim, gwáz d'id Betsaida ; räk ma vijé gréat é Tir hag é Sidon ar vurzudou a zô hét gréad enn-hoc'h, pell-zô hô di-vijé gréat pinijen er sac'h-retñ hag el ludu.

14. Dré-zé é vézô distaotet kentoc'h da Dtr ha da Zidon, é deiz ar varn, égéd d'é-hoc'h :

15. Ha té, Kafarnaom, péhini a zô hét savet bétég ann éav, bétég enn ifern é vézi diskaret.

16. Néb a zélaou ac'hanoc'h, a zélaou ac'hanoun : ha néb a zispri ac'hanoc'h, a zispri ac'hanoun. Hôgen néb a zispri ac'hanoun, a zispri ann hini en deüz va c'haet.

17. Hôgen ann daouzek ha triugent a zistrôaz gant laouénidigez, ô lavarout : Aotrou, ann diaoulou hô-unan a zouj d'é-omp enn da hanô.

18. Hag héns a lavaraz d'ézhô : Satan a wéleñn ô kouéza eüz ann éav é-c'hiz eul luc'héden.

19. Chétu em eüz rôed d'é-hoc'h ar galloud da vac'ha ann aéred hag ar graged, hag holl ners ann énébour : ha nétrâ na hellô hô kwalla.

20. Koulskoué na laouénait két dré ma zouj d'é-hoc'h ar spéredou ; hôgen laouénait dré m'az eo skrivet hoc'h hanôiou énn éavou.

21. Rann heur-zé Jézuz a laoué-

naas gend ar Spéred-Santel, hag a lavaraz : Da drugarékaed a rann, va Zâd, Aotrou ann éav hag ann douar, dré ma éc'h eüz kuzed ann traou-zé oud ar ré-für, hag oud ar té-boellek, ha dré ma éc'h eüz hô diskleriet d'ar ré-vihan. Iä, va Zâd, dré ma eo hétet ann dra-zé d'id.

22. Pép trâ a zô hét lékéad étre va daouarn gant va Zâd. Ha dén na oar pétrâ eo ar Mâb, néméd ann Tâd ; ha dén na oar pétrâ eo ann Tâd, néméd ar Mâb, hag ann hini da béhini é vézô fellet gant ar Mâb hé ziskleria.

23. Hag ô tistrei oud hé ziskibled, é lavaraz : Euruz ann daou-lagad a wél ar péz a wélit.

24. Räk hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz kalz a broféded hag a rouéed hô deüz hétet gwéloud ar péz a wélit, ha n'hô deüz két gwélet : ha klevoud ar péz a glevit, ha n'hô deüz két klevet.

25. Ha chétu eunn dén gwiziek el lézen a zavaz hag a lavaraz d'ézhan évid hé dempti : Mestr, pétrâ a dléann-mé da ôber évit piaoua ar vuez htr-baduz ?

26. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pétrâ a zô skrivet el lézen ? Pétrâ a lennit-hu enn-hi ?

27. Hé-mañ a respountaz hag a lavaraz : Karoud a ri ann Aotrou da Zoué a greiz da c'haloun, a greiz da éné, a greiz da ners, hag a greiz da spéred, lia da nésa ével-d-oud da-unan.

28. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Respountet éc'h eüz ervad : gra kément-sé hag é vévi.

29. Hôgen hé-mañ, péhini a fellé d'ézhan en em sizamalloud hé-unan, a lavaraz da Jézuz : Ha piou eo va nésa ?

30. Hôgen Jézuz a gomzaz, hag a lavaraz : Eunn dén a ziskenné eüz a Jérusalem da Jériko, hag a gouézaz é-tonez laéroun, péré a zirviskaz anézhann, ha goudé béza hé c'hólôed a c'houlou, éz éjont-kuit hag é leschont anézhann hantoc' varv.

31. Nedzé é c'hoarvézas pénaoz é tiskennaz eur Bélek dré ann hent-sé : hag ó véza gwélet anézhan, éz éaz é-biou.

62. Eul Lévit, ó véza ivé tréménédré ann hent-sé, a wélaz anézhan, hag az éaz é-biou.

33. Hógen eur Samariad, ó vond enn hé hent, a dréménaz dré éno, ha pa wélaz anézhan, en doé truez out-han.

34. Téstaad a réaz out-han, hag é lienennaz hé c'houlou, goudé béza skuét enn-hó éol ha gwit : lakaad a réaz anézhan war hé varc'h hé-unan, kás a réaz anézhan enn eunn hostaléri, hag é prédériaz anézhan.

35. Hag antrónóz é tennaz daou ziner, é róaz anézho d'ann hostiz, hag é lavaraz d'ézhan : Az péz préder eüz a hé-man : ha pétrabennag a rói ouc'h-penn, é tistaolinn d'id, pa zistróinn.

36. Péhini eüz ann tri-zé, war da vénó, eo béd ann nésa d'ann hini a zó bét kouézet é-touez al Meroun ?

37. Hag héa a lavaraz : Ann hini en deüz bét truez out-han. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Kéa, ha grá ével-t-han.

38. Hógen pa oant enn hent, Jézuz az éaz enn eur vourc'h : hag eur vaouez hanvet Marta, a zigéméraz anézhan enn hé zi.

39. Hou-man é doa eur c'hoar hanvet Mari, péhini a ioa azézet ouc'h treid ann Aotrou, hag a zélaoué hé lavar.

40. Hógen Marta a ioa prédériet bráz, oc'h aoza pép trá : hi a arzaóaz, hag a lavaraz : Aotrou, ha na évésaz-tó két pénaoz va c'hoar am lez da zervicha vanan ? Lavar éta d'ézhi dond d'am skoazia.

41. Hag ann Aotrou a respountaz hag a lavaraz d'ézhi : Marta, Marta, difréuz bráz oud, ha saouzanet en em gavez gand ar péz éc'h eüz da ober.

42. Hógen eunn dra hép-tén a zó réd.

43. Mari é deüz dilennet ar gwella lóden, ha na vézó két lamet digant-hi.

XI. PENNAD.

1. EUNN deiz, pa édo Jézuz enn eul léac'h ó pidi, goudé m'en doé éhanet, unan eüz hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Aotrou, desk d'é-omp da bidi, ével ma en deüz desket Iann d'hé ziskibled.

2. Hag héa a lavaraz d'ézho : Pa bédot, livirit : Tád, da hanó bézet meület. Da rouantelez deded d'é-omp.

3. Ró d'é-omb hirió hor bara pemdéziek.

4. Ha distaol d'é-omp hor péc'hédou, ével ma tistaolomp d'ar ré holl pére a dlé d'é-omp. Ha n'hol laosk kéd da gouéza é gwall-ioul.

5. Lavaroud a réaz c'hoaz d'ézho : Péhini ac'hanoc'h mar en défé eur miñoun, ha m'az ajé d'hé gaout da hanter-nóz, hag a lavarjé d'ézhan : Va miñoun, ró d'in évid eunn amzer teir dors vara ;

6. Rág eur miñoun d'in a zó deded eüz ann hent d'am c'havout, ha n'em eüz nétrá da lakaad dirazhan.

7. Ha ma lavar ann dén-zé eüz hé dí d'ézhan : Na heskin kéd ac'hanoun : serred eo va dór ; va bugalé a zó kousket em gwélé ; na hellann két sével évit rei d'id ar péz a c'houlennaz.

8. Ha ma kendalc'h da skei : hel lavaroud a rann d'é-hoc'h ; ma na zäv kéd évit rei d'ézhan dré ann abek ma eo miñoun d'ézhan ; hógen-dré ann abek d'hé heskin é savó, hag é róio d'ézhan kémend ha ma en dévézó ézomm.

9. Ha mé a lavar d'é-hoc'h : Goulennit, hag é vézó róed d'é-hoc'h : klaskit, hag é kéfot : stokit, hag é vézó digored d'é-hoc'h.

10. Rák néb a c'houlenn, é véz róed d'ézhan : ha néb a glask a gáv : ha da néb a stok é vézó digoret.

11. Hôgen péhini eo ann tād lac'ha-
noc'h, péhini a rôjé d'hé vâb eur
méan, pa c'houlenn bara, pé eunn
aer, pa c'houlenn pésked ?

12. Pé a rôjé d'ézhan eur grug,
pa c'houlenn eur vi ?

13. Mar gouzoc'h éta, ha c'houi
drouk, rei traou mād d'hó pugalé,
gant péger braz préder hó tād pé-
hini a zó enn énv na roi-hén két
eur spéred mād d'ar ré a c'houlenn-
nó digant-han ?

14. Hag hén a gasaz-kuit eunn
diaoul péhini a ioa mūd. Ha pa en
doé kaset-kuid ann diaoul, ann dén
mūd a gomzaz, hag ann holl bobl
a oé souézet braz.

15. Hôgen lód anézho a lavaraz :
Dré Véelzéubub, penn ann diaou-
lou eo é kâs-kuid ann diaoulou.

16. Lód all évid hé dempti, a
c'houlennaz digant-han eunn arouéz
enn énv.

17. Hôgen Jézuz oc'h anaoud hó
ménosiou, a lavaraz d'ézho : Pép
rouantélez dizunvan out-hi hé-unan,
a vézô dismantret, ha pép tī di-
zunvan out-han hé-unan, a vézô dis-
karet.

18. Mar d-eo éta Satan dizunvan
out-han hé-unan, pénaoz é choumô
hé rouantélez enn hé zâ ? Râk c'houi
a lavar pénaoz eo dré Véelzéubub
é kasann-kuit ann diaoulou.

19. Mar kasann-kuit ann diaou-
lou dré Véelzéubub, dré biou hó
c'hâs-kuit; hó pugalé ? Râk-é é vé-
zind hó-unan hó parnerien.

20. Hôgen mar kasann-kuit ann
diaoulou dré víz Doué, rouantélez
Doué a zó éta deüet bétég enn-
hoc'h.

21. Pa éma ann dén kré armet
évid diwalloud hé dí, kémeñd en
deüz a zó é péoc'h.

22. Hôgen mar teü eur ré kréoc'h
égét-han, ha péhini a drec'hó ané-
zhan, hé-man a gasó gant-han hé
holl armou, é pére é fusié, hag a
zarnaoud hé ziwisk.

23. Nép n'éma két gan-én, a zó
a-énep d'in; ha nép na zastum két
gan-én, a skifi.

24. Pa eo éat ar spéred louz er-

méaz eüz a eunn dén, é valé dré
al leo'hiou séac'h, ó klaskoud ar
péoc'h : hag ó véza n'hé c'hâv két,
é lavar : Distrei a rinn d'am zi a
béleac'h ounn deüet.

25. Ha pa zeü é kâv anézhan sku-
bet ha kempennet.

26. Neüzé éz á, hag é kémer gant-
han seiz spéred all gwasoc'h égét-
han, hag ó vond enn tī é chou-
mond éno : hag ar stād divéza eüz
ann dén-zé a zó gwasoc'h égéd ar
stād kenta.

27. Hôgen pa lavaré kément-sé,
eur vaouéz ó sével hé mouéz eüz
a greiz ar bobl, a lavaraz d'ézhan :
Euruz ar c'hóv en deüz da zouget,
hag ann divronn éc'h eüz sunet.

28. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhi :
Pé kentoc'h, euruz ar ré a zélaou
gér Doué, hag a vír anézhan.

29. Hôgen ó véza ma tirédé ar
bobl war hé dró, é téraouaz lava-
rout : Ar wenn-man a zó eur wenn
drouk : eunn arwéz a c'houlenn,
ha na vézô roed d'ézhi néméd ar-
wéz ar profed Jonaz.

30. Râk ével ma oé Jonaz eunn
arwéz évid ann Ninivéed, ével-sé
é vézô Mab ann dén eunn arwéz
évid ar wenn-man.

31. Rouanez ar C'hresteiz a zavó
é deiz ar varn gand ar wenn-man,
hag é tamalló anézhi; dré ma eo
deüed eüz a harzou ann douar da
zélaoui furnez Salomon : ha chétu
aman mui égét Salomon.

32. Tūd Niniva a zavó é deiz ar
varn gand ar wenn-man, hag é ta-
mallint anézhi; dré ma hó deüz gréat
pinijen goudé prézégen Jonaz : ha
chétu aman mui égét Jonaz.

33. Dén na énaou eur c'hleüzeur,
évid hé lakaad enn eul léa c'h kuzet,
pé dindan ar boézel : hôgen hé la-
kaad a réeur war eur c'hantoler,
évit ma sklerai ar ré a zeüi ébarz.

34. Da lagad a zó kleüzeur da
c'horf. Mar d-eo ceun da lagad,
da gorf holl a vézô lugernuz : hó-
gen mar d-eo drouk, da gorf a vézô
téval.

35. Diwall éta na vé tévalien ar
goulou a zó enn-oud.

36. Mar d-eo éta da gorf holl lugernuz, hép kévren déval é-béd, lugernuz é vézô holl, hag é sklerai ac'hanod, é-c'hiz eur c'hleûzeur lufruz.

37. Ha pa gomzé, eur Farizian a bédaz anézhan da leina enn hé di. Hag héz ô véza éad ébarz, en em lékéaz ouc'h taol.

38. Hôgen ar Farizian a zérouaz lavaroud enn-han hé-unan : Pérak na walc'h kéd hé zaouarn abarz leina ?

39. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : C'houi, Farizianed, a néta ann diavéaz eûz ar c'hôp hag eûz ar plâd : hôgen ann diabarz ac'hanoc'h a zô leûn a laérouai hag a zrougiez.

40. Tûd diboell, ann hini en deûz gréad ann diavéaz, ha n'en deûs-hén két gréad ivé ann diabarz ?

41. Hôgen rôid ann aluzen diwar ar péz a hellid da ziouéri ; ha obétu pép trâ a vézô glân d'é-hoc'h.

42. Hôgen gwa c'houi, Farizianed, pére a baé ann déog war ar vent, war ar rû, ha war ann holl louzou, ha pére a drémen dreist ar varn hag ar garantez a Zoué. Ann traou-zé a zô réd hô ôber, hép lézel ar ré all da ôber.

43. Gwa c'houi, Farizianed, pére a gâr ar c'hadoriou kenta er sinagogou, hag ar stouou er marc'hallec'h.

44. Gwa c'houi, pére a zô ével bésiou ha na wéleur két, ha war béré é valé ann dûd, héb hô anaout.

45. Neûzé unan eûz a Zoktored al lézen a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, ô komza ével-sé, é tirogez ivé ac'hanomp.

46. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Gwa ivé c'houi, Doktored al lézen, dré ma kargid ann dûd a ve-c'hiou ha na hellont kéd da zougen, ha c'houi na finfac'h kéd anezhô gand hô piz.

47. Gwa c'houi, pére a zâv bésiou d'ar Broféded ; hag hô tadou hô deûz hô lazet.

48. Évit-gwir é rôid da anaout pénaoz é kavil-mâd ar péz hô deûz

gréad hô tadou : râg hi hô deûz hô lazet, ha c'houi hoc'h eûz savet bésiou d'ézhô.

49. Dré-zé furnez Doué é deûz lavaret : Kâs a rion d'ézhe Proféded hag Abostoled, hag é lazaint lôd, hag éc'h heskinint lôd all.

50. Évit ma vézô goulenet digand ar wenn-man gwâd ann holl Broféded, a zô skulet adalek derou ar béd,

51. Adalek gwâd Abel bété gwâd Zakariâz, péhini a zô bét lazet étre ann aoter hag ann templ. Ia, hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, kément-sé a vézô goulenet digand ar wenn-man.

52. Gwa choui, Doktored al lézen, dré ma hoc'h eûz kémeret alc'houéz ar wiziégez, ha n'oc'h kéd éad enn-hi, hag hoc'h eûz diarbennet ar ré a fellé d'ézhô mond ébarz.

53. Hôgen pa gomzé ével-sé d'ézhô, ar Farizianed ha Doktored al lézen a zérouaz hé enkrézi stard, hag hé skuiza gand holl draou a c'houlennent digant-han.

54. Oc'h aoza lindagou d'ézhan, hag ô klaskout tenna eunn dra eûz hé c'hénou, évit tamalloud anézhan.

XII. PENNAD.

1. Hôgen ô véza ma en zastumaz kalz a dûd, enn hévélep doaré ma valéant ann eil war égilé, é térouaz Jézuz lavaroud d'he ziskibled : En em ziwallid out goell ar Farizianed, péhini eo ann ipokrizi.

2. Hôgen n'eûz nétrâ a c'hôlôet ha na vézô dizôlôet, ha nétrâ a guzet ha na vézô gwézet.

3. Râg ar péz hoc'h eûz lavared enn amc'houlou, a vézô lavared er goulou : hag ar péz hoc'h eûz lavared er skouarn er gamprou, a vézô prézéget war ann tôennou.

4. Lavaroud a rann éta d'é-hoc'h, va minouned : N'hô pézet kéd a souu râg ar ré a lâz ar c'horf, ha pére goudé-zé n'hô deûz mui a trâ da ôber.

5. Hôgen mé a ziskouésô d'é-hoc'h rak piou é tléit kaoud aoun : hô pézed aoun râg ann hini péhini, goudé béza hô lazet, a-hell hô teurel enn ifern. Ia, hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, hô pézed aoun râg hen-nez.

6. Ha na werzeur két pemp golvan daou wennek; hag unan anézhô na gouéz két é ankounac'h dirâk Doué ?

7. Hôgen bleô hô penn a zô ni-véred holl. N'hô pézet két 'ta a aoun : muioc'h é talit égét kalz a c'holvaned.

8. Hôgen hel lavaroud a rann d'é-hoc'h : Piou-bennâg a ansvav ac'hanoun dirâg ann dâd, Mâb ann dén a ansvav anézhann dirâg Éled Doué.

9. Hapiou-bennâg a zinac'hô ac'hanoun dirâg aoun dâd, é tinac'hinn anézhann dirâg Éled Doué.

10. Ha piou-bennâg en dévézô komzed a-éuep Mâb ann dén, é vézô distaoléd d'ézhan : hôgen piou-bennâg en dévézô komzed oud ar Spéred-Glân, na vézô kéd distaoléd d'ézhan.

11. Hôgen pa viot kased dirâg ar sinagogou, ha dirâg ar pennou-brô hag ar ré-vràz, n'en em likit kéd é poan pénaoz na pétrâ a lévérot.

12. Râg ar Spéred-Santel a zeskô d'é-hoc'h enn heur-zé ar péz a dléod da lavarout.

13. Neûzé eur ré eûz ar bobl a lavaraz d'ézhan : Aotrou, lavar d'am breûr ma rannô gan-én ann digouéz.

14. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Dén, piou en deûz va lékéad da varner pé da ranner war-n-hoc'h ?

15. Goudé é lavaraz d'ézhô : Gwelit hag en em virit out pép pizoni : râg é pé paodder-bennâg ma véz eunn dén, hé vuez na zalch kéd oud ar péz en deûz.

16. Neûzé é tanévellaz d'ézhô ar barabolen-man, ô lavarout : Douar eunn dén pinvidik en doa rôet kalz a frouez :

17. Hag é venné enn-han hé-man, ô lavarout : Pétrâ a rina-

me, ô véza n'em eûz léac'h é-béd é péhini é likiinn va frouézou ?

18. Hag hén a lavaraz : Chétu pétrâ a rinn; va soliérou a ziskarinn, hag é savinn soliérou brasoc'h, hag é tastuminn éno va holl frouézou ha va holl vadou;

19. Hag é livirinn d'am éné : Va éné, kalz a vadou éc'h eûz a dû évit meûr a vloaz : atzaô, debr, év, ha gra banvez.

20. Hôgen Doué a lavaraz d'ézhan : Dén diboell, eunn nôz-man é vézô goulenned da éné digan-éz; da biou é vézô ar péz éc'h eûz dastumet ?

21. Kément-sé a c'hoarvez da néb a zastum madou évit-han ha péhini né d-eo két pinvidik dirâk Doué.

22. Hag hén a lavaraz d'é ziskibled : Dré-zé é lavarann d'é-hoc'h : Na vézit két nec'het évid ho puez pétrâ a zebrot; nag évid hô korf pétrâ a wiskot.

23. Ar vuez a zô gwelloc'h égéd ar boéd, hag ar c'hoef gwelloc'h égéd ann didad.

24. Sellid ouc'h ar brinj; na hadont két; na fédont két; n'hô deûz na kaô na solier; ha koulskoudé Doué a voet anézhô. Pégément n'oc'h-hu két gwelloc'h égét-hô ?

25. Hôgen piou ac'hanoc'h gand hé holl bréder a helfé kreski hé vent eûz a eunn ilinad hép-kén ?

26. Ma na hellid éta ôber eunn dra zister, pérâg oc'h-hu nec'het gand ar ré all ?

27. Sellid ouc'h al lili ha pénaoz é kreskont : na labouront, ha na nézont két. Hel lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz Salomon é kreiz hé holl c'hloar né oa két gwisket ével unan anézhô.

28. Mar gwisk éta Doué é-c'his-sé eul louzaouen péhini a zô er park hirio hag a vézô taolet war-c'hoaz er fourn; gant péger braz préder n'hô kwiskô-hén két, tûd a nébeûd a feiz ?

29. Ha c'houi na glaskit két pétrâ a zebrot, na pétrâ a évot; ha na vézit két figuz.

30. Râg ann dudou holl a enklask kément-sé. Hôgen hô tâd a oar pénaoz hoc'h eûz ézomm eûz ann holl draou-zé.

31. Klaskit 'ta da genta rouantelezh Doué hag hé wirionez, hag ann holl draou-zé a vézô rôed d'éhoc'h ouc'h-penn.

32. N'hô pézet kéd a soun, tropel bihan, râk hétet en deûz hô tâd rei d'éhoc'h hé rouantelezh.

33. Gwerzit kémeud hoc'h eûz, ha rôit-hén d'ar béorien. Grid évidhoc'h sierigou pére na gôsaint két; grid eunn tenzor enn énv, péhini na vézô kéd diframmet; eûz a béhini na dôstai kéd al laéroun, ha péhini na vézô két kriñet gand ar bréved.

34. Râg el léac'h ma éma hô tenzor, énd ivé é vézô hô kaloun.

35. Ra vézô gourizet hô kroazel, ha dougid enn hô taouarn kleûzedriou beô;

36. Ha bézid hénvel oud ar ré a c'hortoz hô Aotrou pa zistrôï eûz ann éureûd; évit, pa zeûi, ha pa stôkoud ann ôr, ma tigorind d'ézhan râk-tâl.

37. Euruz ar vévellou-zé, pére a vézô kavet dihun pa zeûi ann Aotrou: é-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz en em c'hourizô, ha pénaoz, goudé béza hô lékéad ouc'h taol, é tréménô, hag é servichô anézhô.

38. Ha mar teû d'ann eil dihun, ha mar teû d'ann tréde dihun, ha mar hô c'hâv ével-sé, euruz eo ar vévellou-zé.

39. Hôgen gwézit pénaoz ma oufé ar penn-tiégez pé da heur é tléfé dond al laer, é choumfé dihun hépmâr, ha na lezfé két toulla hé di.

40. Ha c'houi bézid ivé reiz; râk Mâb ann dén a zeûi d'ann heur ha na ouzoc'h két.

41. Hôgen Per a lavaraz d'ézhan: Aotrou, ha d'é-omp-ni eo é lévéréz ar barabolen-zé, pé d'ann holl?

42. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan: Piou eo, war da véndô, ann darnaouer léal ha poellek, péhini a zô bét lékéat gand hé Aotrou dreist

hé holl d'êd, évit ma rôï d'ézhô enn amzer eur boézellad gwiniç?

43. Euruz ar mével-zé, pa zeûi hé Aotrou, mar béz kavet gant-han oc'h ôber ével-sé.

44. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz war hé holl vadou hel lakai da benn.

45. Ma lavar ar mével-zé enn-haz hé-unan: Va Aotrou a zalé da zont; ha ma téraou skei gand hé vével-lou ha gand hé vitisien, ha dibri, hag éva, ha mezvi:

46. Aotrou ar mével-zé a zeûi d'ann deiz na c'hortozô két, ha d'ann heur na vézô két; hag é rannô anézhan, hag é lakai eur gévren anézhan gand ann d'êd disléal.

47. Ar mével péhini a anavez ioul hé Aotrou, ha n'en dévézô két gréat hervez hé ioul, a vézô kanner kaer:

48. Hôgen ann hini péhini n'en dévézô kéd anavezet hé ioul, hag a zellez gwanérez, hen-nez a vézô gwanet eunn nébett. Kalz é vézô goulennet digand ann hini da béhini é vézô rôet kalz, ha muic'h c'hoaz a vézô goulennet digand ann hini da béhini é vézô rôet muic'h.

49. Deûed ounn da deûrel ann tân war ann douar; ha pétrâ a c'hoastaanna-mé némét ma teûfé da énaoui?

50. Badézet é tléann béza: ha pégémeut eo mall gan-én é vé sévénet kément-sé?

51. Ha c'houi a venn déved da gâs ar péoc'h war ann douar? Nann, a livirinn d'éhoc'h, hôgen deûed ounn da gâs ar rann.

52. Râk mar béz pemp dén enn eunn ti, é vézint dizunvanet, tri ouc'h daou, ha daou ouc'h tri.

53. Ann tâd ouc'h hé vâb, hag ar mâb ouc'h hé dâd; ar vamm ouc'h hé merc'h, hag ar verc'h ouc'h hé mamm ar vamm-gaer, ouc'h hé merc'hkaer, hag ar verc'h-kaer oud hé mamm-gaer.

54. Lavaroud a léa ivé d'ar bobl: Pa wélit eur goabren ô sével eûz ar c'hus-héol, é livirit râk-tâl: Dond a rai glaô; hag é teû.

55. Ha pa c'houéz avel ar c'hres-teis, é livirit : Tomm é vézô ; hag é teù da véza tomm.

56. Pilpouzed, anaoud a ou-zoc'h doaréou ann énv hag ann douar ; hôgen pénaoz na anavézit-hu két ann amzer-man ;

57. Pénaoz na anavézit-hu két diouch ar péz a c'hoarvez gan-é-hoc'h ar péz a zô gwirion ?

58. Hôgen p'az éz gand da éné-bour dirâg ar penn-brô, laka évez d'en em ziedbi anézhan, gand aoun na lakajé ac'hanod étre dapuarn ar barnér, n'az lakajé ar barnér étre daouarn ar ministr, hag ar ministr er vac'h.

59. Hel lavaroud a rann d'id ; na zeñi két kufd alesé, kén n'az pézô distaoled ann divéza gwennek.

XIII. PENNAD.

1. ENN hévéleb amzer é teñaz hiniennou da lavaroud da Jézuz diwar-benn ar Galiléed, gwâd pére en doa mesket Pilat gand hó sakrifisou.

2. Hag hén a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Ha c'houi a venn pénaoz ar Galiléed-zé a zô ar brasa péc'herien eñz ann holl C'haliléed, éré ma hô deuz gouzanvet kément-sé ?

3. Nann, a lavarann d'é-hoc'h ; hôgen ma na rit pinijen, é varvod holl ével-t-hô.

4. Ha c'houi a gréd ivé pénaoz ann triouec'h dén war béré eo kouezet tour Siloé, ha gand péhini int bét lazé, a ioa brasoc'h dléou-rien da Zoué éged ann holl dud a choumé é Jérusalem ?

5. Nann, a lavarann d'é-hoc'h ; hôgen ma na rit pinijen, é varvod holl ével-t-hô.

6. Lavaroud a réaz ivé at barabolen-man : Eunn dén en doa étr wézen fiez plantet enn hé winien, hag é teñaz da glask frouez enn-hi, ha na gavaz két.

7. Hôgen lavaroud a réaz da labourer hé winien : Chétu tri bloaz zô aba ma teñann da glask frouez er wézen fiez-man, ha na gavann

két : tronc'h-hi 'ta ; rak pérâg ivé é talc'h ann douar ?

8. Hag hén a respountaz, hag a lavaraz d'ézhan : Aotrou, lez-hi c'hoaz eur bloaz, évit ma toullinn war-drô, ha ma likünn teil.

9. Ha martézé é tougô frouez : anéz pelloc'h é trouc'hi anézhi.

10. Hôgen Jézuz a gélenne er sinagog da zeiz ar sabbat.

11. Ha chétu é teñaz eur vaouez, péhini a ioa enkrézet gand eur spéred hag a lékéa anézhi da véza klâs triouec'h bloaz a ioa, hag hi a ioa kroummet, enn hévelep doaré na hellé két selloud a-tz d'ézhi.

12. Jézuz ô véza hé gwélet, hé galvaz, hag a lavaraz d'ézhi : Maouez, dieùbed oud eñz da c'hléaved.

13. Hag é lékéaz hé zaouarn war-n'ézhi ; hag hi a oé seunet rak-tâl, hag a vedlaz Doué.

14. Hôgen eur penn-sinagog péhini a ioa droug enn-han ô véza ma iac'héé Jézuz é deiz ar sabbat, a lavaraz d'ar bobl : C'houéac'h dervez zô é pére é tléeur laboura, deùid éta enn deisioa-zé évit béza iac'héet, ha na zeñt két é deiz ar sabbat.

15. Neñzé ann Aotrou a respountaz hag a lavaraz : Pilpouzed, ha na zistag két pép hini ac'hanoc'h é deiz ar sabbat hé éjenn pé hé azen, évid hé denna eñz ar c'hraou hag hé gâs d'ann dour ?

16. Ha né oa két réd ivé, é deiz ar sabbat, dieùbi hou-man, péhini a zô merc'h da Abraham, ha péhini a ioa enkrézet gand Satan triouec'h bloaz a ioa ?

17. Ha pa lavaraz kément-sé, hé holl énébourien a rusiaz : hag ann holl bobl en em laouénaé oc'h hé wéloud oc'h ôber kément a draou meùleùdus.

18. Lavaroud a réaz c'hoaz : Ouc'h pétrâ eo héñvel rouantélez Doué, pé ouc'h pétrâ éc'h hevélébékainmé anézhi ?

19. Héñvel eo oud eur c'hretnen sézô a gémer eunn dén hag a laka enn hé liors. Kreski a ra, hag é teñ

da véza eotr vézen vráz; ha laboused ann éav a arzaó war hé akourrou.

20. Lavaroud a réaz c'hoaz: Ouc'h pétra éc'h hévelébékaina rouantélez Doué?

21. Hével eo oud ar goell a gémer eur vaquez évid hé guza é tri feñr bleüd, bété ma teüi holl da c'höi.

22. Ha Jéruz az éa dré ar c'heriou, dré ar bourc'hiou enn eur gélinna, hag enn eur dóstaad ouc'h Jérusalem.

23. Hógen unan-bénnag a lavaraz d'ézhan: Aotrou, ha nébeüd a hini a vézó salvet? Hag hén a lavaraz d'ézhö:

24. Strivid évit mond dré ann ör enk; rág hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, kalz a düd a glaskó mond ébarz, ha na hellint két.

25. Hógen pa vézó éad ar penn-ti ébarz, ha pa en dévézó serred ann ör, é choumod er-méaz, hag é téraouot skei war ann ör, ó lavarout: Aotrou, digor d'é-omp; hag hén a respoustó hag a lavaró d'é-hoc'h: Na ouzonn két a bé-léac'h oc'h.

26. Neüzé é téraouot lavarout: Debret hag évet hon eüz dira-z-od ha té éc'h eüz kélnnet enn hon, marc'halec'hiou.

27. Hag hén a lavaró d'é-hoc'h: Na ouzonn két a bé-léac'h oc'h; t'éc'hid diouz-in, tód disléal.

28. Éno é vézó gwélvan ha skrífent; pa wélot Abraham, hag Izaak, ha Jakob, hag ann holl Broféded é rouantélez Doué, ha c'houi kased er-méaz.

29. Dond arailóed eüz ar Saóh-éol, hag eüz ar C'hüs-béol, hag eüz ann Haster-nöz, hag eüz ar C'hresteiz, pére a azézó é rouantélez Doué.

30. Hag ar ré-zivéza a vézó ar ré-genta har ar ré-genta a vézó ar ré-zivéza.

31. Enn deiz-zé é teüsz d'hé gavout hiniennou eüz ar Farizianed, ó lavaroud d'ézhan: Kéa-kuit, ha kerz ac'hann; rág Hérodéz a fell d'ézhan da laza.

32. Hag hén a lavaraz d'ézhö: It, ha livirid d'al louarn-zé; Chéü é kasann-kuit ann disoulou, hag é róann ar iéc'hed d'ar ré-glanv hirió ha war-c'hoaz, hag ann tréde deiz é vézin o kased-da-beann.

33. Koulskoudé réd eo d'in kerzoud hirió ha war-c'hoaz hag an-trónöz; rág eur Profed na dlé két béza lékéad d'ar maró er-méaz eüz a Jérusalem.

34. Jérusalem, Jérusalem, té pélini a táz ar Broféded, hag a labéz ar ré a zó kased d'id. péd gwéach em eüz-mé mennet strolla da vugalé, é-c'hiz ma stroll eul labous hé neiz dindán hé ziou-askel, ha né két felléd d'id?

35. Chéü hó ti a vézó lézed d'é-hoc'h dihentet. Rák hel lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz n'am gwélot mui, kén na zeüot da lavarout: Benniget ra vézó ann hini a zeü eun hanó ann Aotrou.

XIV. PENNAD.

1. JÉZUZ enn eunn deiz sabbat az éaz é ti eur Penn-déa eüz ar Farizianed, évid dibri bara, hag hi a arvesté anézh.

2. Ha chéü eunn dén klawgand ar c'hoenv a ioa dira-z-han.

3. Neüzé Jéruz a gomzar'oud Doktored al lézen, hag oud ar Farizianed, hag a lavaraz d'ézhö: Hag aotréed eo iac'haad ar ré-glanv é deiz ar sabbat?

4. Hag hi a davaz. Hógen hén ó véza krogéd é dourn ann dén-zé, a iac'héaz anézh, hag hén c'hasaz-kuit.

5. Goudé é lavaraz d'ézhö: Pé-hini ac'hannoc'h mar bé kouezet hé azen pé hé éjenn er puns, na den-jé két anézh, rák-tál da zeiz ar sabbat zó-kén?

6. Ha na hellent respouta né-trá ouc'h kément-zé.

7. Neüzé ó lakaad évez pénaos ar ré a ioa péded da zibri a zilénné al lec'hiou kenta ouc'h tsol, é tanévellaz ar barabolen-mam d'ézhö, ó lavarout:

8. Pa vézi péded da eunn eü-

redd, n'en em laka két el léac'h kenta ouc'h taol, gand aoun n'en em gashé é-touez ar ré bédet eunn dén a vrasoc'h stád éged-od ;

9. Ha na zeufé ann hini en deuz pédet ann eiz hag égilé, ha na lavarfé d'id : Rô al léac'h-zé da hóman ; n'az afez neuzé enn eur rusia el léac'h divéza.

10. Hôgen pa vézi pédet, kéa, hag en em laka el léac'h divéza, évit, pa zeui ann hini en deuz da bédet, ma lavaró d'id : Va miñoun, piñ uc'héloc'h. Neuzé é vézi meulet gand ar ré a vézô ouc'h taol gan-éz :

11. Rák piou-bennâg en om uc'hélaí a vézô izéléet ; ha piou-bennâg en em izélaí a vézô uc'héleét.

12. Lavaroud a réaz ivé d'ann hini en doa hé bédet : Pa réz eul lein, pé eur goan, na béd na da viñouned, na da vredeür, na da gérent, na da amézeien pinvidik ; gand aoun na bédchent ivé ac'hanod, ha na zistaolchend d'id ar péz hó deuz bét.

13. Hôgen pa réz banvez, péd ar béorien, ar ré-vac'hañ, ar ré-gamm, hag ar ré zall.

14. Hag euruz é vézi, dré n'hó deuz két péadrá da zisteürel d'id ; rák distaoléd é vézô d'id da adsav ar ré-wirion.

15. Unan euz ar ré a ioa ouc'h taol, ó véza klevet kément-sé, a lavaraz d'ézhan : Euruz eo ann hini a zebr bara é rouantélez Doué.

16. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Eunn dén a réaz eur goan vráz, hag a bédaz kalz a död.

17. Ha da bréd ar goan é kasaz hé vével da lavaroud d'ar ré a ioa bét pédet da zont, rák daré é oa pép trá.

18. Hôgen ann holl a zérouaz en em zigarézi, hag ar c'henta a lavaraz d'ézhan : Préned em euz eur c'henkiz, ha réd eo d'in mond d'hé wélout : da bídi a rann, didamall ac'hanoun.

19. Eunn all a lavaraz : Préned em euz pemp géó éjenned, hag

éz ann d'hó arnodi : da bídi a rann, didamall ac'hanoun.

20. Eunn all a lavaraz : Eur vréouéz em euz kémeret, hag ével-sé na hellann két mont.

21. Hag ar mével ó véza distróet a zanévellaz kément-man d'hé vestr. Neuzé ar penn-tí a zavaz droug ennan, hag a lavaraz d'hé vével : Kéa rák-tál er marc'halec'híou, hag é ruiou kéar ; ha digas aman ar ré-bour, hag ar ré-vac'hañ, hag ar ré-zall, hag ar ré-gamm.

22. Hag ar mével a lavaraz d'ézhan : Aotrou, ar péz éc'h euz gourc'hémenned a zó gréat, ha léac'h éz euz c'hoaz.

23. Hag ann Aotrou a lavaraz d'hé vével : Kéa dré ann benschou, hag a-béd ar girsier, ha laka ann död da zond-ébarz dré rédi, évit ma vézô leün va zí.

24. Hôgen lavaroud a rann d'éhoc'h pénaoz hini euz ar wazed-zé péré a zó galvet, na danvai va c'hoan.

25. Eul lód bráz a död az éa gant Jézuz : hag hén ó tistrei a lavaraz d'ézhó :

26. Mar teñ eur ré d'am c'ha-vout, ha na gass kéd hé dad, hag hé vamm, hag hé c'hreg, hag hé vugalé, hag hé vredeür, hag hé c'hoarézed, hag ivé hé vuez hé-unan, na hell két béza dikibi d'in.

27. Ha piou-bennâg na zoug kéd hé gross, ha na heñt kéd ac'hanoun, na hell két béza diskibi d'in.

28. Rák piou ac'hanoc'h, mar en défé c'hoant da vével eunn tour, na niverfé da genta war hé c'horrégez ann dispiñ a vézô réd da óber, évit gouzout mar en dévézô péadrá da beür-óber ;

29. Gand aoun, goudé m'en dévézô taoléd ann diazez, ha n'en dévézô két gellet peür-óber, na deufé ar ré holl a wéló kément-sé da óber-goab anézhaz,

30. O lavarout : Ann dén-man en doa désaouet sével eunn tour, ha n'en deuz két gellet hé beür-óber.

31. Pé piou eo ar roué péhini é

vond enn hent évid ober brézel oud eur roué all, na goun da genta enn hé c'horrégez, mar gell kerzout gant dék mil dén, a-éneb eur ré a zeñ d'hé ziarbenna gand ugent mil dén ?

32. Anéz, ha pa vé c'hoaz pell, é kas kannaded, hag é c'houlenn ar péoc'h.

33. Evel-sé piou-bennâg ac'hanoc'h ha na zilez két kémend en deñz, na hell két héza diskibl d'in.

34. Ar c'hoalen a zô mäd. Hôgen mar teñ ar c'hoalen da véza dizall, gant pétra é vézô hiliennet ?

35. N'eo mui mäd nag évid ann douar, nag évid ann teil; hôgen hé deñrel a r eur er-méaz. Ra zé-laoué néb en deñz diskouarn da zé-laoui.

XV. PENNAD.

1. HOGEN ar Publikaned hag ar bec'herien a dôstéé out-hañ; évid hé glevout;

2. Hag ar Farizianed, hag ar Skribed a grôzé, ô lavarout : Pérâg ann dén-zé a zigémer-hén péc'herien, hag a zebr gant-hô ?

3. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô ar barabolen-man :

4. Péhini ac'hanoc'h, mar en défé kant danvad, ha ma teñfé da goll unan anézhô, na lesché két ann naonték ha pevar-ugend all el léac'h-distrô, évit mond da glask ann hini a ioa dianket, bété m'en défé hé gavet ?

5. Ha goudé m'en deñz hé gavet, é laka anézhann laouen brâz var hé ziskoaz ;

6. Hag ô tond d'ar géar, é stroll hé viñouned hag hé amézeien, hag é lavar d'ézhô : En em laouénait gan-én, rák kaved em eñz ann danvad em boa kollet.

7. Lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz é vézô ivé muioc'h a laouénidigez enn énv évid eur péc'her péhini a rô pinijen, égéd évit naonték ha pevar-ugend dén gwirion, péré n'hô deñz két ézomm a binijen.

8. Pé Piou eo ar vaouez, mar é

défé dék péz-arc'hant, ha m' kolfé unan anézhô, ha na énaoufé két ar c'hleñzeur, ha na skubfé két ann ti, évid hé glask gant préder, bété ma é défé hé gavet ?

9. Ha goudé ma é deñz hé gavet, é stroll hé miñounézed hag hé amézégézed, ô lavarout : En em laouénait gan-én, rák kaved em eñz ar péz-arc'hant em boa kollet.

10. Evel-sé hell lavarann d'é-hoc'h, pénaoz é vézô laouénidigez é-touez ann Éled, pa zeñ eur péc'her hép-kén da ôber pinijen.

11. C'hoaz é lavaraz : Eunn dén en doa daou vab :

12. Hag ar iaouanka anézhô a lavaraz d'hé däd : Va zäd, rô d'in al loden zanvez a zigouéz d'in. Hag héñ a rannaz hé zanvez gant-hô.

13. Hag eunn nébeñd dervésiou goudé, ar mab iaouanka, ô véza dastumet kémend en doa, en em lékéaz enn hent évit mond étrézég eur vrô bell meurbéd, hag éno é tispinâz hé zanvez ô véva gant g-délez.

14. Ha pa en doé dispiñct kémend en doa, é c'hoarvézaz eunn naounegez vrâz er vrô-zé, hag é teñaz da ézommékaat.

15. Kuid éz éaz éta, hag en em lakaad a réaz é gôpr gand eunn dén eñz ar vrô. Hag hé-man hen kasaz enn eunn ti d'ézhan war ar méaz, évit maza ar môc'h.

16. C'hoantéed en divijé leñna hé gôf gand ar c'hlosou a zebré ar môc'h : ha dén na rôé d'ézhan.

17. Hôgen ô véza distrôed d'ézhan hé-unan, é lavaraz : A béd gôpraer zô é ti va zäd hag en deñz bara é leiz, ha mé a varv aman gand ann naoun ?

18. Sével a rinn, hag éz inn étrézé va zad, hag é livirion d'ézhan : Va zäd, péched em eñz a éneb ann énv hag enn da énep;

19. N'ounn két talvoudek pelloc'h da véza galved da vâb : va zigémer ével unan eñz da c'hôpraerien.

20. Hag é savaz, hag é teñaz étrézég hé däd. Hôgen pa édo c'hoaz pell, hé däd hen gwélaz, hag en

doé truez out-hañ; hag 't tirédek é lammaz d'hé c'houzouk, hag é pokaz d'ézhan.

21. Hag hé vâb a lavaraz d'ézhan: Va zâd, péc'hed em eûz a éneb ann énv hag enn da énep; n'ounn két talvoudek pelloc'h da véza galved da vâb.

22. Hôgen ann tâd a lavaraz d'hé vévellou: Digasit buan hé zaé genta, ha gwiskit-hi d'ézhan, ha likid eur walen ouc'h hé vjz, ha hou-tou enn hé dreid:

23. Digasid ivé al leûé lard, ha laizt-hén; debromp ha gréomb hanvez.

24. Râg ar mâb-man d'in a ioa marô, hag eo asbêvet: dianked oa, hag eo askavet. Hag en em lakaad a réjond de ôber hanvez.

25. Hôgen hé vap hêna a ioa er park: ha pa zistrôz ha pa dôstaaz ouc'h ann tî, é klevaz ar c'hân hag ar c'horol:

26. Hag é c'halvaz unan eûz ar vévellou, hag é c'houlennaz pétrâ é oa kément-sé.

27. Hag hé-man a lavaraz d'ézhan: Da vreûr a zô deûet, ha da dâd en deûz lazed al leûé lard, ô véza ma 'z eo distrôet iac'h.

28. War gément-sé é savaz droug enn-hañ ha na fellé kéd d'ézhan mond'ébarz. Hôgen hé dâd ô véza éad-er-méaz, en em lékéaz d'hé bidi.

29. Hag hé-man a respountaz, hag a lavaraz d'hé dâd: Chétu meur a vloaz zô sba émounn din-dân da c'hourc'hémennou, ha bis-koaz n'ounn tréménet dreist hini anézho: ha biskoaz n'éc'h eûz rôed eur c'havrik d'in, évid ôber hanvez gant va miñouned.

30. Hôgen kerkent ha ma eo deûed ar mâb-man d'id, pébini en deûz, debret hé zanvez gant gisti, éc'h eûz lazed évit-hañ al leûé lard.

31. Hag ann tâd a lavaraz d'ézhan: Va mâb, té a zô bépréd gan-ém, ha kément em eûz a zô d'id:

32. Hôgen réd é oa ôber hanvez hag en em laouénaat, râg ar breûr-man d'id a ioa marô, hag eo

asbêvet: dianked é oa hag eo askavet.

XVI. PENNAD.

1. JÉZUZ a lavaraz ivé d'hé ziskibled: Eunn dén pinvidik en doa eur mérer: hag hé-man a oé tamalled dira-z-hañ da véza trézet lé vadou.

2. Hag hén a c'halvaz anézhan, hag a lavaraz d'ézhan: Pétrâ a glevann-mé diwar da benn? Daskor kount d'in eûz da vérérez; râg hiviziken na helli mui méra va madou.

3. Hôgen ar mérer a lavaraz enn-hañ hé-unan: Pétrâ a rinn-mé, pa lamm va aotrou mérérez hé vadou digan-én? Na helfenn két laboura ann douar, ha rusia a rafenn ô korka.

4. Gouzouñ a rann pétrâ a rinn, évit, pa vézô lamet ar mérérez digan-én, ma tigémérind ac'hanoun enn hô ziez.

5. O véza éta galvet kómend hini a dlié d'hé aotrou, é lavaraz d'ar c'henta: Pégémend a dléez-té d'am aotrou?

6. Hag hén a lavaraz: Kant barazik éol. Hag hén a lavaraz d'ézhan: Kémer da léad, azez azé, ha skriv hanter-kant.

7. Da eunn all é lavaraz: Ha té, pégémend é tléez-té? Hag hé-man a lavaraz: Kant feûr gwiniiz. Hag hén a lavaraz d'ézhan: Kémer da skrid, ha skriv pevar-ugent.

8. Hag ann Aotrou a véûlaz ar mérer disléal-zé, dré m'en doa méret gant furnez: râk bugalé ar béd-man a zô furoc'h enn hô gwenn égét bugalé ar goulou.

9. Ha mé a lavar d'é-hoc'h: Grit miñouned d'é-hoc'h gant ar madou disléal, évit, pa zetod da gouéza, ma tigémérind ac'hanoc'h enn tel-tou hir-baduz.

10. Néb a zô léal enn traou dister, a zô léal enn traou brâz: ha néb a zô disléal enn traou dister, a zô disléal enn traou brâz.

11. Ma n'hoc'h két bét éta léal

er madou dialéal, piou a fisoù enn-hoc'h ar madou gwirion ?

12. Ha ma n'hoc'h két két léal er madou a-ziavéaz, piou a roi d'é-hoc'h ar péz a zô d'é-hoc'h ?

13. Dén é-béd na hell servicha daou aotrou : rak pé é kasaô unan, hag é karô égilé ; pé en em stagô oud unan, hag é faéo égilé. Na hellit két servicha Doué hag ann diaoul.

14. Hôgen ar Farizianed, pére a ioa tûd-piz, a glevé kément-sé, hag a réa goab anézhan.

15. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Évid-hoc'h-hu en em ziskouézit gwirion dirag ann dâd ; Doué a anavez hô kalonou : rag ar péz a zô uchel war ménoz ann dâd a zô eunn dra argaruz dirak Doué.

16. Al lézen hag ar Broféded a zô két kété Iann : adaleg ann amzer-zé rouantélez Doué a zô két prézeget ; ha pép hini a laka hé striv évit mond enn-hi.

17. Kentoc'h é tréménô ann éav hag ann douar, égét na vézô tennet eul lizéren eûz al Lézen.

18. Piou-bennag a gás-kuid hé c'hrég, hag a gémer euna all, a gouéz enn avoultriez : ha piou-bennag a zimez gand eur c'hrég kaset-kuit gand hé ozac'h, a gouéz enn avoultriez.

19. Béz' éz oa eunn dén-pinvidik, péhini a ioa gwisket a vouk hag a lien moan : hag é réa banvez bemdez gant mizou brâz.

20. Béz' éz oa ivé eunn dén-paour hanvet Lazar, péhini a ioa gourvézet ouc'h hé zôr, gôlôed a c'hôuliou,

21. Péhini en défé két c'hoant d'en em walc'ha gand ar bruzun a gouézé diwar daol ann dén-pinvidik, ha dén na rôé d'ézhan : hôgen ar châs a zeué, hag a lipé hé c'hôuliou.

22. Hôgen c'hoarvezoud a réaz pénaoz é varvaz ann dén-paour, hag é oé douget gand ann Eled é askré Abraham. Ann dén-pinvidig a varvaz ivé, hag é oé liémet enn ifera.

23. Hôgen pa édo enn enkrez, é savaz hé zaou-lagad, hag é wé-laz Abraham a-bell, ha Lazar enn hé askré.

24. Hag hén eunn eur c'harma lavaraz : Tâd Abraham, az péz trupéz ouz-in ; kâs Lazar, évit ma lakai penn hé viz enn dour, ha ma freskai va zéôd ; rag gwall enkrézed ouon er flamm-man.

25. Hag Abraham a lavaraz d'ézhan : Va mab, az péz koun pénaoz éc'h eûz két da vadou enn da vuez, ha pénaoz Lazar n'en deûz két némét pouanio : hôgen bréman hén a vézô dizoaniet, ha té a vézô enkrézet.

26. Hag é kément-sé holl, éz eûz eur poull brâz étre ni ha c'houi : enn hévélep doaré na bellé hini mond ac'hann étrézég enn-hoc'h, na doué amaz a-les-sé.

27. Hag ann dén-pinvidik a lavaraz d'ézhan : Va zâd, da bidi a rann d'hé c'hâs da di va zâd ;

28. Rag pém breûr em eûz : évit ma testéniô kément-man d'éz-hô, gand zoun na zeûfend ivé hô-unan el léoc'h enkrézet-man.

2. Hag Abraham a lavaraz d'ézhan : Moizes hag ar Broféded hô deûz, sélaouent anéz-hô.

30. Nann, émé-z-han, tâd Abraham ; hôgen mar d-a unan eûz ar ré-varô d'hô c'havout, é raint pinijen.

31. Abraham a lavaraz d'ézhan : Ma na zélaouent na Moizes nag ar Broféded : na grédinat két ken né-beût, ha pa zafé unan eûz a douez ar ré-varô.

XVII. PENNAD.

1. HA Jézuz a lavaraz d'hé ziskibled : Réd eo é testéfé gwall skouériou : hôgen gwa d'ann hini eûz a béhini é testont.

2. Gwelloc'h é vé d'ézhan é vé staged ouc'h hé gouzoug eur méan mithin, hag é vé taoled er môr, égét ma rôfé gwall skouér da unan eûz ar vugaligou-man.

3. Likid évez ouz-hoc'h. Mar en deûz péc'hed da vreur enn da énoç,

tamall anézhaz : ha ma en deûz keûz, distaol d'ézhan.

4. Ha mar péc'h enn da énep seiz gwéach enn deiz, ha mar tistrô seiz gwéach enn deiz d'az kavout, enn eul lavarout : Keûz em eûz ; distaol d'ézhan.

5. Hag ann Ébestel a lavaraz d'ann Aotrou : Kresk hor feiz-ni.

6. Hôgen ann Aotrou a lavaraz : Ma hô pé feiz ével eur greûnen zézô, hag é lavarfac'h d'ar wézen-vouar-zé : En em zic'hrisienn, ha léa d'en em blanta er môr ; senti a rajé ouz-hoc'h.

7. Piou ac'hanoc'h ma en deûz eur mével oc'h ara pé ô vesa, a lavarfé d'ézhan pa eo distrô eûz ar park : Kéa râk-tâl, hag en em laka oc'h taol ;

8. Ha na lavarfé két kentoc'h d'ézhan : Aoz koan d'in, en em c'hou-ritz, ha servich achanoun, bété ma em bézô debret hag évet ; ha goudé-zé é tebri hag éc'h évi ?

9. Ha n'en dévézô kéd a drugarez d'ar mével-zé, mat gra kément ha m'en deûz gourc'hémennet d'ézhan ?

10. Na grédann két. Ével-sé c'houi ivé, p'hô pézô gréat kémend ha ma zô gourc'hémennet d'é-hoc'h, liviuit : Mévelioud didalvez omp : kémend hor boa da ôber, hon eûz gréat.

11. Eunn deiz pa 'z éa da Jérusalem, é tréméné Jéruz dré greiz Samari hag ar Galiléa.

12. Ha pa 'z éa ébarz eur voure'h, é oé diarbennet gant dék dém lovr, pére en em zalc'hé a bell ;

13. Hag ô sével hô mouéz, a lavaré : Mcstr, az péz truez ouz-omp.

14. Pa wélaz anézhô, é lavaraz : Id, hag en em ziskouézid d'ar véleien. Ha pa 'z éjont é oent iac'héet.

15. Hôgen unan anézhô, ô wélout pénaoz é oa paréet, a zistrôaz war hé c'hiz, hag a veûlaz Doué gand eur vouéz gré ;

16. Hag en em daolaz oud hé dreid, oc'h hé drugaréaat : hag hé-man a ipa eur Samaritan.

17. Neûzé Jéruz a lavaraz : Ha né d-eo két bét iac'héet ann dég holl ? Péléac'h éma ann naô all ?

18. N'eûz két bét kaved hini a gément a vé distrôet, hag en défé meûlet Doué, néméd ann diavé-siad-man.

19. Ha Jéruz a lavaraz d'ézhan : Saô, ha léa, da feiz en deûz da iac'héet.

20. Ar Farizianed ô véza goulenned digant-han peûr é teûjé rouantéléz Doué, é respoutaz d'érhô ô lavarout : Rouantéléz Doué na zeûi két enn eunn doaré arwéruz.

21. Ha na vézô két lavaret : Éma aman, pé éma azé. Râk chétu éma rouantéléz Doué enn hô kreiz.

22. Neûzé é lavaraz d'hé ziskibled : Dond a rai eunn amzer é péhini hô pézô c'hoant da wéloud unan eûz a zeisiou Mâb ann dén, ha n'hen gwélot két.

23. Hag hi a lavarô d'é-hoc'h : Éma aman, pé éma ahont. N'az it kéd di, ha na heûsit kéd anézhô.

24. Râg é-c'hiz ma teû eul luc'héden da lugerni eûz a eur penn d'ar penn all eûz ann énv ; ével-sé é teûi Mâb ann dén enn hé zeiz.

25. Hôgen arak neûzé eo réd d'ézhan gouzanvi kalz ha béza distaollet gand ar wenn-man.

26. Hag é-c'hiz ma co c'hoarvézet é deisiou Noé, ével-sé é c'hoarvézô da zeisiou Mâb ann dén.

27. Ann dùd a zebré hag a évé : dimizi a réant hag é réant dimiziou bétég ann deiz m'az éaz Noé enn arc'h : hag al livaden a zéaz, hag a gasaz ann holl gant-hi.

28. Hag é-c'hiz ma c'hoarvézas ivé é deisiou Lot : ann dùd a zebré hag a évé, a bréné hag a werzé, a blanté hag a zavé tiez :

29. Hôgen enn deiz m'az éaz Lot er-méaz eûz a Zodoma, é glaciâz tân ha soufr eûz ann énv, hag a gasaz ann holl gant-hô.

30. Ével-sé é c'hoarvézô ivé pa en em ziskouézô Mâb ann dén.

31. Enn heur-zé, néb a vézô war hé dôen, hag hé listri enn ti, na

ziskennet két évid hô c'hémérout ;
ha néb a vézô er park na zistrôet
kéd ivé war hé giz.

32. Hô pézet kouna eûz a c'hreg
Lot.

33. Piou-bennâg a fellô d'ézhan
savétei hé vuez, hé c'hollô : ha piou-
béunâg hé c'hollô a zavétéô aué-
zhi.

34. Hel lavaroud a rann d'é-hoc'h
pénaoz enn nôz-zé, eûz a zaou a
vézô enn eur gwélé, unan a vézô
kéméret, hag égilé a vézô lézet :

35. Eûz a ziou a vézô ô vala ké-
vret, unan a vézô kéméret, hag
ébén a vézô lézet. Eûz a zaou a
vézô enn eur park, unan a vézô
kéméret, hag égilé a vézô lézet.

36. Hag hi a respountaz hag a
lavaraz d'ézhan : E péleac'h, Ao-
trou ?

37. Hag héna a lavaraz d'ézhô :
E péleac'h-bennâg ma vézô ar c'horf,
éno en em strollô ann éred.

XVIII. PENNAD.

1. LAVAROUUD a réaz ivé ar
barabolen-man d'ézhô, évid dis-
kouéza pénaoz eo réd pidi hépréd,
hag héb éhana,

2. O lavarout : Béz' éz oa eûr
Barner enn eur géar, ha na zoujé
kéd Doué, ha n'en doa aoun é-béd
râg ann dût ;

3. Béz' éz oa ivé eunn intanvez
er géar-zé, hag a zeûaz d'hé ga-
vout, ô lavarout : Kastiz va éné-
bour.

4. Hag é-pâd pell-amzer na fel-
laz kéd d'ézhan hé ôber. Hôgen
goudé-zé é lavaraz enn-han hé-unan :
Pétra-bennâg na zoujann kéd Doué,
ha n'em eûz aoun é-béd râg ann
dût,

5. Koulskoudé, ô véza ma teû
ann intanvez-zé da heskina ac'han-
noun, é kastizinn hé énébour, gand
aoun na zebfé enn-divez da vézé-
kaad ac'hanoun.

6. Neûzé ann Aotrou a lavaraz :
Klevit pétra a lavar ar barner dis-
léal.

7. Hôgen ha Doué na gastizô két
énébourien hé zent, pére a léna

out-han nôz-deiz, hag habaskded em
dévézô enn hô c'hésvet ?

8. Hel lavaroud a rann d'é-hoc'h
pénaoz é kastizô hép-dalé hô éné-
hourien. Hôgen pa zeûi Mâb ann
dén, ha c'houi a venn pénaoz é
kavô feiz war ann douar ?

9. Lavaroud a réaz ivé ar bara-
bolen-man da hiniennou, pére a
fisié enn-hô hô-unan é-c'hiz tud gwir-
ion, hag a réa faé eûz ar ré all :

10. Daou zéu a biñaz enn temp
évit pidi : unan a ioa Farizian, hag
égilé Publikan.

11. Ar Farizian oc'h en em zer-
c'hel enn hé zâ, a bédé ével-honn
enn-han hé-unan : Va Doué, da
drugarékaad a rann ô véza n'ouun
kéd ével ar ré all eûz ann dût,
pére a zô laéroun, disléal, hag
avoultrerien : na zô-kén ével ar
Publikan-man.

12. Diou wéach ar zizun é iunann :
ann déog a róann war gémend
em eûz.

13. Hag ar Publikan oc'h en em
zerc'hel a bell, na grédé két sével
hé zaou-lagad étrézég ann énv :
hag é skéé war boull hé galoun,
ô lavarout : Va Doué, az péz truez
ouz-ion-mé péc'her.

14. Hel lavaroud a rann d'é-
hoc'h pénaoz hé-man a zistrôid
diskarg d'hé di, hag égilé na rai
két : râk piou-bennâg en em uc'héla
a vézô izéléet : ha piou-bennâg en
em izéla a vézô uc'héléet.

15. Neûzé é oé kased d'ézhan
bugaligou, évit ma lakajé hé za-
ouarn war-n'ézhô. Hôgen hé zis-
kibled pa weljond anézhô en em
lékéaz d'hô c'hrôza enn eunn doaré
dichék.

16. Ha Jézuz a c'halvaz anézhô
war-drô d'ézhan, hag a lavaraz d'hé
ziskibled : List ar vugaligou da zond
d'am c'havout, ha na virit kéd
out-hô ; râk rouantélez Doué a zô
évid ar ré a zô hésvet out-hô.

17. E-gwirionez hel lavarann d'é-
hoc'h ; piou-bennâg na zigéméro
két rouantélez Doué ével eur bugel
bihan, n'az ai kéd ébarz.

18. Ha chétu eur prins a zebaz hag a lavaraz d'ézhan : Aotrou mad, oc'h ober pétrá em bézô-mé ar vuez peür-baduz ?

19. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pérâg am galvez-té mad ? Doué hép-kén a zô mad.

20. Ar c'hourc'hémennou a anavezéz : Na lazi két : Na avoultri két : Na laéri két : Na zougi két a fals testéni : Enor da dâd ha da vamm.

21. Hag hén a lavaraz : Mired em euz kément-sé adalek va iaouankiz.

22. Jézuz ô véza hé glevet , a lavaraz d'ézhan : Eunn dra éc'h euz c'hoaz da ober : gwerz kémand éc'h euz , ha rô-hén d'ar béorien , hag ez pézô eunn tenzor enn énv : ha deuz , hag heul ac'hanoun.

23. Hé-man pa glevaz kément-sé a oé glac'haret brâz ; râk pinvidik brâz é oa.

24. Hôgen Jézuz pa hen gwélaz dedet trist , a lavaraz : Pégen diez eo da eunn dén pinvidik mond é rouantélez Doué !

25. Râg esoc'h eo da euz c'hanval treménoud dré graouen eunn nadoz , égéd da eunn dén pinvidik mond é rouantélez Doué.

26. Hag ar ré a zélaoué anézhan a lavaraz : Piou éta a hellô béza salvet ?

27. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Ar péz a zô dic'halluz d'ann dâd , a zô galluz da Zoué.

28. Hôgen Per a lavaraz d'ézhan : Évid-omp-mi hon euz dilézet pép-trá , hag hon euz da heñleit.

29. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h pénaoz dén na zilézô hé dt , pé hé dâd hag hé vamm , pé hé vreù-deür , pé hé c'hreg , pé hé vugalé , évit rouantélez Doué ,

30. Ha n'en dévezô enn amzer-man kalz ouc'h-penn , hag enn amzer da zont ar vuez peür-baduz.

31. Neuzô Jézuz a geméraz gant-han ann daouzék , hag a lavaraz d'ézhô : Chétu éz éomp da Jérusalem , ha kémand a zô bét skri-

vet gand ar [Broféded diwar-benn Mâb ann dén a vézô sévenet.

32. Râk lékéat é vézô étré daouarn ar Jentiled , pére a rai goab anézhan , a skourjékô anézhan hag a skópô out-han :

33. Ha goudé béza hé skourjézet , é lazind anézhan , hag ann trédé deiz é savô a varô da véô.

34. Hag hi na boellé nétrá euz a gément-sé ; al lavar-zé a oa kuzet d'ézhô , ha na wient két pétrá a fellé d'ézhan da lavarout.

35. Ha pa édo tóst euz a Jériko , eunn dén dall a ioa azézet war ann heul , hag a c'houlenné ann aluzen.

36. Ha pa glevaz ar bobl ô treménout , é c'houlennaz pétrá é oa kément-sé.

37. Hag hi ja lavaraz d'ézhan pénaoz é treméné Jézuz a Nazaret.

38. Hag hén en em lékéaz da c'harmi , ô lavarout : Jézuz , mâb David , az péz truez ouz-in.

39. Hag ar ré a iéa a-raok a grôzé anézhan évid hé lakaad da dével. Hôgen hén a c'harmé c'hoaz kréoc'h , ô lavarout : Mâb David , az péz truez ouz-in.

40. Hôgen Jézuz ô véza arzaouet , a c'hourc'hémennaz he gás d'ézhan. Ha pa dôstaaz , é c'houlennaz digant-han :

41. Pétrá a fell d'id é rajenn évid-od ? Hag ann dén dall a lavaraz d'ézhan : Aotrou , gra ma wélinn.

42. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Gwél , da feiz ep deuz da zavétéet.

43. Ha râk-tâl é wélaz , hag éc'h heñlié Jézuz ô vedli Doué. Hag ann holl bobl ô wélout kément-sé a vedlaz Doué.

XIX. PENNAD.

1. JÉZUZ ô véza éat é Jériko a dréméné dré géar.

2. Ha chétu eunn dén hanvet Zakéuz péhini a ioa da benn d'ar Publikaned , hag a ioa pinvidik ,

3. En doa c'hoant da wélout Jézuz ha d'hé anaout : ha na hellé két , dré ann abek d'ann engroez , râg gwall vihan é oa.

4. En em lakaad a réaz da rédek hag é piñaz war eur wézen zikomor évid hé wéleout : rak dré éno é tié tréménout.

5. Ha pa zeñs Jéruz el léac'h-zé, é savaz hé zaou-lagad hag é wélaz anézhaz ; hag é lavaraz d'ézhan : Zakéuz, diskean rak-tál ; rak réd eo d'in hirió mond da choum enn da di.

6. Hag héna ziskennaz rak-tál, hag a zigéméraz Jézuz gant laouénidigez.

7. Ha pa wélaz ann holl kément-sé, é sorochent, ó lavarout : É-ti eur péc'her eo éad da choum.

8. Hógen Zakéuz, oc'h en em zerc'hel dirag ann Aotrou, a lavaraz d'ézhan : Chétu, Aotrou, é róann ann hanter euz va madou d'ar béorien : ha mar em euz gréat gaou ouc'h unan-bennag, é tistao-linn d'ézhan péder gwéach kémeñd all.

9. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Ar zilvidigez a zó bet rôed hirió d'ann ti-man ; dré m'az eo ivé hé-man mab da Abraham.

10. Rak Mab ann dén a zó deñt évit klaskout hag évit savétei ar péz a ioa kollet.

11. O véza ma silaoué ann d'ud-zé kément-sé gant striv, é lavaraz c'hoaz eur barabolen, dré m'az oa tót da Jérusalem, ha ma venent pénaoz rouantélez Doué en em ziskouézché abars némeñr.

12. Lavaroud a réaz 'ta d'ézhó : Eunn dén nobl az éaz enn eur vro bell évit kémerout eur rouantélez évit-han, hag évit dont-kuñt goudé.

13. Hag ó véza galvet hé zék nével, é róaz d'ézhó dék péz arc'hant, hag é lavaraz d'ézhó : Likid ann arc'hant - zé da c'hounid, kén na zistróinn.

14. Hógen t'ud hé vro a gaeé anézhaz ; hag é kaschoñt kannaded war hé lerc'h, évit lavaroud d'ézhan : Na fell kéd d'é-omp é vé hé-man hor roué.

15. Hag é tristróaz goudé béza digéméret hé rouantélez : hag é c'hourc'hémennaz gervel ar véteñlou da

béré en doa rôed hé arc'hant, évit gouzout pégément en doa gounezet pép-hini.

16. Hógen ar c'henta a zeñs hag a lavaraz : Aotrou, da béz arc'hant en deuz gounezéd dég all.

17. Hag hé aotrou a lavaraz d'ézhan : Braó, mével mad, dré m'az oud bet léal war nébeud a drá, ez pézò gailoud war zék kéar.

18. Eunn all a zeñs hag a lavaraz : Aotrou, da béz arc'hant en deuz gounezet peñb all.

19. Hag ann Aotrou a lavaraz da hé-man : Ha té, ez pézò gailoud war bemp kéar.

20. Eunn all a zeñs hag a lavaraz : Aotrou, chétu da béz arc'hant, em euz lékéat enn eunn tamm lien.

21. Rag aoun em euz bet raz-od, dré m'az oud eunn dén garó : kémeroud a réz ar péz n'éch euz két rôet, médi a réz el léac'h é péhini n'éch euz kéd hadet.

22. Hé Aotrou a lavaraz d'ézhan : Dré da c'hénou da-unan, é vannann ac'hanod, mével fall : té a wié pénaoz ounn eunn dén garó, pénaoz é kémerann ar péz n'em euz két rôet, ha pénaoz é védann el léac'h é péhini n'em euz kéd hadet :

23. Pérág éta n'éch euz-té két lékéat va arc'hant war daol ar wercz, évit, pa zistrójeñn, ma hé denjeñn gant kampi ?

24. Hag é lavaraz d'ar ré a ioa éno : Tennit digant-han ar péz arc'hant en deuz, ha róit-hém d'ann hini en deuz dék péz arc'hant.

25. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Aotrou, dék péz arc'hant en deuz.

26. Hógen, émé-s-han, mé a lavar d'é-hoc'h pénaoz da gémeñd en deuz é vézò rôet, hag é founnó : hógen da nép n'en deuz két, é vézò lamet digant-han kémeñd en deuz.

27. É-kéñvet va énébourien pére né két fellet d'ézhó é vijenn da roué d'ézhó, digasit-hó aman, ha lazit-hó dira-z-oun.

28. Hag ó véza lavaret kément-sé,

é piñaz da Jérusalem, ô vond a-raog ar ré all.

29. Ha pa dôstajend out Bêtfajé hag out Bétania, war ar méuez a c'haleur Olived, é kasaz daou eûz hé ziskibled,

30. Hag é lavaraz d'ézhô : Id d'ar vourc'h a zô râg-énep d'éhoc'h ; ha pa viod éad enn-hi, é kéfot eunn azen iaouank stâg, war béhini n'eo c'hoaz piñed dén; distagit-hén ha digasit-hén d'in.

31. Ha ma lavar eur ré d'éhoc'h : Pérâg é tistagit-hu hen-nez ? Livirid d'ézhan : Dré ma en deûz ann Aotrou ézomm anézhan.

32. Ar ré a gasé az éaz éta, hag a gavaz ann azen iaouank é-c'hiç m'en doa lavared d'ézho.

33. Hôgen pa zistagent ann azen, bé berc'henned a lavaraz d'ézhô : Pérâg é tistagit-hu ann azen iaouank-zé ?

34. Hag hi a lavaraz : Dré m'en deûz ann Aotrou ézomm anézhan.

35. Hag é tigaschond anézhan da Jéruz. Ha goudé béza taolet hô didad war ann azen, é lékéjont Jéruz war-n'ézhan.

36. Ha dré m'az éa, é skiñé ann d'ôd hô didad war ann hent.

37. Hôgen pa dôstéé eûz a ziskenn ménex Olived, ann holl ziskibled laouen brâz a zérouaz meûli Doué a bouéz-penn eûz ann holl vuzudou hô doa gwélet,

38. O lavarout : Benniget ra vézô ar roué a zeû enn hanô ann Aotrou : péoc'h enn énv, ha gloar enn uc'héla euz ann énvou.

39. Neûzé hiniennou eûz ar Farnizaned pére a ioa é-touez ar bobl, a lavaraz d'ézhan : Mestr, krôz da ziskibled.

40. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Hel lavaroud a rann d'éhoc'h pénaoz ma tâv ar ré-mañ, ar vein hô-unan a c'harmô.

41. Ha pa dôstéé, ha pa wélaz kéar, é léwvaz war-n'ézhi, ô lavarout :

42. Ma anavézchez enn deiz-mañ ar péz a bell digas ar péoc'h d'id :

hôgen bréma kément-sé a zô ku-zed d'as daou-lagad.

43. Râk dond a rai eunn amzer war-n-od, é péhini da énébourien a rai kleûsiou war-drô d'id, hag a strôbô ac'hanod, hag a strizô ac'hanod a bép tû :

44. Da ziskara'raimé d'ann douar, té hag ar vugalé a zô enn-od, ha na lézint két méan war véan ; ô véza n'éc'h eûz kéd anavézet ann amzer eûz da wéladen.

45. Hag ô véza éad enn templ, é téraouaz kâs-kuft ar ré a werzé hag ar ré a bréné,

46. O lavaroud d'ézhô : Skrived eo : Va zi a zô ti ar bédén. Ha c'houi hoc'h eûz gréad anézhan eur c'héd laéroun.

47. Ha bemdéz é kélenné enn templ. Hôgen Prinsed ar véleien, ar Skribed, ha Pennou ar bobl a glaské ann darvoud d'hé golla.

48. Ha na gavent nétrâ da ôber enn hé énep ; râg ann holl bobl a ioa souézet brâz oc'h hé glevout.

XX. PENNAD.

1. UNAN eûz ann deision-zé, pa édo ô kélenna ar bobl enn templ, hag ô prézégi ann aviel, Prinsed ar véleien, ar Skribed hag ann Hénaoured en em strollaz,

2. Hag a lavaraz d'ézhan : Lavar d'é-omp gant pé c'halloud é réz kément-sé, pé piou en deûz rôed d'id ar galloud-zé ?

3. Hôgen Jéruz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eur gér a c'houlenninn ivé digan-é-hoc'h. Respountid d'in :

4. Bades Iann, hag hén a zeûé eûz ann énv, pé eûz ann d'ôd ?

5. Hag hi a venné ean-hô hônnan, ô lavarout : Ma lévéromp eûz ann énv, é lavarô : Pérâg éta n'hoc'h eûz-bu két kréded d'ézhan ?

6. Hôgen ma lévéromp eûz ann d'ôd, ann holl bobl a labézô ac'hanomp ; râk kridi a réont évit-gwir pénaoz Iann a ioa eur Profed.

7. Hag hi a respountaz pénaoz na wient kéd a boléac'h é teûé.

8. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ha mé na livirian kéd d'é-hoc'h gant pé c'halloud é rann kément-sé.

9. Neuzé é térouaz lavaroud d'ar bobl ar barabolen-mañ : Eunn dén a blantaz eur winien, hag a rôaz anézi hé gôbr da labourerien, hag az éaz enn eur vrô bell évit pell amzer.

10. Pa oé deüed ann amzer, é kasaz eur mével étrézég al labourerien, évit ma rôjend d'ézhan frouez hé winien. Hôgen ar ré-mañ goudé béza hé gannet, hé c'hasaz-kuit hép rei nétra d'ézhan.

11. Eur mével all a gasaz d'ézhô. Hôgen hi, goudé béza ivé hé gannet, ha gréad d'ézhan meür a zismégans, hé c'hasaz-kuit hép rei nétra d'ézhan.

12. Eunn trédé a gasaz : Hag hi, goudé béza hé c'houllet hé c'hasaz ivé kuit.

13. Hôgen Aotrou ar winien a lavaraz : Pétrâ a rinn-mé? Kâs a rinn va Mâb kér d'ézhô : martézé, pa hen gwélin, é toujind anézhan.

14. Hôgen al labourerien pa wéljond anézhan, a vennaz enn-hô hô-unan ; ô lavarout : Hé-mañ eo ann her, lazomp-hé, hag hé zigwéz a vézô d'é-omp.

15. Hag ô véza hé daolet enn tû all d'ar winien, é lazjond anézhan. Pétrâ éta a rai d'ézhô Aotrou ar winien?

16. Dond a rai, hag é kollô al labourerien-zé, hag é roi hé winien da labourerien all. Prinsed ar véleien ô véza klevet kément-sé, a lavaraz d'ézhan : Doué ra virô.

17. Hôgen Jézuz ô selloud out-hô a lavaraz d'ézhô : Pétrâ éta eo ann dra-mañ a zô skrivet : Ar méan a zô hét distaolet gand ar ré a zavé ann ti, a zô deüed da véza ar méan kenta eüz ar c'horn.

18. Piou-bennâg a gouézô war ar méan-zé a vézô brevet ; hag ann hini war béhini é kouézô a vézô friket.

19. Prinsed ar véleien hag ar Skribed hô doé c'hoant da gregi enn-hañ enn heur-zé ; râg anavézed hô

doa pénaoz en doa danévellet ar barabolen-zé enn hô énep : hôgen aoun hô doa râg ar bobl.

20. Hag ô lakaad évez out-hañ, é kaschond d'ézhan tûd péré a zozaz spiou d'ézhan, a géméraz doaré tûd gwirion, évid hé géméroud enn hé gomaïou, évid hé lakaat goudé étre daouarn ar penn-kéar, ha méter ar vrô.

21. Hag é réjond eur goulenn d'ézhan, ô lavarout : Mestr, gouzoud a réomp pénaoz é komtez hag é teskez gant gwirionez, ha pénaoz n'éc'h eüz azaouez é-béd évid dén, hôgen é teskez hend Doué er wirionez :

22. Ha réd eo d'é-omp rei ar gwir da Gézar, pé n'eo két réd?

23. Hôgen Jézuz péhini a wélé hô zouellérez, a lavaraz d'ézhô : Pérâg é temptit-hu ac'hanou?

24. Diskouézid d'in eunn diner. Eüz a biou en deüz ann hévéle digez hag ar skrid? Hag hi a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Eüz a Gézar.

25. Hag héna a lavaraz d'ézhô : Distaoled da Gézar ar péz a zô da Gézar, ha da Zoué ar péz a zô da Zoué.

26. Ma na heljont két tamalloud hé lavar dirâg ar bobl : hag ô véza souézet brâz oc'h hé glevout, é tachont.

27. Neuzé hiniennou eüz ar Soduséd péré a nac'h é savché ann dûd a varô da véô, a zeüaz d'hé gavout, hag a réaz eur goulenn out-hañ,

28. O lavarout : Mestr, Moizes en deüz skrivet d'é-omp, pénaoz mar marv eunn dén, ha ma na lez kéd a vugalé, é tlé dimézi hé vreür da c'hrég hé-mañ, évit ma tigasô hâd d'hé vreür.

29. Hôgen seiz breür a ioa : hag ar c'henta a géméraz eur c'hrég ; hag a varvaz héb bugalé.

30. Ann eil a ziméaz gant-hi, hag a varvaz hép mab.

31. Ann trédé a ziméaz gant-hi, hag ar ré all goudé, hag ar seiz holl a varvaz hép lézel hâd.

32. Enn-divez-holl ar c'hreg a varvaz ivé.

33. Pa zavó éta ann d'éd eúz a varó da véó, eúz a péhini eúz ar ré-man é vézó-hi grég? Rág hó seiz int bed dimézet d'ézhi.

34. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhó : Bogalé ar béd-man a gémer gra-gez, hag ar gragez a gémer gwazed:

35. Hógen ar ré a vézó kavet dellézeg eúz ar béd all, pa zeúi ann dazorc'hidigez, n'hó dévézó kéd a c'hragez, nag ar gragez a wazed.

36. Rák na hellint mui mervel : hével é vézind ouc'h ann Éled, hag ó véza mipien ann dazorc'hidigez, é vézint mipien da Zoué.

37. Hógen é-kénver dazorc'hidigez ar ré-varó, Moizez hen diskouéz hé-unan er vóden, pa c'halv ann Aotrou Doué Abraham, ha Doué Izak, ha Doué Jakob.

38. Rák Doué, né kéd Doué ar ré-varó, hógen Doué ar ré-véó : rág ann holl a zó béd dira-z-han.

39. Hógen hiniennou eúz ar Skribed a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, lavaret mád éc'h eúz.

40. Ha na grédchont mui óber goulenn é-béd out-han.

41. Hógen Jézuz a lavaraz d'ézhó : Pérág é lévéréur pénaoz eo ar C'hris máb da Zavid?

42. Pa eo gwir pénaoz David hé-unan a lavar é levr ar Salmou : Ann Aotrou en deúz lavared d'ann Aotrou : Azez war va dourn déou,

43. Bété ma likiunn da énébounrien da skabel d'az treid.

44. Mar galv éta David hé-unan anézhán hé Aotrou, pénaoz ef-hén hé váb ?

45. Neúzé é-pád ma sélaoué ann holl bobl, é lavaraz d'hé ziskibled :

46. Diwallid ouc'h ar Skribed, pére a fell d'ézhó kerzout gant saéou lótek ; a gár kaout stouou er mar-c'hallec'h, béza azézed er c'hadoriou kenta er sinagogou, ha béza gourvézed war ar gwéléou kenta er banvésiou ;

47. Pére a zismantr tiez ann in- a vézed, war zigurez ma réont pé-

dennou htr. Ar ré-zé hó dévézó eur varnédigez wasoc'h.

XXI. PENNAD.

1. EUR wéach Jézuz a zellé ouc'h ar ré binvidik pére a daolé hó aluzennou er c'héf.

2. Gwéléoud a réaz ivé eunn intanvez baour péhini a lékéaz daou bézig arc'hant enn-han.

3. Hag é lavaraz : É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz ann intanvez baour-zé, é deúz lékéat muioc'h égéd ar ré all.

4. Rág ar ré-zé holl hó deúz gréat rôou da Zoué diwar ar péz a founné d'ézhó : hógen hou-man é deúz rôéd eúz hé diénez kéمند é dòa évid hé buézegez.

5. O véza ma lavaré hiniennou d'ézhan pénaoz ann templ a oa savet gant mein kaer, ha kinklet gant rôou pinvidik, é lavaraz d'ézhó :

6. Dond a rai eunn amzer é péhini kéمند a wélit aman a vézó dismantret, ha na joumó két méan war vean.

7. Neúzé é réjond ar goulenn-man digant-han : Mestr, peür é c'hoarvézó kéمند-sé, ha pé arvéz a vézó, pa zinéai ann traou-zé ?

8. Ha Jézuz a lavaraz : Likid évez na deúfé dén d'hó touella ; rák kalz a zeúi em hanó, ó lavarout : Mé eo ar C'hris ; hag ann amzer a zó tóst : n'az it két 'ta war hó lerc'h.

9. Hógen pa glevot komza eúz a vrézeliou, hag eúz a zispac'hiou, na spountit két. Réd eo é teúfé kéمند-sé da genta, hógen na vézó két kerkent ann divez.

10. Neúzé é lavaraz d'ézhó : Sével a rai pobl out pobl, ha rouantélez out rouantélez.

11. Ha béz' é vézó é métr a léac'h krenou douar, ha bosennou, ha naounégéou, hag é vézó gwélet enn énv traou spountuz hag arwésiou direiz.

12. Hógen a-raog ann holl draou-zé é krogind enn-hoc'h, hag éc'h beskinint ac'hanoc'h, é kasint ac'hanoc'h enn hó sinagogou hag er ba-

c'hiou, ha dirâg ar roued hag ar rémerien, ena abek d'am hanô :

13. Hag ann dra-zé a dalvézô d'é-hoc'h da desténi.

14. Likid éta enn hô kalounou pénaoz na dléot két kouna araok é pé doaré é respountot.

15. Râk rei a rina va-unan d'é-hoc'h eur génou hag eur furnez out péhini hoc'h holl énéhourien na hellint két ôber penn, ha na hellint két da zislavarout.

16. Hôgen c'houi a vézô gwerzet gand hô tôd, gand hô prédeûr, gand hô kérent, gand hô miñouned, ha lôd ac'hanoc'h a vézô kased d'ar marô :

17. Ha c'houi a vézô kaséet gand ann holl enn abek d'am hanô :

18. Koulskoudé na vézô két kollet eur vléven eûz hé penn.

19. Enn hoc'h habaskded é piaout hoc'h énéou.

20. Hôgen pa vélot eunn armé ô kelc'hia Jérusalem, gwézit neûzé pénaoz eo tôst hé dismantr.

21. Neûzé ar ré a vézô é Judéa, éant war ar ménésiou : ar ré a vézô é kreiz ar vrô, r'az aint-kult : hag ar ré a vézô war hé drô, n'az aint két enn-hi :

22. Râk neûzé é vézô deisiou ar venjans, évit ma vézô sévénet kément a zô skrivet.

23. Hôgen gwa ar c'hrages vrazez hag ar magérézed enn deisiou zé. Râk brâz é vézô ar gwask war ann douar, ha brâz ar vuanégez a gouézô war ar bobl-zé.

24. Dindân ar c'hlézé é vézint lazet : hag é vézint kased da sklaved enn holl vroïou ; ha Jérusalem a vézô faéet gand ar boblou, bété ma vézô leûnié amzer ann dudou.

25. Arwésiou a vézô enn héol, el loar hag er stéred ; hag enn douar é vézô eunn eskrez brâz é-touez ann dudou, gand ann trouz a râ ar môr, hag bé gommou.

26. Ann dâd a zizec'hô gand ar spout, é gortoz eûz ar péz a dlé c'hoarvézout gand ar béd holl. Râk nersou ann énvou a vézô kéfustet :

27. Ha neûzé é wélinat Mâb ann

dén ô tomé war eur goabree gand eur galloud hag eur véurdez vrâz.

28. Hôgen pa zéroui dont kément-sé, savid hô twou-lagad ha sellid a ziouc'h d'é-hoc'h ; râg hô tasprénidigez a zô tôst.

29. Hag hév a lavaraz d'ézhô ann hévélebédigez-man : Sellid ouc'h ar wézen lies, hag oud ar gwés all :

30. Hôgen pa rôond hô frouez, é ouzoc'h pénaoz é tôsta ann hanv.

31. Ével-sé ivé c'houi pa vélot kément-sé ô c'hoarvézout, gwézit pénaoz eo tôst rouantélez Doué.

32. É-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz na dréménô két ar wenn-man, kén na vézô sévénet kément-sé.

33. Ann énv hag ann douar a dréménô ; hôgen va geriou na dréménint két.

34. Likid éta évez ouz-hoc'h, gand soun na zeûfé hô kalounou da bounnéraat, gand al lontégez hag ar véz-venti, ha gant préderiou ar vuez-man ; ha na zeûfé ann deiz-zé enn eunn-taol évid hô souéza :

35. Râk dond a rai ével eur roued da strôba kément hini a zô war ann douar holl.

36. Choumid dihun éta, ha pédit hépréd, évit ma viot kavet dellézek da dec'houd diouc'h ann holl draou-zé péré a dlé c'hoarvézout, ha da zével dirâk Mâb ann dén.

37. Hôgen é-pâd ann deiz é kélené Jézuz enn templ ; ha pa zeûé ann nôz éz éa er-méaz hag en em denné war eur ménéz hanvet Olivéd.

38. Hag ann holl bobl az éa beûré mâd enn templ évid hé zélaoui.

XXII. PENNAD.

1. HOGEN tôstaad a réa gouél ar bara dic'hoell, a hanveur ar Pask :
2. Ha Prinsed ar véleien hag ar Skribed a glaské ann doaré da lakaat Jézuz d'ar marô, râg soun hô doa râg ar bobl.
3. Hôgen Satan az éz é Iuzaz,

les-hanvet Iskariot, unan eûz ann daouzek.

4. Hag hé-man az éaz, hag a lavaraz da Briseed ar vélcien ha da Bennou ar vrô é pé doaré ben lakajé étré hô daouarn.

5. Hag ar ré-man a oé laouen brâz, hag a réaz marc'had évit rei arc'hand d'ézhan.

6. Hag lén a rôaz hé c'hér, hag a glaské eunn darvoud déréad évid hé lakaad étré hô daouarn hép gouzoud d'ar bobl.

7. Koulskoudé deiz gouél ar bara dic'hoell a zeûaz, é péhini é oa réd laza ar Pask.

8. Ha Jéruz a gasaz Per ha Iann, ô lavarout : Id da soza d'é-omp ar Pask, évit ma tebrimp anézhân.

9. Hag hi a lavaraz d'ézhan : É péléac'h é fell d'id éz ajc'mp d'hé soza ?

10. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Paz éod é kéar, é kéfot dira-z-hoc'h eunn dén péhini a zougô eur pôdad zour : id war hé lerc'h enn ti m'az ai enn-hân.

11. Hag é léverrot da benn tiégez ann ti : Ar Mesir a c'houlenn digand-éz : Péléac'h éma ar gambre é péhini é tebrinn ar Pask gant va diskibled ?

12. Hag hén a ziskouézô d'é-hoc'h eur gambre uc'hel, brâz hag annézet : éno éc'h sozot pép-trâ.

13. Mond a réjont 'ta, hag é kalc'hont ar péz en doa lavaret, hag éc'h ajojont ar Pask.

14. Pa oé deded ann heur, en em lékéaz ouc'h taol, hag ann daouzeg Abostol gant-hân.

15. Hag é lavaraz d'ézhô : C'hoantéet stard em eûz dibri ar Pask-man gan-é-hoc'h abars ma c'houzanvinu.

16. Râg hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz na zebrion mui eûz anézhân, kén na vézô sévénet é rouantélez Doué.

17. Hag ô véza kéméred ar c'hôp, é trugarékéaz, hag é lavaraz : Kémérit, ha rannit étré-z-hoc'h ;

18. Râg hel lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz na évinn mui eûz

a frouez ar winien, kén na soûti rouantélez Doué.

19. Hag ô véza kéméret bara, é trugarékéaz, é torraz anézhân, hag hé rôaz d'ézhô, ô lavarout : Ann dra-man eo va c'horf, péhini a zô rôed évid-hoc'h : grit kément-man é koun oc'hannou.

20. Kémérout a réaz ivé ar c'halir, goudé koan, ô lavarout : Ar c'halir-man a zô ann testamant nevez em gwâd, péhini a vézô skuêlet évit-hoc'h.

21. Koulskoudé chétu dourâ ann hini a dl va gwerza a zô gan-én war ann daol.

22. É-kéver Mâb ann dén, mond a ra ével ma eo merket ; hôgen gwa ann dén-zé gant péhini é vézô gwerzet.

23. Hag é téraoujont klask ena hô zouez péhini a dlié ôber kément-sé.

24. Hôgen sével a réaz striv étré-z-hô évit gouzout péhini anézhô a dlié béza kéméred évid ar brasa.

25. Hôgen Jéruz a lavaraz d'ézhô : Rouéed ar boblou a aotrouni anézhô : hag ar ré hô deûz ar véli war-n-ézhô, a zô galvet mât-ôberourien.

26. Hôgen na vézô kéd ével-sé étré-z-hoc'h : râk néb a zô ar brasa étré-z-hoc'h, a dlé béza ar bihana ; hag ann hini a rén, ével ann hini a zervich.

27. Râk péhini eo ar brasa, pé ann hini a zô ouc'h taol, pé ann hini a zervic'h ? Ha n'eo kéd ann hini a zô ouc'h taol ? Hôgen mé a zô enn hô touez é-c'hiz ann hini a zervich.

28. Hôgen c'houi eo ar ré a zô choumet stard gan-én em temptasionou :

29. Ha mé a soz d'é-hoc'h ar rouantélez, é-c'hiz ma en deûz va Zâd hé sozed d'in,

30. Évit ma tebrot ha m'ac'h évot out va zaol em rouantélez-mé : ha m'ac'h azézet war drônou évit barna ann daouzek vreûriez eûz a Israel.

31. Ann Aotrou a lavaraz c'hoaz :

Simon, Simon, chétu Satan en Deuz hô koulennet évit krouéria é-c'hiz gwiniiz :

32. Hôgen mé em eûz péded évid-od, évit na fallai kéd da feiz : ha té pa vézi eur wéach distrôet, kréva da vrebdeûr.

33. Per a lavaraz d'ézhan : Aotrou, daré ounn da vont gan-éz hag er vac'h ha d'ar marô.

34. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Hel lavaroud a rann d'id, Per, ar c'hitek na ganô kéd hiriô, n'az 'pézô nac'het teir gwéach d'am anaout. Lavaroud a réaz ivé d'ézhô :

35. Pa em eûz hô kaset hép sac'h, héb ézef hag héb boutou, hag eunn dra-bennâg hoc'h eûz-liu diouéret ?

36. Hag hi a lavaraz : Nétrâ. Neûzé é lavaraz d'ézhô : Hôgen bréma, néb en deûz eur sac'h hag eunn ézef, kéméret-hô : ha néb n'en deûz két, gwerzet hé zaé, ha prénet eur c'hlézé.

37. Râg hel lavaroud a rann d'éhoc'h pénaoz eo réd c'hoaz é vé sévénet enn-oun a péz a zô skri- vet : Râg é-touez ann dûd fallagr eo hét lékéat. Râg ar péz a zô hét lavaret diwar va fenn a zô war ann divez.

38. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Aotrou, chétu aman daou glézé. Hag hén a lavaraz d'ézhô : A-walc'h eo.

39. Hag ô véza éad er-méaz, éz éaz, hervez hé voaz, war vénez Olived. Hé ziskibled az éaz war hé lerc'h.

40. Ha pa oé arruet el léac'h-zé, é lavaraz d'ézhô : Pédit, gand eoun na zeûfac'h é gwall-ioul.

41. Hag ô pellaad diout-hô war héd eunn taol méan, en em strin- kaz war ann daoulin hag é pédaz,

42. O lavarout : Va Zâd, mar fell d'id, pella ar c'halir-zé diouzin : Koulskoudé na vézet két gréat hervez va ioul, hôgen hervez da hini.

43. Neuzé eunn Eal a zeûz eûs ann énv évid hé grévaat. Hag ô véza kouéact enn enkou, é pédé c'hoaz startoc'h.

44. Hag é teûz d'ézhan eur

c'houézen é-c'hiz béradou gwâd a zirédé bétég ann douar.

45. Ha pa oé saved eûz hé bédén, é teûz é-trézég hé ziskibled, pére a gavaz kousket dré ma oant trist.

46. Hag é lavaraz d'ézhô : Pérâg é kouskit-hu ? Savit ha pédit, gand eoun na zeûfac'h é gwall-ioul.

47. Komza a réa c'hoaz, ha chétu é teûz eul lôd brâz a dûd : hag unan eûz ann daouzek péhini a c'bal- vet Iuzaz a ziaraogé anézhô : hag é tôteaz ouc'h Jézuz évit poli d'ézhan

48. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Iuzaz, gand eur pok é wer- zez 'ta Mâb ann dén ?

49. Hôgen ar ré a loa wardrô d'ézhan, ô welout pétrâ a oa daré da c'hoarvézout, a lavaraz d'ézhan : Aotrou, ha skei a raimp-ni gand ar c'hlézé ?

50. Hag unan anézhô a skôaz gand unan eûz a vévellou ar bélek-brâz, hag a drouc'haz é skouarn zéou d'ézhan.

51. Hôgen Jézuz a lavaraz : List hété vréma. Hag ô véza lékéad hé zourn war skouarn ann dén-zé, é paréaz anézhân.

52. Neûzé é lavaraz d'ar ré a oa deded évit kregi enn-hân, da Brinsed ar vélcien, da Bennou ann templ ha d'ar Sénatored : deded oc'h gant klézeier ha gant bisier ével da géméroud eul laer.

53. Évid-oun da véza bermdéz gan- éhoc'h enn templ, n'hoc'h eûz két lékéat hô taouarn war-n-oun : hô- gen hou-man eo hoc'h heur, ha galloud ann dévalien.

54. Hôgen goudé béza kroged enn-hân, é kaschont anézhân da di ar Bélék-brâz : ha Per a heûlié ané- zhan a bell.

55. Ann dûd-zé ô véza gréat tân é kreiz ar pors, a loa azézet war- drô d'ézhan, ha Per a loa em hô zouez.

56. Eur vatez péhini hé wélaz azézet out sklerijen ann tân, a zellaz piz out-hân, hag a lavaraz : Hé-man a loa ivé gant-hân.

57. Hôgen hén a nac'haz anézhân,

ô lavarout : Maouez, na anavé-zann kéd anézhan.

58. Ha nébeñt goudé eunn all ô wéloud anézhan a lavaraz : Ha té a zô ivé eûz ar ré-zé. Hôgen Per a lavaraz : O dén, n'ounn két.

59. Ha war-drô eunn heur goudé eunn all a doué, é lavarout : Évit-gwir hé-man a ioa ivé gant-han; râg eûz a C'haliléa eo ivé.

60. Ha Per a lavaraz : Dén, na ouzonn két pétrâ a lévérez. Ha râk-tâl, ha pa gomzé c'hoaz, ar c'hitek a ganaz.

61. Hag ann Aotrou ô tistrei a zellâz ouc'h Per. Ha Per en doé koun eûz a c'hér ann Aotrou, pa lavaré : Abarz ma kaou ar c'hitek, ez pézô va dinac'het teir gwéach :

62. Ha Per ô véza éad er-méaz a wélaz gant c'houervder.

63. Hôgen ar ré a zalc'hé Jézuz, a réa goab anézhan, hag a skodé gant-han.

64. Hag ô véza hé vouchet, é skôent war hé zremm, hag é lavarend d'ézhan : Diougan piou en deûz skodet gan-éz?

65. Ha kalz kunuc'hennou all a lavarend d'ézhan.

66. Ha pa oé deûd ann deiz, Hénaoued ar bobl, ha Prinsed ar véleien hag ar Skribed en em strol-laz, hag a gasaz anézhan enn hô léz, hag a lavaraz d'ézhan : Mar doud ar C'hist, lavar d'é-omp.

67. Hag héna a lavaraz d'ézhô : Ma lavarann d'é-hoc'h éz ounn, na grédot kéd ac'hanoun.

68. Ha ma rann goulenn é-béd-d'é-hoc'h, na respountot kéd d'in, ha n'em laoskot két.

69. Hôgen pelloc'h Mâb ann dén a vézô azezet enn tu déou da c'hal-loud Doué.

70. Neûzé ann holl a lavaraz d'é-zhan : Té a zô éta Mâb Doué? Hag héna a lavaraz : Hé lavaroud a rit; béz' éz ounn.

71. Hag hi a lavaraz : Pétrâ hon eûz-ni ézomm a dést? Ha n'hon eûz-ni két klevet kément-sé hon-unan eûz hé c'hénou?

XXIII. PENNAD.

1. HAG ann holl dôd-zé ô véza savet, a gasaz Jézuz dirâk Pilat.

2. Hôgen hi a zeraouaz hé damallout, ô lavarout : Kaved hon eûz hé-man ô touella hon brôiz, ô virout na baéet ar gwiriou da Gézar, hag ô lavarout pénaoz é oa Roué hag ar C'hist.

3. Ha Pilat a réaz ar goulenn-man digant-han : Ha té eo Roué ar Iuzevien? Hag héna a respountaz hag a lavaraz : Hé lavaroud a réz.

4. Neûzé Pilat a lavaraz da Brinsed ar véleien ha d'ar bobl : Na gavaun gwall é-béd enn dén-zé.

5. Hôgen hi a gendalc'hé stard, ô lavarout : Lakaad a ra ar bobl da zispac'ha, ô kélenna dré ann holl Judéa, ô téraoui adaleg ar Galiléa bétég aman.

6. Pilat ô klevout komza eûz a C'haliléa, a c'houlennaz ma oa ann dén-zé Galiléad.

7. Ha kerket ha ma klevaz pénaoz é oa eûz a zalc'h Hérodez, é kasaz anézhan da Hérodez, péhini a ioa ivé é Jérusalem enn deisiou-zé.

8. Laouen brâz é oé Hérodez ô wélout Jézuz : râk pell a ioa en doa c'hoant d'hé wélout, ô véza m'en doa klevet kalz traou diwar hé benn, hag é c'hortozé gwélout eur burzud-bennâg diout-han.

9. Meûr a c'houlenn a réaz 'ta d'ézhan. Hôgen Jézuz na respountaz nétrâ d'ézhan.

10. Hôgen Prinsed ar véleien hag ar Skribed a joumé enô, hag a damallé anézhan gant frouden.

11. Koulskoudé Hérodez, gand hé armé a zisprizé anézhan : hag évid ôber goab anézhan é lékéaz d'ézhan eur zaé wenn, hag 'hé gasaz adarré da Bilat.

12. Hag enn deiz-zé Hérodez ha Pilat a zeûaz da véza miñouned; râg a-raok é oant énébourien.

13. Hôgen Pilat 'ô véza strollet Prinsed ar véleien, Pennou ar vrô, hag ar bobl,

14. A lavaraz d'ézhô : Digased hoc'h eûz ann dén-zé d'in é-chiz ma en défé léktad ar bobl da zispac'ha ; ha chétu mé goudé béza gréat goulennou digan-han dira-z-hôc'h, na gavann abek é-béd enn dén-zé, eûz a gémend a damallid d'ézhan.

15. Hérodez ken-nébeût : râg hô kased em eûz dira-z-han, ha chétu n'en deûz kaved enn-han nétrâ a gémend a zellézé ar marô.

16. Mond a rann éta d'hé gas-kuit, goudé ma vézô hét kastizet.

17. Hôgen réd é oa d'ézhan leûskel unan d'ézhô é deiz ar goél.

18. Ann holl bobl a griaz kévret, ô lavarout : Kâs hé-man kuit, ha laosk d'é-omp Barabbaz.

19. Hen-nez a oa hét lékéad er prizoun enn abek da cunn dispac'h a ioa hét é kéar, hag évit béza lazé eunn dén.

20. Hôgen Pilat a gomzaz c'hoaz out-hô, gand ar c'hoant en doa da leûskel Jézuz.

21. Hag hi a griaz kré, ô lavarout : Stâg-hén, stâg-hén ouc'h ar groaz.

22. Hag hén a lavaraz d'ézhô évid ann trédé gwéach : Pé zroug éta en deûs-hén gréat ? Na gavann nétrâ enn-han a gémend a zellez ar marô : lakaad a rinn éta hé gastiza, hag é laoskinn anézhan.

23. Hôgen hi a c'houlenné héb-éhan ha gant kriou kré ma vijé staged ouc'h ar groaz : hag hô c'hriou a oé tréac'h.

24. Ha Pilat a varnaz ôber é-c'htz ma c'houlennent.

25. Leûskel a réaz éta d'ézhô ann hini a c'houlennent, péhini a oa hét lékéad er prizoun dré ann abek m'en doa lazé ha ma oa en em zispac'het ; hag é tiléaz Jézuz enn hô ioul.

26. Pa gaschont anézhan, é kémerchont eunn dén eûz a Ziren, hanvet Simon, péhini a zeté eûz hé vaner : hag é lékéjond anézhan da zougen ar groaz war lerc'h Jézuz.

27. Dond a réa war hé lerc'h eul lôd brâz a bobl, hag a verc'hed,

péré a geiné bag a wélé diwar hé benn.

28. Hôgen Jézuz, ô véza distroet out-hô, a lavaraz : Merc'hed Jérusalem, na vélit két diwar va fenn, hôgen gwélit diwar hô penn hoc'unan, ha diwar benn hô pugilé.

29. Râk chétu é teûi eunn amzer, é péhioi é vézô lavaret : Suruz ar ré vréc'hañ, hag ar c'hôvou n'hô deûz két ganet, hag ann divroa n'hô deûz két maget.

30. Neûzé é téraouint lavarout d'ar ménésiou : Kouézit war-n-omp ; ha d'ar c'hréc'hennou : Gôlôit ac'hanomp.

31. Râk margréont ével-sé d'ar c'hoad glâz, pétrâ a raind-hi d'ar c'hoad stac'h ?

32. Kâs a réad ivé gant-han 'daou zén all, péré a ioa daou waller, évid hô lakaad da vervel.

33. Ha pa ocnd deûed et léac'h hanvet Kalvar, é stagchont Jézuz oud ar groaz ; hag ann daou laer, unan a zéou, hag égilé a gleiz.

34. Hôgen Jézuz a lavaraz : Va Zâd, distaol d'ézhô ; râk na ouzont két pétrâ a réont. Neûzé é ranjond hé zifad étré-z-hô oc'h hô deûrel d'ar sort.

35. Hag ar bobl en em zalc'hé éno, hag a zellé out-han ; hag ar Sénatored kerkouls hag hi, a réa goab anézhan, ô lavarout : Ar ré all en deûz savétéet, r'en em zavétai hé-unan, mar d-eo ar C'hrist, ann dilennet gand Doué.

36. Ar zoudarded hô-unan a réa goab anézhan, a dôsté out-han, hag a ginnigé d'ézhan gwîn-egr.

37. Ô lavarout : Mar d-oud roué ar Iuzevien, en em zavété.

38. Lékéad é oé a ziouc'h hé benn eur skrid, gant lizérénnou Grégach, ha Latin, hag Hébrach : Hé-man eo roué ar Iuzevien.

39. Hôgen unan eûz al laéroun a oa staged oud ar groaz gant-han, a gomzé out-han, ô lavarout : Mar d-oud ar C'hrist, en em zavété da-unan, ha ni gan-éz.

40. Hôgen égilé ô krôza anézhan, a lavaraz : Ha té na zoujez-té

kéd Doué, ô véza ma oud barnet d'ann hévélep poan ?

41. Ha n'f a zô barnet gant gwir ; rak diouc'h hon ôberiou eo bet gréad d'é-omp : hôgen hé-man n'en deuz gréat droug é-béd.

42. Hag é lavaraz da Jézuz : Aotrou, az péz koun ac'hanoun, pa vézi éad enn da rouantélez.

43. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : É-gwirionez bel lavarann d'id, hiriô é vézi gan-és er baradoz.

44. Édoneuzé war-drô arc'houec'h-ved heur, ha bétég ann naved heur é oé golôed ann douar holl a dévalien.

45. Ann héol a dévaliaz ; ha gwél ann templ a rogaz dré greiz.

46. Ha Jézuz ô c'harmi gand eur rouéz gré, a lavaraz : Va Zâd, étré da zaouarn é lakaann va éné. Hag ô lavarout kément-sé, é varvaz.

47. Hôgen ar C'hanténer ô wé-lout pétrâ a oa c'hoarvézet, a wé-laz Doué, ô lavarout : Évit-gwir ann dén-zé a ioa eunn dén gwirion.

48. Hag ann holl dud pére a ioa éné, hag a wélé kément-sé, az éa-kuft ô skei war boull hô c'haloun.

49. Hôgen ar ré holl a anavézé anézhan, hag ar merc'hed a oa deded war hé-lerc'h euz a C'haliléa, a zellé a bell.

50. Ha c'héту eunn dén hanvet Jozef, péhini a oa Dékurion, dén mad ha gwirion,

51. Péhini n'en doa kéd sotréet nag ali nag ôberiou ar ré all, péhini a oa euz a Arimatéa, kéar euz a Judéa, péhini a c'hortozé ivé rouantélez Doué ;

52. Hen-nez az éas da gavout Pilat, hag a c'houlennaz korf Jézuz.

53. Hag ô véza hé ziskemet d'ann douar, é lékéaz cul liémen war hé drô, hag é lékéaz anézhan enn eur béz a oa bet toulled er roc'h, é péhini né oa bet c'hoaz lékéad dén é-béd.

54. Ann deiz-zé a oa ar gousper, hag ar sabbat a oa nés.

55. Hôgen ar merc'hed pére a

oa deded da heul Jézuz adaleg Galiléa, az éaz war-lerc'h, a zellaz oud ar béz, ha pénaoz é oa bet lékéad ar c'horf ébarz :

56. Hag ô véza distrôet ac'hanô éc'h aozchont louzou-c'houés-vad ha tréatou : hag éc'h éhanjont da zeiz ar sabbat hervez ar gouc'hé-mena.

XXIV. PENNAD.

1. HOGEN ar c'henta deiz euz ar zizon é téhjoné d'ar béz beuré mad, hag é tougchont al louzou-c'houés-vad hô doa aozet :

2. Hag é kavchont é oa bet ruéet ar méan a zirag ar béz.

3. Hag ô véza-hi éad ébarz, na gavchont két korf ann Aotrou Jézuz.

4. Ha pa édont saouzanet gant kément-sé, chéту daou zén en em ziskouéaz d'ézhô gant saéou luger-nuz.

5. Hag ével m'hô doa-bt aoue, ha ma soublet hô fennou war st ann douar, ar ré-man a lavaraz d'ézhô : Pérâg é klaskit-hu ann hini a zô béô é-touez ar ré-varô ?

6. N'éma kéd amaz, hôgen savéd eo a varô da véô : énvorit é pé zoaré en deuz komzed ouz-hoc'h, pa édo c'hoaz é Galiléa,

7. O lavarout : Réd eo da Vâb ann dén béza lékéad étré daouarn ar béc'herien, béza staged ouc'h ar groaz, hag ann trédé deiz sével a varô da véô.

8. Hag éc'h évorchont komsiou Jézuz.

9. Hag ô véza distrôed euz ar béz é tisklerchont kément-sé d'ann unnég *abostol*, ha d'ar ré all holl.

10. Ar ré a lavaraz ann dra-zé d'ann Ébestel a oa Mari Madalen, Janned, ha Marimamm Jakez, hag ar ré all pére a oa gant-hô.

11. Hag ar geriou-zé a oé kéméret gant-hô évit sorc'heanou : ha na grédchont kéd d'ézhô.

12. Hôgen Per a zavaz hag a ré-daz d'ar béz : hag ô véza soublet na wé-laz néméd al liénennou a oa

choumed éno, hag és éaz-kult, souézet bráz enn-hañ hé-unan euz ar péz a oa c'hoarvézet.

13. Ha chétu ena deiz-zé, daou anézhó az és enu eur voure'h hanvet Emmauz, war-héd tri-ugent stad diouc'h Jérusalem.

14. Hag hi a gomzé étre-z-hó euz a gémeñd a ioa c'hoarvézet.

15. Ha pa gomzent, ha ma brézégent kévret, Jezuz hé-unan a dés-taaz out-hó, hag a gerzaz gant-hó :

16. Hógen hó daou-lagad a oa dalc'het, évit na heljant kéd hé enaout.

17. Hag héñ a lavaraz d'ézhó : Pétrá a livirit-hu étre-z-hoc'h enn eur gerzout, ha pérág oc'h-hu trist ?

18. Hag unan anézhó hanvet Kléofaz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Ha té hép-kén eo ann diavésiad é Jérusalem ha na oufe kéd ar péz a zó c'hoarvézed enn-hi enn deisiou-man ?

19. Hag héñ a lavaraz d'ézhó : Pétrá ? Hag é léverchont : Diwar-benn Jezuz a Nazaret, péhini a oé eur Profed, galloudek enn'hé obériou hag enn hé lavariou, dirák Doué ha dirág ann holl bobl :

20. Ha pénaoz Prinsed ar véleien hag hor Prinsed hó deuz hé varned d'ar maró, hag hé staged ouc'h ar groaz.

21. Hógen ni a c'hortozé péna-z é taspréñje Israel : ha koulskoudé kément-sé holl, chétu ann trédé deiz ma eo c'hoarvézet kément-sé.

22. Hógen merc'hed péré-a oa gan-é-omp hó deuz souézet bráz ac'hanomp : éad ind d'ar béz a-raog ann deiz,

23. Ha n'hó deuz két kaved hé gorf ; hag ind deded da lavarout pénaoz hó deuz gwélet Éled, péré hó deuz lavared d'ézhó é oa béd.

24. Hag hiniennou ac'hanomp a zó éad d'ar béz : hag hó deuz kavet pép-trá ével m'hó doa lavared ar merc'hed ; hógen héñ n'hó deuz kéd hé gavet.

25. Hag héñ a lavaraz d'ézhó : O tud diboell, péré a zó diek a

galoun évit krídi ar péz hó deuz lavaret ar Broféded !

26. Ha né oa két réd é c'houzanvebé kément-sé ar C'hrist, ha m'az ajé ével-sé enn hé c'hloar ?

27. Hag ó téraoui dré Voizez, ha goudé dré ann holl Broféded, é tisklerié d'ézhó enn holl Skrituriou, kémeñd a oa béd lavared diwar hé benn hé-unan.

28. Ha pa déstajent oud ar voure'h é péhini és éant, héñ a réaz neuz da vont pelloc'h.

29. Hógen hi a viraz out-hañ na d-ajé, ó lavarout : Choum gan-é-omp, rák d'vézad eo, hag izéléet bráz eo ann deiz : hag és éaz enn ti gant-hó.

30. Neuzé pa édo ouc'h taol gant-hó, é kémeñd bara, hag é ben-nigaz anézhañ, hé dorraz hag hé róaz d'ézhó.

31. Hó daou-lagad a zigoraz, hag éc'h anavézchont anézhañ : hag héñ a steuziaz a zirág hó daou-lagad.

32. Neuzé é léverjond ann eil d'é-gilé : Hor c'haloun ha né oa-hi két birvidik enn-omp, pa gomzé our-omp enn hent, ha pa zisklerié d'é-omp ar Skrituriou ?

33. Hag ó véza savet war ann heur, é tistrónd da Jérusalem : hag é kavchont ann unnek péré a oa strollet, har ar ré a ioa gant-hó :

34. Hag a lavaré : Évit-gwir da-zorc'hed eo ann Aotrou, hag eo en em ziskouezet da Zimon.

35. Ar ré-man a zanévellas ivé ar péz a oa c'hoarvézet gant-hó enn hent ; ha pénaoz hó doa hé anavézet pa dorre ar bara.

36. Hógen pa lavarent kément-sé, Jezuz en em ziskouéaz enn hó c'hreiz, hag a lavaraz d'ézhó : Ra véz ar péoc'h gan-é-hoc'h ; mé eo, n'hó pézet kéd a aoun.

37. Hógen hi a oé saouzanet ha spountet, hag a grédé pénaoz é wé-lent eur spéred.

38. Ha Jezuz a lavaraz d'ézhó : Pérág oc'h-hu saouzanet, hag pérá

é sav kémeud a vénosiou enn hô kalounou ?

39. Sellid ouc'h va daouarn, hag ouc'h va dreid, hag é wélod eo mé : dournatit ha gwélit ; eur spéred n'en deuz kéd a gik nag a eskern, é-c'hiz ma wélit em eûz.

40. Ha goudé béza lavaret kément-sé, é tiskouézaz d'ézhô hé zaouarn hag hé dreid.

41. Hôgen ô véza na grédent két c'hoaz, gand al laouénidigez hag ar souez tráz hô doa, é lavaraz : Ha béz' hoc'h eûs-hu amañ eunn dra-bennag da zibri ?

42. Hag hi a rôaz d'ézhan eunn tamm pésk rôstet, hag eunn diren-vel.

43. Ha goudé béza debret diraz-hô, é kéméraz ann dilerc'h hag hé rôaz d'ézhô ;

44. Hag é lavaraz d'ézhô : Ché-tu pétrâ em eûz lavared d'é-hoc'h pa édounn c'hoaz gan-é-hoc'h, pénaoz é oa réd ma vijé sévénet kémeud a zô hét skrivet é lézen Moïsez, gand ar Broféded, hag er Salmou.

45. Neuzé é tigoraz hô spéred évit ma poelchent ar Skrituriou.

46. Hag é lavaraz d'ézhô : Ével-sé é oa skrivet, hag ével-sé é oa réd é c'houzavché ar C'hrist, hag é savché a varô da véô ann trédé deiz ;

47. Ha ma vijé prézeget enn hé hanô ar binijeh hag ann distol eûz ar béc'héjou é-touez ann holl boblou, ô téraoui dré Jérusalem.

48. Hôgen c'houi a zô tést eûz a gément-mañ.

49. Ha mé a gasô enn-hoc'h ann hini a zô hét diouganez d'é-hoc'h a berz va Zât : hôgen c'houi choumid é kéar, kén na viot gwisket gand ann ners eûz ann néac'h.

50. Neuzé é kasaz anézhô er-méaz é-trézé Bétania ; hag ô véza saved hé zaouarn, é bennigaz anézhô :

51. Ha pa vennigé anézhô, é pellaaz diout-hô, hag é piñaz enn énv.

52. Hag hi goudé béza hé azeûlet, a zistrôaz da Jérusalem laouen-bráz.

53. Ha bépréd édont enn templ ô veûli hag ô trugarékaat Doué : Amen.

AVIEL SANTEL JÉZUZ-KRIST HERVEZ SANT IANN.

I. PENNAD.

1. ER penn-kenta édo ar Gér, hag ar Gér a ioa gand Doué, hag ar Gér a ioa Doué.
2. Hé-man a ioa er penn-kenta gand Doué.
3. Kément trà a zô bet gréat gant-han : ha nétra euz a gémend a zô bet gréat, n'eo bet gréat hép-a-han.
4. Enn-han édo ar vuez, hag ar vuez a oa goulou ann d'ùd :
5. Hag ar goulou a luc'h enn dévalien, hag ann dévalien né deuz kéd hé boellet.
6. Béz' é oé eunn dén kaset gand Doué, péhini a oa hanvet Iann.
7. Hé-man a zeuz da dést, da rei testéni d'ar goulou, évit ma krédché ann holl dré-z-han.
8. Né kéd hén a oa ar goulou ; hōgen *deuz é oa* évit rei testéni d'ar goulou.
9. Hen-hont a oa ar gwir c'houlou, péhini a sklera kémend dén a zeù er béd-man.
10. Er béd édo, hag ar béd a zô bet gréat gant-han, hag ar béd n'en deuz kéd hé anavézet.
11. Enn hé drá eo deuzet, hag hé d'ùd n'hô deuz két hé zigéméret.
12. Hōgen da gémend hini en deuz hé zigéméret, en deuz rôed ar galloud da véza gréat bugalé Doué, d'ar ré a gréd enn hé hanó :
13. Péré n'int két ganet euz ar gwád, nag euz a ioul ar c'hik, nag euz a ioul ann dén, hōgen euz a Zoué.
14. Hag ar Gér a zô bet gréat kik, hag eo bet ô choum enn hon touez : ha gwélet hon euz hé c'hloar, gloar é-c'hiz euz a Váp penn-ber ann Tád, leùn a drugarez hag a wirionez.
15. Iann a zô testéni anézhaz hé-unan, hag é kri, ô lavarout :

Hé-man eo ann hini diwar-benn péhini em euz lavéred d'é-hoc'h : Ann hini a dlé dont war va lech a zô bet lékéat em raok, rag em raog é oa.

16. Hag holl hon euz digéméret euz hé leünder, ha trugarez évit trugarez.

17. Rag al lézen a zô bet rôet gant Moizes, hōgen ann trugarez hag ar wirionez a zô bet gréat gant Jésus-Krist.

18. Dén n'en deuz biskoaz gwélet Doué : ar Máp penn-ber, péhini a zô é askré ann Tád en deuz hép-kén komzed anézhaz.

19. Chétu ann desténi a róaz Iann, pa oé kased d'ézhan béleien ha lévited gant Iuzevien Jérusalem évid ôber ar goulenn-man digant-han : Piou oud ?

20. Hag éc'h ansavaz, ha na nac'haz két : hag ec'h ansavaz : Né két mé eo ar C'rist.

21. Hag hi a c'houlennaz digant-han : Piou 'ta ? Hag Éliaz oud-dé ? Hag hén a lavaraz : N'ounn két. Ha Profed oud-dé ? Hag hén a respountaz : Nañ :

22. Lavaroud a réjond éta d'ézhan : Piou oud, évit ma respountimp d'ar ré hô deuz hor c'haset ? Pétra a lévérez ac'hanod da-unan ?

23. Hag hén a lavaraz : Mé eo mouéz ann hini a lév é léac'h diestró : grit ma vézô eeun hend ann Aotrou, ével ma en deuz lavaret ar Profed Izaiaz.

24. Hōgen ar ré a oa bet kased d'ézhan a oa Farizianed.

25. Eur goulenn all a réjond d'ézhan, ô lavarout : Pérég éta é vadérez-té, ma n'oud nag ar C'rist, nag Éliaz, nag eur Profed ?

26. Iann a respountaz hag a lavaraz d'ézhó : Mé a vadez enn dour : hōgen béz' éz euz unan enn hô touez, ha na anavézet két :

27. Hen-nez eo a dlé dont war

va lerc'h, hag a zó bét lékéad em raok : ha na zellézaun két diéréa liamm hé voutou.

28. Kément-man a c'hoarvezaz é Bétania enn tó all d'ar Jourdan, é péleac'h é badézé Iann.

29. Antrónôz Iann a wélaz Jézuz péhini a zeñé d'hé gavout, hag é lavaraz : Chétu Oan Doué, chétu ann hini a lam péc'hédou ar béd.

30. Hen-nez eo, diwar-benn péhini em eûz bét lavaret : Dond a ra war va lerc'h eunn dén, péhini a zó bét lékéad em raok; rág em raog é oa.

31. Ha mé na anavezenn két ané-zhan; hógén deñed ounn da vadézi enn dour, évid hé rei da anaout enn Israel.

32. Ha Iann a rôaz ann desténiman, ó lavarout : Gwéled em eûz ar Spéred ó tiskenni eûz ann énv é doaré eur goultm, hag eo choumet war-n-éziañ.

33. Ha mé na anavezenn két ané-zhan; hógén ann hini em deûz va c'hased da vadézi enn dour, en deûz lavarad d'in : Ann hini war béhini é wéli ar Spéred ó tiskenni, hag ó choum war-n-ézhaz, hen-nez eo a vadez er Spéred-Santel.

34. Ha mé em eûz gwélet; hag em eûz rôet testéni pénaoz eo hé-man Máb Doué.

35. Antrónôz Iann a oa c'hoaz éno, gand daou eûz hé ziskihled;

36. Hag ó sellout ouc'h Jézuz péhini a valéé, é lavaraz : Chétu Oan Doué.

37. Ann daou ziskibl-zé ó véza hé glevet ó komza ével-sé, az éaz war lerc'h Jézuz.

38. Jézuz ó véza trôed hé benn, hag ó wélout pénaoz é testéad war hé lerc'h, a lavaraz d'ézhó : Pétrá a glaskit-hu ? Ar ré-man a lavaraz d'ézhan : Rabbi (da lavaroud eo, Mestr), péleac'h é choumez ?

39. Hag héñ a lavaraz d'ézhó : Deût ha gwélit. Dond a réjont hag é choumjoint gant-hañ ann deiz-zé; rák war-drô ann dékved heur é oa.

40. André breñr Simon-Per a oa unan eûz ann daou hó doa klevet

Iann, hag a oa ést war lerc'h Jézuz.

41. Hé-man a gavaz da genta hé vreñr Simon, hag a lavaraz d'ézhan : Kaved hon eûz ar Mési (da lavaroud eo ar C'rist).

42. Hag é kasaz ané-zhan da Jézuz. Hógén Jézuz ó véza scelled out-hañ, a lavaraz d'ézhan : Té eo Simon máb Jona : Kéfaz é vézi hanvet, da lavaroud eo Méan.

43. Antrónôz Jézuz a fellaz d'ézhan mond da C'haliléa, hag a gavaz Filip. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Deûz war va lerc'h.

44. Hógén Filip a oa eûz a Vetsaida, kéar André ha Per.

45. Ha Filip ó véza kavet Natanael, a lavaraz d'ézhan : Kaved hon eûz ann hini diwar-benn péhini hó deûz skrivet Moizez hag ar Brófeded; kaved hon eûz Jézuz a Nazaret máb Jozef.

46. Ha Natanael a lavaraz d'ézhan : Hag eûz a Nazaret é hell dond eunn dra-bennág a vâd ? Filip a lavaraz d'ézhan : Deûz hag gwél.

47. Jézuz ó wélout Natanael ó toné d'hé gavout, a lavaraz ané-zhan : Chétu eur gwir Israélit, é péhini n'eûz két a droïdel.

48. Natanael a lavaraz d'ézhan : A béléac'h éc'h anavezéz-té ac'hannoun ? Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Abaré ma en deûz Filip da c'halvet, em eûz da wélet, pa édot dindân ar vézen-fiez.

49. Natanael a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, Máb Doué out, Roué Israel out.

50. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Dré ma em eûz lavared d'id em boa da vélet dindân ar vézen-fiez, é krédez : brasoc'h traou a wéli égéd ar ré-man.

51. Hag héñ a lavaraz d'ézhan : É gwirionez hel lavarann d'éhoc'h, pénaoz é wélot ann énv digor, hag Éled Doué ó piña hag ó tiskenni war Máb ann dén.

II. PENNAD.

1. TRI deiz goudé é oé gréad eunn eñreûd é Kana é Galiléa : ha mamm Jézuz a oa éno.

2. Jézuz a oé ivé pédet da vond d'ann eûreûd gand hé ziskibled.

3. Hag ô veza n'hô doa kéd a win, mamm Jézuz a lavaraz d'ézhan : N'hô deûz kéd a win.

4. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhi : Maouez : pétrâ a zô étré té ha mé ? Né két c'hoaz deûet va heur ?

5. Hé vamm a lavaraz d'ar zervicherien : Grit kémeud a lavarô d'é-hoc'h.

6. Hôgen béz' é oa éno c'houéac'h pôd-dour mein évit ar skarzérez a réa ar Iuzevien, ha pép-hini anézhô a zalc'hé daou pé dri gonvor.

7. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Kargid ar pôdou a zour. Hag hi hô c'har-gaz bété ar barr.

8. Neûzé Jézuz a lavaraz d'ézhô : Tennit bréma, ha kasid d'ar c'henta mével. Hag é kaschont.

9. Hôgen kerkent ha ma en doé ar c'henta mével tanvéet ann dour a oa deûed da win, ô vezâ na wié kéd a béléac'h é teûé, hôgen ar mévellou pére hô doa tenned ann dour a wié, a c'halvaz ar pried,

10. Hag a lavaraz d'ézhan : Pép dén a rô da-genta ar gwîn mäd : ha pa hô deûz ann dûd évet kalz, é rô d'ézhô neûzé ann distéra : hôgen té éc'h eûz miret ar gwîn mäd bété vréma.

11. Hen-nez a oé ar c'henta eûz a vuzudou Jézuz, a réaz é Kana eûz a C'haliléa : hag ével-sé é rôaz da anaout hé c'hloar, hag hé ziskibled a grédaz enn-han.

12. Goudé-zé é tiskennaz da Gafarnaom, gand hé vamm ; hé vreûdeûr hag hé ziskibled ; ha na joumchont kéd éno némeûr a zeisiou.

13. Ha Pask ar Iuzevien a oa tôst, ha Jézuz a biñaz da Jérusalem.

14. Hag é kavaz enn templ tûd pére a werzé éjenned, dénved ha koulmed, ha marc'hadourien arc'hant azézet éno.

15. Goudé béza gréad eur skourjez gand kerdin voan, é kasaz anézhô holl eûz ann templ, gand ann dénved, hag ann éjenned ; hag é tao-laz d'ann douar arc'hant ar varc'ha-

dourien arc'hant, hag é tiskaraz hô zaolion,

16. Hag é lavaraz d'ar ré a werzé koulmed : Tennid ana dra-zé ac'hann, ha na rit két eûz a di va Zad eunn ti a werzidigez.

17. Hôgen hé ziskibled hô doé koun pénaoz eo bét skrivet : Ann oaz eûz da di a wast ac'hanoun.

18. Neûzé ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : Dré bé arouéz é tiskouézi d'é-omp é helfez ôber kémeud-sé ?

19. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Dismantrid ann templ-man, hag é savinn anézhan a-nevez a-benn tri deiz.

20. Hag ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : C'houéac'h bloaz ha daou-ugent eur bét ô sével ann templ-zé, ha té a zavô anézhan a-benn tri deiz ?

21. Hôgen hén a gomzé eûz a dempl hé gorf.

22. Ha pa oé saved a varô da véô, hé ziskibled hô doé koun pénaoz en doa lavared ann dra-zé, hag é krédchont er Skritur, hag er géer en doa lavaret Jézuz.

23. Hag é-pád ma ério é Jérusalem da c'houél Bask, kalz a dûd a grédaz enn hé hanô, ô wélout ar vuzudou a réa.

24. Hôgen Jézuz na fisisé kéd enn-hô, râg hô anaout a réa holl,

25. Ha n'en doa kéd a ézomm é teûjé dén da rei testéni d'ézhan diwar-benn eunn dén, râg hén a wié pétrâ a ioa enn dén.

III. PENNAD.

1. HOGEN béz' éz oa eunn dén é touez ar Farizianed, hanvet Nikodémuz, péhini a ioa Prins ar Iuzevien.

2. Hé-man a zeûaz enn nôz da gavout Jézuz, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, gouzoud a réomp pénaoz oud deûed a berz Doué da gélenner d'é-omp : râk dén na hell ôber ar vuzudou a réz, néméd Doué a vé gant-han.

3. Jézuz é respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Égwirionez hel lavarann d'id ; pénaoz dén na hell

gwélout rouantélez Doué, ma n'eo két ganet a-nevez.

4. Nikodémuz a lavaraz d'ézhan : Pénaoz ec'h hell béza ganet eunn dén, hag hé'n kôz? Hag hé'n a hell mond eur wéach é kôv hé vamm, ha béza ganet eunn eil gwéach?

5. Jézuz a respountaz d'ézhan : É-gwirionez hel lavarann d'id, pénaoz ma na véz ganet eunn dén a-nevez eunn dour hag er Spéred-Santel, na hell két mond é rouantélez Doué.

6. Ar péz a zô ganet eûz ar c'hik, a zô kik : hag ar péz a zô ganet eûz ar spéred, a zô spéred.

7. Na vézez két souézet em hé lavared d'id, pénaoz eo réd d'id béza ganet eunn eil gwéach.

8. Ar Spéred a c'houéz el léac'h ma kâr : hag é klevez hé vouéz ; hōgen na ouzoud két a béléac'h é tel, na péléac'h éz a : ével-sé é c'hoarvez gant kémand hini a zô ganet eûz ar spéred.

9. Nikodémuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Pénaoz ec'h hell c'hoarvézout kément-sé?

10. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Pétra, té a zô mestr eunn Israel, ha na ouzoud két kément-sé?

11. É-gwirionez hei lavarann d'id, pénaoz é lévéromp ar péz a ouromp, ha pénaoz é rōomp testéni eûz ar péz hon eûz gwélet, ha kouls-koudé na zigémérit két hon testéni.

12. Ma na grédit két d'in pa gomzann d'é-hoc'h eûz a draou ann doua, pénaoz é krédot-hu d'in ma komzann d'é-hoc'h eûz a draou ann énv?

13. Dén n'eo piñed enn énv, néméd ann hini a zô diskenned eûz ann énv, Mâb ann dén péhini a zô enn énv.

14. Hag ével m'en deûz Moizez saved eunn aer enn distro, ével-sé eo réd é vé savet Mâb ann dén :

15. É it na varvô két, kémand hini a gréd enn-han, hōgen m'en dévézô ar vuez peñr-baduz

16. Râk Doué en deûz karet kément ar béd, ma en deûz rôed hé

Vâb penn-her : évit na varvô két kémand hini a gréd enn-han, hōgen m'en dévézô ar vuez peñr-baduz.

17. Râk Doué n'en deûz két kased hé Vâb er béd, évit barna ar béd, hōgen évit ma vézô salvet ar béd gant-han.

18. Néb a gréd enn-han, né két barnet : hōgen néb na gréd két, a zô barnet a-vréma : ô véza na gréd két é hanô Mâb penn-her Doué.

19. Hōgen c'hétu a béléac'h é teû ar varnédigez-zé : dré ma eo deûd ar goulou er béd, hag eo lét gwell gand ann dûd ann dévalien égéd ar goulou : râg hō ôberiou a zô fall.

20. Râk piou-bennâg a ra drouk, a gasa ar goulou, ha na zeû két ouc'h ar goulou, évit na vézô két diskleriet é ôberiou.

21. Hōgen piou-bennâg a ra diouc'h ar wirionez, a zeû ouc'h ar goulou, évit ma vézô gwélet hé ôberiou ; râg é Doué int két gréat.

22. Goudé-zé é teûaz Jézuz, gand hé ziskibled, é douar Judéa ; choum a réa éno gant-hō, hag é padézé.

23. Iann a vadézé ivé é Aennon tōst da Zalim ; râg-éno éz oa kalz a zoureier, ha kalz a zeû hag a oa badézet.

24. Neûzé Iann né oa két két c'hoaz lékéad er vâc'h.

25. Hōgen eur striv a zavaz étre diskibled Iann hag ar Iuzevien diwar-benn ar Skaridigez.

26. Hag é teûjont da gavout Iann, hag é léverjont d'ézhan : Mestr, ann hini a ioa gan-é enn tu all d'ar Jourdan, ha da béhini ec'h eûz rôed testéni, a vadez biéma, hag ann holl a zâ d'hé gavout.

27. Iann a respountaz hag a lavaraz : Dén na hell digémérout nétra, némét rôed é vé két d'ézhan eûz ann énv.

28. C'houi hoc'h-unan a zô testéni d'in pénaoz em eûz lavared d'é-hoc'h : Né két mé eo ar C'hrist ; hōgen kased eunn két enn hé raok.

29. Néb en deûz eur c'hreg, a

zô ozac'h : hôgen miñoun ann oza'ch, péhini a zô enn hé zâ, hag a zelaou anézhaz, a zô laouen braz pa glev mouéz ann ozac'h. Leñn eo éta va lévénéz.

30. Réd eo éta d'ézhan kreski, ha d'in bihanaat.

31. Néb a zô deñed eñz ann néac'h, a zô dreist ann holl. Néb a zô eñz ann douar, a zô eñz ann douar, hag hé lavar a zalc'h eñz ann douar. Néb a zeñ eñz ann énv, a zô dreist ann holl.

32. Testéniá a ra ar péz en deñz gwélet ha klevet : ha dén na zigémer hé desténi.

33. Néb en deñz digéméret hé desténi, en deñz diskouezet pénaoz é oa Doué gwirion.

34. Râg ann hini en deñz kaset Doué, a lavar komsiou Doué : ha Doué na rô kéd d'ézhan hé spéred dré gemm.

35. Ann Tâd a gâr ar Mâb : hag en deñz lékéat pép-tra étre hé zaoarn.

36. Néb a gréd er Mâb, en deñz ar vuez peñr-baduz : hôgen néb na gréd kéd er Mâb, na wélô kéd ar vuez peñr-baduz ; hôgen buanégez Doué a joumô war-n'ézhan.

IV. PENNAD.

1. JÉZUZ éta ô véza klevet pénaoz ar Farizianed a wié é réa muioc'h a ziskibled égét Iann, hag é padézé muioc'h a dñd égét-han.

2. (Pétra-bennâg na vadézé két Jéruz, hôgen hé ziskibled hép-kén),

3. Az éaz-kufd eñz ar Judéa, hag a zistrôaz é Galiléa.

4. Râk réd é oa d'ézhan tréménoud dré ar Samari.

5. Dond a réaz 'ta enn eur géar eñz a Samari, hanvet Sikar, tóst d'ann digwéz a rôaz Jakob d'é vâb Jozef.

6. Hôgen éñd éz oa feunteun Jakob. Ha Jéruz ô véza skuiz eñz ann hent, a azéaz war ar feunteun-zé. War-drô ar c'houec'hved heur édo.

7. Dond a réaz eur vaouez eñz a Zamari évit tenna dour, ha Jé.

zuz a lavaraz d'ézhi : Rô da éva d'in

8. (Râg é ziskibled a oa tad é kéar évit préna boéd).

9. Hôgen ar vaouez-zé eñz a Zamari a lavaraz d'ézhan : Pénaoz té pa oud eñz a Judéa, é c'houlennéz-té da éva digan-én, ha mé eñz a Zamari ? Râg ar Iuzevien na vouront két gand ar Samaried.

10. Jéruz a respountaz hag a lavaraz d'ézhi : Ma anavézchez rô Doué, ha piou eo ann hini a lavar d'id : Rô da éva d'in, martézé ez pé da-unan goulenned da éva digant-han, hag en défé rôed d'id dour béo.

11. Ar vaouez a lavaraz d'ézhan : Aotrou, n'éc'h eñz két péadrâ da denna dour, hag ar puns a zô dour : a béléac'h éta ez pé dour béo ?

12. Ha brasoc'h oud égét hon tad Jakob, péhini en deñz rôed d'éomp ar puns-man, ha péhini en deñz évet dour anézhaz, kerkoulz hag hé vugalé, hag hé loéned ?

13. Jéruz a respountaz, hag a lavaraz d'ézhi : Piou-bennâg a év eñz ann dour-man, en dévézô c'hoaz sec'hed : hôgen piou-bennâg a évô eñz ann dour a rôinn d'ézhan, n'ea dévézô bikenn a zec'hed :

14. Hôgen ann dour a rôinn d'ézhan, a zeñi enn-han ar vammen eñz a eunn dour a zillammô bétég er vuez peñr-baduz.

15. Ar vaouez a lavaraz d'ézhan : Aotrou, rô d'in eñz ann dour-zé, évit n'am bézô kéd a zec'hed, ha na zeñinn kéd aman da denna dour.

16. Jéruz a lavaraz d'ézhi : Kéa, galv da ozac'h, ha deñz aman.

17. Ar vaouez a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : N'em eñz kéd a ozac'h. Jéruz a lavaraz d'ézhi : Lavaret mäd éc'h eñz : N'em eñz kéd a ozac'h :

18. Râk pemb ozac'h éc'h eñz bét, hag ann hini éc'h eñz bréma né kéd da ozac'h : lavaret mäd éc'h eñz.

19. Ar vaouez a lavaraz d'ézhan : Aotrou, gwéloud a rann pénaoz oud eur Profed.

20. Hon tadou hô deûz azeûlet war ar ménez-man, ha c'houi a lavar pénaoz é Jérusalem éma al léac'h é péhini eo réd azeûli.

21. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Maouez, kréd d'in, dond a ra ann heur, é péhini na azeûlot mui ann Tâd, na war ar ménez-zé, nag é Jérusalem.

22. C'houi a azeûl ar péz na ana-vézit két : ni a azeûl ar péz a ana-vézomp ; râg ar zilvidigez a zeû eûz ar Iuzevien.

23. Hôgen dond a ra ann heur, ha deûed eo, é péhini ar gwir azeûlerien a azeûl ann Tâd é spéred hag é gwirionez. Râg ann dûd-zé eo a glask ann Tâd évid hé azeûli.

24. Doué a zô spéred, réd eo d'ar ré a azeûl anézhan, hé azeûli é spéred hag é gwirionez.

25. Ar vaouez a lavaraz d'ézhan : Gouzond a rann pénaoz é sté dond ar Mési (da lavaroud eo ar C'hist) ; pa vézô deûed éta, é tiakleriô d'éomp pép trâ.

26. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Mé eo péhini a gomz gan-éz.

27. Ha neûzé é tebaz hé ziskibled, hag é oant souézet ô véza ma komzé oud eur vaouez. Hôgen dén na lavaraz d'ézhan : Pétrâ a glaskez, pé pérâg é komzez oud hou-man ?

28. Hôgen ar vaouez a lézaz hé fôd dour, hag az éaz é kêar, hag a lavaraz d'ann dûd ac'hanô :

29. Deûit ha gwélid eunn dén, péhini en deûz lavared d'in ké-mend em eûz gréat : ha né kéd hén ar C'hist ?

30. Mond a réjond éta er-méaz eûz a géar, hag éz éjond d'hé gavout.

31. Koulskoudé hé ziskibled a dôstaz ont-han, hag a lavaraz d'ézhan : Mestr, depr.

32. Hôgen hén a lavaraz d'ézho : Eur boéd em eûz da sibri ha na ana-vézit két.

33. Neûzé ann diskibled a lavaraz ann eil d'égilé : Hag unan-

bennâg en défé kased da sibri d'ézhan ?

34. Ha Jézuz a lavaraz d'ézho : Va boéd eo ôber ioul ann hini en deûz va c'haset, évit ma peûr-c'hrinn hé ôber.

35. Ha na livirit-hu két c'houi, pénaoz da benn pevar miz é teûi ar médérez ? Chétu mé a lavar d'éhoc'h : Savid hô taou-lagad, ha sellid oud ar mésiou, gwenn iad évid ar médérez.

36. Hâ néb a véd a zigémer ar gôbr, hag a zastum frouez évid ar vuez peûr-baduz : évit ma en em laouénai néb a hâd kerkoulz ha néb a véd.

37. Râg é kément-man eo gwfr ar géar a lavar : pénaoz unan a hâd, hag eunn all a véd.

38. Hô kased em eûz da védi ar péz n'hoc'h eûz két labouret : ré all hô deûz labouret, ha c'houi a zô éad enn hô labour-hi.

39. Kalz eûz a Zamaritaned ar géar-zé a grédaz enn-han, dré ann abek d'ar géar-man é doa lavared ar vaouez-zé : Lavared en deûz d'in ké-mend em eûz gréat.

40. Ar Zamaritaned éta ô véza deûed d'hé gavout, a bédaz anézhan da choum éno. Hag hén a joumaz éno daou zervez.

41. Ha kals muioc'h a grédaz enn-han dré ann abek d'hé brézek.

42. Hag é lavared d'ar vaouez-zé : N'eo mui évid ar péz éc'h eûz lavaret é krédomb bréma ; râg hé glevet hon eûz hon-unan, hag é ouzomp pénaoz eo évit-gwir Sal-ver ar béd.

43. Daou zervez goudé éz éz-kuid ac'hanô ; hag éz éaz é Galiléa.

44. Rak Jézuz a lavaré hé-unan, pénaoz eur Profed a zô héb hanô-mâd enn hé vrô hé-unan.

45. O véza éta deûed é Galiléa, ar C'haliléaded hen digéméras ervâd, dré m'hô doa gwélet ar péz en doa gréat é Jérusalem é deiz ar goél ; râg é deiz ar goél éz éjond di.

46. Jézuz a zeûaz éta a - nevez da Gana é Galiléa, é péteac'h en

doa grêat gwîn gand dour. Hag ênô ez oa eur Prins pêhini en doa eur mab klân é Kafarnaom.

47. Hé-man ô véza klevet pénaoz Jézuz a oa deñted eûz a Judéa é Galiléa, az éaz d'hé gavout, hag a bédaz anézhan da ziskenni d'hé di, évit iac'haad hé vâb; rak daré é oa da vervel.

48. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhan : Ma na wélit arwésiou ha burzudou, na gréid két.

49. Hag ar Prins a lavaraz d'ézhan : Aotrou, disken abarz ma vézô marô va mab.

50. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Kéa, da vâb a zô béô. Ann dén-man a grédaz er gêr en doa lavaret Jézuz d'ézhan, hag az éaz-kuit.

51. Hôgen pa édo hé-man enn hent, hé vévellou a ziarbeonnaz anézhan, hag a lavaraz d'ézhan : da vâb a sô béô.

52. Hag héz ô véza goulenned digant-hô da bé heur é oa en em gavet gwelloc'h, é léverjont d'ézhan : Déac'h d'ar seizved heur ann darsien é deûz hé lézet.

53. Ann tâd a anavéaz pénaoz é oa enn heur-zé en doa Jézuz lavared d'ézhan : Da vâb a zô béô; hag é krédaz héz hag hé holl dûd.

54. Hen-nez a oé ann eil vurzud a réaz Jézuz pa zeûaz a Judéa é Galiléa.

V. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ goél ar Iuzevien ô véza deûet, Jézuz a biñaz da Jérusalem.

2. Hôgen béz' éz oa é Jérusalem pinsin ann dénved, pêhini é iéz Hébré a zô hanvet Betsaida, hag en doa pemp pondalez;

3. É pére é oa gourvézet eul lôd brâz a dûd klân, a dûd zall, a dûd gamm, a dûd dizec'het, pére a c'hortozé ma vé kéflusket ann dour.

4. Râg Éal an Aotrou a ziskenné a-amzer-é-amzer er pinsin; hag ann dour a oa kéflusket. Ha piou-bennâg a ziskenné da-genta er pinsin, goudé ma oa két kéflusket ann dour,

a iac'héé, daoust pé glénved en doa.

5. Hôgen béz' é oa ênô eunn dén pêhini a oa klân. eiz vioaz ha trégont a ioa.

6. Pa wélaz Jézuz hé-man gourvézet, hag ô véza ma anavéze pénaoz é oa klân pell amzer a ioa, é lavaraz d'ézhan : Ha té a fell d'id béza iac'h ?

7. Ann dén klân a respoutaz d'ézhan : Aotrou, n'em eûz dén évit va lakaad er pinsin, goudé ma eo két kéflusket ann dour : hag é-pâd émounn ô vont, eunn all a ziskenn em raok.

8. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Saô, kémer da wélé, ha kerz.

9. Hag ann dén-zé a zeûaz iac'h rak-tâl : hag é kémérâz hé wélé, hag é kerzaz. Hôgen ann dervéz-zé a ioa deiz ar sabbat.

10. Ar Iuzevien a lavaraz éta d'ann hini a oa két iac'héet : Ar sabbat eo, né két aotréed d'id dougen da wélé.

11. Hag héz a respoutaz d'ézho : Ann hini en deûz va iac'héet, en deûz lavared d'in : Kémer da wélé, ha kerz.

12. Hag hi a c'houlennaz digant-han : Piou eo ann dén-zé pêhini en deûz lavared d'id : Kémer da wélé, ha kerz ?

13. Hôgen ann hini a oa két iac'héet, na wié két piou é oa. Rak Jézuz a oa en em dennet eûz a engroez ar bobl a ioa ênô :

14. Goudé, Jézuz a gavaz anézhan enn templ, hag a lavaraz d'ézhan : Chétu oud deñted iac'h : na bec'h mui hiviziken, gand aoun na c'hoarvézché gwasoc'h gan-éz.

15. Ann dén-zé az éaz da gavout ar Iuzevien, hag a lavaraz d'ézho pénaoz é oa Jézuz en doa hé iac'héet.

16. Dré-zé eo é teñté ar Iuzevien da heksima Jézuz ô véza m'en doa grêat kément-sé deiz ar sabbat.

17. Hôgen Jézuz a respoutaz dézhô : Va Zâd en deûz labouret két véma, ha mé a labour ivé.

18. Évit-sé éta ar Iuzevien a glaské c'hoaz mui ann doaré d'el

laza ; råk nann hép-mui-kén é torrè ar sabbat , hôgen lavaroud a réa pénaoz Doué a oa hé Dâd , oc'h en em ôber kévatul da Zoué. Jézuz éta a respountaz hag a lavaraz d'ézhô :

19. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h : Ar Mâb na hell ôber nétrâ anézhaz hé-unan , ha na ra néméd ar péz a wél hé Dâd oc'h ôber ; råk kémeod a râ ann Tâd , ar Mâb a ra ivé ével-t-haz.

20. Råg ann Tâd a gâr ar Mâb , hag é tiskouéz d'ézhaz kémeod a râ : hag é tiskouézô d'ézhaz ôberiou brasoc'h égéd ar ré-maz , enn hé vélep doaré ma viot souézet brâz hoc'h-unan.

21. Råg ével ma teû ann Tâd da razorc'hi ar ré-varô , ha da rei d'ézhô ar vuez , ével-sé ar Mâb a rô ar vuez da néb a gâr.

22. Hôgen ann Tâd na varn dén é-béd : råk péb barnédigez en deûz rôed d'ar Mâb.

23. Évit ma teûi ann holl da énor ar Mâb , ével ma énoront ann Tâd. Nép na énor kéd ar Mâb , na énor kéd ann Tâd péhini en deûz hé gaset.

24. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h , pénaoz piou-bennâg a zélaou va gér , hag a gréd enn hini en deûz va c'haset , en deûz ar vuez peûr-baduz , ha na zeû kéd er varn , hôgen tréménoud a ra eûz ar marô d'ar vuez.

25. É-gwirionez hel lavarann d'éhoc'h , pénaoz é teû ann heur , hag eo deûet , é péhini ar ré-varô a glev mouéz Mâb Doué : hag ar ré a glevô a vévô.

26. Råg é-c'hiz ma en deûz ann Tâd ar vuez enn-haz hé-unan , rôed en deûz ivé d'ar Mâb ar galloud da gaoud ar vuez enn-haz hé-unan :

27. Hag en deûz rôed d'ézhaz ar galloud da varna , ô véza ma eo Mâb ann dén.

28. Na vézit két souézet eûz a gément-man ; råk dond a ra ann heur é péhini ar ré holl a zô er bésiou a glevô mouéz Mâb Doué :

29. Hag ar rô hô dévézô gréat

mâd a savô évit mond er vuez ; hôgen ar ré hô dévézô gréat fall , évit béza barnet.

30. Na bellann-mé ôber nétrâ ac'hanoun va-unan. Diouc'h ma kle-vann , é varnann : ha va barn a zô gwirion ; råk na glaskann két va ioul , hôgen ioul ann hini en deûz va c'haset.

31. Ma rôann testéni ac'hanoun va-unan , va zesténi né két gwir.

32. Béz' éz eûz eunn all hag a rô testéni ac'hanoun : ha gouzoud a rann pénaoz eo gwir ann desténi a rô ac'hanoun.

33. Kaset hoc'h eûz étrézég Iann ; hag héz en deûz rôet testéni d'ar wirionez.

34. Évid-oun-mé né kéd eûz a eunn dén é kémerann testéni : hôgen ann dra-maz a lavarann évit ma viot salvet.

35. Héz a ioa eur c'hleûzeur leskidid ha lugernuz. Hôgen fellet eo béd d'éhoc'h en em laouénaad évid eunn amzer oud hé c'houlou.

36. Hôgen mé am eûz eunn testéni brasoc'h égéd hini Iana. Råg ann ôberiou en deûz rôet va Zâd ar galloud d'in da beûr-ôber ; ann ôberiou a rann , a rô ann desténi ac'hanoun , pénaoz ounn kaset garé va Zâd :

37. Ha va Zâd péhini en deûz va c'haset , en deûz hé-unan rôet testéni ac'hanoun : ha c'houi n'hoc'h eûz biskoaz kleved hé vouéz , na gwéled hé zremm.

38. Hag hé c'hér na joum kéd enn-hoc'h ; råk na grédit kéd enn hini en deûz va c'haset.

39. C'houitid er Skrituriou , pa vennit pénaoz é kéfot enn-hô ar vuez peûr-baduz : hag hi eo a rô testéni ac'hanoun.

40. Ha na fell kéd d'éhoc'h dond d'am c'havout évit kaoud ar vuez.

41. Na gémerann két va skéd eûz ann d'ûd.

42. Hôgen hoc'h anavézet em eûz : ô véza n'hoc'h eûz kéd enn-hoc'h karantez Doué.

43. É hanô va Zâd ounn deûet , ha n'hoc'h eûz két va zigéméret : ma

teñ eunn all enn hé hanó hé-unan, é tigémérot anézhan.

44. Pénaoz éc'h hellit-hu kridi, e'houi pére a zigémer ar skéd a zeñ eñz ann eil d'égilé, ha na glask két ar skéd a zeñ eñz a Zoué hep-kén.

45. Na vennit két pénaoz eo mé a damalló ac'hanoc'h dirak va Zád : Moizez eo é péhini éma hô kortoz a damall ac'hanoc'h.

46. Rák ma krédac'h é Moizez, é krédac'h ivé martézé eun-oun; rák skrived en deñz diwar va fenn.

47. Hógen ma na grédit két ar péz en deñz skriva, pénaoz é krédot-hu ar péz a lavarann d'é-hoc'h ?

VI. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ Jézuz az éaz enn tu all da vór Galiléa, é péléac'h éma lagen Tibériad :

2. Hag eul lód bráz a dūd a heñlié anézhan, ó véza m'hó doa gwéket ar varzudou en doa gréat war ar ré glanz.

3. Jézuz a biñaz éta war eur ménéz; hag éc'h azézaz éno gand hé ziskibled.

4. Hógen tóst é oa ar Pask, péhini a zó goél ar Iuzevien.

5. Jézuz éta ó véza savet hé zaoulagad, hag ó wélout pénaoz eul lód bráz a dūd a zeñe d'hé gavout, a lavaraz da Filip : A béléac'h é prémimp-ni bara évit ma tebró ann holl dūd-zé ?

6. Hógen kément-man a lavaré évid hé dempti; rág héñ a wié pétra en doa da óber.

7. Filip a respountaz d'ézhan : Na vé kéd a-walc'h gand daon c'hant diner a vara évit rei eunn tammik da bep-hini.

8. Unan eñz hé ziskibled, André, breñr Simon-Per, a lavaraz d'ézhan :

9. Béz' éz eñz eur bugel péhini en deñz pemp tors heiz, ha daon bésk; hógen pétra eo ann dra-zé évit kémend a dūd ?

10. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Gríd d'ann dūd azéza. Hógen kalz a c'héot a ioa éno. Hag éc'h azézaz war-dró pemp mil dén.

11. Jézuz éta a géméraz ar barau : ha goudé béza trugaréket, é rannaz anézho étre ar ré a ioa azézet. Rei a réez ivé eñz ar péked kément ha ma fellaz d'ézhó.

12. Goudé m'hó doé a-walc'h, é lavaraz d'hé ziskibled : Dastumid ann tammou a zó choumet a zilerc'h, évit na véziñt két kollet.

13. Hó dastumi a réjond éta. hag é leñchont daouzék paner gand ann tammou eñz ar pemp bara heiz, a oa choumet a zilerc'h ar ré hó doa debret.

14. Ann dūd-zé éta pa wéljont ar burzud en doa gréat Jézuz, a lavaraz : Hen-nez eo évit-gwir ar Profed a dlé dond er béd.

15. Hógen Jézuz ó c'houzout pénaoz é tlient dond da grapa eun-hañ évid hé lakaad da Roué, a dec'has adarré war ar ménéz hé-unan.

16. Hógen pa oé deñed ar pardaez, hé ziskibled a ziskennaz é-trézég ar mór.

17. Ha pa oent piñet enn eur vag, éz éjont enn tū all d'ar mór é Kafarnaom. Ha daré é oa ann nóz, ha Jézuz né oa két e'hoaz deñed d'hó c'havout.

18. Koulskoudé ar mór a zavé, ó véza ma c'houzéé kré ann avel.

19. Hógen goudé m'hó doé roé-viet war-héd pemp stad war-n-ugent pé trégont stad, é wéljont Jézuz ó kerzoud war ar mór, hag ó tóstaad ouc'h ar vág; hag hó doé spount.

20. Hógen héñ a lavaraz d'ézhó : Mé eo, na spountit két.

21. Hag é fellaz d'ézhó hé géméroud er vág : ha rák-tál ar vág en em gavaz oud ann douar é péhini éz éant.

22. Antrónóz, ar bobl péhini a ioa ean tū all d'ar mór, a wélaz pénaoz né oa béd éno néméd eur vag, pénaoz né oa kéd éat Jézuz er vág gand hé ziskibled, hógen pénaoz ann ziskibled a oa éad hó-unan :

23. (Rák deñed é oa bagou all eñz a Dibériad, tóst d'al léac'h é péhini Jézuz, goudé béza trugaré-

két ann Aotrou, en doa rôet bara da zibri d'ézhô) :

24. Pa wélaz éta ar bobl pénaoz Jéruz na oa kéd éno, nag hé zis-kibled ken-nébeut, é piñchont war ar bagou-zé, hag é tejond da Gafarnaom évit klaskout Jéruz.

25. Ha pa hô doé hé gavet enn tu all d'ar môr, é léverjond d'ézhan : Mestr, peür oud-dé deüed aman ?

26. Jéruz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : va c'haskoud a rit, ha né kéd évit béza gwélet burzudou, hôgen évit béza debret bara, hag évit béza bét a-walc'h anézhan.

27. Labourit, nann évid ar boéd a ia da goll, hôgen évid ann hini a bad bétég er vuez peür-baduz, a rô d'é-hoc'h Mâb ann dén. Râg hé-man eo en deüz arouezed Doué ann Tâd.

28. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Pétra a ramp-ni évid ôber ôberiou Doué ?

29. Jéruz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Hé-man eo ôber Doué, ma krédot enn hini en deüz kaset.

30. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Pé arouéz a réz-té, évit pa hé gwélimp ma krédimp d'id ? Pétra a réz-té ?

31. Houi tadou hô deüz debret ar mann enn distrô, hervez ma eo skrivet : Rôed en deüz d'ézhô da zibri bara ann énv.

32. Neüzé Jéruz a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : Moizez n'en deüz-két rôed d'é-hoc'h bara ann énv, hôgen va Zâd eo a rô d'é-hoc'h ar gwir vara cüz ann énv.

33. Râk bara Doué eo ar bara a zô diskennet eüz ann énv, hag a rô ar vuez d'ar béd.

34. Hôgen hi a lavaraz d'ézhan : Aotrou, rô d'é-omp bépréd ar bara-zé.

35. Ha Jéruz a lavaraz d'ézhô : Mé a zô ar bara a vuez : néb a zeü d'am c'havout n'en dévézô kéd a

naoun ; ha néb a gréd enn-oun n'en dévézô bikenn a zec'hed.

36. Hôgen hel lavared em eüz d'é-hoc'h, va gwélet hoc'h eüz, ha n'hoc'h eüz két krédet enn-oun.

37. Ar ré holl a rô va Zâd d'ia, a zeü d'am c'havout : ha na daolinn két er-méaz ann hini a zeü d'am c'havout ;

38. Râk Diskennet ounn eüz ann énv, nann évid ôber va ioul, hôgen évid ôber ioul ann hini en deüz va c'haset.

39. Hôgen hou-man eo ioul va Zâd péhini en deüz va c'haset ; pénaoz na gollinn hini eüz ar ré en deüz rôed d'in, hôgen ma tazorc'hinn anézho enn deiz divéza.

40. Hôgen hou-man eo ioul va Zâd péhini en deüz va c'haset ; pénaoz piou-bennâg a wél ar Mâb, hag a gréd enn-han, en dévézô ar vuez peür-baduz, hag é tazorc'hinn anézhan enn deiz divéza.

41. Ar Iuzevien a vouldé out-han, ô véza m'en doa lavaret : Mé a zô ar bara buézek a zô diskennet eüz ann énv.

42. Hag é lavaret : Ha né kéd hé-man Jéruz mâb Jozef, eüz a béhini éc'h anavézomb ann tâd hag ar vamm ? Pénaoz éta é lavar-hém eo diskennet eüz ann énv ?

43. Hôgen Jéruz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Na vouldit kéd étré-z-hoc'h :

44. Dén é-béd na hell dond d'am c'havout, néméd didennet é vé gant va Zâd péhini en deüz va c'haset : ha mé a tazorc'hô anézhan enn deiz divéza.

45. Ha skrivet eo er Brofeded : Hag é vézind holl desket gant Doué. Piou-bennâg en deüz klevet ann Tâd hag en deüz desket, a zeü d'am c'havout.

46. Né kéd en défé dén gwélet ann Tâd, néméd ann hini a zeü eüz a Zoué : hen-nez en deüz gwélet ann Tâd.

47. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : Néb a gréd enn-oun, en deüz ar vuez peür-baduz,

48. Mé a zô ar bara a vuez.
49. Hô tadou hô deûz debret ar mann enn distrô, hag int marô.
50. Hôgen hé-man eo ar bara a zô diskennet eûz ann énv; évit na varvô két néb en deûz debret eûz anézhan.
51. Mé a zô ar bara buézek a zô diskennet eûz ann énv.
52. Mar tebr eur ré eûz ar barazé, é vévô da vikenn: hag ar bara a rôinn, eo va c'hik a rôinn évit buez ann dâd.
53. Koulskoudé ar Iuzevien a strivé étré-z-hô, ô lavarout: Pénaoz éc'h hell hen-nez rei d'é-omp hé c'hik da zibri?
54. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô: É-gwirionez é gwirionez, hel lavarann d'é-hoc'h: Ma na zebrit két kik Mâb ann dén, ha ma na évit két hé wâd, n'hô pézô két ar vuez enn-hoc'h.
55. Néb a zebr va c'hik, hag a év va gwâd, en deûz ar vuez peûr-baduz, ha mé hen dazorc'hô enn deiz divéza.
56. Râk va c'hik a zô eur gwir voéd, ha va gwâd a zô eur gwir vraoued.
57. Néb a zebr va c'hik, hag a év va gwâd, a choum enn-oun, ha mé enn-han.
58. É-c'hiz ma eo béô va Zâd, péhini en deûz va c'haset, hag ounn béô dré va Zâd; ével-sé néb a zebrô ac'hanoun a vévô dré-z-oun.
59. Hen-nez eo ar bara a zô diskennet eûz ann énv. Né két ével ar mann hô deûz debret hô tadou, hag hi a zô marô koulskoudé. Néb a zebr ar bara-man, a vévô da vikenn.
60. Ann traou-zé a lavaraz pa gélenne er'sinagog é Kafarnaom.
61. Hôgen kalz eûz hé ziskibled, ô klevoud ann dra-zé, a lavaraz: Gard eo ar geriou-zé, ha piou a hell hô sélaoui?
62. Hôgen Jézuz, péhini a vié enn-han hé-unan pénaoz hé ziskibled a voudé diwar-benn kément-sé, a lavaraz d'ézhô: Gwall-skouér a gémerid eûz a gément-sé?

63. Ha mar gwélit Mâb ann dén ô piña el léac'h ma édo kent?

64. Ar Spéred eo a rô ar vuez: ar c'hik na hell nétrâ: ar geriou em eûz lavared d'é-hoc'h a zô spéred ha buez.

65. Hôgen béz' éz eûz hinien-nou enn hô touez ha na grédont két; râk Jézuz a wié a'daleg ar penn-kenta pére a ioa ha na grédont két, ha piou é oa ann hini a dlié hé werza.

66. Hag é lavaraz: Dré-zé eo em eûz lavared d'é-hoc'h pénaoz dén na hell dond d'am c'havout, ma n'eo rôed d'ézhan dont gant va Zâd.

67. A neûzé kalz eûz hé ziskibled en em dennaz a-dré; ha n'az éant mui d'hé heûl.

68. Ha Jézuz a lavaraz d'ann daouzek: Ha c'houi, ha na fell két d'é-hoc'h ivé mont-kuit?

69. Simon Per a respountaz d'ézhan: Aotrou, étrézé piou éz ajemp? Té éc'h eûz geriou ar vuez peûr-baduz.

70. Ha nt a gréd hag a anavez pénaoz oud ar C'hrist Mâb Doué.

71. Ha Jézuz a respountaz d'ézhan: Ha né két mé eo em eûz hô tilennet hô taouzek, ha koulskoudé unan ac'hanoc'h a zô eunn diaoul?

72. Kément-man a lavaré diwar-benn Iuzaz Iskariot mâb Simon; râg hen-nez eo a dlié hé werza, évit-han da véza unan eûz ann daouzek.

VII. PENNAD.

1. HOGEN abaoé neûzé Jézuz a gerzé é Galiléa; râk na fellé két d'ézhan kerzoud er Judéa, dré ma klaské ar Iuzevien ann doaré d'hé laza.

2. Tôst é oa goél ar Iuzevien, han-vet Goél ann Teltou.

3. Hé vreûdeûr a lavaraz éta d'ézhan: Kéa ac'hann, ha kéa er Judéa, évit ma wélô ivé da ziskibled ar péz a réz.

4. Râk dén na labour é-kûz, ma fell d'ézhan béza anavézet gant ann

hell : pa réz kément-sé, en em rô da anaoud d'ar béd holl

5. Râg hé vreûdeur na'grédent kéd enn-hañ.

6. Jézuz éta a, lavaraz d'ézhô : Nê két c'hoaz deñet va amzer; hôgen hoc'h amzer-c'houi a zô bé-préd daré.

7. Ar béd na hell kéd hô kasaat : hôgen va c'hasaat a ra ; dré ma rôann testéni diwar hé benn, pénaoz eo fall hé ôberiou.

8. Id c'houi d'ar goél-man ; évid-oun-mé né d'ann kéd d'ar goél-man ; rak va amzer né kéd deñet c'hoaz.

9. Goudé béza lavaret kément-sé, é choumaz é Galiléa.

10. Hôgen pa oé éad hé vreûdeur kuit, éz éaz ivé d'ar goél, nann enn eunn doaré anat, hôgen é-c'hitz é-kûz.

11. Râg ar Iuzevien a glaské ané-zhan é-pâd ar goél, hag a lavaré : Péléac'h éma hen-nez ?

12. Hag eur boud brâz a ioa diwar hé benn é-touez ar bobl. Râk lód a lavaré : Bann dén mâd eo. Hôgen ré all a lavaré : Nann, hôgen touella a ra ar bobl.

13. Koulskoudé dén na gomzé uc'hel diwar hé benn, gand aoun râg ar Iuzevien.

14. Hôgen war-drô kreiz ar goél, Jézuz a biñaz d'ann templ, hag en em lékéaz da gélenna.

15. Hag ar Iuzevien a ioa souézet brâz, hag a lavaré : Pénaoz é oar hé-man ar Skriturion, pa n'en deûz kéd hó desket ?

16. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Va c'hélénadurez né kéd d'in, hôgen d'ann-hini en deûz va c'haset.

17. Mar fell da unan-bennâg ôber ioul Doué, éc'h anavézô mar teû va gélenadurez diout-hañ, pé mar komzann ac'hanoun va-unan.

18. Néb a gomz ané-zhan hé-unan a glask hé c'hloar hé-unan : hôgen néb a glask gloar ann hini en deûz hé gaset, hen-nez a zô gwirion, ha n'eûz kéd a c'haou enn-hañ.

19. Ha n'en deûz két Moizez rôed

al lézen d'é-hoc'h ; hag hini ac'hanoc'h na vtr al lézen ?

20. Pérâg é likit-hu hó poell d'am laza ? Ar bobl a respountaz hag a lavaraz : Ann diaoul a zô gan-éz ; piou a laka hé boell d'az laza ?

21. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eunn ôber em eûz gréat, hag holl oc'h souézet brâz.

22. Koulskoudé Moizez en deûz rôed d'é-hoc'h ann trô-drouc'h : (né kéd é teûsé eûz a Voizez ; hôgen eûz ann tadou) hag é trô-drouc'hid ann dén da zeiz ar sabbat.

23. Mar tigémer eunn dén ann trô-drouc'h da zeiz ar sabbat, hép terri lézen Moizez, pérâg é sâv droug enn-hoc'h ô véza ma em eûz iac'héet eunn dén penn-da-benn é deiz ar sabbat ?

24. Na varnit kéd hervez ann doaré, hôgen dougid eur varn gwirion.

25. Neûzé hiniennou eûz a Jérusalem a lavaraz : Ha né kéd hé-nez a glaskont évid hé laza ?

26. Ha chétu é komz dirâg ann holl, ha na lévront nétra d'ézhan. Ha n'hô deûz két anavézet Pennou ar vrô pénaoz évit-gwir eo ar C'hrist ?

27. Gouzoud a réomp koulskoudé a béléac'h é teû hé-man : hôgen pa zeûi ar C'hrist, dén na wézô a béléac'h eo.

28. Hôgen Jézuz a gomzé kré enn templ, ô kélenna, hag ô lavarout : Va ansoud a rit : ha gouzoud a rit, a béléac'h ounn : ha n'ounn két deñet ac'hanounn va-unan ; hôgen gwir eo ann hini en deûz va c'haset, ha na anavézit kéd ané-zhan.

29. Évid-oun-mé a anavez ané-zhan, râg ané-zhan ounn, hag héna eo en deûz va c'haset.

30. Hôgen klaskoud a réand ann tû da gregi enn-hañ ; ha dén na lékéé hé zourn war-u-é-zhan, ô véza né oa két c'hoaz deñet hé heur.

31. Koulskoudé kalz eûz ar bobl a grédaz enn-hañ, hag é lavarent : Pa zeûi ar C'hrist, hag héna a ral muioc'h a vuzudou égét na ra hé-man ?

32. Ar Farizianed a glevé ar bobl

ô lavarout kément-sé diwar hé benn : hag ar Farizianed a gasaz soudarded évit kregi enn-han.

33. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : Émoun c'hoaz gan-é-hoc'h eunn nébeùd amzer : hag éz inn da gavout ann 'ini en deùz va c'baset.

34. V c'haskoud a réot, ha n'hém c'héfol két : ha na hellit kéd dont el léac'h ma émounn.

35. Hôgen ar Iuzevien a lavaraz étre-z-hô : Péleac'h éz ai, ha na hellimp kéd hé gavout ? ha mond a rai é-touez ar Jentiled a zô skifict dré holl, ha kélenna a rai ar Jentiled ?

36. Pétra eo ar gér-zé en deùz lavarét : Va c'haskoud a réot, ha na hellit kéd dont el léac'h ma émounn ?

37. D'ann deiz divéza, péhini é oa ar brasa eùz ar goél, Jézuz a zavaz, hag a lavaraz a-boé-penn : Néb en deùz sec'hed, deùed d'am c'havout, hag évet.

38. Néb a gréd enn-oun, hervez ma lavar ar Skritur, é rédô eùz hé gôv steriou dour béô.

39. Kément-sé a lavaré eùz ar Spéred a dlié dond er ré a grédé enn-han ; râk né oa két c'hoaz rôed ar Spéred, ô véza né oa két c'hoaz éat Jézuz enn hé c'hoar.

40. Koulskoudé lôd eùz ar bobl, ô klevoud ar brézégou-zé, a lavaré : Évit-gwir eur Profed eo hé-man.

41. Lôd all a lavaré : Ar C'hrist eo. Hôgen ré all a lavaré : Hag eùz a C'haliléa é testi ar C'hrist ?

42. Ha na lavar kéd ar Skritur, pénaoz ar C'hrist a zeñi eùz a wenn David, hag eùz a géar Vétléhem é péleac'h é oa David ?

43. Ével-sé é oa dizunvaniez é-touez ar bobl diwar hé benn.

44. Hôgen lôd anézhô a fellé d'ézhô kregi enn-han : koulskoudé dén é-béd na lékéaz hé zourn war-n'ézhan.

45. Ar zoudarded a zistrôaz éta étrézég ar Véleien hag ar Farizianed. Hag ar ré-man a lavaraz d'ézhô : Perâk n'hoc'h eùs-hu kéd hé zigaset ?

46. Ar zoudarded a respountaz : Biskoaz dén na gomzaz ével ann dén-zé.

47. Ar Farizianed a lavaraz d'ézhô : Ha n'oc'h kéd ivé touellet ?

48. Ha n'eùz kéd unan-beuôd g eùz ar Brinsed, pé eùz ar Farizianed hag a grédché enn-han :

49. Râg évid ar bobl-man, péhini na anavez kéd al lézen, mil-liged eo.

50. Nikodémuz, ann hini a oa éad d'hé gavout é-pâd ann nôz, hag a oa unan eùz hé ziskibled, a lavaraz d'ézhô :

51. Hag hol lézen a varn dén, hép ma eo bét sélaouet da genta, hag hép ma anavezéur pétra en deùz gréat ?

52. Ar ré-man a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Ha Galiléad oud-dé ivé ? Lenn gant préder ar Skrituriou, ha gwél pénaoz na zav kéd a Profed eùz a C'haliléa.

53. Ha pép-hini en em dennaz enn hé di.

VIII. PENNAD.

1. HOGEN Jézuz az éaz war Ménez Olivéd :

2. Ha da c'houlou-deiz é teùaz adarté enn templ, hag ann holl bobl a zeùaz d'hé gavout, hag ô véza azézet é kélenne anézhô.

3. Neùzé ar Skribed hag ar Farizianed a gasaz d'ézhan eur vaouez péhini a oa bét kémeret enn avoultriez ; hag ô véza hé lékéad é-kreiz,

4. É léverjond da Jézuz : Mestr, ar vaouez-man a zô bét kémeret enn avoultriez.

5. Hôgen Moizez en deùz gour-c'hémennet d'é-omp el lézen labéza ann hévélep tûd-zé. Ha té, pétra a lévérez ?

6. Hôgen kément-man a lavarént évid hé dempti, hag évit gelloud hé damallout. Ha Jézuz ô taou-bléga a skrivé gant hé vit war ann douar.

7. Ével éta ma kendalc'hent ôber gouleanou digant-han, é savaz,

hag é lavaraz d'ézhô : Ann hini ac'hanoc'h a zô dibéc'hed ra daolô ar c'henta méan out-hi.

8. Hag ô taou-bléga adarré , é skrivaz war ann douar.

9. Hôgen pa gleschont kément-sé , éz éjont-kuît ann eil goudé egulé , ar ré gôsa ô vond da genta : ha Jézuz a joumaz hé-unan , gand ar c'hreg a roa é-kreiz.

10. Neûzé Jézuz a zavaz , hag a lavaraz d'ézhi : Grég , péléac'h éma ar ré a damall ac'hanod ? Ha dén n'en deûs-hén da varnet ?

11. Hag hi a lavaraz : Dén , Aotrou. Hôgen Jézuz a lavaraz : Ha mé na varninn kéd ac'hanod ken nébeût. kéa , ha na bec'h mui hivizikenn.

12. Hôgen Jézuz a gomzaz adarré oud ar bobl , ô lavarout : Goulou ar béd ounn ; néb a zeû war va lerc'h na valé kéd enn amc'houlou , hôgen goulou ar vuez en dévézô.

13. Hôgen ar Farizianed a lavaraz d'ézhan : Té a rô testéni ac'hanod da-unan ; da desténi né két gwir..

14. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Pétra-bennág ma rôann testéni ac'hanoun va-unan , va desténi a zô gwir : rág gouzoud a rann a béléac'h é teûann , ha péléac'h éz ann ; hôgen c'houi na ouzoc'h nag a béléac'h é teûann ; na péléac'h éz ann.

15. C'houi a varn hervez ar c'hik ; évid-oun-mé na varnann dén ;

16. Ha ma varnann , va barn a zô gwir , rák n'ounn két va-unan ; hôgen mé , ha va Zád péhini en deûz va c'haset.

17. Hag enn hó lézen eo skrivet , pénaoz testéni daou zén a zô gwir.

18. Mé a rô testéni ac'hanoun va-unan ; ha va Zád péhini en deûz , va c'haset a rô ivé testéni ac'hanoun.

19. Hôgen hi a lavaraz d'ézhan : Péléac'h éma da Zád ? Jézuz a respountaz : Na anavézit na mé na va Zád ; m'ac'h anavézchac'h ac'hanoun , éc'h anavézchac'h ivé va Zád.

20. Jézuz a lavaré kément-sé ô

kélenna enn templ , el léac'h m' édo ann tenzor : ha dén na grogaz enn-han , rág hé heur né oa kéd deûet c'hoaz.

21. Jézuz a lavaraz c'hoaz d'ézhô : Mond a rann kuit , hag é klas-kod ac'hanoun , hag é varvot enn hó péc'hed. Na hellot kéd dont el léac'h m'az ann.

22. Hôgen ar Iuzevien a lavaré : Hag hén en em lazó hé-unan , pa en deûz lavaré : Na hellot kéd dont el léac'h m'az ann ?

23. Hag hén a lavaraz d'ézhô : C'houi a zô eûz a-iz ; ha mé a zô eûz a-ûz. C'houi a zô eûz ar béd-man , ha mé n'ounn kéd eûz ar béd-man.

24. Lavared em eûz éta d'éhoc'h pénaoz é varvot enn hó péc'hédou : rák ma na grédit két pénaoz ounn ar péz éz ouann , é varvot enn hó péc'hed.

25. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Piou oud-dé ? Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ar penn-kenta , mé péhini a gomz ouz-hoc'h.

26. Kals a draou em eûz da lavaroud ac'hanoc'h , ha da damallout : hôgen ann hini en deûz var c'haset , a zô gwirion ; ha mé a lavar er béd ar péz em eûz klevet gant-han.

27. Ha na anavézchont két pénaoz é lavaré é oa Doué hé Dád.

28. Jézuz a lavaraz éta d'ézhô : Pa hó pézô gorroet Máb ann dén , neûzé éc'h anavézchot piou ounn , ha pénaoz na rann nétrá ac'hanoun va-unan ; hôgen ma komzann ével m'en deûz va Zád desked d'in.

29. Hag ann hini en deûz va c'haset , a zô gan-én ; ha n'en deûz két va lézet va-unan , ô véza ma rann bépred ar péz a hét d'ézhan.

30. Pa lavaraz kément-sé , kalz a grédaz enn-han.

31. Jézuz a lavaraz éta d'ar Iuzevien a grédé enn-haz : Mar mirit va gér , é viot va gwir ziskibled ;

32. Hag éc'h anavézchot ar wirionez , hag ar wirionez hó tiedbô.

33. Hag hi a respountaz d'ézhan :

Eûz a wenn Abraham omp, ha biskoaz n'omp bêt sklaved da zén : pénaoz éta é lévéréz é vézimp diéubet ?

34. Jézuz a respountaz d'ézhô : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz piou-bennag a ra ar péched, a zô skláv d'ar péched.

35. Hôgen ar skláv na choum két bépréd enn ti, hag ar mât a choum bépréd.

36. Mar tieub éta ar mât ac'hanoc'h, é viot diéub évit-gwir.

37. Gouzoud a rann pénaoz oc'h mipien da Abraham : hôgen va laza a fell d'é-hoc'h, ô véza na gouéz két va lavar enu-hoc'h.

38. Évid-oun a lavar ar péz em eûz gwélet gant va Zád : ha c'houi a ra a péz hoc'h eûz gwélet gant hô tâd.

39. Ar ré-man a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Abraham eo hon tâd. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Mar d-oc'h mipien da Abraham, grîd ar péz en deûz gréad Abraham.

40. Hôgen bréman c'houi a glask ann tû da laza ac'hanoun, mé péhini a zô eunn dén hag em eûz lavared d'é-hoc'h ar wirionez em eûz klevet gant Doué : Abraham n'en deûz két gréat kément-sé.

41. C'houi a ra ar péz en deûz gréat hô tâd. Hag hi a lavaraz d'ézhan : N'omp két ganet eûz ar c'hadélez : eunn tad n'hon eûz kén péhini eo Doué.

42. Hôgen Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ma vé Doué hô tâd, c'houi a garfé ac'hanoun ; râk mé a zô savet ha deûet eûz a Zoué : ha n'ounn két deûed ac'hanoun va-unan, hôgen hén eo en deûz va c'haset.

43. Pérâk na anavezit-bu két va lavar ? O véza na hellit két sélaoui va frézegen.

44. Eûz a eunn tad diaoul oc'h : hag é fell d'é-hoc'h ôber ioulou hô tâd. Lazer-dén eo bêt adaleg ar penn-kenta, ha né két choumet er wirionez ; râg ar wirionez n'éma két enn-han : pa lavar gaou, é

lavar ar péz 'a zô enn-han, râg gaouiad eo, ha tâd ar gevier.

45. Hôgen mé, ma lavarann ar wirionez, na grédit két d'in.

46. Piou ac'hanoc'h a damallô ac'hanoun a béc'hed ? Ma lavarann d'é-hoc'h ar wirionez, pérâk na grédit két d'in ?

47. Néb a zô a Zoué a zélaou geriou Doué. Dré-zé eo-n'hô sélaouit két, ô véza n'och két a Zoué.

48. Hôgen ar Iuzevien a respountaz hag a lava az d'ézhan : Ha na lévérémp két mât, pénaoz oud eur Samariad, hag éma ann diaoul gan-éz ?

49. Jézuz a lavaraz : N'éma két ann diaoul gan-én ; hôgen mé a énor va Zád, ha c'houi a zizénor ac'hanoun.

50. Évid-oun-mé na glaskann két va gloar : eunn all a zô hag hé c'hask, hag am barô.

51. É gwirionez é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h : Néb a virô va gér, na vélo két ar marô da-vikenn.

52. Hôgen ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : Bréma éc'h anavezomp pénaoz éma ann diaoul gan-éz. Abraham hag ar Broféded a zô marô, ha té a lavar : Néb a virô va gér, na danvai két ar marô da-vikenn.

53. Ha brasoc'h oud éged Abraham hon tâd, péhini a zô marô ? Ar Broféded a zô marô ivé. Pétrâ a lévéréz oud-dé ?

54. Jézuz a respountaz ; Ma em veûlann va-unan, va meûlcûdi n'eo nétrâ : va Zád eo a veûl achoun ; ha c'houi a lavar eo hô Toué.

55. Ha na anavezit két anézhân ; hôgen mé hé anavez : ha ma lavarann pénaoz na anavezann két anézhân, é vézinn eur gaouiad ével-d-hoc'h. Hôgen hé anaoud a rann, hag é virann hé c'hér.

56. Abraham hô tâd en deûz c'hoantéet brâz gwélout va deiz : hé vélet en deûz, hag eo en em laouénéet.

57. Hôgen ar Iuzevien a lavaraz d'ézhan : N'éc'h eûz két c'hoaz

hanter-kant vloaz, hag éc'h euz gwéled Abraham.

58. Jézuz a lavaraz d'ézhô : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, abarz ma oa Abraham, édounn.

59. Neuzé é kémerchont mein évit teñrel out-hañ : hôgen Jézuz en em guzaz hag az éaz er-méaz euz ann templ.

IX. PENNAD.

1. HA pa dréméné Jézuz, é wélaz eunn dén pébini a oa dall abaoé ma oa ganet :

2. Hag hé ziskibled a c'houlennaz digant-hañ : Mestr, pé héc'hed eu deuz gréad hé-man, pé hé gérent, évit ma eo ganet dall ?

3. Jézuz a respountaz : N'en deuz két pec'hed, nag hé gérent ken nébeut : hôgen évit ma vézô diskleriet ôberiou Doué enn-hañ eo.

4. Réd eo d'in ôber ôberiou ann hini en deuz va c'haset, é-pád ma eo deiz : ann nôz a zeù, ha dém na hell ôber enn-hi.

5. É-pád émounn er béd, ounn goulou ar béd.

6. Goudé m'en doé lavaret kément-sé, é skôpaz d'ann douar, hag é réaz fank gant skôp, hag é frotaz daoulagad ann dén dall gand ar fank-zé,

7. Hag é lavaraz d'ézhan : Kéa, hag en em walc'h é kibél Siloé (da lavaroud eo, Kaset). Mond a réaz 'ta ; en em walc'hi a réaz, ha pa zeúaz é wélé.

8. Amézeien hé-man, hag ar ré hô doa hé wélet kentoc'h ô korka, a lavaré : Ha né kéd hen-nez a ioa azézet, hag a gorké ? Ré all a lavaré : Hénn eo.

9. Ré all a lavaré : Né két, eunn all eo hag a zô bénvel out-hañ. Hôgen hénn a lavaré : Mé eo.

10. Hôgen hi a lavaré d'ézhan : Pénaoz eo bét digoret da zaou-lagad d'id ?

11. Hag hénn a respountaz : Ann dén-zé a c'halveur Jézuz, en deuz gréat fank : hag en deuz frotet va

daou-lagad, hag en Jéuz lavared d'in : Kéa da gibél Siloé, hag en em walc'h. Hag ounn éat, hag ounn en em walc'het ; hag é wélan.

12. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Péléac'h éma ? Hag hénn a lavaraz : Na ouzonn két.

13. Kás a réjond d'ar Farizianed ann hini a oa béd dall.

14. Hôgen deiz ar sabbat oa, pa en doa Jézuz gréat ar fank, hag en doa digored hé zaou-lagad d'ézhan.

15. Ar Farizianed a c'houlennaz ivé digant-hañ pénaoz é wélé. Hôgen hénn a lavaraz d'ézhô : Fank en deuz lékéat war va daou-lagad, en em walc'hed ounn, hag é wélan.

16. Hôgen lôd euz ar Farizianed a lavaré : Hen-nez né kéd eunn dén a berz Doué, pa na vir két ar sabbat. Ha ré all a lavaré : Pénaoz eunn dén pec'her a hellé ôber ar vuzudou-zé ? Ha dizunvaniez a ioa étré-z-bô.

17. Lavaroud a réjond adarré d'ann dén-zall : Na té, pétrâ a lévérez euz ann hini en deuz digored da zaou-lagad ? Hag hénn a lavaraz : Eur Profed eo.

18. Hôgen ar Iuzevien na grédent két é oa bét dall, hag é wélé bréma, ken n'hô doé galvet hé dád hag hé vamm.

19. Hag é léverjond d'ézhô : Hag hen-nez eo hô mab, pébini a livirit a zô ganed dall ? Pénaoz éta é wél bréma ?

20. Ann tád hag ar vamm a respountaz hag a lavaraz : Gouzoud a réomp pénaoz hé-man a zô hoc mab, ha pénaoz eo ganed dall :

21. Hôgen pénaoz é wél bréma, na ouzomp két : ha na ouzomp két ken-nébeut piou en deuz digored hé za u-lagad d'ézhan : Goulennit digant-hañ ; éma enn oad, ra gomzô anézhann hé-unan.

22. Hé gérent a gomzé ével-sé, ô véza m'hô doa aoun rag ar Iuzevien hô doa lékéad enn hô fenn pénaoz piou-bennág a anavézché Jézuz évid ar C'hrist, a vijé kaset-kuid euz ar sinagóg.

23. Dré-zé hé gérent a lavaraz : Oad en deûz, gouleannid digant-han hé-unan.

24. Gervel a réjond éta adarré ann dén a oa hét dall, hag é lé-verjond d'ézhan : Meûl Doué : gouzoud a réomp pénaoz ann dén-zé a zô eur péc'her.

25. Hag hé'n a lavaraz d'ézhô : Mar d-eo eur péc'her, n'ouzonn douaré : eunn dra a ouzonn, pénaoz é oann dall, ha bréman é wélan.

26. Hag ar ré-man a lavaraz d'ézhan : Pétra en deûz gréat d'id ? Pénaoz en deûz digoret da zaou-lagad d'id ?

27. Hag hé'n a respountaz d'ézhô : Hel lavared em eûz kéntoc'h d'é-hoc'h, hag hé gleved hoc'h eûz : pérég é fell d'é-hoc'h hé glevoud adarré ? Ha c'houi a fell d'é-hoc'h ivé dond da véza diskibled d'ézhan ?

28. Hôgen hi a gunuc'has ané-zhan, hag a lavaraz : Béz té diskibl d'ézhan : évid-omp-ni omp diskibled da Voizes.

29. Gouzoud a réomp pénaoz Doué en deûz komset out Moizer : hôgen hé-man na outomp kéd a bé-léac'h é teû.

30. Ann dén-zé a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Eunn dra soué-zuz bráz eo, pénaoz na ouzoc'h két a bé-léac'h eo, hag hé'n en deûz digoret va daou-lagad.

31. Gouzoud a réomp pénaoz Doué na zélaou kéd ar béc'herien : hôgen mar teû eur ré d'hé azeûli, ha da ôber hé ioul, é sélaouô hen-nez.

32. Né két hét klevet bété vré-man pénaoz en défé dén digored hé zaou-lagad da eunn dén ganed dall.

33. Ma n'eo kéd hen-wez eunn dén a Zoué, na helfé kéd ôber kément-sé.

34. Ar ré-man a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Er péc'hed oud ganed holl, hag é kélennez ac'han-omp ? Hag é lékéjond ané-zhan er-méaz.

35. Jézuz a glevaz pénaoz-hô doa

hé lékéad er-méaz ; hag ô véza kijed out-han, é lavaraz d'ézhan : Ha kridi a réz é Mâb Doué ?

36. Hag hé'n a respountaz hag a lavaraz : Piou eo, Aotrou, évit ma krédinn eun-han ?

37. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Hé wélet éc'h eûz, hag ann hini a gomz ouz-id eo.

38. Hag hé'n a lavaraz : Aotrou, kridi a rann. Hag ôc'h en em strinka d'ann douar, éc'h azeûlaz ané-zhan.

39. Ha Jézuz a lavaraz : Deûed ounn er béd-man évit barna : évit ma wéld ar ré na wél két, ha ma teûid dall ar ré a wél.

40. Ha lôd eûz ar Farizianed, pére a ioa gant-han, ô véza klevet kément-sé, a lavaraz d'ézhan : Ha dall omp ivé ni ?

41. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Ma véac'h dall, n'hô pé kéd a béc'hed : hôgen bréma é livrit : Ni a wél. Hag hô péc'hed a choum eun-hoc'h.

X. PENNAD.

1. HEL lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz piou-bennag n'az á kéd dré ann ôr é kraou ann déved, hôgen a biñ dré eul léac'h all, a zô eul laer hag eur skarzer.

2. Hôgen ann hini a zeû dré ann ôr, a zô meser ann déved.

3. Da hen-nez eo é tigor ar porcier, hag ann déved a gleô hé vouéz, hag é c'halv hé zéved hé-unan dré hô hanô, hag hô laka da vond er-méaz.

4. Ha pa en deûz hô lékéad hé-unan da vond er-méaz, éz á em hô raok : hag ann déved a ia-war hé lerc'h, ô véza ma anavézont hé vouéz.

5. Ha n'az éont két war lerc'h eunn diavésiad ; hôgen tec'hi a ré-ont diout-han, ô véza na anavézont két mouéz ann diavésidi.

6. Jézuz a lavaraz d'ézhô ar barabolen-zé. Hôgen hi na anavézont két ar péz a lavaré d'ézhô.

7. Jézuz a lavaraz c'hoaz d'ézhô : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz eo mé eo dôr ann déved.

8. Ar ré holl a zô dettet, a zô

lañroun ha skarserien, hag ann dénnved n'hô deñz kéd hô c'hlevet.

9. Mé eo ann ôr. Mar teñ eur ré ébarz dré-z-oun, é vézô salvé : mond a rai ébarz, mond a rai er-méaz, hag é kavô peñri.

10. Al lacr na zeñ néméd évit laéra, évit laza, évit kolla. Mé a zô deñt évit ma hô dévézô ar vuez, ha ma hô dévézô anézhi gant mui a Founder.

11. Mé a zô ar Meser mād. Ar meser mād a-rô hé vuez évid hé zénved.

12. Hôgen ar gôpraer, hag ann hini né két meser, ha da béhini né két ann dénnved, pa wél ar bleiz ô tont, a ziléz ann dénnved, hag a dec'h : hag ar bleis a skarz hag a zismant ar dénnved.

13. Ar gôpraer a dec'h, ô véza ma eo gôpraer, ha na gémer kéd a bréder gand ann dénnved.

14. Mé eo ar meser mād : anaoud a rann va ré, ha va ré am anavez.

15. Ével ma anavez va Zād ac'hanoun, éc'h anavezann va Zād : hag é rôann va buez évit va dénnved.

16. Béz' em eñz c'hoaz dénnved all, pére n'int kéd eñz ann dropellman : hag eo réd é tigaschenn anézho. Va mouéz a glevint, ha na vézô néméd eunn tropel hag eur meser.

17. Dré-zé eo é kār va Zād ac'hanoun, ô véza ma lézann va éné, évid hé gémérout adarré.

18. Dén na gémer anézhan digay-én : hôgen mé hé rô ac'hanoun va-unan : ar galloud em eñz d'hé leñskel, hag ar galloud em eñz d'hé gémérout adarré. Ar gourc'hémenn-zé em eñz bét digant va Zād.

19. Dizunvaniez a zavaz adarré étouez ar Iuzevien diwar-benn ar geriou-zé.

20. Kalz anézho a lavaré : Éma ann diaoul eñn-hañ ; diskiantet eo ; pérâg é sélaouit-hu anézhan ?

21. Ré all a lavaré : Ar geriou-zé n'int kéd eñz a eunn dén é péhini é vé ann diaoul : ann diaoul hag hén a-hell digeri daoulagad ar ré-zall ?

22. Hôgen ôber a réad é Jérusalem Goél al Lid-Iliz : hag er goanv édot.

23. Ha Jéruz a valéé eñn templ, é porched Salomon.

24. Hôgen ar Iuzevien em em lékéaz war hé drô, hag a lavaraz d'ézhan : Bété pégeit é talc'hi ac'hanomp eñn arvar ? Mar d-oud ar C'hrist, lavar-hén d'é-ompsplann.

25. Jéruz a respountaz d'ézhô : Komza a rann ouz-hoc'h, ha na grédit kéd d'in. Ann ôberiou-a rann é hanô va Zād, a rô testéni ac'hanoun :

26. Hôgen c'hoi na grédit két ; ô véza n'oc'h kéd eñz va dénnved.

27. Va dénnved a anavez va mouéz : hô anaoud a rann, hag é tédont war va lerc'h :

28. Ha mé a rô d'ézhô ar vuez peñr-baduz : ha na vézint két kollet da-vikenn, ha dén n'hô skrapô eñz va daouarn.

29. Ar péz en deñz rôet va Zād d'in, a zô brasoc'h égét pép trā ; ha dén na hell hé skrapa diouc'h dourn va Zād.

30. Mé ha va Zād a zô eunn bévélep trā.

31. Hôgen ar Iuzevien a géme-raz mein évid hé labéza.

32. Jéruz a lavaraz d'ézhô : Meür a ôber mād em eñz diskouézet d'éhoc'h a berz va Zād ; évit péhini eñz ann ôberiou-zé é labézit-hu ac'hanoun ?

33. Ar Iuzevien a respountaz d'ézhan : Né kéd évid eunn ôber mād é labézomp ac'hanod, évid eur gér a-énep Doué eo ; ô véza n'oud néméd eunn dén, hag en em réz Doué.

34. Jéruz a respountaz d'ézhô Ha n'eo két skrivet eñn hô lézen : Lavared em eñz, douéed oc'h.

35. Mar galv douéed ar ré évit piou é oa gréat geriou Doué, ha ma na hell két ar Skritur béza torret :

36. Pérâg é livirit-hu pénaoz é komzann a-énep Doué, mé péhini a zô bét sautel ha kased er béd gant va Zād, dré ma em eñz lavaret é oann Māb Doué ?

37. Ma na rann két óberiou va Zád, na grédit kéd enn-oun.

38. Hógen ma hó graun, ma na fell kéd d'é-hoc'h kridi enn-oun, krédit em óberiou, évit ma ana-vézot, ha ma krédot pénaoz éma va Zád enn-oun, ha mé enn-han.

39. Neúzé é klaskchout kregi enn-han; hógen hév en em dennaz euz hó daouarn.

40. Hag éz éaz adarre enn tu all d'ar Jourdan, el léac'h ma édo Iann ó vadézi da-genta : hag é choumaz éno.

41. Kalz a zeúaz d'hé gavout, hag é lavarent : Iann n'en deúz gréat buraud é-béd.

42. Hógen kément en deúz lavaret Iann diwar-benn hé-man a ioa gwir. Ha kalz a grédaaz enn-han.

XI. PENNAD.

1. HOGEN béz' éz oa eunn dén klanv, hanvet Lazar, eúz a Vétania, bourc'h é péléac'h é choumé Mari ha Marta hé c'hoar.

2. (Mari a ioa houn-nez péhini a skufaz louzou c'houés-vad war ann Aotrou, hag a zec'haz hé dreid gand hó bleó : Lazar breür houn-nez eo a ioa klanv.)

3. Hé c'hoarézed a gasaz éta eur ré-bennag da lavaroud da Jézuz : Aotrou, chétu ann hini a garez a zó klanv.

4. Pa glevaz kément-sé é lavaraz d'ézhó : Ar c'hénaved-zé n'az ai két bétég ar maró; hógen évit gloar Doué eo, hag évit ma vézó meulet Mab Doué dré-z-han.

5. Hógen Jézuz a garé Marta, ha Mari hé c'hoar, ha Lazar.

6. Hógen pa en doé klevet lavarout pénaoz é oa klanv hé-man, é choumaz daou zervez c'hoaz el léac'h ma édo.

7. Ha goudé-zé é lavaraz d'hé ziskibled : Déomp c'hoaz er Judéa.

8. Hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Mestr, n'eúz két pell é klaské ar luzevien ac'hanod évid da la-béza, hag éz éz c'hoaz di ?

9. Jézuz a respountaz : Ha n'éz eúz két daouzég heur enn deiz ? Ma valé eunn dén enn deiz, na stok é nétra, rag gw'eloud a rá goulou ar béd-man :

10. Hógen ma valé enn nóz, é stok enn eunn dra, ó véza n'eúz kéd a c'houlou enn-hi.

11. Kément-sé a lavaraz, ha goudé-zé é lavaraz d'ézhó : Lazar hor miñoun a zó kousket : hógen mond a rann d'hé zihuna.

12. Hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Aotrou, mar d-co kousket, é vézó iac'h.

13. Hógen Jézuz en doa komzet euz hé varó, hag hi a gréde pénaoz en doa komzet eúz ann hún kousk.

14. Neúzé Jézuz a lavaraz d'ézhó fréaz : Lazar a zó maró ;

15. Ha dá eo gan-én, enn tabek d'é-hoc'h na venn két bét éno, évit ma krédot. Hógen déomp d'hé gavout.

16. Neúzé Tomaz, les-hanvet Didimuz a lavaraz d'hé gen-ziskibled : Déomp ivé ni, évit ma varvimp gant-han.

17. Jézuz éta az éaz ; hag é kavaz pénaoz é oa er béz pevar dervez a ioa.

18. (Rák Bétania a ioa pell diouc'h Jérusalem é-tró pemzek stad.)

19. Kalz a luzevien a oa deüed da wélout Marta ha Mari, évid hó fréalzi diwar-benn hó breür.

20. Marta ó véza klevet pénaoz é teüé Jézuz, az éaz d'hé zianbrouga : hógen Mari a joumaz azézet enn ti.

21. Neúzé Marta a lavaraz da Jézuz : Aotrou, ma vijez bét aman, va breür na vijé két maró :

22. Hógen gouzoud a rann bréma, pénaoz kément trá a c'houlenni digand Doué, hé roi Doué d'id.

23. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Da vreur a zazorc'hó.

24. Marta a lavaraz d'ézhan : Gouzoud a rann pénaoz é tazorc'hó enn dazorc'hidigez enn deiz divéza.

25. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Mé

30. ann dazorc'hidigez hag ar vuez :
nêb a gréd enn-oun, ha pa vé
marô, a vévô.

36. Ha piou-bennag a vév, hag
a gréd enn-oun, na varvô kéd da-
vikenn. Ha kridi a réz kément-sé?

37. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Ia,
Aotrou, mé a gréd pénaoz oud ar
C'hist Mab ann Doué béô, péhini
a zô deüet er béd-man.

38. Goudé ma é doé lavaret ké-
ment-sé, éz éaz-kuft, hag é c'hal-
vaz gwestad Mari hé c'hoar, ô
lavarout : Ar Mestr a zô deüet,
hag é c'halv ac'hanod.

39. Kerken ha ma klevaz-hi
kément-sé, é savaz hag éz éaz d'hé
gavout.

30. Râk Jézuz né oa két c'hoaz
deüet er vourc'h ; hôgen béz' édo
el léac'h é péhini é oa bét diam-
brouget gant Marta.

31. Hôgen ar Iuzevien a ioa gant
Mari enn ti, ha péré a fréalzé
anézhi, pa wéljont pénaoz é oa
savet ker buan hag éad er-méaz,
az éaz war hé lerc'h, ô lavarout :
Mond a ra d'ar béz, évit gwéla
éno.

32. Pa oé deüet Mari el léac'h
é péhini édo Jézuz, ha pa wélaz
anézhan, en em daolaz d'hé dreid,
hag é lavaraz d'ézhan : Aotrou,
ma vijez bét aman, va breür na
vijé két marô.

33. Hôgen Jézuz pa wélaz ané-
zhi ô léva, kerkoulz hag ar Iu-
zevien a ioa deüet gant-hi, a skri-
jaz, hag a zaouzanaz.

34. Hag é lavaraz : Péléac'h hoc'h
eüs-hu hé lékéat ? Hag hi a lava-
raz d'ézhan : Aotrou, deüez ha
gwél.

35. Ha Jézuz en em lékéaz da
wéla.

36. Hôgen ar Iuzevien a lava-
raz : Chétu pénaoz é karé anézhan.

37. Koulskoudé lod eüz ar ré-man
a lavaré : Ha na bellé kéd hé-man,
péhini en deüz digoret hé zaou-la-
gad da eunn dén ganed-dall, mi-
roud out-han na varvc'hé ?

38. Hôgen Jézuz ô skrija a-ne-
vez enn-han hé-unan, a zeüaz d'ar

béz. Eur c'héô é oa ; hag eur méan
a oa bét lékéat war-n'ézhan.

39. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô :
Lamid ar méan. Marta, c'hoar ann
hini a oa marô, a lavaraz d'ézhan :
Aotrou, fleria a ra dijâ, râk pe-
var dervez zô éma azé.

40. Jézuz a lavaraz d'ézhi : Ha
n'em eüz két lavared d'id, pénaoz
mar krédez, é wéli gloar Doué ?

41. Tenna a réjond éta ar méan :
Hôgen Jézuz ô sével hé zaou-la-
gad étrézég ann énv, a lavaraz :
Va Zâd, da drugarékand a rann
ô véza ma éc'h eüz va sélaouet.

42. Évid-oun-mé a wïé pénaoz.
é sélaouez béprét ac'hanoun ; hô-
gen kément-man a lavarann évid
ar bobl péhini a zô war va zrô :
évit ma krédint pénaoz éc'h eüz
va c'haset.

43. Goudé béza lavaret kément-
sé, é kriaz a-bouéz-penn : Lazar,
deüz er-méaz.

44. Ha râk-tâl ann hini a oa marô
a zeüaz er-méaz, gand hé dreid
hag hé zaouarn éréct, hag hé zremz
gôlôet gand enl liser. Ha Jézuz a
lavaraz d'ézhô : Diérait anézhan,
ha list-hén da vont.

45. Neüzé kalz eüz ar Iuzevien
a ioa deüed da wélout Mari ha
Marta, pa wéljont ar péz en doa
gréat Jézuz, a grédaz enn-han.

46. Hôgen lod anézhô az éaz da
gavout ar Farizianed, hag a lava-
raz d'ézhô ar péz en doa gréat Jé-
zuz.

47. Prinsed ar véleien hag ar Fa-
rizianed en em strollaz éta, hag é
lavarent : Pétrâ a réomp ? Ann dén-
zé a ra kalz a vuzudou.

48. Ma hé lézomp ével-sé, ann
holl a grédô enn-han : hag ar Ro-
maned a zeüi, hag é tismantint
hol léac'h hag hon tûd.

49. Hôgen unan anézhô hanvet
Kaifaz, péhini a ioa Bélek-brâz er
bloaz-zé, a lavaraz d'ézhô : C'houi
na ouzoc'h nétrâ,

50. Ha na vennit két pénaoz eo
gwelloc'h évid-hoc'h é varvc'hé eunn
dén hé-unan évid ar bobl, égét na
vé kollet ann holl vrôad.

51. Hôgen na lavaré két kément-sé anézhan hé-unan ; ô véza ma édo Bélék-bráz er bloaz-zé, é tiouganaz pénaoz Jézuz a dlié mervel évid ar vrôad ,

52. Ha nann hép kén évid ar vrôad-zé, hôgen évit strolla enn eur vrôad hép-kén mipien Doué, pére a ioa skiñet.

53. Adaleg ann dervez-zé éta é venchont hé lakaad da vervel.

54. Hôgen Jézuz na gerzé mui dirâg ann holl é-touez ar Iuzevien ; hag en em denna a réaz enn eur vrô tóst d'ann distrô, enn eur gear hanvet Éfrem ; hag é choumaz éno gand hé ziskibled.

55. Hôgen Pask ar Iuzevien a ioa tóst ; ha kalz a dūd eūz ar vrô-zé az éaz da Jérusalem évid en em c'hana.

56. Klaskoud a réant Jézuz, hag é lavarent ann eil d'égilé pa édont enn templ : Pétrâ a vennit-hu, ô véza n'eo kéd deñet é deiz ar goél ? Râk Prinsed ar vélicien hag ar Farizianed hô doa rôed urz pénaoz ma oufé eur rê péléac'h édo, é teulé d'hé ziskulia, évit ma hel-fent kregi enn-han.

XII. PENNAD.

1. C'HOUEAC'H dervez abarz ar Pask, Jézuz a zeūaz é Bétania, é péléac'h é oa marvet Lazar, ha saved a varô da véo.

2. Hôgen éno é oé sozed da goan d'ézhan : Ha Marta a zerviché, ha Lazar a oa unan eūz ar ré a ioa ouc'h taol gant-han.

3. Neūzé Mari a géméraz eul livr nard kré, hag a dalié kalz, hag é taolaz anézhan war dreid Jézuz, hag hô zec'haz gand hé bléō : hag ann ti a oé leūn gand al louzou c'houés vad.

4. Neūzé unan eūz hé ziskibled, Iuzaz Iskariot péhini a dlié hé werza, a lavaraz :

5. Pérâk né deūz két gwerzet al louzou-zé tri c'hant diner, évit rei d'ar béorien ?

6. Kément-sé a lavaré, né kéd é prédérié eūz ar béorien, hôgen

ô véza m'az oa eul laer, hag ô terc'hel ar ialc'h, é tougé ann ar-c'hant a lékéad enn-hi.

7. Hôgen Jézuz a lavaraz : List-hi da ôber, râg ann dra-man a vézô mâd évit va liéna.

8. Râk beorien hoc'h eūz bépréd gan-é-hoc'h ; hôgen n'hô pézô kéd ac'hanou bépréd gan-é-hoc'h.

9. Hôgen eul lôd bráz a Iuzevien a wéaz pénaoz édo éno ; hag é teūjont, nann hép kén évit Jézuz, hôgen évit gwélout Lazar, péhini en doa savet a varô da véo.

10. Prinsed ar vélicien a vennas ivé laza Lazar ;

11. O véza ma pellaé kalz a Iuzevien diout-hô enn abek d'ézhan, ha ma krédent é Jézuz.

12. Hôgen anitônoz eul lôd bráz a dūd pére a oa deñed ô véza klevet évid ar goél pénaoz é teulé Jézuz da Jérusalem ;

13. A géméraz skourrou palmez, hag éz éjont d'hé ziambrouga, hag é krient : Hosanna, benniget ra vézô Roué Israel, péhini a zeū é hanô ann Aotrou.

14. Ha Jézuz a gavaz eunn azé-
nik, hag a azéuz war-n'ézhan, ével ma eo skrivet :

15. N'az pé kéd a aoun, merc'h Sion, chétu da Roué a zeū azézet war ébeul eunn azen.

16. Hé ziskibled na anavézchont két kément-sé da-genta : hôgen pa oé éat Jézuz enn hé c'hloar, neūzé é teūz koun d'ézhô eūz ar péz a oa skrivet diwar hé benn, hag eūz ar péz hô doa gréat d'ézhan.

17. Al lôd tūd a ioa gant-han pa c'halvaz Lazar eūz ar béz, ha pa lékéaz anézhan da zével eūz a douz ar ré-varô, a rôé testéni d'ézhan.

18. Dré zé eo é teūz kalz a dūd d'hé ambrouga ; ô véza m'hô doa klevet pénaoz en doa gréat ar burzud-zé.

19. Ar Farizianed a lavaraz neūzé étre-z-hô : Gwéloud a rit pénaoz n'hon eūz gounezet nétrâ ; chétu ar béd holl a ia war hé lerc'h.

20. Hôgen béz éz oa Jentiled,

é-touez ar ré a oa deuet évid azeüli é deiz ar goél ;

21. Ar ré-man az éaz da gavout Filip, péhini a ioa eüz a Vetsaida é Galiléa, hag é pédchont anezhan, ô lavarout : Aotrou, ni a garre gwélout Jézuz.

22. Filip a zeüaz hag hé lavaraz da André : hag André ha Filip hé lavaraz adarré da Jézuz.

23. Hôgen Jézuz a respountaz d'ézhô, ô lavarout : Deüed eo ann heur, ma vézô meület Mâb ann dén.

24. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, ma na varv két ar c'hreñnen winiz a gouéz d'ann douar, é çhoumô hó-unan ; hôgen mar marv, é tigas kalz a frouez.

25. Néb a gâr hé vuez, hé c'hollô : ha néb a gasa hé vuez er béd-man, hé mir évid ar vuez peürbaduz.

26. Mar servich eur ré ac'hanoun, na zeüi war va lerc'h : hag el léac'h ma vézinn, éno ivé é vézô va servicher. Mar en deüz eur ré servicher ac'hanoun, va Zâd a énorô anezhan.

27. Bréma va éné a zô enkrézet. Ha pétrâ a livirinn-mé ? Va Zâd, savété ac'hanoun eüz ann heur-man. hôgen évit-sé eo ounn deüed enn heur-man.

28. Va Zâd, meül da hanô. Neüz é oé klevet eur vouéz eüz ann ény : Ha meület em eüz, ha c'hoaz é veülinn.

29. Ar bobl a ioa éno, hag hó doa klevet, a lavaré é oa bét kurun. Ré all a lavaré : Eunn Éal en deüz komzet out-han.

30. Jézuz a respountaz, hag a lavaraz : Né két enn abek d'in eo deüed ar vouéz-zé, hôgen enn abek d'é-hoc'h.

31. Bréma é vézô barnet ar béd : bréma prins ar béd-man a vézô taolet er-méaz.

32. Ha mé pa vézinn gorrôet a-ziouc'h ann douar, é tenninn pép trâ étrézég enn-oun.

33. (Kément-sé a lavaré évit merka a bé varô é tlié mervel.)

34. Ar bobl a respountaz d'ézhan :

Ni hon eüz klevet eüz al lézen, pénaoz ar C'hist a dlé çhoum davicenn : ha pénaoz é lévéréz-té eo réd é vé gorrôet Mâb ann dén ? Piou eo Mâb ann dén-zé ?

35. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Éma c'hoaz ar goulou gan-é-hoc'h évid eunn nébeüd amzer. Kerzit é-pâd hoc'h eüz ar goulou, évit na viot két kéméret gand ann dévalien : rak néb a gerz enn dévalien, na oar két péléac'h éz â.

36. É-pâd hoc'h eüz ar goulou ; crédit er goulou, évit ma viot bugalé ar goulou. Jézuz ô véza lavaret ann dra-zé, az éaz-kuit, hag en em guzaz ra-z-hô.

37. Hôgen évit-han da véza gréat kémeüd a vurzudou dira-z-hô, na grédeüt két enn-han :

38. Évit ma vijé sévénet gér ar profed Izaiaz, pa lavaré : Aotrou, piou en deüz krédet d'hol lavar ? Ha da biou eo bét disklriet bréac'h ann Aotrou ?

39. Dré-zé na helleüt két kridi ; Izaiaz en deüz lavaret c'hoaz :

40. Dallet 'en deüz hó daou-lagad, ha kalédet en deüz hó c'haloun évit na wélint két gand hó daou-lagad, na boellint két gand hó c'haloun, gand aoun na zistrôjend ouc'h Doué, ha na iac'haenn anezhó.

41. Izaiaz en deüz lavaret kémeüt-sé, pa en deüz gwélet hé c'hloar, ha pa en deüz komzet di-war bé benn.

42. Koulskoudé kals eüz ar Brised zô-kén a grédaз enn-han : hôgen enn abek d'ar Farizianed na ansavent két kémeüt-sé, gand aoun na vent kaset-kuid eüz ar sinagog.

43. Rak muic'h hó deüz karet gloar ann dùd égét gloar Doué.

44. Hôgen Jézuz a griaz, hag a lavaraz : Néb a gréd enn-oun, na grét két enn-oun, hôgen enn hini en deüz va c'haset.

45. Ha néb a wél ac'hanoun, a wél ann hini en deüz va c'haset.

46. Da c'houlou ounn deüed er béd : évit na joumô két enn dévalien kémeüd hini a gréd enn-oun.

47. Ma éz eûz unan-bennâg hag a zelaou va geriou, ha n'hô mir két; na varnann két anezhan: rak n'ounn kéd deûet évit barna ar béd, hôgen évit savétei ar béd.

48. Néb a zispriç ac'hanoun, ha na zigémer két va geriou, a vézô barnet. Ar gér em eûz lavaret eo a varnô anezhan enn deiz divéza.

49. Râk né kéd ac'hanoun vanun em eûz komzet, hôgen va Zâd péhini en deûz va c'haset eo en deûz gourc'hennennet d'in pétrâ em eûz da lavarout, ha pénaoz é tléann komza.

50. Ha gouzoud a rann pénaoz hé c'hourc'hémenn a zô ar vuez peur-baduz. Ar péz éta a lavarann, hel lavarann hervez m'en deûz va Zâd hé lavared d'in.

XIII. PENNAD.

1. ABARZ deiz goél Pask, Jézuz ô c'houzout pénaoz é oa deûed ann heur da dréménout eûz ar béd-man étrézég hé Dâd, ével m'en doa karet hé dâd pére a ioa er béd, é karaz anezhô enn-divez.

2. Ha goudé koan, ô véza m'en doa ann diaoul lékéat dijâ é kaloun Iuzaz mâb Simon Iskariot ar c'hoant d'hé werza:

3. Jézuz ô c'houzout pénaoz en doa Doué lékéat pép trâ étre hé zaouarn, pénaoz é oa deûed eûz a Zoué, hag é tistrôé da Zoué;

4. A zavaz diouc'h koan, hag a ziwiskaz hé zifad: ha goudé béza kémered eul liénn, hel lékéaz war hé drô.

5. Goudé-zé é lékéaz dour enn eur vasin, hag é téraouaz gwalc'hi treid hé ziskibled, hag hô zec'ha gand al liénn a ioa war hé drô.

6. Dond a réaz ivé da Zimon Per. Hag hé-man a lavaraz d'ézhan: Aotrou, ha té a walc'h va zreid d'in?

7. Ha Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan: Na ouzoud két bréma pétrâ a rann, hôgen gouzoud a rî pelloc'h.

8. Per a lavaraz d'ézhan: Bikenn na walc'hi va zreid d'in. Jézuz

a respountaz d'ézhan: Ma na walc'hann kéd ac'hanod, n'az pézô kéd a lod gan-én.

9. Simon Per a lavaraz d'ézhan: Aotrou, nann hép-kén va zreid, hôgen ivé ha va daouarn, ha va fenn.

10. Jézuz a lavaraz d'ézhan: Néb a zô bét gwalc'het, n'en deûz mui ézomm néméd da walc'hi hé dreid, hag héna a zô glân holl. Ha c'houi a zô glân ivé; hôgen n'och kéd holl.

11. Râg gouzoud a réa piou é oa ann hini a dlié hé werza; hag évit-sé eo en doa lavaret: N'och két glân holl.

12. Pa en doé éta gwalc'het hô zreid d'ézhô, é kémeraz hé zifad: hag ô véza en em lékéat c'hoaz ouc'h taol, é lavaraz d'ézhô: Ha gouzoud a rit-hu pétrâ em eûz gréad d'é-hoc'h?

13. Va gervel a rit Mestr, hag Aotrou: ha mâd é livirit; rak ha béz' éz ounn.

14. Ma em eûz éta gwalc'het hô treid, ha mé Aotrou ha Mestr, c'houi a dlé ivé gwalc'hi hô treid ann eil d'égilé.

15. Râk rôed em eûz ar skouer d'é-hoc'h, évit ma réot ével ma em eûz gréad d'é-hoc'h.

16. É-gwirionez, e-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h: Ar mével né két brasoc'h éged hé Aotrou; hag ann Abostol né két brasoc'h éged ann hini en deûz hé gaset.

17. Mar gouzoc'h kément-sé, ha ma her grit, é viot gwenvidik.

18. Na lavarann két kément-man ac'hanoc'h holl: gouzoud a rann pére em eûz dilennet; hôgen évit ma vézô sévénet ar Skrituriou: Ann hini a zebr bara gan-én a zavô hé zeûl em énep.

19. A-vréman hel lavarann d'é-hoc'h, hag abars ma c'hoarvézô: évit pa c'hoarvézô, ma krédot pénaoz eo mé eo.

20. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h; pénaoz néb a zigémer ann hini em eûz kaset, a zigémer ac'hanoun: ha néb a

zigémer ac'hanoun, a zigémer ann hini en deûz va c'haset.

21. Pa en doé Jézuz lavaret kément-sé, é oé enkrézet enn hé spéred : hag é lavaraz splamm : É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, pénaoz unan ac'hanoc'h a werzô ac'hanoun.

22. Hôgen ann diskibled a zellé ann eil ouc'h égilé, ô véza na wi-ent két eûz a biou é komzê.

23. Hôgen unan eûz hé ziskibled, péhini a ioa karet gant Jézuz, a ioa kousket war askré Jézuz.

24. Ha Simon Per a réaz eunn arouéz hag a lavaraz d'ézhan : A biou eo é komz ?

25. Ann diskibl éta péhini a ioa kousket war askré Jézuz a lavaraz d'ézhan : Aotrou, piou eo ?

26. Ha Jézuz a respountaz ; Hennez eo da béhini é rôinn bara soubet, Ha goudé béza soubet bara, hé rôaz da Iuzaz m'ab Simon Isariot.

27. Ha goudé m'en doé kémeret ar genaouad-zé, Satan az éaz ennan. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhan : Gra rak-tâl ar péz a réz.

28. Hôgen hini eûz ar ré a ioa ouc'h taol na wié pérâg en doa lavaret kément-sé d'ézhan.

29. Rak hiniennou a venné pénaoz dré ann abek en doa Iuzaz arialc'h, en doa lavaret Jézuz d'ézhan : Prén ar péz a zô réd d'éomp évid ar goél : pé évit rei eunn dra-bennâg d'ar béorien.

30. Goudé m'en doé Iuzaz kémeret hé c'hénaouad, éz éaz-kuît rak-tal ; rak nôz é oa.

31. Hôgen pa oé éat-kuît, Jézuz a lavaraz : Bréma M'ab ann dén a zô meûlet ; ha Doué a zô meûlet ennan.

32. Mar d-eo Doué meûlet ennan, Doué a veûlô ivé anezhan ennan hé-unan : hag abarz némeûr hen meûlô.

33. Va mipienigou, émounn c'hoaz gan-é-hoc'h évid eunn nébeûd amzer. Va c'h'laskoud a réot : hag ével ma en eûz lavaret d'ar Iuzevien : Na hellot két dond el léac'h m'az

ann : hel lavaroud a rann ivé d'éhoc'h évit bréma.

34. Eur gourc'hémenn nevez a rôann d'éhoc'h ; Évit ma en em gerrot ann eil égilé, ha ma en em gerrot ann eil égilé ével ma em eûz hô karet.

35. Dré-zé éc'h anavézô ann holl pénaoz oc'h va diskibled, ma hoc'h eûz karantez ann eil évid égilé.

36. Simon Per a lavaraz d'ézhan : Aotrou, péléac'h éz éz ? Jézuz a respountaz : Na hellex két évit bréma dont war va lerc'h el léac'h m'az ann ; hôgen dond a ri goudé war va lerc'h.

37. Per a lavaraz d'ézhan : Pérâk na hellann-mé két mond a-vréma war da lerc'h ? Va buéz a rôinn évid-oud.

38. Jézuz a respountaz d'ézhan : Da vuez a rôl évid-oun ? É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'id : Na ganô kéd ar c'hiték, n'az pézô va dinac'het teir gwéach.

XIV. PENNAD.

1. NA vézet két enkrézet hô kaloun. Krédi a rid é Doué, krédid ivé enn-oun.

2. É-ti va Zâd éz eûz meûr a géar. Ma né vé két, em bijé hô lavaret d'éhoc'h ; rak mond a rann da aoza al léac'h d'éhoc'h.

3. Ha goudé ma véziinn éat-kuît, ha ma em bézô aozet al léac'h d'éhoc'h, é teûinn adarré, hag hô kémerinn gan-én, évit el léac'h m'az ounn é viot ivé.

4. Gouzoud a rid ervâd péléac'h éz ann, hag ann hent a ouzoc'h.

5. Tomaz a lavaraz d'ézhan : Aotrou, na ouzomp két péléac'h éz éz : ha pénaoz é hellomp-ni gouzoud ann hent ?

6. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Mé eo ann hent, hag ar wirionez, hag ar vuez : dén na zeû étrézég ann Tâd néméd dré-z-oun.

7. Ma hô pé va anavézet, hô pé ivé anavézet va Zâd ; hag abarz némeûr hen anavézôt, hag hé wélet hoc'h eûz.

8. Filip a lavaraz d'ézhan : Aotrou, diskouéz d'é-omp da Dád, hag eo a-walc'h évid-omp.

9. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Keid amzer zô émounn gan-é-hoc'h, ha n'am anavezit két c'hoaz? Filip, néb a wél ac'hanoun, a wél ivé va Zád. Pénaoz é lévezet-té : Diskouéz d'é-omp da Dád?

10. Ha na grédit-hu két pénaoz ém'ounn em Zád, ha va Zád enn-oun? Ar geriou a lavarann d'é-hoc'h, né két ac'hanoun va-unan hô lavarann. Hôgen va Zád péhini a choum enn-oun a ra hé-unan va ôbriou.

11. Ha na grédit-hu két pénaoz ém'ounn em Zád, ha va Zád enn-oun?

12. Da vihana krédit enn abek d'ann ôberiou hô-unan. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, néb a gréd enn-oun, a rai hé-unan ann ôberiou a rann, hag é rai c'hoaz ôberiou brasoc'h; ô véza ma'z ann étrézék va Zád.

13. Ha pétrá-bennág a c'houlennot digant va Zád em hanô, hel likiina da vézô; évit ma vézô meûlet ann Tád er Mab.

14. Mar goulennid eunn dra digant-és em hanô, her grion.

15. Mar karit ac'hanoun, mirit va gourc'hémennou.

16. Hag é pédina va Zád, hag é roi d'é-hoc'h eunn Dic'hlac'harer all, évit ma choumô gan-é-hoc'h da-vikeun;

17. Ar Spéred a wirionez, péhini na hell két béza digéméret gand ar béd, ô véza na wél két anézhan, ha na anavez két anézhan : hôgen c'houi a anavezô anézhan, ô véza ma oboumô gan-é-hoc'h, ha ma vézô enn-hoc'h.

18. N'hô léziann két emzivadé : d'ann rinn étrézég enn-hoc'h.

19. C'hoaz eunn nébedô amzer, hag ar béd n'am gwélô mui. Hôgen c'houi a wélô ac'hanoun; ô véza ma vévann, ha ma vévod ivé.

20. Enn deiz-zé éc'h anavezot pénaoz ém'ounn em Zád, ha c'houi enn-ounn, ha mé enn-hoc'h.

21. Ann hini en deûz va gourc'hémennou, hag a vir anézhô, hen-nez eo a gar ac'hanoun. Hôgen néb a gar ac'hanoun a vézô karet gant va Zád : ha mé a garô anézhan, hag en em ziskouézô d'ézhan va-unan.

22. Iuzaz, péhini né oa két ann Iskariot, a lavaraz d'ézhan : Pénaoz é c'hoarvézô pénaoz en em ziskouézi da-unan d'é-omp, ha n'en em ziskouézi két d'ar béd?

23. Jézuz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Mar kâr eur ré ac'hanoun, é mirô va gér, ha va Zád a garô anézhan; hag é teûmp étrézég-hén, hag é choumimp enn-han.

24. Nép na gar két ac'hanoun, na vir két va gér. Hag ar gér hoc'h eûz klevet né két va gér, hôgen gér va Zád péhini en deûz va chaset.

25. Kémest-ma em eûz lavared d'é-hoc'h, é-pâd é choumens gan-é-hoc'h.

26. Hôgen ann Dic'hlac'harer péhini eo ar Spéred Santel, hag a vézô kaset gant va Zád em hanô, hen-nez a zeskô pép trá d'é-hoc'h, hag a zigasô koun d'é-hoc'h eûz a gément em eûz lavared d'é-hoc'h.

27. Ar péoc'h a lézann gan-é-hoc'h, va féoc'h a rôann d'é-hoc'h : n'hé rôann két d'é-hoc'h é-c'hiz ma hé rô ar béd. Na vézet két enkrézet hô kaloun, ha na spountet két.

28. Kleved hoc'h-eûz pénaoz em eûz lavared d'é-hoc'h : Mond a rann kuit, hag é tistrôann étrézég enn-hoc'h. Mar karfaç'h ac'hanoun, é laouénafac'h, ô véza ma'z ann étrézé va Zád; råk va Zád a zô brasoc'h égéd-oun.

29. Ha bréma hel lavarann d'é-hoc'h kent ma teûi; évit pa vézô deûet, ma krédot.

30. Pelloc'h na gomsion mui némeûr gan-é-hoc'h; råk prias ar béd-man a zeû, ha n'en deûz nétrô enn-oun.

31. Hôgen évit m'ac'h anavezô ar béd pénaoz é karann va Zád, hag é rann ar péz en deûz va Zád

gourc'hémennet d'in. Savit, ha dé-omb ac'hana.

XV. PENNAD.

1. MÈ eo ar wir winien ; ha va Zâd eo al labourer.

2. Kément skourr' ha na zougo kéd a frouez enn-oun a drouc'hô, ha kémend hini a zoug frouez, é skarz anézhan, évit ma tigasô mui a frouez.

3. C'houi a zô glân a-vréma, enn abek d'ar geriou em eûz lavared d'é-hoc'h.

4. Choumid enn-oun, ha mé enn-hoc'h. É-c'hiz na hell két ar skourr gwini dougen frouez anézhan hé-uan, hag héb bûza stâg oud ar winien : ével-sé é c'hoarvézô enn hô kénver, ma na joumid enn-oun.

5. Mé eo a winien, ha c'houi ar skourrou : nêb a choum enn-oun, ha mé enn-han, hen-nez a roug kalz a frouez : râk hép-z-oun na bellid ôber nétra.

6. Ma na joum kéd eur ré enn-oun, é vézô taolet er-méaz é-c'hiz ar skourr gwini, hag é tizec'hô ; hag é tastumint anézhan, hag é taolint anézhan enn tân, hag é vézô dever.

7. Mar choumid enn-oun, ha mar choum va geriou enn-hoc'h, goulennit ar péz a gerrot, hag é vézô rôded d'é-hoc'h.

8. Gloar va Zâd eo é toukac'h kals a frouez, hag é teûac'h da ziskibled d'in.

9. É-c'hiz ma en deûz va Zâd va c'haret, em eûz ivé hô karet. Choumid em c'harantez.

10. Mar mirit va gourc'hémennou, é choumod em c'harantez, ével ma em eûz miret gourc'hémennou va Zâd, ha ma choumann eun hé garantez.

11. Kément-sé em eûz lavared d'é-hoc'h, évit m'az ai va laouénidigez enn-hoc'h, ha ma vézô leûniet hô laouénidigez.

12. Va gourc'hémenn eo é teû-fac'h d'en em garout ann eil égilé, ével ma em eûz hô karot.

13. Dén na hell kaout brasoc'h karantez, égét rei hé vuez évid hé viñouned.

14. Va miñouned oc'h, mar grid ar péz em eûz gourc'hémenned d'é-hoc'h.

15. N'hô kalvinn mui mévellou ; rag ar mével na oar két pétra a râ hé veatr : Hôgen va miñouned am eûz hô kalvet, ô véza ma em eûz rôded da anaoud d'é-hoc'h kémend em eûz klevet gant va Zâd.

16. Né két c'houi hoc'h eûz va dilennet ; kôgen mé eo em eûz hô tilennet, hag em eûz hô lékéat évit ma'z éot, ha ma tougot frouez, ha ma talc'hô hô frouez ; hag évit ma rôl va Zâd d'é-hoc'h kémend a c'houlennod em hanô digant-han.

17. Ar péz a c'hourc'hémennann d'é-hoc'h, eo ma en em gerrot ann eil égilé.

18. Mar d-oc'h kaséet gand ar béd, gwézit pénaoz'en deûz va c'haséet enn hô raok.

19. Ma vec'h eûz ar béd, ar béd a garlé ar péz a vijé d'ézhan : hôgen ô véza n'oc'h kéd eûz ar béd, hag em eûz hô tilennet eûz ar béd, dré-zé ar béd a gasa ac'hanoc'h.

20. Hô pézet koun eûz ar gérman em eûz lavared d'é-hoc'h : Ar mével né két brasoc'h égéd hé Aotrou. Ma hô deûz va heskinet, éc'h heskiniet ivé ac'hanoc'h : Ma hô deûz miret va gér, é mirint ivé hoc'h hini.

21. Hôgen kément-sé a raint d'é-hoc'h ena abek d'am hanô ; ô véza na anavezont két ann hini en deûz va c'haset.

22. Ma na venu kéd deûet, ha ma n'am bé két komzet out-hô, n'hô défé kéd a béc'hed ; hôgen dréma n'hô deûz kéd a zidamall eûz hô féc'hed.

23. Nêb a gasa ac'hanoun, a gasa ivé va Zâd.

24. Ma n'em bé két gréat enn hô c'hreiz ôberiou ha n'en doa gréat dén all é-béd, n'hô défé kéd a béc'hed ; hôgen bréma hô deûz gwélet, hag é kasaot ac'hanoun, ha va Zâd ivé ;

25. Évít ma vézô sévénet al lavar a zô skrivet enn hô lézen : Va c'haséet hô deûz trêb abek.

26. Hôgen pa zeûi ann Dic'hla-c'harer , a gasinn d'é-hoc'h a bers va Zâd , ar Spéred a wirionez , péhini a zeû eûz ann Tâd ; hen-nez a rôï testéni ac'hanouen.

27. Ha c'houi a rôï ivé testéni , ô véza ma émoc'h gan-én adaleg ar penn kenta.

XVI. PENNAD.

1. KÉMENT-SÉ em eûz lavared d'é-hoc'h , évit na gémérot kéd a v'wall skouér.

2. Hô kâs a raint kufd eûz hô sinagogou : Hôgen dond a ra ann heur , é péhini piou-bennâg a lazô ac'hanoc'h , a vennô béza gréad gant-han eunn dra hétuz da Zoué.

3. Kément-sé a raint d'é-hoc'h , ô véza na anavézont na va Zâd , ô mé.

4. Hôgen kément-sé em eûz lavared d'é-hoc'h , évit pa vézô deûet ann heur , ma tethi koun d'é-hoc'h eûz ar péz em eûz lavared d'é-hoc'h.

5. N'am eûz két lavaret kément-sé d'é-hoc'h adaleg ar penn-kenta , ô véza ma oann gan-é-hoc'h. Hôgen bréma éz ann étrézeg ann hini en deûz va c'haset ; ha nikun ac'hanoc'h na c'houlénn digan-én : Pélésc'h éz éz ?

6. Hôgen ô véza ma em eûz lavaret kément-sé d'é-hoc'h , eo leûn hô kaloun a c'hla'har.

7. Koulskoudé ar wirionez a lavarann d'é-hoc'h : m'ad eo d'é-hoc'h éz ajenn-kuit ; r'ak ma n'az ann két-kuit , ann Dic'hla'harer na zeûi kéd d'hô kavout : hôgen ma'z ann kuit , é kasinn anézhan d'é-hoc'h.

8. Ha pa vézô deûet , é kendre-c'ho ar béd war béd'hed , war wir ha war varn.

9. War béd'hed , ô véza n'hô deûz két krédet enn-oun.

10. War wir , ô véza ma'z ann étrézé va Zâd° , ha n'am gwélot mui.

11. War varn , ô véza ma eo dijê barnet prins ar béd-man.

12. Kalz em eûz c'hoaz da lavaroud d'é-hoc'h ; hôgen na hellit kéd hô dougen bréma.

13. Pa vézô deûet ar Spéred a wirionez-zé , é teskô d'é-hoc'h ar wirionez holl : r'ak na gomzô két anézhan hé-unan , hôgen kémend en deûz klevet a lavarô , hag é tiouganô d'é-hoc'h ar péz a dlé c'hoar-vézout.

14. Va meûli a rai , ô véza ma kémerô eûz ar péz a zô d'in , hag hen diskleriô d'é-hoc'h.

15. Kémend en deûz va Zâd a zô d'in ; dré-zé eo em eûz lavaret : O véza ma kémerô eûz ar péz a zô d'in , hag hen diskleriô d'é-hoc'h.

16. Eunn nébeût , ha n'am gwélot mui : ha c'hoaz eunn nébeût , hag em gwélot : r'ak mond a rann étrézé va Zâd.

17. Hôgen lôd eûz hé ziskibled a lavaraz ann eil d'égilé : Pétrâ eo ann dra-zé a lavar d'é-omp : Eunn nébeût , ha n'am gwélot mui , ha c'hoaz eunn nébeût ; hag em gwélot : r'ak mond a rann étrézé va Zâd ?

18. Lavaroud a réand éta : Pétrâ eo ann dra-zé a lavar : Eunn nébeût ? Na ouzomp két pétrâ a fell d'ézhan da lavarout.

19. Hôgen Jézuz a vézaz pénaoz é fellé d'ézhô ôber eur goulenn out-han , hag é lavaraz d'ézhô : C'houi a c'houlenn étre-z-hoc'h pérâg em eûz lavaret : Eunn nébeût , ha n'am gwélot mui , ha c'hoaz eunn nébeût , hag em gwélot.

20. É-gwirionez , é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h , pénaoz é vélot hag é lévot , hag ar béd a laouénai : tristaad a réot , hôgen hô tristidigez a vézô trôed é laouénidigez.

21. Eur vaouez pa c'hân , a zô trist , ô véza ma eo deûet hé heur ; hôgen goudé ma é deûz ganet eur mab , n'é deûz mui a goun eûz hé enkrez , gand al lévénez da véza lékéad eunn dén er béd.

22. Evel-sé c'houi a zô trist bréma : hôgen hô kwéloud a rinn c'hoaz, ha dén na lamô hô lévénéz digan-é-hoc'h.

23. Enn deiz-zé na c'houlennot mui nétrâ 'digan-én. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'é-hoc'h, mar goulennit eunn dra-bennâg digant va Zâd em hanô, her rôï d'é-hoc'h.

24. Bété vréma n'hoc'h eûz goulennet nétrâ em hanô. Goulennit, hag é vézô rôed d'é-hoc'h, hag hô lévénéz a vézô leûn.

25. É parabolennou em eûz lavaret kément-sé d'é-hoc'h. Dond a ra ann heur é péhini na gomzinn mui d'é-hoc'h é parabolennou; hôgen komza a rinn d'é-hoc'h sklêar diwar-benn va Zâd. o

26. Enn deiz-zé é c'houlennot em hanô; ha na lavarann kéd d'é-hoc'h pénaoz é pédiann va Zâd évid-hoc'h.

27. Râk va Zâd hé-unan a gar ac'hanoc'h, ô véza ma hoc'h eûz va charet, ha ma hoc'h eûz krédet pénaoz ounn deûed eûz a Zoué.

28. Eûz va Zâd ounn deûed, hag ounn deûed er béd; bréma é kuitaann ar béd, hag éz ann étrézé va Zâd.

29. Hé ziskibled a lavaraz d'ézhan : Chétu bréma é komzez sklêar, ha na lévéréz parabolén é-béd.

30. Bréma é wélomp pénaoz é wézez pép trâ, ha pénaoz n'éc'h eûz kéd a ézomm é vé gréat gand dén goulennou ous-id; dré-zé é krédomp pénaoz oud deûed a Zoué.

31. Jézuz a respountaz d'ézhô : Bréma é krédit ?

32. Chétu é teû ann heur, ha dija eo deûet, é péhini é viot skinet pép-hini enn hé dû; hag am délézet va-unan; hôgen n'ounn két va-unan, râk va Zâd a zô gan-én.

33. Kément-sé em eûz lavared d'é-hoc'h, évit ma hô pézô ar péoc'h enn-oun. Enkrez hô pézô er béd, hôgen hô pézet fisians, trec'het eo ar béd gan-én.

XVII. PENNAD.

1. JÉZUZ ô véza lavaret kément-sé, a zavaz hé zaou-lagad étrézég ann ézv, hag a lavaraz : Va Zâd, deûed eo ann heur, meûl da vâb, évit ma vézi meûlet gand da vâb :

2. Evel ma éc'h eûz rôed d'ézhan galloud war hép kik, évit ma rôï ar vuez peûr-baduz da gémond hini éc'h eûz rôed d'ézhan.

3. Hôgen ar vuez peûr-baduz eo, ma anavezind ac'hanod, hép-kén ar gwir Zoué, ha Jézuz-Krist, péhini éc'h eûz kaset.

4. Da veûlet em eûz war ann douar; peûr-c'hréad eo gan-én al labour éz poa rôed d'in da ôber.

5. Ha bréma, va Zâd, meûl ac'hanouñ enn-od da-unan, eûz ar c'hloar-zé em eûz béd enn-od, abarz ma oa ar béd.

6. Rôed em eûz da anaoud da hanô, d'ann dûd éc'h eûz rôed d'in er béd. D'id é oant, hag éc'h eûz hô rôed d'in, hag hô deûz mired da c'hér.

7. Bréma é c'houzont pénaoz kémond éc'h eûz rôed d'in a zeû ac'hanod.

8. O véza ma em eûz rôed d'ézhô ar geriou éc'h eûz rôed d'in, hag hô digéméréd hô deûz; anavezet hô deûz évit-gwir pénaoz ounn deûed ac'hanod, hag hô deûz krédet pénaoz éc'h eûz va charet.

9. Mé a béd évit-hô : Na bédann két évid ar béd, hôgen évid ar ré éc'h eûz rôed d'in, ô véza m'az int d'id.

10. Kémend em eûz a zô d'id, ha kémond éc'h eûz a zô d'in, hag ounn meûlet enn-hô.

11. Ha dija n'ounn mui er béd, hag hi a zô er béd, ha mé a zistrô étrézég 'enn-od. Tâdsantel, mir enn da hanô ar ré éc'h eûz rôed d'in, évit ma vézind unan, ével-d-omp.

12. Pa édonn gant-hô, é virenn anézhô enn da hanô. Mired em eûz ar ré éc'h eûz rôed d'in, ha n'eûz bét kollet hini anézhô, némét maâ.

ar gollidigez, évit ma vijé sévénet ar Skritur.

13. Hôgen bréma é teñann étré-zég enn-od, hag ann dra-man a lavarann er béd, évit ma hó dévézô va lévénéz enn-hô gant leñder.

14. Da c'hér em eûz rôed d'é-zhò, hag ar béd en deûz hó c'haset, ô véza n'int két eûz ar béd, ével n'ounn két va-unan eûz ar béd.

15. N'az pedann két m'hô zenni eûz ar béd, hôgen m'hô miri a zrouk.

16. N'int két eûz ar béd, ével n'ounn két eûz ar béd va unan.

17. Santéla anézhô er wirionez. Da c'hér eo ar wirionez.

18. Ével ma éc'h eûz va c'haset er béd, em eûz ivé hó c'haset er béd.

19. Hag en em zastéla a rann va-unan évit-hô, évit ma vézind ivé santélet er wirionez.

20. Hôgen na bédana két évit-hô hép-kén, hôgen c'hoaz évid ar ré a dlé kridi enn-oun dré hó gér.

21. Évit na vézind holl néméd unan, é-c'hiz ma émoud enn-oun, va Zâd, ha mé enn-od, ha ma vézind ivé unan enn-omp, évit ma krédô ar béd pénaoz éc'h eûz va c'haset.

22. Ha rôed em eûz d'ézhô ar c'hoar éc'h eûz rôed d'in, évit ma vézint unan, ével m'az omp unan.

23. Mé a zô enn-hô, ha té a zô enn-oun, évit ma vézint peûr-c'hréat enn unan, ha ma anavézô ar béd pénaoz éc'h eûz va c'haset, hag éc'h eûz hó c'haret, ével éc'h eûz va c'haret.

24. Va Zâd, mé a venn é teñfé el léac'h ma'z unan ar ré éc'h eûz rôed d'in, évit ma wélinat va glour éc'h eûz rôed d'in, ô véza ma éc'h eûz va c'haret abarz krouidigez ar béd.

25. Tad gwirion, ar béd n'en deûz két da anavézet; hôgen mé em eûz da anavézet; hag ar ré-man hó deûz anavézet pénaoz éc'h eûz va c'haset.

26. Rôed em eûz da anavézet d'é-abô da hanô, hag é rôian da anavézet,

évit ma vézô énn-hô ar garantez éc'h eûz bét évid-oun, ha ma vézint ivé énn-hô.

XVIII. PENNAD.

1. PA en doé Jézuz lavaret kément-sé, éz éaz gand hé ziskibled enn t'all da Froud Sedron, é pé-léac'h é oa eul liors, é péhini éz éaz héz hag hé ziskibled.

2. Hôgen Iuzaz péhini a werzô anézhaz, a anavézé al léac'h-zé, ô véza ma oa éad aliez Jézuz énd gand hé ziskibled.

3. Iuzaz éta ô véza kéméret gant-haw eur vanden soudarded, gand ar vévellou a oa bét kaset gand ar Véleien-vraz ha gand ar Farizianed, a zébazélit gand léternou, gand goulou ha gand armou.

4. Hôgen Jézuz péhini a wié kément a dlé c'hoarvézout gant-han, a ziambrougaz anézhô, hag a lavaraz d'ézhô : Piou a glaskit-hu?

5. Hag hi a respountaz d'ézhaz : Jézuz a Nazaret. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Mé eo. Hôgen Iuzaz péhini eo doa hé werzet, en em zal-c'hé ivé énd gand-hô.

6. Pa lavaraz d'ézhô Jézuz : Mé eo, é argilçhont, hag é kouézchont d'ann douar.

7. Eur wéach c'hoaz é c'houlennaz out-hô : Piou a glaskit-hu? Hag hi a lavaraz : Jézuz a Nazaret.

8. Jézuz a respountaz : Lavaret em eûz d'é-hoc'h pénaoz eo mé. Mar d-eo mé éta a glaskit, list ar ré-man da vont-kuit.

9. Évit ma vijé sévénet ar gé-man en doa lavaret : Eûz ar ré éc'h eûz rôed d'in, n'am eûz kollet hini.

10. Hôgen Simon Per péhini en doa eur c'hlézé, a dennaz anézhaz, a skôaz gand unan eûz a vévellou ar Bélek-bráz, hag a drouc'haz hé skouarn zéou. Ann dén-zé a ioa hanvet Malkuz.

11. Hôgen Jézuz a lavaraz da Ber : Laka da glézé eur hé feûr. Ha n'eo két réd é évchenn ar c'hallir en deûz rôed d'in va Zâd?

12. Ar zoudarded, hô c'habitan, hag ann d'êd kaset gand ar luzevien a grogaz éta é Jézuz, hag a éréaz anézhan :

13. Hag é kaschond anézhan d'agenta da di Annaz, ô véza ma oa t'ad-kacr Kaifaz, péhini a oa Bélek-bráz er bloaz-zé,

14. Ha Kaifaz a ioa ann hini en doa rôed ann ali d'ar luzevien, pénaoz é oa talvouduz é varvché eunn dén évid ar bobl.

15. Hôgen Simon Per az éa war lerc'h Jézuz, gand eunn diskibl all. Râg ann diskibl-zé a ioa anavézet gand ar Bélek-bráz, hag éz éaz gand Jézuz é ti ar Bélek-bráz.

16. Ha Per a choumaz er-méaz oud ann ôr. Neûzé ann diskibl all-zé, péhini a ioa anavézet gand ar Bélek-bráz, az éaz er-méaz, a gomzaz gand ar borsièrez, hag a lékéaz Per da vond é-barz.

17. Hôgen ar plac'h borsièrez-zé a lavaraz da Ber : Ha n'oud kéd ivé eûz a ziskibled ann dén-zé ? Hag hén a lavaraz : N'ounn két.

18. Koulskoudé mévellou ha t'ud ar Bélek-bráz a ioa c'nn hô sâ dirâg ar glaou (râk ién oa) hag é toument. Ha Per a ioa ivé gand-hô, hag a dommé.

19. Neûzé ar Bélek-bráz a réaz goulennoù out Jézuz diwar-benn hé ziskibled, ha diwar-benn hé gélenadurez.

20. Jézuz a respountaz d'ézhan : Dirâg ann holl em eûz komzet oud ann d'êd : kélennet em eûz bé-préd er sinagog hag enn templ, é péléac'h en em stroll ann holl luzevien : ha n'em eûz lavaret né-trâ enn amc'houlou.

21. Pérâg é réz goulennoù ouz-in ? Gra goulennoù oud ar ré hô deûz klevet ar péz em eûz lavaret d'ézhô : chétu ar ré a oar pétrâ em eûz lavaret.

22. Hôgen pa en doé lavaret kément-sé, unan eûz a bennou-kéar a ioa éno a rôaz eur javédad da Jézuz, ô lavarout : Hag ével-sé eo é respountez d'ar Bélek-bráz ?

23. Jézuz a respountaz d'ézhan :

Mar em eûz komzet fall, rô t'et-téni eûz ann drouk : hôgen ma em eûz komzet mad, pérâg é akôez gand-én ?

24. Hag Annaz a gasaz anézhan éréet da Gaifaz ar Bélek-bráz.

25. Hôgen Simon Per a ioa enn hé zâ ô tomma. Hag é léverchond d'ézhan : Ha n'oud kéd ivé eûz hé ziskibled ? Hé nac'ha a réaz-hén, ô lavarout : N'ounn két.

26. Neûzé unan eûz a vévellou ar Bélek-bráz, kâr d'ann hini en doa Per trouc'het hé skouarn d'ézhan, a lavaraz d'ézhan : Ha n'em eûz két da wélet gand-han el liors ?

27. Per hen nac'has eur véach all ; ha Pâk-tâl ar c'hisek a ganaz.

28. Neûzé é kaschont Jézuz eûz a di Kaifaz d'al léz. Hôgen édo ar beûré ; ha n'az éjont kéd el léz, évit n'em en saotrchent két, ha ma hellchent dibri ar Pask.

29. Pilat a zeûaz éta d'hô c'havout er-méaz, hag a lavaraz d'ézhô : Pé damall a rit-hu oud ann dén-zé ?

30. Ar ré-man a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Ma na vé két eur gwaller, n'hor bijé kéd hé zigased d'id.

31. Hôgen Pilat a lavaraz d'ézhô : Kémérit-hén hoch-unan, ha barnit-hén hervez hô lézen. Hag ar luzevien a lavaraz d'ézhan : Né kéd aotrét d'é-omp laza dén.

32. Évit ma vijé sévénet ar péz en doa lavaret Jézuz, pa en doa merket a bé varô é thié mervel.

33. Pilat a zeûaz adarré el léz, hag ô véza galvet Jézuz, é lavaraz d'ézhan : Ha Roué ar luzevien oud ?

34. Jézuz a respountaz d'ézhan : Hag ac'hanod da-unan é lévérez kément-sé, pé ma hô deûz ré all hé lavaied d'id ac'hanoun ?

35. Pilat a respountaz : Ha luzev ounn-mé ? Da vrôiz ha pennou ar véleien hô deûz da lékéad étré va daouarn : pétrâ éc'h eûsté gréat ?

36. Jézuz a respountaz : Va Rou-

antélez né kéd eûz ar béd-man. Ma vijé va Rouantélez eûz ar béd-man, va zûd hô divijé stourmet évit na gouézchenn két étré daouarn ar Iuzevien : Hôgen évit bréma va rouantélez né kéd ac'haon.

37. Neûzé Pilat a lavaraz d'ézhan : Roué oud éta ? Ha Jéruz a respountaz : Hel lavaroud a réz pénaoz ounn Roué. Évit-sé eo ounn ganet, hag ounn deûed er béd, évit rei testéni d'ar wirionez : piou-bennag a zalc'h oud ar wirionez, a zélaou va mouéz.

38. Pilat a lavaraz d'ézhan : Pétrâ eo ar wirionez ? Ha goudé m'en doé lavaret kément-sé, éz éaz adarre er-méaz étrézég ar Iuzevien, hag é lavaraz d'ézhô : Na gavann kiriégez é-béd enn dén-zé.

39. Hôgen ô véza ma'z eo ar boaz ma laoskenn d'é-hoc'h eur ré da c'hoél Bask ; ha c'houi a fell d'é-hoc'h é laoskenn d'é-hoc'h Roué ar Iuzevien ?

40. Ar ré-man en em lékéaz holl da griâ, ha da lavarout : Na laosk kéd hé-man, hôgen laosk Barabbaz. Hôgen Barabbaz a isa eul laer.

XIX. PENNAD.

1. NEUZÉ éta Pilat a géméraz Jéruz, hag a lékéaz hé skourjéza.

2. Hag ar zoudarded goudé béza gwéet eur gurunen gant spern, a lékéaz anézhi war hé benn : hag é lékéjont war hé gcin eur vantel tané.

3. Hag é teûent étrézég enn-han, hag é lavarent : Dématid, Roué ar Iuzevien : hag é rôent karvanadou d'ézhan.

4. Pilat az éaz eur wéach c'hoaz er-méaz, hag é lavaraz d'ar Iuzevien : Chétu é kasann anézhan d'é-hoc'h er-méaz, évit ma'c'h anavé-zot pénaoz n'em eûz kavet abeg é-béd enn-han.

5. (Jéruz éta a oé kaset er-méaz, ô tougen eur gurunen spern, hag eur zaé tané) ha Pilat a lavaraz d'ézhô : Chétu ann dén.

6. Hôgen pa oé gwélet gand ar

véleien ha gand hô zûd, ar ré-man a griâz, ô lavarout : Stâg-hén, stâg-hén oud ar groaz. Pilat a lavaraz d'ézhô : Kémérit-hén, c'houi, ha stagit-hén oud ar groaz : râg évid-oun-mé na gavann abek é-béd enn-han.

7. Ar Iuzevien a respountaz out-han : Eul lézen hon eûz, ha diouc'h al lézen-zé é tlé mervel, ô véza ma eo en em rôet évit Mâb da Zoué.

8. Pilat éta ô véza klevet ar geriou-zé, en doé aoun vrâz.

9. Hag ô véza distrôed el léz, é lavaraz da Jéruz : A béléac'h oud-dé ? Hôgen Jéruz na rôaz respount é-béd d'ézhan.

10. Neûzé Pilat a lavaraz d'ézhan : Na gomzez kéd ouz-in ? Ha na wérez-té két pénaoz em eûz ar galloud d'az lakaad oud ar groaz, hag em eûz ivé ar galloud d'az leûskel da vont ?

11. Jéruz a respountaz d'ézhan : N'az pé galloud é-béd war-n-oun, ma na vé két bét rôed d'id diwar-laez. Dré-zé ann hini en deûz va gwerzet d'id, en deûz brasoc'h pé-c'hed.

12. Hag a neûzé Pilat a glaské ann doaré d'hé leûskel. Hôgen ar Iuzevien a grié, ô lavarout : Mar laoskez ann dén-zé, n'oud két mi-noun da Gézar ; râk piou-bennag en em c'hra Roué, en em laka a-énep Kézar.

13. Hôgen Pilat pa en doé klevet ar geriou-zé, a gasaz Jéruz er-méaz : hag éc'h azéaz war hé gadornarner, el léac'h hanvet é Gré-gach Litostrotos, hag é Hébrach Gabbata.

14. Antrônôz ar Pask édo, ha war-drô ar c'houec'hved heur, hag é lavaraz d'ar Iuzevien : Chétu hô Roué.

15. Hôgen hi a grié : Tenn-hén, tenn-hén a-les-sé, ha laka-hén oud ar groaz. Pilat a lavaraz d'ézhô : Ha lakaad a rinn hô Roué oud ar groaz ? Prinsed ar véleien a respountaz : N'hon eûz Roué é-béd né-mét Kézar.

16. Neñzé éta é roaz anézhan d'ezhò évit béza lékéad oud ar groaz. Ével-sé é kémerjont Jézuz hag é kaschond anézhan gant-hò.

17. Hag ó tougen hé groaz, é teñaz enn eul léac'h galvet Ménez Moal, hag a zò hanvet é Hébrach Golgota :

18. É péléac'h é lékéjont anézhan oud ar groaz, ha daou all gant-han ; unan enn eunn tu, eunn all enn tu all, ha Jézuz é-kreiz.

19. Hógen Pilat a réaz eur skrid, hag a oé lékéat war ar groaz. Kément-mañ a ioa skrivet war-n-ézhàn : **JÉZUZ A NAZARET, ROUÉ AR IUZEVNIEN.**

20. Kalz eñz ar Iuzevien a lennaz ar skrid-zé ; rag al léac'h é péhini é oa bét lékéat Jézuz oud ar groaz a ioa tóst da géar. Hag ar skrid a ioa é Hébrach, é Grégach hag é Latin.

21. Koulskoudé Béleien vráz ar Iuzevien a lavaraz da Bilat : Na skriv két Roue ar Iuzevien, hógen ma en deñz lavaret-hén : Roué ar Iuzevien ounn.

22. Pilat a respountaz : Ar péz em eñz skrivet, em eñz skrivet.

23. Hógen ar zoudarded goudé ma hó doé hé staget oud ar groaz, a gémeraz hé zifad (hag é réjont pévar lod, unan évit pép-hini eñz ar zoudarded), hag hé zaé a gémerchont ivé. Hógen hé zaé a ioa die'hri hag eñz a eur véaden penn-da-benn.

24. Lavaroud a réjond éta étré-z-hò : Na drouc'homp kéd anézhi, hógen tennomp d'ann darvoud da biou é vézò. Évit ma vijé sévénet ar Skritur, pa lavar : Rannet hó deñz étré-z-hò va difad ; hag hó deñz taolet va zaé d'ar sort. Chétu pétrá a réaz ar zoudarded.

25. Hógen manm Jézuz, hag hé c'hoar, Mari grék Kléofaz, ha Mari Madalen a ioa enn hó sá é-tál ar groaz.

26. Pa wélaz éta Jézuz hé vamm, hag enn hé zà enn hé c'hichen ann diskibl a garé, é lavaraz d'hé vamm : Grék, chétu da vab.

27. Neñzé é lavaraz d'ann diskibl : Chétu da vam n. Hag adalek ann heur-zé ann diskibl a gé-méraz anézhi da vamm.

28. Goudé-zé Jézuz ó c'houzout pénaoz é oa sévénet pép trá, évit ma vijé sévénet ar Skritur, a lavaraz : Sec'hed em eñz.

29. Hógen bét éz oa éno eur pód leñn a wñ-egr. Hag hi ó véza lékéad eur spoué er gwñ-egr, hag ó véza lékéat sikadez war drò, é tougchont anézhi oud hé c'hénou.

30. Pa en doé éta Jézuz kémeret ar gwñ-egr, é lavaraz : Pétr-c'hread eo. Hag ó véza soublet hé benn é roaz hé spéred.

31. Hógen ar Iuzevien, ó véza ma oa ar gousper, hag évit na choumje kéd ar c'horfou oud ar groaz é deiz ar sabbat, (rák deiz bráz ar sabbat é oa hen-uez) a bédaz Pilat ma lakajé terri hó divesker d'ezhò, hag hó zefna alesé.

32. Dond a réaz 'ta soudarded, pére a dorraz hó divesker d'ar c'henta, ha d'égilé péhini a oa bét staget oud ar groaz gant-han.

33. Hógen pa oent deñt étrézé Jézuz, pa wéljont é oa dija maró, na dorjont ket hé zivesker d'ezhan ;

34. Hógen unan eñz ar zoudarded a doullaz hé gostez gand eur goaf, ha rák-tál é tilammaz anézhan gwád ha dour.

35. Ha néb en deñz gwélet a zoug testéni ; hag hé desténi a zó gwir. Hag hén a oar pénaoz é lavar gwir, évit ma krédot ivé.

36. Rag ann traou-zé a zó bét gréat, évit ma vijé sévénet ar Skritur : Na dorrot hini eñz hé eskern.

37. Hag eur Skritur all a lavar c'hoaz : Gwélout a raint ann hini hó deñz toulet.

38. Goudé-zé Jozef a Arimatéa (ó véza ma oa diskibl da Jézuz é-kúz gand aoun rag ar Iuzevien) a bédaz Pilat ma heljé kémerout korf Jézuz. Ha Pilat hen aotréaz d'ezhan. Dond a réaz 'ta, hag é kémeraz korf Jézuz.

39. Nikodémuz, ann hini a oa

éat ar c'henta gwéach da gaout Jezuz é-pad ann nôz, a zeûaz ivé gant mirr hag aloez mesket, war-drô kant lur.

40. Kémérout da réjont éta korf Jezuz, hag é lékéjont war hé drô liseriou gant lousou c'houés vad, ével ma co kiz ar luzevien évit liéna.

41. Béz éz oa el léac'h é péhini é oa hét lékéad ouz ar groaz eul liors, hag el liors-sé eur béz nevez, é péhini né oa hét c'hoaz lékéad dén.

42. Enô éta, ô véza ma oa gousper goél ar luzevien, ha ma oa toat ar béz, é lékéjont Jezuz.

XX. PENNAD.

1. FNN deiz kenta eûz ar sabbat, Mari Madalen a zeûaz beûré mad, ha pa oa c'hoaz léval, étrézég ar béz : hag é wélaz ar méan tennet diwar ar béz.

2. En em lakaad a réaz 'ta da rédek, hag é teûaz da gavout Per, hag ann diskibl all-zé a garé Jezuz, hag é lavaraz d'ézhô : Tennet hô deûz ann Aotrou eûz ar béz, ha na ouzomp két péléac'h hô deûz hé lékéat.

3. Per éta az éaz er-méaz, hag ann diskibl all-zé, hag éz éjond d'ar béz.

4. Rédek a réant kévret, hôgen ann diskibl all-zé a rédz buanoc'h égit Per, hag a zeûaz da-genta d'ar béz.

5. Hag ô véza soublet hé benn, é wélaz al liénennou a ioa choumet enô, hôgen n'az éaz két ébarz.

6. Simon Per péhini a ioa war hé lerc'h a zeûaz ivé, hag az éaz er béz, hag a wélaz al liénennou a ioa choumet enô,

7. Hag al liéna a ioa hét war hé benn, péhini né oa két lékéat gand al liénennou all, hôgen a oa pléget enn eul léac'h a dû.

8. Neûzé ann diskibl all-zé, péhini a oa deûed da-genta d'ar béz, az éaz ivé ébarz : hag é wélaz, hag é krédaz :

9. Râk na anavézent két c'hoaz ar Skritur a lavaré, pénaoz é oa réd é savché a varô da véo.

10. Neûzé ann diskibled-zé a zistroaz d'ar géar.

11. Hôgen Mari a choumaz er-méaz, hag a wélé. Hag enn eur wéla é soublaz hé fenn, hag é sellaz er béz :

12. Hag é wélaz daou Éal gwisket é gwenn, péré a ioa azézet el léac'h ma oa hét Jezuz, unan ouc'h ar penn, hag égilé ouc'h ann treid.

13. Ar ré-man a lavaraz d'ézhi : Grék, pérâg é wélez-té ? Hag hi a lavaraz d'ézhô : O véza ma hô deûz krapet va Aotrou, ha na ouzomp két péléac'h hô deûz hé lékéat.

14. O véza lavaret kément-sé, é tistroaz, hag é wélaz Jezuz enn hé zâ : hôgen na wité két pénaoz é oa Jezuz.

15. Jezuz a lavaraz d'ézhi : Grék, pérâg é wélez-té ? Piou a glaskez ? Hi ô kridi pénaoz é oa al liors, a lavaraz d'ézhan : Aotrou, mar d-eo té éc'h eûz hé c'hrapet, lavar d'in péléac'h éc'h eûz hé lékéat, hag é kémérinn anézhann.

16. Jezuz a lavaraz d'ézhi : Mari. Hag hi ô tristrei a lavaraz d'ézhan : Rabboni (da lavaroud eo, Mestr).

17. Jezuz a lavaraz d'ézhi : Na stok két ouz-in, râk n'oune két c'hoaz piñet étrézé va Zâd : hôgen kéa da gavout va breûdeûr, ha lavar d'ézhô : Piña a raun étrézé va Zâd, hag hô Tâd, étrézé va Doué, hag hô Toué.

18. Mari Madalen a zeûaz da ziskleria d'ann diskibled pénaoz é doa gwélet ann Aotrou, ha pétrâ en doa lavared d'ézhi.

19. War ar pardaez eûz ann deiz-zé, péhini é oa ar c'henta eûz ar zizun, ann ôriou eûz al léac'h é péhini é oa strollet ann diskibled ô véza serret gand aoun râg ar luzevien, Jezuz a zeûaz, hag en em lékéaz enn hô c'kreiz, hag a lavaraz d'ézhô : Ar péoc'h ra vézô gan-é-boc'h.

20. Goudé m'en doé lavaret kément-sé, é tiskouézas d'ézhô hé zaouarn hag hé gostez. Laouen brâ é oé ann diskibled, pa wéljont ann Aotrou.

21. Neûzé é lavaraz d'ézhô eur weach all : Ar péoc'h ra vézô gan-é-hoc'h. Ével ma en deûz va c'ha-set va Zâd, é kasann ivé ac'hamoc'h.

22. Pa en doé lavaret kément-sé, é c'houézaz war-n'ézhô, hag é lavaraz d'ézhô : Digémérid ar Spé-red-Santel :

23. Ar ré da béré hô pézô distolet hô féc'hédou, é vézô distolet d'ézhô ; hag ar ré da béré lô pézô hô dalc'het, é vézô dalc'het d'ézhô.

24. Tomaz unan eûz ann daou-zék, les-hanvet Didimuz, né oa két gant-hô pa zeûz Jézuz.

25. Ann diskibled all a lavaraz 'ta d'ézhan : Ni hon eûz gwélet ann Aotrou. Hôgen hén a lavaraz d'ézhô : Ma na wélanu enn hé zaouarn arouéz toullou ann tachou, ha ma na lakaann va béz é toull ann tachou, ha va dourn enn hé gostez, na grédinn két.

26. Da benn eiz téz goudé, ann diskibled a ioa adarré enn hévélep léac'h, ha Tomaz gant-hô. Jézuz a zeûz, ann ôriou ô véza serret, hag en em lékéaz enn hô c'hreiz, hag é lavaraz : Ar péoc'h ra vézô gan-é-hoc'h..

27. Goudé é lavaraz da Dornaz : Laka da viz amañ, ha gwél va daou-arn ; tosta ivé da zourn, ha laka-hén em c'hostez : ha na véz két diskredik, hôgen krédik.

28. Tomaz a respountaz hag a lavaraz d'ézhan : Va Aotrou, ha va Doué.

29. Jézuz a lavaraz d'ézhan : O véza ma éc'h eûz va gwélet, Tomaz, éc'h eûz krédet : euruz ar ré n'hô deûz két gwélet, hag hô deûz krédet.

30. Jézuz en deûz gréat meûr a vurzud all dirâg hé ziskibled, ha n'eo két skrivet el levr-man.

31. Hôgen kément-man a zô skrivet, évit ma krédot pénaoz Jézuz a zô ar C'hrist Mâb Doué, hag ô kridi m'hô pézô ar vuez enn hé hanô.

XXI. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ Jézuz en em ziskouézaz adarré d'éz ziskibled war

aot môr Tihérianz ; ha chétu pénaoz en em ziskouézaz :

2. Simon Per, ha Tomaz les-hanvet Didimuz, ha Natanael péhini a ioa eûz a Gana é Galiléa, ha mpien Zébédé, ha daou all eûz hé ziskibled a ioa kévret.

3. Simon Per a lavaraz d'ézhô : Mond a rann da békéta. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Mond a réomb ivé gan-éz. Hag éz éjont, hag é piñjont enn eur vag : hôgen enn nôz-zé na gémerehont nétra.

4. Pa oa deted ar bôûré, Jézuz en em ziskouézaz war ann aot : hôgen ann diskibled na anavezehont két pénaoz é oa Jézuz.

5. Jézuz éta a lavaraz d'ézhô : Bugalé, ha n'hoc'h eûs-hu nétra da zibri ? Hag hi a respountaz : Nann.

6. Hag hén a lavaraz d'ézhô : Taolid ar roued enn tu deou eûz ar vâg, hag é kéfot. Hé deûrel a réjont éta, ha na hellent mui hé denna gant all lôd pésked a ioa enn-hañ.

7. Neûzé ann diskibl a garé Jézuz a lavaraz da Ber : Ann Aotrou eo ; Simon Per pa glevaz pénaoz é oa ann Aotrou, a lékéaz hé zaé (râg enn noaz édo) hag en em duolaz er môr.

8. Ann diskibled all a zeûz er vâg (râk né oant két pell dioc'h ann douar, hôgen war héd daou c'hant ilinad hep-kén) ô sacha ar rouéd leûn a béked.

9. Pa oent éta diskenned d'ann douar, é wéljont glaou béô, ha pésked war-n'ézhan, ha bara.

10. Ha Jézuz a lavaraz d'ézhô : Digasid eûz ar pésked hoc'h eûz ké-méret bréma.

11. Simon Per a biñaz, hag a dennaz ar rouéd d'ann douar, hag hén leûn a gant tri hag hanterkant pésk brâz. Ha pétra-bennâg ma ioa kément, na dorraz két ar roued.

12. Jézuz a lavaraz d'ézhô : Detid, ha leûnit. Hag hini eûz ar ré a ioa oc'h taol na gréde goulenni digant-hañ : Piou oud-dé ? Râg gou-

zoud a réant pénaoz é oa ann Aotrou.

13. Ha Jézuz a zeñaz, hag a geméraz bara; hag hé rôaz d'ézbo, ha pésked enn hévélep doaré.

14. Ann trédé gwéach eo en em eskouézaz Jézuz d'hé ziskibled, goude ma oé savet a varô da véô.

15. Goudé éta m'hô doé leinet, Jézuz a lavaraz da Zimon Per : Simon m'ab Iann, ha karoud a réz ac'hanoun muioc'h égéd ar ré-man? Hag héna a lavaraz d'ézhan : Ia, Aotrou, gouzoud a réz pénaoz é karann ac'hanod. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pask va ein.

16. Lavaroud a réaz c'hoaz d'ézhan : Simon m'ab Iann, ha karoud a réz ac'hanoun? Ha Per a lavaraz : Ia, Aotrou, gouzoud a réz pénaoz é karann ac'hanod. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pask va ein.

17. Evid ann trédé gwéach é lavaraz d'ézhan : Simon m'ab Iann, ha karoud a réz ac'hanoun? Glac'hared é oé Per, ô véza ma lavaré d'ézhan evid ann trédé gwéach : Ha karoud a réz ac'hanoun? Hag é lavaraz d'ézhan : Aotrou, té a oar pép trá; gouzoud a réz pénaoz é karann ac'hanod. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Pask va déved.

18. É-gwirionez, é-gwirionez hel lavarann d'id; pa oaz iaouank, té en em c'hourizé da-unan, hag éz éez el léac'h ma kérez : hôgen pa gô sai, éc'h astenni da zaouarn, hag

eunn all a gasô ac'hanod el léac'h na giri két.

19. Hôgen kément-sé a lavaraz, évit merka gant pé varô é tlié mebli Doué. Ha gouzé béza komzet ével-sé, é lavaraz d'ézhan : Deûz war va lerc'h.

20. Per ô véza trédé hé benna wélaz ô tost war hé lerc'h ann diskibl a garé Jézuz, ha péhini é-pad ar goan a oa gourvézet war hé askré, hag a lavaraz : Aotrou, piou eo ann hini a werzô ac'hanod?

21. Hôgen Per pa en doé hé wélet, a lavaraz da Jézuz : Aotrou, pétra a zeûi hé-man?

22. Jézuz a lavaraz d'ézhan : Ma fell d'in é choumfé bété ma teûinn, pé vern d'id? Deûz war va lerc'h.

23. Hôgen rédek a réaz ar brûd é-touez ar vreûdcêr, pénaoz ann diskibl-zé na varvché két. Koulskoude Jézuz n'en doa két lavaret? Na varvô két; hôgen : Ma fell d'in é choumfé bété ma teûinn, pé vern d'id?

24. Ann diskibl-zé eo a rô testéni eûz a gément-man, hag en deûz hé skrivet : ha gouzoud a réomp pénaoz hé desténi a zô gwirion.

25. Kalz traou all en deûz gréat Jézuz : ha ma vent skrivet gant ann holl zarvoudou, na vennana kéd é helfé ar béd hé-unan derc'hel al levriou a vé skrivet.

OBÉRIOU ANN ÉBÉSTEL.

I. PENNAD.

1. Em brézegeñ genta, ó Téofil, em eñz komzet eñz a gément en deñz gréat ha desket Jezuz adalek ar penn kenta,

2. Bétég ann deiz é péhini, goudé béza desket hé Ébestel gand ar Spéred-Santel, é piñaz enn Énv :

3. Ha goudé hé varð é tiskouézaz d'ézhò gant kalz a arouésiou, pénaoz é oa béð, oc'h en em ziskouéza d'ézhò é-pád daou-ugent dervez, hag ó komza out-hó diwar-benn rouantélez Doué.

4. Hag ó tibri gant-hó, é c'hour-c'hémennaz d'ézhò n'az sjent két kuit eñz a Jérusalem, hógen ma c'hortozchent géer ann Tád, hoc'h eñz klevet, émé-z-han, dré va génoù :

5. Rák Iann en deñz badézet enn dour; hógen c'houi abarz némeür a zeisiou a vézò badézet er Spéred-Santel.

6. Neñz ar ré a ioa strollet éno a c'houlennaz digant-han : Aotrou, hag enn amzer-zé eo é savi adarre rouantélez Israel ?

7. Hógen héñ a lavaraz d'ézhò : Né két c'houi a dié anaout ann amzeriou hag ar prédigou en deñz lékéat ann Tád dré hé c'halloud :

8. Hógen c'houi a zigéméró ners ar Spéred-Santel a ziskennó war-n-hoc'h, hag é viot téstou d'in é Jérusalem, hag enn holl Judéa, hag é Samaria, ha bété penn ar béd.

9. Ha goudé m'en doé lavaret kément-sé, é savaz dira-z-hó, hag eur goabren a guzaz anézhann oc'h hó daou-lagad.

10. Ha pa zellent piz out-han ó voad enn Énv, chétu daou zén gwisket é gwenn en em gavaz enn hó c'hichen,

11. Hag a lavaraz d'ézhò : Túd a Chali éa, pérég émoc'h-hu enn hó sé ó selloud oc'h ann Énv ?

Ar Jezuz-zé péhini oc'h hó kuitaat a zó piñet enn Énv, a zedí enn hévélep doaré ma hoc'h eñz hé wélet ó voad enn Énv.

12. Neñz é tistrójeñt da Jérusalem, eñz ar ménez 'a c'halveur Olived, pell diouc'h Jérusalem, war-dró hent eunn dervez.

13. Ha pa oead éad enn tí, é piñchond er gampr é péhini édo Per ha Iann, Jakez hag André, Filip ha Tomaz, Bertélé ha Mazé, Jakez máb Alfé, ha Simon Zélotéz, ha Judaz breür Jakez.

14. Ar ré-man a gendalc'hé da biði a-unvan gand ar gragez, ha Mari mamm Jezuz, hag hé vreùdeür.

15. Eñn deisiou-zé Per a zavaz é-kreiz ann diskibled (hógen hf a ioa kévret war-dró c'houéac'h ugent dén), hag a lavaraz :

16. Túd va breùdeür, réd eo é vé sévénet ar péz en deñz diougant er Spéred-Santel er Skritur dré c'hénoù David diwar-benn Iuzaz, péhini a ioa é penn ar ré hó deñz kémeté Jezuz.

17. Eñn hon touez é oa nivéret, ha galvet é oa é'ann hévélep karg ha ní.

18. Hag hé-man goudé béza prénet eur park gant góbr hé béc'hed, a pzo en em grouget hag a zó tarzet dré greiz; hag hé holl vouzellou a zó en em skiñet.

19. Ha kément-man a zó bét anavézet gand holl dud Jéruzalem; enn hévélep doaré ma eo bét hañvet ar park-zé, enn hó iéz, Haseldama, da lavaroud eo, park ar Gwád.

20. Rák skrived eo é levr ar Salmoù : Ra vézò hó c'héar dihentet, ha na vézò dén a choumó enn-hi : ha ra géméró eunn all hé eskobded.

21. Réd eo éta pénaoz, étre ar ré a zó bét strollet enn hon touez, é-pád ann amzer ma eo dedet gan-

é-omp ha ma eo éat-kuit ann Aotrou Jezuz,

22. O téraoui adalek badisiant Iann bétég ann deiz é péhini eo savet digan-é-omp, e réd é ti-lennchomp unan da dést euz hé zazorc'bidigez.

23. Hag é kémerchont daou, Josef hanvet Barsabaz, ha les-hanvet ar Gwirion, ha Matiaz.

24. Hag ó pidi é léverchont : Aotrou, té péhini a anavez kalonou ann dud holl, diskouéz d'é-omp péhini euz ann daou-man éc'h euz dilennet,

25. Évit m'az ai er garg, hag enn Abostolach é pére ma eo faziet luzaz, évit mond enn hé lé-ac'h.

26. Hag é taolchont anézhó d'ar sort, hag ar sort a gwéraz war Vatiatz, hag é oé nivéret gand ann unnék Abostol.

II. PENNAD.

1. PA oa peür-zefiet deisiou ar Pentékost, édoat holl enn eunn hé-velep léac'h.

2. Enn-eunn-taol é teüaz euz ann Énv eunn trouz bráz, é-c'hiz da eunn avel gré, hag a leüniat ann ti holl é péhini é oant azézet.

3. Hag é wéljont ével tédou tan, pére en em rannaz, hag en em lékéaz war bép-hini anézhó.

4. Neüzé é oent holl leün euz ar Spéred-Santel, hag é téraouchont komza meür a iéz, hervez m'hó lékéa ar Spéred-Santel da lavarout.

5. Hógen béz' éz oa é Jérusalem luzevien, tûd a zoujans Doué euz a bép brôad a zó dindân ann Énv.

6. Pa zeüaz ar vrûd euz a gément-sé, en em strollaz eul lûd bráz anézhó, hag é oent saouzanet, ó véza ma klevchont anézhó ó komza enn hó iéz hó-unan.

7. Sébézet é oant holl, hag enn hó souez vráz é lavarent : Ar ré-man pére a gomz, ha n'int kéd holl euz a C'halléa?

8. Pénaoz éta é klevomp-ni ané-

zhó ó komza é iéz ar vrô euz a bép-hini ac'hanomp?

9. Ar Parted, ar Méded, ann Élamited, ar ré a choum er Mézopotamia, er Judéa, er Kapadosia, er Pont, hag enn Azia,

10. Er Frijia, hag er Pamfilia, enn Éjipt, hag é kévrennou al Libia, a zó tûst da Ziren, hag ar ré a zeü euz a Rom,

11. Luzevien ivé, ha Prozélited, Kréted hag Arabed, hó c'hlevoud a réomb ó komza enn hon iézou diwar-benn obériou bráz Doué.

12. Sébézet é oant éta holl, hag enn hó souez vráz é lavarent : Pétra eo kément-man da lavarout?

13. Hógen ré all oc'h ôber goap a lavaré : Leün int a win nevez.

14. Neüzé Per ó sével gand ann unnék Abostol, a zavaz hé vouéz, hag a lavaraz d'ézbô : luzevien, ha c'houi holl pére a choum é Jérusalem, liktd évez out kément-man, ha bézit poelladuz out va geriou.

15. Rág ar ré-man n'int két mé-zó, ével ma krédit, ó véza n'eo c'hoaz néméd ann trédé heur euz ann deiz :

16. Hógen kément-sé eo a zó bét lavaret gand ar Profed Ioel :

17. Hag enn deisiou divéza (émé ann Aotrou), é skufinn euz va Spéred war ann holl gik, hag hó m'pien hag hó merc'hed a ziouganó : hó tûd-iaouank a wéló gwélédigé-siou, hag hó tûd-kôz a huwréd hu-vréou.

18. Hag enn deisiou-zé é skufinn euz va Spéred war va mévellou, ha war va mitisien, hag é tiouganint :

19. Hag é roïan burzudou ouc'h-kréac'h enn Énv, hag ouc'h-taoun arwésiou war ann douar, gwâd, tûn, ha moren vóged.

20. Ann héol a vézô trôet é ac'houlou, hag al loar é gwâd, abar ma teü ann deiz bráz ha skédur euz ann Aotrou.

21. Hag é vézô : piou-bennág a c'halvô hanó ann Aotrou, a vézô salvet.

22. Tûd a Israel, klevid ar gé-

riou-man : Jézuz a Nazaret, a zô bet eunn den gratéet gand Doué enn-hoc'h, dré ar c'halloudou, ar vuzudou hag ann arwésiou en deûz gréat Doué dré-z-hañ enn hô kreiz, evel ma ouzoc'h :

23. Hen-nez eo a zô bet rôed d'é-hoc'h dré eur c'huzul mænnet mid hæ dré ræg-gwiziégez Doué, hag hoc'h eûz hé lékéat étré da-ouarn ann dud fall évid hé lakaad da vervel oud ar groaz.

24. Hen-nez eo en deûz savet Doué a varô da véô, ô véza lékéat da éhana poaniou ann ifern, rak na hellet kéd hé zerc'hel éno.

25. Rak David en deûz lavared diwar hé benn : Gwélout a réann bépréd ann Aotrou dira-z-oun ; ræg enn tu déou d'in éma, gand soun na venn kéflusket :

26. Dré-zé eo laouénéet va c'haloun, ha va zéôd en deûz tridet : hag ouc'h-penn va c'hik a éhand er gortoz :

27. O véza na zilézi két va éné enn ifern, ha na c'houzanvi két é welfé da Zant ar vreinadurez.

28. Rôed éc'h eûz da anaoud d'in hend ar vuez ; ha va leûnia a ri a lévénez gand ar gwél ac'hanod.

29. Tûd, va breûdeûr, kavimad é komzfenn d'é-hoc'h gand herder diwar-benn ann tåd-brâz David, pénaoz eo marô, eo bet liénet, ha ma éma hé véz enn hor c'hreiz beté vréma.

30. O véza éta ma oa Profet, ha ma wié pénaoz Doué en doa rôed hé c'hér gant lé é teûjé ar frouez eûz hé groazel da azéza war hé gador :

31. O wéloud a-raok en deûz komzet eûz a zazorc'hidigez ar C'hrist, péhini né két bet dilézet enn ifern, hag eûz a béhini ar c'hik n'en deûz két gwélet ar vreinadurez.

32. Doué en deûz lékéat ar Jézuz-zé da zével a varô da véô, ha ni holl a zô tést eûz a gément sé.

33. Goudé éta ma co bet savet gand d'burn déou Doué, ha goudé ma eo bet rôet d'ézhan ar Spéred-Santel gwestlet d'ézhan gand hé

Dâd, en deûz skuéet ar Spéred-zé, péhini a wélit hag a glevit.

34. Rak David né két piñet enn Énv : hôgen lavaroud a ra hé-unan : Ann Aotrou en deûz lavaréd d'am Aotrou, azez em dourâ déou.

35. Bété ma likünn va énébourn da skabel d'az treid.

36. Ra wézô éta a-dra-witr holl di Israel, pénaoz Doué en deûz lékéat da Aotrou ha da Grist, ar Jézuz-zé, péhini hoc'h eûz staget oud ar groaz.

37. Pa glevchont kément-sé, é oent mantret enn hô c'haloun, hag é léverchont da Ber, ha d'ann Ébestel all : Tûd, va breûdeûr, pétrâ a raimp-ni ?

38. Ha Per a lavaraz d'ézhô : Grit pinijen, ha ra vézô badézet pép-hini ac'hanoc'h é hanô Jézuz-Krist, enn distol eûz hô péc'héjou ; hag é tigémérot rô ar Spéred-Santel.

39. Ræg ar c'hen-wéstl a zô d'é-hoc'h, ha d'hô mipien, ha d'ar rô holl a zô pell, ikément ha ma c'halvô ann Aotrou hon Doué.

40. É meûr a c'heriou all é rôaz testéni d'ézhô, hag é erbédé anégo, ô lavarout : En em zavétéit diouc'h ar wenn fall-zé.

41. Ar ré éta a zigéméraz hé c'hér, a oé badézet : hag enn deiz-zé enn em unanz oud ann diskiblez war-drô tri mil éoé.

42. Hôgen kenderc'hel a réant é kélénadurez ann Ébestel, é lôd ar bara torret, hag er pédenno.

43. Hôgen ar spout a groaz é péb-éné : ha kalz a vuzudou hag a arwésiou a réa ann Ébestel é Jérusalem, hag ann heûz a oa brâz dré-holl.

44. Ar ré a grédé, a vévé kévret, ha pép trâ a ioa boutin gant-hô.

45. Gwerza a réant hô douarou hag hô madou, hag é rannent anézhô étré-z-hô holl hervez an ézomm en doa pép-hini.

46. Kenderc'hel a réant ivé bemdez enn templ gand eunn unva-

niez vrâs, hag é torrent ar bara a-dt - é - tt, hag é kémeént - hô boéd gant lévénéz, ha gant ceunder a galoun.

47. O vetli Doué, ha karet gant ann holl bobl. Hôgen ann Aotrou a greské bemdez ann niver eûz ar ré a dlié béza salvet enn bévéleb Iliz.

III. PENNAD.

1. HOGEN Per ha Iann a biné d'ann templ da heur ar béden péhini é oa ann naved heur.

2. Dougen a réad eunn dén, péhini a ioa kamm a gôv hé vamm, ha bemdez é lékéad anézhan é tal dôr ann templ, a c'halvet ann Or Gaer, évit ma c'houlénfé ann aluzen digand ar ré az éa enn templ.

3. Pa wélaz hé-man Per ha Iann, pére a ioa daré da vond enn templ, é pédé anézho da rei ann aluzen d'ézhan.

4. Ha Per, kerkoulz ha Iann, oc'h arvesti ann dén-zé, a lavaraz d'ézhan : Sell ouz-omp.

5. Hag héna a zellé piz out-hô, é géd ma rôjent eunn drabennag d'ézhan.

6. Neûzé Per a lavaraz d'ézhan : N'em eûz nag aour nag arc'hant ; hôgen ar péz em eûz a rôann d'id. É hanô Jézuz-Krist a Nazaret, saô ha balé.

7. Hag ô véza kroget enn hé zourn déou, é savaz anézhan, ha kaloun hé dreid a startaaz.

8. Hag oc'h ôber eul lamm é savaz, hag é valéaz : hag éz éaz enn templ gant-hô, ô valéa, ô lammout, hag ô veûli Doué.

9. Hag ann holl bobl a wélaz anézhan ô valéa, hag ô veûli Doué.

10. Hôgen anaoud a réant pénaoz é oa ann hini péhini a oa azézet oud ann ôr Gaer eûz ann templ évit goulenni ann aluzen : hag é oent leûn a zouez hag a estlamm gand ar péz a oa c'hoarvet gant-han.

11. Hag ô véza ma talc'hé Per

ha Iann, ann holl bobl souézet a rédaz étrézég enn-hô bétég ar pou-dalez a c'halveur Salomon.

12. Hôgen Per ô wélout kément-sé, a lavaraz d'ar bobl : Tûd a Israel, pérâg oc'h-hu souézet eûz a gément-man, pé pérâg é sellit-hu ouz-omp, é-c'hiz ma hor bé lékéat hé-man da valéa gand hon ners hag hor galloud ?

13. Doué Abraham, Doué Izaak ha Doué Jakob, Doué hon Tadou en deûz meûlet hé Vap Jézuz, péhini hoc'h eûz gwerzet, ha dina-c'het dirâk Pilat, péhini en doa barnet hé leûskel da vont.

14. Hôgen c'houi hoc'h eûz dinac'het ann dén santel ha gwirion, hag hoc'h eûz goulennet é vé rôet d'é-hoc'h eunn dén lazer :

15. Ha penn-abek ar vuez hoc'h eûz lékéad d'ar marô ; hôgen Doué en deûz hé zazorc'het eûz a-doues ar ré-varô ; ha ni a zô tést eûz a gément-sé.

16. É feiz hé hanô eo, en deûz hé hanô startéet ann dén-zé, péhini hoc'h eûz gwélet, hag a ana-vézit : hag ar feiz a zeû anézhan en deûz rôet ar iéc'hed klôk-zé diraz-hoc'h holl.

17. Hôgen, va breûdeûr, gouzoud a-rann pénaoz hoc'h eûz grât kément-sé dré ziwiziégez, kerkoulz ha pennou hô prô.

18. Hôgen Doué péhini en doa diouganet dré c'hénou hé holl Broféded pénaoz é c'houzanvché bé C'hrist, en deûz hé zévénet ével-sé.

19. Grîd éta pinijen, ha distroïd oc'h Doué, évit ma vézô lamet hô péc'hédou :

20. Pa vézô deûet amzer ar frêkadurez dié wél ann Aotrou, hag en dévézô Doué kaset Jézuz-Krist, péhini a zô bét diouganet d'é-hoc'h,

21. Péhini a dlé béza digémert gand ann Env, bétég ann amzer é péhini é vézô lékéat pép trâ er stad kenta, amzer hag a zô bét diouganet gand Doué adaleg ar penn-kenta dré c'hénou hé Broféded santel.

22. Hôgen Moizes en deûz lava-

ret : Ann Aotrou hô Toué enn deûz savet euz a greiz hô preûdeur eur Profed, ével-d-oun : sélaouit-héa é kément ha ma lavarò d'é-hoc'h.

23. Râk chétu pétrâ a c'hoarvé-zô : Kémend hini ha na zélaouô kéd ar Profed-zé, a vézô lamet eûz a-douez ar bobl.

24. Hag ann holl Broféded, péré hô deûz komzet, adalek Samuel, hag hé-c'houdé, hô deûz diouganet ann deisiou-zé.

25. C'houi a zô mipien ar Broféded, hag eûz ar gévrédigez, en deûz gréat Doué gand hon Tadou, ô lavarout da Abraham : Hag enn da wenn é vézô benniget ann holl vrôadou eûz ann douar.

26. Évid-hoc'h eo da-genta en deûz Doué saved hé Vâb, hag en deûz hé gaset évid hô penniga, évit ma tistrôï pép-hini eûz hé zrougiez.

IV. PENNAD.

1. HOGEN pa gomzent oud ar bobl, ar véleien, réner ann templ, hag ar Saduséed a zeûz énd;

2. Ha droug enn-hô ô véza ma kélené ar-ré-man ar bobl, ha ma tiouganent é Jézuz dazorc'hidigez ar ré-varô :

3. Hag é krôgchont enn-hô, hag é lékéjont anézhô er vac'h bétég antrônôz ; râk divézad édo dija.

4. Hôgen kalz eûz ar ré a glevez ar brézégen-zé, a grédaz : ha niver ann dūd-zé a oé eûz a bemp mil.

5. Awtrônôz Pennou ar bobl, hag ann Hénaoured, hag ar Skribed en em strollaz é Jérusalem ;

6. Hag Annaz, Prins ar véleien, ha Kaifaz, ha Iann, hag Aleksandr, ha kémené hini a ioa eûz a wenn ar véleien.

7. Hag ô véza hô lékéat enn hô c'hreiz, é réjond ar goulenn-man digant-hô : Gant pé ners, pé gant pé hanô hoc'h eûz-hu gréat kément-sé ?

8. Neûzé Per leûn eûz ar Spéred-Santel, a lavaraz d'ézhô : Pennou ar bobl, ha c'houi Hénaoured, sélaouit :

9. Pa c'houlennneur hirô digan-éomp pérâg hon eûz gréat vâd da eunn dén klâv, hag é pé zoaré eo bét iac'héet,

10. Diskleria a réomp d'é-hoc'h holl, ha da holl bobl Israel, pénaoz eo dré hanô hon Aotrou Jézuz-Krist a Nazaret, péhini hoc'h eûz staget oud ar groaz, ha péhini en deûz savet Doué a varô da véô, eo bét iac'héet ann dén-zé, ha ma eo enn hé zâ dira-z-hoc'h.

11. Hen-nez eo ar méan hoc'h eûz distaolet, c'houi saverien-tiez, hag a zô deûet da benn da gorn ann tî :

12. Ha n'eûz kéd a zilvidigez dré hini all é-béd ; râg hanô all é-béd dindan ann énv n'eo bét rôed d'ann dūd, dré béhini é tléfemp béza salvet.

13. Hôgen pa wéljont stardder Per ha Iann, ô véza ma wient pénaoz é oa ar ré-man tūd diviziek ha louad, é oent souézet brâz ; gouzoud a réand ivé pénaoz é oant bét oc'h heûlia Jézuz.

14. Koulskoudé pa wélcet enn hé zâ dira-z-hô ann hini a oa bét iac'héet, n'hô doa nétrâ da lavarout a-énep.

15. Gourc'hémenni a réjond éta d'ézhô ma'z ajent er-méaz eûz hô stroll, hag é kuzulient étre-z-hô,

16. O lavarout : Pétrâ a raïmp-ni d'ann dūd-man ? Râk eur burzud hô deûz gréat, hag a zô anavézet gand holl dud Jérusalem : anad eo, ha na hellomp kéd hé nac'ha.

17. Hôgen, évit na vézô két brudet mui é-touez ar bobl, difennomp out-hô gant gourdrouz na gomchent mui enn hanô-zé da zén é-béd.

18. Hag ô véza galved anézhô, é tifenchoet out-hô na gomchent mui, na na gélenchent é hanô Jézuz.

19. Hôgen Per ha Iann a respountaz hag a lavaraz d'ézhô : Bar-nit hoc'h-unan mar d-eo déréad dirâk Doué sélaoui ac'hanoc'h ken-toc'h égét sélaoui Doué ;

20. Râk nî na hellomp két tével war ar péz hon eûz gwélet ha klevet.

21. Hôgen hî a gasaz anézhô enn eur c'hourdrouza : ha na gavent kiriégez é-béd évit hô c'hastiza enn abek d'ar bobl, ô véza ma veulemt hell Doué eûz a gément a oa c'hoarvézet ;

22. Râg ann dén péhini a oa bêt iac'héet gand ar burzud-zé, en doa ouc'h-penn daou-ugent vloaz.

23. Goudé ma oent laosket, é teñjont étrézég hô zûd ; hag é ta-neveljond d'ézhô kément ha ma oa bêt lavared d'ézhô gant prinsed ar véleien ha gand ann bènoured.

24. Pa glevaz ar ré-man kément-sé, é savchont kévret hô mouéz étrézé Doué, hag é léverchont : Aotrou, té eo éc'h eûz gréat ann énv hag ann douar, ar môr, ha kément a zô enn-hô :

25. Té eo éc'h eûz lavaret dré ar Spéred-Santel, dré c'hénou hon tad David da zervicher : Pérâg é tispac'h ar brôadou, ha pérâg ar boblou hô deûs-hi mennet traou gwân ?

26. Saved eo rouéed ann douar, hag ar brinsed a zô en em strolled a-unan a-énep ann Aotrou, hag a-énep hé C'hrist.

27. Râg Hérodez ha Pons-Pilat, gand ar Jentiled ha gand ar bobl a Israél, a zô évit-gwir en em strollet er géar-man a énep da Vâp santel Jézuz, péhini éc'h eûz éoliet.

28. Évid ôber ar péz a oa bêt reizet gand da c'halloud, ha gand da vénoz.

29. Ha bréma, Aotrou, sell ouc'h hô gourdrouzou, ha rô d'az gwarzéed ann ners da ziskleria da c'hér gant péb herder,

30. Évit ma astenni da zourn da iac'haad ar ré-glanv, ha da ôber arouésiou ha burzudou é hanô da Vâp santel Jézuz.

31. Goudé m'hô doé gréad hô féden, al léac'h é péhini édont strollet a grénaz ; ledniet é oend holl gand ar Spéred-Santel, hag é tisklerchont gérr Doué gand herder.

32. Hôgen al lôd brâz eûz ar ré a gréde n'hô doa néméd eur galoun hag eunn éné : hag hini anézhô na lavaré é oa d'ézhan hé-unan ar péz en doa ; hôgen kément trâ a oa boutin étré-z-hô.

33. Ann Ébestel a rôé testéni gand eunn ners vrâz eûz a zazor-c'hidigez hon Aotrou Jézuz-Krist : hag ar c'hras a ioa brâz eun-hô holl.

34. Râk na ioa dén paour é-béd enn hô zouez ; ha kément hini en doa douarou pé tiez, a werzé anézhô, hag a zigasé ann dalvoudégez eûz ar péz en doa gwerzet,

35. Hag a lékéa anézhi da dreid ann Ébestel. Neûzé é raunent ann arc'hant étré pép-hini dioud hô ézomp.

36. Hôgen Jozef, les-hanvet Barnabaz gand ann Ébestel, (da lavaroud eo Mâb ar fréalzidigez), péhini a oa Lévit, ha ginidik eûz a Sipra,

37. A werzaz parkou en doa, hag a gasaz arc'hant ar werz da dreid ann Ébestel.

V. PENNAD.

1. NEUZÉ eunn dén hanvet Ananiaz, gand hé c'hreg Salira, a werzaz douarou,

2. Hag a viraz enn tu diout-han lôd eûz a arc'hant gwerz ann douarou, a-unan gand hé c'hreg : hag é kémeraz al lôd all, hag hen kasaz da dreid ann Ébestel.

3. Hôgen Per a lavaraz : Ananiaz, pérâk Satan en deûs-hén tempitet da galoun, évid da lakaad da lavaroud eur gaou d'ar Spéred-Santel, ha da viroud enn tu diouzid lôd eûz a arc'hant da zouarou ?

4. Ha na vent két choumet gan-éz, mar ez pé karet ; ha goudé béza hô gwerzet, ha né oa két c'hoaz ann arc'hant d'id ? Pérâg éc'h eûsté lékéat ar ménoz zé eun da galoun ? Né kéd d'ann dîd éc'h eûz lavaret gaou, da Zoué eo.

5. Hôgen pa glevaz Ananiaz ar geriou-zé, é kouézaz hag é varvaz.

Hag ar ré holl a glevaz kément-sé a oé spountet brâz.

6. Neûzé tûd-iaouank a zavaz, a géméraz anézhan, hé zougaz hag hé zouaraz.

7. War-drô teir heur goudé, hé c'hreg, péhini na wié kéd ar péz a ioa c'hoarvézet, a zeûaz.

8. Ha Per a lavaraz d'ézhi : Lavar d'in, greg, hag azé éma kément hoc'h eûz gwerzet hô touarou ? Hag hi a lavaraz : Ia, kément-sé eo.

9. Neûzé Per a lavaraz d'ézhi : Pénaoz oc'h-hu en em unanet ével-sé évit tempti Spéred ann Aotrou ? Chétu oud ann ôr treid ar ré hô deûz douaret da ozac'h, mond a réond ivé d'az tougen.

10. Râk-tâl é kouézaz d'hé dreid, hag é varvaz. Ann dûd-iaouang éta ô véza deûed ébarz, hé c'harvaz marô, hag ô véza hé c'héméret, hé douaraz é-kichen hé fried.

11. Hag eur spount brâz a zavaz enn lliiz holl hag é-touez ar ré holl a glevaz méneg eûz a gémént-man.

12. Hôgen ann Ébestel a réa kalz a arvésiou hag a vuruadou dirâg ar bobl. Hag en em strolla a réand holl a-unan é pondalez Salomon.

13. Hini eûz ar ré all na grédé en em unani gant-hô : hôgen ar bobl a veûlé kalz anézho.

14. Hôgen ann niver eûz ar ré a grédé, ken gwazed, ken merched, a greské mui-oc'h-vui.

15. Enn hévélep doaré ma touget ar ré-glanv war al leûriou-ker, ha m'hô lékéad war wélcou ha war flédou, évit pa drémenfé Per, ma teûfé da-vihana hé skeûd da chôlei unan-bennâg anézho, ha ma vijent iac'héete ôz hô c'hélevéjou.

16. Euna niver brâz a dûd a zirédé ivé eûz ar c'heriou nés da Jérusalem, hag é tigasant hô zûd-klanv, hag ar ré a oa heskinet gand ar spérédou louz ; hag hô faréent holl.

17. Hôgen Priûs ar véleien a zavaz, hag ar ré a ioa gant-han

(péré a zô eûz 'a hérési ar Zaduséed) ô véza leûn a warizi,

18. Hag é taolchont hô daouarn war ann Ébestel, hag hô lékéjont er gen-brizoun.

19. Hôgen Éal ann Aotrou a zigoraz é-pâd ann nôz dôriou ar prizoun, hag ô véza hô c'haset er-méaz, é lavaraz :

20. Id, ha savid enn templ, ha livirid d'ar bobl ann holl c'heriou eûz ar vuez-zé.

21. Pa glevaz ar ré-man kément-sé, éz éjont enn templ beûré mad, hag en em lékéjont da brézégi. Koulskoudé Priûs ar véleien, hag ar ré a ioa gant-han a zeûaz, hag a strollaz ann alierien hag ann holl Hénaoured eûz a bobl Israël ; hag é kaschond d'ar prizoun évid hô digas.

22. Ann oviserien ô véza deûet, a zigoraz ar prizoun, ha n'hô c'haschont két, hag é tistrôjont, hag hé rôjont da anaout,

23. O lavarout : Kavet hon eûz ar prizoun serret gant kalz a bréder, hag ar gwarded enn hô zâ é-tâl ann ôriou : hôgen pa hon eûz digoret, n'hon eûz kavet dén ébarz.

24. Hôgen mérer ann templ ha priûsed ar véleien pa glefchont kément-sé, a oé nec'het diwar-benn ar péz a dlié da c'hoarvézout.

25. Hôgen unan-bennâg a zeûaz hag a lavaraz d'ézhô : Chétu ann dûd-zé hô poa lékéad er prizoun a zô enn templ, hag a géleñn ar bobl.

26. Neûzé mérer ann templ az éaz gand hé oviserien, hag a zigasaz anézho hép'rédi : râg souh hô doa na zeûfé ar bobl d'hô labéza.

27. Pa hô doé hô digaset, é lékéjont anézho dirâg ann alierien : hag ar Bélek-trâz a réaz eur goulenn digant-hô,

28. O lavarout : Dré hor gourc'hémennou hor boa gourc'hémennet d'é-hoc'h na gélenfac'h kéd enn hanô-zé : ha chétu hoc'h eûz leûnié Jérusalem gand hô kélé-nadurez, hag é fell d'é-hoc'h dougen war-n-omp gwâd ann dén-zé.

29. Hôgen Per hag ann Ébestel a respountaz : Réd eo kentoc'h senti ouc'h Doué égéd ouc'h ann dūd.

30. Doué hon tadou en deñz dazorc'het Jézuz péhini hoc'h eñz lékéad da vervel, oc'h hé staga oud ar prenn.

31. Hen-nez eo a zô bet savet gand dourn déou Doué da Brins ha da Zalver, évit rei da Israel ar binijen, hag ann distol eñz ar bec'héjou.

32. Ha nī a zô tēstou eñz ar péz a lévéromp, hag ar Spéred-Santel ivé, péhini a zô bet rôet gand Doué d'ar ré a zent out-han.

33. Pa glevchont kément-sé é savaz droug enn-hô, hag é vennent hô lakaad da vervel.

34. Hôgen eur Farizian hanvet Gamaliel, péhini a iōa doktor eñz al lézen, hag énoret bráz gand ar bobl holl, a zavaz é-touez ann alie-rien, hag, a c'hourc'hémennaz lakaad ann Ébestel er-méaz évit berr amzer.

35. Hag é lavaraz d'ar ré-man : Tūd a Israel, likid évez oud ar péz a réod d'ann dūd-zé.

36. Rág abarz ann deisiou-man é savaz Téodaz, péhini a lavaré é oa héñ eunn dra-bennág a vráz. War-drô pevar c'hiant dén a heñ-liaz anézhān; hôgen lazed é oé, hag ar ré holl hô doa krédet enn-han en em skiñaz, hag a zedaz da gé.

37. Goudé hen-nez é savaz Judaz ar C'haliléad é amzer ann nivérérez, hag é tidennaz ar bobl war hé lerc'h : hôgen lazed é oé, hag ar ré holl hô doa hé heñliet a oé skiñet.

38. Dre-zé bréma é lavarann d'é-hoc'h, tec'hid diouc'h ann dūd-zé, ha list-hô da ôber : rāk ma teñ ar c'huzul-zé, pé ann ôber-zé a berz ann dūd, é vézô kaset-da-gét :

39. Hôgen ma teñ a berz Doué, na hellot kéd hé gas-da-gét, né-méd en em lakafac'h da stourmi oud Doué hé-unan. Hag é rôjond hô grād da gément-sé.

40. Hag ô véza galvet ann Ébestel, goudé véza lékéad hô skour-jéza, é tifennchont out-hô na gomzchent mui é hanô Jézuz, hag hô c'haschont-kult.

41. Hag bī az éaz laouen eñz a zirág ar c'huzulierien, ô véza ma oant bet kavet dellézek da c'houzanvi ann dismégans-sé é hanô Jézuz,

42. Ha na éhanent két bemdéz da géleña ha da brézégi diwar-benn Jézuz-Krist, enn templ hag a-dī-é-tī.

VI. PENNAD.

1. HOGEN enn deisiou-zé, ô véza ma kreské niver ann diskibled, é savaz gourdrourz é-touez ar Grésianed a-éneb ar Iuzevien, ô véza ma réant faé eñz hô intanvézed-bī er servich pemdézick.

2. Neuzé ann daouzég Abostol ô véza strollet ann holl ziskibled, a lavaraz : Né kéd a-zoaré é kuitajemp gé Doué, évid évésaad ouc'h ann daoliou.

3. Tilennid éta, va breùdeür, seiz dén enn hô touez eñz a eul léalded anat, leñ eñz ar Spéred-Santel hag a furnez, hag é lakaimb anézhô d'al labour-zé.

4. Ha nī en em rôimp enn-holl-d'ann-holl d'ar béden, ha d'ar brézegen.

5. Ar gomsiou-zé a blijaz d'ézhô holl; hag é tilennchont Stéfan, dén leñ a feiz hag eñz ar Spéred-Santel, ha Filip, ha Prokoruz, ha Nikanor, ha Timon, ha Parménaz, ha Nikolaz, diavésiad eñz a Antiokia.

6. Hag é kaschont anézhô dirag ann Ébestel : hag enn eur bidi é lédechont hô daouarn war-n-ézhô.

7. Ha gé Doué a greské, ha niver ann diskibled a baotté kalz é Jérusalem : kalz ivé eñz ar vé-lien a zenté ouc'h ar feiz.

8. Hôgen Stéfan leñ a c'hrās hag a ners, a réa burzudou hag arouésiou bráz é-touez ar bobl.

9. Neuzé biniennou eñz ar Sina-gog, pére a oa hanvet Libertined,

hag ar Siréned, hag ann Alek-sandrine, hag ar ré a ioa euz a Silisia hag euz a Azia a zavaz hag a strivé gant Stéfan.

10. Ha na hellest két énébi oud ar furnez, hag oud ar Spéred a gomzé enn-han.

11. Neuzé é c'hounézhont tûd da lavarout pénaoz hô doa hé gle-
vet ô lavarout touadellou a-énep Moizez hag a-énep Doué.

12. Dispac'ha a réjond éta ar bobl, hag ann Hénoured, hag ar Skribed : hag oc'h en em deurel war-n'ézhan, é krézhont enn-han, hag her c'haschont dirag ann alic-
rien ;

13. Hag é lékéjont testou faoz, pére a lavaraz : Ann dén-zé na baouez da gomza a-éneb al léac'h santel, hag a-éneb al lézer.

14. Râg hé glevet hon euz ô la-
varout : Pénaoz ar Jéruz-zé a Naza-
ret a zismantro al léac'h-man, hag
a gemmô ar gélemudurésiou a-c'hé-
nou en deuz rôet Moizez d'é-omp.

15. Hag ar ré holl a iou azézet
el léz ô sellbord out-han, a welaz
hé zremm ével dremm eunn Éal.

VII. PENNAD.

1. NEUZÉ ar Bélek-brâz a la-
varaz d'ézhan : Ha gwir eo ar péz
a lévéreur ?

2. Hag héna a lavaraz : Tûd va
breudeur, ha va zadou, klevit :
Ann Doué a c'hloar en em ziskoué-
zaz da Abraham hon tûd pa édo
er Mésopotamiz, abarz ma chou-
maz é Kanan ;

3. Hag é lavaraz d'ézhan : Kéa
er-méaz euz da vrô, hag euz da
géréntiez, ha deuz eunn doue a
ziskouézinn d'id.

4. Neuzé éz éaz er-méaz euz a
zouar ar C'haldéed, hag éz éaz da
choum é Kanan. Hag ar hanô, gou-
de ma oé marô hé dad, Doué a
zigasaz snézhian eunn douer-man, é
péhini é choumit bréna.

5. Ha na rôaz d'ézhan medou é-
béd eunn-han : na rôaz két zô-kén
héd eunn troad : hôgen rei a réaz
hé c'hér pénaoz her rôje d'ézhan

enn hé gers, ha d'bé wefin hé-
c'houde, pa n'en doa c'hoaz mab
é-béd.

6. Ha Doué a lavaraz d'ézhan ;
pénaoz hé wenn a choumché eun
eunn douar a-ziavéaz, a vijé lékéad
é sklavérez, ha gwail gaset é-pâd
pévar c'hant vloaz.

7. Hôgen, émé ann Aotrou,
burna a rinn ar vrôad gant péhini é
vézint két lékéad é sklavérez. Ha
goude-zé é teuint er-méaz, hag é
servichint ac'hanoun el léac'h-man.

8. Hag é rôaz d'ézhan kévré-
gez ann trô-drouc'h : hag ével-sé
Abraham a c'hanaz Izaak, hag a
drô-drouc'haz anézhann ann eizved
dervez, hag Izaak a c'hanaz Jakob ;
ha Jakob a c'hanaz ann daouzék
Tad-brâz.

9. Hag ann Tadou-brâz dré wa-
rizi, a werzaz Jozef enn Éjipt ;
hôgen Doué a ioa gant-han :

10. Hag é tieôbas anézhann euz
hé holl enkrézoù : hag é rôaz
d'ézhan ar gaerded hag ar furnez
dirag Faraon roué ann Éjipt, pé-
hini hel lékéaz da réner war ann
Éjipt, ha war hé holl di.

11. Hôgen doué a réaz eunn na-
ounégez vrâz eunn holl Éjipt hag
é Kanaan, ha brâz é oé ann en-
kreuz : hag hon tadou na gavent
kéd a vouéd.

12. Pa glevaz Jakob pénaoz é oa
éd enn Éjipt, é kasaz di hon ta-
dou eur weach gents.

13. Ha d'ann eil gwéac'h é oé
anavézet Jozef gand hé vreudeur,
ha Faraon a anavéaz hé wenn.

14. Neuzé Jozef a gasaz da gr-
c'hout Jakob hé dad, hag hé holl
gèrent ; peniték dén ha tri-ugent.

15. Ha Jakob a ziskennaz enn
Éjipt, hag a varvaz énd, hag hon
tadou ivé.

16. Ha dizouget é-ocent é Sichem,
ha lékéad er-béz a oa két prénet
gand arc'hant Abraham digant mi-
pien Hémor mab Sichem.

17. Hôgen ô véza ma tistéé am-
zer ar gwésti en doa gréad Doué
da Abraham, ar bobl a greskaz,
hag a baotaz enn Éjipt,

18. Bété ma savaz enn Éjypt eur roué all, péhini n'en doa két ana-vézet Jozef.

19. Hen-nez Ieün a drôidellérez a-énep hon tûd a enkréaz hon tadou, bétég hô lakaad da deûrel er-méaz hô bugalé, évit na zeûjent kéd da baolla.

20. Enn amzer-zé eo é oé ganet Moizez, péhini a oé mäd diräk Doué. É-päd tri miz é oé maget é tt hé dad.

21. Hôgen ô véza bét lékéad er-méaz, é oé kéméret gaat merc'h Faraon, péhini a vagaz anézhan ével eur mab d'ézhi.

22. Ha Moizez a oé desket é holl furnez ann Éjipsianed, hag é teûz da véza gallouduz é geriou hag é ôberiou.

23. Hôgen pa oé deûed d'ann oad a zaou-ugent vloaz, é teûz c'hoant enn hé galoun da vond da wéloud hé vreûdeûr bugalé Israel.

24. Hag ô wéloud eur ré oc'h ôber drouk da unan anézhô, é tifennaz anézhan; hag ô véza skôet gand ann Éjipsian, é venjaz ann hini da béhini é oa bét gréad drouk.

25. Hôgen hén a grédé é teûjé hé vreûdeûr da boella pénaoz oa dré hé zourn é tlié Doué hô dieûbi: hag hi na boeljont két kément-sé.

26. Antrônôz en em gavaz pa édo lôd anézhô oc'h en em zaéla, hag hén a glaské lakaad ar péoc'h étre-x-hô, hag a lavaré: Tudou, breûdeûr oc'h, pérâg en em grôzit-hu ann eil égilé?

27. Hôgen ann hini a grôzé hé nesa a bellaaz anézhan, ô lavarout: Piou en deûz da lékéad da brins ha da varner war-n-omp.

28. Ha na fell kéd d'id va laza, é-c'htz ma oc'h eûz lazet déac'h eunn Éjipsian?

29. Hôgen Moizez pa glevaz ar ger-zé a dec'haz kuit: hag é oé diavésiad é douar Madian, é pé-léac'h é c'hanaz daou vab.

30. Ha goudé ma oé tréménet daou-ugent vloaz, en em ziskouézaz d'ézhan eunn Éal é distró ménez

Sina, é-kreiz tân eur vóden lea-kidik.

31. Pa wélaz Moizez kément-sé, é oé souézet brâz eûz ar péz a wélé, hag ô véza tóstéet évid ar-vesti, é klevaz mouéz ann Aotrou, a lavaré:

32. Me eo Doué da dadou, Doué Abraham, Doué Izaak, ha Doué Jakob. Hôgen Moizez a gréné, ha na grédé kéd arvesti.

33. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan: Tenn da voutou eûz da dreid; rag al léac'h é péhini émond a zô eunn douar santel.

34. O wélout em eûz gwélet en-krez va fobl, péhini a zô enn Éjypt; klevéd em eûz hô c'heinvanou, hag ounn diskennet évid hô dieûbi. Deûz 'ta bréman, hag é kasinn ac'hanod enn Éjypt.

35. Ar Moizez, péhini hô doa dinac'het, pa léverjont: Piou en deûz da lékéad da brins ha da varner? Hen-nez a zô bét kaset gand Doué da brins ha da zieûber dré zourn ann Éal, a oa en em ziskouézaz d'ézhan er vóden.

36. Hen-nez eo hô lékéaz da zond er-méaz, oc'h ôber burzudou hag arouésiou é douar ann Éjypt, er môr rûz, hag enn distró é-päd daou-ugent vloaz.

37. Hen-nez eo ar Moizez-zé, péhini en deûz lavaret da vugalé Israel: Doué a lakai da zével é-touez hô preûdeûr eur Profed ével-d-oun; sélaouit-hén.

38. Hen-nez eo a oé enn Iliz enn distró gand ann Éal, péhini a gomzé out-han é ménez Sina, ha gand hon tadou: hén eo en deûz bét argeriou a vuez évid hô rei d'é-omp.

39. Hon tadou na fellaz kéd d'ézhô senti out-han; hôgen hé bellaad a réjont, hag é tistrôjont a galoun enn Éjypt.

40. Hag é léverjond da Aaron: Gra d'é-omp douéou hag a gerzô enn hor raok; rag ar Moizez-zé péhini en deûz hon tennet eûz a zouar ann Éjypt, na ouzomp két pétrâ eo deûed da véza.

41. Hag é réjond eul leùé enn deisiou-zé, hag é kennigchont eunn anéval d'ann idol, hag en em laouénéchont é labour hô daouarn.

42. Hôgen Doué a zistrôaz diout-hô, hag hô lézaz da zervicha armé ann Énv, é-c'hiz ma eo skrivet é levr ar Broféded : Ti Israel, ha kenniged éc'h eùz-té 'in sakrifisou hag anévaled enn distrô é-pâd daou-ugent vloaz ?

43. Ha c'houi hoc'h eùz kéméret telt Molok, ha stéren hô Toué Rem-fam, skeùdennou péré hoc'h eùz gréat évid hô azeùli. Dré-zé é kasinn ac'hanoc'h enn tû all da Vabillon.

44. Hon tadou hô doé enn distrô telt ann desténi, ével m'en doa Doué, ô komza out Moizez, gour-chémennet d'ézhan hé ôber hervez ann doaré ma en doa gwélet.

45. Hag hon tadou ô véza hé géméret, a gasaz anézhann gant-hô, diandàn rénadur Jézuz é perc'henniez ar vrôadou, péré a gasaz Doué a-ziaraog hon tadou, bété deisiou David,

46. Péhini a gavaz trugarez dirâk Doué, hag a c'houlennaz digant-han ma heljé sével eunn telt da Zoué Jakob.

47. Hôgen Salomon eo a zavaz eunn ti d'ézhan.

48. Koulskoudé ann Uc'héla na choum kéd enn templou gréat gand daouarn ann dtd, é-c'hiz ma lavar ar Profed :

49. Ann Énv eo va c'hador, hag ann douar skabel va zreid. Pé di a zafod d'in, émé ann Aotrou ? Ha pé léac'h a heljé béza da arzaô d'in ?

50. Ha n'eo két va dourn en deùz gréat kément-sé ?

51. Pennou kalet, ttd dienwadet a galoun hag a skouarn, c'houi a éneb bépréd oud ar Spéred-Santel, hag a zô hénvel oud hô tadou.

52. Péhini eùz ar Broféded n'hô deùz két heskinet hô tadou ? Lazed hô deùz ar ré a ziougané d'ézhô donédigaz ann Dén Gwirion, péhini hoc'h eùz c'houi gwerzet ha lazet :

53. O véza ma eo hét rôed d'éhoc'h al lézen gand ann Éled, ha n'hoc'h eùz kéd hé miret.

54. Hôgen pa glefchont kément-sé é oé rannet hô c'haloun, hag é skriñchont hô dent out-ban.

55. Koulskoudé ô véza ma oa hén leùd eùz ar Spéred-Santel, é savaz hé zaou-lagad étrézég ann Énv, é wélaz gloar Doué, ha Jézuz péhini a ioa enn hé zâ entu tu déou da Zoué. Hag é lavaraz : Chétu é wélan ann Énvou digor, ha Mâb ann dén enn hé zâ entu tu déou da Zoué.

56. Hôgen hi en em lékéaz da gria a-boéz-penn ô stanka hô diskouarn, hag en em dôljont warn-ézhann war-eunn-drô.

57. Hag ô véza hé zacht erméaz eùz a géar, é labézc'hont anézhann ; hag ann festou a lékéaz hé zitad out treid eunn dén-iaouank hanvet Saul.

58. Hi a labézé Stéfan, hag hén a bédé, hag a lavaré : Aotrou Jézuz, digémer va spéred.

59. Hag ô véza en em daolet war hé zaoulin, é c'harraz gand eur vouéz gré, ô lavaront : Aotrou, na damall két d'ézhô ar péc'héd-man. Ha goudé béza lavaret kément-sé é kouskaz enn Aotrou. Hôgen Saul en doa rôed hé v'hrâd d'ar marô-zé.

VIII. PENNAD.

1. HOGEN enn deisiou-zé é savaz eunn heskin brâz enn Iliz a ioa é Jérusalem, hag ann holl, néméd ann Ébestel, a oé skiñet dré vro Judéa ha Samaria.

2. Koulskoudé ttd a zoujans Doué hô doé pridiri eùz a Stéfan, hag a réaz eur c'haon brâz d'ézhan.

3. Hôgen Saul a zismantré ann Iliz, hag ô vont enn tiez, é tenné anézhô ar gwazed hag ar merc'héd, hag hô lékéé er prizoun.

4. Ar ré a oa skiñet a brézégé géar Doué dré ma tréménent.

5. Filip a ziskennaz da géar Samaria, hag a brézégaz éno ar Christ.

6. Ar hoblou a zélaoué ar péz a lavaré Filip, ec'h hé glevout gand cunn hévéleb évez, hag ó wélout ann arouésiou a réa.

7. Râg ar spérédou louz az éa er-méaz eñz a gorf méur a hini, eun eur griâ a-hoéz-penn.

8. Ha kalz a haralitiked hag a gammeien a oé iac'héet.

9. Eul laouénidigez vrâz a c'hoar-véaz éta er gear-zé. Hôgen bér'éz oa eun hévélep kéar eunn déu hanvet Simon, péhini abars neûzé a oa hét eur strôhoieller, hag en doa touellet pobl Samaria, ó lavarout pénaoz é oa héa eunn dra-bennâg a vrâz :

10. Ann holl, brâz ha bihan, a grédé d'ézhan, hag a lavaré : Hé-man eo ar galloud brâz eûz a Zoué.

11. Hôgen hé zélaoui a réant, ó véza m'en doa hó zouvellet pell a ioa gand hé strôbinollou.

12. Koulskoudé ó véza krédet ar péz a brézégé Filip diwar-benn rouantélez Doué, é oant badézet, gwazed ha merc'hed, é hanó Jézus-krist.

13. Neûzé Simon a grédaz ivé hé-unan : goudé ma oé hét badézet, ec'h heûliâz Filip. Hag ó wélout ann arouésiou hag ar vurzudou brâz a réa, é oé souézet meûrbéd.

14. Hôgen pa glevaz ann Ebéstel, pére a ioa é Jérusalem, pénaoz tûd Samaria hó doa digéméret géar Doué, é kaschont étrézég-enn-hó Per ha Iann.

15. Pa oé deded ar ré-man, é pédchont évit-hó, évit ma tigémérchent ar Spéred-Santel :

16. Râk né oa két c'hoaz diskenet war hini anezhó ; hôgen badézet é oant hét hép-ken, é hanó ann Aotrou Jézus.

17. Neûzé é lékéjond hó daouarn war-n-ézhó, hag é tigémérchent ar Spéred-Santel.

18. Hôgen pa wélaz Simon pénaoz ann Ebéstel a roé ar Spéred-Santel oc'h astenna hó daouarn, é kennigaz arc'hant d'ézhó,

19. O lavarout : Rôid ivé d'ân ar galloud-zé, ma tigéméro ar Spé-

red-Santel kémend hini em béz lékéat va daouarn war-n-ézhan. Hôgen Per a lavaraz d'ézhan :

20. Ha vézô kollet da arc'hant gan-éz, ó véza ma ec'h eûz men-net é hélféaz piaoua rô Doué gand arc'hant.

21. N'éch eûz na lôd, na kévren er brézégén-man; râk da galoun né kép eunn dirâk Doué.

22. Gra éta pinijen eûz ann drougiez-zé sc'hannod; ha péd Doué, évit ma tistolô d'id, mar d-co galuz, ar ménoz-zé eûz da galoun.

23. Râg gwéloud a raun pénaoz émoud é béstl ar c'houervder, hag é éréou ann direisted.

24. Hôgen Simon a respountaz, hag a lavaraz : Pédit c'houi ann Aotrou évid-oun, évit ma zigouézô nétrâ d'ân eûz ar péz hoc'h eûz lavaret.

25. Hag hi goudé béza rôet testéi d'ann Aotrou, ha goudé béza diskleriét hé c'hér, a zistrôaz da Jérusalem, enn eur brézégi ann Aviel é méur a hann eûz a vrô ar Zamaritaned.

26. Hôgen Kal ann Aotrou a gomzaz ouc'h Filip, ó lavarout : Sab, ha kéa étrézég ar c'hresteiz, war-zû unn hent a ziskenn eûz a Jérusalem da C'haza, péhini a zô cun cul léac'h distrô.

27. Hag héa a zavaz hag az éaz. Ha chétu eunn déu eûz ann Etiopia, eur spaz, eunn déu galloudek eûz a léz Kandasez rouanez ann Etiopianed, péhini a ioa da beun war hé holl denzorioù, a oa deded da Jérusalem évid azeûli ;

28. Hag ó listrei é oa azézet war hé garr, hag é lenné ar Profed Izaiaz.

29. Neûzé ar Spéred a lavaraz da Filip : Disté, ha dinéa oud ar c'harr-zé.

30. Ha Filip a rédaz, hag a glevaz anezhan ó lenna ar Profed Izaiaz, hag é lavaraz d'ézhan : Ha menna a réz-té é poelfez ar péz a lenne ?

31. Hag hé-man a lavaraz : Ha pénaoz é hélfenn, ma na zikoués

dén d'it? Hag é pédaz Filip da bñs, ha da azéza gant-han.

32. Hógen al léac'h eúz ar Skritur a lenné a oa hé-man : E-c'hiz eunn danvad eo bet kaset da laza ; hag é-c'hiz eunn oan péhini a choum mûd dirag ar c'hrevier, ével-sé n'en deúz kéd digoret hé c'hénou.

33. Enn hé vueded hé varn a zó bet lamet. Piou a zanévelló hé c'hanédigez, ó véza ma vézô lamet hé vuez diwar ann douar?

34. Hag ar spáz a respountaz hag a lavaraz da Filip : Lavar d'it, mé az péd, diwar-benn piou é lavar ar Profed kément-sé, pé diwar-benn hé-unan, pé diwar-benn eunn all-bennag?

35. Neúre Filip ó tigeri hé c'hénou, a zéraouaz dré ar Skritur-zé, hag a bróaégaz d'ézhan Jezuz.

36. Ha pa'z éant ena hent, é kafehont douar, hag ar spáz a lavaraz : Chéto dour, pétrá a vit na venn badézet :

37. Ha Filip a lavaraz : Mar krédez a wir galoun, é bell béza gréat. Hag héna a respountaz hag a lavaraz : Mé a gréd pénaoz Jezuz-Krist a zó Máb da Zoué.

38. Hag é c'hourc'hémennaz harza ar c'harr : hag é tiskenchont hó daou enn dour, ha Filip a vadé-
zaz ar Spáz.

39. Hógen pa oent savet eúz ann dour, ar Spéred a skrapaz é Filip, hag ar Spáz n'her gwélaz mui ; hógen mond a réaz laouen enn hé hent.

40. Koulskoudé Filip en em gavaz é Azot, hag ó tréménout é prézégé ann Aviel dré ar c'heriou, létó ma tedaz da Gézaréa.

IX. PENNAD.

1. HOGEN Saul péhini a oa c'hoaz león a o'houndrouzou, ha péhini a glaské waró diskibled ann Aotrou, az éaz da gavout ar Bélek-bráz,

2. Hag a c'houlennaz digant-han lizéri évit sinagogou Damaz : évit war kafehé war ann hent-zé,

gwazed pé merched, hó c'hasché stág da Jérusalem.

3. Ha pa édo ena hent, ha ma tóstéé oud Damaz, eur c'houlouen eúz ann Énv a gelc'hiaz anéz han enn-eunn-taol ;

4. Hag ó kouéza d'ann douar é klevaz eur vouéz a lavaré d'ézhan ; Saul, Saul, pérág éc'h heskinez-té ac'hanoun ?

5. Hag héna a lavaraz : Piou oudé, Aotrou? Hag ann Aotrou a lavaraz : Mé eo Jezuz péhini a heskinez ; rec'huz eo gwinka oud ar garzou.

6. Hag héna ó kréna, ha spoutet bráz a lavaraz : Aotrou, pétrá a sell d'id é rajenn ?

7. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : Saó, ha kóa da géar, hag éno é vézô lavared d'id pétrá éc'h eúz da óber. Hógen ann d'ud a ioa gant-han a choumaz souézet bráz, ó véza ma klevant eur vouéz, ha na wéledéa.

8. Saul éta a zavaz diwar ann douar, ha pétrá-bennag ma oa digor hé zaou-lagad, na wéle bérad. Hógen hf ó kregi enn hé zaouarn, a gasaz anézhan da Zamaz.

9. Choum a réaz éno tñ dervez hép gwéout, ha na zebraz na na évaz.

10. Hógen béz' éz oa eunn di-kibl é Damaz, hanvet Ananiaz : Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan enn eur wéledigez : Ananiaz. Hag héna a lavaraz : Chéto mé, Aotrou.

11. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : Saó, ha kóa : er rú a hanveur ar Rù : Vrás : ha klask ó tñ Judaz eunn dén hanvet Saul eúz a Daré ; rag ó pidi óma.

12. (Ha Saut a wélaz eunn dén hanvet Ananiaz, péhini a setó enn tñ, hag a lékéé hé zaouarn war-n'ézhan évit ma askaféé ar gwéled.)

13. Hógen Ananiaz a respountaz : Aotrou, kleved em eúz gant metr a hini pénaoz ann déa-zé en deút gréat kalz a zrouk d'ar zent é Jérusalem ;

14. Ha pénaoz eo bet roud ar

galloud d'ézhan gant Prinsed ar véleien da érea kémeud hini a c'halvo da hanô.

15. Hag ann Aotrou a lavaraz d'ézhan : Kéa, râg ben-nez a zô eul léstr em eñz dilennet évid dougen va hanô dirâg ar vroadou, ar rouéed, ha mipien Israel.

16. Rak mé a ziskouézô d'ézhan pétra a vézô réd d'ézhan da c'housavi évit va hanô.

17. Hag Ananiaz az éaz, hag ô véza éad enn ti, éc'h astennaz hé zaouarn war-n-ézhaz, hag é lavaraz : Saul va breür, ann Aotrou Jéruz, péhini a zô en em ziskouézed d'id enn hend dré béhini é teüez, en deüz va c'haset, évit ma véli, ha ma vézi leñriet gand ar Spéred-Santel.

18. Ha räk-tâl é kouéaz eñz hé zaou-lagad é-c'hiz skant, hag é teüaz adarré ar gwéled d'ézhan : hag ô véza savet é oé badézet.

19. Hag ô véza kémeuret boéd, é teüaz ners d'ézhan. Hag é choumaz eunn dervez-bennâg gand ann diskibled a ioa é Damaz.

20. Ha räk-tâl é prézegaz er siragou, pénaoz Jéruz a oa Mab Doué.

21. Hôgen ar ré holl a glevé anézhaz a oa souézet, hag a lavaré : Ha né két hen-nez, eo a heskiné é Jérusalem ar ré a c'halvé ann hanô-zé ; ha péhini a zô deüed ac'hanô aman évid hô érea hag hô c'hâs da Brinsed ar véleien ?

22. Koulskouéd Saul a zistroé é iéc'hed mui-oc'h-vui, hag é faézé Iuzevien a ioa é Damaz, ô testénia d'ézhô pénaoz Jéruz a oa ar C'hrist.

23. Hôgen pell-amzer goudé ar Iuzevien en em guzuliaz kévret évid hé lakaad da vervel.

24. Hô spiou a oé rôed da anaoud da Zaul ; räk nôz-deiz é tiwal-lend ann ôriou, évid hé laza.

25. Hôgen ann diskibled a gé-méraz anézhaz é-pâd ann nôz, hag ô véza hé lékéad enn eur gést, é tiskenchond anézhaz a-héd ar voüger.

26. Pa oé deüed da Jérusalem, é klaskaz en em unani gand ann

diskibled ; hôgen holl hô doa aoun ra-z-haz, ô véza na grédent két é oa diskibl.

27. Hôgen Barnabaz a gé-méraz anézhaz, hag hé c'hasaz d'ann Ebestel : hag é tanévellaz d'ézhô en doa gwélet enn hent ann Aotrou, péhini en doa komzet ouf-haz, ha pénaoz ep doa prézéget gand fisians é Damaz é hanô Jéruz.

28. Choum a réaz éta gant-hô, ô vond hag ô tond é Jérusalem, hag ô prézégi gand fisians é hanô ann Aotrou.

29. Komza a réa ivé oud ar Jentiled, hag é strivé oud ar C'hresianed : hag ar ré-man a glaské ann tû d'hé laza.

30. Pa glevaz ar vretdeür kémeut-sé, hé rénchont bété Kézaréa, hag hen c'haschont da Barsa.

31. Koulskouéd ann Iliz é doa ar péoc'h dré ann holl Judéa, dré ar C'haliléa ha dré Samaria, hag é savé ô kerzout é doujans ann Aotrou, ha leün é oa gand fréal-zidigex ar Spéred-Santel.

32. Hôgen c'hoarvézoud a réaz pénaoz Per ô tréménoud dré ann Holl geriou, a zeüaz da wéloud ar zent a choumé é Lidda.

33. Hag é kavaz éno eunn dén, hanvet Enéaz, péhini ô véza paralitik, a ioa gourvézet war hé wélé, eiz bloaz a ioa.

34. Ha Per a lavaraz d'ézhan : Enéaz, ann Aotrou Jéruz-Krist az iac'ha : saô, hag aoz da wélé. Ha räk-tâl é savaz.

35. Ar ré holl a choumé é Lidda hag é Saron a wélaz anézhaz ; hag é tistrôjond oud ann Aotrou.

36. Béz' éz oa ivé é Joppé eunn diskibled hanvet Tabita, pé Doukaz hervez ann drôidigex. Hou-man a oa leün gand ar mad-obériou hag ann aluzennou a réa.

37. Hôgen c'harvézoud a réaz pénaoz ô véza kouézet klanv enn de-siou-zé, é varvas : ha goudé béza bet gwalc'het, é oé lékéad enn eur gambr uc'hel.

38. Hag ô véza ma oa Lidda tóst da Joppé, ann diskibled ô véza kle-

vet pénaoz Per a ioa éno, a gasaz daou zén d'ézhan, évid hé bidi da zont affô d'hô c'héar.

59. Ha Per a zavaz hag az éaz gant-hô. Ha pa oé deüet, é kaschont anézhan er gambr uc'hel: hag ann holl intanvézed a zeñaz war hé drô enn eur véla, hag ô tis-kouéza d'ézhan ar wikou hag ar saéou a réa Dorkaz d'ézhô.

40. Neüzé Per, ô véza kased ann holl er-méaz, en em daolaz war hé zaoulin hag a bédaz: hag ô véza trôed oud ar c'horf é lavaraz: Tabita, sáv. Hag hí a zigoraz hé daou-lagad; hag ô véza gwélet Per, en em lékéaz enn hé c'hoanzez.

41. Neüzé é róaz hé zourn d'ézhi, hag hé savaz; hag ô véza galved ar zent hag ann intanvézed, hé róaz d'ézhô béô.

42. Hôgen kément-sé a oé gwézet dré holl géar Joppé; ha kalz a dhô a grédaz enn Aotrou.

43. Ha Per a choumaz meür a zervez é Joppé, é ti eur c'hourtézer hanvet Simon.

X. PENNAD.

1. BÉZ' éz oa eunn dén é Kézaréa, hanvet Kornéliuz, péhini a ioa Kanténer enn eur gohort galvet ann Italianez,

2. Dén dévot hag a soujans Doué gand hé holl dt, péhini a réa aluzennou bráz d'ar bobl, hag a bédé Doué bépréd.

3. Hé-man a wélaz splann enn eur wélédigez, war-drô ann naved beur eüz ann deiz, eunn Éal eüz ann Aotrou a zeñaz d'hé gavout, hag a lavaraz d'ézhan: Kornéliuz.

4. Hôgen hé-n ô selloud out-han, en doé aoun bráz, hag a lavaraz: Pétrá eo, Aotrou? Hag ann Éal a lavaraz d'ézhan: Da bédennou, ha da aluzennou a zô piñet é koun dirak Doué.

5. Kás éta tûd da Joppé, ha digémenn Simon; les-hanvet Per:

6. Choum a ra é ti eur c'hourtézer hanvet Simon, hag ann tí-zé a zô tôt d'ar môr: hen-nez a lavarô d'id pétrá éc'ha eüz da ôber.

7. Ha pa oé dat-kuff ann Éal a gomzé out-han, é c'halvaz daou eüz vévellou, hag eur brézéliad a zoujans Doué eüz ar ré a ioa dindân hé véli.

8. Ha goudé béza danévellet pép trá d'ézhô, hó c'hasaz da Joppé.

9. Antrôuz, pa oant enn hent; ha pa dôstéent ouc'h kéar, Per a biñaz er penn uc'héla eüz ann ti, wardrô ar c'houec'hved heur, évit pidi.

10. Hag ô véza m'en doa naoun, é fellaz d'ézhan dibri. Hôgen é-pâd ma sozent eunn dra-beñnag, é kouézaz war-n'ézhan eunn estlam a spéred:

11. Hag é wélaz ann Énv digor, hag eul léstr ô tiskenni, ével eunn dousier vráz a-ispit dré ar pevar c'horn eüz ann Énv d'ann douar;

12. Ha war béhini éz oa a bép seurt loéned pevar-zroadek, ha loéned-stlech diwar ann douar, hag evned eüz ann énv.

13. Hag eur vouéz a lavaraz d'ézhan: Saô, Per, láz ha debr.

14. Hôgen Per a lavaraz: Doué ra virô, Aotrou: rák biskoaz n'em eüz debrt eüz a gément a vé louz ha dic'hlan.

15. Hag ar vouéz ô komza out-han eunn eil gwéach, a lavaraz: Na lavar kéd é vé louz ar péz a zô glanet gand Doué.

16. Kément-sé a c'hoarvézaz ahéd teir gwéach: ha neüzé al léstr a oé sachet enn Énv.

17. Hag é-pâd ma oanec'het Per, évit gouzout pétrá é oa da lavarout ar wélédigez en doa gwélet, chétu ar gwazed a oa bét kaset gand Kornéliuz, ô véza goulenne péléac'h é oa tí Simon, en em gavaz oud ann ôr.

18. Ha goudé béza galvet, é c'houlenchont ma né oa kéd éno é choumé Simon, les-hanvet Per.

19. Hôgen ô véza ma kouné Pér er wélédigez, ar Spéred a lavaraz d'ézhan: Chétu tri dén a glask ac'hanod.

20. Saô éta, diskenn, ha kén gant-hô héb arvar é béd; rák mé eo em eüz hó c'haset.

21. Ha Per ô véza diskennet da gavoud ann dūd-zé, a lavaraz : Mé eo ann hini a glaskit : Pétrá eo ann abek évit péhini oc'h dehet ?

22. Hag hi a lavaraz : Kornéliuz ar C'hanténer, dén gwirion, hag a zoujans Doué, hervez ann deatēni a rô d'ézhan ann holl bobl, a Judéa, a zô bet kélnnet gand eunn Eal santel, da zigémenna ac'hanod d'hé dt, ha da zélaoui da c'heriou.

23. Per éta a réaz d'ézhô dond enn ti, hag hô herberc'hiaz. Hôgen antrônôz é savaz hag éz éaz gant-hô : ha lôd euz ar vreudeur a Joppé az éaz kévret gant-han.

24. Antrônôz ec'h errujont é Kézaréa, é péléac'h Kornéliuz ô véza galvet hé gérent hag hé viounned vráz, a c'hédé anézhô.

25. Ha pa oé éat Per enn ti, Kornéliuz a ziambrougaz anézhaz, hag ô véza en em daolet d'he dreid, ec'h azeulaz anézhaz.

26. Hôgen Per a lékéaz anézhaz da zével, ô lavarout : Saô ; ha mé ivé n'ounn néméd eunn dén.

27. Hag ô komza out-haz éz éaz enn ti, hag é kavaz kalz a dūd a oa strollet éno :

28. Hag é lavaraz d'ézhô : C'houi a oar pénaoz eo eunn dra argar-zuz évid eunn dén euz ar Judéa en em unani gand eunn diavésiad, pé mond d'hé gavout : hôgen Doué en deuz diskouezed d'in pénaoz na d'écour gervel dén louz na dic'hlan.

29. Dré-zé ounn deuted héb arvar d'az kavout, pa ec'h euz va digémennet. Bréma é c'houlennann dré hé abek ec'h euz va digémennet.

30. Ha Kornéliuz a lavaraz : Béz' éz euz bréma pevar dervez, é oann ô pidi em zi enn naved heur, ha chétu eunn dén gwisket é gwenn en em ziskouéaz d'in, hag a lavaraz :

31. Kornéliuz, da bédén a zô bet klevet, ha da aluzennou a zô bet kaset da goun dirak Doué.

32. Kás éta da Joppé, ha digémenn Simon, les-hanvet Per : chom a ra é-ti Simon ar c'bour-rézer é-tal ar môr.

33. Kased em euz éta rak-tal d'az kavout ; ha té ec'h euz gréad eunn dra dudiuuz d'in ô tont. Chétu ni éta bréma dira-z-od, évit klevout kémené en deuz Doué kémenet d'id da lavarout.

34. Neuzé Per a zigoraz hé c'hénou hag a lavaraz : É gwiriomez é wélan pénaoz Doué n'en deuz kemm é béd évid dén ;

45. Hôgen pénaoz é péb brôad, piou-bennag a zouj anézhaz, hag a ra ôberiou eeun, a zô hétuz d'ézhan.

36. Doué en deuz komzet out bagalé Israel, ô tiougani d'ézhô ar péoc'h dré Jézuz-Krist (hen-nez eo Aotrou ann holl.) :

37. C'houi a oar pétrá eo bet ar vrud euz a gément a zô bet c'hoarvézet er Judéa holl, ô téraoui dré ar C'haililéa, goudé ar vadisiant en deuz, prézéget Iann :

38. Pénaoz en deuz Doué lardet Jézuz a Nazaret gand ar Spéred-Santel ha gand ann ners ; ha pénaoz eo tréménet Jézuz enn eur ôber vad hag enn eur paréa ar ré holl a ioa mac'hiet gand ann diaoul, ô véza ma oa Doué gand-han.

39. Ha ni a zô téstou euz a gément en deuz gréat é brô ar luzevien, hag é Jérusalem ; kouls-koudé hé lazet hô deuz oc'h hé staga oud eur groaz prenn.

40. Hôgen Doué en deuz hé lékéad da zével ann tréde deiz a varô da véô, hag en deuz gréat ma eo bet gwélet splann ;

41. Nana gand ar bobl holl, hôgen gand ann téstou difennet ar-raok gand Doué ; gan-é-omp, ni péré hon euz debret hag évet gant-haz, goudé ma eo bet savet a varô da véô.

42. Ha gourc'hémennet en deuz d'é-omp prézégi d'ar bobl, ha tésténia pénaoz eo héa a zô bet lékéat gand Doué da varner d'ar ré véô ha d'ar ré varô.

43. Ann holl Brofédéd a rô tésténi d'ézhan, pénaoz ar ré holl a grédo enn-haz, a zigéméro enu hé hanô ann distol euz hô féc'héjou.

44. Per a lavaré c'hoaz ar geriou-zé, pa ziskennaz ar Spéred-Santel war ar ré holl a zélaoué ar gé.

45. Hag ann dud léal a oa bet trô-drouc'het, hag a oa deted gant Per, a oé souezet brâz, ô véza ma oa ivé skufet grâs ar Spéred-Santel war ar Jentiled.

46. Râg hô c'hlevoud a réant ô lavaroud ann iézou, hag ô veüli Doué.

47. Neûzé Per a lavaraz : Ha dén a hell dinac'ha dour, évit mirout na vé badézet ar ré hô deûz digéméret ar Spéret-Santel : ével-d-omp-ni ?

48. Hag é c'hourc'hémennaz hô badézi é hanô ann Aotrou Jéruz-Krist. Neûzé é pédchont anézhan da choum gant-hô eunn dervz-beunnâg.

XI. PENNAD.

1. ANN Ébestel, hag ar vreûdeur a ioa é Judéa, a glevaz pénoz ar Jentiled hô-unan hô doa digéméret gé Doué.

2. Hôgen pa oé piñet Per é Jérusalem, ar ré a oa bet trô-drouc'het a strivé out-han,

3. O lavarout : Pérâg oud-dé éat da gavout iûd ha n'int két trô-drouc'het, ha pérâg éc'h eûz-dé debret gant-hô ?

4. Hôgen Per a zérouaz Janévella ann traou eun hô reiz, ô lavarout :

5. Édounn ô pidi é kéar Joppé, hag eun eunn estlam a spéred em eûz bet eur wélédigez é péhini em eûz gwélet eul léstr ô tiskenni ével eunn dousier vrâz a-ispit dré. ar pavar c'horn eûz ann énv, hag a zehé betég enn-oun.

6. Hag ô véza sellet piz out-han, em eûz gwélet anévaled pavar-zoadek eûz ann douar, ha loened c'houéz, ha loened silléc'h, ha laboused eûz ann énv.

7. Hag em eûz klevet eur vouéz a lavaré d'in : Saô, Per, lâz, ha debr.

8. Hôgen mé a lavaraz : Doué ra virô, Aotrou; râk biskoaz nétré

a louz nag a zic'hlan n'éo éad em génou.

9. Hag ar vouéz a gomzaz eunn eil gwéach eûz ann ény, hag a lavaraz : Na lavar két é vé louz ar péz a zô glanet gand Doué.

10. Kément-sé a c'hoarvézaz a-héd teir gwéach : ha pép trâ a oé tennet adarré enn énv.

11. Ha chétu tri dén pére a oa bet kaset eûz a Gézaréa étrézég eun-oun a zéûz enn ti.

12. Hôgeô ar Spéred a lavaraz d'in mont gant-hô heb arvar. Ar c'houéac'h breûr-man a zéûz ivé gan-én, hag éz éjomp da di ann dén.

13. Hag hén a zanévellaz pénoz en doa gwélet eunn Éal enn hé zâ hag a lavaraz d'ézhan : Kâs da Joppé, ha digémenn Simon, lehanvet Per,

14. Péhini a lavarô d'id geriou, dré béré é vézi salvet, té ha da holl di.

15. Ha pa em bot déraouet komza, ar Spéred-Santel a gouezaz war-n'ézhô, é-c'hiz war-n-omp enn derou.

16. Neûzé é teûz koun d'in eûz a c'hér ann Aotrou, pa lavaraz : Iann évit gwir en deûz badézet enn dour; hôgen c'houi a vézô badézet er Spéred-Santel.

17. Pa en deûz éta Doué rôed d'ézhô ann hévélep grâs ha d'é-omp-ni, n'i pére hou eûz krédet enn Aotrou Jéruz-Krist, pétra oann-mé, évit gellout énébi ouc'h Doué ?

18. Pa hô doé klevet kément-sé, é tavchont : hag é veüljont Doué, ô lavarout : Doué en deûz éta rôed ar binijen d'ar Jentiled évid ar vuez.

19. Hôgen ar ré a oa, bet skiñet gand son hekin a oa kouezet war Stéfan, a dréménaz betég é Fénisia, é Kipruz hag é Antiokia, ha na léverchont gé ouc'h dén, né-méd ouc'h ar luzevien hép-kép.

20. Koulskoudé lôd eûz ar ré a ioa eûz a Gipruz hag eûz a Giren; ô véza éat é Antiokia, a gomzaz ivé oud ar C'hréanianed, ô prézégi, ann Aotrou Jéruz.

21. Ha douru ann Aotrou a ioa gant-hô : hag eunn niver brâz a gréda hag a drôaz oud ann Aotrou.

22. Ar brôd eûz a gément-sé ô véza deûet bétég iliz Jérusalem, ô kaschont Barnabaz da Antioikia.

23. Pa oé deûed hé-man, ha pa vélaz grâs Doué, é oé laouen ; hag é érbédaz pép-hini da gender-c'hel é servich ann Aotrou gant eur galoum stard ;

24. Râg eunn dén mâd é oa, ha leûn eûz ar Spéred-Santel, hag eûz a feiz. Hag eul lôd brâz a dût en em unanaz ouc'h ann Aotrou.

25. Neûzé Barnabaz az éaz da Darsus, évit klask Saul : ha pa en doé hé gavet, hen kasaz da Antioikia.

26. Eur bloaz krenn é choum-jont enn Iliz-zé : hag é teskchont eul lôd brâz a bobl ; enn hévélep doaré ma oé rôet da genta ann hanô a Gristenien da ziskibled Antioikia.

27. Enn deisiou-zé é teûaz Profédéd eûz a Jérusalem da Antioikia :

28. Hag unan anézhô, hanvet Agabus, a zavaz hag a ziouganaz dré ar Spéred, pénaoz é c'hoarvésché eunn naounegez vrâz dré ar béd holl ; hag é c'hoarvézaz dindân ann *impalaer* Klodiuz.

29. Hôgen ann diskibled a géméraz ann dézô da gâs, pép-hini dioud hé c'halloud, aluzennou d'ar yreûdeûr a choumé er Judéa.

30. Hag é réjont ivé, oc'h hô c'hâs d'ann hénasoured dré zaouarn Barnabaz ha Saul.

XII. PENNAD.

1. HOGEN enn hévéleb amzer ar roué Hérodez a astennaz hé zaouarn, évid enkrézi hiniennou eûz ann Iliz.

2. Hag hén a lazaz Jakez breûr Iann gant eur c'hlézé.

3. Hag ô wélout pénaoz éc'h hétéché kément-sé d'ar Iuzevien, é lékéaz ivé kregi é Per. Edo neûzé deisiou ar Bara hep goell.

4. Goudé m'en doé lékéat kregi enn-han, é kasaz anézhaz er vac'h, hag hen rôaz da viroud da béder bagad a pevar soudard pép-hini, gant ioul d'hé lakaad étre daouarn ar bobl goudé ar Pask.

5. Ével-sé é oa miret Per er vac'h : hôgen ann Iliz a réa héb éhana pédennou da Zoué évit-hen.

6. Hôgen enn nôz araog ann deiz é péhini é ilié Hérodez hé gâs d'ar marô, Per a ioa kousket étre daou soudard, ha staget gant diou chaden : hag ar warded a ioa é-tâl ann ôr a ziwallé ar vac'h.

7. Ha chétu Éal ann Aotrou a zavaz enn he gichen : hag ar goulou a lûgernaz er vac'h ; hag ô véza stoket out kostez Per, é tihunaz anézhaz, ô lavarout : Saô buan. Hag ar chadennou a gouézaz eûz hé zaouarn.

8. Hag ann Éal a lavaraz d'ézhan : Laka da c'houriz, ha gwisk da voutou. Hag hén a réaz ével-sé. Neûzé é lavaraz d'ézhan : Taol da zaé war da drô, deûz war va lerc'h.

9. Hag hén az éaz er-méaz hag az éa war hé lerc'h ; hôgen na wîé két é oa gwîr ar péz a réa ann Éal : râk kridi a réa é wîé eur wêlédigez.

10. Hôgen goudé béza treménet gant-hô ar c'henta hag ann eil gward, é tetjont d'ann ôr houarn, a gâs da géar : hag hou-man a zigoraz anézhaz hé-unan dira-z-hô. Hag ô véza éat er-méaz, éz éjont a-héd eur ru ; ha râk-tâl ann Éal az éaz-kuit diout-han.

11. Neûzé Per, ô véza distroéd d'hé-unan, a lavaraz : Bréma éc'h ouzonn etvad pénaoz en deûz Doué kaset hé Éal, ha pénaoz en deûz va zennet eûz a zaouarn Hérodez, hag eûz ann holl c'héd eûz a bobl ar Iuzevien.

12. Ha goudé béza préderiet, é teûaz da di Mari mamm Iann, les-hanvet Mark, é péléac'h é oa kalz a dût strollet, hag ô pidi.

13. Ha pa en doé Per stoket

war ann ôr, é teñaz eur plac'h, hanvet Rodé, évit sélaoui.

14. Hag ô véza anavezet mouéz Per, gant al lévénez na zigoraz kéd ann ôr, hôgen dirédek a réaz hag é tiskleriaz d'ar ré a oa enn ti pénaoz é oa Per é-tâl ann ôr.

15. Hôgen ar ré-man a lavaraz d'ézhi : Diskianté a réz. Hôgen hi a destenié pénaoz é oa ével ma é doa lavaré. Hag ar ré all a lavaré : Hé Eal eo.

16. Koulskoudé Per a skoé bé-préd. Ha pa hô doé digoret, é wel-jont anezhan, hag é oent souézet brâz.

17. Hag hém ô véza rôed arouéz d'ézhô gand ann dourn da dével, a zanévellaz d'ézhô pénaoz en doa ann Aotrou hé dennet er-méaz euz ar vâch, hag é lavaraz : Rôid da anaot kément-man da Jakez ha d'hé vrédeür. Hag ô véza éad er-méaz, éz éaz enn eul léac'h all.

18. Hôgen pa oé deüed ann deiz é oc eur redâtl brâz é-touez ar zoudarded, évit gouzout pétrâ é oa deüet Per.

19. Koulskoudé Hérodez ô véza lékéat hé glask, ha n'en doa két hé gavet, goudé béza gréat meür a c'houlenn oud ar warded, a c'hour-c'hémennaz hô c'has : hag ô véza diskennet euz a Judéa da Gézara, é choumaz éno.

20. Hôgen droug en doa oud ann dâd euz a Dir hag euz a Zidon. Hag hi a zedaz a-ioul-pép-hini d'hé gavout, ha goudé béza gounézet gand archant Blastos, péhini a oa é penn da gampr ar Roué, é c'houlenchont ar péoc'h, ô véza ma oa gant-han é oa maget hô brô.

21. Ann deiz éta ô véza merket, Hérodez a wiskaz hé zaé a Roué, a azéaz war hé drôn, hag a brézégennaz anezhó.

22. Hag ar hobl a c'harmé, ô lavarout : Mouéz eunn Doué eo, né kéd hini eunn dén.

23. Hôgen rák-tâl eunn Eal euz ann Aotrou a skôaz gant-han, ô véza n'en doa két rôet metléüdi da

Zoué : ha debret gand ar préved, é varvaz.

24. Koulskoudé gér ann Aotrou a greské hag a baotté.

25. Ha Barnabaz ha Saul, goudé béza ledniet hô c'harg, a aistrôaz euz a Jérusalem, ô kémérount gant-hô fann, les-hanvet Mark.

XIII. PENNAD.

1. BÉZ' éz oa neüzé enn Iliz a ioa enn Antioquia, proféded ha doktored, é-touez péré édo Barnabaz, ha Simon a c'halved ann Dû, ha Lusuz euz a Giren, ha Manahen breür-léaz da Hérodez ann Té-trark, ha Saul.

2. Hôgen ével ma oant-hi oc'h ôber hô c'harg dirâg ann Aotrou, hag ô iuni, ar Spéred-Santel a lavaraz d'ézhô : Tuid d'in Saul ha Barnabaz, évid ann ôber da béhini em euz hô c'halvet.

3. Neüzé goudé béza iunet ha pédet, éc'h astenchont hô daouarn war-n-ézhô, hag hô c'haschont-kuit.

4. Hag hi kaset gand ar Spéred-Santel az éaz da Zéléükia, hag éno é pinchont enn eul léstr évit mond da Giproz.

5. Ha pa oent deüed da Zalamina, é prézégchont gér Doué é sinagogou ar Iuzevien. Iann hô doa ivé gant-hô da skoazel.

6. Ha goudé m'hô doa baléed dré ann énézen holl bété Pafoz, é kasc'hont eur Iuzéô, péhini a ioâ kelc'hier ha fals-proféd, hag a ioa hanvet Barjézu ;

7. Hé-man a ioa gand ar pro-konsul Serjiuz-Paoluz dén fûr. Hé-man, ô véza lékéat Barnabaz ha Saul da zont, en doa c'hoant da glevout gér Doué.

8. Hôgen Étimas ar c'helc'hier (rag ével-sé eo hé hanô da lavarout) a énébé out-hô, ô klaskout distrei ar pro-konsul euz ar feiz.

9. Neüzé Saul, péhini a zó ivé hanvet Paol, ô véza ledn euz ar Spéred-Santel, a zellaz stand out-han,

10. Hag a lavaraz : O dén leñ a bép tonellérez, hag a bép trôidel, mab ann diaoul, énébour da bép ceunder, ha na baouezi-dé két da wara henchou ceun ann Aotrou ?

11. Ha bréma chétu éma dourn ann Aotrou war-n-oud, hag é vézi dall, ha na wéli két ann héol bétég eunn amzer. Râk-tâl é kouézas war-n-ézhann amc'houlou ha tévalien, hag ó trei a bép tû, é klas-ké eur ré da rei aunn dourn d'ézhan.

12. Neuzé ar prokonsul, pa vélaz ar péz a oa c'hoarvézet, a gré-daz, souézet brâz euz a gélénadurés ann Aotrou.

13. Paol hag ar ré a oa gant-han az éaz kuit euz a Bafoz, hag a zeñaz da Bergen é Pantúlia. Hôgen Iann ó véza kuitéct anézhó, a zistrôaz da Jérusalem.

14. Hôgen hi ó treñzi Pergen, a zeñaz da Antiókia, é Pizidia; hag ó véza éat er sinagog da zeiz ar sabbat, éc'h azéchoñt.

15. Hôgen goudé ma oé lennet al lézen hag ar Broféded, ar pen-nou euz ar sinagog a gasaz da lavarout d'ézhó : Tûd hor breñdeur, mar hoc'h euz eur gér a erbéd da lavaroud d'ar bobl, komzit.

16. Paol a savaz éta, hag ó véza rôed arouéz gand ann dourn da dével, é lavaraz : Tûd a Israel, ha c'houi pére a zouj Doué, sélaouit :

17. Doué pobl Israel en deñz dilennet hon tadou, hag en deñz uc'héleat meñrbéd ar bobl-zé é-pád ma choumé é douar ann Éjipt, ha gand eur vréac'h uc'hel en deñz hé dennet anézhann.

18. Hag é-pád daou-ugent vloaz sinzer en deñz gouzanvet ho bué-zégez enn distrô.

19. Hag ó véza gwastet seiz brôsd é douar Kanaan, é lodennaz ann douar étre-z-hó dioud ar sort,

20. War-drô pevar c'hant bloaz hag hanter-kant goudé : ha neuzé é rôaz d'ézhó barnerien, bété Samuel ar Profed.

21. Hag a neuzé é c'houlenchont

eur Roué, ha Doué a rôaz d'ézhó Saul Mab Kis, dén euz a vrede-riez Benjamin, é-pád daou-ugent vloaz.

22. Ha goudé béza hé dennet, é savaz David da Roué d'ézhó : hag ó rei testéni d'ézhan, é lavaraz : Ka et em euz David mab Jessé, dén hervez va c'haloun, péhini a zévénó va holl ioulou.

23. Euz hé wenn eo en deñz Doué, hervez hé c'hér, savet Jezuz da Zalver da Israel,

24. Iann ó véza prézeget, abar hé zonédigez, ar vadisiant a bini-jen da holl bobl Israel.

25. Pa en doé Iann peñr-c'hreat hé rédadén, é lavaraz : Pïou a ven-nit-hu ounn-mé ? Né két tû éo, hôgen chétu é têt eunn all war va lerc'h, ha na zelléann két diérea hé voutou d'ézhan.

26. Tûd hor breñdeur, bugalé a wenn Abraham; ha c'houi enn hó zouez pére a zouj Doué, d'éhoc'h eo eo bét kaset ar gér a zilveridigez-mañ.

27. Râg ar ré a choumé é Jérusalem, hag hó frinsed, héb hé anaout; na lavarïou ar Broféded, a lenneur da bép sabbat, éc'h hó barnout hó deñz hó sévénet.

28. Ha pétrâ-bennag ma gafchont abeg é-béd a varó enn-hañ, é c'houlenchont out Pilat m'hen laksjé d'ar maró.

29. Ha pa oé sévénet kément ha ma oa bét skrivet diwar hé heñ, é tiskenchont anézhann euz ar prena, hag é lékéjont anézhann er bét.

30. Hôgen Doué a savaz anézhann ann tréde deiz euz a-douez ar révaró : hag hén a oé gwélet é-pád meñr a zervez gand' ar ré,

31. Pére a oa piñet gant-han euz a Jérusalem; hag ar ré-mañ a zó c'hoaz bréma testou d'ézhan diré ar bobl.

32. Ha m' a rô da anaout d'éhoc'h ar gér a zó bét rôed d'hañ tadou :

33. O véza ma en deñz Doué sévénet anézhann enn hor c'héavéri hó bugalé, ó tazorc'hi Jezuz, ével

ma eo skrivet enn eil Sal'm : Va M'ab oud , té , hiriò em eùz da engebentet.

34. Hag ó véza ma en deùz hé zavet eùz a-douez ar ré-varò , évit na sistròio mui é breinadurez , en deùz lavaret ével-henp . Rei a rinn d'é-hoc'h ann diouganou santel em eùz gréad da Zavid.

35. Hag enn eul léac'h all é lavar c'boaz : Na lézi két da Zant da wélout ar vreinadurez.

36. Rak David , goudé béza ser-vichet enn hé amzer da ioul Doué , a gouskaz : hag é oé lékéat gand hé dadou , hag é wélaz ar vreinadurez.

37. Hógen ann hini en deùz savet Doué eùz a-douez ar ré-varò , n'eu deùz két gwélet ar vreinadurez.

38. Ra vézò anat éta d'é-hoc'h , tód hor breùdeùr , pénaoz eo dréz-han eo diouganet d'é-hoc'h distol ar béc'héjou : ha pénaoz eùz ar ré holl ha n'hoc'h eùz két gell-let béza diskarget gant lézen Moïsez ,

39. Kément a gréd enn hé-man a vézò diskarget.

40. Likid évez éta na c'hoarvéz-ché gan-é-hoc'h ar péz a zò bét lavaret gand ar Broféded.

41. Likid évez , tód dispriuz , bézit souezet , ha glac'haret : rak mé a rai cunn óber enn hó tei-siou , eunn óber ha na grédot két , ha pa vézò danévellet d'é-hoc'h.

42. Paz éjont-kuff , é oent pédet da brézégi ann hévélep gernou d'ar sabbat war-lerc'h.

43. Ha pa oé rannet ar sinagog , meùr a hini eùz ar Iuzevien , hag eùz ann diavésidi pére a zoujé Doué az éaz war-lerc'h Paol ha Barnabaz : hag ar ré-man a erbedé anézhò ma kendalc'hent é grás Doué.

44. Ar sabbat war-lerc'h ann holl géar hógez en em strollaz évit sé-laoui gér Doué.

45. Hógen ar luzevien ó wélout al lód tód-zé , a oé leùn a érez , hag éc'h énepchont gant touadel-lou oud ar péz a lavaré Paol.

46. Neùzé Paol ha Barnabaz a lavaraz stard : Réd é oa rei da anaout d'é-hoc'h da genta gér Doué ; hógen pa bellait anézhaz , ha pa en em varnit hoc'h-unan ével tód dizellézek eùz ar vuez peùr-baduz , chétu é tróomp oud ar Jentiled.

47. Rág ével-henn en deùz ann Aotrou hé c'hourc'hémenned d'é-omp : Da lékéad em eùz da c'houlou évid ar Jentiled , évit ma vézi hó silvidigez bété penn ann douar.

48. Ar Jentiled ó klevout kément-man en em laouénaaz hag a vétlaz gér ann Aotrou : ha kémend hini a ioa kent-tonket d'ar vuez peùr-baduz a grédaaz.

49. Ével-sé gér Doué en em skifiaz dré ann holl vró-zé.

50. Hógen ar Iuzevien a gentraouaz ar gragez a zoujans Doué hag ar ré-genta eùz a géar , hag é lékéjont da zével eunn heskin a-énep Paol ha Barnabaz , hag é kaschont anézhò er-méaz eùz hó bró.

51. Hag hi , goudé béza éjet ar poultr eùz hó zreid enn hó énep , a zeñaz da Ikoniom.

52. Koulskoudé ann diskibled a ioa leùn a lévénéz hag eùz ar Spéred-Santel.

XIV. PENNAD.

1. HOGEN c'hoarvézoud a réaz é Ikoniom , pénaoz éz éjont kévret é sinagog ar Iuzevien , hag é komzchont éno enn hévélep doaré ma krédaz eul lód bráz a Iuzevien hag a C'hésianed.

2. Koulskoudé ar ré eùz ar Iuzevien a choumaz diskredik a gentraouaz ar Jentiled , hag a lékéaz drouk da zével enn-hó a-énep ar vréùdeùr.

3. Choum a réjont éta éno pell-amzer , oc'h embréga gand herder é-kénver ann Aotrou , péhini a zougé testéni da c'hér hé c'hrás , oc'h hó lakaad da óber arwésiou ha burzudou gand hó daouarn.

4. Ével-sé holl dud kéar a oé rannet ; lód a oé gand ar Iuzevien , ha lód gand ann Ébestel.

5. Hógen pa'z éa ar Jentiled hag

ar Iuzévien gand hó frinsed d'en em deurel war-n-ézhô, évid hó e'buuc'ha hag ô labéza,

6. Pa vézchont kément-sé é tec'hchont étrézé Lистра ha Derbé, keriou eûz a Likaonia, hag enn holl vrô war-drô, hag é prézégent éno ann Aviel.

7. Béz' éz oa é Lистра eunn dén péluzet enn hé dreid, a ioa kamm a gôv hé vamm, ha n'en doa kerzet biskoaz.

8. Hé-man a glevaz Paol ô prézégi : ha Paol ô véza sellad out-han, hag ô wéolout pénaoz en doa ar feiz é vijé paréet,

9. A lavaraz gand eur vouéz gré : Saô eeun war da dreid. Hag hén a réaz eul lamm, hag en em lékéaz da gerzout.

10. Hôgen pa vélaz ar bobl ar péz en doa gréat Paol, é savchont hó mouéz, hag é léverchont é iéz Likaonia : Douéou hénvel ouc'h tûd a zô diskennet étrézég enn-omp.

11. Hag é c'halvent Barnabaz Jupiter, ha Paol Merkuruz, ô véza ma oa hén a zougé ar gé.

12. Bélek Jupiter ivé, péhini a oa tôt da géar, a zigasaz tirvi ha garlantésiou é-tâl ann ôr, hag a fellé d'ézhan azeûli gand ar bobl.

13. Ann Ébestel Barnabaz ha Paol pa glevchont kément-sé, a rogaz hó ditad, hag a lammaz é-kreiz ar bobl, ô kria.

14. Hag ô lavarout : Tudou, Pé-râg é rit-hu abn dra-zé ? Tûd omp hénvel ouz-hoc'h, ha dalc'hed d'ar marô ével-d-hoc'h, hag é prézégomp d'é-hoc'h évit ma tistrôot diouc'h ann traou gwân-zé étrézég ann Doué béd, péhini en deûz gréat ann énv, hag ann douar, hag ar môr, ha kément trâ a zô enn-hô :

15. Péhini enn amzeriou dréménet en deûz lézet ann holl vrôadou da gerzout enn hó henchou.

16. Ha koulskoudé n'eo két en em lézet bé-unan hép testéni, oc'h ôber vâd, ô rei glaôiou eûz ann énv, hag amzeriou frouézuz, ha

boéd founn, hag ô leûnia hor c'ha lonou a lévénéz.

17. Ha pétrâ-bennâg ma léverchont, hó doé béac'h ô viroud oud ar bobl na azeûlchent anézhô.

18. Hôgen dond a réaz d' Iuzévien eûz a Antiokia hag eûz a Ikoniom : hag ô véza gounézet ar bobl, é labézchont Paol, hag é kaschont anézhan er-méaz eûz a géar, ô venna pénaoz é oa marô.

19. Hôgen ann diskibled ô véza en em zastumet war-drô d'ézhan, é savaz hag éz éz é kéar ; hag anstrônôz éz éz-kuit da Zerbé, gand Barnabaz.

20. Ha goudé béza prézégent ann Aviel er géar-zé, ha béza kélenet kalz a dût, é tistrôjont da Lистра, da Ikoniom, ha da Antiokia,

21. ● krévaat énéou ann diskibled, hag oc'h hó erbédi da genderchel er feiz : ô véza ma eo réd d'é-omp *tréménout* dré galz a enkrezou évit mond é rouantélez Doué.

22. Ha goudé béza lékéat d'ézhô béleien é péb Iliz, gand péden-nou ha gand iunou, oc'h erbédchont anézhô d'ann Aotrou, é péhini hó doa krédet.

23. Hag ô treûzi ar Fizidia, é teûjont er Pamfilia.

24. Ha goudé béza prézégent gér ann Aotrou é Perga, é tiskenchont da Attalia :

25. Hag ac'hanô é verdéechont étrézég Antiokia, a béléac'h é oant bét kaset gand grâs Doué, évid ann ôber hó doa leûniet.

26. Hôgen pa oent deûet, ha pa hó doé strollet ann Iliz, é tanévelchont kément en doa Doué gréat gand-hô, ha pénaoz en doa digoret d'ar Jentiled dôr ar feiz.

27. Hag é choumchont éno pell-amzer gand ann diskibled.

XV. PENNAD.

1. HOGEN hiniennou péré a oa diskennet eûz a Judéa, a zeské ann dra-man d'ar vreuédeur : Ma na vézit trô-drouc'het hervez kiz Moizez, na hellit két béza salvet.

3. Paol ha Barnabaz ô véza éta stourmet kré enn hô énep , é oé reizet pénaoz Paol ha Barnabaz , hag hiniennou eûz ar ré all a bijnché é Jérusalem , da gavout ann Ébestel hag ar Véleien , diwar-benn kément-sé.

3. Ar ré-man goudé béza bét a brouget gand and Iliz , a dreûzaz ar Fénisia hag ar Samaria , ô tanévella distrô ar Jentiled : hag hi a réa eul lévénéz vrâz d'ann holl vretûdeur.

4. Pa oent deded da Jérusalem , é oent digéméret gand ann Iliz ha gand ann hénauored ; hag é rôjond da anaout ann holl draou en doa gréat Doué gant-hô.

5. Hôgen hiniennou eûz a hérési ar Farizianed , hag a oa deûet da gridi , a zavaz , ô lavarout pénaoz é oaréd trô-drouc'ha ar Jentiled , da gourc'hémenni d'ézhô mirout lézen Moizez.

6. Ann Ébestel éta hag ann hénauored en em strollaz évit selout-piz oud kément-sé.

7. Ha goudé béza bét en em guzuliet brâz kévret , Per a zavaz hag a lavaraz d'ézhô : Tûd va bretûdeur , c'houi a oar pénaoz pell amzer zô en deûz Doué va dilennet enn hon touez , évit ma klevehé dré va génou ar Jentiled gér ann Aviel , ha ma teûjent da gridi.

8. Ha Doué péhini a anavez ar c'halonou , en deûz douget testéni d'ézhô , enn eur rei d'ézhô ar Spéred-Santel , kerkouls ha d'é-omp-ni ;

9. Ha n'en deûz gréat kemm é-béd étre ni hag hi , ô glana hô c'halonou dré ar feiz.

10. Pérâg éta bréma é temptit-hu Doué , ô lakaad cur iéô war chouk ann diskibled , ha n'hô deûz két gellét hon tadou hé dougen , na ni ken-nébeût ?

11. Hôgen ni a gréd pénaoz eo dré c'hrâs ann Aotrou Jézuz-Krist é vézimp salvet , kerkouls hag hi.

12. Neûzé ar bobl holl a davaz : hag é sélaouéret Barnabaz ha Paol , pére a zanévellé d'ézhô ann arwésiou hag ar vuzudou en doa gréat

Doué gant-hô é-touez ar Jentiled .

13. Ha goudé m'hô doé tavet , Jakez a respountaz hag a lavaraz : Tûd va bretûdeur , sélaouit ac'hannoun.

14. Simon en deûz danévellet d'éhoc'h pénaoz Doué en deûz sellet da genta oud ar Jentiled , évit kémerout enn hô zouez eur bobl enn hé hanô.

15. Ha geriou ar Brofeded a zô hénvel out kément-sé , ével ma eo skrivet :

16. Goudé-zé é tistrôinn , hag é savinn a-nevez telt David , a zô kouézet ; hag é savinn a-nevez hé zariou , évid hé lakaad enn hé zâ :

17. Évit ma teûi ann dilec'h eûz ann dûd , hag ann holl Jentiled a vézô galvet eûz va hanô , da glas-kout ann Aotrou. Ével-sé é lavar ann Aotrou péhini en deûz gréat ann traou-zé.

18. Doué a anavez hé ôber a béb amzer.

19. Dré-zé é vennann pénaoz na dléeur két enkréai ar ré eûz a douez ar Jentiled pére a zistrôouc'h Doué :

20. Hôgen skriva d'ézhô ma tiouérist saotrou ann idolou , hag ar c'hadélez , hag ar c'haik mouget , hag ar gwâd.

21. Hag é-kénver Moizez , héz' éz eûz a béd amzer tûd é pép kéar hag a brézeg anézhann er sinagogou , é péléac'h é lenneur anézhann pép sabbat.

22. Neûzé é oé kavet m'ad gand ann Ébestel , ha gand ann hénauored hag ann holl Iliz , dilenna tûd 'enn hô zouez évid hô c'hâs da Antiokia gand Paol ha Barnabaz. Dilenna a réjont Judaz a les-hanveur Barsabaz , ha Silaz , tûd eûz ar ré genta é-touez ar vretûdeur ;

23. Hag hi a skrivaz gant-hô ével-henn : Ann Ébestel , hag ann hénauored , hag ar vretûdeur , d'hor bretûdeur eûz a-douez ar Jentiled pére a zô é Antiokia , é Siria hag é Silisia , dématéoc'h.

24. O véza ma hon eûz klevet pénaoz hiniennou , pére a zedé digan-é-omp , hô deûz hoc'h enkrézet gand hô geriou , hag hô deûz gwa-

net hoc'h énoù, pétra-bennag n'hor boa két gourc'hémennet d'é-zhò :

25. Ni' hon eñz kavet m'ad, goudé béza en em strollet a-unan, dilenna ha k'as d'é-hoc'h t'ad gant Barnabaz ha Paol péré a garomp meur-béd ;

26. T'ad péré h'ò deñz rôet h'ò buez évid han'ò hon Aotrou Jézus-Krist.

27. Ni a g'as éta d'é-hoc'h Judaz ha Silaz, péré a lavar'ò d'é-hoc'h a-c'hénou ann hévélep traou.

28. R'ak kavet eo bét m'ad gand ar Spéred-Santel, ha gan'è-ompni, na vijé két rôed a véac'h d'é-hoc'h néméd ann hini a z'ò réd :

29. Diouéri ar péz a véz'ò bét lazet évid ann idolou, hag ar gw'ad, hag ar c'hañ mouget, hag ar c'hadélez ; mar en em virit diouc'h ann traou-zé, é réot m'ad. Bézit iac'h.

30. H'ogen ar ré a oa bét kaset, a ziskennaz da Antiokia ; ha goudé béza strollet ar bobl, é rôjond a lizer d'ézhò.

31. Pa h'ò doé lennet, h'ò doé laouénidigez ha dizoan.

32. Judaz ha Silaz a véza Proféded h'ò-unan, a fréalaz hag a grévaaz ar vrédeür gant meur a brézégen.

33. Goudé ma oent choumet éno eunn nébeñd amzer, é oent kaset gand ar vrédeür é péoc'h étrézég ar ré h'ò doa h'ò digaset.

34. H'ogen gwélout a réomp pénaoz Silaz a choumaz éno : Judaz a zistrôaz hé-unan da Jérusalem.

35. Koulskoudé Paol ha Barnabaz a choumaz é Antiokia, a kélenna, hag a prézégi gér ann Aotrou gant kalz ré all.

36. Hag eunn nébeñd dervésiou goudé, Paol a lavaraz da Varnabaz : Distrôomp ha d'éomp da wélout hor breñdeür dré ann holl c'heriou é péré hon eñz prézégét gér ann Aotrou, évit gouzout pénaoz émint.

37. Barnabaz a fellé d'ézhan kémerout gant-han Iann les-hanvet Mark.

38. H'ogen Paol a bédé anézhaz

da wélout pénaoz né oa két déréat kémerout gant-h'ò ann hini a oa éat-kuit diout-h'ò é Pamfília, ha na oa két éat gant-h'ò eunn h'ò labour.

39. Striv a zavaz éta étre-z'h'ò, eunn hévélep doaré ma en em ranchont ann eil diouc'h églé ; ha Barnabaz a véza kémeret Mark gant-han az éaz dré v'or da Gíproz.

40. Ha Paol a véza dilennet Silaz az éaz-kuit, goudé béza bét laosket é gr'as Doué gand ar vrédeür.

41. Hag hén a dreñzaz ar Siria hag ar Silisia, enn eur grévaat ann Ilizou ; hag enn eur c'hourc'hémenni d'ézhò mirout kélena-duréi'ou ann Ébestel, hag ann hénauored.

XVI. PENNAD.

1. H'ogen Paol a zedaz da Zerbé, ha da Listra Ha c'héto é oa éno eunn diskibl hanvet Timotéuz, m'ad da eur c'hrég Iuzévez ha péhini é doa feiz, hag eñz a eunn tad Jentil.

2. Ar vrédeür a ioa é Listra hag é Ikoniom a zougé eunn testéni m'ad diwar-benn hé-man.

3. Paol a fellaz d'ézhan é teñjé gant-han : hag a véza hé geméret é tr'ò-drouc'haz anézhaz, enn abek d'ar Iuzévien péré a i'ba el lech'houz'é. R'ag gouzoud a réand holl pénaoz hé d'ad a oa Jentil.

4. H'ogen pa'z éant dré ar c'heriou, é réant d'ann d'ad mirout ar c'hourc'hémennou a oa bét rôet gand ann Ébestel hag ann hénauored a ioa é Jérusalem.

5. Evel-sé ann Ilizou a grévée er feiz, hag a greské é niver bém'tez.

6. H'ogen goudé m'h'ò doé treñzet ar Frijia, ha br'ò ar Galasia, é oé berzet out-h'ò gand ar Spéred-Santel na brézégchent két gér Doué enn Azia.

7. Pa oent deñed é Mizia, é poelladchont da vont er Vitinia ; h'ogen Spéred Jézus n'h'ò lézaz két da vont.

8. Goudé éta m'h'ò doé treñzet ar Mizia, é tiskenchont enn Troad ;

9. Ha Paol en doe ar wêledigez-
man e-pad ann nôz : Eunn den euz
à Vasédonia en em ziskouézaz enn
hé zà, hag a bédaz anezhan, ô
lavarout : Didrémen er Masédonia,
ha deuz d'hor skoazia.

10. Kerent ha ma en doe gwé-
let ar wêledigez-zé, é klaskchomp
mond er Masédonia, ô kridi ervad
pénaoz hor galvé Doué évit pré-
zégi ann Aviel d'ézhô.

11. O véza éta en em léstret é
Troad, é teñjomp râg-eeun da Za-
motrasia, hag antronôz da Néapo-
liz :

12. Hag ac'hanô da Filippoz, pé-
hini eo ar genta kêar euz ar gé-
vren-zé euz ar Masédonia, hag eur
golonja. Choum a réjomb eunn né-
bent dervésiou er géar-zé, oc'h en
em guzulia.

13. Ha da zeiz ar sabbat éz éjomp
er-méaz euz a géar, tôte d'ar ster,
el léac'h ma wêled é oa ar bédén :
hag ô véza azézet é komschomp
oud ar merc'hed a ioa strollet éno.

14. Eur vaouez hanvet Lidia, pé-
hini a werzé mouk er géar ann Tia-
tiréné, hag a azeñle Doué, a zé-
laoué ac'hanomp : hag ann Aotrou
a zigoraz hé c'haloun da boeñla ar
péz a lavaré Paol.

15. Ha goudé ma oé badézet,
hi hag holl doud hé zi é pédaz ac'ha-
nomp ô lavarout : Ma vennit é ven-
mé léal d'ann Aotrou, dédid d'ann
zi, ha choum d'enn-han. Hag hi hor
rédiáz da vont.

16. Hôgen c'hoarvézoud a réaz pé-
naoz pa'z éamp d'ar bédén é kij-
chomp oud eur plac'h péhini é doa
euz spéred a Biton, hag a zigasé
eur gounid bráz d'hé mistri ô trou-
zani.

17. Houn-nez ô vont war lerc'h
Paol, ha war hol lerc'h, a grié ô
avarout : Ann dud-zé a zô servi-
herien Doué oc'hel mestrbed, pére
brézeg d'é-hoc'h hent ar zilvidi-
ez.

18. Ober a réaz kément-sé é-pâd
neur a zervez. Hôgen Paol ô véza
ganiet gant kément-sé, a zistrouz,
ag a lavaraz d'ar spéred : Mé a

c'hourc'hémenn d'Id, é hanô Jé-
zuz-Krist da vont er-méaz anezhi.
Hag hénn az éaz-kuit rak-tal.

19. Hôgen pa wélaz mistri ar
plac'h pénaoz géd hó gounid a ou
éat kuit, é krôchont é Paol hag é
Silaz, hag é kaschont anezhó d'al
léz dirak pennoù kêar :

20. Hag ô véza hó lékéat dirak
ar pennoù-brô, é léverchont : Ann
dud-zé a réstl hon holl géar, deé
ma'z int luzevien ;

21. Ha deski a réont d'é-omp
boasiou, ha na hellomp kéd da gé-
mérout, na da ober, pa'z omp Ro-
maned.

22. Hag ar bobl a védaaz a-éomp
d'ézhô ; hag ar pennoù-brô goude
béza lékéat regi hó saéou, a c'hour-
c'hémennaz hó c'hanha gant gwial.

23. Ha goudé ma oé rôet métt
a daol d'ézhô, é kaschont anezhó
er vac'h, enu eur c'hourc'hémenn
d'ar gward hó miroùt gand évez
bráz.

24. Hé-man ô véza bét réed d'é-
zhan ar gourc'hémenn-zé, a lékéaz
anezhó er vac'h zoun, hag a wak-
kaz hó zreid é kéñou.

25. Hôgen war-drô hanter-nôz,
Paol ha Silaz ô véza en em lékéat
da bidi, a gané meñledidiou Doué :
hag ar té a ioa er vac'h hó c'hlevé.

26. Euz-toun-taol é c'hoarvézet
eur c'hren-douar bráz, enn hévé-
lep dôrré ma vé strouset sôt ar
vac'h. Ha rak-tal ann holl zôriou a
zigoraz, hag éréou ann holl a dor-
raz.

27. Hôgen gward ar vac'h ô véza
dihunet, pa wélaz doriou ar vac'h
digor, a dennaz é glézé, hag a fel-
laz d'ézhan en em kaza hé-unan,
ô kridi pénaoz ar brizouerien a ioa
tet'het-kuit.

28. Hôgen Paol a griaz gand eur
vouéz gré, ô lavarout : N'en énn
c'ha-troug é-béd ; râg émomb amate
holl.

29. Neuzé ar gward ô véza gou-
lennet goulou, az éaz ébarz, hag
en em strinkaz enn eur gréna da
dreid Paol ha Silaz :

30. Hôgen ô véza hó zereid er-

méaz, é lavaraz : Aotrounez, pétra eo réd d'io da ober évit béza salvet ?

31. Hag hi a lavaraz d'ézhan : Kred enn Aotrou Jezuz hag é vézi salvet, té ha tûd da dj.

32. Hag hi a lavaraz d'ézhan ger ann Aotrou, ha d'ar ré holl a iou enn hé dj.

33. Hag héa a géméraz anézhô enn heur-zé eûz ann nôz, hag a walc'has hô gouliou : ha kerkent é oé badézet, héa hag hé holl dùd.

34. Ha goudé m'eo doé hô c'haset enn hé dj, é róaz boéd d'ézhô, hag en em laouénaaz gand holl dud hé dj, ô véza ma krédé é Doué.

35. Ha pa oé deûet ann deiz, pennou ar vro a gasaz hucherien da lavarout : Laka er-méaz ann dùd-hé.

36. Hôgen gward ar vac'h a zeûaz da lavarout ann dra-man da Baol : Pennou ar vro hô deûz kaset évit lavarout hô lakaad er-méaz : id éta er-méaz rak-tâl, ha kerzid é péoc'h.

37. Hôgen Paol a lavaraz d'ann *Ancherion* : Goudé béza hor c'hannet dirag ann holl, héb hor barba, ha ni tûd Romaned, hô deûz hor c'haset er vac'h, ha bréma é felfé d'ézhô hol lakaad er-méaz enndiagwél ? Na c'hoarvezô két kément-sé : hôgen deûent hô-unan évid hor c'hâa-kuit.

38. Ann hucherien a zanévellaz ar geriou-man d'ar pennou-brô ; pére hô doé aoun, pa glevchont pénaoz é oant Romaned.

39. Hag hi a zeûaz hag en em sidamallaz, ha goudé ma hô doé hô lékéad er-méaz eûz ar vac'h, é pédchont anézhô da vont-kuit eûz hô c'héar.

40. Hag hi goudé béza éat er-méaz eûz ar vac'h, az éaz da dj Lidia : hag ô véza gwélet ar vreûdeur é fréalchont anézhô, hag éz éjont-kuit.

XVII. PENNAD.

1. GOUDÉ m'hô doé troménet ré Anspolia, ha dré Apollonia, é

teñjont da Dessalonika, é péléach é oa eur sinagog a Iuzevien.

2. Ha Paol, hervez hé voaz, az éaz ébarz, hag é-pád tré sabbat é komzaaz out-hô diwar-beuz ar Skrituriou,

3. O tiskleria hag ô tiskouéza d'ézhô pénaoz é oa bét réd ma c'honzavché ar C'hrist, ha ma savché eûz a douez ar ré-varô : hag ar C'hrist-zé, émé-z-haz, eo Jezuz-Krist a brezégann d'é-hoc'h.

4. Hag hiniennou anézhô a grédaaz, hag en em unanaz gant Paol ha Silaz ; hag ivé eul léd braz a Jentiled pére a zoujé Doué, ha kala a c'hragez a wenn uc'hel.

5. Hôgen ar Iuzevien leûn a warizi a géméraz gant-hô tûd fall eûz a douez ar ré zispéd, hag ô véza gréat eunn engroz é lékéjont reûstl dré géar : hag ô véza en em strollet war-drô ti Jazon é klaskchont ann doaré d'hô c'hâs dirag ar bobl.

6. Hag ô véza na gavchont két anézhô, é kaschont Jazon hag hiniennou eûz ar vreûdeur dirag ar pennou-kéar, enn eur gris : Ar ré-man eo a zô deûet, hag hô deûz lékéat reûstl dré géar,

7. Ha Jazon en deûz hô digéméret ; ar ré-man a ra holl a-énep gourc'hémennou Kézar, ô lavarout éz eûz eur roué all, a savont Jezuz.

8. Hag hi a zispac'has ar bobl, hag ar pennou-kéar pére a glevé kément-sé.

9. Hôgen goudé béza digéméret kréd digant Jazon, ha digant ar ré all, hô laoschont da vont.

10. Ar vreûdeur rak-tâl a-béd ann nôz a ambrougaz Paol ha Silaz bété Bérés : hag ar ré-man ô véza erruet éno, az éaz é sinagog ar Iuzevien.

11. Hôgen ar Iuzevi e-man a iou sévénoc'h égéd ar ré eûz a Dessalonika, hag é tigémérchont ar ger a-ioul-vrâz ; c'houïlla a réant bemez ar Skrituriou, évit gwélot ma oa gwir kément-sé.

12. Ével-sé kalz anézhô a grédaaz, hag ivé é-leiz a c'hragez a-azaré é

touez ar Jevitied, hag eunn niver
brâz a-walc'h a wazed.

13. Koulskoudé pa wézar Iuzevien
Tessalonika pénaoz en doa ivé
Paol prézeget gér Doué é Béréa,
é teñjont ivé di évit dispac'ha ar
bobl ha lakaat reñstl enn hé douez.

14. KerKent ar vreñdeür a am-
brougaz Paol bétég ar môr : hôgen
Silaz ha Timotéuz a chouinaz éno.

15. Hôgen ar ré a ambrougé
Paol, a gasaz anézhaz bétég Aténaz ;
ha goudé m'en doé rôed d'ézhô
ann urs da lavarout da Zilaz ha da
Dimotéuz doué affô d'hé gavout,
éz éjont-kuit.

16. E-pâd ma c'hortozé Paol
anézhô é Aténaz, hé spéred a oa
heskinet enn-hañ, ô welout ma oa
rôed ar géar-zé d'ann idolatri.

17. Striva a réa 'ta er Sinagog
oud ar Iuzevien hag oud ar ré a
zoujé Doué, ha bemdez er mar-
c'had, oud ar ré en em gavé éno.

18. Béz' é oé ivé eur filozof-
bennag eüz ann Épikuried hag eüz
ar Stossied péré a gomzé out-hañ,
ha léd a lavaré : Pétrâ a fell d'ann
tédeek-zé da lavarout ? Ha ré all :
Hévelout a ra ma prézeg douéou
nevez : ô véza ma prézégé d'ézhô
Jéruz, hag ann dazerc'hidigez.

19. Neuzé hi a grôgaz enn-hañ
hag a gasaz anézhaz d'ann Aréopach,
ô lavarout : Ha nâ a helfé
gouzout pétrâ eo ar gélenadurez
nevez-zé a zeskez d'é-omp ?

20. Rak traou nevez d'hon dis-
kouarna a lévérez d'é-omp : nâ a
garfé éta gouzout pétrâ ist.

21. (Ann Aténied, holl, hag ann
diavésidi a ioa éno, na drémé-
nent hô-holl amzer, néméd ô lava-
rout hag ô klevout eunn dra-beu-
nâg a nevez).

22. Paol éta ô véza savet é-
kreiz ann Aréopach, a lavaraz : Tûd
eüz a Aténaz, hévelout a ra d'in
pénaoz oc'h dévot dreist pép-trâ.

23. Râg enn eur voad é-biou,
hag ô sellout ouc'h skeñdennoù-hô
toubou, em eüz kavet eunn aoter,
war béhini eo skrivet : D'ANN
DOUÉ DIZANAF. Hea-nez eo éta

hag a azédlit hék-hé anaont, hag
a brézégann d'é-hoc'h.

24. Doué péhini en deüz gréat
ar béd, ha kéمند a zé enn-hañ,
ô véza ma'z eo ann Aotrou eüz
ann éav hag eüz ann douar, na
choum-két enn templou gréat gand
daouarn ann dûd.

25. Ha n'eo kéd énoret gand
daouarn ann dûd, ével ma-en-défé
ézomm eüz a unan-bennag, pa eo
hén a rô d'ann holl ar vuez, ann
alàn, ha pép-trâ.

26. Gréat en deüz eüz a unan
holl wean ann dûd a choum war
c'horré ann douar holl, ô verka-
reiz ann amzeriou, hag harzou hô
c'heriou.

27. Évit ma klaskfeat Doué,
mar gellont steki out-hañ hag hé
gavout, pétrâ-bennag n'eo két pell
eüz a bép-hini ac'hanomp.

28. Râg enn-hañ eo é vévomp,
é finvomp, éz omp : hag ével
ma lavar hiniennou eüz hô Parzed :
Béz' éz omp zô-kén gwenn Doué.

29. Pa omb éta gwenn Doué,
na dléomp két kridi é vé ann
Douélez hével oud aour, oud ar-
c'hant, pé out méan, doaréet di-
ouc'h injin ha diouc'h ménoz ann
dûd.

30. Ha Doué ô tisprizout ann
amzeriou a ziwiziégez-zé, a gélen
bréman d'ann dûd ha dré-holl,
ma raist pinijen,

31. O véza ma en deüz roerket
euna deiz é péhini é varnô ar béd,
hervez ar gwîr, dré ann hini en
deüz lékéat évit-sé, ô rei feiz da
bép-hini, oc'h hé lakaad da zével
eüz a douez ar ré-varô.

32. Hôgen pa glewchont komza
eüz a zazorc'hidigez ar ré-varô,
léd a réa goab, léd all a lavaré :
Da glevoud a raimp eüz weach all
war gément-sé.

33. Ével-sé Paol az éav-kuit eüz
hô zouez.

34. Koulskoudé hiniennou en em
stagaz out-hañ, hag a grédas : é
tousez péré é oé Dénez ann Aréop-
ajiad, hag eur c'brég haivet
Damariz, ha ré all gast-hô.

XVIII. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ, Paol ô véza éat-kuit eus a Aténaz, a zeñaz da Gorina.
2. Hag ô véza kavet eur Iuzé hanvet Akouila, ginidik euz a Bont, péhini a oa deuet, né oa lêt pell, eus ann Itali, gant Prissilla hé c'hég (rag ann Impalaer Klodiaz en doa gour'hémennet d'ann holl Iuzevien mond er-méaz euz a Rom) az éaz d'hô c'havout.
3. Hag ô véza ma oast euz ann béveler micher (rak teltou a réant), é choumé enn hô zi, hag é labouré gant-hô.
4. Ha pép dez sabbat é strivé er sinagog; hag ô lakaad enn hé brézégennou hanô ann Aotrou Jéruz, é léka ar Iuzevien hag ar C'hristianed da gridi.
5. Hégen pa zeñaz Silaz ha Timoteuz euz ar Masédonia, Paol a brézégaz gant mui a ners, hag a desténiaz d'ar Iuzevien pénaoz Jéruz a oa ar C'hrist.
6. Ar Iuzevien oo'h énébi out-hen gant léou-douet, héa a hejaz hé zivad, hag a lavaraz d'ézhô : Ma vézô hô kvad var hô penn : évid-oun-mé a zô dinam, hag a-wéman éz ann étrézég ar Jentiled.
7. Hag ô véza éat-kuit alessé, éz éaz é-ti eunn dén hanvet Tituz Justuz, péhini a zoujé Doué; hag hé di a ioa é-harz ar sinagog.
8. Krispuz penn eur sinagog a gréda enn Aotrou gant hô d'ud hé di : ha kalz a Gorintied, ô véza klévét, a gréda hag a oé badézet.
9. Neuzé ann Aotrou a lavaraz da Baol é gwélédigez é-pád ann nór : N'az pé kéd a aoun, hôgen komz, ha na dav két.
10. Rak mé a zô gan-éz, ha dén na hellô ôber droug d'id; rag eur bobl bráz em euz er géar-man.
11. Choum a réaz 'ta éno eur bloaz ha c'houéac'h miz, ô kélenna gé Doué enn hô-zouez.
12. Hégen pa édo Gallion da beun-brô enn Akais, ar Iuzevien

- a-zavaz out Paol a-ioul-pép-hini : hag é kaschont anézhon d'hé léz :
13. O lavarout : Hé-man a al' ann d'ud da azeuli Doué a-éop al lézen.
 14. Hag ével ma téraoué Paol digeri hé c'héno, Gallion a lavaraz d'ar Iuzevien : Ma vijé ménék euz a eunn dra disgwir-bennag, pé euz a eur gwall-ôber, Iuzevien, mé hô tiwallé gant reiz.
 15. Hégen ma éz euz ménék euz a c'hér, euz a hanvou, hag euz hô lézen, é wélot ann dra-zé hoc'h-unan : Na fell kéd d'in béza Barner é kément-bé.
 16. Hag héh hô c'hasaz-kuid euz hé léz.
 17. Hag hi holl ô véza kréget é Soaténez pean eur sinagog, a skoé gant-han dirag al léz, ha Gallion na réa ván euz a gément-sé.
 18. Koulskoudé Paol goudé béza c'hoaz choumet-éno kalz dervésion, a gimiadaz ar vredeur, hag az éaz dré vór d'ar Siria, gant Prissilla hag Akouila; hag é réaz touza hé benn é Kenkrea, enn abek da eur gwésti en doa gréat.
 19. Hag é teñaz da Éfézuz, hag é lézaz anézhô éno. Hégen héh ô véza éat er sinagog, a strivaz oud ar Iuzevien.
 20. Ar ré-man a bédaz anézhon da choum pelloc'h amzer gant-hô, ha na aotréaz két.
 21. Hag é kimiadaz anézhô, ô lavarout : Doué a rion adarsé d'hô kvélout, mar d-co ioul Doué : hag éz éaz-kuit euz a Éfézuz.
 22. Ha goudé béza douret é Kézérés, é piñaz hag é lavaraz dématéoc'h d'ann Iliz, hag é tükennaz da Antiokia.
 23. Ha goudé béza choumet éno eunn nébetd amzer, éz éaz-kuit, hag é treuzaz dré reiz brô ar Galasia, hag ar Frijia, ô krévaad ann holl miskibled.
 24. Hégen eur Iuzé hanvet Apollo, ginidig euz a Aleksandria, dén élarar ha galloudek er Skripturiou, a zeñaz da Éfézuz.
 25. Hé-man a ioa gwiziek é heñ

ann Aotrou. Komza a réa gant tomder a spéred, hag é kélenne gant préder ar péz a sellé oc'h Jezuz, ha na anavezé koulskoudé némét badisiant lann.

26. Déraoui a réaz éta komza gand berder er sinagog. Pa glevaz kément-mañ Priaila hag Akouila, é tigémerchont anézhann, hag é tiskouézhont skleroc'h d'ézhan hent ann Aotrou.

27. Ha pa fellaz d'ézhan mond enn Akaja, ar vreudeur goudé beza hé aliet, a skrivaz d'ann diskibled évit ma hen digémerchent. Ha pa oé deüet di, é ken-nerzaz kalz ar ré a grédé.

28. Rák kendrec'hi a réa gant ners ar Iuzevien, ó tiskouéza d'ézhó dré ar Skrituriou pénaoz Jezuz a oa ar C'hrist.

XIX. PENNAD.

1. HOGEN pa édo Apollo é Korint, é c'hoarvezaz pénaoz Paol, ó véza treüzet ar bróiou uc'hel, a zeüaz da Éfézuz, hag a gavaz éno eul lóid diskibled :

2. Hag é lavaraz d'ézhó : Ha digéméret hoc'h eüs-hu ar Spéred-Santel abaoé ma hoc'h eüz krédet ? Hag hi a lavaraz d'ézhan : N'hon eüz két klevet zó-kén éz oa eur Spéred-Santel.

3. Hag hén a lavaraz d'ézhó : É pétra éta oc'h-hu bét badézet ? Hag hi a lavaraz : É badez lann.

4. Neuzé Paol a lavaraz d'ézhó : lann en deüz badézet gant badisiant ar binijen, hag en deüz lavarred d'ar bobl pénaoz é tliant kridi enn hini a zeüé war hé lerc'h, da lavaroud eo é Jezuz.

5. O véza klevet kément-sé, é ont badézet é hano ann Aotrou Jezuz.

6. Ha pa en doé Paol astennet hé zaouarn war-n'ézhó, ar Spéred-Santel a ziskennaz war-n'ézhó, hag é komzent é meür a iéz, hag é tiougant.

7. Béz' é oa anézhó war-dró daouzek dén.

8. Hag hén az éaz er sinagog, é péléac'h é komzaz gand berder é-pád tri miz, ó striva hag oc'h alia diwar-benn rouantélez Doué.

9. Hógen ó véza ma oa lóid hag en em galédé, ha na grédé két, hag a lavaré droug eüz a hent ann Aotrou, dirág ann holl bobl; hén en em dennaz, hag a rannaz hé ziskibled eüz hó zouez; hag é strivé bemdez é skól eunn dén hanvet Tiran.

10. Kément-sé a réaz é-pád daou vloaz. Hag ével-sé ar ré holl a choumé ena Azia, ken ar Iuzevien, ken ar C'hresianed, a glevaz gérr ann Aotrou.

11. Ha Doué a réa burzudou bráz meürbéd dré zaouarn Paol.

12. Enn hévélep doaré ma lékéad war ar ré-glanv al liénennou hag ar gourizou hó doa stoket oud hé gorf, ar ré-mañ a oa paré eüz hó c'hlénevédou, hag ann drouk-spéredou az éa er-méaz.

13. Hógen hiniennou eüz ann Ekzorsisted Iuzevien pére a rédé dré ar vróiou a arnodaz gervel hanó ann Aotrou Jezuz war ar ré é pére é oa drouk-spéredou, ó lavarout : Mé hó kás-küit dré Jezuz péhini a brézeg Paol.

14. Sciz mab Séva, Iuzéó ha Prins ar véleien, eo a réa kément-sé.

15. Hógen ann drouk-spéred a lavaraz d'ézhó : Anaoud a rann Jezuz, ha gouzoud a rann piou eo Paol; hógen c'houi, piou oc'h-hu ?

16. Hag eunn dén é péhini é oa eunn diaoul drouk bráz a lammaz war zaou anézhó, hag ó véza itréac'h d'ézhó, é gwal-gasaz anézhó, enn hévélep doaré ma tec'hchont enn noaz ha gouliet eüz ann ti-zé.

17. Kément-sé a oé anavezet gant kément Iuzéó ha kément Gresian a choumé é Éfézuz : ar spount a grógaz enn-hó holl, hag é veülichont hanó ann Aotrou Jezuz.

18. Ha kalz eüz ar ré a grédé a zeüé, a govésécé hag a zisklerié hó óberiou.

19. Kalz ivé anézhó pére hó doa

bedliet ar skianchou dibaot, a zigasaz hó levriou, hag hó devaz dirág ann holl : ha pa oé prizet ann dalvoudégez anezhó, é oé kavet é talient hanter-kant mil péz arc'hant.

20. Evel-sé gér Doué a greské kalz, hag a zeúé da grévaat.

21. Goudé-zé Paól a lékéaz enn hé spéréd, goudé béza treúzet ar Masédonia hag ann Aksia, mond da Jérusalem, ó lavarout : Goudé ma vézina bét éno, eo réd ivé d'no gwélout Rom.

22. Hag ó véza kaset er Masédonia daou eúz ar ré a zerviché gant-han, Timotéuz hag Érastuz, é choumaz c'hoaz hén eunn nébeúd amaz er Azia.

23. Hógen ena amzer-zé é c'hoarvézaz é hend ann Aotrou eunn dispac'h ha né oa két bihan.

24. Rág eunn orféber hanvet Démétrius, péhini a réa templou béza arc'hant eúz a Ziana, a lékéa da c'hounid kalz ar ré eúz ar micher-zé :

25. O véza hó strollet, ha ré all péré a réa eunn hévélep labour, é lavaraz d'ézhó : Tudou, c'houi a oar pénaoz eo eúz al labour-zé é teú hor gounid :

26. Ha koulskoudé é wélit hag é klevit pénaoz ar Paol-zé gand hé lavarou, en deúz distróet eul lóe bráz a d'ud, nann hép-kén é Éfézuz, hógen ivé hógoz dré ann holl Azia, ó lavarout pénaoz n'eo két douéou ar ré zó gréat gand daouarn ann d'ud.

27. Hag hor micher hép-kén na vézó két gwall-vrudét, hógen templ Diana-veúr a zeúé da nétra, hag hé meúrdez péhini a zó azeúlet enn holl Azia hag er béd holl, a zeúé da gét.

28. Pa glevchont kément-sé é savaz eunn douk bráz eun-hó, hag en em lékéjont da gria ha da lavarout : Bráz eo Diana a Éfézuz.

29. Hag argéar holl a oé leún a zireiz ; hag en em daolchont enn eur rumm bráz war ann téatr, hag é króychont é Gaiuz hag é Aristar-

kuz eúz a Masédonia péré a oa detegant Paol.

30. Paól a fellé d'ézhan en em ziskouéza d'ar bobl, hógen ann d'kiblez a viraz out-han.

31. Hiniennou ivé eúz a brinsed ann Azia, péré a ioa mañouned d'ézhan a gasaz d'hé bidi na d-ajé kéf d'ann téatr.

32. Hógen lóe a grié eun eun doaré, ha lóe all enn eunp doaré all ; rág ann engroez a ioa kemmesket enn Iliz : ha kals anezhó na wient két pérág é oant strollet.

33. Neúze Aleksander a oé tennet er-méaz euz ann engroez, ha bountet gand ar luzevien. Hag Aleksander ó véza goulennek gand ann dourn ma tavchent, a fellé d'ézhan en em zidamallout dirág ar bobl.

34. Hógen pa anavezchont pénaoz é oa-hén eur Iuzéó, ann holl enn eur vouéz, é-pád diou heur, a griaz : Bráz eo Diana a Éfézuz.

35. Neúze skrivañer Ásar ó véz hó féoc'héet, a lavaraz d'ézhó : T'ud a Éfézuz, piou eo ann déa ha na oar két pénaoz ar géar a Éfézuz a azeúe Diana ar vráz, merc'h da Jupiter ?

36. Pa na helléur kéf éta lavarout kément-sé, eo réd é choumfac'h é péoc'h, ha na rafac'h nétra hép gwir abek.

37. Rág ann d'ud-zé hoc'h eúz digaset amaz n'int na dibourc'herien templou, na touerien a-éneh ; hó touéaz.

38. Ma en deúz Démétrius, hag ar ré a labour gant-han eun tamall-bennág da óber a-éneh euz ré, al léz a zalc'heur ; barnerien a zó ; r'en em zamalliat ann eil églé.

39. Ma hoc'h eúz eunn dra-bennág all da c'houlenni, é belló béa barnet enn eur stroll hervez ar reiz.

40. Rág é t'ud émoamp da véza tamallet evel dispac'herien évid ar péz a zó c'hoarvézet hirio, pe na hellomp két rei abek é-béd évid didamallout ann dispac'h-maz. Hag ó véza lavaret kément-sé, é kasakult ar stroll t'ud.

XX. PENNAD.

1. HOGEN pa oé éhanet ann dispac'h, Paol a c'halvaz ann dis-kibled, ha goudé béza hó aliet, é kimiadaz anézhò, hag en em lé-kéaz enn hent évit mond er Ma-sédonia.

2. Ha goudé béza hét é meür a léac'h eüz ar vro-zé, ha goudé béza aliet ar bobl é meür a bré-tégen, é testaz é Grés.

3. Pa oé choumet éno tri miz, ô véza m'hò doa ar Iuzevien aozet spiou d'ézhan war ann hent a dlié ôber évit mond dré vor er Siria, é kéméraz ann dézò da sistrei dré ar Vasédonia.

4. Gant-han éz éaz Sopater m'ab Pirruz eüz a Vérès, Aristarkuz ha Sékonduz eüz a Demalonika, ha Galuz eüz a Zerbé, ha Timotéuz; ha Tikikuz ha Trofimuz eüz ann Azia.

5. Ar ré-man ô véza éat a-raok, a c'hortozaz ac'hanomp é Troad.

6. Evid-omp-ni, goudé deisiou ar bara dic'hoell, é panchomp enn eul léstr é Filippoz, hag é teñjomp d'hò c'havoud é Troad é pemp dervez;

7. D'ann deiz kenta eüz ar zizun pa oa strollet ann dis-kibled évit terri ar bara, Paol péhini a dlié mont-kuit antrónóz a strivé gant-hò, hag a gasaz hé brézégen hétég hanter-nóz.

8. Kalz a gleüzefriou a ioa er gambr uc'hel é péhini é oamp strol-et.

9. Hag ô véza ma oa hirt pré-zégen Paol, cunn dén-iaouank han-vel Eütikuz péhini a oa szézet war eur prénestr a gouskaz, hag ô véza kousket-misk é kouézaz eüz ann trédé kembot d'ann traon, hag é oé sa-vet marò ac'hanò.

10. Hogen Paol ô véza disken-net, en em astennaz war-n'ézhan; hag ô véza hé vriatéet é lavaraz: N'en em c'hloc'harit két, éma hé éné enn-han.

11. Goudé, ô véza piñet adarré,

ha goudé béza torret ar bara, Lu debret, é komzaz c'hoaz out-hò bété goulou-deiz, hag éz éaz-kuit.

12. Hag hi a zigazaz ann dén-ia-ouank béò, hag é oest dizoaniet bráz.

13. Evid-omp-ni a bñaz enn eul léstr, hag éz éjomp ével-sé bétég Assou, é péléac'h é tliemp kémé-rout Paol: rág ével-sé eu doa reizet ann traou, pénaoz é rajé ana hent war droad.

14. Pa en doé tizet ac'hanomp é Assou, éz éjomp kévret hag é teñjomp da Vitiléne.

15. Hag ac'hanò ô vond dré vor, é teñjomp antrónóz dirák Kioz; hag ann deiz all é touarchomp é Samoz, hag antrónóz é teñjomp da Vilet.

16. Rák Paol en doa lékéad eva hé benn tréméout é-biou Éfézuz, gand aoun na zaléfé enn Azia. Hasta a réa, evid en em gavout, mar boa galluz, é Jérusalem é deiz ar Pentékost.

17. Hogen eüz a Vilet é kasaz da Éfézuz, évit gervel hénoured ann Iliz.

18. Ha pa oent deñet d'hé c'ha-vout, ha ma oent kévret, é lava-raz d'ézhò: C'houi a oar pénaoz, adaleg ann deiz kenta ma ounn deñed enn Azia, ma ounn en em rénet enn hò kéver a béb amzer;

19. Pénaoz em eüz servichet ann Aotrou gant pép vuelded, é-kreiz ann daérou, hag ann enkrézou a zó c'hoarvézet d'in' gant spiou ar Iuzevien;

20. Pénaoz n'em eüz kuzet nétrá ouz-hoc'h a gément a bellé béaa talvouduz, hag em eüz zó-kén hé brézéget d'é-hoc'h ô kélenne ac'ha-noc'h dirág ann holl, hag enn tien.

21. O testénia d'ar Iuzevien, kerkouls ha d'ar Jentiled ar bini-jen é-kéver Doué, hag ar feiz é-kéver hon Aotrou Jéruz-Krist.

22. Ha bréma chétu mé ô véza éréet gant ar spéred, éz ann da Jérusalem, hép ma ouzonn pétrá a c'hoarvézò gan-én éno;

23. Német ma tiougan d'in ar Spéred-Santel é pép kéar ma'z ann,

pénaoz chadennou hag enkrézoù a c'hortoz ac'hanoun é Jérusalem.

24. Hôgen n'ounn két spouñtet gant kément-sé; ha na rann stâd é-béd eûz va buez, gant m'az inn é penn va ergerz, ha ma *souéinn* ar garg em eûz digéméret digant ann Aotrou Jézuz, évit prézégi Aviel grâs Doué.

25. Ha bréma chétu é ouzonn pénaoz na wélot mui va dremm, c'houi holl é-touez pére ounn tréménét ô prézégi rouantélez Doué.

26. Dré-zé é tisklerianñ d'é-hoch hirio, pénaoz ounn glân eûz a wâd pép-hini ac'hanoc'h.

27. Râk n'em eûz két gréat vâñ da rei da anaout d'é-hoc'h holl ali Doué.

28. Likid évez ouz-hoc'h hoc'h-unan, hag oud ann holl dropol war béhini en deûz ar Spéred-Santel hô lékéad da eskep, évit réna Iliz Doué, en dedz prénet gand hé wâd.

29. Râk mé a oar pénaoz, pa vézinn gat-kuñt, é teûi enn hô touez bleizi skrapuz, pére n'hô dévézô azaouez é-béd évid ann tropel.

30. Hag eûz hô kreiz hoc'h-unan é savô tûd pére a brézégô traou fall, évit tenna ann diskibled war hô lerc'h.

31. Râk-sé beñt, hag hô pézet koun pénaoz é-pâd tri bloaz n'em eûz ébanet na nôz na dejz da gélenna gand daérou pép-hini ac'hanoc'h.

32. Ha bréma éc'h erbedann ac'hanoc'h da Zoué, da c'hér-hé c'hrâs, d'ann hini a hell peûr-zével, ha rei digwéz é-kréiz hé holl zent.

33. N'em eûz c'hoantéet digant den nag aour, nag arc'hant, na difad :

34. Ha c'houi a oar hoc'h-unan pénaoz ann daouarn-man hô deûz va bastet eûz a gément em boa ézomm, hag ivé ar ré a ioa gan-én.

35. Diskouézet em eûz d'é-hoc'h pép-trâ, ha pénaoz eo réd ken-nerza ar ré wâñ dré hé labour, ha kaout koun eûz ar geriou-man en deûz la-va et ann Aotrou Jézuz hé-unan : Muioc'h a zudi zô ô rei égéd ô tigémérout.

36. Ha goudé m'en doé lavaret kément-sé, en em daolaz war hé zaoulin hag é pédaz gant-hô holl.

37. Eur gwéllvan vrâz a zougchont holl : hag ô lammut da c'houzouk Paol, é pokent d'ézhan,

38. Glac'haret brâz ô véza m'en doa lavared d'ézhô pénaoz na welchent mui hé zremm. Hag éc'h ambroughont anézhann bétég al léstr.

XXI. PENNAD.

1. GOUDÉ ma oamb en em ran- net diout-hô, ha ma oamb éad el léstr, é teûjamb râg-eun da Goos, hag antrônôz da Rodez, hag ac'hanô da Batara.

2. Hag ô véza kavet eul léstr hag az éa da Fénisé, é piñchomp eun- han, hag é verdéechomp.

3. Hôgen pa wélchomp Kipruz, hé lézchomp enn dourn kleiz, hag ô véza éat er Siria, é touarchomp é Tiruz : râg éno eo é tliant dis- karga al léstr.

4. O véza kavet diskibled éno, é chouchomp gant-hô seiz der- vez; hag ar ré-man a lavaré da Baol dré ar Spéred na d-ajé da Jérusalem.

5. Goudé ma oé tréménét ar seiz dervez-zé éz éjomp-kuñt, hag é teû- jond holl gand hô gragez hag hô bugalé da ambrouga ac'hanomp bé- tég er méaz a géar : hag ô véza daoulinet war ann aot, é pédchomp.

6. Ha goudé béza kimiadet ann eil égilé, ni a biñaz el léstr, hag hi a zistrôaz d'ar géar.

7. Eûz a Diruz é teûjomp da Pto- lémaiz, é péléac'h é oé penn d'hor merdeadurez : ha goudé béza lava- ret dématéoc'h d'ar vretédeur, é chouchomp eunn dervez gant-hô.

8. Antrônôz ô véza éat-kuñt, é teûjomp da Gézaréa. Hag ô véza éat da di Filip ann Aviéler, péhini a ioa unan eûz ar seiz, é chouchomp enn hé di.

9. Hé-man en doa péder merc'h gwrc'hézed hag a ziougané,

10. Hag ével ma chouchomb éno eunn dervez-bennâg, é teûaz

eñz a Judéa eur Profed hanvet Agabuz.

11. Hé-man ô véza deuet d'hor gwélout, a géméraz gouriz Paol, hag oc'h érea hé dreid hag hé zrouarn, é lavaraz : Ar Spéred-santel a lavar ann dra-man : Ann dén da biou eo ar gouriz-man a vézô éréet ével-henn é Jérusalem gaud ar Iuzevien, ha lékéat gant-hô étre daouarn ar Jentiled.

12. Pa glevchomp kément-sé, ni, hag ar ré eñz al léac'h-zé, é pédchomp anézhan na d-ajé kéd da Jérusalem.

13. Hôgen Paol a respountaz, hag a lavaraz : Pétrâ a rit-hu ô véla ével-sé, hag ô c'hlaç'hari va c'halouñ ? Râk mé a zô daré, nann hép-kén da véza éréet, hôgen ivé da vervel é Jérusalem, évid hanô ann Aotrou Jéruz.

14. Ha pa wélchomp na hellemp kéd hé gendrec'hi, éc'h éhanchomp, ô lavarout : Ra vézô gréad ioul ann Aotrou.

15. Pa oé tréménet ann deisiou-zé, ea em gempenchomp, hag éz éjomp da Jérusalem.

16. Hiniennou eñz a ziskibled Kézaréa a zeñz ivé gan-é-omp, hag é kaschont gant-hô eunn diskibl kôz hanvet Mnason, ginidik eñz a Gipruz, é ti péhini é tliemp loja.

17. Pa arrujomp é Jérusalem, ar vreñdeñr a zigéméraz ac'hanomp gant lévénéz.

18. Hag antrônôz Paol a zeñz gan-é-omp da wélout Jakez, é ti piou é oa en em strollet ann holl hénauoted.

19. Goudé m'en doé lavaret déma-téoc'h d'ézhô, é tanévellaz dré ar munud, kément trá en doa gréad Doué, dré hé hanterourez é-kénver ar Jentiled.

20. Pa glevchont kément-sé, é veñchont Doué ; hag é léverhont d'éhan : Gwélout a réz, va breñr, péd mil zô é-touez ar Iuzevien pére hó deñz krédet ; ha koulskoudé int oazuz holl évid al lézen.

21. Hôgen klevet hó deñz pénaoz é teskez d'ar Iuzevien a zô é-touez

ar Jentiled en em ranna diouc'h Moizez, ô lavarout na dléont két trô-drouc'ha hó bugalé, na kerzout hervez al lézen.

22. Pétrâ éta eo réd da ôber ? Réd eo hó strolla holl ; râk klevoud a raint pénaoz oud deuet.

23. Grâ éta ar péz a livirimp d'ïd : Béz' hon eñz aman pevar dén pére hó deñz gréat eur gwésti.

24. Kémer ar ré-man gan-éz, hag en em c'hлана gant-hô : paé ar mi-zou évit-hô évit ma touzint hó fen-nou, ha ma wézô ann holl pénaoz n'eo két gwir ar péz a zô hét lava-red ac'hanod, hôgen pénaoz é mi-rez bépréd al lézen.

25. É-kénver ar Jentiled pére hó deñz krédet, hon eñz skrivet d'ézhô pénaoz hor boa barnet ma tlient diouéri ann idolou, ar sakri-fisou, ar gwad, ar c'hik mouget, hag ar c'hadélez.

26. Neuzé Paol, ô véza kémeret ann dūd-zé, hag ô véza en em c'hla-net gant-hô, az éaz enn templ ann deiz war -lerc'h, enn eur rei da anaout ann deisiou eñz ar peñr-c'hlanérez, bété ma vijé kenniget ar rô évit pép-hini anézhô.

27. Hôgen pa oé tréménet ar seiz dervez, Iuzevien ann Azia ô véza hé wélet enn templ, a zispac'har ann holl bobl, hag en em daolaz war-n'ézhan, ô kria :

28. Tûd a Israel, ken-nerzid ac'han-omp : chétu ann hinia brézeg dré-holl a-énep ar bobl-man, a-énep al lézen, hag a-énep al léac'h-man ; ha péhini zô-kén en deñz saotret al léac'h santel-man.

29. Râg hi hó dos gwélet Tro-fimuz eñz a Éfézuz é kéar gant-han, hag é krédent pénaoz Paol en doa hé gaset enn templ.

30. Hag ar géar holl a oé dispac'het, hag eunn engroez brâz a bobl en em zastumaz. Hag ô véza krôget é Paol, hé dennchont er-méaz eñz ann templ, hag é serchont ann ôriou râk-tâl.

31. Ével ma klaskent hé laza, é teñz ar brûd da Gabitan ar gward,

pénaoz ar géar-holl a Jérusalem a ioa diaspac'het.

32. Hé-man a geméraz rak-tél gant-han soudarded ha kanténerien, hag a rédaz étrézég enn-hó. Ar ré-man, pa wéljont ar C'habitan hag hé zoudarded, a éhanaz da skei gant Paol.

33. Neúze ar C'habitan ó tóstaat a grógaz enn-han, hag a c'hourc'hé-mennaz hé érea gand diou chaden : ha neúze é c'houlennaz piou é oa, ha pétrá en doa gréat.

34. Hógen enn engroez lód a grié enn eunn doaré, ha lód all enn eunn doaré all. Hag ó véza na helled két anaoud ar wirionez enn abek d'ar réustl, é c'hourc'hé-mennaz hé gás d'ar c'hastel.

35. Ha pa oé deüed d'ann déré-siou, é oé réd d'ar zoudarded hé zougen, enn abek da frouden ar bobl.

36. Rág eul lód bráz a boblaz éa war-lerc'h, enn eur griá : Tenn-hén.

37. Ha pa oa daré Paol da vond er c'hastel, é lavaraz d'ar C'habitan : Hag aotrét eo d'in lavaroud eunn dra d'id ? Hag hé-man a lavaraz : Ha té a oar ar grégach ?

38. Ha n'oud-dé két ann Éjip-sian-zé péhini abarz ann deisiou-man en deüz lékéat réustl da zével, ha kaset enn distró gant-han pevar mil ribler ?

39. Ha Paol a lavaraz d'ézhan : Iuzéou ounn évit-gwir, ginidik eüz a Darsuz é Silisia, hourc'hiz eüz ar géar-zé péhini n'eo kéd dizanaf. Da bidi a ranñ éta da aotréa ma komzinn oud ar bobl.

40. Ha pa en doé aotrét kément-sé ar C'habitan, Paol enn hé zá war ann déré-siou, a réaz arouéz gand ann dourn d'ar bobl, hag eunn tav bráz ó véza c'hoarvézet, é komzaz out-hó é iéz Hébré, ó lavarout :

XXII. PENNAD.

1. TUDOU, va breüdeür, ha va zadou, sélaouit brava va diarkag :

2. Pa glevchont pénaoz é komzé out-hó é iéz Hébré, é virchont c'hoaz eur sioulded brasoc'h.

3. Hag é lavaraz : Iuzéou un, ginidik eüz a Darsuz é Silisia. Dior-roet ounn bét er géar-ré é treid Gamaliel, ha kélennet diouc'h gwir lézen hén tadou, ha leüñ a oar évid al lézen, ével ma'z oc'h c'hoaz holl hirió :

4. Mé eo em eüz heskinet bétég ar maró ar ré eüz ar gréden-sé, oc'h hó érea hag oc'h hó lakaad er prizoun, gwazed ha merc'bed,

5. Ével ma eo da dést d'in Prins ar vélcien, hag ann holl hénauored eüz a béré é kémériz lizéri, pa'z éann da gavout ar vrebdeür eüz a Zamaz, évid hó érea hag hó c'hés da Jérusalem évit béza kastizet.

6. Hógen c'hoarvézoud a réaz pénaoz, pa oann enn hent, ha pa dósteenn eüz a Zamaz é kreiz ann deiz, eur c'houlouen vráz a zedaz enn-eunn-taol eüz ann éav hag a gela'hiaz ac'hanoun ;

7. Hag ó véza kouézed d'ann douar, é kleviz eur vouéz a lavaraz d'in : Saul, Saul, pérág éch heskinez-té ac'hanoun ?

8. Ha mé a respountaz : Piou oud-dé, Aotrou ? Hag hén a lavaraz d'in : Mé eo Jezuz eüz a Nazaret péhini a heskinez.

9. Ar ré a ioa gan-és a wélar ivé ar goulou, hógen na glevchont két mouéz ann hini a gomzé ouz-in.

10. Neúze é liviriz : Aotrou, pétrá a rinn-mé ? Hag ann Aotrou a lavaraz d'in : Saó, ha kóa da Zamaz, hag éno é vézou lavared d'id pétrá ec'h eüz da óber.

11. Hag ével na vélcenn mui dre ann abek d'al lugero eüz ar goulou-zé, ar ré a ioa gan-és a gró-gaz em dsouarn, hag a gasaz ac'hanoun da Zantaz.

12. Béz' éz oa éso eunn dén hapvet Ananiaz, dén hervez al lé-sen, da béhini ann holl Iuzevied a choumé éno a rôé eunn desténi väd.

13. Dond a réaz d'am c'havout, hag ó tóstaad ouz-in é lavaraz d'in :

Va breñr Saul, gwél. Ha mé onn hévéleb heur a wélas anézhann.

14. Hag hém a lavaraz : Doué hon tadou ena deûz da gerd-dileûret évid anaoud hé ioul, évit gwéloout ar wirionez, hag évit klevout ar vouéz eûz hé c'hénou ;

15. Râk té a vézô tést d'ézhan dirag ann holl d'ûd, eûz ar péz ez pézô gwélet ha klevet.

16. Ha bréma pérâg é talééz-té ? Saô, ha kémer ar vadisiann, ha gwalc'h da béc'hédou, ô c'hervel hanñ ann Aotrou.

17. O véza distrôed da Jérusalem, pa onn ô pidi enn templ, é c'hoarvézaz d'in euna estlamm a upéred,

18. Hag é wéliz anézhann ô lavaroud d'in : Hast, ha kéa er-méaz eûz a Jérusalem ; râk na zigémérint két ann desténi a rôl ac'hannoun.

19. Ha mé a lavaraz : Aotrou, hi a oar pénaoz eo mé a lékéa er vac'h, hag a lékéa skourjéza er sinagou ar ré a gréde enn-oud ;

20. Ha pénaoz pa skufed gwâd Stéfân da dést, édounn éno, hag é chratéenn hé varô, hag é virenn ditad ar ré a lané anézhann.

21. Hag hém a lavaraz d'in : Kéakuit ; râk da gâs a rian pell étrézég ar Jentiled.

22. Ar Iuzevien hô doa hé zélaouet bétég ar gér-zé, hôgen sével a réjont hô mouéz ô lavarout : Tenn-hém ével-sé diwar ann douas ; râk né két reiz é vévché.

23. Hag ével ma krient, ha ma taolent hô ditad, ha ma stlapent poultr enn éar,

24. Ar C'habitana c'hour'hémennaz hé gâs d'ar c'hastel, hé skourjéza hag hé enkréni, évid hé lakad da lavarout pérâg é krient ével-sé out-hann.

25. Hôgen pa hô doa hé éréet gant eul lereñ, Paol a lavaraz da eur C'hasténer a iou ena hé gichen : Hag sotréed eo d'é-hoc'h skourjéza eunn dén eûz a Rom, hag héb béza hé varnet ?

26. Ar C'hasténer ô véza klevet

kémenet-sé az éaz da gavout ar C'habitan, hag a lavaraz d'ézhan : Pétrâ éz it-hu da ôber ? Râg ann dénezé a zô bourc'hiz eûz a Rom.

27. Neûzé ar C'habitan a zélan da gavout Paol, hag a lavaraz d'ézhan : Lavar d'in hâ té a zô bourc'hiz eûz a Rom ? Hag hém a lavaraz : Ia.

28. Hag ar C'habitan a respountaz : Kalz a ac'hast em eûz rôet évid ar vouc'hizégez-zé. Ha Paol a lavaraz : Ha mé a zô ganet Roman.

29. Râk-tâl éta ar ré a dié hé skourjéza az éaz-kult. Hag ar C'habitan ena doé onn, pa wélas pénaoz Paol a iou bourc'hiz eûz a Rom, ha pénaoz en doa lékéad hé értâ.

30. Hôgen astrôndôz ô véza m'em doa c'hoant da c'houzout évit-gwir pérâg ar Iuzevien a damallé anézhann, é lékéas hé zicréa ; hag ô véza gouc'hémennet d'ar véleien ha d'ann holl alierien ena em strolla, é tigémennaz Paol, hag é lékéas anézhann dira-z-hô.

XXIII. PENNAD.

1. PAOL ô sellout stard oud ann alierien, a lavaraz : Tud, va breñdeur, bétég hirio em eûz servichet Doué gant koustians vad.

2. Hôgen Ananias Prias ar véleien a c'hour'hémennaz d'ar ré a iou tôte d'ézhan skei war hé c'hénou.

3. Neûzé Paol a lavaraz d'ézhan : Doué a skôl gan-éz da-unn, mōger gwennet. Râg azézet oud aman évit va hargout hervez al lézen, hag a-éneb al lézen é c'hour'hémennet skei gan-és.

4. Hag ar ré a iou éno a lavaraz d'ézhan : Ha drouk-pidi a réz gant Bélek-brâz Doué ?

5. Ha Paol a lavaraz : Na wienn két, va breñdeur, pénaoz é oa ar Bélek-brâz ; râk skrivet eo : Na zrouk-pédi két gant Prias da bobl.

6. Hôgen Paol ô c'houzout pénaoz lod a iou Saddoued, ha lod all Fasizianed, en em lékéaz da gria er stroll : Tudou, va breñdeur,

Farizian ounn ha mab Farizian : enn abek d'ar géd eûz a zazorc'hidigez ar ré-veré eo é barneur ac'hanoun.

7. Ha pa en doé lavaret kément-sé é c'hoarvézaz dizunvaniez étre ar Farizianed hag ar Sadduséed, hag ar stroll en em rannaz.

8. Râg ar Sadduséed a lavar pénaoz n'éz eûz na Dazorc'hidigez, nag Éal, na Spéred : hôgen ar Farizianed a ansav ann eil hag égilé.

9. Eunn trouz brâz a zavaz neûzé. Hag hiniennou eûz ar Farizianed en em lékéaz da striva ô lavarout : Na gavomp kéd a zroug enn dén-zé. Ha na hell kéd eur Spéred, pé eunn Éal béza komzed out-han ?

10. Hag ô véza ma kreské ar redati, ar C'habitan, gand soun na vé Paul dispenoet gant-hô, a c'hourc'hémennaz lakaat soudarded da zont, évid hé denna eûz hô c'hreiz, hag hé gâs d'ar c'hastel.

11. Hôgen enn nôz war-lerc'h ann Aotrou oc'h en em ziskouéza d'ézhan, a lavaraz d'ézhan : Béz kalounek ; râk ével ma éc'h eûz douget testéni ac'hanoun é Jérusalem, ével-sé eo réd ivé é tougfez testéni ac'hanoun é Rom.

12. Pa oé deûed ann deiz, eur Iuzé-bennâg en em unvanaz, hag a réaz lé étre-a-hô pénaoz na zebrechent na na évchent, kén n'hô divijé lazet Paul.

13. Ouc'h-penn daou-ugent dén ount, péré hô doa gréat al lé-zé.

14. Hag éz éjont da gavout Prinsed ar vélieien hag ann hénaoured, hag é léverchont d'ézho : Gréad hon eûz lé na danvimp nétra, kén n'hor bézô lazet Paul.

15. Pédid éta c'houi ar C'habitan eûz a berz ann alierien, d'hé zigas d'é-hoc'h, ével évid anaout gwelloc'h hé c'hrâ. Ha ni abarz ma zôtai, a vézô daré d'hé laza.

16. Hôgen mab c'hoar Paul ô véza klevet ménék eûz al lé-zé, a zedaz d'ar c'hastel, hag hé rôaz da c'houzout da Baol.

17. Neûzé Paul a c'halvaz unan eûz ar C'hanténerien, hag a lavaraz d'ézhan : Kâs ann dén-iaouank-

man d'ar C'habitan, râg eunn dra-bennâg en deûz da ziskleria d'ézhan.

18. Ar C'hanténer a géméraz ann dén-iaouank, hag a gasaz anézhann d'ar C'habitan, hag a lavaraz : Paul ar prizonnier en deûz va fédet da zigas d'id ann dén-iaouank-man, péhini en deûz eunn dra-bennâg da lavaroud d'id.

19. Ar C'habitan ô kregi enn hé zourn, en em dennaz a dû gant-han, hag a réaz ar goulemman out-han : Pétra éc'h eûs-dé da ziskleria d'in ?

20. Hag héna a lavaraz : Ar Iuzevien a zô en em glevet évit pidi ac'hanod da gâs Paul war-c'hoaz da stroll ann alierien, ével pa hô défé c'hoant da anaout gwelloc'h ar péz a zell out-han.

21. Hôgen na aotré kéd d'ézho hô goulenn ; râk ouc'h-penn daou-ugent dén anézhô hô deûz sozet spiou d'ézhan, hag hô deûz gréat lé na zebrechent, na na évchent, kén n'hô dévézô hé lazet : ha bréma int daré, ô c'héda ma aotré d'ézho hô goulenn.

22. Ar C'habitan éta a gasakuit ann dén-iaouank, ô c'hourc'hémenni d'ézhan na lavarché da zén pénaoz en doa rôed ann alizé d'ézhan.

23. Hag ô véza galvet daou Ganténer, é lavaraz d'ézho : Dalc'hit kempenn adaleg ann trédé heur eûs ann nôz, daou c'hant soudard, dék marc'hek ha tri-ugent, ha daou c'hant goaster, évit mont bété Kézaréa.

24. Kempennid ivé kézek, évit lakaat Paul war-n'ézho, hag hé gâs hép gwall da Féliks ar mérer.

25. Râg aoun en doé na zedfé ar Iuzevien da gregi enn-han, ha d'hé laza, ha goudé-zé na vijé héna tamallet é-c'hiz ma en défé kémetret archant évit sé.

26. Skriva a réaz ivé enl lizer enn doaré-man : Klódiuz Eisis d'ar mérer mât metrbéd Féliks, deumâd.

27. Ar Iuzevien hô doa kémetret

ann dén-zé hag a oa daré d'hé laza, pa ounn deñet gant soudarded, hag em eñz hé dennet ac'hanô, ô véza anavezet pénaoz é oa Roman.

28. Ha gand ar c'hoant da c'houtout pé wall a damallent d'ézhan, em eñz hé gaset d'hô stroll.

29. Kavet em eñz pénaoz na damallent d'ézhan német traou a zell oud hô lézen; hôgen n'em eñz kavet gwall é-béd enn-han a gément a vé dellézek eñz ar marô pé eñz ar prizoun.

30. Hag ô véza ma eo hét gréat ménék d'in eñz ar spiou hô doa aozed d'ézhan, em eñz hé gased d'id; lavaret em eñz ivé d'hé damallerien doust da lavaroud dira-z-od ar péz a ouzont enn hé éncp. Kénavezô.

31. Ar soudarded éta hervez ann urs a oa hét rôéd d'ézhô, a gémérra Paol, hag hé gasaz é-pád ann nôz da Antipatriz.

32. Hag Antrônôz ô véza hé lézet gand ar varc'heien é tristrojont d'ar c'hastel.

33. Ar ré-man ô véza deñet da Gézaréa, a rôaz al lizer d'ar mérer, hag a gasaz Paol dira-z-han.

34. Ar mérer ô véza lennet al lizer, a c'houlennaz a bé brovins édo Paol; ha pa wéaz pénaoz é oa eñz a Zilisia,

35. Da zélaoui a rinn, émé-zhan, pa vézô deñet da damallerien. Hag é c'hourc'hémennaz hé virout é léz Hérodéz.

XXIV. PENNAD.

1. PEMP dervez goudé, Ananias, Prins ar véleien, gant lod eñz ann hénaoured, ha gand eur prézegeger hanvet Tertulluz, a ziskennaz di évit tamallout Paol dirag ar mérer.

2. Ha Paol ô véza hét galvet, Tertulluz a zeraouaz hé damallout, ô lavarout: O véza ma eo dré dé hon eñz eur péoc'h bráz, ha ma eo hét gréat meür a wellaen gand da gent-préder;

3. Hé anaout a réomp hépréd

hag é pép léac'h, Féliks mat meür-béd, gant pép trugarez.

4. Hôgen na zaléinn kéd ac'hanod pelloc'h, hag ez pédañ da zélaoui hor berr gonsiou gand da vadélez a-vépréd.

5. Kaved hon eñz ann dén-zé péhini a zô eur vosen, péhini en deñz lékéat ann dizunvaniez er béd holl é-touez ann holl Iuzevien, ha péhini a zô da benn da zekt dispac'huz ann Nazarémed;

6. Péhini ivé en deñz klasket saotra ann templ; ha goudé béza krôged enn-han, hor boa c'hoant d'hé varnout hervez hol lézen.

7. Hôgen ar mérer Lisiaz a zô deñet, hag en deñz hé dennet eñz a greiz hon daouarn gant kalz a ners,

8. O rei urs d'hé damallerien da zond dira-z-od: hag é helli da-unan hé varnout, hag ansoud ar wirionez eñz ann traou a damallont d'ézhan.

9. Ar Iuzevien a aotréaz kémeñsé, hag a lavarez é oa gwir.

10. Hôgen Paol a responnaz (goudé m'en doé ar Mérer arouezed d'ézhan komza): Pa ouzonn pénaoz éz eñz meür a vloaz émoud da varner war ar bobl-man, en em zidamallinn a-galoua-vád dira-z-od.

11. Rak béz' é hellez gouzout pénaoz n'eñz kéd ouc'h-penn daouzek dervez ounn piñet da Jérusalem évid azotli Doué:

12. Ha n'hô deñz két va c'havet ô striva gand dén, nag ô strolla ar bobl, nag enn templ, nag er sinagogou,

13. Nag é kéar: ha na hellont két rei da wir d'id ar péz a damallont d'in.

14. Hôgen hé ansavoud a rann dira-z-od, pénaoz hervez ar señt a hanvont hérési, é servichann Doué hon tadou, hag é krédann é kément a zô skrivet el Lézen hag er Profédéz:

15. O c'héda, é Doué, ével ma c'hédont hô-unan, pénaoz é tazorc'hô ar ré-vád hag ar ré-fail.

16. Râk-sé é poelladann bépréd da virout va c'haloun dinam dirâk Doué, ha dirâg ana-dûd.

17. Hôgen goudé meur a vloaz eunn dehet évid ôber atuzennou d'am brôiz, hag évit kenniga va rôou ha va gwéstlou *da Zoué*.

18. É-kreiz ann ôberiou-zé hô deûz va c'havet glanet enn templ, héb engroez hag hép trouz.

19. Ha Iuzevien ann Azia eo, pére a dlié doué d'as kavout, ha d'am tamallout, hô doa eunn dra da lavarout em énep.

20. Hôgen lavarent hô-ounn ma hô deûz kaved enn-ounn eunn direiz-bennâg, pa eunn en em ziskouezet enn hô stroll;

21. Némét ma tamalchêd d'in ar gêr-man em eûz lavaret uc'hel dira-z-hô : Enn abek da zazorc'hidigez ar ré-varô eo eunn barnet hirô gan-é-hooc'h.

22. Féliks ô véza klevet kément-sé, a gasaz anézhô kuit ô lavarout : Pa vézinn gwelloc'h pétrâ eo ar oekt-zé, ha pa vézô dehet ar C'hahitan Lisiaz, neûzé é-klevinn ac'hanoc'h.

23. Neûzé é c'houre'hémennaz da eur C'hanténer diwalloud anéhan, hag hé lézél é péoc'h, hép miroud out-han na vijé servichet gand hé dûd.

24. Hôgen eunn nébeûd derveision goudé, Féliks, gand Drusilla hé C'hérog, péhini a ioa Iuzévez, a réaz keroc'hout Paol, hag é sétaonaz ar péz a lavaraz d'ézhan diwar-benn ar feiz é Jézuz-Krist.

25. Hag ô véza ma prézégé d'ézhan diwar-benn ar wirionez, ar glanded, hag ar varn da zont, Féliks leûn a spount a lavaraz d'ézhan : A-walc'h eo évit bréma, kôa-kuit, Pa vézô préd é galvinn ac'hanod.

26. Hag ô véza ma venné é rôjé Paol arc'hant d'ézhan, é c'halvé aliez anéhan, hag é komzé gand-han.

27. Hôgen da-benn daou vloaz é teûz Porsuz Festuz é léoc'h Féliks. Ha Féliks gand c'hoant da ôber dudi d'ar Iuzevien, en doa lézél Paol es prizoun.

XXV. PENNAD.

1. FESTUZ éta ô véza arnet er proviôs, a zeûz goudé tri derveiz eûz a Gézaréa da Jérusalem.

2. Neûzé Primed ar véleien hag ar ré-genta eûz a douez ar Iuzevien a zeûz d'hé gavout, évit tamallout Paol dira-z-han;

3. Hag é c'houlennent digant-han ével eunn trugarez, ma lakajé anéhan da zond da Jérusalem, ô véza m'hô doa c'hoant da soza spiou war ann hent évid hé laza.

4. Hôgen Festuz a respountaz pénaoz Paol a oa dalc'het é Kézarés, é péléac'h éz ajé héw abarz né-meur.

5. Râ zeûi éta, érné-z-han, gan-én ar ré-vrâz ac'hanoc'h; ha ma'z eûz eunn dra-bennâg a zroog eun déa-zé, va damallint anéhan.

6. Goudé béza choumet gand-hô eiz pé dék derveiz d'ar-muia, é tiskennaz da Gézaréa; hag astrônôz oc'h azéaz war hé gador-varner, hag é rôaz urs da zigas Paol.

7. Ha pa oé kaset, ar Iuzevien a oa dehet eûz a Jérusalem en em lékéaz war hé dro, hag a damallaz Paol eûz a galz a wallou brâz, eûz a béré na hellemt rei mek anat é-béd.

8. Ha Paol en em zifenné ô lavarout : N'em eûz péc'het é nép doaré nag a-énep lézen ar Iuzevien, nag a-énep ann templ, nag a-énep Kézar.

9. Festuz péhini en doa c'hoant da héta d'ar Iuzevien, a respountaz da Baol, hag a lavaraz : Ha té a fell d'té piña da Jérusalem, ha béza barnet éno dira-z-oun war gément-sé ?

10. Hôgen Paol a lavaraz : Émouas aman dirâk kador Kézar, aman eo eo réd d'in béza barnet : n'em eûz gréat droug é-béd d'ar Iuzevien, ével ma ouzoud ervad.

11. Ma em eûz gréat eunn droukbennâg d'ézhô, pé ma em eûz gréat eur gwall-bennâg hag a zellez ar marô, na zinac'hann két met-vel : hôgen ma n'eûz nétrâ a vit

é kément a damallont d'in, dén na hell va lakaad étre hô daouarn. Da Gézar é c'halvann.

12. Neuzé Festuz, goudé béza konzet gand hé alierien, a respountaz : Da Gézar éc'h eûs-té galvet ? Da gavout Kézar éz f.

13. Hag eunn nébeûd dervésiou goudé, ar Roué Agrippa ha Bernisé, a zeûaz da Gézar évit lavarout deiz-mad da Festuz.

14. Hag ô véza ma choumchont éno meûr a zervaz, Festuz a gomzar oud ar Roué diwar-benn Paol, ô lavarout : Béz' éz eûz aman eunn dén hag a zô be. lézet er prizoun gant Féliks :

15. Prinsed ar véleien hag hénaoured ar Iuzevien a zeûaz d'am c'havout pa édonn é Jérusalem, évit gouleni d'agan-én ma varfenn anézhan *d'ar marô*.

16. Hôgen mé a respountaz d'ézhô, n'eo kéd ar boaz é-touez ar Romaned da varnoud eur ré, kén n'eu dévêtz dira-z-han ar ré a damall anézhan, ha kén n'eo rôed d'ézhan ar frankiz d'en em wenna eûz hé wall.

17. Pa oent éta deûed aman, antronôz, hép nép dalé, éc'h azéziz war ar gador, hâg é rôiz urs da zigas ann dén-zé.

18. Hé damallerien ô véza dira-z-han na rébechaz d'ézhan lini eûz ar wallou a vennenn a rébechfent :

19. Hôgen béz' hô doa gant-han né pounn pé zael diwar-benn hô falskréden hô-unan, ha diwar-benn eur Jésus marô, hag a lavaré Paol a oa béo.

20. Hôgen ô véza na wienn pé ratoz da gémérout war gément-é, é c'houlenniz digant-han mar fellé d'ézhan mond da Jérusalem, évit béza barnet éno diouc'h ann traou-zé.

21. Hôgen Paol ô véza gréat galv, évit ma vijé miret hé vrêût da anaoudégez Aogustuz, em eûz gourc'hémennet hé zerc'bel, bété ma kasinn anézhan da Gézar.

22. Neuzé Agrippa a lavaraz da Festuz : Mé em boa ivé c'hoant da

glevoud ann dén-zé. War-c'hoaz, émé-z-han, é klevi anézhan.

23. Antronôz éta Agrippa ha Bernisé a zeûaz gant kalz a fougé; ha pa oent éat é kambr ar breûdoun gand ar gabitaned hag ar ré-genta eûz a géar, é oé digaset Paol, drô urs Festuz.

24. Ha Festuz a lavaraz : Roué Agrippa, ha c'houi holl père a zô aman gan-é-omp, gwéloud a rid ann dén-zé a-énep péhini eo deûet holl bobl ar Iuzevien d'am c'havout é Jérusalem gant pédennou ha gant kriou brâz, ô lavarout pénaoz né oa két déréad é vévché pelloc'h.

25. Koulskoudé n'em eûz kaved enn-han nétrâ hag a zellézé ar marô. Hag ô véza ma em deûz gréat galv da Aogustuz, em eûz kémeret ar ratoz d'hé gâs.

26. Hôgen n'em eûz nétrâ a wir da skriva d'ann Aotrou. Dré-zé eo em eûz hé gased dira-z-hoc'h, ha peûrgédgéd dira-z-od, Roué Agrippa, évit, goudé béza gréat goulenno digant-han, ma wézina pétrâ em bézô da skriva.

27. Râg a-énep reiz é kavann kâs eur prizounier, hép diskria hé damallon.

XXVI. PENNAD.

1. NEUZÉ Agrippa a lavaraz da Baol : Aotréed eo d'id komza évidod da-unan. Ha Paol ô véza astenned hé zour a zeraouaz en em zidamallout :

2. Euruz en em gavann, ô Roué Agrippa, da hellout biriô en em zifenni dira-z-od diwar-bean ann traou a damall d'in ar Iuzevien ;

3. O véza ma anavézez ervad holl voasiou hag holl strivou ar Iuzevien : dré-zé az pédan da zélaoui ac'hanoun gand habaskded.

4. É-kéaver ar vuez em eûz rénet é Jérusalem é-kreiz ar ré eûz va bobl aba ma oann iaouank, anavézet eo gand ann holl Iuzevien.

5. Gouzoud a réont (mar fell d'ézhô dougen testéni) pénaoz era eûz bétet ével eur Farizian bet ez

ar sekt ar gwella prizet eûz hor gréden.

6. Ha bréma, ô véza ma c'hédann ar géer en deûz rôed Doué d'hon tadou, ounn kased amañ évit béza barnet :

7. *Gér* eûz a béhini hon daou-zék breûriez, péré a zervich Doué nôz deiz, a c'héd ar zévénidigez. Diwar-ben ar c'héd-zé eo, ô Roué, ounn tamallet gand ar luzevien.

8. Ha c'houl a venn é vé diskreduz é tazorc'hfé Doué ar ré-varô?

9. Ha mé ivé em boa kredet pénaoz é oa réd d'in ôber kalz a draou a-énep hanô Jézuz a Nazaret.

10. Kément-sé ivé em eûz gréat é Jérusalem, ha kalz a zent em eûz serret er bac'hiou, goudé béza bét rôed d'in ar galloud gant Prinsed ar véleien : ha pa oant lazet, é rôenn va barn enn hô énep.

11. Aliez ounn bét enn holl zinagogou, hag ô kastiza anézho hô rédienn da gomza a-énep Doué. Hag ô kounnari mai-oc'h-vui enn hô énep, éc'h heskinenn anézho bétég er c'heriou a-ziavéaz.

12. Pa'z éann éta er rât-zé da Zamaz, gant galloud ha kannadur a berz Prinsed ar véleien,

13. Pa édonn enn hent, ô Roué, é wéliz é-kreiz ann deiz ô lugerni eûz ann énv eur c'houlouen skédusoc'h égéd hini ann héol, a gélc'hiaz ac'hanoun, hag ar ré holl a ioa gan-én.

14. Ha goudé ma oemp holl kouézet d'ann douar, é kleviz eur vouéz a lavaré d'in é iéz Hébré : Saul, Saul, pérâg éc'h heskinez-té ac'hanoun ? Bec'hjuz eo d'id gwinka oud ar garzou.

15. Ha mé a lavaraz : Piou oud-dé, Aotrou ? Hag ann Aotrou a lavaraz : Mé eo Jézuz péhini a heskinez.

16. Hôgen saô hag en em zalc'h war da dreid ; râg en em ziskouézet ounn d'id, évid da lakaad da zervicher ha da dést eûz ann traou éc'h eûz gwélet, hag eûz ar ré a ziskouézinn d'id ;

17. Oc'h da zic'ubi eûz ar bobl-

man, hag eûz ar Jentiled, étrezék péré é kasann ac'hanod bréma,

18. Évid digeri hô daou-lagad, ma teûint da zistrei eûz ann dévalien d'ar goulou, hag eûz a véli Satan da Zoué ; ha ma tigémérât, dré ar feiz hô dévézô enn-oun, ann distol eûz hô féc'hédou, ha lod é digwéz ar zent.

19. Goudé-zé, Roué Agrippa, na énébiz kéd out gwélédigez ann énv :

20. Hôgen diskleriet em eûz dagenta d'ar ré a zô é Damaz, ha goudé d'ar ré a zô é Jérusalem, hag ena holl Judéa, hag ivé d'ar Jentiled, pénaoz é oa réd ôber pinijen, ha distrei ouc'h Doué, oc'h ôber ôbérien mäd a binijen.

21. Chétu pérâg ar luzevien, ô véza krôget enn-oun enn templ, a glaskaz ann tâ d'am laza.

22. Hôgen gand ar skoazel en deûz Doué rôed d'in, ounn choumet bétég 'hiriô, ô testénia dirâg ar ré-vihan ha dirâg ar ré-vrâz, hag ô lavarout nétrâ néméd ar péz hô deûz diouganet ar Bro-féded ha Moizez, a dlié da c'hoarvézout ;

23. Da lavaroud eo pénaoz é c'houzanvché ar C'hrist, hag é vijé ar c'henta a zazorc'hfé eûz a-douez ar ré-varô, hag a rôjé da anaout ar goulou d'ar bobl-man ha d'ar Jentiled.

24. Ha pa lavaré kément-sé, évid en em zifenni, Festuz a lavaraz gand eur vouéz gré : Diskiantz a réz, Paol ; da zeskadurez vrâz as laka da ziskiantz.

25. Ha Paol a respountaz : Na ziskiantann két, ô Festuz mäd meûbéd, hôgen geriou gwir ha skiantuz a lavarann.

26. Râg ar Roué a oar ervâd kément-man, ha mé a gomz dira-han gand fisians, ô véza ma ouzonn pénaoz n'eûz nétrâ a guzet eûz a gément-man d'ézhan. Râk nétrâ eûz ann traou-zé n'eo c'hoarvézet é-kôz.

27. O Roué Agrippa, ha té a gréd-er Bro-féded ? Mé a oar é krédez enn-hô.

28. Hag Agrippa a lavaraz da

Paol : Évit nébeùd a drà é lak-
jez ac'hanoun d'en emma ôber Kristen.

29. Ha Paol a lavaraz d'ézhan :
Plijet gand Doué é teüfez, hag eunn
nébeùt, ha kalz, nann té hép-kén,
hógen ar ré holl a zélaou ac'hanoun,
hével ouz-in, néméd ann éréou-
man.

30. Neùzé ar Roué, ar Mérer ha
Bernisé, hag ar ré a ioa azézet gant-
hó a zavaz.

31. Ha goudé béza eu em den-
net a dù, é komzchont étre-z-hó,
hag é léverchont : Ann dén-zé n'en
deüz gréat nétrá hag a zelléfé ar
maró pé ann éréou.

32. Neùzé Agrippa a lavaraz da
Festuz : Ann dén-zé a hellé béza
kaset-kult, ma n'en divijé galved
da Gézar.

XXVII. PENNAD.

1. HOGEN pa oé bét kéméred
ann dézô da gás Paol dré vör d'ann
Itali, ha d'hé lakaut gand ar bri-
zounerien all étre daouarn eunn dén
hanvet Juliuz, Kanténer é kohort
Augustuz,

2. É piñchomp war eul léstr eüz
a A drumet, hag é savchomp ann
héor évit ribla douarou ann Azia,
ha gan-é-omp Aristarkuz Masédo-
niad eüz a dessalonika.

3. Antrónôz éc'h arzujomb é
Sidon. Ha Juliuz ó véza hégarad
é-ténavr Paol, a aotréz d'ézhan
mond da véloud hé viñouned, hag
ea em brédéria hé-unan.

4. Ha goudé béza éad ac'hanó,
é verdééjomp dindàn Kipruz, ó
véza ma oa ann avel énep.

5. Ha goudé béza treüzet môr
Silisia ha Panfilia, é teüjomp da
Listra téar a Lisia :

6. Hag éno ar C'hanténer ó véza
kavet eul léstr eüz a Aleksandria
hag az éa d'ann Itali, hol lékéaz
ébarz.

7. Dond a réjomp gant gorrégez
é-pád meür a zervez, hag é teü-
jomp gant béac'h é-ténavr Gniduz,
hag ann avel ó viroud ouz-omp,
é riblchomp énez Kréta war-zü
Salmoné.

8. Hag enn eur vont gant béac'h
a-héd ann aot, é touarchomp enn
eul léac'h hanvet Porsieu-mâd é-
kichen péhini édo ar géar a Dalassa.

9. Hógen ó véza ma oa trémé,
net kalz a amzër, ha ma teüé
riskluz ar verdéadurez, dré ma oa
éad é-biou amzër ar iün, Paol a
fréalzé anézhó,

10. Hag a lavaraz d'ézhó : Tudou,
gwéloud a rann pénaoz ar verdéa-
durez a ia da zond diez ha riskluz
bráz, nann hép-kén évid al léstr
hag hé fard, hógen ivé évid hor
buésiou.

11. Hógen ar C'hanténer a grédé
kentoc'h d'ar sturiér ha da berc'hen
al léstr, égéd d'ar péz a lavaré Paol.

12. Hag ó véza né oa két mâd
ar pors-sé évit goañvi, kalz anézhó
a aliaz distrei war ar môr, évit
mont, ma heljent, da c'hoañvi é
Fénisé, péhini a zó eur porz eüz
a Gréta, hag a zell oud ar mer-
vent hag oud ar gwalarn.

13. Hógen avel ar c'hresteiz ó
véza deüed da c'houéza, é ven-
chont pénaoz é teüjend a-benn eüz
hó dézô, hag ó véza saved ann
héor eüz a Asson, éz éjont a-héd
énez Kréta.

14. Nébeùd amzër goudé éc'houé-
zaz ann avel étre ar sáv-héol hag
ann hanter-nôz, a hanveur biz.

15. Hag ó véza ma oa kaset al
léstr gand ann avel, ha na hellempe
két miroud out-han, hel lézchomp
da vond a ioul ann avel.

16. Rédeg a réjomp war-zü eunn
énézen hanvet Kôda, hag hor bon
béac'h ó terc'hel ar vág.

17. Goudé béza hé zennet alesé,
gant kalz a boan, éc'h éréjond
al léstr trô-war-drô, gand souu
na vent taolet war eunn tréazen,
ha goudé béza diskaret ar wern é
oand douget ével-sé.

18. Hógen ével ma oamp gwall
gaset gand ar stouma, antrónôz
é taoljont ar varc'hadourez er môr.

19. Tri dervez goudé é taoljond
ivé gand hé daouarn hó-unan ker-
din ha gwéliou al léstr.

20. Na véljomp nag enn héol

nag ar stéred é-pâd meñr a zervez, hag ar stourm ô véza bépréd ker gwaz, é koljomp ar géd d'en em zavétei.

21. Hag ô véza ma oa pell amzer n'hor boa két debret, Paol a zavaz enn hô c'hreiz, hag a lavaraz d'ézhô : Gwelloc'h é vijé bét, ô tudou, béza va sélaouet, ha béza choumet é Kréta, hag hor bijé tec'het diouñ ar boan hag ar c'holl-man.

22. Hôgen bréma éc'h aliann ac'hanoc'h da géméroun kaloun; råk dén é-béd ac'hanoc'h na vézô kollet : na vézô kollet néméd al léstr.

23. Råk enn nôz-man eunn Éal eñz ann Aotrou da biou ounn, hag a zervichann, a zô en em ziskouezet d'in,

24. O lavarout : N'az péz kéd a aoun, Paol, réd eo en em ziskouétez diråk Kézar : ha chétu en deñz Doué rôed d'id ar ré holl a zô ô verdéi gan-éz.

25. Råk-sé, tudou, kalounékait : råk mé em eñz ar gréden-zé é Doué, pénaoz é c'hoarvézô ével ma eo bét lavared d'in.

26. Hôgen réd eo d'é-omp béza taolet war eunn énézen.

27. Ar pevarzékved nôzvez, ével ma verdéajemp war vór Adria, ar vórdeidi war-drô hanter-nôz a ven-naz é wélent eunn douar-bennäg.

28. Hag hi ô véza taoled ar pléum, a gavaz ugent gouréd : hag eunn nébeñt pelloc'h, é kavchost pemzék gouréd.

29. Neüzé gand aoun n'az ajemp da skei war eur garrek-bennäg, é taolchont pevar héor eñz a ziadré al léstr, hag é c'hortojont ann deiz.

30. Hôgen ô véza ma klaaké ar vórdeidi mont-kuit eñz al léstr, ha m'hô doa diskennet ar vág war ar môr, war zigarez mond da deñrel héorieu é penn-araog al léstr,

31. Paol a lavaraz d'ar C'hansténer ha d'ar zoudarded : Ma na choum kéd ar ré-man el léstr, na hellit kéd en em zavétei.

32. Neüzé ar zoudarded a drou-

c'haz kerdin ar vág, hag hé lézaz da gouéza.

33. Ha pa zéraouaz ann deiz, Paol a erbédaz anézhô holl da géméroun boéd, ô lavarout : Béz' éz eñz hirió pevarzék dervez émoc'h war iou, ha n'hoc'h eñz kéméret nétrá.

34. Råk-sé éc'h erbédann ac'hanoc'h da géméroun boéd évit gel-loud en em zavétei : råk na gouézô kéd eur vléven eñz a benn hini ac'hanoc'h.

35. Goudé béza lavaret kément-sé, é kéméraz bara, hag ô véza trugarékéet Doué diräg ann holl, é torraz anézhann, hag é téraouaz hé zibri.

36. Ar ré all holl a galounékéaz, hag a géméraz boéd.

37. Hôgen béz' é oamb el léstr daou c'hant c'houézék dén ha tri-ugent enn-holl.

38. Pa hó doé debret a-walc'h, é skanvajont al léstr, ô teñrel ar gwiniz er môr.

39. Pa oé deñed ann deiz, na anavézchont két pé zouar é oa : hôgen gwéloud a réjond eur plég-vór é pélini é oa eunn aot, é lékéjont enn hô fennou, mar gel-jent, lakaad al léstr da steki éno.

40. Ha goudé béza savet ann héorieu, ha béza laouket stagou ar sturieu en em réjond d'ar môr : ha goudé béza savet gwél ar wernvolosk hervez ann avel, é tenjont étrézég ann aot.

41. Hag ô véza kavet eur bék-douar étre daou vór, é lékéjond al léstr da steki éno : hôgen ann diaraog ô véza éad-doun enn douar a choumaz diflach ; hag ann diadré en em fréüzé gand ann er eñz ar môr.

42. Ménoz ar zoudarded é oa laza ar brizounerien ; gand aoun na zeñ-jé eur ré da dec'hout-kuit enn eur neñi.

43. Hôgen ar C'hansténer a viraz out-hô, dré ma fellé d'ézhan savétei Paol : hag é c'houc'hémen-naz d'ar ré a heljé neñi, en em deñrel da gentá er môr, ha te-c'hout étrézég ann douar :

44. Ar ré all en em lébéaz war

bleñch, pé war dammou diframmet eûz al léstr. Evel-sé é c'hoarvezaz pénaoz é tizchont holl ann douar.

XXVIII. PENNAD.

1. PA oemp savétéet, éc'h ana-vérchomp pénaoz ann énez-zé a oa hanvet Méliata. Hag ann dud-c'houéz a zigéméraz ac'hanomp gand eunn hégaradded ha né oa két bihan.

2. Râg hon digéméroud a réjond holl, goudé béza gréat tân, enn abek d'ar glaô a gouézé, ha d'ar iénien.

3. Hôgen Paol ô véza dastumet eunn nébeût koad-gwini, hel lékéaz enn tân, ha chéto eunn acriver kaset-kuit gand ann domder, a zilammaz oud hé zourn.

4. Pa wélaz ann dud-c'houéz, ann amprévan-zé a-zispit oud hé zourn, é léverjont étre-z-hô : Eul lazer-bennâg eo ann dén-zé, pa eo gwir pénaoz goudé ma eo savétéet eûz ar môr, ar venjans n'hel lez két da véva.

5. Hôgen hén ô véza hejet ann amprévan enn tân, na c'houzavaz droug é-béd.

6. Ar ré-man a venné gant-hô pénaoz é teûjé da goenvi, é kouézché rak-tâl hag é varvché. Hôgen goudé béza gortozet pell, pa wéljont pénaoz né oa c'hoarvezet droug é-béd gant-han, é kemchont a vénoz, hag é léverchont pénaoz é oa eunn Doué.

7. El léac'h-zé éz oa douarou d'ann dén kénsta eûz ann énézen, hanvet Publiuz, péhini a zigéméraz ac'hanomp gand hégaradded é-pâd tri dervez.

8. Hôgen c'hoarvezoud a réaz pénaoz tâd Publiuz a ioa gourvezet klanv gand ann darsien ha gand ar réd-gwâd. Paol az éaz d'hé wélout; ha goudé béza pédet, éc'h astennaz hé zauarn war-n'ézhan, hag é iac'héaz anézhan.

9. Goudé m'en doé gréat ann dra-zé, ar ré holl eûz ann énez péré a oa klanv a zéaz d'hé gavout, hag a oé iac'héet.

10. Énoriou brâz a réjond ivé d'é-omp, ha pa'z éjomb adarré war ar môr, é lékéjont el léstr kémend a oa réd d'é-omp.

11. Hôgen goudé tri miz, é piñchomp war eul léstr eûz a Aleksandria, péhini en doa goanvet enn énézen, hag a oa hanvet Kastor ha Polluks.

12. Ha goudé é oemp deûed da Zirakuzâ, é choumjomp éno tri dervez.

13. Hag ac'hanô enn eur vond a-héd ann aot, éc'h arrujomp é Réjiom : hag eunn dervez goudé ann avel ô c'houéza diouc'h ar c'hrestez, é teûjomp é daou zervez da Butéol :

14. Kaoud a réjomb éno breûdeûr hag a bédaz ac'hanomp da choum seiz dervez gant-hô : ha goudé-zé éz éjomp da Rom.

15. Pa glevaz ar vrebdeûr pénaoz é tedemp, é tiambrougchont ac'hanomp hété marc'had - Appiuz hag ann teir Lóg. Pa wélaz Paol anézhô, é trugarekéaz Doué, hag é kéméraz fistans.

16. Hôgen pa oemp arruet é Rom, é oé aotréed da Baol choum el léac'h ma karjé gand eur soudard a viré anézhan.

17. Tri deiz goudé Paol a c'halvaz d'hé gavout ar ré-genta eûz a douez ar Iuzev en. Ha pa oend de ùef, é lavaraz d'ézhô : Tûd va breûdeûr, pétra-bennâg n'am eûz gréat nétrâ a-éneb ar bobl, nag a-énep boasiou bon tadou, eo bét krôget ennoun é Jérusalem, hag ounn bét lékéat étre daouarn ar Romaned;

18. Ar ré-man goudé béza gréat goulennou ouz-in, a fellé d'ézhô va feuskel da vont, ô véza n'em boa gréat nétrâ hag a zelléfé ar marô.

19. Hôgen ô véza ma énébé ar Iuzevien, ounn bét rédiét da ôber galv da Gézar, hép ma fellé d'in tamailout tûd va brô é nép doaré.

20. Évit-sé eo em eûz hô pédet da zont, évid hó kwélout, ha komza ouz-hoc'h. Râg évit géd Israel co ounn bét éréet gand ar chademan.

21. Hag hi a lavaraz d'ézhan : N'hon euz két bét a lizer euz a Judéa diwar da benn, ha nikun euz ar vreudeur a zô debed ac'hanô n'en deuz lavaret d'é-omp droug ac'hanod.

22. Hôgen da bidi a réomp da lavarout d'é-omp da vénoz : råk ni a oar pénaoz éc'h énébeur dré holl oud ar sekt-zé.

23. Pa hô doé éta merket ann deiz d'ézhan, é teñjond eunn eunn niver brâz d'hé gavoud el léac'h ma choumé ; hag hén a brézégaz d'ézhô rouantélez Doué, hag adaleg ar beuré bétég ann nôz é klaské rei da gridi d'ézhô feiz Jéruz dré lézen Moizez ha dré ar Broféded.

24. Ha lôd a grédé er péz a lavaré, ha lôd all na grédé két.

25. Hag ô véza na hellent két en em glevoud étre-z-hô, és éant-kust ; ha Paol na lavaré néméd ar gér-man : Komzet mäd en deuz ar Spéred-Santel d'hon tadou dré c'hénou ar Profed Izaiâz,

26. O lavarout : Kéa étrézég ar bobl-zé, ha lavar d'ézhô : Sélaoui

a réot gand hô tiskouarn, ha na glevot két ; selloud a réot gand hô taou-lagad, ha na wélot két.

27. Råk kaloun ar bobl-man a zô pouneréet, hag hó diskouarn a zô debed pouner-gleô, hag hô daou-lagad hô deuz serret : gand aoun na setjé hó daou-lagad da wélot, hô diskouarn da glevout, hô c'haloun da boella, na gemjead a vuez, ha na zetjenn d'hô iac'haat.

28. Gwézid éta pénaoz ar zilridigez-zé euz a Zoué a zô kased d'ar Jentiled, hag hi a zélaoué.

29. Ha goudé m'en doé lavaret kément-sé, ar Iuzevien a dech'az diout-han gand eunn dæl brâz étre-z-hô.

30. Paol a choumaz daou vloaz krenn enn eunn ti en dou gôpret évit-han hé unan : hag énd é tigeméré kémend hini a zeté d'hô wélot,

31. O prézégi rouantélez Doué, hag ô teski ar péz a zell ouc'h ann Aotrou Jéruz-Krist, gant péb herder, hag hép na viré dén out-han.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR ROMANED.

I. PENNAD.

1. PAOL, servicher Jézuz-Krist, galvet Abostol, dilennet évit *pré-égi* Aviel Doué,

2. En doa diouganet a-raok gant bé Brofeded er Skrituriou sakr,

3. Diwar-benn hé Vab, a zó bet gréat d'ézhan euz a wenn David hervez ar c'hik;

4. A zó bet kend-diledret da Vab da Zoué er galloud, hervez ar Spéred a zantélez, dré ann dazorc'hidigez a douez ar ré-varó euz a hon Aotrou Jézuz-Krist:

5. Dré béhini eo deüed d'é-omp ar c'hras hag ann Abostoliez évit lakaad ann holl vroadou da zenti oud ar feiz enn hé hanó;

6. É-mesk péré émoc'h ivé c'houi, ó véza bet galvet gant Jézuz-Krist:

7. D'é-hoc'h holl, c'houi péré a zó é Rom, a zó karet stard gant Doué, ha galvet da véza sent: Ra zenti d'é-hoc'h ar c'hras hag ar péoc'h digand Doué hon Tad, ha digant Jézuz-Krist hon Aotrou.

8. Da genta é trugarékaan va Doué dré Jézuz-Krist évid-hoc'h holl, ó véza ma eo brudet hó feiz dré ar bed holl.

9. Rág ann Doué a zeryichann em spéred é Aviel hé Vab, a zó téat d'in pénaoz em euz koun ac'hanoc'h héb éhan;

10. O c'houlenni bépréd digant-han em pédennou ma tigóró d'in enn-divez, mar-d-eo hé ioul, eunn hent mád évit mond étrezég enn-hoc'h.

11. Rák c'hoant bráz em euz hó kwéout, évit rei lóed d'é-hoc'h euz ar c'hras spéréduz d'hó krévaat;

12. Da lavaroud eo, évit béza fréalzet kévret gan-é-hoc'h, dré eur feiz a zó hoc'h hini ha va hini.

13. Rák na fell kéd d'in na ou-fac'h két pénaoz em euz kenniget metr a wéach dond d'hó kwéout

évit kaoud eur frouez-bennág enn hó touez, ével é-touez ar bróadou añ, hógén miret eo bet ouz-in bété vréma.

14. Dlécour ounn d'ar C'hréstaned ha d'ann dód-c'houez, d'ar ré-wiziek ha d'ar ré-ziwiziek.

15. Ével-sé, é kément a zell ouzinn, ounn daré da brézié ann Aviel d'é-hoc'h, c'houi péré a zó é Rom.

16. Rák n'em euz kéd a véz euz ann Aviel; rák ners Doué eo évit savétei ar ré holl a gréd, da genta ar Iuzevien, ha goudé ar Jentiled.

17. Ha gwirionez Doué a zó diskleriet d'é-omp enn-han euz ar feiz er feiz, hervez ma eo skrivet: Ann dén-gwirion a vét euz ar feiz.

18. Rák diskleriet eo ivé enn-han buanégez Doué, a gouzó euz ann Énv war zrougiez ha war zisgwir ann dód, péré a zalc'h gwirionez Doué enn disgwir:

19. Rág anavézet hó deüz at péz a helleur da anaout euz a Zoué, ó véza ma en deüz Doué hé ziskleriet d'ézbó.

20. Rág ann traou disgwéluz euz a Zoué, hé challoud petr-baduz, hag hé Zouélez, a zó deüet gwéluz, abaoé ma eo kroued ar bed, dré ann anaoudegez snézhav a ró d'é-omp hé grouadurien: ével-sé ann dód-zé n'int két didamall;

21. O véza ma hó deüz anavézet Doué, ha n'hó deüz kéd hé énoré ével Doué, ha n'hó deüz kéd hé drugarékeet: hógén fazied hó deüz enn hó ménosiou, hag hó c'haloun diskiant a zó tévaléet.

22. Rág ó lavaroud int fúr, int deüet foll;

23. Hag hó deüz dizouget ann énor a zó dléct da eunn Doué divréinuz, war skeüden eunn dén breinuz, pé labouéed, pé loéned pevar-zroadek, pé aéred.

24. Dré-zé eo en deüz Doué hó

laosket é ioulou hô c'haloun , el louzdoni : enn hévélep doaré m'hô deûz hô-unan mézékéet hô c'horf hô-unan ;

25. Hî pére hô deûz lékéad ar gaou é léac'h gwirionez Doué , hag hô deûz azedlet ha servichet ar c'hrouadur kentoc'h égéd ar C'hrouer , péhini a zô benniget é péb amzer. Amen.

26. Dré-zé eo en deûz Doué hô laosket é ioulou mézuz. Râk hô gragez hô deûz kemmet ar boaz hervez ann natur , enn eur boaz all a-énep ann natur.

27. Hag ar gwazed ivé , ô véza lézet ann ôber gand ar c'hrég a zô hervez ann-natur , a loskaz enn hô ioulou ann eil évid égilé , hag ar gwâz a réaz louzdôni gand ar gwâz ; hag ével-sé é tigémerchont enn-hô hô-unan ar gôbr a oa dléet d'hô fazi.

28. Hag ô véza né két fellet d'ézhô anaout Doué , Doué en deûz hô laosket enn eunn ioul direiz ; enn hévélep doaré ma hô deûz gréat traou amzéré ;

29. Ma int hét leûn a bép drouk , a falloni , a c'hadélez , a bizoni , a zrougiez ; béd int érezuz , lazerien , tabuterien , touellerien , gwallerien , krôzerien ,

30. Labennerien , kaserien Doué , kunuc'annerien , balc'h , rok , klaskerien drouk , dizemt é-kéaver hô zûd ,

31. Hép furnez , hép reiz , hép karantez , hép feiz , hép trugarez.

32. Ha goudé béza anavézet gwirionez Doué , n'hô deûz két poellet pénaoz ar ré a ra ann traou-zé a zellez ar marô : ha nann hép-kén ar ré hô grâ , hôgen ivé piou-bennâg a c'hrata ar ré hô grâ.

II. PENNAD.

1. DRÉ-ZÉ n'oud két didamall , ô dén , piou-bennâg oud , mar barnez. Râk ô barna eunn all , en em damallez da-unan ; pa eo gwir pénaoz é réz ann hévélep traou a damallez.

2. Râg gouzoud a réomp pénaoz

Doué a varn hervez ar wirionez ar ré a ra ann traou-zé.

3. Té éta , ô dén , péhini a damall ar ré a ra ann traou-zé , hag hô grâ da-unan , ha menna a réz-té é helfez tec'houd diouc'h barn Doué ?

4. Ha disprizoud a réz-té madou hé vadélez , hé sioulded , hag hé htr-c'hortozidigez ? Ha na ouzoud-dé két pénaoz madélez Doué a zoug ac'hanod d'ar binijen ?

5. Koulskoud dré da galéder , hag ô véza ma pella da galoun dioud ar binijen , é tastumez évid eunn tenzor a vuanégez évid deiz ar vuanégez , hag ann disleiriadur eûz ar varn gwirion a Zoué ,

6. Péhini a zistaal da bép-unan hervez hé ôberiou ;

7. D'ar ré pére dré ar c'headalc'h er mâd-ôberiou , a glask ar c'hloar , ann énor hag ann divreinnadurez , é roi ar vuez peâr-badur ;

8. D'ar ré a gâr ann dael , ha na c'hrata két ar wirionez , hôgen en em rô d'ann direiz , é roi hé vuanégez hag hé vroez.

9. Ar c'hliac'har hag ann anken a waskô kémeñ hini a rai drouk , ar luzevien da genta , ar Jentiled goudé ;

10. Hôgen ar c'hloar , ann énor , hag ar péoc'h a zeûi da gémeñ hini a rai mâd , d'ar luzevien da genta , ha d'ar Jentiled goudé.

11. Râk Doué n'en deûz kemm é-béd évid dén.

12. Ha dré-zé piou-bennâg en dévézô péc'het héb al lézen , a vézô kollet héb al lézen : ha piou-bennâg en dévézô péc'het hag héb al lézen , a vézô barnet hervez al lézen.

13. Râk né két ar ré a zélaou al lézen a zô gwirion dirâk Doué ; hôgen ar ré a vir al lézen eo a vézô didamallet.

14. Pa zeû éta ar Jentiled , pére n'hô deûz két al lézen , da ôber hervez ar reiz ar péz a zô el lézen , ô véza n'hô deûz két al lézen , hi a zô al lézen évit-hô hô-unan ;

15. Hî a ziskouéz pénaoz ar péz a zô gourô'hémennet gand al lézen a zô skrivet enn hô c'haloun , évi

ma W testéni hô c'houstians, dré ann dishévéledigez euz ar vénosious a damall, pé a zifenn anézhô,

16. Enn deiz é péhini é barnô Doué dré Jézuz-Krist, hervèz ann Avel a brézégann, war gément a zô kuzet enn dôd.

17. Hôgen té péhini a zô galvet Iuzéô, en em arzaô war al lézen, hag en em veûl é Doué ;

18. Té péhini a anavez hé ioul, hag ô véza desket dré al lézen, a oar vnaout pétrâ eo ann talvoudusa ;

19. A gréd d'id béza réner ar ré-zall, goulou ar ré a zô enn dévalien ;

20. Doktor ar ré-ziwiziek, mestr ar vugalé vihan, pa éc'h euz el lézen ar reiz euz ar wiziégez hag euz ar wirionez :

21. Té éta péhini a zesk ar ré all, n'en em zeskez kéd da-unan ; té péhini a brézeg na dléur két laéra, é laérez :

22. Té péhini a lavar na dléur kéd ôber avoultriez, é réz avoultriez ; té péhini a argarz ann idoulou, é saotrez ann traou sakr :

23. Té péhini en em veûl el lézen, é tizénorez Doué ô terri al lézen.

24. Râg hanô Doué, enn abek d'é-hoc'h, a zô mézékéet étouez ar Broadou, ével ma eo skrivet.

25. Ann enwad a zô talvouduz évit-gwir, mar mirez al lézen ; hôgen mar torrez al lézen, pétrâ-bennag ma oud enwadet, é teûez ével eunn dén diénwadet.

26. Mar teû éta eunn dén diénwadet da virout gourc'hémennou al lézen, ha na vézô két sellet pétrâ-bennag ma eo diénwadet, ével pa vé enwadet ?

27. Hag ével-sé ann hini a zô dré natur diénwadet, hag a vîr al lézen, a varnô ac'hanod, té péhini éc'h euz hét lizéren al lézen hag a zô hét enwadet, ma éc'h euz torret al lézen.

28. Râg ar gwîr Iuzéô né kéd ann hini en em ziskouéz dirâg ar goulou ; hag ar gwîr enwad né kéd

ann hini en em ziskouéz dirâg ar goulou, war ar c'hik :

29. Hôgen ar gwîr Iuzéô eo ann hini a choum enn amc'houlou ; hag ar gwîr enwad eo hini ar galoun, a réeur dré ar spéred, ha nann hervez al lizéren : heu-nez a denn hé veûleûdi, nann digand ann dôd, hôgen digand Doué.

III. PENNAD.

1. PÉTRA eo éta talvoudégez eur Iuzéô, na pétra eo mäd ann enwad ?

2. Brâz int é péd doaré ; ha da genta ô véza ma eo hét fisiet ennohô komsiou Doué.

3. Râk ma éz euz eur ré anézhô ha n'hô deûz két krédet, hag hô digrédôni a gäs-da-gët feiz Doué? Né ra két.

4. Doué a zô gwirion, hôgen pép dén a zô gaouiad, hervez ma eo skrivet : Évit ma vézi kavet gwirion enn da c'heriou, ha tréac'h pa vézi barnet.

5. Mar teû hon disléalded da ziskouéza gwelloc'h léalded Doué, pétrâ a livirimp-ni? Ha disléal eo Doué (évit komza hervez ann dén), mar taol hé vuanégez war-n-omp?

6. N'eo két : anéz pénaoz Doué a varnô-hén ar hét ?

7. Hôgen dré va disléalded mar teû léalded Doué da greki évid hé c'hloar, pérâg é parneur c'hozac'hanoun ével pécher ?

8. Ha pérâk na raimp-ni kéd ann drouk, évit ma c'hoarvézô mäd diout-han? (é-c'hiz hiniennou, évid hon dua, hon tamall da lavarout) Barnédigez ann dôd-zé a vézô hervez ar gwîr.

9. Pétrâ éta a livirimp-ni? Ha gwelloc'h omp-ni égët-hô? E-nép doaré. Râk diskouézet hon euz ével gwîr, d'ar Iuzevien ha d'ar Jentiled, pénaoz é oand holl dindân bé-c'hed,

10. Ével ma eo skrivet : N'euz dén gwirion é-béd :

11. Neûz dén poellek ; n'euz dén hag a glaskfé Doué.

12. En em zihinchet int holl ; didalvez ind deûed holl ; n'euz két

enn hô zouez hag a rajé ar mad , n'eûs hini é-béd.

15. Eur béz digor eo hô garga-den; hô zéoudou hô deûz gréat toucl-lérézou; eur c'hontam aspik a zô war hô muzellou.

14. Hô génou a zô leûn a zrouk-péden hag a c'houervder.

15. Buan eo hô zreid évit skula ar gwad.

16. Mac'hérez ha reûz a zô enn hô henchou.

17. Na anavezont két hent ar pé-oc'h.

18. N'éma kéd doujans Doué dir-rag hô daou-lagad.

19. Hôgen nî a oar pénaoz holl c'heriou al lézen a véz lavaret d'ar ré a zô diédân al lézen; évit ma vézô serret pép génou, ha ma vézô ar béd holl diédân harn Doué;

20. Râk dén é-béd na vézô didamallet dirâ-z-han diouc'h ôbériou al lézen. Râk dré al lézen eo hon eûz anavezet ar péc'hed.

21. Ha bréma héb al lézen gwirionez Doué a zô bét diakleriet d'é-omp, ha testénet dré al lézen ha dré ar Brofféded.

22. Ar wirionez-zé eûz a Zoué en em gav dré ar feiz é Jézuz-Krist é pép-hini, ha war hép-hini eûz ar ré a gréd ena-han; râk n'eûz kemm é-béd:

23. O véza ma hô deûz péc'het holl, ha ma hô deûz ézomp eûz a c'hloar Doué,

24. Pa ind didamallet évit-nétra dré hé c'hras, dré ann daspréna-durez hô deûz é Jézuz-Krist,

25. En deûz kenpiget Doué évit gôbr, dré ar feiz enn hé wad, évid diskouéza hé wirionez, ô tistéurel ar béc'hédou treménet, goudé sioulded Doué;

26. Évid diskouéza hé wirionez enn amzer-man; évit ma vézô gwirion, ha ma didamallô ann hiai en deûz feiz é Jézuz-Krist.

27. Péléac'h éma éta ann abek eûz hô fougé? Kased eo kuit. Dré bé lézen? Dré lézen ann ôbériou? Nann, hôgen dré lézen ar feiz.

28. Râk menna a réomp pénaoz

ann dén a zô didamallet dré ar feiz héb ôbériou al lézen.

29. Doué hag héh n'ef-hén né-méd Doué ar luzevien: Ha n'ef-hén kéd ivé Doué ar Jentiled? Ia, évit-gwir, Doué ar Jentiled eo ivé.

30. Râk n'eûz néméd eunn Doué hép-kén, péhini a zidamall, ar ré enwadet enn abek d'ar feiz, hag ar ré zienwadet dré ar feiz.

31. Terri a réomp éta al lézen dré ar feiz? Na réomp két; hô-gen hé starda a réomp.

IV. PENNAD.

1. PÉTRA a livirimp-ni éta en défé kavet Abraham. hon tad hervez ar c'hik?

2. Râk mar d-eo didamallet Abraham diouc'h hé ôbériou, é hell en em vélli, hôgen na hell kéd dirâk Doué.

3. Koulskoudé pétra a lavar ar Skritur? Abraham a grédazé Doué; hag hé feiz a oé nivéret d'ézhan ével gwirionez;

4. Hôgen d'ann hini en deûz gréad eunn dra, na véz két nivéret ar gôbr ével eur c'hras, hôgen ével eunn dlé.

5. Hôgen d'an hini n'en deûz gréat trâ é-béd, hag en deûz krédet enn hini a zidamall ar péc'her, é véz nivéret hé feiz ével gwirionez, hervez ménoz grâs Doué.

6. Evl-sé eo é lavar David pénaoz eo euz eunn dén da biou Doué a niver ar wirionez héb ann ôbériou.

7. Euruz ar ré da beré eo distaoket ar wallou, hag eûz a béré eo gôloet ar béc'hédou.

8. Euruz ann dén da héhini n'en deûz kéd Doué nivéret a béc'hed.

9. Ann enwadet-zé hag héh n'ef-hén rôet néméd d'ar ré enwadet, ha n'ef-hén két rôed ivé d'ar ré zienwadet? Râk lavaroud a réomp pénaoz feiz Abraham a zô bét nivéret d'ézhan ével gwirionez.

10. Peûr éta eo bét nivéret d'ézhan? Pa eo bét, enwadet, pé pa oa c'hoaz zienwadet? Né két goudé

ma eo bét enwadet, hōgen pa oa c'hoaz dienwadet.

11. Hag hēn a zigéméraz arouéz ann enwad, ével siel ar wirionez en doa bét dré ar feiz, pa édo c'hoaz dienwadet; évit béza ann tād eūz ar ré holl a gréd, hag hi n'int kéd enwadet, évit ma vézō nivéret hō feiz ével gwirionez :

12. Évit béza ivé ann tād eūz ar ré enwadet, pére hō deūz, nann hép-kén digéméret ann enwad, hōgen ivé a heūf roudou feiz Abraham hon tād, pa édo c'hoaz dienwadet.

13. Ével-sé né két dré al lézen eo bét rôed ar gér da Abraham ha d'hé wenn en divijé da zigwéz ar béd holl, hōgen dré wirionez ar feiz.

14. Rāk mar d-eo ar ré hō deūz bét al lézen a zō ann héred, ar feiz a zō didalvez, ha gér Doué a zō torret.

15. Rāk al lézen a zigas ar vuanépez. Hag el léac'h n'eūz kéd a lézen, n'eūz kéd a derridigez al lézen.

16. Dré-zé eo dré ar feiz omp *hored*, évit ma vézō stard dré ar c'hrās ar gér a zō bét rôed da Abraham ha d'hé holl wenn nann hép-kén évid ar ré hō deūz digéméret al lézen, hōgen ivé ar ré a heūf feiz Abraham, péhini eo tād d'é-omb holl,

17. (Hervez ma eo skrivet : Da lékad em eūz da dād da galz a vrōadou) dirak Doué, é péhini en deūz krédet ével ann hini a énaou a nevez ar ré-varó, hag a c'halv ar péz n'eo két, ével ar péz a zō.

18. Hé-mam, a-énep *péb* espérans, en deūz krédet enn espérans; krédet en deūz é teūjé da dād da galz a vrōadou, hervez ma oa bét lavared d'ézhan : Ével-sé é vézō da wenn.

19. Hé feiz ma gollaz kéd eūz hé ners, ha na vennaz két pénaoz hé gorf a oa peūz-varó, ó véza ma en doa war-drō kant vloaz, ha ma oa peūz-varó ivé kōv Sara.

20. Fisiout a réaz héb-arvar é-

béd é gér Doué, hag en em nerza a réaz er feiz, enn eur rei gloar da Zoué,

21. O kridi stard pénaoz é hell óber eunn dra, pa en deūz rôed hé c'hér d'hé óber.

22. Dré-zé eo eo bét nivéret d'ézhan *hō feiz* ével gwirionez.

23. Hōgen né kéd évit-han hép-kén eo skrivet, pénaoz eo bét nivéret d'ézhan ével gwirionez :

24. Hōgen évid-omp-ni ivé da béré é vézō nivéret, mar krédomp enn hini en deūz savet Jézuz-Krist hon Aotrou eūz a douez ar ré-varó;

25. Péhini a zō bét lékéat d'ar maró évid hor péc'hédou, hag a zō bét dazorc'het évid hon didamal-lidigez.

V. PENNAD.

1. O véza ével-sé didamallet dré ar feiz, hor bézet ar péoc'h gand Doué dré Jézuz-Krist hon Aotrou,

2. Dré béhini hon eūz ivé digéméret dré ar feiz er c'hrās-zé é péhini é choumomp stard, ha dré béhini en em veūlomp enn espérans eūz a c'hloar mipien Doué.

3. Ha nann hép-kén *enn espérans-zé*, hōgen ivé en em veūlomp enn ankeniou : ó c'houzout pénaoz ann anken a ra ar sioulded.

4. Ar sioulded a ra ann arnod ; hag ann arnod ann espérans.

5. Hōgen ann espérans-zé né két-touelluz : dré ma eo skufet karantez Doué enn hor c'halounou gand ar Spéred-Santel a zō bét rôed d'é-omp.

6. Rāk pérāk, pa édomp c'hoaz gwān, eo maró ar C'hrist évid ar bec'herien hervez ann amzer ?

7. Hag évit-gwir a véac'h unan-bennág a felfé d'ézhan mervel évid eunn dén gwirion : martézé kouls-koudé unan-bennág a gréffé mervel évid eunn dén eun.

8. Hōgen ar péz a ziskouéz ar muia karantez Doué enn hor c'hén-ver, eo pénaoz, enn amzer ma édomp c'hoaz péc'herien,

9. Ar C'hrist a zō maró évid-omp ; ével-sé pa'z omp bréma dida-

mallet dré hé wad, kent-sé é vézimp dieùbet dré-z-han eùz a vuanégez Doué.

10. Râk mar d-omp en em unanet gant Doué dré varò hé vâb, ha ni c'hoaz hé énéhourien, kent-sé é vézimb salvet dré hé vuez-hén, bréma pa'z omp didamallet.

11. Ha nann hép-kén omp en em unanet, hôgen ivé en em veùlomp é Doué dré hon Aotrou Jézuz-Krist, digant péhini eo deùed d'é-omp ann unvaniez-zé.

12. Dré-zé ével mar d-eo deùed ar péc'hed er béd dré eunn dén hép-kén, hag ar marò dré ar péc'hed, ével-sé ar marò a zó tréménét enn holl dud dré ann hini é péhini hô deùz péc'het holl.

13. Râk bétég al lézen eo bét ar péc'hed er béd : hogen pa né oa két c'hoaz al lézen, né oa két nivéret ar péc'hed.

14. Koulskoudé ar marò en deùz rénet adaleg Adam bété Moizez, é-kénver zó-kén ar ré ha n'hô doa két péc'het dré derridigez lézen Doué, ével ma réaz Adam, péhini eo ar skeùden eùz ann hini da zont.

15. Hôgen né d-eo két ar c'hrâs ével ar péc'hed; râk évit péc'hed unan hép-kén mar d-eo marò kalz a d'ùd, kent-sé trugarez ha grâs Doué a zó en em skiñet gant founder war veùr a hini dré c'hrâs eunn dén hép-kén péhini eo Jézuz-Krist.

16. Ha né d-eo két ar c'hrâs-zé ével ar péc'hed; râk tamallet omb bét dré ar varn évid eur péc'hed hép-kén; ha didamallet omp dré ar c'hrâs goudé meùr a béc'hed.

17. Râk ma en deùz rénet ar marò dré eunn dén hép-kén, enn abek da béc'hed eunn dén hép-kén, kent-sé ar ré da béré eo rôet eur founder, a c'hrâs, a drugarez hag a wirionez, a réno er vuez dré eunn dén hép-kén péhini eo Jézuz-Krist.

18. Ével éta ma eo dré béc'hed unan hép-kén eo kouézet ann d'ùd holl er varnédigez, ével-sé ivé eo dré wirionez unan hép-kén eo bét rôed d'ann holl dud didamallidigez ar vuez.

19. Râk ével meùr a hini a zó deùed da béc'herien dré zizentidigez eunn dén hép-kén; ével-sé ivé meùr a hini a zeùi da zud-gwirion dré zentidigez unan hép-kén.

20. Al lézen a zó deùet évid digas eul l'òd brâz a béc'hédou : Hôgen el léac'h ma'z eùz eul l'òd brâs a béc'héjou, éz eùz eul l'òd brasoc'h a c'hrâsou.

21. Évit ével ma en deùz rénet ar péc'hed ó rei ar marò, é réno ivé ar c'hrâs dré ar wirionez ó rei ar vuez peùr-baduz dré Jézuz-Krist hon Aotrou.

VI. PENNAD.

1. PÉTRA éta a livirimp-ni ? Ha chom a raimp-ni er péc'hed évit ma ðunnò ar c'hrâs ?

2. Doué ra virò. Râk mar d-omp marò er péc'hed, pénaoz é vévimp-ni c'hoaz enn-han ?

3. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz kémenñ hini ac'hanomp a zó bét badézet é Jézuz-Krist, a zó bét badézet enn hé varò ?

4. Liénet omb bét gant-han dré ar vadisiant er marò, évit, ével ma eo savet Jézuz-Krist oùz a douz ar ré-varò dré c'hloar hé Dâd, ma valéimp ivé ni enn eur vuez nevez.

5. Râk mar bézomp emboudet dioud hévéledigez hé varò, é vézimb ivé emboudet dioud hévéledigez hé zazorc'hidigez :

6. O c'houzout pénaoz hon dén kôz a zó bét staget oud ar grouz gant-han, évit ma vézò dispennet korf ar péc'hed, ha na vézimp mui dindân gwazoniez ar péc'hed.

7. Râk néb a zó marò, a zó dieùbet eùz ar péc'hed.

8. Ha mar d-omp marò gant ar C'hrist, é krédomp pénaoz é vévimb ivé gant ar C'hrist;

9. Dré ma ouzomp pénaoz ar C'hrist ó véza saved a douz ar ré-varò na varvò mui, ha pénaoz ar marò n'en dévézò mui a véli varn-ézhân.

10. Râg ével ma eo marò, eo marò eur wéach évid ar péc'hed : hag ével ma eo béo, eo béo évid Doué.

11. Ével-sé c'houi ivé en em zellit ével pa vec'h marô d'ar pec'hed, ha ma vec'h béo évid Doué é Jezuz-Krist hon Aotrou.

12. Na rénet kéd éta ar pec'hed enn hô korf marvel, évit ma sentot oud hé wall-ioulou.

13. Ha na éoit kéd hoc'h izili d'ar pec'hed évid armou d'ann drouk : hōgen en em rôid da Zoué ével tûd dehet eûz a varô da véô, ha rôid d'ézhan hoc'h izili évid armou d'ar wirionez.

14. Râg ar pec'hed na drec'hô kéd ac'hanoc'h, ô véza n'oc'h két dindân al lézen, hōgen dindân ar c'hrâs.

15. Pétrâ 'ta ? Ha pec'hi a raimpni ô véza n'émomp mui diadân al lézen, hōgen dindân ar c'hrâs ? Doué ra virô.

16. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz da biou-bennâg oc'h en em rôed da sklaved évit senti out-han, é choumit sklaved d'ann hini out péhini é sentit, pé d'ar pec'hed évit kaout ar marô, pé d'ar zentidigez, évit kaout ar wirionez ?

17. Hōgen Doué ra vézô meûlet ô véza pénaoz goudé béza bêt sklaved d'ar pec'hed, hoc'h éûz koulskoudé sentet a wêled hô kaloun oud ar gélenadurez-zé war skouér péhini oc'h bêt kentéliet.

18. Ével-sé, goudé béza bêt dieûbet eûz ar pec'hed, oc'h deûet sklaved d'ar wirionez.

19. É doaré ann dûd é komzann ouz-oc'h, eun abek da wander hô kik : ével ma hoc'h eûz lékéat hoc'h izili da zervicha d'al louzdoni ha d'ar gaou évid ôber ann drouk, likit bréma hoc'h iailli da zervicha d'ar wirionez évid hô santélédigez.

20. Râk pa édoc'h sklaved d'ar pec'hed, édoc'h dieûb é-kénver ar wirionez.

21. Pé frouez hoc'h eûs-hu tennet neûzé eûz ann traou-zé, eûz a béré é tefid da rusia bréma ? Râk hô divez eo ar marô.

22. Hōgen bréma ô véza dieûbet eûz ar pec'hed, hag ô véza deûet sklaved da Zoué, éma hô frouez er

santélédigez, hag hô tivez ar vuez peûr-baduz.

23. Râg ar marô a zô gōbr ar pec'hed. Hōgen ar vuez peûr-baduz eo grâs Doué é Jezuz-Krist hon Aotrou.

VII. PENNAD.

1. HA na ouzoc'h-hu két, va breûdeûr (râk komza a rann oud ar ré a anavez allézen), pénaoz al lézen na aotrouni ann dén néméd é-pâd ann amzer ma vév-hi ?

2. Râg eur c'hrég péhini a zô dinjân béli eur gwâz, a zô éréet oud hé gwâz dré al lézen é-pâd ma eo béô-hén : hōgen mar d-eo marô hé gwâz, hi a zô diéréet eûz a lézen hé gwâz.

3. Ével-sé, mar d-eo béô hé gwâz, ha ma'z a gand eur gwâz all, é vézô galvet avoultrez : hōgen mar d-eo marô hé gwâz, hi a zô diéréet eûz a lézen hé gwâz, ha né kéd avoultrez ma'z a gand eur gwâz all.

4. Dré-zé, va breûdeûr, c'houi a zô ivé marô d'al lézen dré gorf ar C'hist, évit béza da eunn alk, péhini a zô dazorc'het eûz a douez ar ré-varô, évit ma tougimp frouez da Zoué.

5. Râk pa édomp er c'hik, ar gwall-ioulou, pére a zeûé eûz al lézen, a luské hon izili, hag hé lékéa da zougen frouez ar marô.

6. Hōgen bréma omp dieûbet eûz a lézen ar marô, é péhini édomp dalc'het, enn hévélep doaré ma ser-vichomp Doué é névested ar spéred, ha nann é hénawded al lizéren.

7. Pétrâ éta a livirimp ? Ha pec'hed eo al lézen ? Doué ra virô ; hōgen n'am eûz anavézet ar pec'hed néméd dré al lézen ; râk n'em bijé két anavézet ann droug-ioul, ma n'en désé két lavaret al lézen : N'az pézô kéd a wall-ioulou.

8. Hōgen ar pec'hed dré ann-abek eûz ar gourc'hémenn, en deûz lékéad da zével jenn-oun a bép seurt gwall-ioul. Râk héb al lézen ar pec'hed a oa marô.

9. Hōgen mé a vév gwéach all

heb al lézen ; hōgen pa eo deñet ar gourc'hémenn, ar pec'hed a zō asbêvet ;

10. Ha mé a zō marô : hag en em gaved eo pénaoz ar gourc'hémenn péhini a dlié rei ar vuez, en deñz rôed ar marô.

11. Râg ar pec'hed, dré ann abek d'ar gourc'hémenn, en deñz va zouellet, ha va lazet dré ar gourc'hémenn hé-unan.

12. Ével-sé évit-gwir al lézen a zō santel, hag ar gourc'hémenn a zō santel, gwirion ha mād.

13. Ar péz a zō mād, hag héen en deñz éta rôed ar marô d'in ? N'en deñz két ; hōgen ar pec'hed, évid diskouéza eo ar pec'hed, en deñz rôed ar marô d'in dré eunn dra hag a oa mād : enn hévélep doaré ma eo deñet ar pec'hed dré ar gourc'hémenn brasoc'h kirieg a bec'hed.

14. Râg gouzoud a réomp pénaoz al lézen a zō spéréduz : hōgen mé a zō kiguz, ô véza bét gwerzet dindân ar pec'hed.

15. Râk na ouzonn pétrâ a rann. Na rann kéd ar mād a fell d'in ; hōgen ôber a rann ann droug a gasaann.

16. Hōgen mar grann ar péz na fell kéd d'in, é roann va grad d'al lézen, hag *eo'h anavezann* pénaoz eo mād.

17. Ével-sé bréma n'eo mui mé a ra ann dra-zé, hōgen ar pec'hed péhini a choum enn-oun.

18. Râg gouzoud a rann pénaoz n'eñz nétrâ a vād enn-oun, da lavaroud eo em c'hik. Râk kavoud rann ann ioul da ôber ar mād, hōgen na gavann kéd ar galloud d'hé ôber.

19. Râk né rann kéd ar mād a fell d'in da ôber, hōgen ôber a rann ann drouk na fell kéd d'in da ôber.

20. Mar grann ar péz na fell kéd d'in ; n'eo mui mé her grâ, hōgen ar pec'hed eo péhini a choum enn-oun.

21. Pa fell éta d'in ôber ar mād, é kavann eul lézen *hag a eneb out*

Adment-sé, ô véza ma choum ann droug enn-oun.

22. Râg en em blijoud a rann é lézen Doué hervez ann dén a-ziabars :

23. Hōgen kavoud a rann em izili eul lézen all, hag a stourm a-énep lézen va spéred, hag am laka da skláv da lézen ar pec'hed, péhini a zō em izili.

24. Dén reñzeñdik ma's oum ! Pïou a zieñbô ac'hanoum eñz ar c'horf a varô-man ?

25. Grâs Doué é vézô dré Jézuz-Krist hon Aotrou. Ével-sé va-unan émounn dindân béli lézen Doué, hervez ar spéred, ha dindân béli lézen ar pec'hed, hervez ar c'hik.

VIII. PENNAD.

1. N'EUZ kéd éta bréma a var-nédigez évid ar ré a zō é Jézuz-Krist, ha pére na gerzont kéd hervez ar c'hik ;

2. Râk lézen ar spéred a vuez péhini a zō é Jézuz-Krist é deñz va dieñbet eñz a lézen ar pec'hed hag ar marô.

3. Râg ar péz na hellé kéd da ôber al lézen, ô véza ma'z oa gwannet gand ar c'hik, Doué *en deñz hé o'hréat*, ô kâs hé Vâb hé-unan gand eur c'hik hénnel out kig ar pec'hed ; hag enu abek d'ar pec'hed en deñz baxnet ar pec'hed er c'hik ;

4. Évit ma vézô sévénet didamalidigez al lézen enn-omp, ni pére a valé nann hervez ar c'hik, hōgen hervez ar spéred.

5. Râg ar ré a zō hervez ar c'hik, a gâv mād traou ar c'hik ; hag ar ré a zō hervez ar spéred, a gâv mād traou ar spéred.

6. Râk skiant ar c'hik eo ar marô ; hōgen skiant ar spéred eo ar vuez hag ar péoc'h.

7. Râk skiant ar c'hik a zō énébour da Zoué : na zéñt kéd out lézen Doué, ha na hell kéd hé ôber.

8. Ar ré éta a vev hervez ar c'hik, na hellont két plijoud da Zoué.

9. Hōgen c'houi na vévit két hervez ar c'hik, hōgen hervez ar spé-

réd; mar d'éma koulskoudé Spéred Doué enn-hoc'h. Mar d'eo unan-bennâg hép Spéred ar C'hrist gant-hañ, hen-nez n'eo kéd d'ézhan.

10. Hôgen mar d'éma ar C'hrist enn-hoc'h, pétrâ-bennâg ma co marô ar c'horf enn abek d'ar péched, ar Spéred a zô béo enn abek d'ar wirionez.

11. Mar d'éma ô choum enn-hoc'h Spéred ann hini en deûz savet Jézuz eûz a douez ar ré-varô, ann hini en deûz savet Jézuz-Krist eûz a douez ar ré-varô, a roi ivé ar vuez d'hô korfou marvel dré hé Spéred péhini a choum enn-hoc'h.

12. Ével-sé, va breûdeûr, n'omp két dléourien d'ar c'hik, évit béva hervez ar c'hik.

13. Râk mar bévit hervez ar c'hik, é varvot; hôgen ma likiïd da vervel dré ar Spéred ôberiou ar c'hik, é vévot.

14. Râk kément ré a zô alict gand Spéred Doué, ar ré-zé a zô mipien Doué.

15. Râk n'hoc'h eûz kéd digéméret ar Spéred a sklavérez évit béza c'hoaz é spount; hôgen digéméret hoc'h eûz ar Spéred a vabérez, dré béhini é kriomp: (Abba), va Zâd.

16. Ar Spéred-zé eo a rô testéni d'hor spéred-ni, pénaoz omp mipien da Zoué.

17. Mar d'omp mipien, omb ivé héred, héred Doué, ha ken-héred ar C'hrist: ha mar gouzanvomp gant-hañ, é vézimp ivé meûlet gant-hañ.

18. Râk menna a rann pénsouz gloasiou ann amzer-mañ n'int két évatal oud ar c'bloar da zont, a vézô diskleriet enn-omp.

19. Râk ar grouadurien a c'héd gand eur c'hoant brâz diskleriadur mipien Doué.

20. Rag ar c'hrouadur a zô dalc'het er fougé a-éneb hé ioul; hôgen enn abek d'ann hini en deûz hé zalc'het enn espérans;

21. Er géd da véza dieûbet eûz ann dalc'hidigez d'ar saotr, évit

kaoud hé lôd é frankiz gloar mipien Doué.

22. Râg gouzoud a réomp pénaoz bété vréma ann holl grouadurien a hirvoud, hag a zô ével pa wilioudfest.

23. Ha nann hép-kén hi; hôgen c'hoaz ni pére a biaouomp ar c'henta frouez eûz ar Spéred, éc'h hirvoudomp enn-omp, ô c'héda mabérez mipien Doué, ha dasprénadurez hor c'horf.

24. Râk dré ann espérans eo omp salvet. Hôgen ann espérans a wéleur, n'eo mui eunn espérans: Râk piou a esper ar péz a wél?

25. Hôgen ma espéromp ar péz na wéloomp két, hé c'héda a réomp gant siouled.

26. Ével-sé ivé ar Spéred a skoazell hor fillidigez: râk na ouzomp két pétrâ a dléomp da c'houlenni, évit pidi ével ma eo dléet; hôgen ar Spéred hé-unan hé c'houlenna évid-omp gand keinvanou dilavaruz.

27. Hag ann hini a hell c'houllia gwéled ar c'halounou, a oar pétrâ a c'hoanta ar Spéred; râk na c'houlenn nétrâ évid ar zent néméd hervez Doué.

28. Hôgen gouzoud a réomp pénaoz pép-trâ a drô é mäd évid ar ré a gâr Doué, évid ar ré a zô galvet hervez hé ratoz évit béza sent.

29. Râg ar ré en deûz anavézet dré hé râg-gwiziégez, en deûz ivé hô kend-dileûret da véza hénel out skeûden hé Vâb, évit ma vijé ar c'henta mab é-touez kals a vreûdeûr.

30. Hag ar ré en deûz kend-dileûret, en deûz hô galvet; hag ar ré en deûz galvet, en deûz hô didamallet; hag ar ré en deûz didamallet, en deûz hô meûlet.

31. Goudé-zé pétrâ a livirimp-ni? Mar d'éma Doué évid-omp, piou a vézô a-énep d'é-omp?

32. Ma n'em deûz két bét azaouez évid hé Vâb hé-unan, hôgen ma en deûz hé rôed évid-omp holl; pénaoz, goudé béza hé rôet, na roi-hén két pép-trâ d'é-omp?

33. Piou a damallô ar ré zilennet gand Doué ? Doué hé-unan eo a zidamall anézho.

34. Piou hô barnô ? Jézuz-Krist a zô marô, hag ouc'h-penn eo da-zorc'het ; hag *azézet* enn tu déou da Zoué, é péléac'h é péd évidomp.

35. Piou éta a bellai ac'hanomp euz a garantez Jézuz-Krist ? Hag ar c'hlaç'har é vézô ? Pé ann anken, pé ann naoun, pé ann noazder, pe ar riskl, pé ann heskinou, pé ar c'hlézé ?

36. (Ével ma eo skrivet : Kased omp d'ar marô bemdez enn abek d'id : hor selloua da réeur é-c'hiz déved mât da véza lazet.)

37. Hôgen trec'hi a réomp ann traou-zé holl dré ann hini en deuz karet ac'hanomp.

38. Râg gouzoud a rann évit-gwir pénaoz nag ar marô, nag ar vuez, nag ann Éled, nag ar brinsé-lézzou, nag ar galloudou, nag ann traou a vréma, nag ann traou da zont, nag ann ners,

39. Nag ann uc'helder, nag ann dounder, na krouadur all é-béd na hellô pellaad ac'hanomp euz a garantez Doué, a zô é Jézuz-Krist hon Aotrou.

IX. PENNAD.

1. AR wirionez a lavarann é Jézuz-Krist ; na lavarann kéd a c'hevier ; va c'houstians a rô ann desténi-zé d'in dré ar Spéred-Santel ;

2. Pénaoz em euz eunn dristidigez vrâz, ha ma'z eo gwasket bépréd va c'haloun gand ar c'hloaz :

3. Râg c'hoantéet em bijé béza anaouéet, *ha rannet* diouc'h Jézuz-Krist évit va breudeur, pére a zô kérent d'in hervez ar c'hik,

4. Pére a zô ann Israélited, da béré eo mabérez mipien Doué, hé c'hloar, hé gévrédigez, hé lézen, hé wazoniez, hag hé wéstlou :

5. A béré é oa ann tadou, hag euz a béré eo dedet hervez ar c'hik Jézuz-Krist, péhini a zô Doué dreist pép-trâ ha benniget enu *holl* amzeriou. Amen.

6. Né két koulskoudé é vé torret gér Doué. Râg ar ré holl a zô euz a Israel n'int két Israélited :

7. Nag ar ré holl a zô euz a wenn Abraham, n'int kéd hé v-pien : hôgen, é Izaak, *omé Doué*, é vézô galvet da wenn.

8. Da lavaroud eo pénaoz ar ré a zô mipien hervez ar c'hik n'int két évit-sé mipien Doué ; hôgen pénaoz ar ré a zô mipien ar gwéall, a zô krédet béza euz ar wenn.

9. Râk chétu geriou ar gwéall : A-benn ann amzer-zé é tedinn, ha Sara é dévézô eur mât.

10. Ha né kéd enn-hi hép-kén é wéleur ann dra-zé ; hôgen ivé é Rébekka, péhini é doé enn eur gwilioud hép-kén *daou vob* euz a Izaak hon täd.

11. Râg a-raok ma oent ganet, ha ma hô doé gréat mât pé zrouk, évit ma choumfé ratoz Doué hervez hé zilenn,

12. Nann enn abek d'hô ôberiou, hôgen eun abek da c'halv Doué, é oé lavared d'ézhi :

13. Ann hénéa a blégô dindân ar iaouanka, ével ma eo skrivet : Karet em euz Jakob, ha kaséet em euz Ézau.

14. Pétrâ éta a livirimp-ni ? Ha gaou a zô é Doué ? Doué ra virô.

15. Râk lavaroud a ra da Voitez : Trugarez em bézô oud ann hini a fellô d'in da drugaréza ; truez em bézô oud ann hini a fellô d'in da druéza.

16. Dré-zé kément-sé na zeù nag euz ann hini a c'hoanta, nag euz ann hini a réd, hôgen euz ann drugarez a Zoué.

17. Râk lavaroud a ra da Faraon er Skritur : Évit-sé eo em euz da gentraouet, évit ma tiskouézinn enn-od va galloud ; ha ma vézô brudet va hanô dré ann douar holl.

18. Dré-zé éta en deuz trugarez oud néh a gâr, hag é kaled néh a gâr.

19. Martézé é liviri d'in : Pé-râg éta en em glemm Doué ? Râk piou a éneb-oud hé ioul ?

20. Hôgen, ô dén, piou oud-dé

évid d'abla oud Doué ? Hag eur pôder pri a lavar d'ann hini en deûz hé c'héat : Pérag éc'h etn-té va gréat ével-sé ?

21. Ha na hell kéd ar pôder ôber eûz a eunn hévélep tolzen brt, eul léstr évid ann énor, hag eunn all évid ar véz ?

22. Mar fell da Zoué, évid diskouéza hé vuanégez, hag évit rei da anaoud hé c'halloud, gouzanvi gand eur sioulded bráz al listri a vuanégez aozet évid ar gollidigez,

23. Évid diskouéza pinvidigez hé c'hloar war al listri a drugarez en deûz aozet évid hé c'hloar.

24. Hor galvet en deûz nann hép-ken eûz a douez ar Iuzevien, hōgen ivé eûz a douez ar Jentiled,

25. Ével ma lavar hé-unan enn Ouzé : Gervel a rinn va fobl, ar ré né oa két va fobl ; va c'harantez, ann hini né oa két va c'harantez ; ha dellézek a drugarez, ar ré da béré n'em boa két gréad a drugarez.

26. Hag é c'hoarvézô pénaoz enn hévélep léac'h ma eo hét lavaret d'ézhō gwéehall : N'oc'h két va fobl ; énō é vézint galvet mipien ann Doué béd.

27. Hōgen diwar-benn Israel, Izaiaz a c'harm : Ha pa vé ann niver eûz a vipien Israël kévatal da hini tréaz ar môr, na vézô né-méd eunn dilerc'h biban a zalvet.

28. Rák Doué a zismantro hag a verrai hé fobl gant gwirionez. Ann Aotrou a rai eur c'hrennadur bráz war ann douar.

29. Hag ével ma lavaraz Izaiaz a-raok : Ma n'en défé Aotrou ann arméou miéret gwenn d'é-omp, é vijemp deûed hével out Sodoma ha Gomorra.

30. Pétrá éta a livirimp-ni ? Pénaoz ar Jentiled péré na glaské két ar wirionez, hō deûz digéméret ar wirionez, hōgen ar wirionez a zeû eûz ar feiz.

31. Ha pénaoz enn-énep ann Israélited péré a glaské lézen ar wirionez, n'hō deûz két tizet lézen a wirionez.

32. Pétrák ? O véza n'hō deûz kéd hé c'hlasket dré ar feiz, hōgen dré ôberiou al lézen : rak stoket hō deûz oud ar méan-fazi,

33. Ével ma eo skrivet : Chétu é lakaann é Sion eur méan-fazi, eur gatrek a harz : ha néb a grédō enn-han na vézô két mézékéet.

X. PENNAD.

1. ÉVIT-GWIR, va breûdeûr, ioul va c'haloun, ha va fédennou da Zoué, a zō holl évit silvidigez Israel.

2. Rák rei a rann ann testéni d'ézhō pénaoz hō deûz oaz évid Doué, hōgon ann oaz-zé né kéd hervez ar wiziégez.

3. Rág ô véza na anavézont két gwirionez Doué, ha ma klaskont hō gwirionez hō-unan, na blégont kéd da wirionez Doué.

4. Rág ar C'hrist eo ann divez eûz al lézen, évid didamallout néb a gréd enn-han.

5. Hōgen Moizez en deûz skrivet pénaoz ann dén a heûliô ar wirionez a zeû eûz al lézen, a vévô enn-hi.

6. Hōgen diwar-benn' ar wirionez a zeû eûz ar feiz, chétu pétrá a lavar : Na lavar két eunn da galoun : Piou a biôd enn Énv ? Da lavaroud eo, évit lakaad ar C'hrist da ziskenni ac'hanô :

7. Pé piou a ziskeanô é gwéled ann douar ? Da lavaroud eo, évit gervel ar C'hrist eûz a douez ar ré-varô.

8. Hōgen pétrá a lavar ar Skritur ? Ar gér a zo tōst d'id, enn da c'hénou, hag enn da galoun, da lavaroud eo, gér ar feiz a brézégomp.

9. Ma ansavez a c'hénou pénaoz Jéruz eo ann Aotrou, ha mar krédez a galoun pénaoz Doué en deûz hé zavet a douez ac ré-varô, é vézi salvet.

10. Rák réd eo kridi a galoun évit béza didamallet, hag ansavout a c'hénou évit béza salvet.

11. Dré-zé ar Skritur a lavar : Piou-bennág a grédō enn-han na vézô két mézékéet.

12. Râk n'eûz kemm é-béd étré ar Iuzevien hag ar Jentiled ; ha n'hô deûz holl neméd eunn Aotrou, péhini a rô hé vadou d'ar ré holl a c'halv anézhan.

13. Râk piou-bennâg a c'halvô hanô ann Aotrou, a vézô salvet.

14. Pénaoz éta é c'halvint-hi ann lini é péhini na grédont két ? Pé pénaoz é krédint-hi enn hini eûz a béhini n'hô deûz két kleved hanô ? Pé pénaoz é klevist hanô anézhan, ma na véz két prézéget d'ézhô ?

15. Hôgen pénaoz é vézô prézéget d'ézhô ma na vézeur két kasot ? Ével ma eo skrivet : Péger kaer eo treid ar ré a brézeg ar péoc'h, ar ré a brézeg ar gwir vadou.

16. Hôgen na zentont két holl oud'ann Aviel. Râg Izaiaz a lavar : Aotrou, piou en deûz krédet d'hor prézégen ?

17. Ével-sé ar feiz a zoû eûz ar c'hleved, hag ar c'hleved eûz a c'hér ar C'hris.

18. Hôgen émé-vé, ha n'hô deûs-hi kéd hé glevet ? Hag évit-gwir hô mouéz a zô hét klevet dré ann douar holl, hag hô geriou a zô éat bété penn ar béd.

19. Hôgen émé-vé, ha n'en deûs-hén kéd Israel hé anavézet ? Meizez eo en deûz lavared da genta : Mé hô lakaî da véza hérézuz eûz a eur bobl ha né kéd hô pobl ; hô lakaad a rinn da vuanékaad oud eur bobl diskiant.

20. Hôgen Izaiaz a lavar gand herder : Kavet ounn bét gand ar ré ha na glaské kéd ac'hanoun : hag en em ziskouézet ounn bét d'ar ré ha na c'houlenné kéd ac'hanoun.

21. Hag é lavar a-éneb Israel : A-héd ann deiz em eûz astennet va daouarn d'ar bobl diskredik hag araouz-zé.

XI. PENNAD.

1. MÉ a lavar éta : Ha Doué en deûs-hén distaotet hé bobl ? N'en deûz két. Râk mé a zô va-unan Israélit, eûz a wenn Abraham, hag eûz a vredriez Benjamin.

2. Doué n'en deûz két distaotet hé bobl, péhini en deûz anavézet dré hé râg-wiziégez. Ha na ouzoc'h-hu két pétrâ a lavar ar Skritur di-war-benn Éliaz ? É pé zoaré é komz oud Doué a-énep Israel :

3. Aotrou, lazéd hô deûz-da Bro-fédéd, diskared hô deûz da Aotriou ; choumed ounn va-unan, hag é klaskont va buéz.

4. Hôgen pétrâ a respount Doué d'ézhan ? Mired em eûz évid-oua seiz mil dén, pére n'hô deûz két pléget hô gl'n dirâk Baal.

5. Ével-sé éta eunn niver bihan a zô hét salvet enn amzer-zé-hervez dilenn ar c'hrâs.

6. Hôgen mar d-eo dré ar c'hrâs, né kéd éta dré ann ôberiou : anés ar c'hrâs na vijé mui ar c'hrâs.

7. Pétrâ éta a livirimp ? Pénaoz Israel n'en deûz két kavet ar péz a glaské : hôgen ar ré zilennet hô deûz kavet ; hag ar ré all a zô dallet.

8. Ével ma eo skrivet : Doué en deûz rôed d'ézhô eur spéréd a vorgousk ; ha bété vréma hô deûz daou-lagad ha na wélont két, hô deûz diskouarn ha na glevont két.

9. Ha David a lavar : Ra zeti hô zaol ével eur roued, ével eul lindag, ével eul lamm, évit béza da c'hôbr d'ézhô.

10. Ra dévalai hô daou-lagad évit na wélint két : ha laka hô c'heia da véza kreumm bépréd.

11. Mé a lavar éta : Ha kouézet int hép gellout sével adarré ? Doué ra virô. Hôgen hô lamm a zô hét eunn abeg a zilvidigez évid ar Jentiled, hag évit-hô eunn abeg a gendamouez.

12. Mar d-eo bét hô lamma da binvidigez d'ar béd, hag hô digresk da binvidigez d'ar Jentiled ; pégement na zigasô-hén kéd hô leûnder ?

13. Râg hel lavaroud a rann d'éhoc'h, c'houi pére a zô Jentiled : Keit ha ma vézinn Abostol ar Jentiled éc'h énorinn va c'harg,

14. Évit kentraoui kendamouez ar ré eûz a eur c'hig gan-én, hag é savétiann, *mar getiann*, kéd anézho.

15. Râk mar d-eo bêt hô c'holl da unvaniez d'ar béd, pétrâ é vézô hô adao, néméd *ann distro* eûz ar marô d'ar vuez ?

16. Mar d-eo santel ar bouc'h, ann dors a zô santel ivé : ha mar d-eo santel ar c'hrisien, ar skourrou a zô santel ivé.

17. Mar d-eo bêt torret unan-bennâg eûz ar skourrou, ha mar d-oud deûet, té pêhini a zô eur wézen olivez c'houéz, da véza emboudet war -n-ézhô, ha da gaoud da lód eûz a c'hrisiou hag eûz a lard ar wézen-olivez,

18. Na vugad két a-enebar skourrou. Mar teûez da vugadi, *gwéz* pénaoz né két té a zoug ar c'hrisien, hôgen ar c'hrisien eo a zoug ac'hanod.

19. Hôgen té a lavarô : Ar skourrou-sé a zô bêt torret évit ma vijenn emboudet.

20. Mâd : torret int bêt enn abek d'hô digrédoni ; ha té a choum stard dré da feiz : hôgen n'en em uc'héla két, hag az péz aoun.

21. Râk ma n'en deûz két Doué espernet ar skourrou natural, martézé na esperno két ac'hanod ken-nébeût.

22. Gwél éta madélez ha garterez Doué : hé c'harventez é-kénver ar ré a zô kouézet, hag hé vadélez enn da génver-té, mar choumez stard enn hé vadélez ; anéz é vézi ivé skjet.

23. Hôgen hi, ma na choumont két enn hô digrédoni, a vézô emboudet *a-nevez* ; râk Doué a hell hô embouda adarré.

24. Râk mar d-oud bêt trouc'het eûz a eur wézen-olivez c'houéz, pêhini a oa da géf natural, évit béza emboudet a-eneb da natur war eur gwir wézen-olivez, kent-sé ar skourrou natural eûz ar wézen-olivez ha na vézint-hi két emboudet war hô c'héf hô-unan ?

25. Mé a fell d'in, va breûdeûr, é oufac'h ar mister-man (évit na viot két fâr enn-hô taou-lagad hoc'h-unan) pénaoz lód eûz a Israël a zô

kouézet enn dallentez, bété ma vézô deûed ébarz *ann itiz* al lóunder eûz ar boblou ;

26. Hag ével-sé Israel holl a vézô salvet, ével ma eo skrivet : Dond a rai eûz a Zion eunn daspréner, pêhini a ziframmô hag a bellai ar fallagriez eûz a Jakob.

27. Hag houn-nez eo ar gévrédigez a rinn gant-hô, pa'm bézô lamet hô séc'hédou.

28. Ével-sé hervez ann Aviel int énébourien enn abek d'é hoc'h : hôgen hervez ann dilenn int karct stard enn abek d'hô zadou.

29. Râk rôou ha galvédigez Doué a zô hép kétz.

30. Râg ével gwéhall na gré-dac'h két é Doué, hag eo rôed d'é hoc'h bréma ann trugarez, enn abek da zigrédoni *ar Iuzovien* ;

31. Ével-sé *ar Iuzovien* na gré-dont két bréma é rajé Doué trugarez enn hô kénver hu, évit ma kavint trugarez dré hô trugarez hu.

32. Râk Doué en deûz strobot ann holl enn digrédoni, évid ôber trugarez é-kénver pép-hini.

33. O dounder madou furnez ha gwiziégez Doué ! Pégen diboelluz eo hé varnou, ha pégen didreûzuz eo hé henchou !

34. Râk piou en deûz anavézet ménoz ann Aotrou ? Pé piou a zô bêt hé alier ?

35. Pé piou en deûz rôed eunn dra d'ézhan da genta, évit ma vé dléet gôbr d'ézhan ?

36. Râk pép-trâ a zô anézhân, dré-z-hân hag enn-hân : Ra vézô d'ézhan ar c'hloar enn holl amzeriou. Amen.

XII. PENNAD.

1. HO pidi a rann éta stard, va breûdeûr, dré ann drugarez a Zoué, ma rôod d'ézhan hô korfour *ével* eunn hostif béô, santel hag hétuz d'ézhan, évit ma vézô hoc'h azcûlidigez hervez ar reiz.

2. Na blégit két d'ann amzer-man, hôgen gwellsait ô tinévézi hô

skiant, évit ma anavezot pénaoz ioul Doué a zô mäd, hag hétuz, ha klök.

3. Räk lavaroud a rann da bép-hini ac'hanoc'h, dré ar c'hräs a zô hét rôed d'in, na rai két muioc'h a städ anézhan hé-unan égét na dlé öber, högen ma rai städ anézhan gant poell, hervez ar c'hemm eüz ar feiz en deüz rannet Doué gant pép-hini.

4. Räg ével ma hon eüz enn eur c'horf bép-ké : kalz a izili, ha n'hö deüz két ann holl izili-zé ann hévélep öber :

5. Ével-sé omp meür a hini ha n'omp néméd eur c'horf bép-kén é Jézuz-Krist, hag éz omp pép-hini izili ann eil égilé.

6. Dré-zé, ével ma hon eüz holl talvoudégésiou dishérvél hervez ar c'hräs a zô hét rôed d'é-omp ; néb a ziougan, ra *ziouganö* hervez reiz ar feiz ;

7. Néb a zervich *ann itiz*, ra zervichö *gand ahet* ; néb a géleñn, ra géleñnö *eväd* ;

8. Néb a ali, ra aliö *gant hunvölez* ; néb a ra ann aluzen, r'hé c'hräi *gand ceunder* ; néb a rén *hé vreüdeür*, r'hö réñö gant préder ; néb a ra trugaerz, r'hé c'hräi *gant lévénez*.

9. *Ra vézö* hö karantez bép tröidellérez. Kasaid ann drouk, hag en em rôit stard d'ar mäd.

10. En em garit ann eil égilé *gand eur garantez a vreür*. En em ziaragöit oc'h en em éñori ann eil égilé.

11. Na vézit két diek en hö tléad. Bézit birvidik a spéred. Servichit *mäd* ann Aotrou.

12. Bézit laouen enn espérans. Bézit habask enn enkrézou. Bézit kendalc'huz er béden.

13. Bézit karantézuz évit gwalc'ha ézommou ar zent. Róid digémer enn hö ti.

14. Bennigít ar ré a heskin ac'hanoc'h ; bennigít-hö, ha na zrouk-pédit két gant-hö.

15. En em laouénait *gand ar ré*

a zô laouen, ha gwélit *gand ar ré a wél*.

16. Bézit unvanet enn hévélep ménosiou. Na glaskit két ann traou uc'hel, högen kavít mäd ann traou izéla. Na vézit két fûr enn hö ménoz hoc'h-unan.

17. Na zistaolit da zén droug évid drouk. Grid ar mäd, nann bép-kén diräk Doué, högen ivé diräg ann düd holl.

18. Mar d-eo galluz, ha kément ha m'az eo enn-hoc'h, bévid é péoc'h gant péb unan.

19. N'en em zifennit két hoc'h-unan, va breüdeür keiz, högen rôit léac'h d'ar vuanégez ; räk skrivéd eo : D'in eo ar venjans, mé eo ké roi, émé ann Aotrou.

20. Högen ma en deüz naoun da énébour, rô da zibri d'ézhan ; ma en deüz sec'hed rô da éva d'ézhan : räg enn eur öber ével-sé, é tastumi glaou tân war hé benn.

21. Na véz két trec'het *gand ann drouk* ; högen trec'h ann drouk *gand ar mäd*.

XIII. PENNAD.

1. RA blégö pép dén dindän béli rénerien ar vrö : räk n'eüz béli é-béd ha na zeüfé a berz Doué ; ha kément bini a zô, a zô hét lékéat *gand Doué*.

2. Piou-bennäg éta a ra-penn d'ar véli, a ra-penn da reiz Doué, hag ar ré a ra-penn d'ézhan, a dena ar varnédigez war-n'ézhö hö-unan :

3. Räg ar brinsed n'int két da zouja d'ar ré a ra väd, högen d'ar ré a ra drouk. Ha té éta a fell d'id béza héb aoun räg ar véli? Grä ar mäd, hag é vézi meület *gand-hi*.

4. Räg ar prins a zô miniéür Doué évid da väd. Högen mar gra drouk, az péz aoun ; räk né két héb abek é toug ar c'hlézé. Räk ministr Doué eo, évit tedrel hé venjans war ann hini a ra drouk.

5. Réd eo éta d'é-hoc'h pléga, nann bép-kén *gand aoun räg ar c'hastiz*, högen ivé dré zléad ar goustians.

6. Dré-zé eo é paët ar gwirioù ; räg ar *brinsed* a zô ministred Doué, ha n'hô deùz kén karg.

7. Distaolid éta da bép-hini ar péz a zô dléed d'ézhan ; ar gwirioù da nép ma eo dléet ar gwirioù ; ann tellou da nép ma eo dléet ann tellou ; ann doujans da nép ma *tléid* ann doujans ; ann énor da nép ma *tléid* ann énor.

8. Na choumit dléour é-kénver dén, néméd eùz ar garantez a dléour ann eil d'égilé : räg ann hini a gâr ann nesa, en deùz sé-venet al lézen.

9. Räg *gouro'hémennou Doué* : Na gouézi kéd enn avoultriez : Na lazi kêt : Na laéri kêt : Na zougi kéd a fals testéni : Na c'hoantai kêt *madou da nesa* ; ha ma éz eùz unan-bennäg all hénvel, holl int dalc'het er gér-man : Karoud a ri da nesa ével-d-oud da-unan.

10. Ar garantez évid ann nesa na *c'houzanv* kêt é vé gréad drouk d'ézhan. Ével-sé ar garantez a zô lednidigez al lézen.

11. Gouzoud a réomp é tósta ann amzer, hag eo deùd dijá ann heur da zihuna eùz hor c'houk. Räk bréma eo tóstoc'h hor silvidigez égét pa hon eùz *dérouet* kridi.

12. Ann nóz a ia a-raok, hag ann deiz a dósta. Dilézomb éta óberioù ann dévalien, ha gwiskomb armou ar goulou.

13. Baléomp gand déréadégez ével ma réeur enn deiz. N'en em rôit kéd d'al lontégez ha d'ar véz-venti, d'ar c'hadélez ha d'al lous-doni, d'ar strivou ha d'ann hérez ;

14. Hógen gwiskit hon Aotrou Jézuz-Krist, ha na gémérit kéd a bréder eùz hó kik, ó walc'ha hé c'hoantou.

XIV. PENNAD.

1. DIGÉMÉRID ann hini a zô gwán er feiz, hép striva gant-han diwar-benn hé venosioù.

2. Räg unan a gréd é hell dibri a bép trá ; eunn all péhini a zô gwán er feiz, na zebr némét lou-zou.

3. Néb a zebr, na zisprijet kêt nép na zebr kêt ; ha nép na zebr kêt, na varnet kêt néb a zebr : räk Doué en deùz hé zigéméret.

4. Piou oud-dé té, évit barnout gwáz eunn all ? Mar choum enn hé zâ, pé mar kouéz, kément-sé a zell oud hé Aotrou : hógen choum a rai enn hé zâ, räg galloudek eo Doué évid hé zerc'hel stard.

5. Unan a laka kemm étre ann deisioù ; hag eunn all a varn int kévatal. Ra rai pép-hini ével ma venn.

6. Ann hini a gemm ann deisioù, a gemm anézhô é *gwét* ann Aotrou. Ann hini a zebr a bép trá, a zebr é *gwét* ann Aotrou, hag é trugaréka Doué ; ann hini na zebr kêt a bép trá, na zebr kêt é *gwét* ann Aotrou, hag é trugaréka Doué.

7. Räg hini é-béd ac'hanomp na vév évit-han hé-unan, nag hini é-béd ac'hanomp na varv évit-han hé-unan.

8. Daoust pé é vévomp, évid ann Aotrou eo é vévomp ; daoust pé é varvomp, évid ann Aotrou eo é varvomp. Ével-sé 'ta, daoust pé é vévomp, daoust pé é varvomp, émomp bépréd d'ann Aotrou.

9. Räg évit-sé eo eo maró ar C'hrist hag eo saved a varó da véó ; évit kaout béli war ar ré-varó ha war ar ré-véó.

10. Hógen té, péräg é varnez-té da vreür ? Ha té, péräg é tisprijez-té da vreür ? Räg holl éz aimp dirák kador ar C'hrist.

11. Räk skrived eo : Béó ounn, émé ann Aotrou ; pép gl'n a blégó dira-z-oun, ha pép téód a ansavó ounn Doué.

12. Dré-zé pép-hini ac'hanomp a zistaoló kount da Zoué évit-han hé-unan.

13. N'en em varnomp kéd éta mui ann eil égilé : hógen kentoc'h barsit pénaoz na dléit kêt rei d'hó preür eunn abeg a lamm pé a wall-skouér.

14. Mé a oar, hag é fisiann enn Aotrou Jézuz, pénaoz n'eùz nétrá.

azic'hlan anezhan hé-unan, ha pénaoz n'eo dic'hlan néméd évid ann hini a venn é vé dic'hlan.

15. Hôgen mar doaniez da vreür enn abek d'ar boéd, na valéez mui hervez ar garantez. Na goll két enn abek d'az boéd ann hini évit péhini eo marò ar C'hrist.

16. Likid évez éta na vé lavaret droug eüz hor mäd-ni.

17. Räk rouantélez Doué n'en em gav két enn dibri hag enn éva, hôgen er wirionez, er péoc'h hag é lévénéz ar Spéred-Santel.

18. Räk néb a zervich ar C'hrist enn doaré-zé, a blij da Zoué, hag a zó meület gand ann düd.

19. Dré-zé éta enklaskomp ar péz a zell ouc'h ar péoc'h, ha röömp skouér-väd ann eil d'égilé.

20. Na zispennit két öber Doué enn abek d'ar boéd. Räk pép-trä a zó glän; hôgen fall eo da eunn dén dibri eüz a eunn dra, mar teü da rei gwall-skouér oc'h hé zibri.

21. Mäd eo na zebfex kéd a gik, ha na évfex kéd a win, na na rafex néträ a gément a helfé lakaad da vreür da gouéza, rei gwal-skouér d'ézhan, pé hé lakaad da véza gwän.

22. Ha feiz éc'h eüs-té? Az péz-hi enn-od da-unan diräk Doué: Euruz ann hini n'en em varn két hé-unan er péz a venn béza mäd.

23. Hôgen ann hini a zó enn arvar, mar tebr, a vézö barnet; ö véza né ra két hervez ar feiz. Räk kément trä na véz két gréad hervez ar feiz, a zó péc'het.

XV. PENNAD.

1. BÉZ' é tléomb éta, ni péré a zó kréoc'h, skoaziä gwanderiou ar ré ziners, ha na *tléomp* két klaskout hon dudi hon-unan.

2. Ra blijö pép-hini ac'hanoc'h d'hé nesa é kément a zó mäd, ha skouériuz évit-han.

3. Räg ar C'hrist n'en deüz két klasket hé zudi hé-unan, hôgen ével ma co skrivet: Ann dismégansou a zó hét gréad d'id a zó kouezet war-n-oun.

4. Hôgen kément a zó skrivet, a zó skrivet évid hor c'héleüna, évit ma hor bézö ann espérans, dré ann habaskded, ha dré fréalsidigez ar Skrituriou.

5. Doué ann habaskded hag ar fréalsidigez ra röi d'é-hoc'h ar c'hräs da véza unvanet ann eil gand égilé hervez Jéruz-Krist;

6. Évit ma hellot gand eunn hévélep kaloun, gand eunn hévélep génou meüli Doué, ha Täd hon Aotrou Jéruz-Krist.

7. Dré-zé en em zigémérit ann eil égilé, ével ma eo deüz ar C'hrist hó tigéméret évit gloar Doué.

8. Räk lavaroud a rann d'é-hoc'h pénaoz Jéruz-Krist, a zó hét ministr ann enwad évid ar wirionez eüz a Zoué, évit-kréataat ar gér a oa hét röed d'hon tadou.

9. É-kénver ar Jentiled, n'hö deüz da veüli Doué néméd diwarbenn hé drugarez, ével ma eo skrivet: Dré-zé, Aotrou, éc'h ansavinn ac'hanod diräg ar Jentiled, hag é kaninn da hanö.

10. Hag é lavar adarvé: En em laouénait, Jentiled, gand hé bobl.

11. Hag adarré: Jentiled, meülid Doué holl: Pobled, énorit-hén holl.

12. Hag Izaiaz a lavar ivé: Jessé a vézö ar c'hrisien, hag ann hini a zavö anézhi a réné war ar Jentiled, hag ar Jentiled a espéro eunhan.

13. Doué ann espérans r'hö kargö a bép lévénéz hag a héoc'h ö kridi: évit ma kreskö hoc'h espérans dré ners ar Spéred-Santel.

14. Évid-oun-mé, va breüdeür, é ouzonn erväd hag évit-gwlt pénaoz oc'h leüñ a garantez hag a bép gwiziégez, enn hévélep doaré ma hellit en em géleüna ann eil égilé.

15. Koulskoudé, va breüdeür, em eüz skrivet ann dra-man gand herder d'é-hoc'h, évid hép-kén hé zigas da goun d'é-hoc'h, hervez ar c'hräs a zó hét gréad d'in gand Doué;

16. Da véza ministr Jéruz-Krist

é-touez ar Jentiled, ô santela Aviel Doué, évit ma vézô digéméret gwésti ar Jentiled, ha ma vézô santélet gand ar Spéred-Santel.

17. Béz' é hellann éta en em vetli é Jéuz-Krist euz ar péz en deuz gréad Doué dré-z-oun.

18. Râk na grédenn két komza d'é-hoc'h euz ar péz n'en d'euz két gréat ar C'hrist dré-z-oun, évit lakaad ar Jentiled da zenti dré ar géer ha dré ann ôberiou;

19. Dré ners ann arwésiou hag ar varzudou, dré ners ar Spéred-Santel : enn hévélep doaré ma em euz douget Aviel ar C'hrist euz a Jérusalem, oc'h ôber ann drô bétég ann Illiria.

20. Ével-sé n'em euz két pré-zéget ann Aviel el lec'hioù é pére é oa bét anavezet hanô ar C'hrist, évit na zavchenn két eunn ti war ziazez eunn all : hôgen ével ma eo skrivet :

21. Ar ré da béré n'eo két bét diouganet, a wélo anézhan; hag ar ré n'hô doa két klévet ménég anézhan, a glevô anézhan.

22. Sé eo en deuz mired ouz-in aliez na'z ajenn d'hô kavout, ha mired ounn bét bété vréma.

23. Hôgen bréma, ô véza n'em euz mui a léac'h da choumet er vrôman, ha gand ar c'hoant em euz meür a vloaz zô da vond d'hô kwélout ;

24. Pa'z inn da Spân, éc'h espérann hô kwélout ô vond é-biou, ha goudé béza choumet eunn né-béud amzer gan-é-hoc'h, é teüoc'h d'am ambrouga bétég enô.

25. Bréma éz ann da Jérusalem évit kâs eunn aluzen-bennag d'ar zent.

26. Râg ar ré euz a Vasédonia hag euz a Akaiâ hô deuz kavet-mâd rei lôd euz hô madou d'ar héorien a zô é-touez ar zent euz a Jérusalem.

27. Kôment-sé hô deuz kavet-mâd; ha dléourien iad d'ézhô. Râk ma hô deuz ar Jentiled bét hô lôd é traou spéréduz ar Iuzevien, é

tléond ivé rei lôd d'ézhô euz hô zraou kiguz.

28. Goudé éta em bézô gréat ar *géfridi-zé*, hag em bézô rannet ann aluzen-zô étré-z-hô, é tréméninn dré hô pró ô vond da Spân.

29. Hôgen mé a oar pénaoz pa'z inn d'hô kwélout, é teüian gant eur vennoz pûl a Aviel ar C'hrist.

30. Hô pidi a rann éta, va breüdeür, dré hôn Aotrou Jéuz-Krist, ha dré garantez ar Spéred-Santel, ma skoaziot ac'hanoum dré ar pé-dennou a réod da Zoué évid-oun;

31. Évit ma vézinn diedbet euz ar ré zifeiz a zô é Judéa, ha ma vézô digéméret mâd gand ar zent euz a Jérusalem ar géfridi em euz évit-hô ;

32. Évit ma'z inn d'hô kwélout gant lévénéz, mar d-eo ioul Doué, ha ma en em zioañinn gan-é-hoc'h.

33. Ha Doué ar péoc'h ra chou-mô gan-é-hoc'h holl. Amen.

XVI. PENNAD.

1. MÉ a erbéd d'é-hoc'h Foëbé hor c'hoar, diagonez é liz Kénkréa ;

2. Évit ma tigémérot anézhi *enn hanô* ann Aotrou ével ma tléeur digéméroud ar zent : ha ma kennerzot anézhi é kément trá é hellfé kaoud ézomm ac'hanoc'h ; râg hî hé-unan é deuz ken-nerzet meür a hini, ha mé va-unan.

3. Saludit Priska hag Akouila pére hô deuz labouret gan-én évit ser-vich Jéuz-Krist.

4. (Ar ré-zé hô deuz lékéad é gwall hô fennou évit va buez, ha né két mé hép-kén a zô dléour d'ézhô, hôgen ivé Ilizou holl ar Jentiled.)

5. *Saludid* ivé ann Iliz a zô enn hô zi. Saludit Épénétuz va miñoun kër, péhini a zô bét ar c'henta-frouez euz a Gristénien ann Azia.

6. Saludit Mari, péhini é deuz labouret kalz évid-hoc'h.

7. Saludit Andronikuz ha Junia, va c'hérent ha va c'hen-skaved, pére a zô brudet-mâd é-touez ann

Ābestel, ha pére a zô bêt en em rôed d'ar C'hrist em raok.

8. Saludit Ampliaz a garann kalz enn Aotrou.

9. Saludit Urbanuz péhini en deuz labourer gan-én évit Jéuz-Krist; ha Stakis va miñoun kér.

10. Saludit Apellez péhini a zô eunn dén a zoaré dirâg ar C'hrist.

11. Saludid ar ré eûz a di Aristoboluz. Saludid Hérodion va c'hâr. Saludid ar ré eûz a di Narsissuz, pére a zô hor breudeur enn Aotrou.

12. Saludit Triféna ha Trifoza, pére a labour évit servich ann Aotrou. Saludit Persidez a garomp kalz, péhini é deuz labourer kalz évit servich ann Aotrou.

13. Saludit Refuz péhiai a zô dilennet gant ann Aotrou, hag hé vamm, ha va hini.

14. Saludit Assinkrituz, Flégon, Hermaz, Patrobaz, Hermez, hag hor breudeur a zô gant-hô.

15. Saludit Filologuz ha Julia, Néréuz hag hé c'hoar, hag Olimpiad, hag ann holl zent a zô gant-hô.

16. En em zaludit ann eil égilé gant eunn af santel. Holl Ilizou ar C'hrist a zalud ac'hanoc'h.

17. Hôgen hô pidi a rann, va breudeur, da ziwalloud oud ar ré pére a laka da zével strivou hag wall-skonériou, diwar-benn ar gélenadurez hoc'h eûz desket; ha tec'hid diout-hô.

18. Râg ann dâd-zé na zervichont két hon Aotrou Jéuz-Krist,

hôgen *servietha a réont* hô c'hôv; ha gant konsiou kaer ha gwén, é touellont kalounou ar ré zizrouk.

19. Râg hô sentidigez a zô anavezet dré holl. En em laouénad a rann eûz a gément-sé évid-hoc'h; hôgen mé a garré é vec'h fûr er maù, ha didroidel enn drouk.

20. Doué ar péoc'h ra véréo Sattan abarz-némeur dindân hô treid. Grâs hon Aotrou Jéuz-Krist *ra véz* gan-é-hoc'h.

21. Timotéuz va eil, ha Lusuz, ha Jazon, ha Sozipater, pére a zô kérend d'in, a zalud ac'hanoc'h.

22. Mé hô salud é banô ann Aotrou, mé Tersuz péhini em eûz skrivet al lizer-man.

23. Kaluz va hostiz, hag ann Ili holl a zalud ac'hanoc'h. Érastuz tenzorier kéar, hag ar brear Kwartz a zalud ac'hanoc'h.

24. Grâs hon Aotrou Jéuz Krist ra véz gan-é-hoc'h holl. Amen.

25. Gloar ra vézô d'ann hini en deûz ar galloud d'hô kévaat enn Aviel, hag é kélénadurez Jéuz-Krist a brézégann hervez diskleridur ar mister a zô bêt kuzet enn amzeriou tréménet,

26. Hag a zô bêt dizôldet bréma dré Skrituriou ar Broféded hervez gourc'hémenn ann Doué peurbaduz, hag a zô anavezet gant ann holl boblou, évit ma sentint oud ar feiz;

27. Da Zoué péhini hép-kén a zô fûr, énor ha gloar dré Jéuz-Krist enn holl amzeriou. Amen.

KENTA LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR GORINTIED.

I. PENNAD.

1. PAOL galvet Abostol Jezuz-Krist dré ioul Doué, ha Sosténez *hé* vreur,

2. Da Iliz Doué a zô é Korint, d'ar ré en deûz santélet Jezuz-Krist, hag en deûz galvet da véza sent; ha d'ar ré holl; é pé léac'h-hennag ma'z int, hag a c'halv hanô hon Aotrou Jezuz-Krist, péhini a zô hô *Aotrou ével* hon hini.

3. Ra zedî d'é-hoc'h ar c'hrâs hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digant Jezuz-Krist hon Aotrou.

4. Trugarékaad a rann va Doué bépréd évid-hoc'h, enn abek da c'hrâs Doué, en deûz rôed d'é-hoc'h é Jezuz-Krist;

5. Eûz ann holl vadou a béré en deûz hô karget enn-han, eûz a bép gér, hag eûz a bép gwiziégez:

6. Ével ma eo kréteet testéni ar C'hris enn-hoc'h.

7. Enn hévélep doaré na ziouérit grâs é-béd, ô véza war-c'héd eûz a ziskleriadur hon Aotrou Jezuz-Krist,

8. Péhini a gendalc'hô ac'hanoc'h bép gwall bétég ann divez, é deiz donédigez hon Aotrou Jezuz-Krist.

9. Doué, dré béhini oc'h bét galvet é kévrédigez hé vâb Jezuz-Krist hon Aotrou, a zô gwirion.

10. Hôgen hô pidi a rann, va breûdeûr, dré hanô hon Aotrou Jezuz-Krist, da gaoud holl eunn hévélep lavar, ha na vézet két a zizunvaniez étre-z-hoc'h: hôgen bézid unvan kévret enn eunn hévélep skiant, hag enn eunn hévélep ménnoz.

11. Râk rôed eo bét da anaoud d'in, va breûdeûr, gand ar ré eûz a di Kloé, pénaoz éz eûz strivou enn hô touez.

12. Ar péz a fell d'in da lava-

roud eo, pénaoz pép-hini ac'hanoc'h a lavar: Évid-oun-mé a zô da Baol, ha mé da Apollo; ha mé da Géfaz; ha mé d'ar C'hris.

13. Ha rannet eo ar C'hris? Ha Paol eo a zô bét lékéad oud ar groaz évid-hoc'h? Pé badézet oc'h-hu bét é hanô Paol?

14. Mé a drugaréka Doué ô véza n'em eûz badézet hini ac'hanoc'h, némét Krispuz ha Kaiuz:

15. Évit na lavarô dén pénaoz oc'h bét badézet ein hanô.

16. Badézet em eûz c'boaz ar ré eûz a di Stéfana: na ouzonn két em bé badézet hin: all é-béd.

17. Râg ar C'hris n'en deûz két va c'haset évit badézi, hôgen évit prézégi ann Aviel: nann é furnez ar gér, évit na vé két lékéad didalvez kroaz ar C'hris.

18. Râg ar gér eûz ar groaz a zô follentez évid ar ré a ia da goll: hôgen évid ar ré a zô savétéet, da lavaroud eo évid-omp eo ners Doué.

19. Râk skrived eo: Kolla a rinn furnez ar ré-fûr, ha disteûrel a rinn poell ar ré-boellek.

20. Péléac'h éma ann dén-fur? Péléac'h éma ar skrib? Péléac'h éma enklasker ar béd-man? Ha n'en deûz két Doué lékéad da follentez furnez ar béd-man?

21. Râk Doué ô wélout pénaoz ar béd gand hé furnez n'en deûz két anavézet Doué enn hé furnez, a zô felled d'ézhan savétei dré follentez ar brézegen ar ré a grédé enn-han.

22. Ar Iuzevien a c'houlenn arouésiou, hag ar Jentiled a glask ar furnez:

23. Hôgen ni a brézeg ar C'hris lékéad oud ar groaz: ar péz a zô eur gwall-skouér évid ar Iuzevien,

hag eur follentez évid ar Jentiled ;

24. Ar C'hrist péhini eo ners Doué ha furnez Doué, d'ar ré a zô galvet luzevien ha Jentiled ;

25. Râg ar péz a hével béza follentez é Doué, a zô furoc'h égét furnez ann dût ; hag ar péz a hével béza gwander é Doué, a zô kréoc'h égét ners ann dût.

26. Sellit, va breùdeür, oud hô kalvédigez ; nébeùd ac'hanoc'h a zô fûr hervez ar c'hik, nébeùd a zô galloudek, nébeùd a zô nobl.

27. Hôgen Doué en deûz dilennet a ré a zô foll hervez ar béd, évit mézékaad ar ré-fûr : Doué en deûz dilennet ar ré-wân hervez ar béd, évit mézékaad ar ré-gré.

28. Doué en deûz dilennet ar péz a ioa ann distéra hag ann displéta hervez ar béd, hag ar péz né oa nétra, évit kâs-da-gét ar péz a ioa :

29. Évit na zeujé nép-dén da fougéa dira-z-han.

30. Dré éno eo oc'h lékéat é Jéuz-Krist, péhini a zô hét rôet gand Doué d'é-omp évit béza hor furnez, hor gwirionez, hor santé-lédigez hag hon dasprénadurez ;

31. Évit, ével ma eo skrivet : Mar teû eur ré da fougéa, ma fou-géô enn Aotrou.

II. PENNAD.

1. ÉVID-OUN-MÉ, va breùdeür, pa ounn deûet étrézég enn-hoc'h, évid diskleria d'é-hoc'h Aviel ar C'hrist, n'ounn kéd deûet gant komsiou hélarar, gant komsiou ar furnez.

2. Râk n'ounn kéd en em varnet gwiziek enn hô touez é nétra, néméd é-kénver Jéuz-Krist, ha Jéuz-Krist staget oud ar groz.

3. Hag é-pâd ounn hét enn hô touez, ounn hét bépréd er gwander, er spount hag er c'hren.

4. Hag em c'homsiou, hag em prézégennou, n'em eûz két lékéat geriou kendrec'huz furnez ann dén, hôgen diskleriadur ar spéréd hag ann ners ;

5. Évit a'en em gavô kéd hô feiz

é furnez ann dût, hôgen é ners Doué.

6. Hôgen ni a brézeg ar furnez d'ar ré-zinam, nann furnez ar béd-man, na furnez prinsed ar béd-man, pére a ia é dismamt :

7. Hôgen prézégi a réomp furnez Doué er mister, péhini a zô kuzet, hag en deûz kend-dileûret Doué a-raog ann amzeriou évid hor gloar ;

8. Péhini n'eo hét anavézet gand hini eûz a brinsed ar béd-man : râk ma hô défé hé anavézet, n'hô défé biskoaz staget oud ar groz Aotrou ar c'hloar.

9. Hôgen ével ma eo skrivet : Al lagad n'en deûz két gwélet, ar skouarn n'é deûz két klevet, kaloun ann dén n'é deûz két poellet ar péz en deûz aozed Doué évid ar ré a gâr anézhan.

10. Hôgen Doué en deûz hé ziskleriet d'é-omp dré hé Spéred. Râg ar Spéred a furch pép-trâ bétég ann traou douna eûz a Zoué.

11. Râk piou eûz ann dût a oar ar péz a zô enn dén, néméd spéréd ann dén, a zô enn-han ? Ével-é déné na anavez ar péz a zô é Doué, néméd Spéred Doué.

12. Hôgen ni, n'hon eûz két digéméret spéréd ar béd, hôgen Spéréd Doué, évit ma wézimp ar péz a zô rôed d'é-omp gand Doué.

13. Ha ni a brézeg ann dra-zé, nann gand ar geriou a zesk furnez ann dén, hôgen gand ar ré a zesk ar Spéred, oc'h hévélebékaad gand spéréd ann traou spérédüz.

14. Hôgen ann dén anéval na hell kéd digéméroud ann traou a zed eûz a Spéred Doué : râk follentez ist évit-han, ha na hell két hô foella : râk enn eunn doaré spérédüz eo é tléeur hô ardaméri.

15. Hôgen ann dén spérédüz a varn pép-trâ : hag héw n'eo barnet gand dén.

16. Râk piou a anavez mennoz ann Aotrou, ha piou a hell hé gé-lenna ? Hôgen ni hon eûz mennoz ar C'hrist.

III. PENNAD.

1. ÉVID-OUN-MÉ, va breñdeñr, n'em eûz két gelllet komza ouz-hoc'h ével out tûd spéréduz, hôgen ével out bugaligou er C'hrist.
2. Rôed em eûz d'é-hoc'h léaz da éva, ha n'em eûz két rôed a voëd; råk na hÿllec'h két *diñri* : na na hellit két bréma; råk tûd kiguz oc'h c'hoaz.
3. Råk pa éz eûz étré-z-hoc'h héréz ha strivour, ha n'oc'h-hu két tûd kiguz, ha na gerzit-hu két hervez a n dén ?
4. Ha pa lavar unan : Mé a zô da Baol; hag eunn all : Mé a zô da Apollo, La n'oc'h-hu két tûd kiguz ? Piou éta eo Paol, ha piou eo Apollo ?
5. Servicherien int d'ann lini é péhini hoc'h eûz krédet, ha pép-hini hervez ar péz a zô két rôed d'ezhan gand Doué.
6. Mé em eûz plantet, Apollo en deûz dourct; hôgen Doué eo en deûz rôed ar c'hre k.
7. Ével-sé ann hini a blant n'eo nétra, ken-nébedt hag ann hini a zoura; hôgen Doué péhini a rô ar c'hre k.
8. Hôgen ann hini a blant, hag ann hini a zoura n'int néméd unan; ha pép-hini en dévézô hé c'hôbr lé-unan, hervez hé labour.
9. Råk ni a zô ken-ôberourien Doué; ha c'houi a zô ar park a c'hounit Doué, ann ti a zô Doué.
10. Mervez ar c'hrañ en deûz rôed Doué d'ia, ével eur penn-masouner fôr em eûz taoled ann diazez : eunn all a vasoun war-c'horré. Hôgen gwélet pép-hini pénaoz é va sounô war-c'horré.
11. Råk dén na hell lakaad diazez ni é-bed, néméd ann hini a zô léléat; péhini eo Jezuz-Krist.
12. Mar masoun eur ré war ann diazez-zô aour, aréhan, meiz skédou, koat, kôenn, kôly;
13. Labour pép-hini a vézô anat : råk deiz ann Aotrou hel lakai da véza skéar, ô véza ma vézô dizô-lôet gand ann tân : hag ann tân a

ziskouézô pétra é vézô labour pép-hini.

14. Mar choun *héb béza devet* al labour en dévézô savet unan-bennâg, hé-man en dévézô gôbr.

15. Mar d-eo devet labour eur ré, é c'houzanvô ar c'holl : hôgen héna vézô salvct, ével ô tréménout dré ann tân.

16. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz oc'h templ Doué, ha Spéred Doué a choun enn-hoc'h ?

17. Hôgen mar teû eur ré da zotra templ Doué, Doué her c'hollô. Råk templ Doué a zô santel, ha c'houi eo a zô *ann templ-zô*.

18. N'en em douellet dén hé-unan : mar d-eûz hini enn hô touez hag ha grédfé béza fôr hervez ar béd man, ra zeñi foll évit mateñi fôr.

19. Råk furnez ar béd-man a zô follentez diråk Doué; ével ma eo skrivet : Mé a zalc'hô ar ré-fûr enn hô follentez.

20. Ha c'hoaz : Ann Aotrou a anavez ménosiou ar ré-fûr, hag a oar pénaoz int gwân.

21. Na fougéet éta dén enn dûd : 22. Råk pép-trâ a zô d'é-hoc'h, pé Paol, pé Apollo, pé Kéfaz, pé ar béd, pé ar vuez, pé ar marô, pé ann traou a-vréma, pé ann traou da-zont : pép-trâ a zô d'é-hoc'h ;

23. Ha c'houi a zô d'ar C'hrist, hag ar C'hrist a zô da Zoué.

IV. PENNAD.

1. RA zellô ann dûd ac'hanomp ével ministred ar C'hrist, ha dar-naouerien misteriou Doué.

2. Ar péz a glaskur enn dar-naouerien, eo ma vézint kavet féal.

3. Évid-cun-mé na gémérann két a bréder da véza barnet gan-é-hoc'h, na gand dén é-béd : na grédann két zô-léa en em varna va-unan.

4. Råk pétra-bennâg na rébech va c'houstians nétra d'ia, n'ounn két didamallet évit kément-sé; hôgen ann Aotrou eo eo va barnet.

5. Råk-sé na varnit két abarz ann amzer, kéu na zeñi ann Aotrou, péhini a sklerai ar péz a zô kuzet

enn dévalien, hag a zizólóí mé-nosiou ar c'halounou : ha neúze pép-hini en dévézô hé veñleúdi digand Doué.

6. Hógen kément-sé em eúz dis-kleriet em hanó, hag é hanó Apol-lo, enn abek d'é-hoc'h ; évit ma teskot dré-z-omp na dléit két men-na enn tó all d'ar péz a zó skri-vet ; ha na zeúdi dén, évid en em staga oud eur ré, d'en em c'houéza a-éneb eunn all.

7. Rák piou a zishével ac'hanod ? Pétrá éc'h eús-té ha na vé két rôed d'id ? Hógen mar d-eo hét rôed d'id, pérág é fougééz-té, ével pa né vé két hét rôed d'id ?

8. A-walc'h hoc'h eúz dijá, pin-vidik oc'h dijá ; réna a rit hép-z-omp-ni : ha plijé gand Doué é rén-fac'h, évit ma rénfemb ivé gané-hoc'h.

9. Rák mé a gréd pénaoz Doué a ziskouéz ac'hanomp-ni Ébestel ével ar ré-zivéza, ével ar ré a zó barned d'ar marò, oc'h hol lakaad da ar-vest d'ar béd, d'ann Éled ha d'ann dód.

10. Ní a zó foll enn abek d'ar C'hrist ; hógen c'houi a zó fúr er C'hrist : ní a zó gwán, c'houi a zó kré : c'houi a zó prizet, ha ní a zó disprizet.

11. Bété vréma hon eúz naoun ha sec'hed, omb enn noaz ha gó-lóed a daolliou : dibosteg omp ;

12. Laboura a réomp gand hon daouarn : milliged omp, ha ní a vennig ; heskined omp, ha ní a c'houzav ;

13. Kunuc'het omp, hag é pé-domp : deúed omp ével karz ar béd-man, ével ar skubien a zó taoled er-méaz gand ann holl.

14. Né kéd évit mézékaad ac'ha-noc'h é skrivann ann dra-man, hó-gen évid hó kéllenna ével va mipien karet meúrbéd,

15. Rák ha pa hó pé dék mil mestr er C'hrist, n'hoc'h eúz két koulskoudé meúr a dád. Rák mé eo em eúz hó kanet é Jézuz-Krist dré ann Aviel.

16. Hó pidi a rann éta da gé-

mérout skouér diouz-in, ével ma kémérann skouér diouc'h ar C'hrist.

17. Dré-zé eo em eúz kased d'é-hoc'h Timotéuz, péhini a zó va mab kér, ha féal enn Aotrou ; évit ma tigasó da goun d'é-hoc'h ann doaré é péhini é vévann é Jézuz-Krist, hervez ar péz a gélenann dré-holl enn holl Ilizou.

18. Béz' éz eúz eunn hó touez lód péré a zó c'houézet, ével pa na dléfenn mui moad d'hó kwélout.

19. Mond a rinn koulskoudé d'hó kwélout abars némeúr, mar béz ioul ann Aotrou : hag éc'h anavé-zinn nann al lavar eúz ar ré a zó c'houézet, hógen hó galloud.

20. Rák rouantélez Doué n'éma kéd el lavar, hógen er galloud.

21. Pétrá a fell d'é-hoc'h ? Ha mond a rinn-mé d'hó kavout gand eur wialen, pé gant karantez, ha gand eur spéred a gunvélez ?

V. PENNAD.

1. KLEVOUD a récur éz eúz enn hó touez gadélez, hag eunn hévélep gadélez n'eúz két biskoaz gwélet hévvel é-touez ar Baganed, bété ma teú unan ac'hanoc'h da walla grég hé dád.

2. Ha c'hoaz oc'h c'houézet : hag enn-énep n'hoc'h eúz két skúlet daérou, évit ma vézô tennet eúz hó touez ann hini en deúz gréad ann ôber-zé.

3. Évid-oun-mé ó véza ezvézand a gorf, hógen bézand a spéred, em eúz barnet dijá, ével bézand,

4. Pénaoz, c'houi ha va spéred ó véza strollet kévret, é hanó hon Aotrou Jézuz-Krist, ann hini en deúz gréad ann dra-zé, a vézô, dré c'halloud hon Aotrou Jézuz,

5. Lékéad ével-sé étre daouarn Satan, évid dispenna hé gik, ha ma vézô salved hé éné é deiz hon Aotrou Jézuz-Krist.

6. Né két mab hó fougé. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz eunn nébett goell a laka da c'hoi ann holl does ?

7. Karzid ar goell kôz, évid ma viot eunn toaz nevez, ével ma :

oc'h bara dic'hoell. Râg ar C'hrist hor Pask-ni a zô bêt lazet.

8. Râk-sé gréomp lid, nann er goell kôs hag é goell ann drougiez hag ar fallagriez, hôgen er bara dic'hoell ann eeunder hag ar wiri-ouez.

9. Skrived em eûz d'é-hoc'h enn eul lizer : N'en em veskit két gand ar c'hadaled.

10. Na fell kéd d'in komza eûz a c'hadaled ar béd-man, nag eûz ar ré-biz, nag eûz ar skraperien, nag eûz ar ré a zezûl ann idolou : anez é vijé réd d'é-hoc'h mond er-méaz eûz ar béd-man.

11. Hôgen bréma em eûz skri; ved d'é-hoc'h n'en em veskit két mar bés unan eûz : ar ré a hanvit hô preûdeûr hag a vé gadal, pé biz, pé azeûler ann idolou, pé drouk-komzer, pe vezvier, pé skraper; na zebrit két gand eunn hévélep dén.

12. Râk pérâg é varnfena-mé ar ré a zô er-méaz *eûz ann Iliz* ? Ha né kéd ar ré a zô ébarz a hel lid da varnout ?

13. Doué a varnô ar ré a zô er-méaz. Hôgen c'houi, distaolit ar fallagr-zé eûz hô touez.

VI. PENNAD.

1. MA en défé unan ac'hanoc'h eur striv oud eunn all, hag hén a gretté hé c'hervel é barn dirâg ar ré-fallagr ha nann dirâg ar ré-zent ?

2. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz ar Zent a varnô ar béd-man ? Ha mar d'eo dré-z-hoc'h é vézô barnet ar béd, ha didalvoudeg oc'h-hu é-kénver barnout, traou distéroc'h ?

3. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz é varnimp ann Eled *hó-unan*; kent-é traou ar béd-man ?

4. Ma hoc'h euz éta eunn drabennâg da varnout é-kénver traou ar béd-man, kémérid évid hé varnout ar ré zistéra eûz ann Iliz.

5. Enn hô méz hel lavarann d'é-hoc'h. Ha n'eûs-hén kéd enn hô touez eunn dén fûr-bennâg, hag a hellfé béza barnet étre hé vreûdeûr ?

6. Hôgen ar breûr a vreûta a-

éneb hé vreûr; ha c'hoaz dirâg ann d'êd diskrédik.

7. Eur péc'hed eo dija enn hô touez, ô véza ma hoc'h eûz breûdou ann eil ouc'h égilé. Pérâk na zigémérit-hu két kentoc'h ar gunuc'hén ? Pérâk na c'houzanvit-hu két kentoc'h ann touellérez ?

8. Hôgen c'houi eo a ra kunuc'hén ha touellérez, ha c'hoaz é-kénver hô preûdeûr.

9. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz ar ré zisgwirion na biaouint két rouantélez Doué ? Na faziit két : Nag ar c'hadaled, nag ann idolatred, nag ann avoulterien,

10. Nag ar ré a ra louzdôni gant-hô hó-unan, nag ar ré a ra louzdôni étre gwazed, nag al laéroun, nag ar ré-biz, nag ar vezvierien, nag ann drouk-komzerien, nag ar skraperien, na biaouint két rouantélez Doué.

11. Ha lôd ac'hanoc'h a zô bêt ével-sé; hôgen gwalc'het oc'h bêt, santélet oc'h bêt, didamallet oc'h bêt, enn hanô hon Aotrou Jéruz-Krist, ha dré Spéred hon Doué.

12. Pép-trâ a zô aotréed d'in, hôgen pép-trâ n'eo két talvouduz. Pép-trâ a zô aotréed d'in, hôgen n'en em likiinn dindân béli nétra.

13. Ar boéd a zô évid ar c'hôv, hag ar c'hôv évid ar boéd; hôgen Doué a gasô-da-gét ann eil hag égilé. Ar c'horf n'eo kéd d'ar c'hadélez, hôgen d'ann Aotrou; hag ann Aotrou a zô d'ar c'horf.

14. Râg ével en deûz Doué da-zorc'het ann Aotrou, é tazorc'hô ivé ac'hanomp dré hé ners.

15. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz hô korfou a zô izili ar C'hrist ? Ha diframma a rinn éta hé izili d'ar C'hrist, évid hô lakaad da véza izili eur c'bast ? Doué ra virô.

16. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz néb en em unan gand eur c'bast, a zeû da véza eunn hévélep korf gant-hi ? Râk, emé ar *Skritur*, daou é véziat enn eur c'hik hép-kén.

17. Hôgen néb en em unan gand ann Aotrou, a zô euz spéred hép-kén *gant-han*.

18. Tec'hid diouc'h ar c'hadélez. Kément péched all a ra ann dén a zô er-méaz eûz ar c'horf : hôgen néb a ra gadélez a bec'h a-eneb hé gorf hé-unan.

19. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz hô korf a zô templ ar Spéred-Santel, péhini a zô enn-hoc'h, péhini a zô hét rôed d'é-hoc'h gand Doué, ha pénaoz n'oc'h mui d'é-hoc'h hoc'h-unan ?

20. Râg gand eûz c'houst brâz oc'h hét prénet. Meûlid éta ha dougid Doué enn hô korf.

VII. PENNAD.

1. HOGEN diwar-benn ar péz hoc'h eûz skrived d'io : Mâd eo d'ann dén na stokfé két oud ar c'hrog.

2. Koulskoudé gand aoun râg ar c'hadélez, ra vévô péb ozac'h gand lé c'hrog, ha pép grég gand hé ozac'h.

3. Ra roi ann ozac'h ar péz a dlé d'hé c'hrog ; hag ivé ar c'hrog ar péz a dlé d'hé ozac'h.

4. Korf ar c'hrog n'éma két enn hé galloudegez hé-unan, hôgen é hini hé ozac'h. Enn hévélep doaré korf ann ozac'h n'éma két-enn hé c'halloudegez hé-unan, hôgen é hini hé c'hrog.

5. N'en em douellit két ann eil égilé, néméd gant grâd-vâd ann eil égilé évid eunn amzer, évid en em rei d'ar béden : ha goudé distroïd-adarré d'ann hévélep trâ, gand aouna na zeûfé Satan d'hô tempti enn abek d'hô kadélez.

6. Hôgen kément-sé a lavarann d'é-hoc'h ével eunn aotré, ha unan ével eur gourc'hémenn.

7. Râk mé a garré é vec'h holl ével-d-oun va-unan : hôgen pép-hini en deûz hé rô hé-unan digand Doué, unan ével-henn, égilé ével-sé.

8. Lavaroud a rann koulskoudé d'ar ré n'int két dimézet, ha d'ann intanvien, pénaoz eo mâd d'ézhô choum ével-sé, é-c'hiz ma rann va-unan.

9. Ma na belloat két eû em vi-rout, priétaent : râg gwel eo priétaat, égét leski.

10. Hôgen d'ar ré a zô dimézet é c'hourc'hémennann, nann ac'hannou va-unan, hôgen a berz ann Aotrou, na guitai két ar c'hrog hé ozac'h :

11. Mar kuita anéghan, choumet dizémez, pé en em unvaet a-nevez gand hé ozac'h. Hag ann ozac'h na zilézet két hé c'hrog.

12. E-lénver az ré all, né két ann Aotrou, hôgen mé eo a lavar, pénaoz ma en deûz eur breûr eur c'hrog difeiz, ha mar grata bouman choum gant-han, na zilézet két anézhî :

13. Ha ma é deûz eur c'hrog féal eunn ozac'h difeiz, ha mar grata hé man choum gant-lî, na zilézet két anéghan.

14. Râg ann ozac'h difeiz a zô santélet gand ar c'hrog féal ; hag ar c'hrog difeiz a zô santélet gand ann ozac'h léal : anéz hô pugalé a vijé dic'hlan, é léac'h ma int sent bréna.

15. Mar fell da eunn dén difeiz mont-kuit, ra'z ai kuit : râg eur breûr pé eur c'hoat né két kabretret enn darvoud-zé : hôgen Doué en deûz hor galvet évit béva é féoc'h.

16. Râg gouzoud a réz-té, grég, ma na zavétei két da ozac'h ? Ha gouzoud a réz-té, ozac'h, ma na zavétei két da c'hrog ?

17. Hôgen ra vévô pép-hini hervez ma eo hét mennet gand ann Aotrou hervez ma eo hét galvet gand Doué da ôber, hag ével ma em eûz kélennet enn holl Nizou.

18. Ha galved eo d'ar feiz eunn dén trô-drouc'het ? N'un em ziskouézet két ével eunn dén ha na vé két hét trô-drouc'het. Ha galved eo héb béza trô-drouc'het ? Na la-kaet két hé trô-drouc'ha.

19. Ann trô-drouc'h-n'eo nétrâ ; hag ann didrô-drouc'h u'eo nétrâ : hôgen miridiges gourc'hémennou Doué.

20. Ra joumô pép-hini er stâd ma

edo pa eo bet galvet gand Doué.

21. Ha sklav oud bet galvet? N'en em nec'h ked euz a gement-se : hogen ha pa helvez dond da veza dieub, ra dalvezo muioc'h d'id.

22. Hag ann hini a zo galvet enn Aotrou, hag hen sklav, a zeu da frank d'ann Aotrou : hag enn levelep doare ann hini a zo galvet, hag hen dieub, a zeu da sklav d'ar Christ.

23. Enn eur c'houst brdz oc'h prenet, na zehit ked da sklaved d'ann d'ed.

24. Ra joumo eta, va breudeur, pep-hini dirak Doué, er stad e pehini eo bet galvet.

25. E-kemper ar re-lerc'h n'em euz ket bet a c'hourc'hennenn digand ann Aotrou : hogen chetu ann ali a roann, evel eunn den feal d'ann Aotrou, dre ann trugarez en deuz gread d'io.

26. Me a gred eta penaoz eo mad ann dra-ze enn abek d'ann ezommou a vrema, o veza ma eo mad d'ann den beza evel-se.

27. Hag erced oud oc'h eur c'hrég? Na glask ked en em zieras. Ha n'oud-de ked erced oc'h eur c'hrég? Na glask ked a c'hrég.

28. Hogen mar kemerez eur c'hrég, na bec'hea ket : ha mar timez eur plac'h, na bec'h ked ire; hogen gouzaevi a raint gloabou eoa ho c'htk. Ha me a garré ho fellad diouz-hoc'h.

29. Ann dra-man eta a lavarann d'é-hoc'h, va breudeur : Berr eo ann amzer ; hag evel-se, ar ré zoken ho deuz gragez, ra vezint evel pa n'ho defo ket :

30. Ar ré a wel, evel pa na wellent ket ; ar ré a louens, evel pa na laouénafent ket : ar ré a brén, evel pa na biaoñfent ket :

31. Hag ar ré en em zervich euz ar bed-man, evel pa n'en em zervichent ked anezhan ; rak doare ar bed-man a drémen.

32. Evid-oun-me a garré e vec'h d'ioan. Ann hini a zo hep greg, a zo pradériuz euz ann traou a zell oc'h ann Aotrou, hag euz ar péz

a dlé da ober évit plijoud da Zoué.

33. Hogen ann hini a zo gand eur c'hrég, a zo pradériuz euz ann traou a zell oc'h ar bed, hag euz ar péz a dlé da ober évit plijoud d'he c'hrég ; hag evel-se eo ran-net.

34. Enn levelep doare eur c'hrég dizémez hag eur weic'hez a venn enn traou a zell oc'h ann Aotrou, évit ma vezo santel a gorf hag a spéred. Hogen ann hini a zo dimézet, a venn enn traou a zell oc'h ar bed, hag oc'h ar péz a dlé da ober évit plijoud d'he ozac'h.

35. Hogen ann dra-man a lavarann d'é-hoc'h enn ho kounid : nann évid coza lindagou d'é-hoc'h, hogen évid ho tougen d'ar péz a zo déread, hag a roi d'é-hoc'h ar galloud da hidi ann Aotrou heb harz é-bed.

36. Mar kréd unan-bennag é vé eunn diamegans évit-han, é tremenfé hé vec'h bar ann oad dizémez, hag é vé red hé dimézi ; graet evel ma karé ; na bec'ho ket, mar timez-hi.

37. Hogen ann hini n'en deuz ezomm é-bed, hag a hell ober ar péz a gar, hag a gemer eur ménoz stard enn hé galoun, hag a varn enn-han hé-unan é tlé miroud hé vec'h dizémez, a ra ervad.

38. Evel-se ann hini a ziméz hé vec'h a ra ervad : hag ann hini na ziméz ked anezhi, a ra c'hoaz gwel.

39. Ar c'hrég a zo éreed outd al lézen, é keid amzer ma eo heo hé ozac'h : hogen mar teú hé ozac'h da vervel, eo diéret ; dimizi a ra gant néb a gar ; koulskoudé hervez ann Aotrou.

40. Hogen eurusoc'h é vezo mar choum evel ma lavarann d'ezhi : rak me a gred penaoz em euz ivé Spéred Doué.

VIII. PENNAD.

1. E-KEMPER ar gigou a zo bet lazet dirak ann idoloù, gouzoud a réomp penaoz hon euz holl gwiziégez a-walc'h. Ar wiziégez a

c'houéz, hôgen ar garantez a va-soun.

2. Mar menn eur ré é oar eunn dra, na anavez két c'hoaz zô-kén pénaoz eo réd é oufé.

3. Hôgon m'ar kâr eur ré Doué, hen-nez a zô anavezet gant-han.

4. É-kénver éta ar boédou a la-zeur dirâg ann idolou, éc'h ouzomp pénaoz eunn idol n'eo nétrâ er béd, ha pénaoz n'eûz Doué all é-béd, néméd eunn Doué hép-kén.

5. Râk pétrâ-bennâg ma éz eûz hag a zô hanvet douéou, pé enn énv, pé war ann douar (hag éz eûz ével-sé meûr a zoué ha meûr a aotrou),

6. Koulskoudé n'eûz évid-omp néméd eunn Doué hép-kén, ann Tâd, a béhini é teû pép-trâ, ha péhini en deûz hor gréad évit-han; hag eunn Aotrou hép-kén, Jézuz-Krist, dré béhini eo bêt gréat pép-trâ, ha ni ivé dré-z-han.

7. Hôgen ann holl n'hô deûz kéd ar wiziégez. Râk béz' éz eûz anézhô hag a zebr kigou kinniged d'ann idolou, ô kridi bété vréma pénaoz ann idol a zô eunn dra : hag hô c'houstians, ô véza gwân, a zô saotret.

8. Né kéd ar boéd hol laka da véza hétuz da Zoué : râk mar te-bromp, n'hor bézô két muioc'h; ha ma na zebromp két, n'hor bézô két nébeutoc'h.

9. Hôgen likid évez na vé hô frankiz eunn abek a lamm évid ar ré wân.

10. Râk mar gwél unan eûz ar ré-man unan-bennâg eûz ar ré wiziék, azézed ouc'h taol é templ ann idolou, ha na vézô kéd douget, héh péhini en deûz eur goustians wân, da zibri ivé eûz ar c'hik kinniged d'ann idolou?

11. Ha na vézô ket kollet dré da wiziégez eur breûr gwân, évit péhini eo maré ar C'hris?

12. Ével-sé ô péc'hi a-énep hô preûdeûr, hag ô c'hlaza hô c'houstians wân, é péc'hid a-éneb ar C'hris.

13. Mar teû éta va boéd da rei

gwall-skouér d'am breûr, na zebrian mui bikenn a gik, gand aoua na rôjeun gwall-skouér d'am breûr.

IX. PENNAD.

1. HA n'ounn-mé két frank? Ha n'ounn-mé kéd Abostol? Ha n'em eûz két gwélet Jézuz-Krist hon Aotrou? Ha n'oc'h-hu két c'houi va ôber enn Aotrou?

2. Ha ma n'ounn kéd Abostol é-kénver ar ré all, éz ounn dianz enn hô kénver; râk c'houi a zô siel a Abostoliez enn Aotrou.

3. Chétu va difenn oud ar ré a damall ac'hanoun.

4. Ha n'hon eûz-ni kéd ar gwit da zibri ha da éva?

5. Ha n'hon eûz-ni kéd ar gwit da 'gâs gan-é-omp dré-holl eur vaouez hag a vé hor c'hoar é Jézuz-Krist, ével ma râ ann Ebestel all, breûdeûr ann Aotrou, ha Kéfar?

6. Ha n'eûz néméd-oun, ha Barnabaz, a gément n'hor bé kéd ar gwit da ôber ével-sé?

7. Piou a ra népred ar brézel di-war hé goust? Piou a blant eur winien, ha na zebr kéd eûz hé frouez? Piou a gâs ar saoud da beûri, ha na év kéd eûz hô léar?

8. Hag hervez ann dén eo é lavaraun kément-man? Ha n'bel lavar kéd ivé al lézen?

9. Râk skrived eo é lézen Moïzez: Na éréot kéd hé c'hénou d'ann éjeun a zô ô tourna. Ha préderia a ra Doué ann éjenned?

10. Ha né két kentoc'h évid-omp en deûz lavared ann dra-zé? Râg évid-omp-ni eo bêt skrivet pénaoz néb a ar a dlé arat gand eunn espérans-bennâg, ha néb a soun a dlé dourna gand espérans da gand hé lód.

11. Mar hon eûz hadet madou spéréduz enn-hoc'h, hag eunn dra vrâz eo é védfemp eûz hô madou kiguz?

12. Mar teû ré all da zével ar gwit-zé war-n-hoc'h, pétak na ra-jemp-ni két kentoc'h? Hôgen n'omp kéd en em zervichet eûz ar gwit-zé, hag hon eûz gouzanvet pép-

2. évit na rôjemp gwall-skouér
béd da Aviel ar C'hrist.

13. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz
: ré a labour enn templ, a zebr
lz ar péz a zô kinniget enn templ;
ag ar ré a zervich ann aoteriou
ô deûz hô lôd enn aoteriou ?

14. Ével-sé ann Aotrou en deûz
our'hémenned d'ar ré a brézeg
ou Aviel, béva diouc'h ann Aviel.

15. Hôgen mé n'ounn kéd en em
rviched eûz ar gwiriou-zé. Ha na
trivann kéd ann dra-man d'é-hoc'h
vit ma véziñt rôed d'in : râg gwell
vé gan-én mervel, égét ma koll-
ann va gloar enn abek da unan-
ennag.

16. Râk mar prézegann ann Aviel,
é kéd d'in ar c'hoar, râk da gé-
ent-sé ounn dalc'het. Ha gwâ mé,
na na brézegann kéd ann Aviel.

17. Ma her grann a-galoun-vâd,
ann bézô gôbr : hôgen ma her grann
and hérez, né rann néméd dar-
moui ar péz a zô bét fisiet enn-oun.

18. Pénaoz é kavinn éta va gôbr ?
) prézégi ann Aviel, enn hévélep
loaré ma hé brézeginn hép mizou,
rag hép gwall-ôber eûz ar galloud
ann eûz ô prézégi ann Aviel.

19. Râk ô véza dieûb é-kénver
ann holl, ounn en em lékéad da
sklav d'ann holl, évit gounid kalz
d'ad.

20. Ével eur Iuzéô ounn en em
lékéat é-touez ar luzevien, évit
gounid ar luzevien.

21. É-touez ar ré a zô dindân
al lézen, ounn en em lékéad ével
pa vijenn dindân al lézen (pétra-
bennag na ounn két dindân al lé-
zen), évit gounid ar ré a ioa din-
dân al lézen. É-touez ar ré a ioa
hép lézen, ounn en em lékéad ével
pa vijenn hép lézen (pétra-bennag
m'am boa eul lézen dirâk Doué,
ô véza m'am boa lézen ar C'hrist),
évit gounid ar ré a ioa hép lézen.

22. Gwân ounn en em lékéat
gand ar ré wân, évit gounid ar ré
wân. Holl ounn en em lékéad
d'ann holl, évit savétei ann holl.

23. Hôgen kément-sé a rann évid

ann Aviel, évit m'am bézô va lôd
er péz a *ziougann*.

24. Ha na ouzoc'h-hu két pénaoz
pa rédeur enn eunn dachen, ann
holl a réd, hôgen unan hép-kén
a c'hounid ar gôbr ? Rédid éta évid
hé c'hounid.

25. Hôgen ar ré holl a striv enn
dachen, a ziouer pép-trâ : ha ké-
ment-sé évit kaoud eur gurunen
vreinuz ; ha ni a c'héd unan di-
vreinuz.

26. Evid-oun-mé a réd, nann
ével diouc'h ann darvoud : striva
a rann, nann ével ma skôfenn enn
éar.

27. Hôgen kastiza a rann va
c'horf, hag hel' lakaann da véza
sklav, gand aoun goudé béza pré-
zéget d'ar ré all, na zeûfenn da
véza kollet va-unnan.

X. PENNAD.

1. HOGEN na vennann két, va
breûdeûr, é vec'h hep gouzout
pénaoz hon tadou a zô bét holl
dindân ar goabren, ha pénaoz hô
deûz holl treûzet ar môr rûz ;

2. Pénaoz int bét holl badézet
dindân ren Moizez, er goabren
hag er môr ;

3. Pénaoz hô deûz holl debret
eûz a eunn hévélep kik spéréduz ;

4. Ha pénaoz hô deûz holl évet
eûz a eunn hévélep dour spéréduz
(râg éva a réand dour eûz ar méan
spéréduz a'z éa war hô lerc'h ;
hag ar méan-zé a oa ar C'hrist) :

5. Hôgen nébeûd eûz al lôd brâz
anézhô a zô bét hétuz da Zoué ;
râk *hogoz holl* é oent diskaret enn
distrô.

6. Hôgen kément-sé a zô bét
eur skeûden ac'hanomp, évit n'en
em rôimp kéd d'ar gwall-ioulou,
ével ma int en em rôet.

7. Évit na zeûimp kéd da ido-
latred ével lôd anézhô, diwar-benn
péré eo skrivet : Ar bobl a zô azé-
zet évid dibri hag éva, hag é sav-
chont évit c'hoari.

8. Évit na raimp kéd a c'hadéléz,
ével ma réaz lôd anézhô, eûz a

hére é kouézaz marò enn eunn der-
nez tri mil war-n-ugent.

9. Évit na demptimp kéd ar
C'hrist, ével ma temptaz léd anézhò,
péré a né lazet gand ann aéred.

10. Évit na zóroc'hot két, ével
ma soroc'haz léd anézhò, péré a
oé lazet gand ann *sal* gwaster.

11. Hógen kément-sé holl a c'hoar-
vézaz gant-hò dré skeúden; ha skri-
vet int két évid hor c'hélenna, ni
péré a zò deüet é divez ann am-
zerion.

12. Rák-sé néb a venn béau enn
hé zà, lakaed évez na gwézhé.

13. N'hoc'h eüz két *c'hoaz* némét
temptasionou ével m'hò deüz ann
déd : hógen Doué a zò féal, ha
na c'houzanvò két é veç'h temptet
enn tû all d'hò ners; hógen lakaad
a rai da zond eüz ann temptasion
eur gounid évid-hoc'h, hag évid hò
ken derc'hel.

14. Rák-sé, va *treüdeür* két
meürbéd, tec'hid diouc'h *széüli*-
digez ann idolou.

15. Komza a rann ouz-hoc'h ével
ouc'h tûd sür : barnit hoc'h-unan
ar péz a lavarann.

16. Ar c'halir a vennoz hon *ez*
benniget, ha né két ken-unvaniez
gwäd ar C'hrist? Hag or bara a
dorromp, ha né két ken-unvaniez
korf ann Aotrou ?

17. Räg évid-omp da véza kalz,
n'omp néméd eur bara hag eur
c'horf, ó véza ma hon eüz holl hol
léd enn hévéleb bara.

18. Gwélit Israel hervez ar c'htk :
ar ré a zebr eüz a voéd ar sakri-
viz, ha n'hò deüs-hi kéd hò léd
eun noter ?

19. Pétrá éta ? Ha lavaroud a
rann-mé é vé eunn dra ar péz a
zò lazet d'ann idolou, pé é vé eunn
dra ann idol ?

20. Hógen lavaroud a rann pé-
naoz ar péz a láz ar Jentiled, a
zò lazet gant-hò d'ann diaoulou,
ha nann da Zoué. Hógen na fell
kéd d'in é teüfac'h da gen-vreü-
deür d'ann diaoulou : na hellit két
éva kalir ann Aotrou, ha kalir ann
diaoulou.

21. Na hellit két kaoud hò léd
é taol ann Aotrou, hag é taol ana
diaoulou.

22. Ha ni a fell d'é-omp rei gwa-
rizi d'ann Aotrou? Ha ni a zò kré-
oc'h égét-han? Pép-trá a zò aotréed
d'in, hógen pép-trá n'éo két tal-
vouduz.

23. Pép-trá a zò aotréed d'in, hó-
gen pép-trá na rò kéd a skoué-
vad.

24. Na glasked dén ar péz a zò
d'ézhan hé-unan, hógen ar péz a
zò da eunn all.

25. Debrit eüz a gément trá a
verzeur er gigérez, héb óber gou-
lenn é-béd enn abek d'ar goustians.

26. Ann douar a zò d'ann Aot-
rou, ha kément a zò enn-han.

27. Mar teü eunn dén-difeiz-ben-
näg d'hò pidi, ha mar fell d'é-hoc'h
mont, dibrit eüz a gément trá a
vézò lékéad dira-z-hoc'h, héb óber
goulennu é-béd enn abek d'ar gous-
tians.

28. Ma lavar eur ré d'é-hoc'h :
Ann dra-man a zò két lazet évid
ann idolou, na zebrít két, enn abek
d'ann hini en deüz hó zisküet d'é-
hoc'h, hag enn abek d'ar gous-
tians :

29. Na lavarann két d'hò kous-
tians, hógen da goustians eunn all.
Rák pérák va frankiz a vijé hi bar-
net gant koustians eunn all ?

30. Mar kémerann va léd enn eur
drugarékaat, pérák é lévèreur droeg
ac'hanoun évid eunn dra évit pé-
hini en eüz trugarskéet ?

31. Pé é tebrot éta, pé éc'h érot,
pé é réot eunn dra-bennäg all, grät
pép-trá é glóar Doué.

32. Na röit gwall-skouér, na
d'ar Iuzevien, na d'ar Jentiled,
na da Iliá Doué :

33. Ével ma fell d'in va-unan
plijoud d'ann holl é pép-trá, hép
klaskoud ar péz a zéré d'in, hógen
ar péz a zéré da galz, évit ma vé-
zint salvet.

XI. PENNAD.

1. BÉZIT Ledierien d'in, ével
ma'z ounn beülier d'ar C'hrist.

2. Hô meüli a rann, va breü-deür, ò véza ma hoc'h eüz koun ac'hanoun é pép-trá, ha ma virit va c'hélénadurésiou ével ma em eüz hô rôed d'é-hoc'h.

3. Hôgen mé a fell d'in é ou-fac'h pénaoz ar C'hrist eo ar penn eüz ar gwáz, ar gwáz ar penn eüz ar vaouez, ha Doué ar penn eüz ar C'hrist.

4. Pép gwáz a béd pé a ziuogan, hé benn gólòet, a vézeka hé benn.

5. Hôgen pép maouez a béd pé a ziuogan, hé fenn dizóló, a vézeka hé fenn : rág ével pa vijé lé-kéad da véza moal eo.

6. Rák ma na c'hóló kéd eur vaouez hé fenn, ra vézò touzet. Rák mar d-co mézuz da eur vaouez béza touzet, pé béza moal, ra wélió hé fenn.

7. Hôgen ar gwáz na dló két góici hé benn ; rák skeüden ha gloar Doué eo : hag ar vaouez a zó gloar ar gwáz.

8. Rág ar gwáz né két bét ten-net eüz ar vaouez, hôgen ar vaouez eüz ar gwáz.

9. Hag ar gwáz n'eo két bét krouet évid ar vaouez, hôgen ar vaouez évid ar gwáz.

10. Dré-zé é tlé ar vaouez kaoud ar gallopd war hé fenn enn abek d'ann Éled.

11. Koulskoudé n'co kéd ar gwáz héb ar vaouez ; nag ar vaouez héb ar gwáz enn Aotrou.

12. Rág ével ma eo deded ar vaouez eüz ar gwáz, ével-sé ar gwáz a zeü eüz ar vaouez : ha pép-trá a zeü eüz a Zoné.

13. Barnid hoc'h-unan, mar d-co dérad é pédfé eur vaouez héb eur wél war hé fenn.

14. Ann natur hé-unan ha na zesk kéd d'é-hoc'h pénaoz eo mézuz da eur gwaz lézel hé vled da greski :

15. Ha pénaoz eo énoruz da eur vaouez lézel hé bleó da greski, ò véza ma int bét rôed d'ézhi ével eur wél ?

16. H gen mar kár eür ré béza strivuz, é *livirimp* pénaoz né kéd azé hor boaz, nag hini Iliz Doué.

17. Hôgen lavaroud a rann d'é-hoc'h, ha na bellann kéd hô meüli,

pénaoz en em strollit, nann évid ar gwella, hôgen évid ar gwasa.

18. Rák da genta é klevann pénaoz pa en em strollit enn Iliz, és eüz drouk-rans étre-z-hoc'h, ha mé a gréd lód eüz a gément-sé ;

19. Rák réd eo é vé ivé héréziou, évit ma vézò anavézet splann ar ré ac'hanoc'h a zó poellek bráz.

20. Pa en em strollid éta enn eul léac'h, n'eo mui azé dibri koan ann Aotrou.

21. Rák pép-hini a gémer évid dibri hé goan hé-unau. Hag ével-sé unan en deüz naoun, hag eunn all a zó mezó.

22. Ha n'hoc'h eüs-hu kéd hô ties évid dibri hag éva ? Pé hag é faéit-hu Iliz Doué hag é mézékait ar ré n'hó deüz két péadrá ? Pétrá a livirinn-mé d'é-hoc'h ? Hag hô meüli a rinn-mé ? N'hó meüliann kéd eüz a gément-sé.

23. Rág gand ann Aotrou eo em eüz desket ar péz em eüz lavaret d'é-hoc'h, pénaoz ann Aotrou Jéruz enn nóz é péhini é oé gwerzet, a géméraz bara,

24. Hag ò véza trugarékéet, é torraz anézhan, hag é lavaraz : Kémérit ha debrit : ann dra man eo va c'horf, péhini a vézò rôed évid-hoc'h ; grit kément-man é koun ac'hanoun.

25. Kéméroud a réaz ivé ar c'halir, goudé béza koaniet, ò lavarout : Ar c'halir-man a zó ann testamant nevez em gwád. Grid ann dra-man é koun ac'hanoun kenn aliez gwéach ma évot anézhan.

26. Rák kenn aliez gwéach ma tebrot ar bara-man, ha m'ac'h évot ar c'halir-man, é róot da anaout maró apn Aotrou bété ma teüó.

27. Ével-sé piou-bennág a zebró ar bara-man, pé a évó ar c'halir-man é gwall zoaré, a vézò kabluz eüz a gorf hag eüz a wád ann Aotrou.

28. En em arnode^t éta ann dén hé-unan : ha debret eüz ar bara-zé, hag évet eüz ar c'halir-zé.

29. Rák piou-bennág a zebr pé a év anézho é gwall zoaré, a zebr pé a év hé varnédigez hé-unan,

ô véza na zilenn kéd ervád korf ann Aotrou.

30. Dré-zé eo éz eûz enn hô touez kalz a dûd klanv ha môréduz, ha kalz hag a zô kousket.

31. Ma en em varnomp hon-unan, na vézimp két barnet.

32. Hôgen pa omb barnet enn doaré-zé, omp kastizet gand ann Aotrou, évit na vézimp kéd daonet gand ar béd-man.

33. Dré-zé, va breûdeûr, pa en em strollit évid dibri, en em c'hortozit ann eil égilé.

34. Ma en deûz naoun eur ré, debret enn hé di, évit n'en em strollot két enn hô parnédigez. Ann traou all a reizjon, pa vézinn deûet.

XII. PENNAD.

1. É-KËNVER ar rôou spéréduz, va breûdeûr, na fell kéd d'in é vec'h diwiziek.

2. Gouzoud a rit pénaoz pa oac'h Paganed, éz éac'h da gaout ann idolou mûd ével ma hô kased.

3. Diskleria a rann éta d'é-hoc'h pénaoz dén ô komza dré Spéred Doué, na lavar argarzigez eûz a Jézu. Ha dén na hell lavarout pénaoz eo Jézu ann Aotrou, néméd dré ar Spéred-Santel.

4. Hôgen béz' éz eûz meûr a c'hras, hôgen n'eûz néméd eur Spéred.

5. Béz' éz eûz meûr a garg, hôgen n'eûz néméd eunn Aotrou.

6. Béz' éz eûz meûr a ôberidigez, hôgen n'eûz néméd eunn Doué, péhini a ra pép-trâ enn holl.

7. Hôgen diskleriadur ar Spéred a zô rôed da bép-hini évid ar gounid.

8. Rak unan en deûz dré ar Spéred lavar ar furnez : eunn all lavar ar wiziégez, dré ann hévélep Spéred :

9. Eunn all ar feiz dré ann hévélep Spéred ; eunn all ar c'hras da rei ar iéc'hed dré ann hévélep Spéred :

10. Eunn all ar galloud da ôber burzudou ; eunn all ar galloud da ziougan ; eunn all ar galloud da

zilenna ar spérédou ; eunn all ar galloud da gomza meûr a iéz ; eunn all ar galloud da ziskleria ann iézou.

11. Hôgen eunn hévélep Spéred, hag hén bép-kén, eo a ra ann holl draou-zé, ô ranna étre pép-hini, ével ma kâr.

12. Râg ével ma'z eo unan hor c'horf, ha ma en deûz kalz a izili, hôgen pétrâ-bennâg ma éz eûz kalz a izili, na réont koulskoudé néméd eur c'horf ; ével-sé éma ar C'hrist.

13. Rak badézet omb béd holl enn hévélep Spéred, ével pa vemb holl eur c'horf bép-kén, pé luzevien, pé Jentiled, pé tûd sklâv, pé tûd frank : hag holl hon eûz évet enn eunn hévélep Spéred.

14. Râg ar c'horf ivé né kéd eunn ézel bép-kén, hôgen meûr a ézel.

15. Ma lavarfé ann troad : Pa n'ounn kéd ann dourn, n'ounn kéd eûz ar c'horf ; ha na vé kéd évit-sé eûz ar c'horf ?

16. Ha ma lavarfé ar skouarn : Pa n'ounn kéd al lagad, n'ounn kéd eûz ar c'horf ; ha na vé kéd évit-sé eûz ar c'horf ?

17. Ma vé ar c'horf holl lagad, péléac'h é vé ar c'hleved ? Ha ma vé holl kleved, péléac'h é vé ar c'houésa ?

18. Hôgen Doué en deûz lékéad ann izili er c'horf, hag hô lékéad en deûz ével ma eo felled d'ézban.

19. Ma vend holl eunn ézel bép-kén, péléac'h é vé ar c'horf ?

20. Hôgen bréma éz eûz meûr a ézel, ha n'eûz néméd eur c'horf.

21. Hag al lagad na hell két lavaroud d'ann dourn : N'am eûz kéd a ézomm ac'hanod ; nag ivé ar penn d'ann treid : N'oc'h két réd d'in.

22. Hôgen enn-énep ann izili eûz ar c'horf hô deûz doaré da véza ar ré wana, a zô ar ré ar muia réd.

23. Hag izili ar c'horf a grédomp a vé ann dislébéra, é lékéomp war hô drô ar muia a énor : hag ar ré a zô hudur war hor ménô, a c'hôlôomp gant mui a zéréadégez.

24. Hôgen ar ré zéréad n'hô deûz ézomm a nétrâ : ha Doué en deûz reizet ar c'horf eunn hévélep doaré

ma énoreur muia ar péz a zô ann nébeùta déréad,

25. Évit na vézô kéd a rann er c'horf, hôgen ma prédériô ann izili ann eil évid égilé.

26. Ha mar teù unan-bennâg eûz ann izili da gaout-poan, ann holl izili hô deûz-poan gant-han : pé mar béz énoret unan eûz ann izili, ann holl izili en em laouéna gant-han.

27. Hôgen c'houi a zô korf ar Christ, hag izili ann eil égilé.

28. Ével-sé chétu ar ré en deûz lékéad Doué enn Iliz; da genta Ébestel, d'ann eil Proféded, d'ann trédé Doktored; goudé ar ré a ra burzudou; goudé-zé ar ré hô deûz ar c'hrâs da iac'haad ar ré glanv; ar ré a gen-nerz ar vreurdeur; ar ré a réa ar ré all; ar ré a gomz meûr a iéz; ar ré a hell diskleria ann iézou.

29. Hag ann holl a zô Ébestel? Hag ann holl a zô Proféded? Hag ann holl a zô Doktored?

30. Hag ann holl a ra burzudou? Hag ann holl a iac'ha ar ré glanv? Hag ann holl a gomz meûr a iéz? Hag ann holl a hell diskleria ann iézou?

31. Hôgen hô pézed hirrez évid ar gwella grasou. Ha mond a rann da ziskouéza d'é-hoc'h c'hoaz-eunn hent gwelloc'h.

XIII. PENNAD.

1. MAR komzann holl iézou ann dûd, hag hini ann Éled, ha ma n'em eûz kéd ar garantez, n'ounn néméd ével arem sonuz, pé ével eur simbal skiltruz.

2. Ha pa'm bé ar galloud da ziou-gani; hag éc'h anavésfenn ann holl visteriou; hag em bé ar wiziégez eûz a bép-trâ; ha pa'm bé ann holl feiz réd évit lakaad ar vénésiou da gerzout; ma n'em eûz kéd ar garantez, n'ounn nétrâ.

3. Ha pa'm bé darnaouet va holl vadou évit boéta ar béorien; ha pa'm bé rôet va c'horf évit béza losket; ma n'em eûz kéd ar garantez, na dâl nétrâ d'in.

4. Ar garantez a zô habask; kûm eo : Ar garantez né kéd érezuz; né két balc'h; né két stambouc'het;

5. Né két fougéuz; na glask két ar péz a zô d'ézhi-hé-unan; na vuanéka két; na venn kéd a zrouk;

6. N'en em laouéna két eûz ann drougiez, hôgen en em laouénaad a ra eûz ar wirionez;

7. Herzel a ra ouc'h pép-trâ; kri-di a ra pép-trâ; espéroud a ra pép-trâ; gouzanvi a ra pép-trâ.

8. Ar garantez na baouézô hikkenn. Hôgen ann diouganou a fallô, hag ann iézou a éhanô, hag ar wiziégez a ziaézô.

9. Râk na ouzomp némét lôd, ha na ziouganomp némét lôd.

10. Hôgen pa vézô dedet ar péz a zô klôk, ar péz a oa lôd a fallô.

11. Pa oann eur bugel, é komzenn ével eur bugel, é oann fûr ével eur bugel, é vennenn ével eur bugel. Hôgen pa ounn deûed da zén, em eûz kuitéet ar péz a zalc'hé eûz ar bugel.

12. Bréma é wélomp dré eur mellézour ha gâd eul lavar gôlôet; hôgen neûzé dremm ouc'h dremm. Bréma éc'h anavézann lôd; hôgen neûzé éc'h anavézinn ével ma ounn anavézet.

13. Bréma ann tri-man, ar feiz, ann espérans hag ar garantez a choum; hôgen ar brasa anézho eo ar garantez.

XIV. PENNAD.

1. ENKLASKID ar garantez; c'hoantait ar grasou spéréduz; ha dreist-holl ar c'hrâs ma tiouganot.

2. Râk ann hini a gomz eunn iéz dizanaf, na gomz kéd ouc'h ann dûd, hôgen ouc'h Doué; râk dén na glev anézhan, ha komza a ra é spéred eûz ann traou kuzet.

3. Hôgen ann hini a ziougan, a gomz oud ann dûd évid hô c'ben-télie; hô alia, hô fréalzi.

4. Ann hini a gomz eunn iéz dizanaf, a zeû d'en em gentélie hé-unan; hôgen ann hini a ziougan, a zeû da gentélie Iliz Doué.

5. Mé a garré é komzfac'h holl

iezou *dizanaf*; hōgen kentoc'h é tiouganfac'h. Rāk brasoc'h eo ann hini a ziougan, éged ann hini a gomz iezou *dizanaf*, némét trei a rafé ar péz a lavar, évit ma tigéméro ann Iliz ar gentel.

6. Hōgen bréma, va breùdeür, mar teñann da gomza ouz-hoc'h é iezou *dizanaf*, da bêtrá é vézô mād d'é-hoc'h, néméd é komzfenn ouz-hoc'h pé dré wélédigez, pé dré wiziéger, pé dré ziougan, pé dré gélénadurez ?

7. Ha na wélopmp-ni kéd ivé enn traou diéné a rô soniou, ével ar zutel hag ann télen, pénaoz ma na réont toniou dishénel, pénaoz é ouzeur ar péz a ganeur war ar zutel, pé war ann télen ?

8. Ma rô ar c'horn eur soun arvaruz, piou en em aozô évid ar brézel ?

9. Ével-sé c'houi, ma né két splamm ann iéz a gomzit, pénaoz é vézô gwézet ar péz a livirit ? C'houi a vézô ével pa gomzfac'h enn éar.

10. Évit-gwir éz eüz kenn añez a iezou dishénel ar béd-man : ha n'eüz pobl é-béd héb hé iéz.

11. Ma na ouzoun kéd éta talvoudégez ar geriou, mé a vézô tréfoed évid ann hini ouc'h péhini é komzinn; hag ann hini a gomz ouz-in a vézô tréfoed évid-oun.

12. Ével-sé, c'houi, pa enklas-Kit ar *grasou* spéréduz, ioulit kaout kalz anézho évit kentélia ann Iliz.

13. Dré-sé ann hini a gomz eunn iéz *dizanaf*, pédet évit ma hellô béza tróct.

14. Rāk mar pédano enn eunn iéz *dizanaf*, va spéred a béd, hōgen va skiant a zô difronez.

15. Pétrá éta a rinn-mé ? Mé a bédô a spéred, mé a bédô ivé a skiant. Mé a ganô a spéred, mé a ganô ivé a skiant.

16. A-bend-all mar meülez a spéred, pénaoz ann hini a zô é éac'h ann dud dister a lavaró-hén Amen war da veüledigez, pa na oar kéd ar péz a lévrez ?

17. Da veüledigez évit-gwir a

zô mād; hōgen né hell két rei kentel d'ar ré all.

18. Meüli a rañn va Doué, ô véza ma komzann hoc'h holl iezou.

19. Hōgen gwéll é vé gan-és lavarout gant va skiant-vad pemp gér enn Iliz, évid deski ivé ar ré all, égét lavarout dék mil eun eunn iéz *dizanaf*.

20. Va breùdeür, na vézit két bugalé évid ar skiant, hōgen bézit bugaligou évid ann drougiez; ha bézit dinam évid ar skiant.

21. Skrived eo el lézen : Gand iezou *dizanaf* ha gand diweüz a-ziavéaz é komzinn oud ar bobl-zé, ha na gleviat kéd ac'hanoun, émé ann Aotrou.

22. Ével-zé ann iezou *dishénel* n'int kéd eunn zrouéz évid ar ré a gréd, hōgen évid ar ré ziskrédik; enn-énep ar *galloud* da ziougan né kéd évid ar ré ziskrédik, hōgen évid er ré a gréd.

23. Mar teüsé éta ann Iliz holl d'en em strolla enn eul léac'h, hag é komzfé ann holl iezou *dishénel*, mar teüsé éno tōd diskrédik, ha na lavarant kéd pénaoz é tiskiantit ?

24. Hōgen mar tiouganond holl, ha mar teü éno eunn dén diskrédik-hennag, pé eunn dén diskiant, holl é kendréc'hont anézhan, holl é barnont anézhan.

25. Ar péz a ioa kuzet enn hé galoun a zô dizólóet, hag héa oc'h en em strinka war hé zremm a azeülo Doué, ô lavarout pénaoz évit-gwir éma Doué enn hô touez.

26. Pétrá éta a livirinn-mé, va breùdeür ? Pa'z oc'h strollet, péhini ac'hanoc'h a ra kanaouennou, pé a rô kélennoü, pé a ra diouganou, pé a gomz eunn iéz *dizanaf*, pé a zisplég anézhan : ra vézô gréat kément-sé é kentel vad.

27. Ma éz eüz lōd pére hó deüz ar *galloud* da gomza é iezou *dizanaf*, na vézet két ouc'h-penn daou, pé dri évid ar muia, ha ma komzint ann eil goudé égilé; ha ma vézô unan-benuag hag a zisklerio at péz hó dévézô lavaret.

28. Hōgen ma n'eüz kéd a zis-

klerier, ra davó enn Iliz, ra gomzó out-hañ hé-unan, hag oud Doué.

29. É-kénver ar Broféded, ra gomzó daou pé dri *anézhó*, ha ra varnó ar ré all.

30. Mar béz gréad eunn diskleriadur-bennag da eunn all hag a vézó azézet, ra davó ar c'henta.

31. Rák *béz'* é hellid holl diou-gani ann eil goudé égilé, évit ma teskó ann holl, ha ma vézó fréulzet ann holl.

32. Ha spérédou ar Broféded a zent oud ar Broféded.

33. Rák Doué né kéd eunn Doué a reustl, hôgen *eunn Doué* a bé-oc'h, ével ma kéleunnann é holl Ilizou ar zent.

34. Ra davó ar merc'hed enn Ilizou; rák né kéd sotréet d'ézhó komza *énó*; hôgen doujuz é tléont béza, hervez ma lavar al lézen.

35. Ha ma fell d'ézhó deski eunn dra-bennag, ra c'houlenniat enn ti digand hó ézec'h. Rák mézuz eo d'ar merc'hed komza enn Iliz.

36. Hag ac'hanoc'h eo eo deüet ger Doué? Pé hag enn-hoc'h hép-kén eo deüet?

37. Mar kréd eur ré é vé Pro-fed pé spérédek, ra anavézó ar péz a skrivann d'é-hoc'h, pénaoz int gourc'hémennou ann Aotrou.

38. Hôgen mar béz eur ré héb hó c'houzout, na vézó két gwézet hé-unan.

39. Dré-zé; va breüdeür, bézit c'hoantek bráz da ziongani, ha na virit kéd oud' ar ré a helló komza é iézou *dizanaf*.

40. Hôgen bézet gréat pép-trá gand déréadégez, hervez ar reiz.

XV. PENNAD.

1. DIGAS a rann bréma da koun d'é-hoc'h, va breüdeür, ann Aviel em eüz prézéget d'é-hoc'h, hoc'h eüz digéméret, é péhini é choumit stard,

2. Ha dré héhini oc'h salvet; évit ma vélot ma hoc'h eüz hé talc'het ével ma em eüz hé brézé-get d'é-hoc'h; anéz é vé enn-aner hó pé krédet.

3. Rák da genta em eüz rôed da anaqud d'é-hoc'h ar péz a zó hét ivé rôed d'in, pénaoz eo maró ar C'hrist évid hor péc'hédou her-vez ar Skrituriou;

4. Pénaoz eo hét liénet, hag eo dazorc'het ann trédé deiz hervez ar Skrituriou;

5. Pénaoz eo hét en em ziskouézet da Géfaz, ha goudé-zé d'ann unnék *Abostol*;

6. Pénaoz goudé-zé eo hét gwélet enn eur wéach gant mui égát pemp kant breür, eüz a béré éz eüz c'hoáz kalz hag a zó héó bréma, hag biniennou a zó-kousket;

7. Pénaoz goudé eo hét gwélet gant Jakez, ha pelloc'h gant ann holl Ébestel;

8. Ha pénaoz enn-divez goudé ar ré all holl eo en em ziskouézet d'in, mé péhini n'ouna néméd eur sioc'han.

9. Rák mé a zó ann distéra eüz ann Ébestel, ha na zellézann két béza hanvet *Abostol*, ó véza ma em eüz heskinet Iliz Doué.

10. Hôgen dré c'hras Doué eo ounn ar péz éz ounn, hag bé c'hras n'eo két hét difrouez enn-oun; hôgen muioc'h égéd ar ré all holl em eüz labouret; nann mé kouls-koudé, hôgen grás Doué péhini a zó gan-én.

11. Ével-sé pé eo mé, pé eo hi, chétu pétrá a brézégomp d'é-hoc'h, ha chétu pétrá hoc'h eüz krédet.

12. Pa eo gwir éta pénaoz eo hét prézéget d'é-hoc'h eo hét dazorc'het ar C'hrist eüz a douez ar ré-varó, pérág é lavar biniennou ac'hanoc'h, pénaoz na zazorc'hó kéd ar ré-varó?

13. Rák ma na zazorc'h kéd ar ré-varó, né kéd ivé dazorc'het ar C'hrist.

14. Ha ma né kéd dazorc'het ar C'hrist, hor prézégen a zó didalvez, hag hó feiz a zó ivé didalvez.

15. Testou faoz zó-kén é vézimp kavet é-kénver Doué, ó véza ma hon eüz rôed ann desténi-man a-énep Doué, pénaoz en deüz dazorc'het ar C'hrist; ha padál n'en

deûz kéd hé zazorc'het, ma na zeû kéd ar ré-varô da zazorc'hi.

16. Râk ma na zazorc'h kéd ar ré-varô, ar C'hrist né kéd ivé da-zorc'het.

17. Ma né kéd dazorc'het ar C'hrist, hô feiz a zô didalvez, râk enn hô péchédou émoc'h c'hoaz.

18. Ével-sé 'ta ar ré a zô kousket er C'hrist, a zô ivé kollet.

19. Ma n'hor bé espérans er C'hrist néméd évid ar béd-man, ni a vé ar ré druézusa eûz ann dūd.

20. Hôgen bréma ar C'hrist a zô dazorc'het eûz a douez ar ré-varô, ével ar c'henta-frouez eûz ar ré-gousket.

21. Ével-sé, pa eo deûet ar marô dré eunn dén, dazorc'hidigez ar ré-varô a dlé ivé dond dré eunn dén.

22. Râg ével ma varv ann holl é Adam, ével-sé ann holl a asbévô er C'hrist.

23. Hôgen pép-hini a zeûi enn hé reiz, hag ar C'hrist ével ar c'henta-frouez : goudé, ar ré a zô d'ar C'hrist, ha péré hô deûz krédet enn hé zonédigez.

24. Ha neûzé é teûi ann divez, pa en dévézô rôed hé rouantélez da Zoué hé Dād, pa en dévézô kaset-da-gét kément rouantélez, kément aotrouniez, ha kément ners.

25. Râk réd eo d'ézhan réna, bété ma vézô lékéad hé énébournien dindān hé dreid.

26. Hôgen ann divéza énébourn a vézô diskaret eo ar marô : râk lakaad a rai pép-trā dindān hé dreid. Hôgen pa lévéreur :

27. Pénaoz pép-trā a dlé pléga dindān-han, héb arvar eo néméd ann hini péhini en deûz lékéat pép-trā da bléga dindān-han.

28. Ha pa vézô pléget pép-trā dindān-han, ar Māb hé-unan a bléga dindān ann hini en dévézô lékéat pép-trā da bléga dindān-han, évit ma vézô Doué holl enn holl.

29. Anéz pétrā a rai ar ré a zô badézet évid ar ré-varô, mar d-co gwir pénaoz ar ré-varô na-zazorc'h két? Pérâg int-hi badézet évid ar ré-varô?

30. Ha pérék ni hon-unan en em lékéomp-ni da béb heur é-tāl da golla hor buez?

31. Bemdez é varvann, va bred-deûr, dré hô kloar, a zeû d'in é Jézuz-Krist hon Aotrou.

32. Ma em eûz stourmet é Éfézuz oud al loéned (évit komza hervez ann dūd), da hétrā eo talvézed d'in, ma na zazorc'h kéd ar ré-varô? Debromp hag évomp, râk war-c'hoaz é-varvimp.

33. Na vézit két touellet : Ann drouk-komsiou a zaotr ar vuézégev-vād.

34. Tūd wirion, bézit war évez, ha na béc'hit két. Râk lōd ac'hannoc'h na anavézont két Doué : évid hô mézékaat hel lavarann d'é-hoc'h.

35. Hôgen unan-bennâg a lavarô d'in : Pénaoz é tazorc'hô ar ré-varô? É pé gorf é teûint-hi?

36. Dén diskiant, ar péz a hadez na zeû kéd da véza béo, ma na varv kéd a-raok.

37. Hag ar péz a hadez, né kéd ar c'horf a dlé sével a badez, hôgen eur c'hrednen noaz, pé eûz a winiz, pé eûz a eunn dra all.

38. Hôgen Doué a rô d'ézhi ar c'horf a gâr ; ha da béb hād hé gorf hé-unan.

39. Pép kik né kéd eunn hévévélep kik : râg eunn all eo kig ann dūd, eunn all hini al loéned, eunn all hini al laboused, hag eunn all hini ar pésked.

40. Béz' éz eûz ivé korfou énevek, ha korfou douarek : hôgen eunn all eo skéd ar ré énevek, eunn all hini ar ré zouarek.

41. Eunn all eo skéd ann héol, eunn all skéd al loar, hag eunn all skéd ar stered : dishénel eo ivé skéd eur stéren eûz a skéd eunn all.

42. Ével-sé é c'hoarvézô da zazorc'hidigez ar ré-varô. Haded eo ar c'horf er vreinaudrez, hag é tazorc'hô enn divreinaudrez.

43. Haded eo bét enn diforc'het, hag é tazorc'hô er c'hloar. Haded eo bét er gwander, hag é tazorc'hô enn ners.

44. Haded eo korf anevalek, hag é tazorc'hô korf spérédek. Ével ma éz eûz eûr c'horf anevalek, éz eûz ivé eur c'horf spérédek, ével ma eo skrivet :

45. Adam ar c'henta dén a zô bét gréat gand eunn éné buézek, hag ann divéza Adam a zô deûed enn eur spéréd bividik.

46. Hôgen né kéd ar c'horf spérédek a zô bét gréat da genta, hôgen ar c'horf anevalek; ha goudé ann bini spérédek.

47. Ar c'henta dén péhini a zeû eûz ann douar, a zô douarek; hag ann eil dén péhini a zeû eûz ann Énv, a zô Énvék.

48. Ével ma eo bét douarek, é vézint ivé douarek : hag ével ma eo bét spérédek, é vézint ivé spérédek.

49. Ével éta hon eûz douget skeûden ann dén zouarek, dougomb ivé skeûden ann dén Énvék.

50. Hôgen ann dra-man a lavarann, va breûdeûr, ô véza na hell kéd ar c'hik hag ar gwâd piaoua rouantélez Doué; ha na hell két ar vreïnadurez piaoua ann divreïnadurez.

51. Chétu sman eunn dra-guzet a lavarann d'é-hoc'h : Dazorc'hi a raimb holl, hôgen na vézimp két névézet holl.

52. Enn eur prédik, enn eur serrlagad, é soum ann divéza drompit; râg ann drompit a zounô, hag ar ré-varô a zazorc'hô divreïnuz, ha nî a vézô névézet.

53. Râk réd eo d'ar c'horf breïnuz-man gwiska ann divreïnadurez, ha d'ar c'horf marvuz-man gwiska ann diverventi.

54. Ha pa en dévézô ar c'horf marvuz-man gwisket ann diverventi, neûzé é c'hoarvézô al lavar a zô skrivet : Lounket eo bét ar marô gand ar gounid.

55. O marô, péléac'h éma da c'hounid? O marô, péléac'h éma da vroud?

56. Hôgen broud ar marô eo ar péc'hed; ha ners ar péc'hed eo al lézen.

57. Trugarékaomp éta Doué, péhini en deûz rôed d'é-omp ar gounid dré hon Aotrou Jézuz-Krist.

58. Drézé, va breûdeûr kër, bézit stard ha digéflusk : labourit bépéd da ôber ann Aotrou, ô c'houzout pénaoz hô labour na vézô kéd hép gôpr dirâg ann Aotrou.

XVI. PENNAD.

1. É-KÉVVER ann aluzennoù a zastumeur évid ar zent, grit ével ma em eûz gourc'hémennet da Iliz Galatia.

2. Ra lakai a dô pép-hîni ac'hanoc'h ena bé dî, d'ann deiz kenta eûz ar zizun, ar péz a garô da zastumi; évit na c'hortozot két bété ma vézinn deûet évid dastumi ann aluzennoù.

3. Ha pa vézinn deûet, é kasinn ar ré hô pézô merket d'in dré hô lizéri, da zougen hô rô da Jérusalem.

4. Ha mar tâl ar boan éz afenn va-unan, é teûint gan-én.

5. Hôgen mond a rinn d'hô kwélout, pa'm bézô tréménét dré ar Vasédonia; râk dré ar Vasédonia é tréméninn.

6. Ha martézé é chouminn eunn nébcût gan-é-hoc'h, hag é tréméninn zô-kén ar goanv, évit ma ambrougot ac'hanou é pé léac'h-ben-nâg ma'z inn.

7. Râk na fell kéd d'in ar wéach-man hô kwélout hép-kén enn eur dréménout, hag éc'h espérann é chouminn gan-é-hoc'h eur pennad amzer, mar d-eou ioul ann Aotrou.

8. Hôgen choum a rinn é Éfeszuz bétég ar Pentékost.

9. Râk digor eo d'in éno eunn ôr vrâz ha splann, ha kalz énébourien a zô.

10. Mar d-a Timotéuz d'hô kavout, likid évez é vé héb aoun enn hô touez : râk da ôber ann Aotrou é labour, kerkouls ha mé.

11. Na vézed éta disprizet gand dén : hôgen ambrougit-hén é péoc'h, évit ma teûi d'am c'havout; râg hô c'hortozai a rann gand ar vreûdeûr.

12. E-kéver ar breür Apollo , mé a rô da anaoud d'é-hoc'h pénaoz em eûz hé bédet kaer da vond d'hô kwélout gænd ré all eûz hor breüdeür : ha koulskoude né két hét hé ioul mont bété vréma ; högen mond a rai pa gavó ann dró.

13. Bézit akétuz , choumit stard er feiz , grit *pép-trá* gant béöder , hag en em grévait.

14. Grit gant karantez kément ha ma réot.

15. Anaoud a rit , va breüdeür , tûd Stéfanoz , ha Fortunatuz , hag Akaikuz. Gouzoud a rit pénaoz ind ar c'hesta-frouez eûz ann Akais , ha pénaoz ind en em wéstlet da zervich ar zent :

16. Rák-sé mé hô péd da gaoud évit-hô ann azaouez a dleit d'ar seurt tûd-zé , ha da gément a zeü d'hor skoazia dré hô foan ha dré hô labour.

17. En em laouénad a rann é vé deüet Stéfanoz , Fortunatuz hag

Akaikuz ; rák gréad hô detz évid-hoc'h ar péz na hellec'h két da öber hoc'h-unan ;

18. Rák fréalzed hô detz va spéred , kerkoulz hag hoc'h hini. Ana-vézid éta ar ré a zó ével-sé.

19. Ilizou ann Azia a zalud ac'hanoc'h. Akouila ha Prisilla , é-ti pére é choumann , hag ann Iliz a zó enn hô zi a zalud kalz ac'hanoc'h enn Aotrou.

20. Hon holl vreüdeür a zalud ac'hanoc'h. Kon em zaludit ann eil égilé dré eunn aff santel.

21. Mé Paol eo em eûz skrivet gant va deurn va-unan ar salud-man.

22. Ma éz eûz unan-bennag ha na garfé két hon Aotrou Jéruz-Krist , ra vézö anaouéet ; Maran Atha.

23. Grás hon Aotrou Jéruz-Krist ra vézö gan-é-hoc'h.

24. Ra vézö va c'barantez gan-é-hoc'h holl é Jéruz-Krist. Amen.

EIL LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR GORINTIED.

I. PENNAD.

1. PAOL, Abostol Jezuz-Krist dré ioul Doué, ha Timoteuz *hé* vreür, da Iliz Doué a zô é Korint, ha d'ann holl zent a zô enu Akaia holl :

2. Ra vézô gan-é-hoc'h ar c'hras hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digant Jezuz-Krist hon Aotrou.

3. Ra vézô benniget Doué ha Tâd hon Aotrou Jezuz-Krist, Tâd ann trugarézou, ha Doué ann holl fréalzidigez.

4. Péhini a zic'hlac'har ac'hanomp enn hon holl zoaniou : évit ma belimp ivé dic'hlac'hari ar ré a zô enn doan, dré ann hévélep fréalzidigez gant péhini omp fréalzét hon-unan gand Doué.

5. Râg ével ma kresk gloasiou ar C'hrist enn-omp, ével-sé ivé é kresk hon dic'hlac'har dré ar C'hrist.

6. Mar bézomp doaniet eo évid hô fréalzidigez hag hô silvidigez ; mar bézomp dic'hlac'haret eo évid hô tic'hlac'har ; mar bézomp fréalzét eo évid hô fréalzidigez hag hô silvidigez, péhini a zô sévénet ô c'houzanvi ann hévélep gloasiou ha ma c'houzanvomp ;

7. Évit ma vézô stard hon espérans évid-hoc'h, pa ouzorap pénaoz pa hoc'h eûz hô lôd er gloasiou, hô pézô ivé hô lôd enn dic'hlac'har.

8. Râk na fell kéd d'é-omp, va breûdeür, é vec'h héb anaout ann doan a zô bét c'hoarvézet gan-é-omp enn Azia, pénaoz omb bét mac'het dreist-penn ha dreist pépers, enn hévélep doaré ma oa kasauz az vuez d'é-omp.

9. Hôgen ni bon eûz enn-omp hon-unan barn ar marô, évit na lakaimp két hor fisians enn-omp

hon-unan, hôgen é Doué, péhini a zazorc'h ar ré-varô ;

10. Péhini en deûz hon tennet eûz a gémend a wallou, hon tenn *bépréd*, hag hon tennô c'hoaz hervez ma espéromp ;

11. Ha c'houi hor skoaziô ivé ô pidi évid-omp ; évit ma teûi ar c'hras hon eûz digéméret é azaouez meür a hini, da véza anavézet dré ann trugarez a rai meür a hini évid-omp.

12. Râg hor c'hloar eo testéni hor c'houstians, da véza en em rénet er béd-man, dreist-holl enn hô kéver, enn ceunder a galoun hag é gwirionez Doué, nann é furnez ar c'hik, hôgen é grâs Doué.

13. Na skrivomp d'é-hoc'h néméd ar péz hoc'h eûz lennet hag anavézet. Ha mé a esper pénaoz hé anavézet bétég ann divez,

14. Ével ma hoc'h eûz anavézet omp hô kloar, ével ma *vioi* hon hini, é deiz hon Aotrou Jezuz-Krist.

15. Hag er fisians-sé eo felled d'in dond d'liô kavout da genta, évit ma teûjé d'é-hoc'h eunn eil c'hras ;

16. Ha tréménoud dré hô prô enn eur vond er Masédonia, ha dond adarré eûz ar Masédonia d'hô prô, hag ac'hanô béza ambrouget gau-é-hoc'h er Judéa.

17. P'am boa éta ann ioul-zé, ha dré skanbennidigez co-n'em eûz kéd hé sévénet ? Pé pa ioulann eunn dra, hag hé iouli a rann-mé hervez ar c'hik, évit ma vijé eunn oun ia ha nann ?

18. Hôgen Doué péhini a zô gwirion, a oar pénaoz n'eûz kéd ia ha nann er brézegen em eûz gréad d'é-hoc'h.

19. Râk Mâb Doué, Jezuz-Krist, péhini a zô bét prézéget d'é-hoc'h gan-é-omp-ni, da *tavaroud* eo gan-én, gant Silvanuz ha gant Timoteuz,

né két bét ia ha nann, hôgen ia a zô bét enn-han.

20. Râg holl c'heriou Doué a zô ia enn-han : Dré-zé Amen da Zoué dré-z-han hag évid hor gloar-ni.

21. Hôgen ann hini a gréva ac'hanomp gan-é-hoc'h er C'hrist, hag en deûz hon éoliet eo Doué ;

22. Péhini en deûz ivé horsiellet, ha rôed d'é-omp évit gwéslt ar Spéred-Santel enn hor c'halounou.

23. Évid-oun-mé é c'halvann Doué da dést em éné, pénaoz eo dréazaouez évid-hoc'h né két c'hoaz felled d'in mond enn tû all da Gorint ; né két éc'h aotrouniemp war hô feiz, hôgen skoazia a ré-omp hô lévénéz : râk stard é choumit er feiz.

II. PENNAD.

1. HOGEN lakaad a riz em penn na'z ajenn mui d'hô kvélout eun dristidigez.

2. Râk mar tristaann ac'hanoc'h, piou a laouénai ac'hanoun, néméd-hoc'h pére a vijé tristéet gan-én ?

3. Ha kément-sé em eûz skrivet d'é-hoc'h, évit pa zeûinn na gavinn két tristidigez war dristidigez a berz ar ré a dlié va laouénaat : ô fisioud en -hoc'h holl, pénaoz va lévénéz a vézô hoc'h hini holl.

4. Râk neûzé é skriviz d'é-hoc'h gand eunn anken vrâs, gand eur mantr kaloun, hag é-kreiz kalz a zaérou ; nann évid hô tristaat ; hôgen évid diskouéza péger braz eo ar garantez em eûz évid-hoc'h.

5. Hôgen ma en deûz unanbennâg tristéed ac'hanoun, né két mé hép-kén en deûz tristéet ; hôgen évid-lôd, évit na zeûinn két d'hô pec'hia holl.

6. A-walc'h eo évid ann hini a zô ével-sé, ar c'hélen a zô bét rôed d'ézhan gant meûr a hini :

7. Hag é tleit kentoc'h bréma béza trugaréuz enn hé géver, hag hé fréalzi, gand aoun na vé mantret gand eunn dristidigez drciz.

8. Dré-zé é pédann ac'hanoc'h da grévaad hô karantez évit-han.

9. Dré-zé eo ivé em eûz skrivet d'é-hoc'h, évid arnodi ac'hanoc'h, ha gouzout mar sentit é pép-trâ.

10. Ar péz a zistolit, a zistolaun ivé ; ha pa zistolann, é tistolann enn abek d'é-hoc'h é dén ar C'hrist.

11. Évit na vézimp két touellet gant Satan ; râk n'omp két hép gouzout hé vénosiou.

12. Hôgen pa ounn bét deûed é Troad évit *prozégi* Avel ar C'hrist, hag é oa digoret ann ôr d'in gand ann Aotrou,

13. N'em eûz két bét a éhan em spéred, ô véza n'em boa két kaved éno va breûr Tituz ; hôgen goudé béza lavaret kénavezô d'ézhô, éz it étrézé Masédonia.

14. Trugarékaad a rann Doué, péhini hol laka bépréd da véza tréac'h é Jézuz-Krist, ha péhini a zoug dré-z-omp é pép léac'h ar c'houéz eûz a anaoudégez *hé hanô*.

15. Râk ni a zô dirak Doué c'houéz vâd ar C'hrist, hag é-kénver ar ré a zô salvet, hag é-kénver ar ré a zô kollet ;

16. Da lôd c'houéz ar marô hô laka da vervel, ha da lôd all c'houéz ar vuez hô laka da véva. Ha piou a zô galloudek é-kénver ann traou-zé ?

17. Râk n'omp két ével meûr a hini, pére a zaotr géz Doué ; hôgen ni a gomz gand ceunder, ével a berz Doué, dirak Doué, hag é dén ar C'hrist.

III. PENNAD.

1. HA déraoui a raimp-ni c'hoaz en em erbedi hon-unan ? hag ézomm hon eûz-ni, ével hiniennou, a lizéri erbed évid-hoc'h, pé digan-é-hoc'h ?

2. C'houi eo hol lizer, péhini a zô skrivet enn hor c'halounou, péhini a zô gwézet ha lennet gand ann dût holl :

3. Ha c'houi a ziskouéz pénaoz oc'h lizer ar C'hrist, a zô bét gréat gan-é-omp, hag a zô bét skrivet, nann gant liou, hôgen gant Spéred

ann Doué béô ; nann war daolennou mein, hôgen war daolennou kiguz pére eo hô kalounou.

4. Dré ar C'hrist eo hon eûz eunn hévélep fisians é Doué :

5. Nè kéd é helfemp kaoud ac'hanomp hou-unan eur ménoz-bennâg, ével ac'hanomp hon-unan ; hôgen hor galloud a zeû eûz a Zoué :

6. Hag hén co en deûz hol lé-kéat da vézâ mād da vinistred ann testamant nevez, nann el lizer, hôgen er Spéred ; râg al lizer a lâz, hag ar Spéred a rô ar vuez.

7. Ma é deûz bét karg ar marô, merkét ha skrivet war ar vein eunn hévélep gloar, na hellé két bugalé Israel selloud out Moizez, enn abek da skéd hé zremm, péhini a dlié mond-da-gét,

8. Pégement na dlé két béza brasoc'h gloar karg ar Spéred ?

9. Râk ma é deûz bét gloar karg ar varnédigez, péger brasoc'h c'hoaz é vézô gloar karg ar virionez.

10. Râg ar c'hloar a véleur enn tû-zé n'eo nétrâ é-skoaz *hini ann Aviel* a zô kalz dreist.

11. Râk ma éz eûz gloar er garg a ia-da-gét, pégement é tlé béza mui a c'hloar er garg a badô *da rikenn*.

12. Pa hon eûz éta eunn hévélep *espérans*, é kémeromp kalz a fisians :

13. Ha na réomp kéd ével Moizez péhini a lékéa eur wél war hé zremm, évit na vijé két gwélet gant bugalé Israel hé zremm péhini a dlié mond-da-gét ;

14. Hôgen hô skiantou a zô dallet ; râk c'hoaz hiriô pa lennont ann Testamant kôz, ar wel-zé a choum war hô c'haloun, héb béza savet, râk n'eûz néméd ar C'hrist a gémeñd a hellé hé sével.

15. Ével-sé bété vréma, pa lenneur Moizez d'ézhô, hô deûz eur wél war hô c'haloun.

16. Hôgen pa zistroi *hô c'haloun* oud ann Aotrou, é vézô tennet ar wél.

17. Hôgen ann Aotrou a zô Spéred ; hag el léac'h ma éma Spé-

red ann Aotrou, éno éma ivé ar frankiz,

18. Ével-sé nî holl. ô véza dizôlô hon dremm, é wélomp gloar ann Aotrou, omp kemmet enn eunn hévélep skeûden eûz a eur sklerder enn eur sklerder all, ével gant Spéred ann Aotrou.

IV. PENNAD.

1. DRÉ-ZÉ pa hon eûz eunn hévélep karg, hervez ann trugarez a zô bét gréad d'é-omp, na fallomp két ;

2. Hôgen pellaad a réomp diouz-omp ar vézégez kuzet, hép kerzoud enn trôidel, hép saotra géer Doué ; hôgen ô tiskleria ar virionez, hag ô telléout meûleûdi ann dôd holl dirâk Doué.

3. Mar d-eo c'hoaz kuzet hon Aviel, évid ar ré-gollet eo eo kuzet ;

4. Évid ar ré ziskrédik eûz a béré Doué ar béd-man en deûz dallet ar skiantou, évit na lugernô kéd enn-hô goulou Aviel gloar ar C'hrist, péhini a zô skeûden Zoué.

5. Râk n'en em brézégomp kéd hon-unan, hôgen prézégi a réomp Jézuz-Krist hon Aotrou ; ha nî a zô hô servicherien évit Jézuz :

6. Râg ann Doué en deûz gourc'hémennet d'ar goulou luc'ha eûz a greiz ann dévalien, en deûz ivé lékéad hé c'houlou enn hor c'halounou, évit ma helfemp goulou gwiziégez gloar Doué, é dremm Jézuz-Krist.

7. Hôgen ann tenzor-zé a zougomp é listri prf, évit ma vézôनावézet pénaoz ar c'houékder ané zhan a zeû eûz a c'halloud Doué, ha nann ac'hanomp-ni.

8. É pép-trâ omp glac'haret, hôgen n'omp két mantret ; diévez hon eûz, hôgen na ziouéromp két pép-trâ :

9. Heskinet omp, hôgen n'omp két dilézet : distaolet omp, hôgen n'omp két kollet.

10. Dougen a réomp hépréd marô Jézuz enn hor c'horf, évit ma vézô gwélect ivé buez Jézuz enn hor c'horf.

11. Râk ni, é-pâd hor buez, éz omp bépréd kased d'ar marô évit Jézuz; évit ma vézô gwélet ivé buez Jézuz enn hor c'hik marvuz.

12. Ével-sé hé varô en deûz hé c'balloud war-n-omp, hag hé vuez war-n-hoc'h.

13. Hag ô véza ma hon eûz eunn hévélep spéred a feiz, ével ma eo skrivet : Krédet em eûz, ha dré-zé em eûz komzet : ha ni a gred ivé, ha dré-zé ivé é komzomp.

14. O c'houzout pénaoz ann hini en deûz dazorc'het Jézuz, a zazor-c'hô ivé ac'hanomp gant Jézuz, hag hol lakai dirâg gan-é-hoc'h.

15. Râg pép-trâ a zô évid-hoc'h, évit mar béz pûl ar c'hros, ma vézô ivé brasoc'h gloar Doué, dré ann drugarez a lavarô meûr a hini.

16. Dré-zé eo na zigalounékaomp két : hôgen pétrâ-bennâg ann dén ac'hanomp a zô enn diavéaz a zeû da vreina; koulskoudé ann hini a zô enn diabars a zeû da névézi a-zeiz-é-deiz.

17. Râg ar prédik ker berr ha ker skanz eûz ann doanoui hon eûz er *béd-man*, a laka enn-omp ar pouéz peûr-baduz eûz a eur c'hoar ar vrasa :

18. Ével-sé na zellomp k'éd ouc'h ann traou a wéleur, hôgen ouc'h ann traou na wéleur két. Râg ann traou a wéleur a zô évid eunn amzer, hôgen ar péz na wéleur két a zô peûr-baduz.

V. PENNAD.

1. RAG gouzoud a réomp pénaoz mar teû ann ti douar-man é péhini é choumomp d'en em ziforc'ha; Doué a roi d'é-omp enn Énv eunn ti all, eunn ti ha na vézô két gréat gand dour ann dén, hag a badô da vikenn.

2. Ann dra-zé eo hol laka da huanadi, gand ar c'hoant hon eûz da véza ével gwisket gand ann ti-zé péhini a zô enn Énv ;

3. Mar bézomp koulskoudé kavet gwisket, ha nann enn noaz.

4. Râg é-pâd ma'z omp er c'horf-man ével enn eunn telt, éc'h hua-

nadomp dindân bé véac'h, ô véza na c'hoantaomp két béza dibour-c'het anézhann, hôgen béza gwisket war-n-ézhann, évit ma vézô lounket gand ar vuez ar péz a zô marvel enn-omp.

5. Râk Doué eo en deuz hor gréat évit kément-sé, hag en deûz rôed d'é-omp hé Spéred évid arrez.

6. Fisiout a réomp éta bépréd, ô c'houzout pénaoz é-pâd ma'z omp er c'horf-man, émomp ével pir-c'hirined, *pell* diouc'h ann Aotrou :

7. Râk dré ar feiz éz éomp, ha nann dré ar gwél.

8. Hôgen ni hon eûz fisians hag eo gwel gan-é-omp mond er-méaz eûz ar c'horf-zé, ha mond da gaoud ann Aotrou.

9. Dré-zé é lékéomp hor striv da blijoud da *Zoué*, daoust pé omp er c'horf, daoust pé omp er-méaz anézhann.

10. Râk réd'eo d'é-omp boll en em ziskouéza dirâk kador ar C'hrist, évit ma tigémérô pép-hini ar péz a zô d'éc't d'ann ôberiou en deûz gréat, mād pé fall, é-pâd ma édo enn hé gorf.

11. O c'houzoud éta pénaoz eo ann Aotrou da zouja, en em zidamallomp dirâg ann d'ûd; hôgen Doué a anavez pétrâ omp. Mé a esper omb ivé anavézet enn hó koustians.

12. N'en em erbédomp két c'hoaz d'é-hoc'h, hôgen rei a réomp d'é-hoc'h ann tû d'en em veûli enn abek d'é-omp, évit ma hellot en em zifenni oud ar ré en em veul er péz a wéleur, ha nann er péz a zô er galoua.

13. Râk mar huanékaomp, eo évid Doué : ha mar poellomp, eo évid-hoc'h.

14. Râk karantez ar C'hrist a vroud ac'hanomp; hag é vennomp pénaoz mar d-eo marô unan évid ann holl, ann holl éta a zô marô :

15. Ha pénaoz ar C'hrist a zô marô évid ann holl; évit na vévô mui ar ré a zô béô, évit-hô hô-unan, hôgen évid ann hini a zô marô ha dazorc'het évit-hô.

16. Dré-zé ni na anavezomp mui den hervez ar c'hik. Ha ma hon euz anavezet ar C'hrist hervez ar c'hik, n'hen anavezomp mui bréma *ével-sé*.

17. Ma éz euz éta den er C'hrist, eo cur c'hrouadur nevez; ann traou kôz a zô tréménet: chétu pép-trâ a zô deüed da véza nevez.

18. Ha pép-trâ a zeñ euz a Zoué, péhini en deüz hon unvanet gant-han hé-unan dré ar C'hrist, ha péhini en deüz rôed d'é-omp ar garg a unvaniez.

19. Rak Doué en deüz unvanet ar béd gant-han hé-unan er C'hrist, hép tamalloud d'ézhô hô féc'hédou; hag héñ eo en deüz lékéad enn-omp ar gér a unvaniez.

20. Ober a réomb éta ar garg a gannaded évid ar C'hrist, hê Doué hé-unan eo a erbéd ac'hanoc'h dré-z-omp. *Ével-sé* é pédann stard ac'hanoc'h é *hanô* ar C'hrist d'en em unvani gand Doué.

21. Gréad en deüz ennabek d'é-omp é-kénver ann hini na anavézé kéd ar péc'hed, é-c'hiz pa vijé bét ar péc'hed *hé-unan*, évit ma teü-jemp gwirion euz a wirionez Doué enn-han.

VI. PENNAD.

1. O véza éta ken-ôberourien Doué, éc'h erbédomp ac'hanoc'h na zigémérot két grâs Doué ennaer.

2. Râg héñ a lavar: Klevéd em euz ouz-id enn amzer vâd; da gernerzet em euz é deiz ar zilvidigez. Chétu bréma ann amzer vâd, chétu bréma deiz ar zilvidigez.

3. Ha ni, na rôomp gwall-skouér é-béd, évit na vézô két tamallet hor c'harg.

4. Hôgen é pép-trâ en em ziskouézomp hon-unan ével ministred Doué, gand eunn habaskded brâz enn doaniou, enn ézommou, enn ankeniou.

5. Er c'houlou, er bac'hiou, enn dispac'hiou, el labouriou, er beüou, er iunou,

6. Er glanded, er wiziégez, enn hir-c'hortozidigez, er gunvélez, er Spéred-Santel, er garantez wirion.

7. Er gér a wirionez, é ners Doué, dré armou ar wirionez a zeou hag a gleiz;

8. Dré ann énor ha dré ann dis-mégans; dré ann hanô-fall ha dré ann hanô-mâd: ével touellerien, ha *houlskouéd* tûd gwirion; ével tûd dizanaf, ha *houlskouéd* tûd anavézet;

9. Ével tûd daré da vervel, ha chétu omb béô; ével tûd kastizet, hag héh béza lazet;

10. Ével tûd trist, hôgen laouen bépréd; ével tûd paour, hôgen ô pinvidikaat meür a hini; ével tûd didra, hag ô piaoua pép-trâ.

11. Hor génou a zigor évid-hoc'h; ô Korintied, hor c'haloun en em léd.

12. N'oc'h két strizet enn-omp; hôgen strized hoc'h enn hô pouzelou:

13. Hôgen rôid d'in eunn hévélep gôbr: komza á rann ouz-hoc'h ével out va bugalé; lédid ivé *hó haloun*.

14. Na zougit két ann hévélep iéô hag ar ré-ziskrédik. Rak pé unvaniez a hell béza étre ar wirionez hag ar gaou? Ha pé gévrédigez a zô étre ar goulou hag ann dévalien?

15. Pé varc'had zô étre ar C'hrist ha Béliat? Ha pé rann zô étre-ann den krédik hag ann den diskrédik?

16. Pé hévéledigez étre templ Doué hag ann idolou? Rak c'houi a zô templ ann Doué béô, ével ma lavar Doué *hé-unan*: Mé a choumô enn-hô, hag é valéinn enn hô c'heiz. Mé a vézô hô Doué, hag hi a vézô va fohl.

17. Dré-zé tec'hid euz a greiz ana dâd-zé, émé ann Aotrou, en em rannit diout-bô. ha na likit kéd hô tourn war ar péz a zô dic'hlan;

18. Ha mé hô tigémérô: mé a vézô hô tâd, ha c'bowi a vézô va mipien ha va merc'hed, émé ann Aotrou holl-c'haloudek.

VII. PENNAD.

1. PA eo bét rôed éta ar wés-tlou-zé d'é-omp, va breùdeür kër, en em garzomp eüz a gément saotr ar c'hik hag ar spéred, ô peür-ôber santélédigez é doujans Doué.

2. Digémérid ac'hanomp. N'hon eüz gréat gaou oc'h dén; n'hon eüz saotret dén; n'hon eüz touellet dén.

3. Na lavarann kéd ann dra-man évid hô tamallont; råk lavared em eüz d'é-hoc'h dijá pénaoz émoc'h enn hor c'halounou d'ar marô ha d'ar vuez.

4. Komza a rann ouz-hoc'h gant kalz a fisiaus; en em veüli a rann kalz diwar hô penn: leün ounn a zizoan, karged ounn a lévénéz é-kreiz hon holl enkreuz.

5. Råk pa omp deüed er Masédonia, hor c'hik n'en deüz bét éhan é-héd, hôgen a bép seurt enkreuz hon eüz gouzanvet; enn diavéz emgannou, enn diabarz spountou.

6. Hôgen Doué, péhini a fréalz ar ré-zoaniet, en deüz hor fréalzét dré zonédigez Tituz.

7. Ha nann hép-kén dré hé zonédigez, hôgen ivé dré ar fréalzidigez en deüz bét digan-é-hoc'h, ô véza rôed da anaoud d'é-omp hô c'hoant bráz d'am gwélout, hô taérou, hô karantez vráz évid-oun; enn hévélep doaré ma em eüz bét eul lévénéz vrasoc'h.

8. Råk pétrá-bennâg ma em eüz hô tristéet gant va lizer, n'em eüz kéd a geüz koulskoudé; pétrá-bennâg ma em eüz bét keüz a-raok, ô vélout pénaoz va lizer é doa hô tristéet évid eunn amzer.

9. Bréma en em laouénaann; nann ô véza ma oc'h hét trist, hôgen ô vézá ma é deüz hô tristidigez hô touged d'ar binijen. Råk trist oc'h bét hervez Doué, hag ével-sé ar boan hon eüz gréad d'é-hoc'h n'é deüz kaset gaou é-bed d'é-hoc'h.

10. Råg ann dristidigez a zô hervez Doué a zigas évid ar zilvidigez eur binijen stard; hôgen tristidigez ar béd a zigas ar marô.

11. Sellit pégément a draou ann dristidigez-zé hervez Doué é deüz digaset énn-hoc'h, nann hép-kén a bréder, hôgen ivé a zidamallidigez, a hérez évid ann drouk, a zoojans, a ioul vâd, a gendamouez, a venjans eüz ann drouk. Diskouézet hoc'h eüz é pép-trá pénaoz é oac'h didamall é kément-sé.

12. Dré-zé pa em eüz skrivet d'é-hoc'h, né két bét enn abek d'ann hini en deüz gréat ar gwall, nag enn abek d'ann hini en deüz be c'houzanvet; hôgen évit rei da anaout ar préder bráz hon eüz évid hoc'h diråk Doué.

13. Råk-sé omp en em laouénet. Hag enn hol lévénéz omp bét c'hoaz laouénoc'h eüz a lévénéz Tituz, ô véza ma eo bét péoc'héet hé spéred gan-é-hoc'h holl.

14. Ha mar d-ounn en em veület ac'hanoc'h ô komza out-han, n'em eüz kéd a véz da gaout: hôgen ével ma eo gwir kément hor boa lavared d'é-hoc'h, ével-sé ar veüleüdi hon eüz gréad d'é-hoc'h eüz a Dituz a zô ed em gavet gwir.

15. Hag hén a verz enn hé galoun eur garantez vrasoc'h, pa zeü da goun d'ézhan ar zeütidigez ac'hanoc'h holl, ha pénaoz hoc'h eüz hé zigéméret gand douj ha gant kren.

16. En em laouénaad a rann éta ô véza ma hellann fisioud eunhoc'h é pép-trá.

VIII. PENNAD.

1. HOGEN réd eo d'é-omp rei da anaoud d'é-hoc'h, va breùdeür, ar c'hras en deüz rôed Doué da Ilizou Masédonia:

2. Pénaoz ô véza bét arnudet gant kalz a enkrezoü, hô lévénéz a zô deüed da véza bráz meürbéd, hag hô faourentez krez é deüz skinet gant founder madou hô ceunder:

3. Råk, ha rei a rann ann testénizé d'ézhô, rôed hô deüz anézhô hô-unan kément ha ma hellent, hag ivé enn tu all d'ar péz a hellent;

4. O pidi ac'hanomp gant kalz a

striv da zigémérount hô aluzennou , ha da gémérount lód eûz a bréder ar ré hô c'hasé d'ar Zent.

5. Ha n'hô deûz két gréat hép-kén ar péz a c'hédemp , hôgen en em rôed int hô-unan da genta d'ann Aotrou , ha goudé d'é-omp-ni dré ioul Doué.

6. Enn hévélep doaré ma bon eûz pédet Tituz , ével ma en deûz déraouet , da beûr-ôber ar c'hrazé enn-hoc'h.

7. Hôgen ével ma founnit é pép-trá , é feiz , é geriou , é gwiziégez , é pép préder , hag ouc'h-penn er garantez hoc'h eûz évid-omp , é founnot ivé er c'hraz-zé.

8. Na lavarann két konlskoudé ann dra-man évid ôber eur gourc'hémenn d'é-hoc'h : hôgen hép-kén évid hô tougen dré ar skouér eûz a bréder ar ré all , da rei merkou mád eûz hô karantez.

9. Rák c'houi a anavez madélez hon Aotrou Jézuz-Krist , péhini , hag hén pinvidik , a zô deûed da véza paour enn abek d'é-hoc'h , évit ma teûjac'h da binvidik dré bé baourentez.

10. Eunn ali eo a róann aman d'é-hoc'h , ô véza ma eo gouniduz d'é-hoc'h ; c'houi pére hoc'h eûz dé-raouet nann hép-kén d'hé ôber , hôgen ivé d'hé iouli adaleg ar bloaz all.

11. Peûr-c'hrit éta bréma ar péz hoc'h eûz déraouet ; évit , ével ma eo két téar hoc'h ioul da ôber vâd d'hô preûdeûr , ével-sé ivé é teûod d'hé sévéni gand ar péz hoc'h eûz.

12. Rák mar d-eo téar ioul eur ré , é véz digéméret évid ar péz en deûz , ha nann évid ar péz n'en deûz két.

13. Ha na fell két d'in é vé di-boaniet ar ré all , hag é vec'h ré garget ; hôgen kémeûd-ha-kément.

14. Ra zalc'hó léac'h bréma hô founder d'hô faourentez , évit ma vézô fréalzet hô paourentez gand hô founder , ha ma teûi ar geit ,

15. Ével ma eo skrivet : Ann hini a zastumaz kalz , n'ea doé két

muioch , hag ann hini a zastumaz nébeût , n'ea doé két nébeûtoch.

16. Hôgen trugarékaad a rann Doué , ô véza ma en deûz rôed da galoun Tituz ann hévélep préder em eûz évid-hoc'h.

17. Rák digéméret mád eo va féden gant-han ; hag ô véza lékéat c'hoaz muioch a bréder , eo éat d'hô kavout anéhan hé-unan.

18. Kaset hon euz ivé gant-han hor breûr , péhini a zô meûlet brâz dré ann Aviel enn holl Ilizou ;

19. Ha péhini ouc'h-penn a zô dilennet gand ann Ilizou évit mont gan-é-omp enn hent , er c'hram-man a réomp évit gloar ann Aotrou , hag évit skoazia hon ioul vâd.

20. Hag é fell d'é-omp mirout na vemp tamallet évid ar founder-zé hon eûz méret.

21. Râg ôber a reomb ar mád gand évez-brâz , nann hép-kén dirâk Doué , hôgen ivé dirâg ann dâd.

22. Kaset hon eûz c'hoaz gant-hô hor breûr , péhini hon eûz ana-vézet évit béza évésiek é meur a zarvoud : ha kalz eo évésiékok'h bré-man , ni a esper ervâd hon digémérot ,

23. Hag ivé Tituz , péhini a zô va eil , ha va skoazel enn hô kounid , hag ivé hor breûdeûr all , Ébestel ann Ilizou , gloar ar C'hrist.

24. Diskouézid éta d'ézhô dirâg ann Ilizou pétrâ eo hô karantez , ha pénaoz é tellézit ar meûleûdi hon eûz rôed d'é-hoc'h.

IX. PENNAD.

1. DIDALVEZ é vé d'in skriva c'hoaz d'é-hoc'h diwar-benn ann aluzennou a dléeur da rei d'ar zent.

2. Râg gouzoud a rann pénaoz hô kaloun a zô trumm : ha drézé eo en em veûlañ ac'hanoc'h dirâg ar Vasédoniet , ô lavaroud d'ézhô pénaoz ann Akaia a zô daré abaoé ar bloaz tréménét , ha pénaoz bé kendamouez é deûz kontraouet meûr a hini.

3. Rák-sé em eûz kaset hor breûdeûr : évit n'am bézô két hô meûlet enn-aer diwar-benn kément-

16, ha ma viot kavet daré, ével ma em eûz hé lavaret :

4. Gand aoun, pa zeñi ar Vasédonied gan-én, na gafchent ac'hanoc'h dibaré, ha na zeûzchent da rusia (évit na livirimp két é vé c'houi) diwar-benn kément-sé.

5. Réd em eûz kavet éia pidi hor breùdeur da vond d'hô kavout em raok, évit ma vézô daré ann sluzen é oac'h en em wéstlet da ôber, hôgen ével eur beanoz, ha nann ével dré bizôni.

6. Hé lavaroud a rann d'é-hoc'h, pénaoz néb a hâd gant pizôni, a védô gant pizôni, ha néb a hâd gant founder, a védô gant founder.

7. Ra rôï pép-hini ar péz en dévézô lékéad enn hé galoun da rei, nann gant tristidigez, pé ével dré rédi; ràk Doué a gâr ann hini a rô gant lévéeuz.

8. Ha Doué a zô galloudek évid hô karga a béb seurt grasou, évit pa hô pézô é péb amzer hag é pép trâ kément ha ma hoc'h eûz ézomm, hô pézô gant founder péadrâ da brédéria a bép seurt mâd-ôberiou :

9. Ével ma eo skrivet : Darnaoui a ra *hé vadou*; hô rei a ra d'ar béorien : hé wirionez a badô da virvikenn.

10. Ann hini a rô ann hâd d'ann hader, a rôï d'é-hoc'h bara da zibri, hag a greskô taoliou frouez hô kwirionez ;

11. Évit ma viot pinvidik é pép-trâ ha gant pép largentez ; ar péz hol laka da drugarékaat stard Doué.

12. Râg ar péz a rôit dré hon daouarn-ni, na zalc'h két léac'h hép-kén da ziouér ar Zent, hôgen ivé é founna dré ann holl drugarézoù a zigas da Zoué ;

13. Hag ar ré hô deûz lôd enn hô largentez *dré hon daouarn*, a veûl Doué eûz ann doujans a ansavit évid Aviel ar C'hist, hag eûz ar vadélez gant péhini é rôit lôd *eûz hô madou*, ha d'ézhô, ha d'ar ré all holl ;

14. Hag a béd évid-hoc'h, hag a c'hoanta hô kwélout, enn abek

d'ar c'hrâs c'houék hoc'h eûz béd digand Doué.

15. Ra vézô metlet Doué eûz hé rô dilavaruz.

X. PENNAD.

1. HOGEN mé va-unap Paol, é pédann ac'hanoc'h dré gunvétez ha dré boell ar C'hist, mé péhini pa'z ounn bézand a zô distéber diraz-hoc'h, ha pa'z ounn ézvézand a zô her enn hô kénver ;

2. É pédann ac'hanoc'h na vézô két réd d'in, pa vézinn bézand, d'en em réna gand herder, ével ma venneur, é-kénver hiniennou, pére a laka enn hô fenn pénaoz é kerzomp hervez ar c'hik.

3. Râk pétrâ-bennâg ma kerzomp er c'hik, na stourmomp két hervez ar c'hik.

4. Armou hor soudarded-ni n'int két kiguz ; hôgen gallouduz int é Doué évid diskara ar c'hestel, hag évit terri ar c'huzulioù,

5. Ha kément a zâv ré uc'hel a-énep gwiziégez Doué, hag évit lakaad é sklavérez ann holl spérédou é doujans ar C'hist ;

6. Pa hon eûz étre hon daouarn ar galloud da wana ann holl sizentidigez, pa vézô leûniét hô sentidigez.

7. Sellid ouc'h ann traou dioué'h ann doaré. Ma venn eur ré ennan-han hé-unan pénaoz éma d'ar C'hist, ra vennô ivé ennan-han hé-unan pénaoz, ével ma éma d'ar C'hist, émomb ivé *d'ar C'hist*.

8. Râk, ha pa en em veûlfenn muioc'h eûz ar galloud en deûz rôed ann Aotrou d'é-omp évit rei kentel vâd d'é-hoc'h, ha nann évid hô tiskar, na zeûjenn kéd da rusia.

9. Hôgen évit na vézô két krédet pénaoz é fell d'é-omp hô spouanta gant lizéri :

10. Râk lizéri *Paol*, émé-z-hô, a zô poelluz ha kré ; hôgen pa éma bézand, hé gorf a zô gwân, hag hé lavar a zô dister :

11. Ra vennô ann hini a lavar ével-sé, pénaoz ével ma komzomp

enn hol lizéri ha nt ezvézand, ena hévélep doaré en em réomp enn hon ôberiou ha nt bézand.

12. Rák na grédomp két en em laaad é renk biniennou péré en em veül hó-unan, nag en em geida out-hò : hōgen en em venta a réomp war ar péz omp évit-gwir enn-omp hon-unan, hag en em geida a réomp ouz-omp hon-unan.

13. Ével-sé nt n'en em veülimp két dreist-ment, hōgen hervez ment ar reiz, en deüz Doué rannet d'é-omp, ar vent da véza deütet bétég enn-hoc'h.

14. Rák n'en em astennomp két enn tu all d'ar péz a dléomp, ével pa na vijemp két deütet bétég enn-hoc'h; pa omp deütet bétég enn-hoc'h ena eur brézégi Aviel ar C'hrist.

15. N'en em veüloomp két éta dreist-ment, é labouriou ar ré all; hōgen nt a esper pénaoz ma kresk hó seiz, en em veülimp enn-hoc'h gant sounder hervez hor reiz.

16. O prézégi ann Aviel d'ar ré a zò enn tu all d'é-hoc'h; ha n'en em veülimp két é riz eunn all er péz en dévézò aozet dijá.

17. Hōgen mar teü eur ré d'en em veüli, r'en em veülo enn Aotrou.

18. Rák né kéd ann hini en em veüli hé-unan a zò da brizout, hōgen ann hini a zò meület gand Doué.

XI. PENNAD.

1. PLIJET gand Doué é helfac'h gouzanvi eunn nébeüt va diévéz-ded; ha gouzanvit ac'hanoun.

2. Rák gant gwarizi hó karann, hōgen gant gwarizi Doué; rág hó timézet em eüz ével eur werc'hez dinam da eur pried hép-kén, pé hini eo ar C'hrist.

3. Hōgen aoun em eüz pénaoz, ével ma en deüz ann aer touellet Éva dré hé ijinou, ével-sé ivé na vézò saotret hó skiantou, ha na zeüint da zistéraat eüz ann eeunder a zò er C'hrist.

4. Rák mar prézeg ann hini a zeü, eur C'hrist all égéd ann hini hon eüz prézégét; pé mar rò d'é-

hoc'h eur Spéred all égéd ann hini hoc'h eüz digéméret; pé mar prézeg eunn Aviel all égéd ann hini a zò bét rôed d'é-hoc'h, gant gwic abek é c'houzanvit.

5. Rák mé a venn pénaoz n'em eüz gréat nétrá a nébeütoc'h égéd ar ré vrasa eüz ann Ébestel.

6. Mar d-ounn smzéré em c'homsiou, n'ounn kéd enn hévélep trā er wiziégez: hōgen en em ziskouézet omp enn hó touez é pép trā.

7. Hag eur gwall em eüz-mé gréat, pa ounn en em izéléet évid hoc'h huélaat, ó prézégi d'é-hoc'h Aviel Doué évit nétrá?

8. Dibourc'het eo ann Ilizou all gan-én, ó tigémérount gōbr digant-hó évit werc'ha ac'hanoc'h.

9. Ha pa oann gan-é-hoc'h, hag em boa ézomm, n'em eüz béc'hiet dén: rág ar vreuèdeür a zò deüed eüz a Vasédonia hó deüz rôed d'in ar péz em boa ézomm; hag é pép trā em eüz hó servichet, hag hó servichinn héb hó péc'hia.

10. Ével éma gwirionez ar C'hrist enn-oun, na vézò két lamet ar veüleüdi-zé digan-én é brōiou ann Akaiä.

11. Pérák? Ha n'hó karann-mé két? Doué her goar.

12. Hōgen ann dra-zé a rann, hag a riññ, évit trouc'ha ann darvoud d'en em veüli d'ar ré hé glask, ó fellout d'ézhó en em ziskouéza hénnvel ouz-omp, évit kaout éno eunn abek a veüleüdi.

13. Rág ar seurt tūd-zé a zò fals-Ébestel, labourerien touelluz, péré a fell d'ézhó kéméroud doaré Ébestel ar C'hrist.

14. Ha né kéd eunn dra soué-zuz; rák Satān hé-unan a gémet ann doaré eüz a eunn Éal goulaouek.

15. Né kéd éta estlammuz mar teü hé vinstred da gémérout doaré ministred ar wirionez: hōgen hó di-vez a vézò hénnvel oud hó ôberiou.

16. Hel lavaroud a rann c'hoaz d'é-hoc'h (na vennó dén é venn eunn dén diskiant, pé da vibana digémérid ac'hanoun ével eunn dén

diskiant, évit ma bellian ivé en em veüli eunn nébeüt :

17. *Krédit, mar kirit*, pénaoz ar péz a lavarann, n'hel lavarann két hervez ann Aotrou, hōgen ével dré zibqell, ar péz a zeü da abek d'in d'en em veüli.

18. Pa en em veül meür a hini hervez ar c'hik, mé en em veülo ivé.

19. Rāg gouzanvi a rid ar ré ziskiant, pa'z oc'h fūr hoc'h-unan.

20. Gouzanvi a rit zō-kén é teñfé eur ré d'hō lakaad é sklavérez, d'hō tibri, da gémérount *hō trā*, d'hō tigémérount gant balc'hder, da skci war hō tremm.

21. Em méz hel lavarann, ó véza ma selleur ac'hanomp ével ré wan é-kénver ann dra-zé. Hōgen pa éz eüz unan - bennāg hag a zō her (gand diboell é komzann), mé a vézō her ivé.

22. Hag Hébréed int-bi? Ha mé ivé. Hag Israélictid int-hi? Ha mé ivé. Hag eüz a wenn Abraham int-bi? Ha mé ivé.

23. Ha Ministred ar C'hrist int-bi (ével eunn dén diskiant é komzann)? Ha mé ivé mui égét-hō. Mui a labour em eüz gréat; mui a daoliou em eüz bét; mui a va-c'hiou em eüz gouzanvet; aliésoc'h ounn bét daré da vervel.

24. Digand ar Iuzevien em eüz bét é pemp gwéach, daou-ugent *taol shourjez* néméd unan.

25. Teir gwéach ounn bét kanet gant gwial; eur wéach ounn bét labézet; teir gwéach em eüz gréat pensé : eunn nōzvez hag eunn dervez ounn bét é gwéled ar mōr.

26. Aliez ounn bét enn ergésiou é-gwall war ar steriou, é-gwall a berz al laéroua, é-gwall a berz tūd va brō, é gwall a berz ar Jentiled, é-gwall er c'heriou, é-gwall enn distrō, é-gwall war ar mōr, é-gwall é-touez falz-vreüdeür :

27. *En em gaved ounn el labour* hag er skuizder, é kalz a zihunou, enn naoun hag er séc'hed, é kalz a iunou, er ienien hag enn noazded :

28. Ouc'h-penn ar poaniou-zé, péré a zō a ziaveaz, va géfridi pemdézick, ar préder em eüz eüz ann holl Ilizou.

29. Piou a zō gwān, hép ma wanann gant-han? Piou a gémer gwall skouér, hép ma loskann?

30. Mar d-eo réd en em veüli, mé en em veülo eüz va foanjou.

31. Doué Tād hon Aotrou Jezuz-Krist, péhini a zō benniget enn holl amzeriou, a oar pénaoz na lavarann két a c'hevier.

32. É Damaz, ann hini a ioua penn-brō évid ar Roué Arétaz a léka diwallout kéar, évit va c'hémérount :

33. Hōgen diskennet é eunn dré eur prénestr enn eur géat ahéd ar vōger, hag ével-sé é te-c'hiz dioud hé zaouara.

XII. PENNAD.

1. MAR d-co réd en em veüli (ha né két dérad hé ober), é teüina bréma d'ar gwélédigésiou ha d'ana diskleriaduriou eüz ann Aotrou.

2. Anaoud a rann eunn dén er C'hrist, péhini a oé skrapet ouc'h-penn pevarzék vloaz zō (mar boé gand hé gorf, pé mar boé héb hé gorf, na ouzonn két, Doué a oar), a oé skrapet bété ann trédé *Ev*.

3. Ha mé a oar pénaoz ann dez-zé (mar boé gand hé gorf, pé mar boé héb hé gorf, na ouzonn két, Doué a oar),

4. A oé skrapet er baradoz; hag é klevaz *énō* komsiou kuset, ha pé két aotréed da eunn dén hō lavarout.

5. Mé a helfé en em veüli *o Komza* eüz a eunn dén ével-sé : hōgen évid-oun-mé na fell d'in en em veüli néméd eüz va foanjou.

6. Rāk ma helfé d'in en em veüli, na venn két diskiant; rāk ar wirionez a lavarann : hōgen en em zerc'hel a rann, gand aoun na zéfé eur ré da brizout ac'hanou enn tū all d'ar péz a wél enn-oun, pé d'ar péz a glev diwar va fenn.

7. Ha gand aoun na zéfé ar brauder eüz ann diskleriaduriou da uc'hé-laad ac'hanou, eo bét rōed d'in

eur broud em c'hik, *péhini eo éal Satan, évit va c'harvanata.*

8. Rák-sé em eúz pédet teir gwé-ach ann Aotrou, évit ma tec'hché *fen-nez diouz-in :*

9. Hag béa en deúz lavared d'in : A-walc'h eo d'Id kaout va c'hrás ; rák va ners a wella er gwanded. En em veúli a rinn éta a galoun vâd em gwanderiou, évit ma choumô ean-oun ners ar C'hrist.

10. Dré-zé en em blijann em gwanderiou, enn dismegansou, enn éromnau, enn heskinou, enn anke- niou évid ar C'hrist : rák pa ounn gwân, neúze eo ounn kéré.

11. Diboeil ounn deúet, ha c'houi eo hoc'h eúz va rédiét da véza. Rág gan-é-hoc'h eo é tlienn béza mest- let : pa n'ounn két két distéroc'h égéd ar ré vrasa eúz ann Ébestel ; pétrá-bennág n'ounn nétrá.

12. Koulskoude merkou va Abos- toliez a zó en em ziskouézet enn hó touez gant péb habaskded, gand arouésiou, gand burzudou, ha gand óberiou nerzuz.

13. Rák pétrá hoc'h eús-hu két a nébeútoc'h égéd ann Ilizou all, némét n'em eúz két hó péc'hiet ? Distatid d'in ar gaou-zé.

14. Chétu ann tréde gwéach ounn en em reizet évit mond d'hó kwé- lout, ha na rôinn két a véac'h d'é- hoc'h. Rák naglaskana két ar péz a zó d'é-hoc'h, hógén c'houi eo a glas- kann. Rák né két ar vugale a dlé dastumi tenzoriou évid hó zadou, ann tadou eo a dlé dastumi évid hó bugalé.

15. Ha mé a roi a galoun vâd *kémend em eúz*, hag en em rei a rinn c'hoaz va-unan évid hoc'h éné- ou, pétrá-bennág évid hó karoud ével ma rann, é karit nébeúd ac'hanoun.

16. Hógén bézet : n'em eúz két hó péchiet ; hógén, *war hó mond*, eunn dén troidelluz ounn, hag eo felted d'in hó kéméroud dré ijin.

17. Ha lékéad em eúz-mé unan- bennág eúz ar ré em eúz kaset étré- zég ean-hoc'h dá denna eunn dra digan-é-hoc'h ?

18. Pédet em eúz Tituz *da vond d'hó kwélout*, hag em eúz kaset gant-han unan eúz hor breódeúr. Ha Tituz en deús-hén tennet eunn dra digan-é-hoc'h ? Ha n'hon eúz- ni két hebliet ann bévélep spéred ? Ha n'hon eúz-ni két kerzet war ann bévélep roudou ?

19. Ha menna a rít-hu c'hoaz pénaoz en em zidamallimp dira-z- hoc'h ? Komza a réomb ouz-hoc'h dirák Doué er C'hrist : há kémend a lévéromp d'é-hoc'h, va breá- deúr kéré, eo évid skouér-vâd d'é- hoc'h.

20. Rág aoun em eúz, pa's ian d'hó kwélout, n'hó havinn két ével ma fell d'in, ha na gavot két ac'ha- noun ével ma fell d'é-hoc'h : *aoun em eúz* na vé enn hó touez jeústlou, gwariziou, drougiézou, strivou, drouk-komsiou, c'houbanadou, stambouc'hiou, dispac'hiou :

21. Hag ével-sé, pa zeúinn adarré d'hó kwélout, na vézékajé Doué ac'hanoun ean hó pró, ha na vé réd d'in gwéla war veúr a hini péré hó doa péc'het a-raok, ha n'hó deúz két gréad a binijen eúz hó lousdóni, eúz hó gadélez, hag eúz hó likaouérez.

XIII. PENNAD.

1. CHÉTU évid ann tréde gwéach éz ann d'hó kwélout. Égé- nou daou pé dri dést é savó pép- gér.

2. Lavaret em eúz dijá d'é-hoc'h, ha lavaroud a rann c'hoaz ha mé eavézand, hógén ó véza ma vézinn bézand *atarz némeúr*, pénaoz ma teúann cur véach all, na esperninn két ar ré hó deúz péc'het, nag ar ré all holl.

3. Ha felloud a ra d'é-hoc'h ar- nodi galloud ar C'hrist *péhini* a gomz dré va génou, *péhini* né két két gwân, hógén gallouduz enn hó touez ?

4. Rák pétrá-bennág ma eo két staget oud ar groaz herrez ar gwan- der ; hógén béva a ra bréma dré ners Doué. Ha ni ivé a zó gwân gant-han, hógén béva a raimp gant-

ban dré ners Doué pehini a wéleur enn-hoc'h.

5. Enklaskid hoc'h-unan mar d-émoc'h er feiz : en em arnodit hoc'h-unan. Ha na anavezit-hu kéd hoc'h-unan pénaoz éma Jéuz-Krist enn-hoc'h ? Némét kollet é vec'h a-grenn.

6. Hôgen mé a esper pénaoz éc'h anavezchot n'omp két ni kollet a-grenn.

7. Hôgen ni a béd Doué évit na réot droug é-béd ; nann évit ma vézimp kavet mäd, hôgen évit ma réot ar péz a zó mäd da ôber , ha pa dlé'emp-mi béza kollet.

8. Räk na bellomp nétrâ a-énep ar wirionez, hôgen évid ar wirionez.

9. Ha laouen omp pa wélomp éz omp gwân , hag éz oc'h c'houi

kré. Pidi a réomp évit ma tetod da véza klök.

10. Dré-zé é skrivann ann dramä d'é-hoc'h ha mé ezvézand, évit pa vézinn bézand n'en em ziskouézinn két garvoc'h . hervez ar galloud en deüz rôed ann Aotrou d'in évit sével , ha mann évid dükara.

11. Enn-divez , va breñdeür , en em laouénait , bézit dinam , en em galounékait , bézit für , bévid é péoc'h , ha Doué ar péoc'h hag ar garantez a vézô gan-é-hoc'h.

12. En em zaludit ann eil égilé gand eunn af santel. Ann holl zent a zalud ac'hanoc'h.

13. Gräs hon Aotrou Jéuz-Krist, ha karantez Doué , ha kévrédigez ar Spéred-Santel ra vézô gan-é-hoc'h holl. Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR C'HALATED.

I. PENNAD.

1. PAOL Abostol, nann a bers ann dūd, na dré eunn den, hōgen dré Jézuz-Krist, ha Doué hé Dād, péhini en deūz hé zazor'het a douez ar ré-varō :

2. Hag ann holl vreūdeūr a zō gan-én, da Hizou ar Galatia.

3. Ra vézō gan-é-hoc'h ar c'hrās hag ar péoc'h digand Doué ann Tād, ha digand hon Aotrou Jézuz-Krist,

4. Péhini a zō en em rōet hé-unan évid hor péc'hédou, hag évid hon tenna eūz a fallōni ar béd bé-zand, hervez ioul Doué hon Tād,

5. Da biou eo ar c'bloar enn holl amzeriou. Amen.

6. Souézed ounn hō pé dilézet ker buan ann hini en deūz hō kalvet da c'hrās ar C'hrist, évid heūlia eunn Aviell all.

7. Né kéd é vé eunn all; hōgen héz' éz eūz hiniennou hag a nec'h ach'hanoc'h, hag a fell d'ézabō dis-lara Aviell ar C'hrist.

8. Hōgen ba pa zēfemp-ni, pé eunn Éal eūz ann Éav da brézégi d'é-hoc'h eunn Aviell dishével diouc'h ann hini hon eūz prézéget d'é-hoc'h, ra vézō milliget.

9. Evel ma hon eūz hé lavaret d'é-hoc'h kentoc'h, hag hé lavaroud a rann c'hoaz bréman : Mar teū eur ré da brézégi eunn Aviell dishével diouc'h ann hini a zō hét rōed d'é-hoc'h, ra vézō milliget.

10. Rāk piou a fell d'in da gendrech'i bréma, pé ann dūd, pé Doué? Ha klaskout a rann-mé plijoud d'ann dūd? Mar felse d'in c'hoaz plijoud d'ann dūd, na vijenn két servicher ar C'hrist.

11. Diakleria a rann éta d'é-hoc'h, va breūdeūr, pénaoz ann Aviell em eūz prézéget d'é-hoc'h, na zeū kéd a berz ann den :

12. O véza n'em eūz hé zigéméret, ha n'em eūz hé zesket gand den é-béd, hōgen dré ziskleriadur Jézuz-Krist.

13. Rāk klevet hoc'h eūz pénaoz em eūz hévet gwéhall é kréden ar Iuzevien; pénaoz em eūz heskinet enn eunn doaré direiz Iliā Doué, hag em eūz gwastet ané-zbi,

14. Ha pénaoz en em ziskouézenn gant mui a ziboell é kréden ar Iuzevien, égét meur a hini eūz va oad hag eūz va brō, ó terc'hel gand eunn oaz direiz kélénadurésiou a-c'hénou hon tadou.

15. Hōgen pa eo plijet gand Doué, péhini en deūz va dilennet adalek kōv va mamm, hag en deūz va galvet dré hé c'hrās,

16. Diskleria d'in hé Vab, évit ma prézégenn anézhan é-touez ar Jentiled; rāk-tāl em eūz hé c'bréat hép sélaoui ar c'hik nag ar gwad;

17. Ha n'ounn kéd deūted da Jérusalem da gavoud ar ré a ioa Éhestel em rak; hōgen éad ounn enn Arabia, hag ounn distrōet c'hoaz da Zamaz.

18. A-benn tri bloaz é teūiz da Jérusalem da wélout Per, hag é choumiz pemzék déz gant-han.

19. Hōgen na wéliz Abostol all é-béd, némét Jakez breūr ann Aotrou.

20. É kémend a skrivaun d'é-hoc'h, c'hétu hel lavarann dirāk Doué, n'eūz gaou é-béd.

21. Ach'hanō éz iz é brōiou ar Siria hag ar Silisia.

22. Hōgen né oann két anavézet a zremm gand ann Iliāou a Judéa a grédé er C'hrist.

23. Klevet hō doa hép-kén pénaoz ann hini hō heskiné ként a brézégi neūzé ar seiz, out péhini é stourmé kent;

24. Hag é veltent Doué divar va fenn.

II. PENNAD.

1. PEVARZÉK vloaz goudé éz iz adarré da Jérusalem gant Barnabaz, hag ó véza ivé kéméret Tituz gan-én.

2. Hógen mond a riz di herver eur wélédigez; ha mé a ziskleriaz gant-hó d'ar bobl ann Aviel a brézégann d'ar Jentiled, ha dreist-holl d'ar ré vrasa abézhó; gant soun n'am hé rédet, pé na rédchenn enn-ner.

3. Hógen ma óé két rédietet Tituz, péhini a oa gan-én, hag a oa Jentil, da véza enwadet:

4. Hag enn abek d'ar fals-vreúdetr a oa deted *enn Iñiz*, hag a oa en em lékéad enn hon touez évit spia ar frankiz hon eúz é Jézuz-Krist, évid hol lakaad é sklavérez.

5. Na fellaz kéd d'é-omp pléga évid eur prédik, évit ma choumché gan-é-hoc'h gwirionez ann Aviel.

6. Ével-sé ar ré hó doa ann doaré da véza eunn dra-bennag (ar péz int hét gwéchal né kéd em kers, ha Doué n'en deúz kemm é-héd évid dén), ar ré éta hó doa évid-oun ann doaré da véza eunn dra-bennag, n'hó deúz desket d'in né tra a nevez;

7. Hógen enn-énep pa wéljont pénaoz ar garg da brézégi-ann Aviel d'ar ré zienwadet a oa hét rôed d'in, ével da Ber ar garg da brézégi d'ar ré enwadet;

8. (Rág ann hini en deúz lékéat Per da Abostol d'ar ré enwadet, en deúz ivé va lékéad da Abostol d'ar ré zienwadet)

9. Pa anavezaz Jakez, ha Kéfaz, ha Iann, pére a hévéle béza ar peñhou eúz *ann Iñiz*, ar c'hrás a oa hét rôed d'in, é rófont hó doorn déou d'in ha da Varnabaz é arouéz kévrédigez, évit ma pré-zégfemp-ni d'ar Jentiled, hag hi d'ar ré-enwadet.

10. *Erbédi a réjont hép-kén d'é-*

omp kaout-koun eúz ar béorien; ar péz em eúz préder bráz da óber.

11. Hógen pa zétaaz Kéfaz da Antiohia, mé a énébaz out-han eun hé zaou-lagad, ó véza ma oa tamal-luz.

12. Rág a-raok ma oa detet hi-niennou a berz Jakez, héna a zé-bré gant ar Jentiled; hógen goudé ma oend detet, héna en em tleaz hag en em rannaz diout-hó, gant soun rág ar ré a ioa enwadet:

13. Ar Iuzevien all a beñfaz hó dróidellérez, ha Barnabas hé-unan a óé didennet enn hóvélep tróidellérez.

14. Hógen pa wéliz pénaoz na gerzent két ceun hervez gwirionez ann Aviel, é liviriz da Gáfaz dirág ann holl: Ma vévez é doaré ar Jentiled, ha té Iuzev, ha nann é doaré ar Iuzevien, Pérág é rédiezté ar Jentiled da véva é-c'hiz Iuzevien?

15. Iuzevien omp ganet, ha n'omp két Jentiled, pére a zó péc'héris.

16. Hógen ó c'houzout pénaoz ann dén né két didamallet dré óberiou al lézen, hógen dré ar feiz é Jézuz-Krist, ni hon eúz hon-unan krédet é Jézuz-Krist, évit ma vé-zimp didamallet dré ar feiz er C'hris, ha nann dré óberiou al lézen: rák dén é-héd na véz didamallet dré óberiou al lézen.

17. Pa glaskomp béza didamallet dré ar C'hris, ma vemp kavet ivé péc'héris, hag ar C'hris a vé ministr ar péc'hed? Doué ra viró.

18. Rák ma savanti a nevez ar péz em eúz diskaret, ével torré al lézen en em likienn.

19. Hógen maró outn d'al lézen dré al lézen hé-unan, évit na vé-vinn mui néméd évid Doué. Staged ounn hét oud ar góraz gant ar C'hris.

20. Hag é vévant, pé-gentoc'h né két mé a vev, hógen ar C'hris eo a vev enn-oun. Ha mar-béttana bréman er c'hik, é vévant é feiz Mab Doué, péhini en deúz va charret, hag a zó en em rôed hé-unan évid-oun.

21. Na zistrolann két grâs Doué. Râk mar teû ar wirionez dré al lézen, ar C'hrist a zô éta marô évit nétrâ.

III. PENNAD.

1. O Galated diskiant, piou en deûz hô strôbinellet évit ma teû-fac'h dizemt d'ar wirionez, c'houi dirâk daou-lagad pére eo hét diarevellet Jézuz-Krist ével pa vijé hét staget oud ar groaz eno hô touez?

2. Eunn dra hép-kén a fell d'in da zeski digan-é-hoc'h : ha dré ôberion al lézen eo hoc'h eûz digéméret ar Spéred-Santel, pé dré ar feiz hoc'h eûz klevet ?

3. Ha diskiant a-walc'h oc'h-hu, évit, goudé béza déraouet dré ar Spéred, é teûfac'h bréma da beür-ôber dré ar c'hik ?

4. Hag enn-aner eo hô pézô gouzanvet kément ? Mé a gréd né vézô kéd enn-aner.

5. Ann hini a rô d'é-hoc'h ar Spéred, hag a ra burzudou enn hô touez, hag héw ber grâ dré ôberion al lézen, pé dré ar feiz hoc'h eûz klevet ?

6. Ével ma eo skrivet : Abraham a gréda é Doué, hag *hé feiz* a oé nivéret d'ézhan ével gwirionez.

7. Gwézit éta pénaoz ar ré a zô bugalé ar feiz, a zô ivé bugalé Abraham.

8. Ével-sé Doué ô râg-gwélout er Skritur pénaoz é tidamalché ar boblou dré ar feiz, a réaz ann diougan-maw da Abraham : Ann boll Boblou eûz ann douar a vézô benniget enn-oud.

9. Dré-zé ar ré en em skoazel war ar feiz, a zô benniget gand Abraham ar féal.

10. Hôgen piou-bennâg en em skoazel war al lézen, a zô didandâ ar valloz ; pa eo skrivet : Milliget ra vézô kément hini na vir két kément a zô skrivet é Levr al lézen.

11. Hag anad eo pénaoz dén n'eo didamallet dré al lézen dirâk Doué ; râg ann dén gwirion a vév dré ar feiz.

12. Hôgen al lézen n'en em skoazel két war ar feiz ; hôgen néb a virô ann traou-man, a vévô ean-hô.

13. Ar C'hrist en deûz hon dasprénet eûz a valloz al lézen, ô véza ma eo en em c'hreat malloz évid-omp ; ével ma eo skrivet : Milliget eo néb a zô krouget oud ar prenn ;

14. Évit ma teûjé beunoz Abraham war ar Jentiled é Jézuz-Krist, ha ma tigémerschemp dré ar feiz ar Spéred diouganet.

15. Va breûdeûr (hervez eunn dén é komzann), pa en deûz eunn dén gréad eur marc'bad dré skrid, hag héw kétéet mât, dén na zispriz anézhan, ha na'z a dreist.

16. Doué en deûz rôed hé c'hér da Abraham, ha d'hé wenna. Na lavar két : Ha d'hé wennaou, ével pa felfé d'ézhan komza eûz a veûr a hini ; hôgen, ha d'hé wenna, da lavaroud eo, da unan eûz hé wenna, péhini eo ar C'hrist.

17. Ar péz a fell éta d'in da lavarout eo pénaoz eo hét krévet ar gévrédigez gand Doué, ha pénaoz al lézen péhini n'eo hét rôet némét pevar c'hant bloaz ha trégont goudé, na hell két béza hét lamet gand-han évid hé lakaad da derri hé c'hér.

18. Râk mar d-eo dré al lézen eo rôed ann digouéz d'é-omp, n'eo mui éta dré ar gwésti. Hôgen dré ar gwésti eo en deûz Doué hé rôed da Abraham.

19. Pétrâ éta eo al lézen ? Lékéad eo évid anaout ar gwallou a réad oc'h hé zeri, bété ma teûjé ar wenna da béhini é oa diouganet. Hag al lézen-zé a zô hét rôet gand ann Éled dré zourn eunn hantérou.

20. Hôgen eunn hantérou né kéd eûz a unan hép-kén : ha Doué n'eo néméd unan.

21. Hag al lézen éta a zô a-énep gwéstiou Doué ? Doué ra virô. Râk ma é défé gellet al lézen a zô hét rôet, rei ar voez, ar wirionez hép mar é-béd a zeûfé eûz al lézen.

22. Hôgen ar Skritur é deûz

serret pép trà dindàn ar péc'hed , évit ma vije rôet ar péz a oa gwéstlet dré feiz Jezuz-Krist d'ar rô a gré-
ché enn-han .

23. Hôgen abarz ma oé deded ar feiz , é oamp serret dindàn al lézen , évid en em aoza d'ar feiz a dlié béza diskleriet .

24. Ével-sé al lézen a zô bet hor skôlier er C'hrist , évit ma vijemp didamallet dré ar feiz .

25. Hôgen pa eo deded ar feiz , n'emomp mui dindàn ar skôlier .

26. Bugalé Doué oc'h holl dré ar feiz é Jezuz-Krist .

27. Râk kémeud hini ac'hanoc'h a zô bet badézet er C'hrist , en deuz gwisket ar C'hrist .

28. N'eo na Iuzeô na Jentil , na sklâv na frank , na gwâz na maouez ; hôgen n'oc'h holl néméd unan é Jezuz-Krist .

29. Hôgen mard-oc'h d'ar C'hrist , éz oc'h éta gwenn Abraham , hag ann héred hervez ann diougan .

IV. PENNAD.

1. LAVARQUD a raun c'hoaz : Keit ha ma eo bugel ann her , né kéd dishével diouc'h eur mével , pétrâ-bennâg ma eo ann aotrou euz a bep trà :

2. Hôgen dindàn ar warded ha dindàn ar vérierien éma , bétég ann amzer merket gand hé dâd .

3. Ével-sé ni pa édomp bugalé , édomp sklaved dindàn keateliou ar béd .

4. Hôgen pa eo bet dedet sévé-nidigez ann amzer , Doué en deuz kaset hé Vâb , gread euz a eur c'hreg , gread dindàn al lézen ;

5. Évid daspréna ar ré a ioa dindàn al lézen , hag hol lakaad da véza mipien ann dilenn .

6. Hag ô véza ma'z oc'h mipien , Doué en deuz kaset Spéred hé Vâb enn hô kalounou , péhini a gri Abba , va Zâd .

7. Dré-zé hini ac'hanoc'h n'eo bréma mével , hôgen mâb eo . Mar deo mâb , eo ivé her Doué dré Jezuz-Krist .

8. Gwéach all , pa na anavezach kéd Doué , é servichac'h ar rô na oa két douéed dré natur .

9. Hôgen bréma pa hoo'h euz anavezet Doué , pé gwelloc'h pa oc'h bet anavezet gand Doué , pénaoz é tistroit-hu c'hoaz d'ar c'hé-lennou kenta-zé ker gwân ha ker paour , dindàn péré é fell d'é-hoc'h servicha adarré ?

10. Miroud a rid ann deisiou , hag ar misiou , hag ann amzeriou , hag ar bloasiou .

11. Aoun em euz évid-hoc'h , n'em bé laboured évid-hoc'h enn-aner .

12. Bézié ével-d-oun , râk mé a zô ével-d-hoc'h : mé hô péd euz agément-sé ; n'hoc'h euz gread droug é-béd d'in .

13. Râg gouzoud a rit pénaoz er penn-kenta em euz prézéged d'é-hoc'h ann Aviel é gwander ar c'bhik ,

14. Ha pénaoz n'hoc'h euz két va disprizet , na va distaolet enn *abek da wall-ioutou va o'hik* : hôgen va digéméred hoc'h euz é-c'hiz eunn Eal Doué , ével Jezuz-Krist *hé-unan* .

15. Péléac'h éma éta hoc'h eusruded ? Râk ann desténi-man a rô-ann d'é-hoc'h pénaoz *neuzé* hô pié tennet , mar boa galluz , hô taou-lagad , évid hô rei d'in .

16. Ha deded ounn éta da énébour d'é-hoc'h , évit béza lavaret ar wirionez d'é-hoc'h ?

17. En em rei a réont d'é-hoc'h , hôgen n'eo kéd évid ar mât : hô pellaad a fell d'ézhô diouz-omp , évit ma en em rôot d'ézhô .

18. Hôgen c'houi en em rôid d'ar mât évit-mât é péb amzer , ha mann hép-kén pa en em gavanu enn hô touez .

19. Va mipiezigou , péré a c'hannu c'hoaz , kén na vézô doaréet ar C'hrist enn-hoc'h ,

20. Mé a garré bréma béza gané-hoc'h , ha-kemma va mouéz ; râg é poan émounn évit *komza* ouz-hoc'h .

21. Livirié d'in , c'houi péré a fell d'é-hoc'h béza dindàn al lézen , ha n'hoc'h éta-hu két tennet al lézen ?

22. Râk skrived eo, pénaoz Abraham en deûz bêl daou vab, unan eûz ar vatez, hag eunn all eûz ar c'hreg frank.

23. Hôgen ann hini a zô deûed eûz ar vatez, a zô ganet hervez ar c'hik; hag ann hini a zô deûed eûz ar c'hreg frank, a zô ganet dré ar gwésti.

24. Ann traou-man a zô bêl lavaret dré allégori. Râg ann diou vaouez-zé a zô daou destamant. Unan anézhô a zô bêl rôet war vénez Sina, ha n'en deûz ganet néméd sklaved: hag hen-nez eo Agar.

25. Râk Sina a zô eur ménez eon Arabia, war-harz al léac'h a zô bréma Jérusalem, hag a zô sklâv gand hé mipien.

26. Hôgen ar Jérusalem a zô d'ann néac'h, a zô dieûb: hounnez eo a zô hor mamm.

27. Râk skrived eo: Laouéna, greg vrec'hañ, pa na c'hanez két: strâk, ha garm, pa na wilioudez két; râg ann hini a zô dilézet é deûz mui a vugalé, égéd ann hini é deûz eunn ozac'h.

28. Ni a zô éta, va breûdeûr, bugalé ar gwésti ével Izaak.

29. Hag ével neûzé ann hini a oa ganet hervez ar c'hik a heskiné ann hini a oa ganet hervez ar spéred, ével-sé ivé é c'hoarvez bréma.

30. Hôgen pétra a lavar ar Skritur? Kâs-kuit ar vatez hag hé mâb; râk mâb ar vatez na vézô kéd da her gant mâb ar c'hreg frank.

31. Râk-sé, va breûdeûr, n'omp két bugalé ar vatez, hôgen bugalé ar c'hreg frank: hag ar Christ eo en deûz hon dieûbet dré ar frankiz-zé.

V. PENNAD.

1. GHOMID enn hô sâ, ha n'en em likit mui dindân iéô ar sklavérez.

2. Chétu mé Paol é lavarann d'éhoc'h, pénaoz ma likiud hoc'h enwada, ar Christ na dalvézô nétra d'éhoc'h.

3. Hag oc'h-penn é tiskleriann da gomend dén a lakai hé enwada,

pénaoz é tlé miroud al lézen holl.

4. C'houi; péré a fell d'éhoc'h béza didamallet gand al lézen, n'hoc'h eûz mui hô léd er Christ, kouézed oc'h eûz ar c'hrâs,

5. Hôgen ni, dré ar feiz eo é c'hédomp digéméroud ar wirionez a berz ar Spéred-Santel.

6. Râg é Jézuz-Krist, nag ann enwad, nag ann diénwad na dâl nétra, hogen ar feiz a zeû eûz ar garantez.

7. Mâd é rédac'h; piou en deûz mired ouz-hoc'h na zentac'h oud ar wirionez?

8. Ann ali-zé na zeû kéd eûz ann hini en deûz hô kalvet.

9. Eunn nébeût goell a lakâ da c'hôï ann holl doaz:

10. Géda a rann eûz a vadélez ann Aotrou, pénaoz n'hô pézô kéd a vénosiou all *némét va ré*; hôgen néb a enkrez ac'hanoc'h, a zougô ar varnidigez, piou-bennâg é vézô.

11. Ha mé, va breûdeûr, mar prézégann c'hoaz ann enwad, pérâg é c'houzanvann-mé c'hoaz ann heskinou? Gwall-skouér ar groaz a zô éta éad-da-gét?

12. A-ioul é vé diskolpet ar ré a heskin ac'hanoc'h.

13. Râk c'houi, va breûdeûr, a zô galvet er frankia: hôgen likid évez na zeûfé kéd ar frankiz-zé da abek d'éhoc'h da véva hervez ar c'hik; hôgen en em zervichit ann eil égilé gant garantez ar Spéred.

14. Râg ann holl lézen a zô dalc'het er ger-man hép-kén: Karoud a ri da nésa ével-d-od da-unan.

15. Ma en em grogit, ma en em zibrit ann eil égilé, likid évez n'en em wastac'h ann eil égilé.

16. Hé lavaroud a rann éta d'éhoc'h: Kerzid er Spéred, ha na zévénot két ioulou ar c'hik.

17. Râg ar c'hik a c'hoanta a-éneb ar spéred, hag ar spéred a-éneb ar c'hik; hag ann eil a zô énébour d'égilé: enn hévélep doaré na rit két ar péz a garrac'h.

18. Mar d-oc'h rénet gand ar Spéred, n'émoc'h kéd dindân al lézen.

19. Hôgen ôberiou ar c'hik a zô anat, ha c'héto hi : Ar c'hadélez, al lousdôni, al likaouérez, ann oria-dez,

20. Azeuldigez ann idolou, ar gontammérézou, ann énébiézou, ar reùstlou, ann hérésiou, ann drougiézou, ar strivou, ann droulansou, ann hérésiou,

21. Ar gwarizioù, al lazérézou, ar merventiou, ann dirollou, ha traou all hé-nvel : ha mé a ziougan d'é-hoc'h, ével ma em eûz diouganet, pénaoz ar ré a ra ann hévélep traou, na vé zint kédhéred rouantélez Doué.

22. Hôgen frouez ar Spéred eo ar garantez, al lévénéz, ar péoc'h, ann habuskded, ann hégaradded, ar vadélez, ann hir-c'hortozidigez,

23. Ar gunvélez, ar feiz, ar poell, ann dalc'h, ar glanded. N'eûz kéd a lézen a éneb ann hévéleb ôberiou-zé.

24. Hôgen ar ré a zô d'ar C'hrist, hô deûz staget hô c'hik oud ar groaz, gand hé wallou, hag hé wall-ioulou.

25. Ma vévomp dré ar spéred, é kerzomb ivé dré ar spéred.

26. Na c'hoantaomp két ar c'hloar wân, oc'h en em vrouda ann eil égilé, oc'h en em hérési ann eil égilé.

VI. PENNAD.

1. VA breùdeùr, mar béz kouézet cur ré dré douellérez enn eur péched-bennâg, c'houi, pére a zô spéréduz, kélenit-hén gand eur spéred a gunvélez, pép-hini ô seloud out-han hé-unan, gand aoun na vé temptet.

2. Dougit bec'hiou ann eil égilé ; ével-sé é sévenot lézen ar C'hrist.

3. Râk ma venn eur ré é vé eunn dra-bennâg, pa n'co nétrâ, en em douell hé-unan.

4. Ra arvestô pép-hini hé labour hé-unan, ha neûzé é kavô hé c'hloar

enn-han hé-unan, ha nann er ré all.

5. Râk pép-hini a zougô hé vé-ac'h hé-unan.

6. Néb a zô kélenet gand ar gér, ra roi lôd eûz hé holl vadou d'ann hioi a gélenan anézhan.

7. Na faziit két ; na réeur kéda c'hoab eûz a Zoué.

8. Râg ann déa a védô ar péz en dévézô hadet. Néb a hâd er c'hik, a védô eûz ar c'hik ar vreinadurez ; hag ann hini a hâd er spéred, a védô eûz ar spéred ar vuez peür-baduz.

9. Na skuizomp kéd éta oc'h ôber vad ; râk ma na skuizomp két, é védiup pa vézô deûed ann amzer.

10. Dré-zé pa hon eûz ann amzer, gréomp vad d'ann holl, ha dreist-holl d'ar ré hô deûz ann hévélep feiz gan-é-omp.

11. Gwélit pé lizer em eûz skriwet d'é-hoc'h gand va dourn va-unan.

12. Râg ar ré a fell d'ézhô plijoud er c'hik, na rédiont ac'hanoc'h d'en em enwada, néméd évit na c'houzanvint kéd a heskin enn abek da groaz ar C'hrist.

13. Râg ar ré en em enwad, na vironit kéd al lézen ; hôgen hi a fell d'ézhô é vec'h enwadet, évit ma en em veûliant enn hô kik.

14. Hôgen évid-oun-mé, a-ioul ma teufonn d'en em veûli, néméd é kroaz hon Aotrou Jézuz-Krist, dré béhini ar béd a zô hét staget oud ar groaz évid-oun, ha mé évid ar béd.

15. Râg é Jézuz-Krist ann enwad nag ann dienwad na dâl nétrâ, hôgen hép-kén ar c'hrouadur nevez.

16. D'ar ré a heûliô ar reiz-zô ra vézô ar péoc'h hag ann trugarez, hag ivé da Israel Doué.

17. A-hend-all na zeûi déa da enkrézi ac'hanoun ; râk merkou ann Aotrou Jézuz a zougann war va c'horf.

18. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist ra vézô gand hô spéred, va breùdeùr. Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'ANN ÉFÉZIED.

I. PENNAD.

1. PAOL Abostol Jézuz-Krist dré ioul Doué, d'ann holl zent a zô é Éfézuz, ha d'ann dâd féal é Jézuz-Krist.

2. Ra vézô gan-é-hoc'h ar c'hrâs hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digant Jézuz-Krist hon Aotrou.

3. Ra vézô benniget Doué ha Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist, péhini en deûz hor benniget gant péb bennoz spéréduz er C'hris évid ann Énvou;

4. É-c'hiz ma en deûz hon dilennet enn-han abarz krouidigez ar béd, évit ma vijemp sent ha dinam dira-z-han er garantez;

5. Péhini en deûz hor c'hend-dileûret, dré-hé ioul vâd, évit béza hé vîpien a zikennidigez dré Jézuz-Krist;

6. É meûleûdi gloar hé c'hrâs, dré béhini en deûz hol lékéad da véza hétuz eno hé Vâb karet-mâd,

7. É péhini hon eûz ann dasprénadurez dré hé vâd, hag ann distol eûz ar béc'hédou, hervez madou hé c'hrâs,

8. Péhini en deûz lékéat gant founder enn-omp, é pép furnez hag é pép poell :

9. Évit ma tiskouéché d'é-omp digwél hé ioul, hervez hé c'hrâd-vâd, dré béhini en deûz lékéad enn hé benn,

10. Pénaoz, pa vijé sévénet ann amzeriou reizet gant-han, é c'hrounché pép-trâ er C'hris, ken ar péz a zô enn Énvou, ken ar péz a zô war ann douar;

11. Hag enn-han eo ivé omb bét galvet ével dré ann darvoud, ô véza bét kend-dileûret hervez ratoz ann hini a ra pép-trâ diouc'h ali hé ioul hé-unan :

12. Évit ma vézim meûleûdi hé

c'hloar, nî pére hon eûz er pentrekenta lékéad hon espérans er C'hris;

13. Hag enn-han eo ivé c'houi, goudé béza klevet ar gér a wirionez (Aviel hô silvidigez), ha goudé béza bét krédet enn-han, oc'h bét arouézet gand ar Spéred-Santel diouganet,

14. Péhini eo ann arrez eûz hon digouéz, bétég hon dasprénadurez, é meûleûdi hé c'hloar.

15. Dré-zé pa em eûz klevet méneg eûz hô feiz enn Aotrou Jézuz-Krist, hag eûz hô karantez évid ann holl zent,

16. Na éhanann két da drugarékad Doué évid-hoc'h, ô kaout koun ac'hanoc'h em pédennoù.

17. Évit ma teti Doué hon Aotrou Jézuz-Krist, Tâd ar c'hloar, da rei d'é-hoc'h ar spéred a furnez hag a zisklériadur, évid hé anaout;

18. Ma sklériai daou-lagad hô kaloun, évit ma vézot pétrâ eo espérans hô kalvidigez, ha pétrâ eo madou ha gloar hé zigouéz é-kéver ar zent;

19. Ha péger braz eo hé c'haloud, enn-omp-ni, pére a gréd hervez hé c'halloud hag bé ners,

20. En deûz diskouézet er C'hris, oc'h hé zazorc'hi eûz a douez ar ré-varô, hag oc'h hé lakaad enn tu déou d'ézhan enn Énvou,

21. Dreist pép prinsélez, ha pép galloud, ha pép ners, ha péb aotrouniez, ha péb hanô a hanveur, nann hép-kén er béd-man, hôgen ivé enn hini da zont.

22. Lékéad en deûz pép-trâ da bléga dindâa hé dreid, hag hé rôed en deûz da benn d'ann Iliz hôll,

23. Péhini eo hé gorf, hag hé leûnder, hé péhini a zeû da louania ann holl enn holl.

II. PENNAD.

1. HÉN eo en deùz hó lékéad da véva a nevez, pa oac'h marò enn hó kwallou hag enn hó pé-c'hédou ;

2. É péré é kerzac'h kent hervez boaz ar béd-man, hervez prins galloud ann éar, ar spéréd-zé, péhini a labour bréma war ar ré zifeiz ;

3. É péré omb hét ivé holl kent é ioulou hor c'hik, oc'h óber c'hoant ar c'hik hag hor ménosiou ; hag é oamp dré hon natur bugalé ar vuanégez, ével ar ré all.

4. Hógen Doué, péhini a zó pinvidig é trugarez, dré ann abek d'ar garantez vráz en deùz hét évid-omp ;

5. Pa édomp marò dré hor pé-c'hédou, en deùz hol lékéad da gen-véva er C'hrist (dré c'hrás péhini oc'h hét salvet.) ;

6. Hag en deùz hor c'hen-zazor-c'het, hag hol lékéad da gen-azéza enn Énvou é Jézuz-Krist ;

7. Évit ma tiskouézhé enn amzeriou da zont ar madou founnuz eùz hé c'hrás, dré ar vadélez en deùz béd évid-omb é Jézuz-Krist.

8. Rák dré ar c'hrás eo oc'h hét salvet gand ar feiz ; hag ann dra-zé na zeù kéd ac'hanoc'h ; rág cur ró eo eùz a Zoué :

9. Na zeù-kéd eùz hon óberiou, évit n'en em veúló dén.

10. Rág hé labour omp, ó véza hét krouet é Jézuz-Krist enn óberiou mad en deùz aozet Dqué, évit ma kerzchemp enn-hó.

11. Dré-zé hó pézet koun pénaoz, ó véza ma oac'h Jentiled kent er c'hik, hag eùz ar ré a c'halved dienwadet, é kemm eùz ar ré a c'halved enwadet, dré ann abek d'ann enwad gréat er c'hik gand ann dourn ;

12. N'hó poa két neuzé a lód er C'hrist ; rannet é oac'h eùz a unvaniez Israel ; diavésidi é oac'h é-kénver ar gévrédigézou, hép espérans é gér ann Aotrou, hag hép Doué er béd-man.

13. Hógen bréma pa émoc'h é Jézuz-Krist, c'houi, péré kent a oa pell, oc'h deded tóst dré wad ar C'hrist.

14. Rág hén eo hor péoc'h, péhini, eùz a zaou en deùz gréad unan, péhini en deùz torret enn hé gik ar vóger kreiz, a ioa da gasóni d'ézhó ;

15. Péhini dré hé gélénadurez en deùz torret lézen ar c'hourc'bémennou, évid óber eùs a zaou ennan hé-unan, eunn dén nevez hép-kén, ó lakaad ar péoc'h ;

16. Hag évid hó unvani hó daou gand Doué enn eur c'horf hép-kén dré hé groaz, ó laza enna-han ar gasóni.

17. Ével-sé eo deùet hag en deùz prézeget ar péoc'h, ha d'é-hoc'h péré a oa pell, hag ivé d'ar ré a oa tóst.

18. Rák-sé dré-z-han eo hon eùz digémer ann eil kag égilé étrézég ann Tád enn eunn hévélep Spéréd.

19. N'oc'h mui éta diavésidi ha divróidi ; hógen ken-vourc'hisien ar Zent oc'h, ha mévellou Doué :

20. Pa oc'h savet war ziazex ann Ébestel hag ar Broféded, hag é Jézuz-Krist, péhini a zó hé-unan ar c'henta méan-korn ;

21. War béhini eo diazézet ann ti holl, hag é sáv ével eunn templ santel d'ann Aotrou ;

22. Ha péhini a gen-zavit ivé, c'houi, ével eunn ti da Zoué dré ar Spéréd-Santel.

III. PENNAD.

1. DRÉ-ZÉ eo ounn deùet, mé Paol, da véza skláv Jézuz-Krist évid-hoc'h, Jentiled ;

2. Rák kleved hoc'h eùz héb arver pénaoz en deùz Doué róed hé c'hrás d'in évid hé distrárel d'éhoc'h ;

3. Pénaoz eo diskleried d'in dré ziougan ann disgwél-zé, ével ma em eùz skrivet d'éhoc'h a-raog é berr gomsiou ;

4. Dré betrà é hellit anaout. oc'h hé lenna, ar poell em eùz eùz a vister ar C'hrist,

5. Péhini n'eo két bét anavezet enn amzeriou all gant mipien ann d'ad, ével ma eo diskleriet bréma gand ar Spéred-Santel, d'hé Ébestel santel, ha d'ar Brofeded ;

6. Pénaoz ar Jentiled a zô kenhéred, ken-gorfek, ha ken-lódek é gér Doué é Jézuz-Krist dré-ann Aviel,

7. Eûz a béhini ounn bét gréat ar ministr, hervez ar rô eûz a c'hrás Doué, a zô bét rôed d'in hervez nerz hé c'halloud.

8. Rôed eo béd éta d'in, mé péhini a zô ann distéra eûz ar zent holl, ar c'hrás da brézégid'ar Jentiled pinvidigézou dihoelluz ar C'hrist,

9. Ha da ziskleria d'ann holl péger kaer eo ar reiz eûz ann digwél kuzet adalek derou ann amzeriou é Doué, péhini en deûz krouet pép-trâ ;

10. Évit ma vézô anad dré ann Iliz d'ar brinsélézou ha d'ar c'haloudou eûz ann Énvou, Doué é meûr a drá dishénnel,

11. Hervez ar ménoz a-viskoaz en deûz sévénet é Jézuz-Krist hon Aotrou ;

12. É péhini hon eûz sisians, hag é krédomp tôstaad out-han, dré ar feiz hon eûz enn-han.

13. Dré-zé na zigalounékait két, mé hó péd, oc'h va gwélout enn enkrez évid-hoc'h : hó kloar eo kément-sé.

14. Rak-sé eo é plégann va daoulin dirak Tâd hon Aotrou Jézuz-Krist,

15. Eûz a béhini é kémer hé hanô ann holl dadélez a zô enn Énv ha war ann douar,

16. Évit m'hô lakai hervez madou hé c'hloar da grévaat enn dén a-ziabars dré ners hé Spéred ;

17. *Ma lakai* ar C'hrist da choum dré ar feiz enn hó kalounou ; évit, goudé ma viot bét grisiennet ha diazézet er garantez ;

18. Ma hellot poella gand ann holl zent pétra eo al léd, ann héd, ann uc'hhelded hag ann dounder,

19. Hag anaout garantez ar C'hrist enn hor c'hénver, péhini a zô dreist

pép gwiziégez, évit ma viot lédniet hervez pép leûnder Doué.

20. Hôgen d'ann hini péhini, dré ann ners a zô gréat enn-omp, a hell ôber kals muioch'éget kément ha ma c'houlennomp, ha kément ha ma vennomp,

21. Ra vézô ar c'hloar enn Iliz dré Jézuz-Krist, enn holl rummou é amzeriou ann amzeriou. Amen.

IV. PENNAD.

1. HO-pidi a rann éta stard, mé péhini a zô chadennet évid ann Aotrou, ma kerzot gant pép déréadégez er c'halvédigez é péhini oc'h bét galvet ;

2. Gant pép vuelded, gant pép kunvélez, gant péb habaskded, oc'h en em c'houzanvi ann eil égilé gant karantez ;

3. O prédéria mirout ann unvez a Spéred dré éré ar péoch.

4. Eur c'horf oc'h hag eur Spéred, ével ma'z oc'h galvet enn eunn espérans eûz hó kalvédigez.

5. *N'eûz néméd* eunn Aotrou ; eur feiz, eur vadisiant.

6. *N'eûz néméd* eunn Doué Tâd ann holl, péhini a zô dreist ann holl, ha dré ann holl, hag enn-omp holl.

7. Hôgen ar c'hrás a zô bét rôet da bép-hini ac'hanomp hervez ar c'hemm eûz a rô ar C'hrist.

8. Dré-zé eo é lavar : O véza piñet d'ann néac'h en deûz kaset sklâv ar sklavérez, ha rôed en deûz hé rôou d'ann d'ad.

9. Hôgen pérâg ef-hén lavaret eo piñet, néméd dré ma'z eo diskenet da genta er c'hévrennou douna eûz ann douar ?

10. Ann hini a zô diskennet eo ivé ann hini a zô bét piñet dreist ann holl Énvou, évit sévéni pép trâ.

11. Hag hén eo en deûz rôet l'od da Ébestel, l'od da Brofeded, ré all da Avielérien, ré all da Bastored, ré all da Zoktored ;

12. Évit klôkaad ar zent é labour hó c'harg, hag évit sével korf ar C'hrist ;

13. Bété ma tizimp holl unvez ar feiz, hag anaoudégez Mâb Doué, enn eunn dén klök, é kemm ann oad eüz a leünder ar C'hrist ;

14. Évit na vézimp mui ével bugalé arvaruz, ha na vézimp két trözouget gant péb avel ann deskadurez, dré zrougiez ann d'ud, ha dré ann touellérez gant péhini é tougond d'ar fazi ;

15. Hôgen oc'h heülia ar wirionez er garantez, ma kreskimp é pép-trâ é Jézuz-Krist, péhini co hor penn ;

16. Dré béhini ar c'horf holl frammet hag unvaet dré bep mell, a zigémer ar c'hresk, hervez ar vent a zéré da bep-hini eüz ann izili, évit ma savó ével-sé dré ar garantez.

17. Hel lavaroud a rann éta d'éhoc'h, ha tést ounn eüz a gément-sé dirâg ann Aotrou, pénaoz na gerzot mui ével ma kerz ar Jentiled all, é fougé hô ménoz,

18. Péré hô deüz hô skiant leün a dévalien, *péré a zó* pelléet eüz a vuez Doué ; enn abek d'ann diwiziégez a zó enn-hô, ha da zal-lentez hô c'haloun :

19. Péré ô véza kollet pép fisians gant-hô, a zó en em rôet d'al lousdóni, évid en em deürel gant fô é péb hudurnez, hag er bizóni.

20. Hôgen c'houi, né kéd ar péz loc'h eüz desket é *shól* ar C'hrist,

21. Pa eo gwir hoc'h eüz klevet ha desket éno, hervez ar wirionez eüz a *gólénadurez* Jézuz :

22. Pénaoz é *tlóit* kâs-kuit ann dén kôz, hervez hô puez kenta, péhini a zeü da vreina dré ar c'hoantou touelluz ;

23. Hag en em névézi é *spéred* hô ménoz,

24. Ha gwiska ann dén nevez, péhini a zó krouet hervez Doué er wirionez hag é santélez ar wirionez.

25. Dré-zé ô tistetrel pép gaou, ra lavaró pép-hini ar wirionez d'hé nésa, ô véza ma'z omp ann izili ann eil eüz égilé.

26. Buanékait, ha na béc'hit két :

na guzet két ann héol war hô puezégez.

27. Na rôit kéd a léac'h d'ann diaoul :

28. Néb a laéré, na laéret moi ; hôgen labouret, ha gréat eunn drabennâg a vâd gând hé zaouarn, évit ma en dévêzô péadrâ da rei d'ar ré a zó diénet gant-hô.

29. Na zeüet er-méaz eüz hô kénou lavar droug é-béd : hôgen na zeüet némét lavariou mâd évit sével ar feiz, hag évid digas ar c'h'ras d'ar ré hô sélaou.

30. Ha na d'ristait két *Spéred-Santel* Doué, é péhini oc'h bêt arouezet évid deiz ann dasprénadurez.

31. Taolid er-méaz ac'hanoc'h pép c'houervder, péb buanégez, pép frouden, pép garmérez, pép téodad, ha pép drougiez.

32. Hôgen bézit mâd ann eil é-kénver égilé ; *bézit* trugaréuz, ha distaolit hô *kwallou* ann eil d'égilé, ével ma en dedz Doué distaoléd d'éhoc'h é Jézuz-Krist.

V. PENNAD.

1. BÉZID éta heülierien Doué, ével bugalé karet-mâd :

2. Ha kerzit er garantez, ével ma en deüz ar C'hrist hor c'haret, hag en em rôed hé-unan évid-omp da Zoué, ével eur c'hinnig hag eunn hostiv a c'houés vâd.

3. Hôgen na vézet két klevet hanô enn hô touez nag eüz a c'hadélez, nag eüz a lousdóni é-béd, nag eüz a bizóni, ével ma téré da zent :

4. Na komsiou hudur, na ré foll, na ré farsuz, ar péz na zéré kéd oud hô stâd ; hôgen kentoc'h livirit trugarez.

5. Râg gwéziid ervâd pénaoz ké-mend hiüi a zó gadal, pé hudur, pé ré biz, ar péz a zó azeüli ann idolou, na zeüi kéd da her da rouantélez ar C'hrist ha Doué.

6. Na douelled dén ac'hanoc'h gant komsiou gwân ; râg enn abek da gément-sé eo é kouéz buanégez Doué war vugalé diskredik.

7. Na vézit kéd éta kévrenneic'ha gant-hô.

8. Rák kent é oac'h enn déva-en, hôgen bréma oc'h goulou enn Aotrou. Kerzid ével bugalé ar gouou ;

9. Rák frouez ar goulou a zô é pép mäd, enn ecunder, hag er vironez.

10. Enklaskid ar péz a zô hétuz la Zoué ;

11. Ha na gémérit kéd a löd é oberiou difrouez ann dévalien, hôgen enn-éncp tamallit-hö.

12. Rák mézuz é vé zô-kén l-arout ar péz a réont enn diagwél.

13. Hôgen kémend a hell béza amallet, a zô skléréet gand ar gouou ; räk kémend a sklera, a zô goulou.

14. Dré-zé eo bét lavaret : Saö, té péhini a zô kousket, saö eüz a douez ar ré-varö, hag ar C'hrist a c'houlaoü ac'hanod.

15. Likid évez éta, va breüdeür, da gerzout gant furnez ; nann ével tud diboeü,

16. Hôgen ével tud poellek, péré a zasprén ann amzer ; räg ann deisiou a zô dronk.

17. Na vézit kéd éta diévez, hôgen poellit pétrá eo ioul Doué.

18. Ha na vezvit két gant gwün, é péhini éma al likaouérez ; hôgen en em leüñit eüz ar Spéré-Santel,

19. O komza étré-z-hoc'h eüz a zalmou, eüz a himnou, hag eüz a ganaouennou spéréduz ; ö kana hag ösalmi enn hö kalonou *moultéidiou* ann Aotrou :

20. O trugarékaat bépréd eüz a bép-trá Doué ann Täd, é hanö hon Aotrou Jézuz-Krist.

21. O pléga ann eil d'égilé é doujans ar C'hrist.

22. Ra blégö ar gragez d'hö é-zec'h, ével d'ann Aotrou ;

23. Räg ann ozac'h eo ar penn eüz ar c'hrég, ével ma eo ar C'hrist ar penn eüz ann Iliz ; hag hén eo ivé salyer hé c'horf.

24. Ével éta ma plég ann Iliz d'ar C'hrist, ével-sé é tlé ivé ar gragez pléga d'hö ézec'h é pép-trá.

25. Ézec'h, karid hö kragez, ével ma en deüz ar C'hrist karet hé Iliz,

ha ma'z eo en em rôed hé-unan évit-hi,

26. Évid hé santéla, goudé béza hé glanet é kib.l ann dour dré ar gér a yuez ;

27. Évit ma hé lakajé da zond dira-z-han leüñ a c'hloar, hép namm, hép roufen, ha nétrá all hénvel, hôgen ö véza sant ha di-namm.

28. Ével-sé ann ézec'h a dlé karoud hö gragez ével hö c'horf hö-unan. Néb a gár hé c'hrég, enn em gar hé-unan.

29. Räk dén na gasa népréd hé gik hé-unan : hôgen hé vaga' hag hé genderc'hel a ra, ével ma ra ar C'hrist é-kénver hé Iliz ;

30. Räk nñ a zô izili hé c'horf, *gréat* eüz hé gik hag eüz hé eskern.

31. Dré-zé ann ozac'h a guitai hé däd hag hé vamm, hag en em stagö oud hé c'hrég ; hag' é vézind daou enn eur c'hik hép-kén.

32. Ar sakramant-zé a zô bráz ; mé a lavar er C'hrist hag enn Iliz.

33. Hôgen ra garö pép-hini ac'hanoc'h hé c'hrég ével-t-han hé-unan ; ha ra zoujö ar c'hrég hé ozac'h.

VI. PENNAD.

1. BUGALÉ, sentit ouc'h hö tadou hag ouc'h hö mammou enn Aotrou ; räg eunn dra dléed eo.

2. Énor da däd ha da vamm (ar c'henta gourc'hémenn eo da béhini en deüz Doué diouganet eur göbr) ;

3. Évit ma teüñ mäd d'id, ha ma vévi pell war ann douar.

4. Ha c'houi, tadou, na hégit két há pugalé ; hôgen savid anézhö oc'h hö deski hag oc'h hö zammallout hervez ann Aotrou.

5. Mévellou, sentit oud ar ré a zô hoc'h aotrounez hervez ar c'hik, gand aoun ha gand doujans, é ecunder hö kaloun, ével oud ar C'hrist *hé-unan* :

6. Nann évid hö servicha hép-kén a-ziräg, ével pa hö pé c'hoant da blijoud d'ann däd, hôgen ével mévellou ar C'hrist, oc'h öber ioul Doué a galoun ;

7. O servicha anézhö a ioul väd

é gwél ann Aotrou, ha nann é gwél ann dùd :

8. O c'houzout pénaoz pép-hini en devézô digand ann Aotrou ar gòbr eûz ar mäd en devézô gréat, daoust pé skläv, pé frank é vézô.

9. Ha c'houi, mistri, grid enn hévélep trä é kénver hô mévellou, ha na c'hourdrouzit két anézhô ; ô c'houzout pénaoz éma hô Aotrou hag hoc'h hini enn Énvou, péhini n'en deûz kemm é-béd évid dén.

10. Enn divez, va breûdeür, krévait enn Aotrou, hag é ners bé holl-c'halloud.

11. Gwiskit holl armou Doué, évit ma hellot énébi out spiou ann diaoul.

12. Räk bész' hón eûz da strourmi, nann oud ar c'hig hag oud ar gwäd, högen oud ar prinsed, hag ar ré c'halloudek, out rénerien ar béd téval-man, hag oud ar spérédou droug a zô enn éar.

13. Dré-zé kémérid armou Doué, évit ma hellot ôber-penn enn deiz drouk, ha choum stard é pép mäd.

14. Bézit stard éta, ha kémérid da c'houriz ar wirionez ha da harnéz ann ceunder.

15. Likit boutou enn hô treid hag a aozô ac'hanoc'h da Aviel ar péoc'h.

16. Kémérid dreist-holl tiren ar

feiz, gant péhini é hellot mouga holl zarédou tanuz ann-drouk.

17. Kémérid ivé tög ar feiz, ha klézé ar spéred, péhini eo gér Doué;

18. O pidi Doué é spéred é péb amzer dré ar béden ha dré ar brézégen ; hag oc'h en em brédéria gant pép striv ô pidi évid ann holl zent ;

19. Hag évid-oun, évit ma vézô rôéd d'in geriou, ô tigeri va genou, ma prézéginn gand herder mister ann Aviel,

20. Eûz a béhioi é rann al leûridigez er chadennou ; há ma komziann anézhan gand ar frankiz a zô dléet.

21. Högen évit ma wiot ar péz a zell ouz-in, hag ar péz a rann, Tikikuz, hor breür kër, bétek féal ann Aotrou, a rôi da anaoud d'éhoc'h pép-trä ;

22. Hag évit-sé eo em eûz hé gaset étrézég enn-hoc'h ; évit ma wézet péträ a c'hoarvez war-drô d'é-omp ; ha ma tizoaniô hô kalounou.

23. Ra vézô ar péoc'h d'hor breûdeür, hag ar garantez gant ar feiz, digand Doué ann Täd, ha digand hon Aotrou Jezuz-Krist.

24. Ra vézô ar c'hräs gand ar ré holl a gár hon Aotrou Jezuz-Krist er glanded. Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'AR FILIPPIED.

I. PENNAD.

1. PAOL ha Timotéuz, servicherien Jezuz-Krist, d'ann holl zent é Jezuz-Krist péré a zó é Filippos, ha d'ann Eskep, ha d'ann Diagoned.

2. Ra vézô gan-é-hoc'h ar c'hras hag ar péoc'h digand Doué ann Tâd, ha digand hon Aotrou Jezuz-Krist.

3. Trugarékaad a rann va Doué, kenn aliez gwéach ma teû koun d'in ac'hanoc'h ;

4. Ha bépréd em pédennoù é pédann évid-hoc'h holl gant lévénéz,

5. O véza ma hoc'h eûz bét hô lôd é Aviel ar C'hris adaleg ann deiz kenta bété vréma.

6. Râk kridi a rann gant fisians pénaoz ann hini en deûz déraouet ar mât enn hô touez, hé beûr-c'hras bété deiz Jezuz-Krist.

7. Déréad eo em bé ar grédenzé ac'hanoc'h holl, ô véza ma hô tougann em c'haloun, dré ma oc'h holl ken-vreûdeûr va lévénéz, hag em éréou, hag em difenn, hag é krévadurez ann Aviel.

8. Râk Doué a zó tést d'in pégémment hô karann holl é kaloun Jezuz-Krist.

9. Hag ar péz é pédann anézhan da aotréa, eo ma kreskô hô karantez mui-oc'h-vui é gwiziégez hag é pép skiant :

10. Évit ma hellot anaoud ar péz a zó gwelloc'h, évit ma viot gwirion hag hép gwall é deiz ar C'hris :

11. Ha ma viot leûn a frouez ar wirionez dré Jezuz-Krist : évit gloar ha medleûdi Doué.

12. Hôgen mé a fell d'in, va breûdeûr, é oufac'h pénaoz ar péz a zó c'hoarvézet gan-én, a zó deûet évit kreskadurez ann Aviel :

13. Enn hévélep doaré ma éz

eûz brûd eûz va éréou er C'hris enn holl léz, hag é meûr a léac'h all ;

14. Ha kalz eûz hor breûdeûr enn Aotrou ô kémérouf fisians dré va éréou, hô deûz krédet mui-oc'h-vui prézégi gér Doué héb aoun.

15. Hiniennou zó évit-gwir hag a brézeg ar C'hris dré hérez ha dré striv, lôd all a ioul vâd ;

16. Lôd dré garantez, ô c'houzout pénaoz ounn bét lékéat évit difenn ann Aviel ;

17. Lôd all a brézeg ar C'hris dré striv, ha nann gand eouder, ô kridi pénaoz é enkrézont ac'hanoun em éréou.

18. Hôgen pé vern ? Gant ma vézô prékéget ar C'hris enn eunn doaré-bennâg, daoust dré zarvoud, daoust dré wirionez : en em laouénaud a rann, hag en em laouénainn.

19. Râg gouzoud a rann pénaoz kément-sé a zeûi da zilvidigez d'in, dré hô pédennoù, ha dré skoazel Spéred Jezuz-Krist,

20. Gand ar géd hag ann espérans em eûz, pénaoz na fazünn két é nétra ; hôgen pénaoz ma komzann gant péb herder, é vézô c'hoaz bréma meûlet er C'hris em c'horf, daoust dré va buez, daoust dré va marô.

21. Râk Jezuz-Krist eo va buez, hag ar marô a zó eur gounid évidoun.

22. Ma choumann bés em c'hik, é tenninn frouez eûz va labour ; hag ével-sé na ouzonn pétra da zilennz.

23. Enkrézet ounn enn daou du : c'hoant em eûz da véza dieûbet eûz va b'horf, ha da vont gand ar C'hris ; ar péz a zó ar gwella kalz :

24. Hôgen talvoudusoc'h eo évidhoc'h é choumfenn em c'horf.

25. Dré-zé em eñz fisisans é'chouminn gan-é-hoc'h, hag é'choutminn pell a-walc'h évid hô kvellaen; hag évit lévénéz ar feiz;

26. Évit ma vézô brasoc'h hô trugarez é-kénver Jezuz-Krist, pa'z inn adarré d'hô kvélout.

27. Likid évez hép-kén d'en em genderc'hel ével ma'z eo dléet é Aviel ar C'hrist; évit ma vélinn, mar teñann étrézég enn-hoc'h, pé ma klevinn diwar hô penn, mar choumann ezvézand, pénaoz é'choumit stard enn eunn hévélep spéred, hag é labourit évit feiz ann Aviel;

28. Ha pénaoz hoc'h énébourien n'hô laka kéda da spouta; ar péz a zô d'ézhô eunn abek a gollidigez, hôgen d'é-hoc'h eunn abek a zilvidigez, ha kément-sé dré Zoué.

29. Râg eur c'hrâs eo en deñz gréad d'é-hoc'h ar C'hrist, nann hép-kén dré ma krédit enn-han, hôgen ivé dré ma c'houzanvit évit-han;

30. O véza ma'z oc'h enn hévélep stourmou, é péré hoc'h eñz va gvélet, hag é péré é klevit émounn bréma.

II. PENNAD.

1. MA éz eñz éta eunn dizoanbennâg er C'hrist, ma éz eñz eur fréalzidigez-bennâg er garantez, ma éz eñz unvaniez er spéred, ma éz eñz karantez enn trugarez,

2. Leñnit va lévénéz, ô kaout ann hévélep ménosiou, ann hévélep karantez, ann hévélep spéred, ann hévélep skiantou;

3. Ével na réot nétrâ dré striv pé dré fougé; hôgen ma krédô pép-hini dré vuelded ar ré all dreist-han;

4. Ma sellô pép-hini, nann oud ar péz en deñz hé-unan, hôgen oud ar péz hô deñz ar ré all.

5. Hô pézet ann hévélep ménoz hag en deñz hét Jezuz-Krist,

6. Péhini, hag hén a oa Doué enn-han, n'en deñz két krédet é vé eunn aloubérez évit-han da véza pár da Zoué:

7. Hôgen eñ em zistéred eo hé-unan, ô kéntéroust aoz eur servieher, oc'h ten em lakaad hével oud eunn dén, hag é vézô kémered dré hé zoaré évid eunn dén.

8. En em izéléet eo hé-unan, ô touz da véza sentuz bétég ar marô, ha marô ar groaz.

9. Dré-zé eo en deñz Doué hé uc'héléet, hag en deñz rôad d'ézhan eunn hanô, péhini a zô dreist pép hanô;

10. Évid é hanô Jezuz ma plégô pép glin enn Enn, war ann douar, hag enn ifernou;

11. Ha ma ansavô pép téod pénaoz hon Aotrou Jezuz-Krist a zô é gloar Doué ann Tad.

12. Dré-zé, va breudeur kër, ével ma hoc'h eñz sentet bépréd, hô pézet préder, nann hép-kén pa émounn bézand enn hô touez, hôgen ivé bréma muic'h pa ounn ezvézand, da ôber hô silvidigez gand aoun ha gand krén.

13. Râk Doué eo a ra enn-hoc'h ann ioul hag ann ôber, hervex hé c'hrâd-vâd.

14. Hôgen grît pép-trâ hép krézou, hag hép rendaelou:

15. Évit ma viot didatnall, ha gwirion ével mipien Doué, ha dinam é-kreiz eur vrôad diroll ha saotret; é-touez péhini é luc'hit ével goulaouennou er béd;

16. O tougen enn-hoc'h ar gér a vuez é meuleûdi d'in é deiz ar C'hrist, ô véza n'em eñz két rédet enn aner, ha n'em eñz két labourer enn-aner.

17. Hôgen ha pa dléfenn rei va buez war ar sakrifiz ha war ann hostiv eñz hô feiz, en em laouénaad a rann, hag é ken-laouénainn gan-é-hoc'h holl.

18. En em laouénaid ivé, ha ken-laouénait gan-én.

19. Mé a esper gant grâs hon Aotrou Jezuz, é kasinn abars némeur Timotéuz étrézég enn-hoc'h, évit ma vézinn ivé dizoaniet, ô klevout eñz hô kelou.

20. Râk n'em eñz dén a vé ken

un-van gan-én, hag en defé eur garantez ker wir évid-hoc'h.

21. Râk pép-hini a glask ar péz a zô d'ézhan hé-unan, ha nann ar péz a zô da Jézuz-Krist.

22. Hôgen c'houi a oar pénaoz em eûz hé arnodet, ha pénaoz en deûz servichet gan-én ô prézégi ann Aviel, ével ma servich eur mab lié dâd.

23. Espéroud a rann éta-hé gâs d'é-hoc'h, kerkent ha m'am bezô gwélet ar péz a zô war-drô d'in.

24. Fisians em eûz enn Aotrou, pénaoz éz inn ivé hép-talé étrézég enn-hoc'h.

25. Koulskoudé em eûz krédet é oa red kâs adarré d'é-hoc'h Epa-frodituz va breûr, péhini eo vaska-æri em c'harg, va eil em stourmou, hoc'h Abostol c'houi, ha va zervicher em ézommou.

26. Râk c'hoant brâz en doa d'hô kwéloud hell, ha trist é oa ô véza ma hô pqa klevet é oa klanv.

27. Râg évit-gwis klanv eo bêt hétég ar marô : hôgen Doué en deûz bêt truez out-han, ha nann hép-kén out-han, hôgen ivé ouz-in, gand soun n'am hé tristidigez war dristidigez.

28. Hé gaset em eûz éta gant mui a vall, évit ma laouénaot pa her gwélot adarré, ha ma vézinn dic'hlac'haret va-uman.

29. Digémérid éta anézhan gan-pép lévénéz enn Aotrou, hag éno rit ar seurt tûd ;

30. Râg enn abek da ôber ar C'hrist eo bêt tóstéed d'ar marô, ô rei hé vuez, évit séveni ar skoazel na hellac'h két rei d'in hoc'h-unan.

III. PENNAD.

1. A-HEND-ALL, va breûdeûr, en em laouénait enn Aotrou. Né kéd doanuz d'in, ha talvouduz eo d'é-hoc'h é skrifenn d'é-hoc'h ann hévélep traou.

2. Tec'hid dioue'h ar châs, tec'hid diouc'h ann droug-ôberourien, tec'hid diouc'h ann trouch.

3. Râk ni a zô ann trô-drouc'h, ni pére a zervich Doué a spéréd,

hag en em 'vedl é Jézuz-Krist, ha nann ô 'fisiout er c'hik.

4. Né két na helfenn kaout fisians er c'hik ; ha ma hell eur ré fisioud er c'hik, é hellann c'hoaz hé ôber muioc'h ;

5. Pa ounn bêt enwadet ann eiz-ved dervez, pa ounn eûz a wenn Israel, eûz a vreûriez Benjamin, Hébré ganet eûz a Hébréed, hervez al lézen Farizian,

6. Hervez ar gesadmousez, heskiner Iliz Doué, hervez ar wirionez, a zô el lézen, ô véza rénet eur vuez didamall.

7. Hôgen ar péz a sellenn neûz ével eur gounid, em eûz sellet ével eur c'holl enn abek d'ar C'hrist.

8. Ouc'h-penn é veonann pénaoz pep-trâ a zô eur c'holl é-akoaz ann anaoudégez-uc'hel eûz a Jézuz-Krist hon Aotrou, évit péhini em eûz diouéret pép-trâ, oc'h hé zellout ével teil, évit ma c'hounéafenn ar C'hrist,

9. Hag é vijenn kavet enn-han, nann ô kaout va gwirionez va-unan, péhini a zeû eûz al lézen, hôgen ann himi a zeû eûz ar feiz é Jézuz-Krist, ar wirionez a zeû eûz a Zoué dré ar feiz ;

10. Ha ma anavézinn anézhan, ha ners hé zazorc'hidigez, hag al lod enn hé c'hloasiou, ô véza hévé-lébékéet oud hé varô ;

11. Évit ma hellinn enn-divez tizoud dazorc'hidigez ar ré-varô.

12. Né kéd em bé a-vréma digéméret ar péz a c'hédann, pé é venn klôk a-vréma : hôgen da heûl éz ann, évit ma hellinn tizout ar péz évit péhini ounn bêt kéméret gant Jézuz-Krist.

13. Va breûdeûr, na veonann két em bé tizet. Hôgen ar péz a rann bréma eo, goudé béza ankounac'héet ar péz a zô war va lerc'h, hag ô tiarbenna ar péz a zô em raok,

14. É rédann étrézék penn ann daehen, évit gounid ar gôbr eûz a c'halvédigez uc'hel Doué é Jézuz-Krist.

15. Mar d-omp éta klôk, ra ven-nimp ével-sé : ha ma vennit enn

ennn doaré all, Doué a zisklerio d'é-hoc'h ar péz a dléid *da gridi*.

16. Hógen é-kénver ar péz a ouzomp a-vréma, hor bézet ann hévélep ménosiou, ha ohoumomp enn hévélep reiz.

17. Grid ével-d-oun, va breñdeñr, ha sellid oud. Ar ré a gerz hervez ar skouër hoc'h eñz gwélet enn-omp.

18. Rák kalz a zó, eñz a béré em eñz aliez komzed d'é-hoc'h, hag eñz a béré é komzann c'hoaz bréma enn eur wéla, hag a gerz ével énébourien da groaz ar C'brist;

19. Péré hó dévézó da zivez ar maró *peñr-baduz*; péré a rá hó Doué eñz hó c'hóv; a laka hó gloar enn hó méz, ha na venn némét traou ann douar,

20. Hógen évid-omp-ni hon ti a zó enn Envou; hag ac'hanó eo ivé é c'hédomp hor Salver, hon Aotrou Jézuz-Krist,

21. Péhini a gemmó hor c'horf disléber, évid hé lakaad da véza hével oud hé gorf leñz a c'hloar, dré ann óberidigez *neruz* gant péhini é hell lakaat pép-trá da bléga d'ézhan.

IV. RENNAD.

1. DRÉ-ZÉ, va breñdeñr kër ha kareñ-mád, va lévénez ha va gurunen, ohoumit stard ével-sé enn Aotrou, va breñdeñr kër.

2. Mé a béd Évodiaz, mé a béd stard Sintiké da gaout ann hévélep kréden enn Aotrou.

3. Da bidí a rann ivé, té péhini a zó bét da eil d'in, da skoazella ar *grages* péré hó deñz labouret gan-én évit rei da anaoud ann Aviel, hag ivé Klément, hag ar ré all hó deñz va skoaziet em c'harg, hag hanóiou péré a zó skri-vet el levr a vuez.

4. En em laouénait bépréd enn Aotrou: hel lavaroud a rann ađar-ré, en em laouénait.

5. Ra vézó anavézet hó poell gand ann dud holl. Ann Aotrou a zó tóst.

6. Na vézit nec'het gant nétra: hógen é pé stád m'en em géfot, róid da anaoud da Zoué hó koulen-nou, gant pédennou ha gant tru-garézou.

7. Ha péoc'h Doué, péhini a zó dreist pép ménóz, ra viró hó kalounou hag hó spérédou é Jézuz-Krist.

8. Enn divez, va breñdeñr, ké-mend a zó gwir, ké-mend a zó déréad, ké-mend a zó eoun, ké-mend a zó santel, ké-mend a zó karadek, ké-mend a zó meñluz, ké-mend a zó hervez ann doaré-vád hag hervez ar reiz, mennit-hó.

9. Grid ar péz hoc'h eñz desket gan-én, hoc'h eñz ké-méret digan-én, hoc'h eñz klevet gan-én, hoc'h eñz gwélet enn-oun; ha Doué ar péoc'h a vézó gan-é-hoc'h.

10. Hógen en em laouénait kaer ounn enn Aotrou, ó véza ma hoc'h eñz névézet ar préder hó poa gwé-chall évid-oun. Ann hévélep préder hó poa, hógen harzet é oac'h.

11. Né kéd enn abek d'am dié-nez é lavarann hément-sé; rák desket em eñz, é pé stád ma vézann, d'en em gavout mád.

12. Mé a oar béva enn distervez, mé a oar béva er founder; ha diouc'h pép léac'h, ha diouc'h pép trá ouso boazet, diouc'h ar gwalc'h ha diouc'h ann naoun, diouc'h ar puñder ha diouc'h ann diéuez.

13. Pép-trá a hellann enn hini a gréva ac'hanoun.

14. Koulskoué gréat mád hoc'h eñz, ó ké-méroul lód eñz va glac'har.

15. RAg gouzoud a rit, Filip-pied, pénaoz pa zé-raouiz prézégí d'é-hoc'h ann Aviel, pa's iz-kuit eñz ar Vasédonja, Iliz all é-béd né deñz rannet hé madou gan-én, néméd-hoc'h hép-kén;

16. C'houi péré hoc'h eñz kas-t diou wéach d'in é Tessalonika ké-mend em boa ézomm.

17. Né kéd é klaskfenn hó róou, hógen klaskoud a rann ar frouez founnuz eñz hó préder.

18. Rák béz' em eñz pép-trá, hag a-walc'h em eñz. L:ún ounn

gand ar peñz hoc'h eñz kased d'indré Epafrodítuz, ével eunn hostiv, c'honés-vad, digéméret gand Doué, ha kavet-mad gant-han.

19. Rá leñnió va Doué hoc'h holl ézommon, hervez hé vadou, é gloar Jézuz-Krist.

20. Hógen medletidi ra vézô d'hen Tâd ena holl amzeriou. Amen.

21. Saludid ann holl zent é Jézuz-Krist.

22. Ar vroñdeñr a zô gan-én a zalud ac'hanoc'h. Ann holl zent a zalud ac'hanoc'h, ha dreist-holl ar ré a zô é ti Kézar.

23. Grás hou Aotrou Jézuz-Krist ra vézô gand hô spéred. Amen.

LIZER SÂNT PAOL APOSTOL D'AR GOLOSSIED.

I. PENNAD.

1. PAOL APOSTOL JÉZUS-KRIST dré ioul Doué, ha Timotéus-hé vreur,

2. D'ar zent ha d'ar vredeür léal é Jéuz-Krist a zô é Kolossa.

3. Ra zeti d'é-hoc'h ar c'hrañs; hag ar péoc'h digand Doué hon Tâd, ha digand hon Aotrou Jéuz-Krist. Trugarékaad a réomp Doué, Tâd hon Aotrou Jéuz-Krist, hag é pédomp anezhan bépréd évid-hoc'h;

4. O véza klevet *komes* eûz hô feiz é Jéuz-Krist, hag eûz ar garantez hoc'h eûz évid ann holl zent,

5. Enn espérans eûz ar *madou* a zô mired d'é-hoc'h enn Envou, hag eûz a béré hoc'h eûz klevet menek er gêr a wirones eûz ann Aviel;

6. Péhini a zô deûst bétég enn-hoc'h, ével ma éma er béd holl, é péléac'h é toug frouez hag é kresk, é-c'hiz ma en deûz gréat enn hô touez, abaoé ann deiz é péhini hoc'h eûz klevet hag anavezet grâs Doué er wirones;

7. Ével ma hoc'h eûz desket gand Épafraz hon eil kêr, péhini a zô évid-hoc'h eunn ôberer féal da Jéuz-Krist.

8. Ha péhini en deûz rôed da anaoud d'é-omp hô karantez spéréduz.

9. Dré-zé abaoé ann deiz é péhini hon eûz klevet *kémenet-sé*, na éhanomp kéd da hidi évid-hoc'h, ha da c'houlenni *digand Doué*, ma leûniô ac'hanoc'h eûz a anaoudégez hé ioul é pép furnez hag é pép skiant spéréduz;

10. Évit ma kerzot enn eunn doaré dîn a Zoué, ô plijoud d'ézhan é pép-trâ, ô tougen frouez a bép seurt méd-ôberiou, hag ô kreski é gwi-zégez Doué;

11. Ma viol krévet a hép, ners bervez ar galloud eûz hé c'hloar, évit kaoud é pép-trâ enn babasked, ana, hir-c'hortezidigex gand al lévénez;

12. O trugarékaad Doué ann Tâd, péhini en deûz hol lékéad da véza dîn da gaout lôd é digwézar zent er goulou;

13. Péhini en deûz hon tennet eûz a véli ann dévaliou, hag en deûz hon dizouget é rouantélez hô Vâb kêr;

14. Dré wâd péhini omb bét darprénet, hag hon eûz bét ann distol eûz hor péc'hédou;

15. Péhini eo ar skédpen ann Doué diwéluz, ar c'henta-ganet eûz ann holl grouadurioù;

16. Râk pép-trâ a zô bét krouet gant-han enn Envou, ha war ann douar, ann traou gwéluz, hag ann traou diwéluz, ann trôpou, ann aotrouniezou, ar prinsélézou, ar galloudou; pép-trâ a zô bét krouet gant-han hag évit-han;

17. Ilag hén a zô ként pép-trâ, ha pép-trâ a zô eun-han.

18. Hén eo ar penn eûz a gorf ann Iliz; hén eo ann derou, ar c'henta-ganet eûz ar ré-varô, évit ma vézô ar c'henta é pép-trâ.

19. O véza ma eo plijet gand ann Tâd é choumfe enn-han pép leûnder;

20. É vijé unvanet pép-trâ dré-z-han hag enn-han, ô véza péoc'héed dré ar gwâd en deûz skulet war ar groaz, hag ar péz a zô war enn douar, hag ar péz a zô eun Envou.

21. Ha c'houi hoc'h-unan a ion gwéohall diavésidi, hag énéborien Doué dré hô kwâl vécosios ha dré hô kwâl ôberiou.

22. Hôgen bréma Jéuz-Krist en

deûz hoc'h unvanet dré hé varô enn hé gorf marvel, évid hô lakaad da véza sent, ha dinam, ha didamall dira-z-hañ :

23. Mar choumit koulskoudé diazêzet, ha stard er feiz : ha postek é espérans ann Aviel, hoc'h eûz klevet, a zôjbêr prézéged d'ann holl grouadurien a zô dindân ann Éav, hag eûz a béhini ounn bêt, mé Paol, lékéat da ôbérer,

24. Mé péhini en em laouéna bréma er c'hloasiou a c'houzanvann évid-hoc'h, hag a zeû da leûnia em c'hik ar péz a zô c'hoaz da c'houzanvi d'ar C'hrist, évid hé gorf, péhini eo ann Iliz ;

25. Eûz a béhini ounn bêt lékéad da ôbérer hervez ar garg en deûz rôed Doué d'in, évid hé frédéria enn hô kénver, ô leûnia gér Doué :

26. O prézégi d'é-hoc'h ar mîster a zô bêt kuzed d'ann holl amzeriou ha d'ann holl poblou, hag a zô bêt diskleriet bréma d'hé zent,

27. Da béré eo felled da Zoué rei da anaout madou gloar ann disgwélzê er Jentiled, péhini eo ar C'hrist, espérans hô kloar ;

28. Péhini a brézégomp, ô kélena pép dén, ô kentéla pép dén enn holl furnez, ô lakaat pép dén da véza klôk é Jéruz-Krist.

29. Évit-sé eo é labourann, ô stourmi dré hé ners a zô galloud eun-oun.

II. PENNAD.

1. RAK mé a fell d'in é oufac'h péger braz eo ar préder em eûz évid-hoc'h, évid ar ré a zô é Lao-diséa, hag évid ar ré n'hô deûz biskoaz gwélet va dremm hervez ar c'hik.

2. Évit ma vézô fréalzêr hô c'halounou, hag ô véza unvanet kévret dré ar garantez, ma vézint leûn eûz a holl vadou ar skiant, évid anaout mîster Doué ann Tâd, ha Jéruz-Krist,

3. É péhini eo kuzet holl denzeriou ar furnez hag ar wiziégz.

4. Hôgen kément-man a lavarann, évit na zeûi dén d'hô touella gant lavariou uc'hel.

5. Râg évid-oun da véza ezvézand a gorf, éz ounn koulskoudé gan-é-hoc'h a spéred : hag é wé-lann gant lévénéz hô reiz, hag ar stardder eûz hô feiz er C'hrist.

6. Kendalc'hid da véza é Jéruz-Krist hou Aotrou, é-c'hiz ar gé-lénadurez en deûz rôed d'é-hoc'h ;

7. Grisiennit, ha savid ével eunn ti war-n'ézhan, ha krévaît er feiz, ével ma hoc'h eûz hé zesket, ha kreskit eun-hañ enn trugarézou.

8. Likid évez na zeûfé dén d'hô touella gand ar filozofi, gant barradou gwân hervez tradision ann dûd, hervez kentéliou ar béd, ha nann hervez ar C'hrist.

9. Râg enn-hañ é choum holl leûnder ann Douélez gand hé gorf.

10. Ha c'houi a zô leûn enn-hañ, bém péhini a zô da benn da bép prinsélez, ha da bép galloud :

11. É péhini oc'h bêt enwadet, nann dré eunn enwad gréat gand ann dourn évid digroc'henna kig ar c'horf, hôgen dré enwad ar C'hrist :

12. O véza bêt liénet gand-hañ er vadisiant, é péhini oc'h bêt ivé dazorc'het dré ar feiz é ôber Doué, péhini en deûz hé zazorc'het eûz a douez ar ré-varô.

13. Râk c'houi pa oac'h marô enn hô kwallou, hag é dienwad hô kik, éc'h asbévit gant-hañ, goudé m'en deûz distaoled d'é-hoc'h hô kwallou ;

14. O tiverka ar skrid a ioa a-éncp d'é-omp, ô terri al lézen a damallé ac'hanomp, hag oc'h hé staga oud hé groaz.

15. Hag ô véza dibourc'het ar brinsélézou hag ar c'halloudou, en deûz hô c'hased dirâg ann holl, goudé béza hô zrec'het enn-hañ hé-unan.

16. Na varned éta dén ac'hanoc'h évid ann dibri, pé évid ann éva, pé enn abek d'ann deisiou goél, pé évid al loar nevez, pé évid ann deisiou sabbat :

17. Pa n'eo ann traou-zé néméd

ar skeñd eñz ann traou da zont ,
ha ma'z eo ar C'hrist ar c'horf.

18. Na douelled dén ac'hanoc'h ,
gand ioul ar vuelled , gand azeñ-
lidigez ann éled , oc'h en em voun-
ta enn traou n'en deñz két gwélet ,
oc'h en em c'houeza gant méno-
siou gwân hé gik ,

19. Hag hép derc'hel d'ar penn ,
a béhini ar c'horf holl a zó doa-
réet ha frammet gant koulmou ha
gand éréou , hag a gresk dré ar gres-
kadurez a rô Doué d'ézban.

20. Mar d-oc'h éta maró gand
ar C'hrist da gentéliou ar béd-man ,
pérâg oc'h-hu reizet c'hoaz ével pa
vech béo er béd ?

21. Na zournatit két , a *tévreur*
d'é-hoc'h , na danvait két , na das-
tournit két :

22. Kément-sé a zó traou hag hó
dévézó holl ho divez er boaz , her-
vez lézennou ha kélénadurésiou ann
dùd :

23. Pétra-bennâg hó deñz doaré
ar furnez er gwall-gréden hag er
vuelled , ha nann évid espernoud
ar c'horf , nann enn eunn énor-ben-
nâg évit gwalc'ha ar c'hik.

III. PENNAD.

1. MAR d-oc'h éta dazorc'hét
gand ar C'hrist , klaskid ar péz a zó
a-ziouc'h , é peléac'h éma ar C'hrist
azézet enn tu déou da Zoué.

2. Kavit-mâd ar péz a zó a-ziouc'h ,
ha nann ar péz a zó war ann douar.

3. Râk maró oc'h , hag hó puez
a zó kuzet gand ar C'hrist é Doué.

4. Pa en em ziskouézó ar C'hrist ,
péhini eo hó puez , neñzé en em
ziskouézot ivé gant-han er c'hloar.

5. Gwanid éta hoc'h izili doua-
rek ; *gwanid* ar c'hadélez , ann di-
c'hlanded , al lousdôni , ar gwall-
ioul , ar bizôni , péré a zó azeñ-
lidigez ann idolou :

6. Enn abek da béré é teñt bua-
négez Doué *da goueza* war vugañé
ann digrédôni ;

7. É péré hoc'h eñz kerzet gwé-
chall , pa vévac'h enn hó c'hreiz.

8. Hôgen bréma dilézid ivé c'houi

ann holl béc'hédou-zé , ar vuacé-
gez , ar c'harventez , ann drougiez ,
al lé-douet : ha na zeti eñz hó ké-
nou gér louz é-béd.

9. Na livirit két a c'hevier ann
eil oud égilé ; diwiskit ann dén kôz
gand hé ôberiou ,

10. Ha gwiskit ann dén nevez ,
péhini a zó névézet enn anaoudé-
gez , hervez skeñden ann hini en
deñz hé grouet ;

11. É peléac'h n'eñz na Jentil ,
na Iuzéô , nag enwad , na dienwad ,
na Dén-gwéz , na Sitiad , na sklâv ,
na frank ; hôgen ar C'hrist , péhini
a zó holl enn holl.

12. Gwiskid éta , ével tûd di-
lennet gand Doué , sent ha karet-
mâd , kalounou trugaréruz , kumvé-
lez , vuelled , poell hag habaskded :

13. En em c'houzawvit ann eil
égilé , ha ra zistaolô pép-hini da
neb en deñz gwall c'bréat ean hé
génver ; ével ma en deñz Doué
distaoléd d'é-hoc'h , distaolid ivé.

14. Hôgen dreist-holl hó pézet
ar garantez , péhini eo-ann éré eñz
ar c'hlokked.

15. Ra zavó enn hó kalounou pé-
oc'h ar C'hrist , é péhini oc'h bét
galvet enn eur c'korf hép-kén ; ha
bézid anaoudek.

16. Gér ar C'hrist ra choumó
enn-hoc'h gant paodder , hag é pép
furnez ; oc'h en em zeski , oc'h en
em gélinna ann eil égilé gant sal-
mou , gand himnou , gant kana-
ouennou spéréruz , ó kana gant
grâs enn hó kalounou medleñdiou
ann Aotrou.

17. Kément trâ éta a réot , pé
dré gomz pé dré ôber , grit pép-trâ
é hanô hon Aotrou Jéruz-Krist ,
ó trugarékaad dré-z-han Doué ann
Tâd.

18. Gragez , plégid d'hoc'h ézec'h ,
ével ma eo réd , enn Aotrou.

19. Ézec'h , karid hó kragez , ha
na vézit két c'houerô enn hó c'hé-
ver ?

20. Bugalé , sentid oud hó tadou
hag qud hó mammou é pép trâ ;
râk kément-sé a zó hétuz d'ann
Aotrou.

21. Tadou, na hégit két hô pugalé, gand aoun na zentend da zagalounékaat.

22. Mévellou, sentit é pép trâ oud ar ré a zô hoc'h Aotrounez hervez ar c'hik, naon oc'h hô servicha hép-kén a zirag, ével pa hô pé c'hoant da blijoud d'ann d'ou, hôgen é ceunder hô kaloun, gand doujans Doué.

23. Kément trâ a réot, grit-hen a galoun, é gwél ann Aotrou, ha naon é gwél ann d'ou ;

24. O c'houzout pénaoz eo digand ann Aotrou hoc'h euz bet ar gober euz ann digwez, eo ann Aotrou Jezuz-Krist a dléid da zervicha.

25. Hôgen n'eb a ra drouk, eo dévezô ar boân euz hé zrougiez : ha Doué n'én deuz kemm é-béd évid dén.

IV. PENNAD.

1. MISTRI, grid é-kenver hé mévellou ar péz a zô hervez ar gwir hag ar reiz, oc'houzout pénaoz hoc'h euz ivé eur mestr enn Env.

2. Kendalc'hit er-beden, ha péfit enn-bi, enn euz drugarékaat.

3. Pédid ivé évid omp, évit ma tigorô Doué hor génou da brézégi hé c'bar ha mister ar C'hrist, évit péhini emounn éréet ;

4. Évit ma hellann hé ziskleria ével ma eo réd d'in.

5. Kerzit gant furnez étrézég ar ré a zô er-méaz euz ann Iliz, o tasprena ann amzer.

6. Ra vézô hépréd hô lavar séven, ha poellet gant choalen, évit ma viot pénaoz é tleit respounta da hép-hini.

7. Tikikoz, hor breur kér, bélek féal, ha va eil é servichann Aotrou, a roi da anaout d'é-hoc'h kément trâ a zell ouz-in ;

8. Hag évit-sé eo em euz hé gaset étrézég enn-hoc'h, évit ma vézô pérrâ a c'hoarvez war-drô d'é-hoc'h, ha n'â tizoaniô hô kalounou.

9. Kas a raon ivé Onézimuz, hor breur két ha féal, péhini a zô euz hô pró. Hi a roi da anaout d'é-hoc'h kément a réeur ama.

10. Aristarkuz va c'hen-brizounier a zalud ac'hanoc'h, ha Mark ivé kenderf Barnabaz, a péhini hoc'h euz klevet menek : mar teû d'hô kwélout, digemérit-hen mad ;

11. Ha Jezuz, a c'halveur ar Gwirion. Ar ré-zé a zô bet enwadet. N'euz némét-hô brema a gemend a labour gan-én évit rouantélez Doué, pére hô deuz va dizoaniet.

12. Épafraz, péhini a zô euz hô pró a zalud ac'hanoc'h. Eur setvicher eo euz a Jezuz-Krist, péhini a stourm bépréd évid-hoc'h enn hé bédennou, évit ma viot stard ha klök, ha leun euz a béb iouf Doué.

13. Rak béz" é hellann rei ann testéni-mañ d'ézhan, pénaoz eo prédériet braz évid-hoc'h, hag évid ar ré euz a Laodiséa, hag euz ar Hiérapoliz.

14. Lukaz al louzaouer, hor breur kér, ha Démaz a zalud ac'hanoc'h.

15. Saludit hor breudeur a zô é Laodiséa, ha Nimfaz hag ann Iliz a zô enn hé d'i.

16. Ha pa vézô lennet al lizerman gan-é hoc'h, grit ma vézô lennet ivé é Iliz Laodiséa, ha ma vézô lennet ivé d'é-hoc'h bini al Laodiséed.

17. Ha livirid da Arkippuz : Sell oud ar garg a zô bet roed d'ad gand ann Aotrou, évit ma hé mad.

18. Ar salud-mañ a raon, mé Paul, gant va dourm va-unan. Hô pézet koun euz va éréou. Ar c'hrâs ra vézô gan-é hoc'h. Amen.

KENTA LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'ANN TESSALONIED.

I. PENNAD.

1. PAOL, ha Silvanuz, ha Timoteúz, da Iliz ann Tessalonied, é Doué hon Tâd, hag é Jezuz-Krist hon Aotrou.
2. Ra vézô rôed d'é-hoc'h ar c'hrâs hag ar péoc'h. Bépréd é trugaré-kaomp Doué évid-hoc'h holl, ó kaout koun ac'hanoc'h héb éhan enn hor pédennoù ;
3. Oc'h anaout óberiou hô feiz, labouriou hô karantez ha stardder hoc'h espérans é Jezuz-Krist hon Aotrou, dirák Doué hon Tâd.
4. O c'houzout, va breùdeür karé gand Doué, pétrá eo bét hô tilenn :
5. Râg hon Aviel né két bét anavezet gan é-hoc'h gant geriou hép-kén, hôgen ivé gant búrzudou, ha gant ners ar Spéred-Santel, hag enn eul leünder brâz : ha c'houi a oar ivé pétrá em eúz gréad évid-hoc'h pa oann enn hô touez.
6. Evel-sé c'houi a zó dedet da heülierien d'é-omp, há d'ann Aotrou, ó véza digéméret ar gér enn eunn enkrez brâz, gant lévénéz ar Spéred-Santel.
7. Enn hévélep doaré ma oc'h dedet da skouér d'ar ré holl a gréd er feiz er Masédonia hag enn Akaia.
8. Râk né két bét hép-kén rôet mäd da anaout gan é-hoc'h gér ann Aotrou er Masédonia hag enn Akaia; hôgen ar feiz hoc'h eúz é Doué a zó ker brudet dré-holl, né két réd d'é-omp komza anéhan.
9. Râg ann holl a zánévell pénaoz omp dedet enn hô touez, ha pénaoz hoc'h eúz kuitéet ann idoulou, évit trei ouc'h Doué, hag évit servicha ann Doué béó ha gwír,
10. Hag évit gortozí eúz ann Énv hé Vap Jezuz, péhini en deúz da-

zorçhet eúz a douez ar ré-varò, ha péhini en deúz hon tennet eüz ar vuanégez da zont.

II. PENNAD.

1. RAK c'houi hoc'h-unan a oar, va breùdeür, pénaoz hon donédiges enn hô touez né két bét difrouez :
2. Hôgen goudé béza bét gouzanvet kalz a-raok, ha béza bét karé a gunuc'hennou, ével ma ouzoc'h, é Filippoz, hor boé fisians enn hon Doué, hag é prézégchomp d'é-hoc'h Aviel Doué gant kalz a bréder.
3. Râg hor c'hélen n'en deúz két deshet d'é-hoc'h ar fazi, nag al lousdóni, ha n'hon eúz két hô touellet ;
4. Hôgen ével ma omp bét dilennet gand Doué évit fisious ennomp hé Aviel, komza a réomp ivé, nann évit plijoud d'ann däd, hôgen évit plijoud da Zoué, péhini a arnod hor c'halounou.
5. Râk n'omp két bét labennérien enn hor prézégennou, ével ma ouzoc'h ; na pervéz enn darvoud, Doué a zó tést.
6. Ha n'hon eúz két kem-nébett klasket meüteüdi ann däd, nag hoc'h hini, nag hini ar ré all.
7. Ni a helle bec'hia ac'hanoc'h ével Ébestel ar C'hríst; hôgen é doaré bugaligou omp dedet enn hô kreiz, ével eur vagérez a sorlot hé bugalé.
8. Evel-sé gand ar garantez hor boa évid-hoc'h, ni hor bijé c'hoantéet rei d'é-hoc'h nann hép-kén Aviel Doué, hôgen ivé hor boez hon-unan, ó véza ma oac'h dedet kër brâz d'é-omp.
9. Râk koun hoc'h eúz, va breddeür, eúz hol labour hag eúz hor skuizder, ha pénaoz hon eúz prézéget Aviel Doué d'é-hoc'h, ó l-

houa nôz-deiz, gand aoun na zeûfemp da vec'hia hini ac'hanoc'h.

10. C'houi a zô têt, ha Doué ivé, péger santel, péger gwirion, pégen didamall eo bet *hor buzzé-gez* enn hô touez, c'houi péré hoc'h eûz krédet.

11. Ha c'houi a oar pénaoz ounn *en em rénet* enn hô kénver, ével eunn tad é-kénver hé vugalé,

12. O kuzulia, ô fréalzi ac'hanoc'h, hag oc'h hô pidi stard d'en em réna enn eunn doaré din eûz a Zoué, péhini en deûz hô kalvet d'hé rouantélez ha d'hé c'hloar.

13. Dré-zé ivé é trugarékaomp Doué bépréd, pénaoz pa hoc'h eûz klevet gér Doué a brézégemp d'éhoc'h, hoc'h eûz hé zigéméret, nann ével gér ann dûd, hôgen (é-c'hiz ma eo évit-gwir) ével gér Doué, péhini a ziskouéz hé ners enn-hoc'h, c'houi péré a gréd ennhaw.

14. Râk c'houi, va breûdeûr, a zô deûdet da heulierien da Ilizou Doué, péré a zô é Judéa é Jézuz-Krist : ô véza ma hoc'h eûz gouzanvet ann hévélep heskinou a berz hô kenvrois, ével ma hô deûz gouzanvet a berz ar Iuzevien,

15. Péré hô deûz lazet ann Aotrou Jézuz hé-unan, hag hé Broféded; péré hô deûz hon heskinet; péré na blijont kéd da Zoué, hag a zô énébourien d'ann dûd holl;

16. Péré a vir ouz-omp na brézégfemp d'ar Jentiled ar gér a dlé hô savétei; évit ma teûint ével-sé da leûnia ar vent eûz hô séc'hédou : râk buanégez Doué a zô en em astennet war-n-ézhô bétég ann divez.

17. Ével-sé, va breûdeûr, ô véza bet évid eunn nébeûd amzer rannet diouz-hoc'h a wél, nann a galoun, hon eûz c'hoantéct gant mui a vall d'hô kwélout.

18. Dré-zé hon eûz bet c'hoant da vond d'hô kwélout : ha mé Paol em eûz bet ann dézô-zé meûr a weach; hôgen Satan en deûz mi-red ouz-omp.

19. Râk pétrâ eo hon espérans,

hol lévénéz, pé kurunen' hor gloar? Ha né két c'houi eo, dirâg hon Aotrou Jézuz-Krist, é deiz hé zonédigez?

20. Râk c'houi eo hor gloar hag hol lévénéz.

III. PENNAD.

1. ÉVEL-SÉ ô véza na bellemp mui choum hép kelou ac'hanoc'h, eo bet gwell gan-én choum vanan é Aténaz :

2. Hag em eûz kaset d'éhoc'h Timotéuz, hor breûr ha bélek Doué é Aviel ar C'hrist, évit rei ners d'éhoc'h hag évid hoc'h erbédi da choum stard enn hô feiz :

3. Évit na vézô saouzanet dén gand ann heskinou a c'hoarvez gané-omp : râk c'houi a oar pénaoz eo da gérent-sé omp tonket.

4. Râk pa édomp c'hoaz enn hô touez, é tiouganemp d'éhoc'h pénaoz hor bijé enkrézou da c'houzanvi, ével ma hon eûz bet, ha ma ouzoc'h.

5. Hag ô véza na hellenn mui gortozî, em eûz hé gaset d'éhoc'h évid anaoud hô feiz : gand aoun n'en défé ann tempter hô temptet, ha lékéad hol labour da véza diouez.

6. Hôgen bréma pa eo distrôet Timotéuz, goudé béza bet oc'h hô kwélout, ha béza komzet d'é-omp eûz hô feiz hag eûz hô karantez; goudé béza lavaret pénaoz hoc'h eûz bépréd eur c'houn mād ac'hanoump, gand eur c'hoant brâz d'hor kwélout, ével ma hon eûz ivé c'hoant d'hô kwélout;

7. Dré-zé, va breûdeûr, é kavomp enn-hoc'h hon dizoan, é péb ézomm hag é pép glac'har, dré hô feiz;

8. Râk béva a réomp bréma, mar choumit stard enn Aotrou.

9. Hôgen pénaoz é hellimp ni trugarékaad Doué évid-hoc'h, évid ann holl lévénéz gant péhini omp laouen enn abek d'éhoc'h dirâg hon Doué.

10. Néméd oc'h hé hidi nôz-deiz mui-oc'h-vui, évit ma hellimp hô.

kwelout, ha peür-rei d'ê-hoc'h ar péz a ziouer d'hô feiz ?

11. *Pidi a rann* éta Doué hon Tâd, hag hon Aotrou Jézuz-Krist, da hincha achandomp étrézég enn-hoc'h.

12. Ra baottô ann Aotrou ac'hanoc'h, ha ra lakai da greski hô karantez ann eil évid égilé, hag é-kéver ann holl, é-c'hiz ma ré-omp-ni ena hô kéver.

13. Ra grévaî hô kalounou, oc'h hô lakaad da véza didamall dré ar zantélez, dirak Doué hon Tâd, é donédigez hon Aotrou Jézuz-Krist gand hé holl zent. Amen.

IV. PENNAD.

1. A-HEND-ALL éta, va breùdeür, ni hô péd, hag hô péd stard dré ann Aotrou Jézuz, goudé béza desket gan-é-omp pénaoz é tleît kerzout, ha plijoud da Zoué, ma kerzot évit-gwir enn hévélep doaré ma'z éot a-raok mui-oc'h-vui.

2. Râk c'houi a oar pé gélenadurésiou em eûz rôed d'ê-hoc'h a berz énn Aotrou Jézuz.

3. Râg ioul Doué eo é veo'h sent; é tiouérfac'h ar c'hadélez;

4. É oufé pép-hini ac'hanoc'h piaoua léstr *hé gorf* er zantélez hag enn énor;

5. Ha nann er gwall-ioulou, ével ar Baganed, pére na anavézont két Doué :

6. Ha na zeûi dén da waska, pé da douella hé vreür é nép trâ; râg ann Aotrou eo ar venjer eûz enn holl wallou-sé, ével ma hon eûz kent hé lavared d'ê-hoc'h, hag é *hellomp* da desténia.

7. Râk Doué n'en deûz két hor galvet évit béza dio'hlan, hôgen évit béza sent.

8. Ann hini éta a zisprix kément-sé, a zisprix nann eunn dén, hôgen Doué, péhini en deûz ivé rôed enn-omp hé Spéred-Santel.

9. É kément a zell oud ar garantez a vreür, né két réd é skrifenn d'ê-hoc'h; pa en deûz Doué hé-unan desket d'ê-hoc'h en em garout ann eil égilé.

10. Hag évit-gwir é rit kément-sé é-kéver hor breùdeür enn holl Vassédonia; hôgen hô pidi a rann, va breùdeür, da greski mui-oc'h-vui *er garantez-sé*;

11. Da lakaad hô poan da véra é péoc'h, da boella oud ar péz hoc'h eûz da ôber, da laboura gand hô taouarn, ével ma em eûz hé c'hourc'hémennet d'ê-hoc'h :

12. Évit ma kerzot gand déradégez é-kéver ar ré a zô er-méaz eûz ann *Itiz*, ha na c'hoantaot né-trâ eûz a zén.

13. Hôgen na fell két d'ê-omp, va breùdeür, é vec'h hép gouzout ar péz a zell ouc'h ar ré a zô kousket, évit na zeûot két da dristaat, ével ma ra ar ré all pére n'hô deûz két a espérans.

14. Râk mar krédomp pénaoz eo marô Jézuz hag eo dazorc'het, é tleomp kridi ivé pénaoz é kasô ivé Doué gand Jézuz ar ré a vézô kousket enn-han.

15. Ével-sé é lévéromp d'ê-hoc'h hervez géer ann Aotrou, pénaoz nt pére a zô béô, hag a zô miret bété donédigez ann Aotrou, na zia-raogimp két ar ré a zô kousket.

16. Râk da vouéz ann Archel, ha da zoun trompié Doué, ann Aotrou hé-unan a ziskennô eûz ann Env; hag ar ré a vézô marô er C'hrist a zazorc'hô da genta.

17. Ha neûzé ni, pére a zô béô, hag a vézô lézet, é vézimp dizooget gand-hô er goabrou, évid diambrouga ar C'hrist enu éar, hag ével-sé é vézimb bépréd gand ann Aotrou.

18. Ével-sé en em zizoanît ann eil égilé gand ar geriou-sé.

V. PENNAD.

1. HOGÉN, va breùdeür, diwarbenn ann anzeriou hag ar prédou, né két réd é skrifenn d'ê-hoc'h.

2. Râg c'houi a oar ervad hoc'h-unan pénaoz deiz ann Aotrou a dlé dont ével eul laer enn nôz.

3. Râk pa livirint : *Chéru émomp* é péoc'h, hag é divall, neûzé é c'hoarvézô gand-hô eunn dismant

téar, é-c'hiz ma c'hoarvez ar gwen-trou gand eur c'hreg vrazez, ha na *hellint két* techout.

4. Hôgen c'houi, va breudeur, n'emoc'h két enn dévalien, évit béza barket gand ann deiz-zé ével gand eul laer.

5. C'houi a zô holl bugalé ar goulou ha bugalé ann deiz : n'omp két *bugalé* ann nôz, nag ann dévalien.

6. Na gouskomp két éta ével ar ré all ; hôgen beliomp ha bézomp poellek.

7. Râg ar ré a gousk, a gousk enn nôz ; hag ar ré a vezv, a vezv enn nôz.

8. Hôgen ni, pa'z omp *bugalé* ann deiz, bézomp poellek ; gwis-komp évid harnez ar feiz hag ar garantez, hag évit tóg espérans ar zilvidigez ;

9. Râk Doué n'en deûz két hon dilennet évit *teurel* hé vuanégez *war-n-omp*, hôgen évit ma *havimp* ar zilvidigez dré hon Aotrou Jézuz-Krist,

10. Péhini a zô marô évid-omp ; évit pé é *vesimp*, pé é kouskimp, ma *vévimp* kévret gand-han.

11. Râk-sé en em fréalzit ann eil égilé, ha rôit skouér-vâd ann eil d'égilé, ével ma rit.

12. Hôgen ni hô péd, va breudeur, da anaoud ar ré a labour enn hô touez, a rén ac'hanoc'h hervez ann Aotrou, hag a géleñn ac'hanoc'h,

13. Évit ma hô pézô muioc'h a garantez évit-hô enn abek d'hô la-

bour : hô pézef. ar péoc'h gand-hô.

14. Hôgen ni hô péd, va breudeur, kéleñnit ar ré zireiz, fréalzit ar ré zoaniet, skorit ar ré wân, bézid habask é-kénver ann holl.

15. Likid évez na zistaolfé dén ann droug da eunn all : hôgen grit vâd bépréd ann eil d'égilé, ha d'ann holl.

16. Bézit laouen bépréd.

17. Pédid héb éhan.

18. Trugarékait é pép trâ ; râg ioul Doué eo é rajac'h holl kément-sé é Jézuz-Krist.

19. Na vougit két ar Spéred.

20. Na zispriait két ann diouganou.

21. Arnodit pép-trâ : dalc'hit ar péz a zô mâd.

22. En em virit diouc'h doaré a zrouk.

23. Ann Doué a béoc'h ra zan-télé hé-unan ac'hanoc'h é pép-trâ ; évit ma en em virô didamall *kément a zô enn-hoc'h*, hô spéred, hoc'h éné hag hô korf da zonédigez hon Aotrou Jézuz-Krist.

24. Ann hini en deûz hô kalvet a zô gwirion : hag héñ eo a rai kément-sé enn-hoc'h.

25. Va breudeur, pédid évid-omp.

26. Saludid hon holl vreudeur enn eunn aff santel.

27. Mé hô péd dré ann Aotrou, ma vézô lennet al lizer-man d'ann holl vreudeur santel.

28. Grâs hon Aotrou Jézuz-Krist *ra vézô* gand-é-hoc'h. Amen.

EIL LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'ANN
TESSALONIED.

I. PENNAD.

1. PAOL, ha Silvanuz, ha Timotheuz ; da Iliz ann Tessalonied , é Doué hon Tád , hag é Jézuz-Krist hon Aotrou.

2. Ra vézô *réed* d'é-hoc'h ar c'hrás bagar péoc'h gand Doué hon Tád , ha gant Jézuz-Krist hon Aotrou.

3. Trugarékaad a dléomp Doué bépréd évid-hoc'h , va breùdeür, ével ma eo dléet, ó véza ma kresk hó feiz mui-oc'h-vui , ha ma prasa hó karantez ann eil évid égilé ;

4. Enn hévélep doaré ma en em veñlomp enn-hoc'h é Ilizou Doué, évid hoc'h habaskded hag hó feiz , enn holl heskinou , hag enn holl enkrézou a c'houzanvit ;

5. Ével ar merk eüz ar varn gvirion a Zoué, péhini hó laka da véza dellézek eüz a rouantelez Doué, évit péhini ivé é c'houzanvit.

6. Rák déréad eo dirák Doué , é tistaelfé ann enkreuz d'ar ré a zéu bréma d'hoc'h enkrézi ;

7. Hag é rójé d'é-hoc'h ar péoc'h gan-é-omp, c'houi pére a zó enkrézct, pa ziskennó hon Aotrou Jézuz eüz ann *Énv*, hag en em ziskouézó gand *Éled* hé ners ;

8. Pa zeüi d'en em venji é-kreiz ar flammou tán , eüz ar ré na anavez két Doué, ha na zent két oud Aviel hon Aotrou Jézuz-Krist ;

9. Pére a c'houzanvó ar boan eüz a cunn daonidigez peür-baduz , *pell* diouc'h dremm ann Aotrou, ha diouc'h gloar hé ners.

10. Pa zeüi évit béza meület enn hé zent , hag évit béza sellet gant souez er ré holl hó deüz kredet enn-han : rág hon testéni a zó hét fisiet war-n-hoc'h é gortaz eüz ann deiz-zé

11. Rák-sé é pédomp évid-hoc'h bépréd ; hag é *c'houlennomp* digand hon Doué m'hó lakai da véza dellézek eüz hé c'halvédigez, ha ma sévénó holl ioul hé vadélez, ha labour ar feiz enn ners ;

12. Évit ma vézô meület hand hon Aotrou Jézuz-Krist enn-hoc'h, ha c'houi enn-han, hervez grás hon Doué , hag hon Aotrou Jézuz-Krist.

II. PENNAD.

1. HOGEN hó pidi a réomp , va breùdeür, dré zonédigez hon Aotrou Jézuz-Krist, ha dré hor stroll enn-han ;

2. Na zeüot két huan da zaouani enn hó ménoz, na da stráfita, ó *kridi* pé dré ar spéred , pé dré eur brézégen, pé dré eul lizer a lavared deüed digan-é-omp , pénaoz é tósta deiz ann Aotrou.

3. Na zouelled dén ac'hanoch é nép doaré : rák *na zeüi két ann deiz-zé*, kén na vézô deüet ann dizunvaniez a-raok, ha na vézô gwélet ó tont dén ar péc'hed, máb ar gollidigez ,

4. Péhini a énébó, hag a zavó dreist kément a c'halveür Doué, pé a azeüleur ; enn hévélep doaré ma azézó é templ Doué, och'en em rei hé-unan évid Doué.

5. Ha n'hoc'h eüs-hu kéd a gouñ pénaoz, pa édoun c'hoaz gan-é-hoc'h , em eüz lavaret kément-sé d'é-hoc'h ?

6. Ha c'houi a oar ervad pétri a zalc'h anézhann bréma, évit ma en em ziskouézó enn hé amzer.

7. Rák mister ann drougiez en em soz a vréma. Hógen néb a zalc'h bréma, dalchet bété. ma vézô kased-da-gét,

8. Ha neüzé é vézô gwélet ann dén-drouk, a vézô lazet gand ar

c'houéz eûz a c'hénou ann Aotrou Jézuz, hag a vézô kaset-da-get gand ar skéd eûz hé zonédigez.

9. Ann dén-zé a dlé dont dré ôber Satan, gant pép galloud, gand arouésiou ha burzudou gaou,

10. Ha gand ann holl douellérez ann drougiez é-kénver ar ré a ia da goll, ô véza n'hô deûz kéd digéméret karantez ar wirionez évit béza salvet. Dré-zé Doué a gasô d'ézhô eunn dallentez vráz, évit ma krédind d'ar gaou ;

11. Évit ma vézô barnet ar ré holl pére n'hô deûz két krédet d'ar wirionez, hag a zô en em rôet d'ann drougiez.

12. Hôgen nî a dlé trugarékaad Doué bépréd évid-hoc'h, va breûdeûr karet mäd gand ann Aotrou, ô véza ma en deûz hô tilennet ével ar c'benta-frouez, évid hô savétei dré zantélédigez ar Spéred, ha dré feiz ar wirionez ;

13. É péhini en deûz hô kalvet dré hon Avel, évit gounid gloar hon Aotrou Jézuz-Krist.

14. Dré-zé, va breûdeûr, choumit enn hô sâ, ha mirit ann tradisionou hoc'h eûz desket pé dré hor prézégennou, pé dré hol lizéri.

15. Hon Aotrou Jézuz-Krist, ha Doué hon Täd, péhini en deûz hor c'haret, ha péhini en deûz rôed d'é-omp dré hé c'hrâs eunn dizoan peûr-baduz hag eunn espérans väd,

16. Ra zizoaniô hô kalounou, ha r'hô krévai é pép mäd-ôber hag é pép lavar mäd.

III. PENNAD.

1. ENN-DIVEZ, va breûdeûr, pédid évid-omp, évit ma rédô gérd Doué, ha ma vézô meûlet, ével ma'z eo enn hô touez ;

2. Hag évit ma vézimp diéûbet eûz ann d'ud rec'huz ha drouk ; râg ar feiz n'éma két gant pép-hini.

3. Hôgen Doué a zô féal, hag a grévai ac'hanoc'h, hag hô mirô a zrouk.

4. Râg ar fisians-zé hon eûz diwar hô penn enn Aotrou, pénaoz é mirit hag é mirot ar péz a c'hourc'hémennomp d'é-hoc'h.

5. Ra rôî ann Aotrou d'é-hoc'h eur galoun eeun, é karantez Doué, hag é habaskded ar C'hrist.

6. Hôgen nî a c'hourc'hémenn d'é-hoc'h, va breûdeûr, é hanô hon Aotrou Jézuz-Krist, ma tec'hot di'ouoc'h ar ré eûz hô preûdeûr pére a gerz enn eunn doaré direiz, ha nann hervez ann tradision hon eûz rôed d'ézhô.

7. Râg gouzoud a rîd hoc'h-unan pétrâ a zô réd da ôber évid heûlia ac'hanomp : pa eo gwîr n'omp két két direiz enn hô touez ;

8. Ha n'hon eûz debret bara dén évit nétrâ ; hôgen labouret hon eûz nôz-deiz gant skuizder, gand aoun na zehfemp da vec'hia hini ac'hanoc'h.

9. Né két n'hor bé két ar galloud d'hô ôber ; hôgen fellet eo két d'é-omp en em rei hou-unan da skouér, évit ma teûfac'h d'hon heûlia.

10. Ével-sé pa édomp gan-é-hoc'h, hon eûz diskleriet d'é-hoc'h, pénaoz nêp na fell két d'ézhan laboura, na dlé kéd dibri.

11. Râk klevoud a réomp pénaoz éz eûz hiniennou enn hô touez pére a gerz enn eunn doaré direiz, pére na réont nétrâ, hôgen en em vount er péz na zell kéd out-hô.

12. Hôgen d'ar ré a zô ével-sé, é c'hourc'hémennomp, hag é pédomp stard anézhô dré ann Aotrou Jézuz-Krist, ma tebrint hô bara ô laboura war daô.

13. Hôgen c'houi, va breûdeûr, na skuizit két oc'h ôber väd.

14. Mar béz unan-bennâg ha na zentfe két oud ar péz a lévêromp enn hol lizer, arouézit-hén, ha na zarempredit kéd anézhân, évit ma en dévézô méz.

15. Na gémerit két *koulshoude* anézhân ével eunn enébour, hôgen kélenit-hén ével eur breâr.

16. Doué ar péoc'h hé-unan ra
 rdi d'é-hoc'h ar péoc'h é péb sm-
 zer hag é pép léac'h. Ra vézô ann
 Aotrou gan-é-hoc'h holl.

va-unan, Paol. Houn-néz eo va
 arouez sm holl lizéri; ével-sé é
 skrivann.

17. Mé hô salud gant va dourn
 18. Grâs hon Aotrou Jézar-Krist
 va vézô gan-é-hoc'h holl. Amen.

KENTA LIZER SANT PAOL ABOSTOL DA DIMOTÉUZ.

I. PENNAD.

1. PAOL Abostol Jézuz-Krist, hervez gourc'hémenn Doué hor Salver, ha Jézuz-Krist hon espérans,

2. Da Dimotéuz hé vâb kér er feiz. Ar c'hrâs, ann trugarez, hag ar péoc'h ra zeñi d'id digand Doué ann Tâd, hag hon Aotrou Jézuz-Krist.

3. *Da bidî a rann*, ével ma em eñz hé c'hrêst pa ounn éad er Masedonia, da ehoon é Efézuz, ha da alia hiniennou évit aa teskint két eur gélénadurez dishével *di-oud hon téri*,

4. Ha n'en em tóist két da zorc'hennou ha da nestéou dizitez, pére a zô mäd kentoc'h évid digas strivou, éged évit laktad sével té da Zoué dré ar feiz.

5. Hógen divez ar gourc'hémenn eo ar garantez a zeñ eñz a eur geloun glân, eñz a eur goustians väd, hag eñz a eur feiz gwirion.

6. Hiniennou é fazia diwar-henn ann trou-zé, a zô trêet é lavariou gwân,

7. O felloud d'éché béza doktored al lézen, hép gousout nag ar péz a lévénont, nag ar péz a douont.

8. Hógen ni a oar pénaoz al lézen a zô mäd, ma en dalvézeur anéshi hervez ar seiz:

9. O c'houmout pénaoz al lézen né két gréat évid ann dén gwirion, hógen évid ar ré siveiz hag ar ré emzent, ar ré fallagr hag ar béc'berien, ann hétérodéd hag ar mastokined, lazerien hó zäd ha lazerien hó mamm, laserien täd,

10. Ar c'halded, ar ré a gousk gant gwazed all, a lazroun täd, ar c'haruiaded, ann touerien é gaou, ha kémeñd a zô émap d'ar gélénadurez väd.

11. Péhini a zô hervez a viél glour

Doué beutiget, hag a zô hét fisiet enn-oun.

12. Trugarékaad a rann hon Aotrou Jézuz-Krist, péhini en deñz va nerzet, é véza ma en deñz mennet é oann féal, pa en deñz va lékéat é karg:

13. Mé péhini a-mok a iea eunn touer-Doué, eunn ttekner, eur c'houc'her, hógen trugarez oñ eñz kavet dirék Doué, é véza ma em eñz gréat kémeñd-é dré siveizéoz, pa édouñ c'hoaz dishédik:

14. Ha gräs hon Aotrou a zô en em skifet war-n-oun gant fouderd, oc'h va béunia eñz ar feiz hag eñz ar garantez a zô é Jézuz-Krist.

15. Gwir eo ar gér, ha delléznz eñz a hép digémor. pénaoz Jézuz-Krist a zô deñed er béd-mañ évit savéteï ar béc'berien, a béré ounn ar c'henta.

16. Hógen trugarez em eñz kavet, évit ma tiskouéfé Jézuz-Krist da génta enn-oun hé holl habakded, évit béza da skouër d'ar ré a grédé enn-hañ, évit *gounid* ar vuez peñr-baduz.

17. Da Roué ann amzeriou, peñr-baduz, diwéluz, da Zoué hép-kén, ra véz énoñ ha glour é amzeriou ann amzeriou. Amen.

18. Ar gourc'hémenn-mañ a rô-ann d'id, va mäd Timotéuz, évid, hervez ann diouganou kenta diwar da fenn, ma stourmi enn-hé eñz a stourm mäd,

19. O kaoud ar feiz hag eur goustians väd, péhini é véza hét pel-léct gand hiniennou, en deñz hé lékéat da benséa é-kénver ar-feiz; Eñz a béré eo Himénéuz

hag Aleksandr, pére em eñz rôc'h da Zata, évit ma teskint na dlé-our két toui-Doué.

II. PENNAD.

1. PIDI a rann éta stard abars kément trá, ma vézô gréat goulenou, pédennoù, gwéstiou, tru-garezou évid ann dud holl :
2. Évid ar Rouéed, hag ar ré holl a zô er c'hargou uc'het, évit ma rémimp eur vuez péoc'huz da stoul, é pép karantez Doué hag é pép glanded.
3. Râk kément-sé a zô mäd hag hétuz dirak Doué hor Salver,
4. Péhini a feit d'ézhan é vé salvet ann holl dud, hag é teufent da ansoud ar wirionez.
5. Râk n'eüz néméd eunn Doué, hag eunn hantérouer étre Doué hag ann dud, Jezuz-Krist dén,
6. Péhini a zô en em rôed hénao. évid dasprenadurez ann holl, é testéni eüz hé amzeriou.
7. Évit-sé eo eunn bét lékéad da Brézeger ha da Abostol (ar wirionez a lavarann, ha na lavarann kéd a c'hevier), ha da Zesker ar Jentiled er wirionez.
8. Mé a fell d'ün éta é pédfé ann dud é pép léac'h, ô sével daouarn c'hlañ héb buanégez hag hép striv;
9. *E-pédfé* ivé ar merc'hed gand ditad déréad, kempennet gand méz-für ha gant poell, ha rann gant bléô tortiset, na gand aour, na gant perlez, na gand ditad koustuz brâz;
10. Högen gand ôberiou mäd, ével ma téré out merc'hed péré hô vledz d'ujans Doué.
11. *R'en em zalc'hô* ar vaouez war-dao hag é pép sentidigez pa gélenneur anézhi.
12. Na sotréaun két d'ar merc'hed kélenna, na kémérout béli war hô ézec'h; högen chodm war-dao.
13. Râg Adam a zô bét gréat ar c'henta, ha goudé Éva.
14. Hag Adam né két bét touellet; högen ar c'hreg goudé béza bét touellet, a zô kouézed enn dizentidigez.
15. Koulskoudé é vézô salvet dré ar vugalé a lakai er béd, ma hô laka da choum er feiz, er garantez, er zantélez hag er poell.

III. PENNAD.

1. EUNN dra wir co; Mar c'hoanta dén ann Eskopded, é c'hoanta eunn ôber mäd.
2. Réd eo éta da eunn Eskop béza didamall, béza bét eur c'hreg hép-kén, béza poellek, sûr, kempenn, glän, herberc'hiad, kéleu-uer;
3. Na vézet két téchet d'ar gwin, na téar da skei, högen habask; na vézet két breütaer, na ré biz;
4. Högen ra réno ervad hé di hé-unan; ra lakai hé vugalé da zouja ha da véva gant pép glanded.
5. Râk ma na oar két eur ré réna hé di hé-unan, pénaoz é bellô-hém prédéria Iliz Doué ?
6. Na vézet két nevez-badézet, gand aoun na zéfé da véza balc'h, ha na gouéfé enn hévélep barnédigez gand ann diaoul.
7. Réd eo c'hoaz eo défé eunn desténi mäd eüz ar ré a zô er-méaz eüz ann Iliz, gand aoun na gouéfé er vézégez, hag é lindagou ann diaoul.
8. Ra vézô ivé ann Diagoned glän; na vézent két a zaou c'hér, na téchet da éva kalz a win; na glas-kent két eur gounid mézuz.
9. Ra virint mister ar feiz gand eur goustians dinam.
10. Béz' é tléond ivé béza ar-nodet da genta, ha goudé béza lékéad é karg, ma na gaveur gwall é-béd enn-hô.
11. Ra vézô ivé ar gragez glän, hép drouk-komz, poellek ha féal é pép-trâ.
12. Ann Diagoned na dléont béza bét néméd eur c'hreg hép-kén : ra rémint mäd hô bugalé hag hô ziez hô-unan.
13. Râg ar ré a ra mäd hô c'harg, a c'hounézô eunn dorez mäd, hag hô dévézô eur sisians vrâz é feiz Jezuz-Krist.
14. Ann dra-man a skrivann d'id, pétra-bennag m'ac'h espérano moad étrézég enn-od abarz némeür;
15. Ha mar talcann, ma vézi pénaoz eo réd en em réna é ti Doué,

péhini eo Iliz ann Doué béô , ar peul hag ar skôr eûz ar wirionez.

16. Hag héb-arvar , brâz eo-ann disgwél a garantez-zé , péhini a zô en em ziskouézet er c'hik , a zô hét santélet dré ar Spéred , a zô hét gwélet gand ann Eled , a zô hét prézéget d'ar boblou , a zô hét krédet er béd , a zô hét digéméret er c'hloar.

IV. PENNAD.

1. HOGEN ar Spéred a lavar splann , pénaoz enn amzeriou divéza , hiniennou a guitai ar feiz , évid heulia spérédou ann dallentez , ha kélénadurésiou ann diaoulou ,

2. Péré a lavarô gevier gand ipokrizi , ô véza ma vézô hô c'houstians ével krinet gand eunn houarn devuz ;

3. Péré a zifennô ar briédélez , hag a lavarô en em ziouéri eûz ar boédou en deûz krouet Doué évit béza digéméret enn eur drugarékaat gand ann dūd féal , ha gand ar ré hô deûz anavézet ar wirionez.

4. Râk kémeud en deûz krouet Doué a zô mād , ha na dléur distérel nétrâ eûz ar péz a géméreur enn eur drugarékaat :

5. Râk santélet eo gand gér Doué , ha gand ar bédén.

6. Mar teskez ann dra-man d'ar vreudeur , é vézi eur bélek mād da Jezuz-Krist , ô véza maget gand geriou ar feiz , hag ar gélénadurez vad éc'h eûz heuliet.

7. Tec'h diouc'h ar sorc'hennou diod hag a c'hroac'hed : hag en em rô d'ar garantez évid Doué.

8. Râk poellad ar c'horf n'eo mād néméd da nébeud a drâ ; hôgen ar garantez évid Doué a zô mād da bép-trâ ; ha d'ézhi eo eo hét diougant ar vuez a vréma hag ar vuez da zont.

9. Ar péz a lavarann a zô gwir , ha din da véza digéméret gand pép-hini.

10. Râk ma labouromp , ha ma c'houzanvomp ann dreuk-pédennou , eo m'ach espéromp enn Doué béô , péhini eo ar Salver eûz ann holl

dud , ha dreist-holl eûz ann dud féal.

11. Gourc'hémenn ha desk ann traou-zé.

12. Na zisprizet dén ac'haoud enq abek d'az iaouankiz : hôgen héz skouér ar ré féal dré da c'heriou , dré da zoaréou , dré da garantez , dré da feiz , dré da c'hlanded.

13. Kén na zeûian , en em rô d'al lennaduz , d'ann ali , d'ar c'hélen.

14. Na ankounac'ha két ar c'hrâs a zô enn-od , a zô hét rôed d'id dré ann diougan , pa eo hétlékaat war-n-od daouarn ar bélek.

15. Laka da bréder é kément-man ; laka bép-réd da goun ennhan , évit ma vézô da gresk anavézet gand ann holl.

16. Laka évez ouz-id hag oud ar gélénadurez : choum stard é kément-sé. Râg oc'h en em réna enn doaré-sé , en em zavétei da-unan hag ar ré a zélaouô ac'hanod.

V. PENNAD.

1. NA grôz két ar ré-gôz , hôgen kéleun anézho ével da dadou ; ar ré-iaouank ével da vreudeur :

2. Ar gragez-kôz ével da vam-mou ; ar ré-iaouank ével da c'hoarézéd , gand pép glanded.

3. Enor ann intanvézed pére a zô gwir intanvézed.

4. Ma é deûz eunn intanvez-bennâg mipien pé nized , ra zeskind da kenta da véra hô zi , ha da zistérel d'ho c'hérent ar péz hô deûz hét digant-hô : râk kément-sé a zô hétuz dirâk Doué.

5. Hôgen ann hini a zô gwir intanvez , ha dilézet , ra espéro é Doué , ha ra gendalc'hô nôz-deiz er goulennou hag er pédennou.

6. Hôgen ann hini a zô enn dudi , a zô marô , hag hi béô da wéout.

7. Gourc'hémenn ann dra-man , évit ma véziot didamall.

8. Ma éz eûz unan-bennâg ha n'é deûz két a bréder évid hé zôd ; ha dreist-holl évit ré hé-zi , é deûz dilézet ar feiz , ha gwasoc'h eo égéd eunn dén diseiz.

9. Ra vézô dilennet *ovit béza lé* Adat é renk ann intanvézed, ann Bfni é dévézô da vihana tri-ugent vloaz, ha n'é dévézô hét néméd tann ozach ;

10. Euz a ôberiou mād péhini é vézô testéni ; ma é deuz diorret mād bugalé, ma é deuz rôed digómer, ma é deuz gwalc'het hô moid d'ar zent, ma é deuz fréslet ar ré c'hla-t'haret, ma eo en em rôet d'ann holl ôberiou mād.

11. Hôgen pella diouc'h ann intanvézed isouank. Râg hô likoudrez hô laka da derri ied ar C'hrist, hag é fell d'ézô aditizai ;

12. Râg é kavot ar varnédigez, ô véza torret ar feiz kenta.

13. Hôgen ouc'h-penn é teônd da véza didalvez, hag é rédomt a dt é ti ; ha nann hep-kén didalvez, hôgen ivé labennek ha debrouz, ô kotnza euz ar péz ha na zôré két.

14. Gwell eo gan-én éta é timézché ar ré isouanka anézhô, hô défô bugalé, é teôjent da bennou-ti-gez, égéti na rôjent abek é-béd d'hon énébourien da damallout ac'hanomp.

15. Râg hiniennou anézhô a zô fañtet évid heñtia Satan.

16. Ma en d'uz eunn dén féalbennâg intanvézed euz *his gérent*, ra skoaziô anézhô, ha na vâzet két bec'hiet ann Iliz ; évit ma é dévézô a-walc'h évid ar gwir intanvézed.

17. Ar vélcien a vér ervâd, ra vézint énoret diou véach ; ha droist-holl ar ré a labour d'ar brézégen ha d'ar gélen.

18. Râg ar Skritur a lavar : Na érei két génou ann éjen a zourn ann éd. Ha c'hoaz : Ann hini a labour a dal hé c'hôbr.

19. Na zigómer kéd a ziskuladurez a-éneb eur bélek, néméd gréad é vé gand daou pé dri dést.

20. Tens dirâg ann holl ar ré hô débz pec'het, évit ma hô dévézô soun ar ré all.

21. Mé-az péd etard dirâk Doué ha Jézus-Krist, hag ann Kled dilennet,

da viout kémeat-sé hep rak-vern, heb ôber nétrâ a dro all.

22. Na autenn két da zourn war eun gand diévézed, ha n'en em gra két kévrennek é péc'hédou ar ré all. En em vir glân da-unn.

23. Na év mui douer hep-kén, hôgen év ivé eunn nébrat gwia, emm abek d'az poull-kaboun ha d'az klénvédou paot.

24. Péc'hédou lod euz ann dôt a zô anat, hag aravézet abarz ar vern : péc'hédou lod all n'iat aravézet némét goudé.

25. Béz' ez euz ivé ôberiou fmad hag a zô anat : hag ar ré né d'int két, né hellont két béza kuzet péll amzer.

VI. PENNAD.

1. RA vennô kémeat mével a zô dindân ar ied, pénaoz é Hé rei péb énor d'hé vestr, gand souz ma vé drouk-prézéget gand hanô ann Aotrou ha gand hé gélenadurez.

2. Ar ré hô deuz anistri féal, na méprizent két anézhô, ô véza ma int hô bredeür : hôgen ra zerrichint gwelloc'h anézhô, ô véza ma *teôzont béza karet*, pa int kévrennek eun *fiévelep* lôvézoun. Desak ann dra-zé, ha ré ann *si-zé*.

3. Ma tesk eur ré eur gélenadurez all, ha ma na rô két hé aotréadur da brézégonnou gwirion hon Aotrou Jézus-Krist, ha d'ar gélenadurez a zô hervez karantez Doué.

4. Balc'h eo, ha né oar nétrâ, hôgen môrédi a ra é daélou, hag é stoormou a c'hériou, a béré é *sté* ann hérez, ar strivou, ann touadellou, ann droug-arvariou,

5. Ann tagou euz ann dôt péro hô deuz eur upéred gwallet, ha péré na aravézet két ar vivionez, hag a venn pénaoz karantez Doué a dlé béza da biavidigez d'ézô.

6. Hôgen eur biavidigez vraz eo karantez Doué, mar gear en em wak'he.

7. Râk n'hon euz digaset nétrâ er *béd-men*, hag héb-arvar na *bel-simp* kâs nétrâ anéneb gan-é-omp.

8. Ma hon euz éta pédrâ d'ez

em vaga ha d'en em wiaks, é tlé béza dá gau-é-omp.

9. Râg ar ré a fell d'ézhô dond da binvidik, a gouéz é gwall-ioul, hag é lindagou ann diaoul, hag é meur a c'hoant didalvez ha gwatluz, pére a stlap ann d'éd er gwas-tadur hag er gollidigez.

10. Râg ar c'hoant direiz da gau-out madou eo ar c'hrisien euz ann holl zrougou : hag biniennou ó véza hó c'hoantéet kre, a zó diasket euz ar feiz, hag a zó en em rotetlet é kalz a c'hlaç'hariou.

11. Hógen té, ó dén Doué, tec'h diouc'h ann traou-zé; hag beot ar wirionez, karantez Doué, ar feiz, ar garantez, ann habasked, ar gouvélez.

12. Stourm stard é stourm ar feiz, kémer dre uerz ar vuez peür-baduz, évit péhini oud hét galvet, goudé béza prézeget ervad ar feiz dirak kalz a déstou.

13. Gourc'hémenni a renn d'éd dirak Doué, péhini a ré ar vuez da bep-tra, ha dirak Jezuz-Krist, péhini en deuz réet euz testéni-ker mad disdân Pons-Pilat.

14. Ma viri ar gélenadurez-men bep-namm, hag hép tamall, bété donédigez hon Aotrou Jezuz-Krist,

15. A dlé diakonéza euz hé amzer ant hini a zó gwenvidik, ha galloudek hép-kén, Roué ar rouéed, hag Aotrou ann aotrounez;

16. Péhini hép-kén a biaou ar beür-badélez, hag a choum enn eur goulou didé-tauz n'eo hét gwélet gand dén, ha na hell gwélout dén; da béhini eo ann énor, hag ar véli peür-baduz. Amen.

17. Gourc'hémenn d'ar biavidien euz ar béd-man na zehint két da véza bale'h, ha na lakaint két hó espérans er madou arvaruz, hógen enn Doué beot, péhini a ré d'é-omp gant founder ar péz hou euz ézomm;

18. Ober vad, béza pinvidik é oberiou-mad, rei ann aluzen a gauloun vad, rei lóid euz hó madou;

19. Dastumi euz tenzor évit-hó hó-unan hag euz diazez-mad enn amzer da zont, évit ma arriant d'ar gwir vuez.

20. O Timotéuz, mtr ar péz a zó hét fisset enn-od, ó tec'hout diout névzintiou saotret ar gerion, ha diout pép kélenadurez énep, a hanveur é-gaou gwiziégez;

21. Oc'h beulia péhini, biniennou a zó fazlet war hent ar feiz. Ar c'hras ra uedé gan-éz. Amen.

EIL LIZER SANT PAOL ABOSTOL DA DIMOTÉUZ.

I. PENNAD.

1. PAOL, Abostol Jezuz-Krist dré ioul Doué, hervez gwésti ar vuez a zô é Jezuz-Krist,
2. Da Dimotéuz hé vâb kér. Ar c'hrâs, ann trugarez, ar péoc'h digand Doué ann Tâd, ha Jezuz-Krist hon Aotrou.
3. Trugarékaad a rann Doué, péhini a zervichann ével ma hô deûz gréat va gourdadou, gand eur goustians dinam, dré ma em eûz bépréd koun ac'hanod em péden-nou nôz-deiz;
4. Koun em eûz ivé eûz da zaérou, hag em eûz c'hoant d'az gwé-lout, évit béza leûn a lévénéz;
5. Pa lakaann em spéred ar gwir feiz a zô enn-od, a zô bét da genta enn da vamm-gôz Lois, hag enn da vamm Eunisé, hag é krédann stard a zô enn-od.
6. Râk-sé éc'h aliann ac'hanod da énaoui a nevez *tân* grâs Doué, a zô deûet enn-od dré astennadur va daouarn.
7. Râk Doué n'en deûz két rôed d'é-omp eur spéred a uers, a garantez, hag a boell.
8. Na zeû két éta da rusia eûz a desténi hon Aotrou, nag ac'hanoun hé sklâv: hôgen gouzanv gan-én évid ann Aviel, hervez ners Doué,
9. Péhini en deûz horsavétéet, hag hor gulvet dré hé c'halvidigez santel, nann hervez hon ôheriou, hôgen hervez hé ioul, hag hé c'hrâs, a zô bét rôed d'é-omp é Jezuz-Krist abarz ann holl amzeriou;
10. Hag a zô deûet anat bréma dré zonédigez hor Salver Jezuz-Krist, péhini en deûz kaset ar marô da gét, ha digaset é goulou dré

ann Aviel ar vuez hag ann divreina-durez.

11. Dré-zé eo ounn bét lékéat da brézéger, da Abostol, da vestr ar brôadou.

12. Dré-zé ivé eo é c'houzanvann ann traou-man; hôgen n'em eûz két a véz. Râg gouzoud a rann é piou ounn en em fisiet, ha gouzoud a rann évit-gwir pénaoz eo galloudek a-walc'h évit mirout bétég ann deiz-zé ar péz em eûz fisiet d'i zhan.

13. Kémer évit skouér ar pré-zégennoù gwirion, éc'h eûz klevet gan-én divar-benn ar feiz hag ar garantez a zô é Jezuz-Krist.

14. Mir dré ar Spéred-Santel a choum enn-omp, ann dra vâd a zô bét fisiet enn-od.

15. Gouzoud a réz pénaoz ar ré holl a zô enn Azia, a zô pelléed diouz-in; é-touez péré Figelluz hag Hermogénez.

16. Ra roi ann Aotrou hé drugarez da dût Onéziforuz; râg aliez en deûz va fréaltzet, ha va chadennou n'hô deûz két hé lékéad da rusia;

17. Hôgen pa eo deûed da Rom, en deûz va c'hasket gant kalz a bréder, hag en deûz va c'havet.

18. Ra lakai ann Aotrou anérhan da gavout trugarez dira-z-han enn deiz-zé. Té a oar gwelloc'h égéd dén pégémeud a vâd en deûz gréad d'in é Efézuz.

II. PENNAD.

1. TÊ éta, va mab, en em ners er c'hrâs a zô é Jezuz-Krist.
2. Ar péz éc'h eûz klevet gan-én dirâk meûr a dést, laka-bén é trédéek da dût gwirion, péré a zô mab évid deski ar ré all.

3. Labour ével eur soudard mäd da Jéuz-Krist.

4. Néb a zö soudard da Zoué n'en em vountet két é kéfridiou ar béd, mar fell d'ézhan plijoud d'ann hini en deüz hé engwéstlet.

5. Räk néb a c'hourean, na véz két kurunet némét gourennet en defe hervez al lézen.

6. Eul labourer gounidek mäd a dlé da genta kutufa ar frouézou.

7. Poell ar péz a lavarann : räg ann Aotrou a röi d'id ar skiant é pép trá.

8. Az péz koun pénaoz hon Aotrou Jéuz-Krist eüz a wenn David, a zö dazorc'het eüz a douez ar révaró, hervez ann Aviel a brézé-gann ;

9. Évit péhini é c'houzanvann hélé béza cr chadennou, ével eur fallagr : högen gér Doué né két chadennet.

10. Räk-sé é c'houzanvann pép-trá enn abek d'ar ré-zilennet, évit ma zellézint ivé ar zilvidigez a zö é Jéuz-Krist, gant gloar ann Énv.

11. Kwir eo ar gér : Räk ma varvomp gant-han, é vévimp ivé gant-han.

12. Ma c'houzanvomp gant-han, é rénimp ivé gant-han. Ma tinac'homp anézhan, é tinac'hó ivé ach'anomp.

13. Mar d-omp diskredik, hén a choumó féal ; räk na hell két en em nac'ha hé-unan.

14. Rö ann aliou-zé, oc'h hó zesténia diräg an Aotrou. Na striv két war ar geriou ; räg ann dra-zé n'eo mäd da nétra, néméd da zistrei diwar al lézen ar ré a zélaou.

15. En em ziskouéz da-unan diräk Doué ével eunn dén hétuz d'ézhan, péhini n'en deüz két da rusia eüz hé óberiou, hag a rann ével ma eo réd ar gér a whionez.

16. Tec'h diouc'h ar geriou gwán ha didalvez ; rak kriski a réont kalz er fallagriez ;

17. Hag hó lavar en em léd ével ar c'hris béó : é-touez pérc'éma Himénéuz ha Filétuz,

18. Pére a zö pelléet diouc'h ar

wirionez, ó lavarout pénaöz eo deüed a-vréma ann dazorc'hidigez ; hag hó deüz diskaret feiz hiniennou.

19. Högen diazez kré Doué a choum enn hé zä, ó véza ma en deüz évit siel ar gér-mán ; Ann Aotrou a anavez ar ré a zö d'ézhan ; ha c'hoaz : Piou-bennäg a c'haly hanó ann Aotrou, a bella diouc'h ann droingiez.

20. Eunn eunn ti bráz n'ete két hép-kén listri aour hag arc'hant, högen ivé listri prenn ha listri pri : ha löd anézho a zö évit traou énoruz, ha löd all évit traou mézuz.

21. Piou-bennäg éta en em zal-c'hó glán eüz ann traou-zé, a véz eul léstr énoruz ha santélet, mäd évit servich ann Aotrou, hag aozet évit péb óber mäd.

22. Högen tec'h diouc'h c'hoantou ar iaouantiz, hag heüé ar wirionez, ar feiz, ar garantez, hag ar péoc'h, gand ar ré a c'haly ann Aotrou gand eur galoun dinam.

23. Pella diouc'h al lavariou diskiant ha diwizieq, ó c'houzout pénaoz é vagoüt ar strivou.

24. Ha na zéré két oud eur servichér d'ann Aotrou striva ; högen béz' é sé béza kün ó-kéaver ann holl, mäd da rei kéleenn, hag babask,

25. Tensa gwestad ar ré a zéü da énébi oud ar wirionez, er géd ma féüfé Doué da rei d'ézhó ar binijen'évid hó lakaad d'bé anaout ;

26. Ha ma teüfént ével-sé d'en em denaa eüz a lindagou ann diaoul, péhini a zalc'h anézho skláv, diouc'h hé ioul.

III. PENNAD.

1. GWEZ Koutskoudé, pénaoz enn deisiou divéza é teüi amze-riou réctuz.

2. Räk béz' é vézö täd hag em em garó hö-unan, ré biz, rok, bat'h, touerien-Doué, dizent d'hó zöd, dianoudek, fallagr ;

3. Digar, dibéoc'h, hibouderien, diboelluz, digar, dihégarad,

4. Gánaz, her, stambouchet, ha douget d'ar plijadur maoc'h égéd da Zoué :

5. Péris hó dévézó ann doué eñz a garantez Doué, hōgen a zinnc'hó hé ners. Tec'h diout-hó.

6. Rāg eñz ar ré-zé eo ar ré péris a ia enn tēz, hag a denn war hó lerc'h ével sklavézod, groagézigou karged a bēc'hédou, ha leun a bēp gwall-ioul;

7. Péris a zesk bēpréd, ha na anavez népréd ar wirionez.

8. Hōgen ével ma savaz Jannez ha Membres a-énep Moizez, ével-sé ivé ar ré-man a zó savet a-éneb ar wirionez; tūd int hag a zó brein er spéred, ha gwallet er feiz;

9. Hōgen na d-aint két pelloc'h; rāg hó follete: a vézó anañ da bēp-hini, ével ma oé hini ar ré-zé.

10. Évid-od éc'h anavévez va gé-lénadurez, va deskadurez, va ménoz, va feiz, va hir-c'hortozidigez, va c'harantez, ha va babaskded;

11. Va heskinou, ha va enkré-zou, ével ma eo c'hoarvézet gan-én é Antiokia, é Ikoniom, hag é Listra; té a oar péger braz eo bét ann heskinou em eñz gouzanvet, pénaoz en deñz ann Aotrou va zennet anézhó holl.

12. Ével-sé ar ré a fell d'ézhó béva gant reis é Jézu-Krist, a vézó heskinet.

13. Hōgen ann dud fall, hag ann touellerien az ai gwáz-oc'h-wáz, ó véza touellet, hag ó touella ar ré all.

14. Hōgen té, kendalc'h enn traou éc'h eñz desket, hag a zó bét fiasiet enn-od, pa ouzoud gant piou éc'h eñz hó desket.

15. Hag ó véza maéc'h eñz anavézet a-vihanik al lizérou sakr, a hell da zeski évid ar zilvidigez, dré ar feiz a zó é Jézu-Krist.

16. Pép. skritur aller gand Doué, a zó mád évid deski, évit tamallout, évit kastias, évid hincha étrézég ar wirionez.

17. Évit ma vézó klók ann dén a Zoué, hag aozet évit pēb óber mád.

IV. PENNAD.

1. DA hidi a raun stard éta dirák Doué, ha dirák Jézu-Krist, pé-

hini a dlé barna ar ré-véó hag ar ré-varó enn hé zonédigez, hag évid hé mén,

2. Da brézégi ar gér. Difré ann dud é-préd hag é-dibréd: tamall, pēd, gourdrouz gant pēb babaskded ha pép kélen.

3. Rāk dond a rai eunn amzer é péhini na hellint két gouzanvi ar gwir gélesadurez; hag é strollias skólierien évit-hó diouc'h hó c'hoastou hó-unan, hag hó dévézó debron d'hó c'hlevout;

4. Hag é tistróint hó diskouarn diouc'h ar wirionez, évid hó zrei out sorc'hennou.

5. Hōgen té, beñ, gouzanv é pép trá, grá labour eunn Aviéler, grá dléad da garg, bēz poelltek.

6. Rāg a-vréma ounn daré da vervel, hag amzer va diforc'hidigez a dósta.

7. Stourmet mád em eñz, peñc'héat eo va ergerz gan-én, ar feiz em eñz miret.

8. Mired eo évid-oun ena amzer da sont ar gurunen a wirionez, a zistoló d'in ann Aotrou, ével eut barnet gwirion enn deiz zé; ha nann hép-kén d'in, hōgen ivé d'ar ré holl a gār hé zonédigez. Hast all da zonn d'am c'havout.

9. Rāk Démaz en deñz va dilézet ó karout ar béd-man, hag eo éat da Dessalonika;

10. Kressens er Galasia, Tituz enn Dalmasia.

11. Na choum gan-én némét Lukaz. Kémer Mark, ha digas-hés gan-éz: rāk bēz' é helló servicha d'in em c'harg.

12. Titikuz em eñz kaset ivé da Éfézuz.

13. Digas gan-éz, pa zeti, ar vantel em boa lézet é Troad é-ñ Karpuz, hag al levriou, ha dreist-holl ar baperiou.

14. Aleksandr ar mañouner en deñz gréat kalz a zrouk d'in: ra zistoló ann Aotrou d'ézhan hervez hé óberiou.

15. Tec'h diout-han; rāk énébet en deñz kalz oud hor gerriou.

16. Em difenn kenta dén a'eo

svet gan-én, hogen dilézet ounn
bét gared ann holl : na vézet két
tamallet d'eshò.

17. Hogen ann Aotrou a zò sa-
vet gan-én, hag en deùt va ner-
zet, évit ma vijé peñr-brézéget ann
Aviel gan-én, ha ma vijé klevet
gand ann holl Boblou : ha dieñ-
bet ounn bét eüs a c'henou al Léon.

18. Ann Aotrou en deüs va mi-
ret a bép gwall ober : hag ó savé-
tei ac'henoun am c'hasé enn hé
rouantélez Éavuz. D'ezhan va véz
ar c'hloar é amseriou ann amze-
riou. Amen.

19. Salud Priska hag Akula, ha
téd Opéziforus.

20. Erastuz a zò choumet é Ko-
rint. Ha Trofimuz em eüs lézet
klayv é Milet.

21. Hast da zont abarz ar goanv.
Eubulez, ha Pudens, hà Linus,
ha Klódia, hag ar vreañdeñr holl
a salud ac'hanod.

22. Ann Aotrou Jézuz-Krist va
véz gand da spéred. Ar c'hras va
véz gan-é-hoc'h, Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL DA DITUZ.

I. PENNAD.

1. PAOL servicher Doué, hag Abostol Jezuz-Krist hervez feiz ar ré zilennet gand Doué, hag anaoudegez ar wirionez, a zô hervez karantez Doué ;

2. Enn espérans eûz ar vuez peñr-baduz, en deûz diouganet Doué, péhini na lavar kéd a c'haou, abarz ann holl amzeriou :

3. Hôgen diskleriet en deûz hé c'hér enn hé amzer dré ar brézégen, a zô hét fisiset enn-oun hervez gourc'hémenn Doué hor Salver.

4. Da Ditzu hé vâb karet-mâd hervez ar gen-feiz, grâs, ha péoc'h digand Doué ann Tâd, ha Jezuz-Krist hor Salver.

5. Râk-sé em eûz da lézet é Kréta, évit ma reizi kémeñd a choum da reiza, ha ma likii Béleien é pép kéar, ével ma em eûz hé c'hourc'hémennet d'id.

6. O tileñna nêb, a vézô didamall, a vézô *bét* eur c'hrég hép-kén, en dévêzô bugalé féal, pére na vézô két tamallet a c'hadélez, nag a zizentidigez.

7. Râk réd eo da eunn Eskop béza didamall, ével da vérer Doué : na vézet két balc'h, na buanek, na téch t d'ar gwinn, na téar da skei, na douget da eur gounid mézuz :

8. Hôgen *bézet* herberc'hiad, kûn, poellek, ceun, sant, dilontek ;

9. R'en em stagô stard oud ar gér féal, ével ma eo hét desket d'ézhan, évit ma hellô alia enn eur gélénadurez vâd, ha kendrec'hi ar ré a énep dré gomz.

10. Râk kalz a zô amzent, téo-deien ha touellerien, dreist-holl étouez ar ré a zô envadet.

11. Réd eo serra hô génou d'ar ré-zé, pére a ziskar holl d'êd eunn ti, ô teski ar péz na dléur kéd da zeski, évid eur gounid mézuz.

12. Unan anézhô hô-unan, péhini a zellont ével eur profed, en deûz lavaret : Ar Grétied a zô hépréd gaouiaded, loéñed zrouk, kôvou diek.

13. Ann desténi-zé a zô gwir. Râk-sé kröz-hi stard, évit ma vézint dinam er feiz ;

14. Héb en em rei da zorc'hennou Iuzéviou, ha da c'hourc'hémennoù tûd, pére a drô hô c'hein d'ar wirionez.

15. Dinam eo pép-trâ d'ar ré zinam : hôgen nétrâ n'eo dinam d'ar ré a zô dic'hlan ha difeiz ; hag hô ménoz, hag hô c'houstians a zô dic'hlan.

16. Diskleria a réont éc'h ana-vézont Doué, hôgen hé zinac'ha a réont dré hô ôberiou, ô véza ma'z int argaruz, ha diskredik, ha didalvez é-kénver pép mad-ôber.

II. PENNAD.

1. HOGEN té, komz hervez ar gélénadurez vâd.

2. *Desk* d'ar wazed-kôz béza poellek, déréad, fûr, dinam er feiz, er garantez, hag enn habasked.

3. *Desk* ivé d'ar grages-gôz en em zerc'hei enn eunn doaré santel, héb béza labennérézed, na rôet kalz d'ar gwinn, hôgen da rei kenteliou mâd,

4. Évit ma lakaint ar grages iaouank da véza fûr, da garout hô ézec'h hag hô bugalé,

5. *Da véza* poellek, diantek, dilontek, prédériek évid hô zéger, kûn, sentuz d'hô ézec'h, évit na vézô két drouk-prézeget gér Doué.

6. Ali ivé ann dud iaouank da véza poellek.

7. En em rô da-unan évit skouër eûz a ôberiou-mâd é pép-trâ, er gélénadurez, el léalded, er poell.

8. *Ra vézô* déréad, ha didamall

da lavar, évit ma teñi hon éné-hourien dag sout méz, ô véza n'hô dévézô droug é-béd da lavaroud ac'hanomp.

9. *Al* ar vévellou da bléga dindân hô mîstri, da blijoud d'ézhô é pép-trâ, n'hô dislivriant két ;

10. Na duint nétrâ d'ézhô, hôgen ma tiskouézint é pép-trâ eur féalded brâz, évit ma kaeraint kélénadurez Doué hor Salver é pép-trâ ;

11. Râk grâs Doué hor Salver a zô en em ziskouézed d'ann holl dud ;

12. O teski d'é-omp da zinac'ha ar fallagriez, ha c'hoantou ar béd, ha da véva er béd-man gant poell, gand ceunder, ha gant karantez-Doué ;

13. War-c'héd eûz ann espérans gwenvidik, hag eûz a zonédigez c'hloriuz ann Doué brâz hag hor Salver Jéruz-Krist ;

14. Péhini a zô en em rôed héunan évid-omp, évid hon daspréna eûz a hép drougiez, hag évid hor glana ével eur bobl hétuz d'ézhan, ha rôed d'ann ôberiou mād.

15. Prézeg ann dra-man, erbed ha tens gant péb béli. Na zeûed dén d'az dispriout.

III. PENNAD.

1. *ALI* anézhô da bléga dindân ar brîsed hag ar pennou-brô, da zenti out-hô, ha da véza daré da hép mād-ôber :

2. Na zrouk-prézégent gand dén, na vézent két breûtaerien, hôgen poellek, ô tiskouéza ann hévélep kuzvélez é-kéver ann holl.

3. Râk ni a ioa ivé kent diskiant, diskrédi, faziet, trec'het gand eunn niver brâz a c'hoantou hag a ioutou fall, ô véva enn drougiez hag enn érez, kasauz, hag ec'h en em gasaad ann eil égilé.

4. Hôgen pa eo en em ziskouézet madélez ha karantez Doué hor Salver évid ann dūd,

5. En deûz hor savétéet, nann enn abek d'ann ôberiou mād hor bé gréat, hôgen enn abek d'hé drugarez, dré ar walchidigez eûz ann eil-vuez, ha dré ann névazadurez eûz ar Spéred-Santel,

6. En deûz skuêtet war-n-omp gant fonder dré Jéruz-Krist, hor Salver.

7. Évit, goudé béza hét dida-mallet gand hé. c'hrâs, é tedimp da héred. hervez ann espérans eûz ar vuez peûr-baduz.

8. Gwir eo ar gér, hag é fell d'in é krétaez enn-han, pénaoz ar ré a gréd é Doué a dlé béza ar ré genta oc'h ôber mād-ôberiou. Ann traou-zé a zô mād ha talvouduz d'ann dūd.

9. Hôgen pella diouc'h al lavar-riou diskiant, hag ar mabérezou, hag ar rendaélou, ha strivou al lézen ; râk dic'hounid ha gwân int.

10. Tec'h diouc'h ann dén a zô hérétik, goudé béza hé gélennet eur wéach hag eunn eil wéach ;

11. O c'houzout pénaoz néb a zô ével-sé, a zô trôet a-énep, hag é péc'h, pa eo gwir en em varu dré hé skiant hé-unan.

12. Pa'm bézô kased d'id Artémaz pé Tikikuz, hast affô dond d'am c'havout da Nikopoliz ; râg éno é vennann goanvi.

13. Kâs da ziambrouga Zénaz ar gwiraour, hag Apollo, ha laka évez na ziouerfent nétrâ.

14. Ra zesko ivé hor ré da véza ar ré-genta oc'h ôber mād-ôberiou pa vézô red, évit na vézint két difrouez.

15. Ar ré holl a zô gan-én a zalud ac'hanod : Salud ar ré a gâr ac'hanomp er feiz. Grâs Doué ra vézô gan-é-hoc'h holl. Amen.

LIZER SANT PAOL DA FILEMON.

I. PENNAD.

1. PAOL prizonnier Jezuz-Krist, ha Timoteúz hé vreur, da Filemon hor miñoun kór, hag hor c'hen-oberer,

2. Ha da Appis hor c'hoar gér, ha da Arkippuz hor c'hen-stourmer, ha d'ann Iliz a zó eun da di.

3. Grás d'é-hoc'h digand Doué hon Tad, hag hon Aotrou Jezuz-Krist.

4. Trugaréaad a rann va Doué, oc'h ober méneg hépréd ac'hanod em pédennou ;

5. O klevout péger bras eo da garantez, hag ar feiz ée'h eúz é-kénver ann Aotrou Jezuz, hag é-kénver ann holl zéat :

6. Pénaoz é róz lód eúz da feiz eun eunn doaré anat, dré ann anaoudegez eúz ann holl vad-oberiou, a zó eun hó touez é Jezuz-Krist.

7. Rág eul lévénéz hag eunn dizoan vráz em eúz bét eúz da garantez, ó véza ma eo bét kalounou ar zent fréalzet gan-ez, va breür.

8. Dré-zé pétra-bennág ma hellann, dré ar fisians em eúz é Jezuz-Krist, goureñemenni d'id ar péz a zó déréad ;

9. Koulskoudé, dré ann abek eúz va c'harantez évid-od, eo gwel ganén da bidi, évid-oun da véza ann hévéleb hini, *da lavaroud eo Paol kóz*, ha bréma prizonnier Jezuz-Krist.

10. Da bidi a rann évit va mab Onézimoz, péhini em eúz engéñter em éréou ;

11. Péhini a zó bét kent didalvouduz d'id, hógén a vézó bréma talvouduz d'id ha d'in ivé.

12. Hé c'hás a rann adarré d'id :

digémer-hén ével va bouzeffou é vé.

13. C'hoant em boa d'hé zerc'hel gan-én ; évit ma hellé va zervicha eun da léac'h eun éréou ann Aviel ;

14. Hógén né két fellé d'in ober nétrá hép da ali, évit na zeüi két da vad ével eunn dra red, hógén dioust da c'hrád-vad.

15. Rák martézó eo bét pelléed diouz-id évid eunn amzer, évit ma hé zigémerfez goudé da-vikenn ;

16. Nann mui ével eur sklav, hógén ével unan déted eúz a sklav da vreur két d'é-oump, ha dreist-holl d'in, hag a dlé c'hoaz béza kéroc'h d'id, pa eo d'id hag er c'hik hag eun Aotrou ?

17. Mar d-oud éta va c'hen-vreur, digémer anézhae ével d-oun va-unan.

18. Hógén ma en deúz gréat eur gaou-bennág d'id, pé mar dlé eunn dra d'id, taol-hén war-n-oun.

19. Mé Paol a skriv d'id gant va dourn va-unan : hé zisteürel a rinn d'id, évit na livirinn két pénaoz em em zléez da-unan d'in..

20. Ia, va breür, ró al lévénéz-zé d'in eun Aotrou : fréalz va c'halloun eun Aotrou.

21. Gant fisians eun da zontidigez em eúz skrivet d'id, ó c'houtzout pénaoz é ri c'hoaz muies'h agéna lavasann.

22. Aoz ivé d'in eunn ti ; rág cépéroud a rann dré hó pédennou é vézinn c'hoaz ród d'é-hoc'h.

23. Épafras va c'hen-brizonnier é Jezuz-Krist a zalud ac'houod ;

24. Mark, Aristarkus, Démas ha Lukas, va eited.

25. Grás hon Aotrou Jezuz-Krist va vézó gand hó spéréd. Amen.

LIZER SANT PAOL ABOSTOL D'ANN HÉBRÉED.

I. PENNAD.

1. DOUÉ goudé béza komzet gwéhall oud hon tadou meotr a véach hag é meotr a zoaré dré ar Broféded, a zeñ da gomza ouzomp enn deisiou diveza-man dré hé Vâb hé-unan.

2. Péhini en deuz lékéad da her da bep-trâ, ha dré béhini en deuz gréad ar bédou,

3. Péhini ô véza ar skéd euz bé c'hoar, hag ann doaré euz hé zén, hag a zoug pép-trâ dré ar gér euz hé ners, goudé béza hor c'harzet euz hor péc'hédou, a zô azézet enn tu déou d'ar Veürdez el léac'h uc'héla :

4. Brasoc'h dreist ann Éled, kément ha ma eo gwelloc'h ann hané a zô hét rôed d'ézhan égsé hō hini.

5. Râk piou eo ann Éal da béhini en deuz biskoaz lavared Doué : Va Mâb oud, da engébetet em euz hiriô ? Hag adarré : Da Dâd é vézinn d'ézhan, ha da Vâb é vézô d'in ?

6. Hag adarré pa laka hé gentaganet er béd, é lavar : Hag holl Éled Doué ra azeulint anézhân.

7. Ha diwar-benn ann Éled é lavar ivé : Héñ a laka hé spérédou da véza hé Éled, hag ar flammou tân da véza hé gannaded.

8. Hôgen d'hé Vâb é lavar : Da Drôn, ô Doué, a badô da-vi-kenn : gwalen da rén a vézô eur walen a ceuder.

9. Kared éc'h euz ar wirionez, ha kaséed éc'h euz ann drouguez : dré-zé Doué, da Zoué, en deuz da éolet, gand eunn éol a lérénez dreist da gévrenneien.

10. Ha o'hoaz : Té, Aotrou, éc'h euz diazézet ann douar es penn-

kenta; ha labour da zaouarn wo ann Envou.

11. Hé a zeñi da gét, hôgen té a choumô ; hé holl a gésai ével eur zaé :

12. Hag ével eur vantel é kemmi anézhô : hag é vézint kemmet : hôgen té a zô ann hévélep hini, ha da vloavésiou n'hô dévézô kéd a zivez.

13. Hôgen da biou euz ann Éled en deuz-hén lavaret biskoaz : Azez cau tu déou d'ia, hété ma'm bézô lékéad da énébourion da skabel d'az treid ?

14. Hag ann Éled n'int-hi kéd holl spérédou lékéad da zerviche-rien, kaset évit servich ar ré a dlé béza héred ar zilvidigez ?

II. PENNAD.

1. RAK-SÉ é tléomp mirout gand mui a bréder ar péz hou euz kle-
vet, gand aoun na zeñfemp da gét.

2. Râk mar d-eo choumet stard ar gér a zô hét lavaret gand ann Éled, ha mar d-eo hét rôet da bep terridigez, da bep dizentidigez ar gwir c'hôbr a oa dléed d'éz-hô ;

3. Pénez é hellimp-mi tec'hout, mar tléozomp eur zilvidigez ker braz, péhini goudé béza hét da genta dis-
kberiet gand ann Aotrou, a zô hét krétéct euz-omp gand ar ré hō deuz hé c'hlevet ;

4. Ha da béré en deuz Doué rôet testéni dré arondision, ha buru-
don, ha meotr a ners, ha dré rannou ar Spéred-Santel hervez hé ioul ?

5. Râk Doué n'en deuz két lékéad dindân héli ann Éled ar béd da zout, euz a béhini é komzomp.

6. Hôgen unan-bennag en deuz lavaret euz eul léac'h euz ar Sârt-

sur : Pétra eo ann dén évit ma'z pézô koun anéhan, pé *pétra* eo Mâb ann dén évit ma teti d'hé emwélout ?

7. Hé lékéad éc'h eûz évid eunn nébeûd amzer izéloc'h éged ann Éled ; a c'hloar hag a énor éc'h eûz hé gurunet ; hag hé lékéad éc'h eûz da Aotrou war ôberiou da zaouarn.

8. Lékéad éc'h eûz pép-trâ da bléga dindân hé dreid. Râg ô lakat pép-trâ da bléga dindân-han, n'en deûz lézet nétra ha na vé pléget dindân-han. Hôgen na wélomp két c'hoaz é plégfê pép-trâ dindân-han.

9. Hôgen gwéloud a réomp pénaoz Jézuz, péhini a oa bêt lékéad évit eunn nébeûd amzer izéloc'h éged ann Éled, enn abek d'ar marô en deûz gouzanvet, a zô bêt kurunet a c'hloar hag a énor ; évit dré c'hrâs Doué ma varvché évid ann holl.

10. Râk déréad é oa d'ann hini évit piou ha dré biou eo pép-trâ, péhini a fellé d'ézhan kâs kalz a vugalé er c'hloar, da glôkaat dré ar c'hloasiou ar penn-abek eûz hô zilvidigez.

11. Râk néb a zastéla, hag ar ré a zô santélet, a zeû holl eûz ann hévélep *penn-abek*. Dré-zé n'en deûz két a véz oc'h hô gervel hé vreûdeûr ;

12. O lavarout : Diskleria a rina da hanô d'am breûdeûr : é-kreiz ann Iliz é veûlinn ac'hanod.

13. Hag adarré : Mé a fisiô enn-han. Hag adarré : Chétu mé, hag ar vugalé en deûz rôed Doué d'in.

14. Râg ô véza ma eo doaréet ar vugalé gant kik ha gant gwâd, eo bêt fellet d'ézhan ivé kaoud hé lôd enn hévélep doaré ; évit ma tis-karjé dré ar marô ann hini a ioa ar penn-abek eûz ar marô, da lavarout eo, ann diaoul ;

15. Ha ma tieûbché ar ré, pére gand ar spout râg ar marô a ioa é sklavérez héd hô buez.

16. Râk n'en deûz két kéméret

doaré ann Éled, hôgen *doaré* gwenn Abraham en deûz kéméret.

17. Dré-zé eo bêt réd d'ézhan béza hérvél é pép-trâ oud hé vreûdeûr, évit ma tetijé da véza er Bélek-brâz trugaréuz ha féal dirâk Doué, évit dic'haoui péc'hédou ar bobl.

18. Râk enn hé c'hloasiou hag enn hé demptasionou hé-unan é kéméret ann ners da skoazella ar ré a zô temptet.

III. PENNAD.

1. RAK-SÉ, va breûdeûr santel, c'houi pére a zô kérvnnet er c'hálvédigez Énvuz, arvestit Jézuz péhini a zô ann Abostol hag ar Bélek-brâz eûz hor c'hélenadurez,

2. Péhini a zô féal d'ann hini en deûz hé lékéad é karg, ével ma eo bet féal Moizez enn hé holl di.

3. Râk kavet eo bêt dellézek eûz a eur c'hloar ker vraz dreist hini Moizez, ével ma'z eo énorusoc'h ann hini a zâv ann ti éged ann ti hé-unan.

4. Râk pép ti a zô savet gand unan-bennâg : hôgen ann hini en deûz krouet pép-trâ a zô Doué.

5. Ha Moizez ivé a zô bêt féal é holl di Doué ével eur mével, évit testénia ar péz en doa da lavarout ;

6. Hôgen ar C'hris, ével ar mâb enn hé di ; ha ni eo a zô ann tizé, ma viromp bétég ann divéz eur fisians stard, ha gloar ann espérans.

7. Râk-sé ar Spéred-Santel en deûz lavaret : Mar sélaouit hiriô hé vouéz,

8. Na galédit két hô kalounou, ével enn énébiez, da zeiz ann arnod enn distrô,

9. É péléac'h hô tadou hô deûz va zemptet, va arnodet, hag é péléac'h hô deûz gwélet va ôberiou é-pâd daou-ugent vloaz :

10. Râk-sé eo savet droug ennou oud ar bobl-zé, hag em eûz lavaret : Faxia a réont bépréd enn hô c'halounou ; ha n'hô deûz két anavézet va henchou :

11. Ével-sé em eûz touet em

brouez : Pénaoz na zeñint két é léao'h va éhan.

12. Likid évez éta, va breñdeur, na vé é hini ac'hanoc'h eur galoun falléet gant ann digrédóni, a zeñi d'hé bellaad diouc'h ann Doué béo.

13. Hógen en em gélennit son eil égilé bembéz, é-pád ma émac'h enn amzer a zó hanvet Hirió, évit n'en em galédó hini ac'hanoc'h dré douellérez ar péc'hed.

14. Kévrenneien d'ar C'hrist omp deñet évit-gwir : Ia, mar miromp staré bétég ann divez ann derou éta hé zén.

15. É-pád ma lévéreur d'é-omp : Hirió mar sélaouit hé vouéz, na galédit két hô kalounou, ével enn énébiez.

16. Rák lóð ó véza hé c'hlevet a énébaz, hógen ar ré holl a oa bét lékéat er-méaz eúz ann Éjipt gant Moizez na énébchont két.

17. Hógen out péré é savaz droug enn-han é-pád deou-ugent vloaz ? Ha ná óé két oud ar ré hô doa péc'hed, hag eúz a béré ar c'horfou a choumaz gourvézet enn distró ?

18. Ha da béré é touaz-hén na's ajent két enn hé éhan, néméd d'ar ré a oa bét diskrédik ?

19. Ha gwéloud a réomp pénaoz na heljont két mond-ébarz enn abek d'hó digrédóni.

IV. PENNAD.

1. HOR bézed aoun éta, ó tilézel ar gér a zó bét róet éz ajemp é éhan Doué, na vé unan-bennág ac'hanomp ha n'az ajé két enn-han.

2. Rák diskleriet eo bét d'é-omp kerkouls ha d'ézhó, hógen ar gér hô doa klevet na óé két talvouduz d'ézhó, ó véza né oa két ar feiz kévret er ré hô doa klevet.

3. Évid-omp-ni péré hon eúz krédet, éz aimp enn éhan, ével ma en deúz lavaret : Ével ma em eúz touet em brouez : Pénaoz na zeñint két é léao'h va éhan : hag ann éhan eo a zeúaz goudé óberiou Doué é krouidigez ar béd.

4. Rák lavared en deúz enn eul

léac'h-bennág diwar-benn ar seizved dervez, ével-henn : Ha Doué a éhanaz ar seizved dervez goudé hé holl óberiou.

5. Hag aman c'hoaz : Na zeñint két em éhan.

6. Pa eo réd éta é teújé-ébarz eur ré-bennág, ha pénaoz ar ré da béré eo bét diskleriet ar gér da genta, n'int két éad-ébarz enn abek d'hó digrédóni :

7. C'hoaz é verk eunn dervez, a c'halv Hirió, ó lavaroud dré Zavid, pell amzer goudé, ével ma eo lavaret diaraok : Hirió mar sélaouit hé vouéz, na galédit két hô kalounou.

8. Rák ma en défé Jéruz hó lékéat enn éhan-zé, n'en divijé két komzet abaoé eúz a eunn deiz all.

9. Dré -zé eo bét lézet miridigez ar sabbat da bobl Doué.

10. Rák néb a zó éat enn hé éhan, a éhan ivé hé-unan goudé hé óberiou, ével ma réaz Doué goudé hé ré.

11. Akétomp éta da vond enn éhan-zé, gant aoun na gouézché unan-bennág enn eunn hévélep skouér a zigrédóni.

12. Rág gér Doué a zó béo, ha nerzuz, ha lemmoc'h égéd eur c'hlé-zé a ziou zreimn : mond a ra bété rann ann éné hag ar spéred, bétég er mellou hag er miélou ; hag é tibab ar vénosiou hag ann iou-lou eúz ar galoun

13. Krouadur é-béd n'eo digwél dira-z-han : pép-trá a zó enn-noaz ha dizóló-kaer da zaou-lagad ann hini eúz a biou é komzomp.

14. Pa hon eúz éta da Vélekráz Jéruz Máb Doué, péhini a zó éat enn Éavou ; miromp hor c'hrédén.

15. Rák n'hon eúz két eur Bélekráz ha na helfé két truéza hor gwanderiou : rák temptet eo bét ével-d-omp é pép-trá, néméd er péc'héd.

16. Déomp éta gant fisians étrézé trón ar c'hrás, évit ma vézú róet trugarez d'é-omp, ha ma kavimp ar c'hrás da gen-ners talvouduz.

V. PENNAD.

1. RAK péb Bélek-bráz savet euz a douez ann d'éd, a zó lékéad évid enn d'éd é kémead a zell oc'h Doué, évit ma gennigé rôou ha sakrifisou évid ar béc'hédou ;

2. Ha ma hellô kaout treuz oud ar ré a zó c'nn diviziégez hag er fazi ; ô véza ma eo hét hé-unan strôbet gand ar gwander.

3. Ha dré-zé é ilé kinniga ar sakrifiz a zistol ar béc'hédou, ker-kouls évit-hañ hé-unan, ével évid ar bobl.

4. Ha dén na gémer ann énor-zé évit-hañ hé-unan, néméd ann hini a zó galvet gand Doué, ével Aaron.

5. Ével-sé ar C'hrist né két en em veûlet hé-unan évit béza Bélek-bráz; hôgen meûlet eo hét gand ann hini en deûz lavared d'ézhan : Va Mab oud; biriô em eûz da engéhentet.

6. Hervez ma lavar enn eul léac'h all : Té eo ar Bélek peûr-baduz, hervez urs Melkiédék.

7. Ével-sé é deision hé gik, ô véza kinniget gand garm ha gand deérou hé bédenneu hag hé c'houlennou d'ann hini a hellé hé zavétei eûz ar marô, eo hét sélaouet enn abek d'hé zou.

8. Hag héñ, évit-hañ da véza Mab Doué, en deûz desket ar sentidigez dré gémeat en deûz gouzanvet :

9. Hag ô véza éad da beñ, eo dehed da beñ-abek d'ar silvidigez peûr-baduz évid ar ré holl a zent out-hañ ;

10. Doué ô véza hé c'halvet Bélek-bráz hervez urs Melkiédék.

11. War gémeat-sé hor bé kalz traou da lavarout, hag a vé diez da ziapléga, dré ma oc'h deûet dia-kéruz évid hô sélaoui.

12. Rak pa dléfac'h évid ann amzer béza dehed da vistri, ha ma hec'h eûz c'hoaz égomra koulskoudé é vé desket d'é-hoc'h ar c'henteliou kenta eûz a zerou komisiou Doué, ha deûed oc'h ével téd da béré

é vé réd rei léaz, ha mann bobé kré.

13. Rak néb a zó maget gand léaz, a zó dic'halloudek é-léaver lavar ar wizionez, ô véza ma's eo eur bougl.

14. Hôgen ar bobé kré a zó évid ar ré glôk, ar ré pére dré voaz hé deûz skianton doardet évid dibaba ar mañ hag ann dreuk.

VI. PENNAD.

1. RAK-SÉ ô kuitaat ann derou eûz a gélenadurez ar C'hrist, en em rôamp d'ar péz a zó klôc'oc'h, hép teûrel adarre ann diez ar binijen ana ôberiou marô, hag eûz ar feiz é Doué ;

2. Eûz a gélenadurez ar badi-siantou, eûz a astennidigez ann da-ouarn, eûz a zazorc'hidigez ar ré-varô, eûz ar varu peûr-baduz.

3. Ha kémeat-sé a raïmp, ma aotré Doué.

4. Rak na hell két béza pénaoz ar ré a zó béd eur wéach sklerc'et, hô deûz tawvéet rô ann éav, hag a zó hét kévrennek eûz ar Spéred-Santel,

5. Hô deûz ivé tawvéet géz mañ Doué, ha nersiou ann amzer 'da zont,

6. Hag a zó kouezet goudé-zé ; na hell két béza é teûjent da véza névézet dré ar binijen ; rak enn-hô hé-unan é lékémeat adarre oud ar groaz Mab Doué, hag é rôost anézhan d'ar vézégez.

7. Rak ma téz euan deuar-bennag, goudé béza hét évet afiez ar glaô a zó hét kouezet war-n'ézhan, da zougen ar géot a rô mañ d'ar ré a c'houmiz anézhan, é teû war-n'ézhan ar vennoz a Zoué.

8. Hôgen ma ha zoug némét spern hag askol, eo disprizet, ha tôte da véza milliget ; hag enn-divez da véza loaket.

9. Hôgen gwelloc'h é vennomp ac'hanoc'h, hag eûz hô silvidigez, va bred-deûr kéz, évid-omp da gomza ével-sé.

10. Rak Doué né két d'zansoudek, évit béza ankouac'héet hoc'h

oberiou, hag ar garantez hoc'h euz diskouezet enn hé hand, pa hoc'h euz skoazellit ar zent, ével ma skoazellit c'hoaz.

11. Hôgen nt a gar'é é tiskouéz-ché pép-hini ac'hanoc'h ann bévé-lép préder bétég ann divéz évit événidigez hoc'h espérans :

12. Évit na zeñot két da véza lé-zirek, hôgen ma tedot da hetliia ar ré pére dré hō habaskded a zō deñed da héred d'ann diouganou.

13. Râk Doué enn diougan en deuz grâd da Abraham, ô véza n'en deuz kavet dén dré behini é helfé toui, en deuz touet dré-z-han hé-unan,

14. O lavaront : Da leñnia a rinn a vénosiou, ha da lakaad a rinn da greski.

15. Hag ével-sé ô véza gedet gand habaskded, en deuz kavet ann diougan.

16. Râg ével ma tou ann dōd dré ann hini a zō brassoc'h égét-hō, ha ma'z eo ann douadel ar brasa kréd euz ann divéz euz hō strivou;

17. Doué ô felloud d'ézhan ivé diskouéza da héred ann diougan ar stardder euz hé ali, en deuz lékéat hé lé ouc'h-penn.

18. Évit goudé véza bét skoret gand ann diou dra-zé, pére na hell két Doué fazia, ma hor bézō eunn dizoan e'hallouduz, évit kaout ar ma-dou a zō diouganet d'é-omp dré ann espérans.

19. Péhini a zō stard ha gwirion enn hon éné ével eunn héor, ha péhini a ia bétég eunn diabarz euz ar wél;

20. É péteñc'h Jézuz ével diaranger a zō éat évid-omp, ô véza bét lékéat da Vélek-brâz, peñr-baduz hervez urs Melkiédék.

VII. PENNAD.

1. RAG ar Melkiédék-zé, Roué Salem, Bélek ann Doué uc'hel meurbéd, péhini a ziambrougaz Abraham, a zistré euz a wastadur ar rouéed, haga vennigaz anézhann,

2. Gand péhini é raonaz Abraham ann déog euz a gément en

doa kémeret, péhini a zō galvet roué a wirionez, hag ivé roué a Salem, da lavaroud eo, roué a héoc'h,

3. Hép Tâd, hép mamm, hép mabérez, hép derou d'hé zeisioù, hép divéz d'hé vuéz, ô véza ével-sé skédenn Mab Doué, a zō choumet Bélek da vikenn.

4. Schid éta péger braz é rlié béza, pa eo gwir pénaoz ann Tâd-brâz Abraham en deuz rôed d'ézhan ann déog euz hé héreiz.

5. Ével-sé ar ré pére ô véza euz a weñ Lévi hō deuz kémeret ar vélegiez, hō deuz ar gwir da gémeroud ann déog hervez al lézen digand ar bobl, da lavaroud eo, é-gand hō breñdêr, peñr-bennôg ma eo deñed ar ré-mari euz a zi-groazol Abraham.

6. Hôgen ann hini euz a behini ar mabérez né két nivéret gand-hō, en deuz kémeret ann déog digand Abraham, hag en deuz benniget ann hini da behini é oa gréat ann diouganou.

7. Hôgen héb svas eo pénaoz ann hini a vennigeur a zō distéroc'h égét ann hini a vennig.

8. Hag amañ évit-gwir ar ré a zigémet ann déog a zō tñl mar-vuz : éso ena-éñep eo eunn dén béo.

9. Hag (évid hé lavaront) Lévi péhini a zigémet ann déog, a zō bét déoget dré Abraham;

10. Râg édo c'hoaz é digroazol hé dâd, pa zeuz Melkiédék da ziambrouga Abraham.

11. Hôgen ma oa deñed ar zé-venidigez dré vélegiez Lévi (râk dindân-han en doa ar bobl digéméret al lézen), da bétrâ é oa réid é savhé eur béleg all hervez urs Melkiédék, ha nann hervez urs Aaron ?

12. Râk pa eo bét dizouget ar vélegiez, é oa réd ivé é vijé dizouget al lézen.

13. Hôgen ann hini diwar-benn péhini eo bét lavaret kément-sé, a zō euz a eur vredriez all, euz a behini dén n'en deuz servichet ann aoter.

14. Râg anad eo pénaoz hon Aotrou a zô savet eûz a Juda, é brederiez péhini n'en deûz Moizez lavaret nétrâ eûz ar vélégiez.

15. Hag anatoch eo c'hoaz, mar sav eur Béleg all héavel out Melkisédék,

16. Péhini a zô gréat, nann hervez lézen eur gourc'hémenn kiguz, hôgen hervez ners eur vuez peûr-baduz.

17. Râk testéniet eo, ô *lavarout*: Té a zô ar Bélek peûr-baduz, hervez urs Melkisédék.

18. Râg ar gourc'hémenn all a zô bét torret dré ma ou gwân ha didalvez.

19. Râg al lézen na gâs kéd d'ar c'hlôkder; eunn derou eo da gaout eunn espérance gwelloc'h, dré péhini é tôstaomp ouc'h Doué.

20. Ouc'h-penn, ar vélégiez-zé né két bét lékéat hép lé.

21. (Râg ar ré all a zô bét lékéat da véleien hép lé; hôgen héman a zô bét lékéat dré lé gand ann hini en deûz lavaret d'ézhan: Touet en deûz ann Aotrou, ha n'en dévezô kéd a geûz, pénaoz oud ar Bélek peûr-baduz.)

22. Ha gwir eo pénaoz Jézuz a zô deûd da gréd eûz a eunn testamant gwelloc'h.

23. Ével-sé kalz a véleien all a zô bét gréat, ô véza ma viré ar marô out-hô na choumchent bépréd;

24. Hôgen hé-man ô véza ma choum da-vikenn, en deûz eur vélégiez peûr-baduz.

25. Dré-zé é hell savétei da-vikenn ar ré a dôsta ouc'h Doué dré-zhan; pa eo béd bépréd évid er-bédi évid-omp.

26. Râk déréad é oa hor bijé eur Bélek-brâz santel, dizrouk, dinam, rannet diouc'h ar béc'herien, hag uc'héloc'h égéd ann Énvou;

27. Péhini né két bét réd d'ézhan bemdéz, ével d'ar véleien all, kinniga hostivou da genta évid hé béc'hédou bé-unan, ha goudé évit ré ar bobl: ar péz en deûz

gréat eur wésch oc'h en em genta hé-unan.

28. Râg al lézen a laka évit béleien tûd wân: hôgen gér al lé, péhini a zô deûd-goudé al lézen, en deûz lékéat da vélek ar Mâb, péhini a zô klôk da-vikenn.

VIII. PENNAD.

1. ANN diverr eûz ar péz hon eûz lavaret *diaraog* eo, Pénaoz hon eûz eur Bélek ker braz, ma'z eo azézet enn tu deou da gador ar veûrdez enn Énvou,

2. Bélek ar santuer, hag ar gwir dabernakl, en deûz savet ann Aotrou, ha nann eunn dén.

3. Râk péb Bélek-brâz a zô lékéat évit kinniga rôou, hag hostivou: dré-zé eo réd en défé ivé hé-man eunn dra-bennâg da ginniga.

4. Ma vijé éta war ann douar, na vijé két bélek; pa ioa anézhô évit kinniga rôou hervez al lézen,

5. Hag a zervich Doué hervez skouériou ha skeûdennou eûz ann Env; ével ma lavaraz Doué da Voizez, pa réa ann tabernakl: Laka évez, émé-z-han, da ôber péptiâ hervez ar skouer a zô bét diskouézet d'id war ar ménez.

6. Hôgen bréma eo gwelloc'h ar vélégiez, ô véza ma eo hanterour enn eur gévrédig z welloc'h, ha ma eo savet war westlou gwelloc'h.

7. Râk ma vijé bét difazi ann hini genta, na vijé két bét klas- ket léac'h d'ann eil.

8. Hôgen oc'h hô zamallout é lavar: Dond a rai eunn amzer, émé ann Aotrou, é péhini é rian gant ti Israel ha gant ti Juda eur gévrédig névez;

9. Nann hervez ar gévrédig em eûz gréat gand hô zadou, enn deiz é péhini hô c'héméris dré ann dourn évid hô zenna eûz a zouar ann Éjypt; râk n'int két choumet em gévrédig, ha mé em eûz hô dilézet, émé ann Aotrou.

10. Râk chétu ar gévrédig a rinn gant ti Israel, goudé ann dei-

siou-zé, émé ann Aotrou : Va lézen-nou a likiino enn hô spéred, hag é skrivian anézho enn hô c'halou : ha mé a vézô hô Doué, hag ht a vézô va fobl.

11. Ha pép-hini anézho na zesko két hé nesa, hag hé vreür, ô lavarout : Anavez ann Aotrou ; râg ann holl am anavézô, adaleg ann distéra bétég ann uc'héla.

12. Râk trugarez em bézô évid hô drougiézou, ha n'am bézô mui a goue euz hô féc'hédou.

13. Hôgen ô lavarout eo nevez ar *gévredigez-man*, en deuz *diskouezet* pénaoz eo kêset ar *gévredigez* genta. Hôgen ar péz a zeü da véza oadet ha kôz, a zô t'ost d'hé zivez.

IX. PENNAD.

1. AR *gévredigez-genta-zé* é deüz hét ivé lézennou évid azeüdidigez *Doué*, hag eur santuer douarek.

2. Râg eunn tabernakl a oé gréat, é oa da genta ar c'hantoler-brâz, ann daol, hag ar baraou a gennig, ar péz a hanvet ar Sant.

3. Goudé ann eil vél édo ann tabernakl, haavet Sant ar zent,

4. É péhini é oa eunn ézansouer aour, hag ann arc'h a gévredigez golôed holl a aour ; é péhini é oa eul léstr aour leün a vann, ha gwialen Aaron, péhini a oa deüed da vleñvi, ha taoliou ar gévredigez.

5. Ha war hé gorré é oa daou Gérubin a c'hloar, péré a c'hólôé ar goulc'her *gand hô eskel*. Hôgen né kéd aman al léac'h da gomza eüz ann traou-zé gand ann holl zarvoudou.

6. Ann traou-zé éta ô véza aozet ével-sé, ar vélcion az éa bépréd er c'henta tabernakl, pa réant er servich eüz hô c'harg :

7. Ar Bélek-brâz hép-kém az éa enn eil eur wéach ar blóaz, nann hép gwád, a ginnigé évid hé ziviziégez hé-unan hag hini ar bobl.

8. Hag ar Spéred-Santel a ziskouézé dré éno pénaoz né oa kéd digor hent ar Santuer, endra ma

édo ar c'henta tabernakl enn hé zâ.

9. Ann bévelébédigez eo eüz ann amzer a neüzé, é péhini é kin-niged róou hag hostivou, péré na hellent két klókaat koustians ar ré a zerviché *Doué* ;

10. Pa né oa némét hoédou ha braouédou, ha meür a walc'h, ha boasiou kiguz, péré na oa hét rôed d'ézhô némét bétég ann amzer eüz ann difazi.

11. Hôgen ar C'hrist, Bélek-brâz ar madou da zont, a zô deüet dré eunn tabernakl brasoc'h ha klócoc'h, péhini né két hét gréat gand dourn ann *dôn*, da lavaroud eo, eüz ar groudigez-man :

12. Hag éad eo eur wéach ébarz ar Santuer, nann gant gwád ar vouc'hed hag al leüéou, hôgen gand hé wád hé-unan, ô véza kavet ann dasprénadurez peür-baduz.

13. Râk mar teü gwád ar vouc'hed hag ann tirvi, ha ludu eunn ouner strinket gand eur sparf, da zantéla ar ré a zô saotret, ô c'hiana hô c'hik ;

14. Pégement muioc'h gwád ar C'hrist, péhini dré ar Spéred-Santel a zô en em ginniget hé-unan dinam da Zoué, a c'hlanô hôr c'houstians eüz ann ôberiou marvel, évid *hol lakaad* da zervicha ann Doué bédô ?

15. Dré-zé eo ann hanterour eüz ann testamant névez ; évid dré ar marô en deüz gouzanvet, da zarpréna ann drougiézou a réad dindân ann testamant kenta, ma teü ar ré a zô galvet da gaout ann digouéz peür-baduz a zô hét diouganet d'ézhô.

16. Râg el léac'h ma éz eüz testamant, eo réd é c'hoarvézché marô ann testamant.

17. Râg eunn testamant na dâl néméd dré ar marô ; ha n'en deüz ners é-béd é-pâd ma vév ann testamant.

18. Ével-sé ar c'henta testamant a zô hét startéet gand ar gwád.

19. Moizez goudé béza lennet dirâg ar bobl holl c'hourc'hemen-nou al lézen, a gémérâz gwád leüéou ha bouc'hed, gand dour,

gant gloan tané, ha gant sikades, hag é taolaz gand eur sparfwar a; levr hé-unan, ha war ar bohl holl,

20. O lavarout : Hé-man eo ar gwád eûz ann testamant en deûz gourc'hémennet Doué d'é-hoc'h.

21. Gwád a daolaz ivé war ann tabernakl ha war ann holl listri eûz a tersich Doué.

22. Hag hervez al lézen, ann darn-vuia eûz ann traou a zó glanet gand ar gwád; ha n'eûz kéd a zistol hép skéd gwád.

23. Réd é oa éta é vijé glanet dré ann traou-zé ar péz a ioa ar skouër eûz a draou ann Énv; hôgen ma vijé glanet ann traou eûz ann Énv gand hostivou gwelloc'h égéd ar ré-man.

24. Rak Jéruz-Krist né kéd éad er santuer gréat gand dourn ann élan, péhini oa ar skouër eûz ar gwir santuer; hôgen ann Énv hé-unan, évid en em ziskouéza bréma dirak Doué évid-omp.

25. Ha né kéd éad ébarz évid en em ginniga hé-unan aliez, ével ma'z a ar Bulek-bráz bep ploaz er santuer gant gwád cunn all;

26. Anéz é vijé hét réd d'ézhan gouzanvi meûr a véach adalek peno-kenta ar béd: bréma n'eo en em zickouézet néméd eur véach vvar zivez ar béd, évid kás-dagét ar péc'hed, oe'h en em rei da hostiv hé-unan.

27. Hag ével ma co mennet pénaoz ann dñd a dlé marvel eur véach, ha béza barnet goudé:

28. Ével-sé ivé ar C'hrist a zó hét kinniget eur véach évit lémel péc'hédou meûr a hini; hag eunn cil gwéach é tehi hép péc'hed, évit silvidigex ar ré a c'hortoz anézhaw.

X. PENNAD.

1. Râg ó véza n'é deûz al lézen néméd ar skeûd eûz ar madou dazont, ha nann ar gwir-hévéledigex eûz ann traou, na hell népréd dré ar c'hinnig a réont bep ploaz eûz ann hévélep hostivou, lakaad da véza klók ar ré a d'osta.

2. Anéz é vijé lanet d'ho c'hin-

niga: rak ma vijé hét glanet eur véach ann azeulierien, n'ho di-vijé hét mui ar goustians eûz ho féc'hed.

3. Hôgen bep ploaz é réeur enn ho zouez méseg a béc'hédou.

4. Râg gwád ann tirvi hag ar vouc'hed na hell két lémel ar béc'hédou.

5. Ével-sé ó tond er béd en deûz lavaret: Né két felled d'id kaout nag hostiv na kennig; hôgen eur c'horf éc'h eûz gréad d'in.

6. Né két kavet-mâd gau-éz ann hostivou poaz.

7. Neûzé em eûz lavaret: Chétu é teûann; ével ma eo skrivet diwar va fenn, é penn al levr: Évit ma rian, va Doué, da ioul.

8. Goudé béza lavaret uc'héloc'h: O véza né két fellet d'id kaout hostivou ha rôou, hag hostivou poaz évid ar péc'hed, pére a ginnigex hervez al lézen,

9. Neûzé em eûz lavaret: Chétu é teûann, évit ma rian, va Doué, da ioul. Tenna a ra ar c'henta, évit lakaad ann cil.

10. Hag enn ioul-zé omb hét santélet dré ar c'hinnig a zó hét gréad eur véach eûz a gorf Jéruz-Krist.

11. Hag é léach ma teû ar vélciea holl da zervicha Doué bemdéz, ó kenniga d'ézhan aliez ann hévéleb hostivou, pére na hellont népréd lémel ar béc'hédou;

12. Hé-man ó véza kinniget eunn hostiv hép-kén évid ar béc'hédou, a zó azézed da-rikenn can tu déou da Zoué;

13. É péléac'h é c'hortoz ma vézô lékéat hé énébotrien da skabel d'hé dreid.

14. Rak dré eur c'hinnig hép-kén en deûz klókéet évit bépréd ar ré en deûz santélet.

15. Hag ar Spéréd-Santel hé-unan en deûz hé desténiet d'é-omp: râg goudé en deûz lavaret:

16. Chétu ar gévrédigex a rian gant-hó, goudé ann deisiou-zé, émé ann Aotrou: Mé a lakai va rézen-nou enn ho c'halounou, hag a skri-vé anezho enn ho spérédou;

17. Ha n'am bézô mui a goun eûz hô féc'hédou, nag eûz hô drougiézon.

18. Hôgen el léac'h ma éz eûz distol d'ézhô, neûz mui a geonig évid ar péc'hed.

19. Dré-zé, va breûdeûr, pa hon eûz ar frankiz da vond er santuer dré wâd Jéruz-Krist,

20. Oc'h heûlia ann hent névez ha béô en deûz diskouezed d'é-omp da genta dré wél, da lavaroud eo, dré hé gik;

21. Ha ma hon eûz eur Bélek-Brâz léhéat war di Doué;

22. Tôstaomp out-han a wir galoun, gawd eur feiz leûn, goudé béza glânet hor c'halounou eûz a eur goustians full, ha goudé béza gwalc'het hor c'horfgand dour glân.

23. Dalc'homp stard ann ansav hon eûz gréat eûz hor feiz (râg gwirion eo ann hini en deûz rôed hé c'hér d'é-omp).

24. Gréomp stâd ann eil eûz égilé, évid en em zougen d'ar garantez ha d'ann ôberiou mâd;

25. Héb en cin denna eûz hor strolladou, ével ma eo boazet hiniennou da ôber, hôgen oc'h en em fréaliz mui-oc'h-vui, pa wélomp é tôsta ann deiz.

26. Râk mar péc'homp a-ioul goudé béza hét digéméret gan-é-omp ansoudégez ar wirionez. n'eûz mui hivizikenn a hostiv évid ar béc'hédou;

27. Ha n'eûz mui némed ar géd eûzuz eûz ar varn, ha grouez ann tân a dlé gwasta énébourien Doué.

28. Néb en deûz torret lézen Moïzez a zô barnet d'ar marô, hép truez é-béd gand daou pé dri dést:

29. Péger brasoc'h kastiz é venn d'é-hoc'h é telléfé ann hini en dévézô gréat saé eûz a Vâb Doué; en dévézô sellet ével eunn dra louz gwâd ar gévrédigez, dré héhini co hét santélet; hag en dévézô gwallet Spéred ar c'hra?

30. Râk ni a oar piou en deûz lavaré: Ar venjans a zô d'in, ha név hé roi. Ha c'hoaz: Ann Aotrou a varnô hé bobl.

31. Eunn dra eûzuz eo kouéza étre daouarn ann Doué héô.

32. Hôgen digasid enn hô koun ann deisiou kenta, é pére, goudé béza hét skleréet, hoc'h eûz gouzanvet stourmou brâz enn anlémiou:

33. O véza hét enn eunn tu mantret a zô éréet, ha gwélet hoc'h eûz gant lévénéz ar skrapérez eûz hô madou, ô c'houzout pénaoz hô pou madou all gwelloc'h, hag a badô bépréd.

34. Râk truez hoc'h eûz hét oud ar ré a zô éréet, ha gwélet hoc'h eûz gant lévénéz ar skrapérez eûz hô madou, ô c'houzout pénaoz hô pou madou all gwelloc'h, hag a badô bépréd.

35. Na gollit kéd éta hô fusions, péhini éh dévézô eur gôbr brâz.

36. Râg ann habaskded a zô réd d'é-hoc'h, évit, goudé béza gréat ioul Doué, ma tigémérot ar péz a zô diouganet d'é-hoc'h.

37. Râk c'hoaz eunn néheûd amzer, hag ann hini a dlé dont a zeûi, ha na zaléô két.

38. Hôgen ann dén-gwirion a zô d'in a vév dré ar feiz: ma en em denn adré, na vézô két létuz d'am éné.

39. Évid-omp-ni n'omp két mi-pien ar ré en em denn a dû enn hô c'holl; hôgen choum a réomp er feiz évit silvidigez hon éneou.

XI. PENNAD.

1. HOGEN ar feiz a zô ann diazez eûz ann traou a espéreur, hag ann arouéz anat eûz ann traou na wéleur két.

2. Râg er feiz eo hô deûz ar ré-gôz kavet testéni.

3. Dré ar feiz eo é wézomp pénaoz ar béd a zô hét gréat gand gé Doué, ha pénaoz ar péz a wéleur a zô hét gréat eûz ar péz na wéleur két.

4. Dré ar feiz eo é kinnigaz Abel da Zoué eunn hostiv c'houékkoc'h égéd hini Kain. Dré-z-han eo co hét kavet gwirion, Doué hé-unan ô véza douget testéni é tigémérot

hé rôou : dré-z-hañ eo é komz c'hoaz goudé hé varô.

5. Dré ar feiz eo eo bét skrapet Énok, évit na wéljé kéd ar marô ; ha né oé kavet mui, ô véza ma oa bét skrapet gand Doué ; rág ana desténi a rôeur d'ézhan pénaos abaz béza bét skrapet é plijé da Zoué.

6. Hôgen héb ar feiz na helleur két plijoud da Zoué. Rák réd eo é krétfé néb a dôsta ouc'h Doué pénaos eo, ha pénaos é c'hôprai ar ré her c'hlaak.

7. Dré ar feiz eo Noé, ô véza bét rôet da anaoud d'ézhan ar péz na oa két bét gwélet c'hoaz, a grogaz aoun enn-hañ hag a zavaz ann arc'h évit savétei hé dûd, hag oc'h hé ôber é tamallaz ar béd, hag é teûaz da her d'ar wirionez dre ar feiz.

8. Dré ar feiz eo ann hini a oé hanvet, Abraham, a zentaz ô vond e! léac'h a oa bét rôed é digouéz d'ézhan : hag éz éaz-kuit hép gouzout péléac'h éz éa.

9. Dré ar feiz eo é choumaz é douar ar gwésti, ével eunn eunn douar a-ziavéaz, ô véza dindân tel-tou, gand Izaak ha Jakob ken-hé-réd ann hévélep gwésti.

10. Rág géda a réa ar géar-zé savet war eunn diazez *stard*, eûz a béhini éo Doué hé-unau ann diazézer hag ann ôberer.

11. Dré ar feiz eo ivé é teûaz Sara, hag hi eur zec'hen, da gaud ann ners da engéhenta eur bugel, pétrâ-bennâg ma oa tréménét ann oad gant-hi ; ô véza ma é doa krédet pénaos é oa gwirion ann hini en doa hé wésti.

12. Dré-zé eo savet eûz a eunn dén hép-kén (hag héw peûz-varô), eunn nésted ker paot ha stéred ann Ény, ha kenn diniver ha tréaz aot ar môr.

13. Holl int marô er feiz, héb héza bét ar péz a oa bét gwésti d'ézho, hôgen goudé béza bét hé wésti a bell, goudé béza hé zaludet, ha goudé béza ansavet pénaos

é oant pirc'hiniéd ha diavéidi war ann douar.

14. Rág ar ré a gomz ével-sé, a ziskouéz pénaos é klaskont hó brô.

15. Ha ma hó doa koun eûz ann hini a béhini é oant detet, hó doa amzer a-walc'h évid distrei enn-hi.

16. Hôgen bréma é c'hoantaont gwelloc'h brô, da lavaroud eo, éré ann Énvou. Ével-sé Doué n'ea deûz kéd a véz ô véza galvet hó Doué, ô véza ma en deûz aozet eur géar d'ézho.

17. Dré ar feiz eo é kinnigaz Abraham Izaak, pa oé templet ; rág hé vâp-pennher eo é kinnigé, da béhini é oa gréat ar wésti ;

18. Ha da béhini é oa bét lavarret : É Izaak é vézô galvet eur wenn d'id.

19. Menna a réaz pénaos é heljé Doué hé zazorc'hi eûz a douez ar ré-varô, hag ével-sé hen digéméraz ével eunn hévélébédigez.

20. Dré ar feiz eo é bennigaz Izaak Jakob hag Ézau war ann traou da zoad.

21. Dré ar feiz eo é teûaz Jakob, pa oa daré da vervel, da rei hé vennoz da holl vipien Jozef, ha da azeûli penn hé vâz.

22. Dré ar feiz eo é teûaz Jozef, pa oa daré da vervel, da ôber ménék eûz a ergerz bugalé Israel, hag é rôaz gourc'hémenn diwar-beon hé eskern.

23. Dré ar feiz eo, pa oé gant Moizez, é oé kuzet é-pâd tri mis gand hé dûd, ô véza gwélet é oa kac ar bugel ; ha n'hô doé kéd a aoun rág gourc'hémenn ar Roué.

24. Dré ar feiz eo, pa oé deûet brâz Moizez, é tinac'haz béza mâb da verc'h Faraon ;

25. Hag é kavaz gwelloc'h béza glac'haret gant pobl Doué, égét kaoud dudi ar péc'héd évid eunn amzer ;

26. O sellont dismégans ar C'hris ével brasoc'h, madoù, égét tenzoriou ann Éjipt : rág arvesti a réa ar goûr.

27. Dré ar feiz eo éz éaz-kuít eûz ann Éjipt ; hép kaoud aoun rák buanégez ar Roué ; rák stard é choumaz ével pa en défé gwélet ann diwéluz.

28. Dré ar feiz eo é lidaz ar Pask, hag ar skól gwád ; évit na zeûjé. kéd ann hini a lazé ar ré genta-ganet, da skei gant-hó.

29. Dré ar feiz eo é treûzchost ar Mór rûz, ével pa vijé bét douar éac'h ; hag ann Éjiptianed, ó véza hé arnodet ivé, a óé heûzet.

30. Dré ar feiz eo é kouézaz mógeriou Jériko, goudé ma óé gréad ann dró anézhó é-pád seiz dervez.

31. Dré ar feiz eo na óé két kollet gand ann dâd diskrédik ; Rahab ar c'hast, péhini é doa digéméret é péoc'h enn hó zé spieren Jozué.

32. Pétrá a livirinn-mé ouc'h-penn ? Na gaviñ kéd ann amzer évit komza eûz a Jédéon, eûz a Varak, eûz a Zamson, eûz a Jetté, eûz a Zavid, eûz a Zamuel hag eûz ar Broséded.

33. Péré dré ar feiz hó deûz gounézet rouantélesiou, hó deûz heûliet ar wirionez, hó deûz digéméret ann diouganou, hó deûz serret géol al léoned ;

34. Péré hó deûz mouget fô ann tân, hó deûz tec'het diouc'h lemm ar c'hlézé, a zó bét paréet eûz hó c'hlénnvédou, a zó bét nerzet er brézel, hó deûz lékéad da dec'hi arméou ann diavéidi.

35. Péré hó deûz distolet d'ar gragez hó bugalé, goudé ma oant marò. Ré all a zó bét heskinet bráz, ó véza né két fellét d'ézhó en em zaspréna, évit ma kavchent sur veuz gwelloc'h enn dazorc'hidigez.

36. Ré all hó deûz gouzanvet goapérézou ha skourjéou, éréou ha prizoniou ;

37. Labézet int bét ; heskennet int bét ; gand ar c'hlézé int bét lazé ; kantréet hó deûz góléet gant kre'hin dénned ha gant kre'hin gevr, paour, glac'haret hag heskinet,

38. (Éaz a béré ar béd na oa kéd dia), péré a gldróé enn dis-

tróiou, er ménésiou, er c'héviou hag é mougéviou ann douar.

39. Hag ar ré-zé holl pére a zó bét gratéet enn abek d'hó feiz, n'hó deûz két bét ar gobr diouganet ;

40. Doué ó véza bét felled d'ézhan enn abek d'é-omp, na zévenjé két hó gwennidigez hép-z-omp.

XII. PENNAD.

1. PA'Z omb éta ével bec'hiet gand eur goabren a destou, distaolomp pép pouéz, hag ar péc'hed a strób ac'hanomp, ha rédomp dré ann habaskded d'ar stourm a zó tonket d'é-omp :

2. O selloud oud Jézuz penn-abek ha peûr-óberour ar feiz, péhini é léac'h al lévénéz a hellé da gaout, en deûz gouzanvet ar groaz, ó tisprizoud ar vézégez, hag a zó azézet bréma enn tu déou da Zoué.

3. Hó pézet koun éta eûz ana hini péhini en deûz gouzanvet eunn hévélep dael eûz ar bec'herien enn hó énep, évit na skuizot két, ha na vézô két saouzanet hoc'h énéou.

4. Rák n'hoc'h eûz két énébet c'houz bétég ar gwád, ó stourmaï oud ar péc'hed.

5. Hag ankounac'héet hoc'h eûs-hu ann ali-man a zó bét rôed d'éhoc'h ével da vipien : Va mab, na zilez két kélen ann Aotrou ; ha na véz két digalounékéet pa grôz ac'hanod.

6. Rág ann Aotrou a gastiz néb a gâr, hag é skourjez ar mab a zigémer.

7. En em gendalc'hit éta dindann ar c'hélen : Doué en em ró d'éhoc'h ével d'hé vipien ; rák piou eo ar mab péhini n'eo két kastizet gand hé dad ?

8. Hógen ma n'oc'h kastizet ével ar ré all holl, besterd oc'h éta, ha n'oc'h két mipten.

9. Ma omb bét kastizet gant tadou hor c'hik, ha ma hon eûz bét doujans évit-hó ; pégément é tléomp-ni kaout maïoc'h a zoujans évit Tâd ar spérédou, évit ma vévimp ?

10. Râg hi a gastizé ac'hanomp , hervez hó ioul , évit nébetù da zervéiou ; hôgen Doué a gastiz ac'hanomp diouc'h ma eo talvouduz , évid hel lakaad da véza kévrennek enn hé zantélez.

11. Hôgen pép kastiz a hével béza a-vréma eunn abek a zoan ha nann a zizoan : hôgen goudé é roi frouez ar wirionez d'ar ré a zô bût kélennek gant-han.

12. Dré-zé , savid hô taouarn diners , hag hô taoulin disléber ;

13. Likid hô treid da ôber kamédou eunn , évit ma éz eûz eur ré hag a horell , na zeûi kéd da gildrei , hôgen ma en em zalc'hô eunn ,

14. Hô pézet ar péoc'h gand ann holl , hag ar zantélez , hép péhini dén na hollô gwélont Doué :

15. O lakaad évez na zeûfé dén da golla grâs Doué ; na zafchô eur c'hrisien c'houerô-bennâg , ha na vé saotret meûr a hini gant-hi :

16. Na zeûfé da eunn orgéder pé da eunn dén dizoujuz ével Ézau , péhini évid eur boéd hép-kén a werzaz hé hénanded.

17. Râk c'houi a oar pénaoz , ô véza c'hoantéet goudé kaout bennoz *hé dad* , é oé pelléet ; ha na gavaz kéd a léac'h da binijen , pétrâ-bennâg ma en doa hé goulennet gand daérou.

18. Hôgen c'houi n'oc'h két tôtect oud eur ménez méruz , pé oud eunn tan loskuz , pé out kourvenfennou , pé tévalijen , pé barrouamzer ,

19. Pé out soun eunn drompié , ha mouéz eur gér , pa glevchont péhini , é pédchont stard na gomzchô mui out-hô.

20. Râk na hellent két gouzanvi ar péz a lavaré : Ha ma en divijé eul loen staket oud ar ménez , é vijé bêt lahézet.

21. Ha ken eûzuz oa ar péz a wélet , ma lavaré Moizez : Spountet eunn , ha kréna a rann.

22. Hôgen tôtectéed oc'h out ménez Sion , out kéar ann Doué bêt ,

oud ar Jérusalem Énvuz , hag oud eur stroll dinivérz a Éled ;

23. Hag oud Iliz ar ré genta-gagnet , *kanvou* péré a zô skrivet enn Énvou , hag oud Doué a zô banner ann holl , hag out spérédou ar ré wirion ha klôk.

24. Hag out Jéruz bantérouer ann Testamant Nevez , hag oud ar skôt gwad-zé péhini a gomz gwelloc'h égéd hini Abel.

25. Likid évez na zisprizac'h ann hini a gomz *ouz-hoc'h*. Râk mar d-co bêt kastizet ar ré hô deûz disprizet ann hini a gomz é out-hô war ann douar ; pégemenet é vézimp *kastizet* maïoc'h , ni péré hor bézô pelléet ann hini a gomz ouz-omp eûz ann Énv ;

26. Ann-hini eûz a béhini ar vouéz é deûz neûzô lékéad ann douar da gréna ; péhini en deûz rôc'd eur gér nevez d'é-omp , ô lavarout : C'hoaz eur wéach hag é likinn da gréna nann hép-kén-ann douar , hôgen ivé ann Énv.

27. Hôgen ô lavarout : C'hoaz eur wéach , é teû da zikleria pénaoz é lakai da éhana ann traou loc'huz , é-c'hiz traou gréat *évid eunn amzer* , évit na choumô néméd ann traou a zô diloc'huz.

28. Dré-zé pisonomp ar rouantélez diloc'huz , ha miromp ar c'hris , dré béhini éc'h zeûlimp. Doué hervez hé ioul , gant spount ha gand doujans.

29. Râg hon Doué a zô eunn tan gwastuz.

XIII. PENNAD.

1. RA choumô gan-é-hoc'h ar garantez a wreaz.

2. Na ankounac'hait két rei digémer enn hô ti , râg hiniennou oc'h ôber kément-sé hô deûz digéméret Éled enn hô zi.

3. Hô pézet koun eûz ar ré a zô er chadennou , ével pa vec'h chadennet gant-hô ; hag eûz ar ré a zô er c'hilac'har , ével pa vec'h enn hô c'horf.

4. Ra vézô reiz ar briédelez da hép-hini , ha dinnam ar gwélé ; râk

Doué a varnô ar o'hadaled hag ann avoultrerien.

5. Bévit hép pizôni, ha kavimad ar péz hoc'h eûz; râg hêw hêunan en deûz lavaret: N'az diléunan két, ha n'az kuitaion két.

6. Dré-zé é levéromp gant fisians: Ann Aotrou a zô skoazel d'in: n'am bézô kéd a aoun râg ar péz a hellô ann dâd da ôbet d'in.

7. Hô pézet koun eûz hô pléferien, pére hô deûz prézéget d'éhoc'h gér Doué: sellid oud divez hô frézegennou hag'heûfid hô feiz.

8. Jéruz-Krist a oa déac'h, a zô hiriô, hag a vézô ann hévélep hini tun holl amzeriou.

9. N'en em rôit két da gélénadurésiou dishével hag a ziavéaz. Râg gwelloc'h eo krévaad hê galoun gand ar c'hrâs, égét gand ar boédou, pére n'ist két bêt talvoudek d'ar ré hô deûz hô miret.

10. Eunn aoter hon eûz, eûz a béhini na dlé két dibri ar ré a zervich ann tabernakl;

11. Râk korfou al loened eûz a béré ar gwâd a zô douget gand ar Bélek-brâz er Santuer évid ar péo'hed, a zô devet er-méaz eûz ar t'hamp.

12. Râk-sé Jéruz, évit santéla ar bobl dré hé wâd, en deûz gouzanvet er-méaz eûz ar pors.

13. Déomp éta d'hé gavout er-méaz eûz ar c'hamp, ô tougen hé zismégans.

14. Râk n'hon eûz kéd aman a géar paduz; hôgen klask a réomp ann hini da zont.

15. Kinnigomp éta bépred da Zoué eunn hostiv a véleûdi, da lavaroud eo, frouez ann diveûz, pére a ansav hé hanô.

16. Na ankounac'hait két ar garrantez, ha kévrennidigez *hê madou*: râk dré ann hévélep hostivou-zé eo é teû Doué trugaréruz enn hor c'héaver.

17. Seutid oud hô pléferien, ha plégit dindân-hô; râg hî a vel, é-c'hiz ma tléfent derc'hel kount eûz hoc'h énéon; évit ma raint kément-sé gant lévénéz, ha nann gant-keivan; rak na vé két talvouduz d'éhoc'h.

18. Pédid évid-omp: râk nî a gréd pénaoz hon eûz eur goustians vâd, ha e'hoant da véza déréad é pép trâ.

19. Ha mé hô péd stard da ôber kément-sé, évit ma vézinn kentoc'h rôed d'éhoc'h.

20. Doué ar péoc'h, péhini en deûz savet eûz a douez ar ré-varô hon Aotrou Jéruz-Krist, meser brâz ann déaved, dré wâd ann testamant peûr-baduz,

21. R'hô lakai da véza déréad da bép mad-ôber, évit ma réot hé ioul; pa ra enn-hoc'h ar péz a blij d'ézhan, dré Jéruz-Krist, da béhini eo ar c'hloar é amzeriou ann amzeriou. Amen.

22. Mé hô péd, va breûdeûr, da aotrêa ar péz em eûz lavared d'éhoc'h évid hô tizoania, pétrâbennâg ma em eûz skrived d'éhoc'h é berr gonsiou.

23. Gwézit pénaoz hor breûr Timotéuz a zô lékéat er-méaz a *trizon*: mar teû hép-dalé, éz inn d'hô kwélout gant-han.

24. Salutit hoc'h holl vlénerien, hag ann holl sent. Hor breûdeûr eûz ann Itali a zalud ac'hanoc'h.

25. *Ra vézô* ar c'hrâs gan-éhoc'h holl. Amen.

LIZER KATOLIK SANT JAKEZ ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. JAKEZ, servicher Doué hag hon Aotrou Jézuz-Krist, d'ann daou-zek vreuriez a zó skiñet, salud.

2. Va breùdeùr, likid boc'h holl lévénez enn holl c'hlac'hariou a c'hoarvez gan-é-hoc'h;

3. O c'houzout pénaoz arnod hô feiz a zigas ann habaskded.

4. Hôgen ann habaskded a dlé béza klók enn hé ôberiou, évit ma viot *hoc'h-unan* klók ha dinam, ha na ziouérot nétra.

5. Ma éz cûz hini ac'hanoc'h hag a ziouerfé furnez, goulennet digand Doué, péhini a rô d'ann holl gant largentez, hag hép rébech : hag é vézô rôed d'ézhan.

6. Goulennet gant feiz, héb arvar é-béd : råk néb a zó arvaruz, a zó hével out koum ar môr, péhini a zó kéflusket ha feltret gand ann avel.

7. Na vennet kéd éta en défé ann dén-zé eunn dra digand ann Aotrou.

8. Néb a zó daou-blég a spéred, a zó kildrô eun hé holl hentou.

9. Ar brêùr a zó enn eur stad izel, ra en em veúlô enn hé uc'hel-ded;

10. Hôgen ann hini pinvidik enn hé izelded; råk-ével bleùen ar géot é tréménô.

11. Råk mar sâv ann béol gant grouez, ar géot a zec'h, hé vleben a gouéz, hag hé gaerded a zó kollet : ével-sé ann dén-pinvidik a vézô gwévet enn hé hentou.

12. Euruz ann hini a c'houzavv ann heskinou; råk pa vézô bét arnodet, é vézô rôed d'ézhan ar gurunen a vuez, en deùz diouganet Doué d'ar ré a gar anézhan.

13. Na lavaret dén, pa vézô

temptet, pénaoz eo temptet gand Doué : råk Doué na hell két tempti évid ann drouk, ha na dempt dén.

14. Hôgen pép-hini a zó temptet gand hé wall-ioul hé-unan a seù d'he gás ha d'hé zidenna.

15. Ha neùzé ar gwall-ioul, pa é deùz engéhestet, a c'hân ar pé-c'hed; hag ar pé-c'hed pa eo kaset-da-benn, a c'hân ar marô.

16. Na faziit kéd éta, va brêdeùr kér.

17. Pép grâs c'houék, ha pép rô klók a zeù cûz ann néac'h, hag a ziskenn eùz a Dâd ar goulaou, é péhini n'eùz kemm é-béd, na skeùd é distrô é-béd.

18. Héna eo en deùz hor c'houet hervez hé ioul dré c'hér ar virionez, évit ma vijemp ével ar frouez-kenta eùz hé grouadurien.

19. Ével-sé, va brêdeùr kér, ra vézô pép-hini ac'hanoc'h téar da zélaoui, ha diek da gomza, diek da vuanékaat.

20. Råk busnéges ann dén na zéven két gwirionez Doué.

21. Dré-zé goudé béza pellét péb hudurnez, hag ann holl zrougiez, digémérit gant kumvélez ar gér a zó bét emboudet *enn-hoc'h*, hag a hell savéteï hoc'h évéou.

22. Mirid ar gér, ha n'he zilaouit két hép-kén, oc'h en em douella hoc'h-unan.

23. Råk néb a zélaou ar gér héb hé virout, a zó hével oud eunn dén péhini a zell oud hé zremm hé-unan enn eur mellézour :

24. Råk goudé béza sellet out-hân hé-unan, éz a-kuit, hag é ankounac'ha råk-tâl pétra é oa.

25. Hôgen ann hini a zellô-ptz out lézen klók ar frankiz, hag a gendalc'hô enn-hi, hem-nez péhini na zélaou két hép-kén évid ankoum-

c'haat råk-tål, hōgen a ra ar péz a glev, *ten-noz* a vézō euruz enn hé ōber.

26. Ma vepp eur ré é vé eunn dén a zoujans Doué, hép derc'hel hé déōd, hōgen ó touella hé galoun hé-unan; hé gréden a zō didalvez.

27. Ar gréden c'hlan ha dinam dirák Doué hon Tád eo hou-man : Emwélout ann emzivaded hag ann instanvézed enn hô glac'har, hag en em viroud dinam eûz a *zrou-giez* ar béd-man.

II. PENNAD.

1. VA breûdeûr, n'hô pézet kéd a feiz é gloar hon Aotrou Jéruz-Krist gant kemm évid ann dūd.

2. Rák ma teû enn hô strollad eunn dén gand eur walen aour ha difad kaer, ha ma teû ivé eur paour gand difad fall ;

3. Hag ó selloud oud ann hini a zō gwisket gand difad kaer, ma livirid d'ézhan : Azez aman, té, el léac'h mād ; ha ma livirid d'ar paour : Choum aman enn da zā, té, pé azez war akabel va zreid :

4. Ha na gemmit-hu két enn-hoc'h hoc'h-unan, ha na varnit-hu két gant gwall vénosiou ?

5. Sélaouit, va breûdeûr kér, ha n'en deûz két Doué dilennet ar ré a zō paour er béd-man, évit béza pinvidik er feiz, hag héred ar rouastélez, en deûz diouganet Doué d'ar ré a gár anézhan ?

6. Hōgen c'houi a vézeka ar paour. Ha né kéd ar ré-binvidik a vac'h ac'hanoc'h gand hô galloud, hag a gās ac'hanoc'h dirág ar varnerien ?

7. Ha né kéd ht a zrouk-prézeg gand ann hanō mād eûz a béhini eo tennet hoc'h hini ?

8. Mar peûr-zalc'hit al lézen a roué-man, hervez ar Skritur ; Karoud a ri da nésa avel-d-od da unan, é réot mād ;

9. Hōgen ma rit kemm ouc'h ann dūd, é rid eur péc'hed, hag oc'h tamallet gand al lézen, ével torrierien.

10. Rák piou-bennag en dévézō

miret al lézen holl, hag en dévézō hé-zorret enn eul lōden, a zō tamalluz enn-hô holl.

11. Rág ann hini en deûz lavaret : Na gouézi kéd enn avoultriez, en deûz lavaret ivé : Na lazi két. Ma na gouézez kéd enn avoultriez, hōgen ma lazez, é torrez al lézen.

12. Komzit ével-sé, ha grit ével-sé, pa dléit béza barnet hervez lézen ar frankiz.

13. Rák nép n'en dévézō két bét a drugarez, a vézō barnet hép trugarez : rág ann trugarez a zavō dreist ar varn.

14. Va breûdeûr, pétrá a dalvézō da eur ré lavarout en deûz ar feiz, ma n'en deûz kéd ann ōberiou ? Hag ar feiz a hellō hé zavétei ?

15. Mar d'éma unan eûz hô preûdeûr pé eûz hô c'hoarézed enn-noaz, ha ma tiouéront hô boéd pemdéziek,

16. Ha ma lavar unan ac'hanoc'h dézhō : Id é péoc'h, tommit ha debrit, hép rei d'ézhō ar péz a zō réd évid hô c'horf, pétrá a dalvézō d'ézhō ?

17. Ével-sé ivé ar feiz, ma n'en deûz kéd a ōberiou, a zō marō enn-hañ hé-unan.

18. Hōgen eur ré a lavarō : Té éc'h eûz ar feiz, ha mé em eûz ann ōberiou : diskouéz d'in da feiz héb ōberiou, ha mé 'a ziskouézō d'id va feiz gant va ōberiou.

19. Té a gréd pénaoz n'eûz né-méd eunn Doué : Ervad a réz ; ann diaoulou ivé a gréd hag a grén.

20. Hōgen ha té a fell d'id gouzout, ó dén gwàn, pénaoz ar feiz héb ann ōberiou a zō marō ?

21. Abraham hon Tád, ha na oé két santélet dré hé ōberiou, pa ginnigaz hé vab Izaak war ann aoter ?

22. Ha na wélez-té két pénaoz ar feiz a oa unanet gand hé ōberiou, ha pénaoz hé feiz a oé klókét gand hé ōberiou ;

23. Hag ar Skritur a zō sévnet, pa é deûz lavaret : Abraham a grédaz é Doué, ha kément-sé a

oé nivéred d'ézhan évit gwirionez, hag é oé galvet miñoun da Zoué.

24. Gwélotùd a rid éta pénaoz ann dén a zó santélet dré hé ôberiou, ha nann hép-kén dré ar feiz.

25. Hag ével-sé Rahab ar c'bast, ha na oé-bi két didamallet dré hé ôberiou, ô tigéméroul ar spierien, hag ô kás anéshó dré eunn hent all?

26. Râg ével ma eo maró eur c'horf béb éné, ével-sé ivé eo maró ar feiz háb ôberiou.

III. PENNAD.

1. NA vézet két kalz ac'hannoc'h mistri, va breùdeùr, ô c'houzout pénaoz é tennit war-n-hoc'h eur var-nédigéz vrasoc'h.

2. Râg é meùr a dré é faziomb holl. Ma éz eüz unan-bennâg ha na fazi két pa gomz, eunn dén klók eo, hag a hell réna hé gorf holl gand ar wesken.

3. Chétu é lékéomp gweskennou é génou ar c'hézek évid hô lakaad da zenti ouz-omp, hag ével-sé é lékéomp hô c'horf holl da drei el léac'h ma karomp.

4. Chétu ivé al listri, péger braz-bennâg int, hag hi bountet gand avélou kré, a véz trôet koulskoudé a bép tû gand eur stur bihan, el léac'h ma kâr al lévier.

5. Ével-sé ann téod a zó eunn ézel bihan, ha koulskoudé é ra traou brâz. Chétu eunn tan bihan a hell entana eur c'boad brâz!

6. Ann téod ivé a zó eunn tan, hag eur béd a zrougiez. Ann téod a zó unan eüz hon izili, hag é saotr hor c'horf holl; entana a ra rôd hor buéz, ô kéméroul tân ann ifern.

7. Râk natur ann dén a hell donva, hag en deüz donvet al loéned, al laboused, ann aéred hag ar pésked:

8. Hógen dén na hell donva ann téod: eunn drouk rec'huz eo; leün eo eüz a eur c'hontamm marvel.

9. Gant-han é veülomp Doué hon Tâd: ha gant-han é villigomp ann

dûd a zó hét gréat dioc'h abedden Zoué.

10. Eüz ann hévélep génou é teü ar vennoz hag ar valloz. Né két ével-sé, va breùdeùr, é t'heour ôber.

11. Eur feunteun hag hi a daot eüz sun hévelep toull dour c'houék ha dour c'houéro?

12. Eur wézen fiez, va breùdeùr, hag hi a hell dougen rezin, pé eur winien dougen fiez? Ével-sé eur feunteun zall na hell két rei dour c'houék.

13. Piou a zó fûr ha gwiziek enn hó touez? Ra ziskouézó hé ôberiou enn eur brézégen vâd gand eur furnez c'houék.

14. Hógen ma hoc'h eüz eunn hérez c'houéro, ha strivon enn hó kalounou, n'eo sem veülit két, ha na livirit két a c'haou a-éneb ar wirionez.

15. Râg ar furnez-zé na ziskenn két diouo'h-kréac'h; hógen douareg eo, anévatek ha diaoulek.

16. Râg el léac'h ma éz eüz hérez ha striv, éno éz eüz ivé di-boell ha péb ôber drouk.

17. Hógen ar furnez a zeü diouo'h-kréac'h, a zó da-genta gian, ha goudé péoc'huz, poelluz, reiz, galoudek é pép mäd, leün a drugarez hag a frouez mäd, divam ha didrôidel.

18. Hógen frouez ar wirionez a véz hadet er péoc'h, gand ar ré a ra ar péoc'h.

IV. PENNAD.

1. A bé léac'h é teü ar vrézéliou hag ar vreüdou enn hó touez? Ha na zeüont-hi két ac'hann? Eüz hô kwall-ioulou a stourm enn hoc'h izili?

2. C'hoastaad a rit, ha n'hoc'h eüz két, laza a rit, hag hérez hoc'h eüz, ha na hellit két kaout ar péz a glaskit: breütaad ha brézélékaad a rit, ha n'hoc'h eüz két ar péz a c'hoastait, ô vézá n'hé c'houlennit két digand Doué.

3. Goulenni a rit, ha né két rôet d'a-hoc'h, ô véza ma c'hou-

lennit fall, hag évit gwalc'ha hó kwall-ioulou.

4. Avoultrerien, ha na ouzoc'h-hu két pénaoz karantez ar béd-mañ a zó énéhour da Zoué? Piou-bennag éta a felló d'ézhan béza miñoun d'ar béd-mañ, en em lakai da énéhour da Zoué.

5. Ha c'houi a venn pénaoz ar Skritur a lavar enn-aner: Ar spéred a choum enn-hoc'ha e'hoanta gand hérez?

6. Hógen rei a ra eur c'hras vrasoc'h. Dré-zé eo é lavar: Doué a éneb oud ar ré-valc'h, hag a ró hé c'hras d'ar ré-vuel.

7. Plégid éta da Zoué: énébid ouc'h ann diaoul, hag é tec'hó diouz-hoc'h.

8. Tostaid ouc'h Doué, hag é tóstai ouz-hoc'h. Glanit hó taouarn, péc'herien; ha skarzit hó kalounou, c'houi pére hoc'h eúz spérédou daou-blég.

9. En em c'hlac'harit, gwélit ha lénvit: ra vézó tróet hó c'hoarz é gwélván, hó lévénéz é tristidigez.

10. En em izélaít dirag ann Aotrou, hag é uc'hélaí ac'hanoc'h.

11. Na livirit kéd a zroug ann eil eúz égilé, va breúdeúr. Néb a lavar droug eúz hé vreúr, pé a varn hé vreúr, a lavar droug eúz al lézen, hag a varn al lézen. Hógen mar barnez al lézen, n'oud mui mirer al lézen, hógen ar barner anézhi.

12. N'eúz néméd eul lézenner, hag eur barner, a hell kolla ha savétei.

13. Hógen té piou oud-dé évit barnoud da nésa? Chétu bréma é livirit: Hirió pé war-c'hoaz éz aimp d'ar géar-ma-kéar, hag é choumimb éno eur bloaz, hag é werzimp, hag é c'hounézimp:

14. Pétra-bennag na ouzoc'h két pétra a c'hoarvézó war-c'hoaz.

15. Rak pétra eo hó puez? Eunn aézen eo péhini en em ziskouéz évid eunn nébetó amzer, hag a zeñ da steúzia goudé. É leac'h ma tléfac'h da lavarout: Mar fell d'ann

Aotrou, ha mar d-omb béd, é raimb ann dra-man, pé ann dra-zé.

16. Hógen c'houi bréma en em uc'hélaít enn hó palc'hder. Eunn hévelep uc'héled a zó drouk.

17. Néb éta a anavez ar mât a dlé da óber, ha n'ber gra két, a béc'h.

V. PENNAD.

1. BRÉMA c'houi, tód pinvidik, gwélid ha iouc'hid divar-benn ar reúz a c'hoarvézó gan-é-hoc'h.

2. Hó madou a vreñ, hó titad a zó debret gand ar préved.

3. Hoc'h aour hag hoc'h arc'hañt a zó merklet; hag ar merkl-zé a zavó da dést enn hoc'h énep, hag a zebró hó kfk ével eunn tan. Eunn tenzor a vuanégez a zastumit évid ann deisiou divéza.

4. Chétu góbr al labourerien, hó deúz médet hó parkou, hag hoc'h eúz dalc'het, a gri *enn hoc'h énep*; hag hó c'hri a zó savet bété diskouarn Aotrou ann Arméou.

5. Banvézet hoc'h eúz war ann douar, ha maget hoc'h eúz hó kalounou gant mizou-bráz, ével évid deiz al lazérez.

6. Barnet ha lazet hoc'h eúz ann dén-gwirion, hép ma en deúz énébét ouz-hoc'h.

7. Hógen c'houi, va breúdeúr, bézid habask, bété donédigez ann Aotrou. C'hétu argounidek oc'h bada ar frouez talvouduz eúz ann douar, a hâd gand habaskded, bété ma vézó ròed d'ézhan ar *glab* abréd, hag ar *glab* divézed.

8. Bézid éta habask, c'houi; ha krévaít hó kalounou; rák donédigez ann Aotrou a dósta.

9. N'en em heskinit kéd ann eil égilé, va breúdeúr, évit na viot két barnet. C'hétu éma ar barner oud ann ór.

10. Kémérit, va breúdeúr, ével skouer a anken, a labour hag a habaskded, ar Brofédé, pére hó deúz komzet é hanó ann Aotrou.

11. Chétu é tisklerjomp gwenvidik ar ré hó deúz gouzanvet. Klevet hoc'h eúz komza eúz a habaskded

Job, ha gwélet hoc'h eûz divez ann Aotrou; râg ann Aotrou a zô leûn a druvez hag a drugarez.

12. Hôgen dreist pép-trâ, va breûdeûr, na douit két, na dré ann Énv, na dré ann douar, na dré nétrâ all é-béd. Hôgen ra vézô hô lavar: Ia, ia; pé Nann, nann; évit na gwézet két dindân ar var-nédigex.

13. Ha trist eo unan ac'hanoc'h? Pédet. Ha laouen eo? Kanet *mou-
tédious Doué*.

14. Ha klaw eo unan ac'hanoc'h? Galvet béleien ann Iliz, péré a bédô war-n-ézhann, hag a lardô anézhann gawd éol é hanô ann Aotrou:

15. Ha péden ar feiz a zavétei ann dén-klaw, hag ann Aotrou a fréalzô anézhann: ha ma en deûz gréat péchédou, é vézint distolet d'ézhann.

16. Kovésait hô péchédou ann eil d'égilé, ha pédit ann eil évid égilé évit ma viot salvet: râk péden stard eunn dén-gwirion a hell kalz.

17. Éliaz a ioa eunn dén rest-zeûdik ével-d-omp; hôgen goudé m'en doé pédet évit na gouézché két a c'hlaô war ann douar, na gouézaz két a c'hlaô é-pâd tri bloaz ha c'houéach miz.

18. Hag hén a bédaz adarré; hag ann Énv a rôaz glaô, hag ann douar a zougaz hé frouez.

19. Va breûdeûr, mar teû eur ré ac'hanoc'h da fazia diouc'h ar wirionez, ha mar béz distrôet gawd unan-bennâg;

20. Gwézet pénaoz ann hini a zistrôid eur pécher eûz a fazi hé heat, a virô hé éné diouc'h ar marô, hag a c'hôlô kalz a béc'hédou.

KENTA LIZER SANT PER ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. PER, Abostol Jezuz-Krist, d'ann diavésidi a zô skñet war-héd Pontuz, Galatia, Kappadosia, Azia, ha Bitinia,

2. Péré a zô dilennet hervez rág-gwiziégez Doué ann Tád, dré zantélez ar Spéred; dré zentidigez, ha dré sparférez gwad Jezuz-Krist, Grás d'é-hoc'h, ha kalz a béoc'h.

3. Ra vézô benniget Doué ha Tád hon Aotrou Jezuz-Krist, péhini dré hé drugarez vráz en deúz hon eil-c'hanet enn eunn espérans béô, dré zazorc'hidigez Jezuz-Krist eúz a douez ar ré-varô,

4. Enn eunn digouéz divreinu, dizaotr, diwév, a zô mired évid-hoc'h enn Envou;

5. C'houi péré dré c'halloud Doué a zô miret dré ar feiz er zilvidigez, a dlé béza diskouézet splann enn amzer zivéza.

6. En em laouénait é kément-sé, ha pa vé réd d'é-hoc'h béza glac'haret eunn nébeùd amzer gant meür a zrouk:

7. Évité ma vézô kavet hó feiz arnodet ével-sé, ha talvoudusoc'h égéd ann aour, a véz arnodet gand ann tã, din a veüledi, a c'hloar, hag a épor, pa en em ziskouézô Jezuz-Krist;

8. Péhini a garit, pétrá-bennág n'hoc'h eúz két hé vélet, é péhini é krédit, pétrá-bennág n'her gwélit két bréma: hag ó kridi, é tridit gand eul lévénéz dilavaruz ha leün a c'hloar,

9. O véz ma teü d'é-hoc'h silvidigez hoc'h énéou, ével divez hó feiz.

10. Ar zilvidigez-zé eo hó deúz klasket, hó deúz enklasket ar Bro-féded, péré hó deúz diouganet di-war-benn ar c'hrás a dlié dond enn-hoc'h;

11. Oc'h enklaskout é pé, trá hag é pé amzer Spéred ar C'hrist a iou enn-hó, a verké é tlié c'hoarvézout gouzanvou ar C'hrist, hag ar c'hloar é-c'houde hó doa diouganet.

12. Diskleriet é oé d'ézhô pénaoz né oa kéd évit-hó hó-unan, hógen évid-hoc'h éc'h aozent kément-sé, a zô diskleriet d'é-hoc'h gand ar ré a brézeg ann Aviel d'é-hoc'h, dré ar Spéred-Santel kaset eúz ann En, hag hó deúz c'hoantéet ann Eled da wéout.

13. Dré-sé gourizit kroazel hó ménouz, hag ó véza deüt poellek, gédit gand eunn espérans klók ar c'hrás a zô kinniget d'é-hoc'h da wélédigez Jezuz-Krist,

14. Ével bugalé sentuz, ha nann ével ma oac'h gwéhall, diwiziek ha leün a wall-ioulou;

15. Hógen ével ma eo Sant ann hini en deúz hó kalvet, bézit sent ivé é pép darvoud;

16. Rák skriveo eo: Bézit sent, ó véza ma ounn Sant.

17. Ha mar galvit hó Tád ann hini péhini n'en deúz kemm é-béd évid dén, hag a varn pép-hini hervez hé óberiou, bévit gand doujans é-pád ma viot diavésidi:

18. O c'houzout pénaoz né két dré draou breinu, ével aour pé arc'hant, oc'h hét dasprénet eúz hó puézegez gwãn, hervez ma oa deüed d'é-hoc'h digand hó tadou;

19. Hógen dré wad talvouduz ar C'hrist, ével eúz ann oan, dinam ha difazi,

20. Péhini a zô hét rág-apavézet abarz krouidigez ar béd, hag a zô en em ziskouézet enn amzeriou diveza enn abek d'é-hoc'h,

21. C'houi péré dré-z-han a gréd é Doué, péhini en deúz hé zazorc'het eúz a douez ar ré-varô, ha rôed d'ézhan ar c'hloar, évit ma

lékéot hô feiz, hag hoc'h espérans é Doué.

22. Likid hô kalounou da véza glân gand eur zentidigez a garantez, gand eur garantez a vreur, oc'h en em garout ann eil égilé a wir galoun ;

23. C'houi péré a zô eil-ganet, nann eûz a eunn had breinuz, hôgen eûz a eunn had divreinuz, dré c'hér ann Doué béô, a bad bépréd.

24. Râk pép kig a zô ével ar géot ; ha pép gloar *ann dén* a zô ével bleûn ar géot : ar géot a zec'h, hag hé vleûn a gouéz :

25. Hôgen ger ann Aotrou a choum da-vikenn ; kag ar gér-zé eo a zô hét prézéget d'é-hoc'h enn Aviel.

II. PENNAD.

1. GOUDÉ éta béza dilézet pép drougiez, ha pép touellérez, hag ann trôidellérez, hag ann hérez, hag ann drouk-komsiou,

2. Ével bugalé vihan névez-ganet, c'hoantait al léaz reiz ha didouel-luz ; évit m'hô lakai da griaki évid ar zilvidigez ;

3. Ma hoc'h eûz koulskoudé tan-véet pégément eo kûn ann Aotrou.

4. Hag ô tôstaad out-han, ével oud ar méan béô, a oa hét distolet gand ann dût, hôgen m'en doa Doué dilennet, hag énoret,

5. Savid hoc'h-nnan, ével ma'z oc'h mein béô eunn ti spéréduz, eur vélegiez santel, évit kianniga da Zoué hostivou spéréduz hag hétuz d'ézhan dré Jéruz-Krist.

6. Dré-zé eo lavaret er Skritur : Chétu é lakaano é Sion méan penn ar c'horn, ar méan dilennet ha talvouduz brâz : ha piou-bennâg a grédô enn-han na vézô két mézé-kéet.

7. Énoret eo éta gan-é-hoc'h, c'houi péré a gréd : hôgen évid ar ré niskrédik, ar méan hô déûz distolet ar saverien-tiez, a zô deûed da benn méan korn,

8. Da véan stok, da véan gwall-

skouér, évid ar ré a stok oud ar gér, ha na gréd kéd enn-han.

9. Hôgen, c'houi, a zô ar wenna zilennet : ar vélegiez a roué, ar bobl santel, ar vrôad c'hounézet, évit ma embannot galloud ann hini en déûz hô kalvet eûz ann dévalien d'hé c'houlou estlammuz ;

10. C'houi péré gwéhall né oac'h kéd hé bobl, hôgen bréma a zô pobl Doué ; c'houi péré n'hô poa két gounézet hé drugarez, hag hoc'h eûz hé gounézet bréma.

11. Va *brôudeur* két, mé hô péd ével diavésidi ha piro'hirined, d'en em viroud diouc'h ar c'hoantou kiguz, a stourm oud ann éné.

12. En em rénit ervâd é-touez ar Jentiled, évit, é léac'h ma lévéront droug ac'hanoc'h ével eûz a wallerien, ma teûint, goudé béza gwélet hô mât-ôberiou, da veûli Doué é deiz hé wélédigez.

13. Plégid éta, enn abek da Zoué, dindân pép dén, pé dindân ar roué, péhini eo ann uc'héla,

14. Pé dindân ar rénerien, péré a zô kaset gant-han évit gwana ar ré a ra drouk, hag évit meûli ar ré a ra vâd.

15. Râg ioul Doué eo é teûfac'h dré hô mât-ôberiou da lakaad da dével diwiziégez ann dût diboell :

16. Ével tud frank, ha nann ével pa vé hô frankiz é-c'hiz eur wél évit *gôlei* hô trougiez, hôgen ével servicherien Doué.

17. Éno rid ann holl : karid hô prédeur ; doujid Doué : sentid ouc'h ar Roué.

18. Mévellou, plégit gant pép doujans d'hô mistri, nann hép-kén d'ar ré a zô mât hag habask, hôgen d'ar ré a zô asrec'huz.

19. Râg ar péz a zô hétuz da Zoué, eo ma teûfemp enn abek d'ézhan da zougen ann dristidigez ha da c'houzanvi pép gaou.

20. Pé c'hloar a zeûi d'é-hoc'h, mar gouzanvit karvanatou, ha c'houi pécherien ! Hôgen ma hô gouzanvit gand habaskded, ha c'houi oc'h ôber mât, ann dré-zé eo a zô hétuz da Zoué.

21. Râk da gement-sé eo oc'h bet galvet; râg ar C'hrist hé-unan en deuz gouzanvet évid-omp, ô lésel d'é-hoc'h eur skour, évit ma kerzot war hé lerc'h;

22. Héni péhini n'en deuz két gread a bec'hed, hag é génou péhini n'edz két bet kavet a droidel;

23. Héni péhini pa-oa milliget, n'edz deuz két milliget; pa-oa gwall-gaset, n'en deuz két gourdrouzet: hogen eo en em lékeat étré da-ouarn ana hini a varé anezhan é-gaou;

24. Héni péhini en deuz douget hor péc'hédou enn hé gorf war ar prenn, évit, goudé béza maré d'ar bec'hédou, ma vévimp d'ar wirionez. Dré hé vionsadurton eo os'h bet iac'hét.

25. Râk c'houi a oa ével déved dianket; hogen bréma oc'h distrôet étrézék Mésacr hag Eskob hoc'h éntou.

III. PENNAD.

1. RA blégó ar gragez d'hó éac'h, évit ma éz edz eur ré ha na gréd kéd d'ar ger, é vévimp gounézet héb' ar ger dré vuézégez-vad hó gragez;

2. Oc'h arvesti pénsor eo doujans Doué a ali d'é-hoc'h eur vuézégez c'hlan.

3. N'en em gempennit két a-ziavéz ô rodélla hé pléó, oc'h en em o'hólei a var, ô vriska dilad kaer;

4. Hogen bézit ével soun dén-kuzet a galoun: é diwastidigez eur spéréd péoc'huz hag habask, a zó talvouduz brâz dirâk Doué.

5. Râg évelt-sé eo gwéchal en em gempenné ar grages santel a espéré é Doué, ô pléga dindân hó ézec'h;

6. Ével ma santé Sara oud Abraham, oc'h hé c'hervel hé autrou: ha c'houi a zó hé mérou'hed pa embregit ervad, ha pa na grénit gand aoun é-béd.

7. Ha c'houi ivé, ézec'h, bévit gand furuz gand hó kfragez, oc'h énoti anezho ével ar gvaan léotrik, hag ével ar gen-hérsed edz

ar c'héas a vuez; évit na vézô enn-hoc'h harz é-béd oud ar bédén.

8. Hogen enn-divez bézid holl utvan, truézék, karantézuz ével brédeur, trugarézuz, habask ha vuel.

9. Na rôit kéd droug évid droug, na malloz évit malloz; hogen enn-énep rôid hó pennoz; râg évit kément-sé oc'h galvet, évit ma piaóut beanoz ann digwéz.

10. Râk mar kâr eur ré ar vuez, ha mar fell d'ézhan gwélout deisiou mäd, ra zistróí hé déod' diouc'h ann drouk, ha ra bellâí hé vuzellour diouc'h ann touellérez.

11. Ra zistróí diouc'h ann drouk, ha ra rai ar mäd: ra glaskó ar péoc'h, ha ra héllâíó anezhan.

12. Râk drou-lagad ann Aotrou a zó war ar ré-wirion, hag hé ziskouarn a zélaou hó fédennou: hogen dremm ann Aotrou a zó trôet a'éneb ar ré a ra drouk.

13. Ha piou a rai gaou ouz-hoc'h, ma na rit némed vad?

14. Hogen ma c'houzavit eunn dra évid ar wirionez, é viot euruz. N'hó Pérez kéd a aoun râg hó aoun-hi, ha na zaóznit két.

15. Hogen santéliv ann Aotrou énn hó kalounou; ha bézit daré é péb amizer da ziskleria da hép-hin' pétra eo ann espérans a zó enn-hoc'h:

16. Hogen gant pbell ha gand douj, hag ô virond eur goustians vad; évit ma téul da véza mézé-kéet ar ré a lavar droug ac'hanoc'h, hag edz hó puézégez-vad er C'hrist.

17. Râg gwelloc'h eo, mar fell gand Doué, gouzanvi oc'h ober vad, égéd oc'h ober drouk.

18. Pa' eo gwit pénsor ar C'hrist a zó maré eur véach évid hor péc'hédou, ann dén-gwirion évid ar ré-zigwirion; évit ma kinnigché ac'hanomp da Zoué, goudé béza mérou' énn hé c'hik, ha béza subvet em' hé Spéréd.

19. Dré béhini é préségaz d'ar ré a ioa dak'ket er prizon;

20. Pére a oa két diskredig gwé-chall, ô c'hortozi habaskded Doué

é deisiou Noé, pa réad ann arc'h, é péhini nébend a d'ad, da lavaroud eo eiz dén hép-kén, a oé savétéet é-kreiz ann dour ;

21. É pé zoaré é teü brémas ar vadisiat d'hó savéteü, nann ana hini a zeü da c'hiana ar c'hik, högen ann hini a rô eur goustians väd é Doué, dré zazorc'hidigez Jezuz-Krist,

22. Péhini a zó é dourn déou Doué, goudé béza hét tanvéet ar marò évid hol lakaad da héred d'ar vuez peür-baduz ; a zó piñed enn Énv, goudé béza lékéad da bléga dindán-han ann Éled, ann aotrou-niéou, hag ar c'halloudou.

IV. PENNAD.

1. PA en deüz éta ar C'hrist gouzanvet enn hé gik, en em armit ivé c'houi eüz ar ménoz-man, pénaoz néb en deüz gouzanvet enn hé gik, a zó divec'h a béc'hed :

2. Évit na vévó mui hervez c'hoantou ann d'ad, högen hervez ioul Doué, é-päd ano amzer ma choumó c'hoaz er c'htk.

3. Räg a-walc'h eo d'é-hoc'h enn amzer dréménet béza heüliet ioulou ar Baganed, ó kerzoud er gadéléaiou, er gwall-ioulou, er mézventiou, enn debrérezou, enn évérezou, hag é azeülidigez argaruz ann idolou.

4. Souézet int bréma ó véza na gerzit mui gant-hó enn hévélep direiz a c'hadélez, hag é trouk-pédont gan-é-hoc'h.

5. Högen hi a zistoló kount d'ann hini a zó daré da varna ar ré-véó hag ar ré-varó.

6. Räk dré-zé eo eo hét pré-zéged ann Aviel d'ar ré-varó ; évit ma vézint barnet hervez ann d'ad er c'htk, ha ma vévint hervez Doué er spéred.

7. Högen divez pép-trá a dósta : räk-sé bézit fúr, bédit ha pédit.

8. Högen dreist pép-trá hó pézet eur garantez kendalc'huz ann eil évid égilé ; räg ar garantez a c'hóló méar a béc'hed.

9. Róid digémer ann eil d'égilé háp króz.

10. Ra rôl pép-hini ac'hanoc'h, ével ma en deüz hét, pa'z oc'h rannerien holl c'hrasou Doué.

11. Mar koma eur ré, komzet ével pa rajé Doué : mar mér eur ré, méret ével dré c'halloud Doué ; évit ma vézó medlet Doué é pép-trá dré Jezuz-Krist, da béhini eo ar c'hloar hag ar galloud é amzeriou ann amzerion. Amen.

12. Va *Brédeür* kër, na vézit két souézet pa'z oc'h arnodet dré danijen ar gwall-ioulou, ével ma c'hoarvézcbé eunn dra-bennäg a névez gan-é-hoc'h.

13. Högen laouénait ó véza ma hoc'h eüz hó lóid é glossiou ar C'hrist ; évit ma en em laouénéot pa en em ziskouézó enn hé c'hloar.

14. Mar d-oc'h kuauc'hennet enn hanó ar C'hrist, c'houi a zó euruz ; räg ann énor, ar c'hloar, ann ners a Zoué, hag hé Spéred a arzaó war-n-hoc'h.

15. Högen na c'houzanvet dén ac'hanoc'h ével eul lazer, pé ével eul laer, pé ével euna droug-óberour, pé ével eur ré a c'hoantafé traou ar ré all.

16. Mar gouzanv ével Kristen, na rusiet két ; högen medlet hanó Doué.

17. Räk chétu ann amzer é péhini é téraouó ar varn dré dt Doué. Ha ma téraou dré-z-omp-ni, pétra é vézó ann divez eüz ar ré ha na grédont két é Aviel Doué ?

18. Ha mar bés a-véac'h salvet ann dén-gwision, péléac'h en em ziskouézó ar fallagr hag ar péc'her ?

19. Dré-zé ar ré a c'houzanv hervez ioul Doué, oc'h óber mad-óberiou, erbédent hó énéou d'hó C'hrouer féal, oc'h óber väd.

V. PENNAD.

1. MÉ a béd éta ar véleien a zó enn hó touez, ha mé béleg ével-t-hó, tést eüz a c'hlossiou ar C'hrist, hag ivé kévrenneg eüz ar c'hloar a dlé bésagvélet eunn deiz da zont :

2. Paskit déaved Doué a zó enn hó kreiz, oc'h évéssaad néahó ann

dré rédi, hōgen a-ioul-vad hervez Doué : nann dré eur gounid mézuz, hōgen a-c'hrad-vad :

3. Nann oc'h sotrounia war zigwéz Doué, hōgen oc'h en em rei da skouer d'ann déaved a-greiz-kaloun.

4. Ha pa en em ziskouézô prins ar vésaerien ; é vézô rôed d'é-hoc'h ar gurunen diwévuz a c'hloar.

5. Ha c'houi ivé, tûd-iaouank, sentid oud ar ré-gôz. Diskouézid holl ar vuelded ann eil d'égilé ; rak Doué a éneb oud ar ré-valc'h, hag a rô hé c'hras d'ar ré-vuel.

6. En em vuélaid éta dindân ann dourn c'halloudeg a Zoué, évit ma uc'hélaï ac'hanoc'h é amzer hé wélé-digez :

7. O teurel enn-han hoc'h holl enkreuz, ô véza ma teû d'hô pré-déria.

8. Bézið dilontek ha befit ; rág ann diaoul, hoc'h énébour, a drô war hô trô ével eul léon iuduz, ô klaskout néb a bellô da lounka.

9. Énñbid out-han ô choum stard er feiz ; ô c'houzout pénaoz hô pré-

deûr péré a zô *shénet* dré ar béd a c'houzav ann hévélep enkrézou ha c'houi.

10. Ha Doué pép grás, péhini en deûz hor galvet enn hé c'hloar peûr-baduz dré Jézuz-Krist, goudé m'hô pézô gouzanvet eunn nébeûd amzer, r'hô klôkai, r'hô krévai, r'hô stardô.

11. D'ézhan *ra vézô* ar c'hloar bag ar galloud, é amzeriou ann amzeriou. Amen.

12. Berr *a-walo'h* em eûz skrivet d'é-hoc'h, war va méad, dré Zilvanuz hor breûr kër ; ô tiskleria hag ô testénia ac'hanoc'h pénaoz gwir c'hras Doué eo ann hini é péhini é choumit stard.

13. Ann Iliz a zô é Babilon, hag a zô dilennet ével-d-hoc'h, a zalud ac'hanoc'h, ha Mark, va mab ivé.

14. En em zaludit ann eil égilé dré eunn aff santel. *Ra vézô* ar c'hras gan-é-hoc'h holl, c'houi péré a zô é Jézuz-Krist. Amen.

EIL LIZER SANT PER ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. SIMON-PER, servicher hag Abostol Jezuz-Krist, d'ar ré hó deúz bet ann hévélep seiz gap-é-omp, é gwirionez hon Doué ha Salver Jezuz-Krist.

2. Ar c'hrás hag ar péoc'h ra greskó enn-hoc'h dré ann anaoudegez a Zoué, hag a Jezuz-Krist hon Aotrou.

3. Ével ma en deúz rōed d'é-omp, dré hé c'halloud a Zoué, kément trá a zell oud ar vuez hag out karantez Doué ; ó rei da anaout d'é-omp ann hini en deúz hor galvet dré hé c'hloar ha dré hé ners hé-unan ;

4. Dré béhini en deúz rōed d'é-omp ar grasou bráz ha talvouduz en doa diouganet ; évit ma tefac'h gant-hó da véza kévrennek enn natur divin, goudé béza tec'het dionc'h saotr ar gwall-ioulou a zó er béd ;

5. C'houi a dlé ivé lakaad hoc'h holl bréder évit framma oud hó seiz ann ners ; oud ann ners ar wiziégez ;

6. Oud ar wiziégez ann dilontégez ; oud ann dilontégez ann habaskded ; oud ann habaskded karantez-Doué ;

7. Out karantez-Doué karantez-breür ; hag out karantez-breür karantez ann nésa.

8. Ma en em gav ar grasou-zé enn-hoc'h, ha mar d'éont war-gresk, é raint pénaoz na vézó két didalvouduz ha difrouez enn-hoc'h ann anaoudegez hoc'h eúz eúz a hon Aotrou Jezuz-Krist.

9. Hógen ann hini é péhini n'é-ma két kément-sé, a zó dall, hag a gerz enn eur dastourni, oc'h ankounac'haat pénaoz eo hét glanet eúz hé béc'hédou kóz.

10. Rák-sé, va breñdeür, likid hó stivy da grévaad hó kalvédigez

hag hó tilena dré hó mad-oberiou ; rág oc'h óber kément-sé na béc'hot bikenn.

11. Rág évol-sé é vézó rōed d'é-hoc'h eunn donédigez vād é rouantelez peür-beduz hon Aotrou ha Salver Jezuz-Krist.

12. Dré-zé é tigasinn hépréd ann traou-zé da goun d'é-hoc'h ; pétrá-bennag ma'z oc'h gaviziek ha kréteet et wigopez-sé.

13. Hógen ma a veno pénaoz é vé reiz, é-pád ma émounn enn tabernacl-man, é sayche n ac'ha-noc'h er c'houp-zé :

14. O c'houzout pénaoz abars némeür é tiléziñ ann tabernacl-man, ével ma en deúz hó rōed da anaoud d'ia hon Aotrou Jezuz-Krist.

15. Ha mé a lakai évez ma hellot hépréd, ha mé maró, kaout-koun eúz ann traou-man.

16. Rák né két oc'h heñlia sorc'hennou gwén, hou eúz rōed da anaoud d'é-hoc'h ann ners hag ann donédigez eúz a hon Aotrou Jezuz-Krist ; hógen goudé béza gwélet hon-unan hé veórdez.

17. Rák rōed é oé d'ézhan gand Doué ann Tád ann énor hag ar c'hloar, pa laoskaz ar ger-man gand eur skéd bráz : Hé-man eo va Máb kér, é péhini em eúz lé-kéat va holl garantez ; sélaouit-bén.

18. Hag ar vouéz-zé hon eúz klevet ó tond eúz ann Éov, pa édomp gant-han war ar ménez santel.

19. Ha béz' hon eúz lavarion startoc'h ar Broféded, da béré é talc'hit ervad, ével da eur c'héñdeür a luc'h enn eul léac'h téval, bété ma c'houlau ann deiz, ha ma sáv ar wérélaouen enn hó kalounou :

20. O poella da-genta pénaoz pép diougan eúz ar Skritur né két displéged dré eunn diskleriadur a-zevri,

21. Râk né kéd dré ioul ann d'éd eo hét digaset d'é-omp gwéchal ann diouganou : hogen dré ali ar Spéred-Santel eo hô deûz komzet tûd santel Doué.

II. PENNAD.

1. HOGEN ével ma Æa eûz hét fala-brofeded é-touez ar hobl, é vézô ivé fala-viatri eun hô touez, pére a zigasô héreziou kolluz, ha pére ô tinnac'ha ann Aotrou en deûz hô fronet, é dennô war-p'ézhô hô-unan eur gollidigez buan.

2. Hâ meûr a hini a heûliô hô direisiou, hag a lakai hent ar wirionez da véza drouk-prézeget :

3. Hag évit hô fizôni é werzint ac'hanoc'h gant komsiou trôidelluz ; hogen hô harnédigez douget pell-zô na éban két, hag hô c'hottidigez na gousk két.

4. Râk ma n'en deûz két hét Doué a azaouez évid ann Eled hô deûz péc'het, hogen ma en deûz hô zaolét enn-ifer, hag hô chadennet enn dévalien, évit hô mirout hétég ar varn ;

5. Ma n'en deûz két hét azaouez évid ar héd hêz, ô véza n'en deûz miret da c'evéd némét Noé pézégour ar wirionez, pa skulaz dour al tivaden war véd ann eûd fallagz ;

6. Ma en deûz diannetret kemou Sodoma ha Gomorra, oc'h hô lakad é d'ûd, évid hô-vei ma skouér d'ar ré a véro er fallagriez ;

7. Ma en deûz diadébet Lot ann dén gwirion, péhini a iou hekinet gant tinnuc'hennou ha gant gadélez ann d'éd fallagz ;

8. Ann dén-gwirion-zé péhini a choume enn hô souez, ha péhini a oa hekinet eun hé déz a-seiz-é-deiz, gant hô gwall-tberiou ar gwéleû hag er c'hleved.

9. Ann Aotrou a oar tenna eûz ann aûnod ar ré a gâ Doué, ha miroud ar ré fallagz da zeiz ar varn évid hô gwana :

10. Ha deréat-holl ar ré pére évit gwéleû ha hô ioul budar a heûl trouennou ar c'hik, a zupriz ann aotrouniez, a zô balc'h, en: om gar

hô-unan : ha n'hô deûz kéd, a aoun ô ligas rannou fallagz ;

11. É léac'h ann Eled, pétrâ-bennâg m'az int brasoc'h é ners hag é galloud, na zougont kéd a wall varn ann eil ouc'h égilé.

12. Hogen ar ré-man, hével out loened direiz, pére hervez ann natur a zô kéméret ha lazet, ô taga gand hô drouk-komsiou ar péz na anavézont két, a vézô kollet enn hô breinadurez ;

13. Ha rôed é vézô d'ézhô ar gôbr eûz hô fallagriez, hi pére a gâr tréménout ann deisiou enn dudiou, a zô gôlôed a zaotr hag a nammou, en em zireiz er banvésiou a réont gan-é-hoc'h ;

14. A zô leûn hô daou-lagad a gweltriez, hag eûz a eur péc'hed ha na éban pépéd ; a zidenn étre-zég eun-hô ann énéou édro ; hô deûz hô c'helouñ kozzet d'ar bizôni ; a zô hugalé ar valloz.

15. Hô deûz dilézet ann hent eun, hag a zô faziet, oc'h heûlia hent Balsam enab Bosor, péhini a garaz gôbr hé fallagriez ;

16. Hogen hén a gavaz ann trec'h eûz hé follentez ; eunn azen mûd, péhini a gomzaz gant mouéz eunn dén a énébsz out follentez ar profed-zé.

17. Ar ré-zé a zô feunteûniou dizour, ha kommouñ horellet gand ar gourventennoñ ; hag eunn dévalien zô a zô évit-hô.

18. Râg ô komza gant geriou-balc'h ha rok, é tidennont dré c'hoantou lik ar c'hik, ar ré pére nébeûd a-raok a oa tég'hét dioud ar ré a oa é fazi ;

19. Ô tiougan d'ézhô ar frankiz, pétrâ-bennâg ma ind hô-unan sklavéd eûz ar vreinadurez : râk piou-bennâg a zô hét trec'het, a zô sklây eûz ann hini en deûz hé drec'het.

20. Râg, goudé béza en em dennet eûz a vreinadurez ar héd dré anaoudegez hon Aotrou ha Savel Jezuz-Krist, mar d-int trec'het oc'h en em ref a-nevez d'ann traou-zé, hô atad divéza a zô gwâz égéû ar c'henta :

21. Râg gwel é vé béd d'éaho na anavezchent két hent ar wirionez, égét goudé béza hé anavezet distrei diouc'h ar gourc'hémenn santel a oa bét rôed d'ézhô.

22. Hôgen c'hoarvezet eo gant-hô ar péz a lévreur dré eur gwir lavar : Ar c'hi a zô distrôet d'hé c'houéden ; hag ann houc'h goudé béza bét gwalc'het, a zô en em rulet a-nevez er fank.

III. PENNAD.

1. CHÉTU ann eil lizer a skrivann d'é-hoc'h, va *breudeur* kër ; hag enn-hô hô-diou é ken-traouana hô spéred gwirion dté va aliou :

2. Évit ma hô pézô koun eûz a c'heriou ar Brofédéd santel, a béré em eûz komzet d'é-hoc'h, hag eûz a c'houe'hémennou ann Ébestel en deûz ann Aotrou ha Salver rôed d'é-hoc'h.

3. Gwézit da genta pénaoz é teûi enn deisiou divéza touellérien pére a heûliô hô gwall-ioulou hô-unan,

4. O lavarout : Péléac'h éma ann diougan eûz hé zonédigez ? Râg abaoé ma eo kousket ann tadou, pép-trâ a choum er stâd ma édo é derou ar béd.

5. Râk dré hô ioul eo na ouzont két pénaoz ann évou a zô bét gréat da genta dré c'hér Doué, kerkouls hag ann douar, péhini a zô savet eûz ann dour, hag a béd dré ann dour ;

6. Ha pénaoz koulskoudé ar béd a neûzé az éaz-da-gétdré ann traouzé, ô véza bedzet gand dic'hlann ann dour.

7. Hôgen ann évou hag ann douar a-vréma, a zô miret, dré ann bévelap gér évid ann tân, é deiz ar varn ha kollidigez ann dâd fallagr.

8. Hôgen eunn dra zô war héhini na dléit két béza diwiziek, va *breudeur* kër, pénaoz dirâg ann Aotrou eunn deiz a zô ével mil bloaz, hà mil bloaz ével eunn deiz.

9. Ann Aotrou n'en deûz két

gourzétet sévénidigez hé c'hér, é-c'hiz ma venn biniennoù ; hôgen hé hir-c'hortozidigez a ziskouéz d'é-omp, pa na fell két d'ézhan é vé kollet dén, hôgen ma tistrôjé pép-hini d'ar binijen.

10. Hôgen deiz ann Aotrou a zeûi ével eul laer-nôz : ha neûzé gand eunn trouz brâz éz si ann évou é-biou : ann elfennou a deûzô gand ar c'hrouéz, hag ann douar ha kément a zô enn-han a vézô losket.

11. Pa dlé éta kément-sé holl mond-da-gét, pétrâ é tléit-ha da véza enn hô lavarieu hag enn hô karantez évid Doué ?

12. O c'hortoz hag oc'h hasta donédigez deiz ann Aotrou, é péhini ann évou a vézô losket ha diforc'het, hag ann elfennou a vézô teûzet gand grouéz ann tân.

13. Râk nî a c'hortoz, hervez hé c'hér, évou névez, hag eunn douar névez, é péhini é choumô ar wirionez.

14. Râk-sé, va *breudeur* kër, pa c'hortozit kément-sé ; labourid é péoc'h, évit ma viot kavet gant-han dinam ha didamall.

15. Ha sellit hir-c'hortozidigez hon Aotrou ével eunn dra vad évid hô silvidigez : é-c'hiz ma en deûz skrivet d'é-hoc'h hor *breur* kër Paol, hervez ar fur nen a sô-bét rôed d'ézhan ;

16. Ével ma ra ivé enn hé holl lizéri, é pére é komz eûz ana traouzé ; é pére éz eûz lec'lieu diez da boella, hag a zistrô ann dâd diwiziek hag édro, ével ar Skrituriou all, enn hô c'holl.

17. C'houi-éta, va *breudeur*, pére a oar kément-é, likid évez ouz-hoc'h, gand eunn oc'h en em sei da fazi ann dâd diabant-sé, na zedfae'h da gouéza eûz hô stard-der.

18. Hôgen kreskid er c'hrâs hag é anaonédigez hon Aotrou ha Salver Jezuz-Krist. D'ézhan ra eûz ar c'hlor-bréma, hag é deiz-ann éternité. Amen.

KENTA LIZER SANT IANN ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. *NI a brézeg d'é-hoc'h* ar ger a vuez, péhini a ioa er penn-kenta, péhini hon euz klevet, péhini hon euz gwélet gand hon daou-lagad, péhini hon euz arvestet ha war béhini hon euz lékéat hon daouarn;

2. Bâg ar vuez a zô en em ziskouezet, ha ni hon euz hé gwélet, ha ni hon euz hé zesténiet, ha ni hon euz diskleriet d'é-hoc'h ar vuez peür-baduz, a ioa enn Tâd, hag a zô en em ziskouezet d'é-omp;

3. Hon euz gwélet ha klevet, hag hon euz prézeget d'é-hoc'h, évit ma hô pézô kévrédigez gané-omp, ha ma vézô hor c'hévrédigez gand ann Tâd, ha gand hé Vâb Jéruz-Krist.

4. Ha kément-man a skrivomp d'é-hoc'h, évit ma en em laouénaot, ha ma vézô leûn hô lévénéz.

5. Chétu ann diskleriadur hon euz klevet gand-han, hag a rôomp da anaoud d'é-hoc'h : Pénaoz Doué a zô ar goulou, ha pénaoz n'euz tévalien é-béd enn-han.

6. Ma lévèromp pénaoz hon euz kévrédigez gand-han, hag é kerzomp enn dévalien, é lévèromp gaou, ha na heûliomp kéd ar wirionez.

7. Hôgen mar kerzomp er goulou, ével ma éma er goulou, hon euz kévrédigez ann eil gand égilé, ha gwâd Jéruz-Krist hé Vâb a c'hlân ac'honomp a bép péc'hed.

8. Ma lévèromp n'euz kéd a béc'hed-son-omp, en em douellomp hon-unan, hag ar wirionez n'éma kéd enn-omp.

9. Mar kovésomp hor péc'hédu, héna a zô féal ha gwirion, évid distérel d'é-omp hor péc'hédu, hag hor glana euz a bép fallagriez.

10. Ma lévèromp n'bon euz két péc'het, bel lékéomp da c'haouiad, hag hé c'hér n'éma kéd enn-omp.

II. PENNAD.

1. VA bugaligoz, mé a skriv ann dra-man d'é-hoc'h, évit na béc'hot két. Hôgen mar péc'h unan-bennâg, hon euz eunn erbéder dirâg ann Tâd, Jéruz-Krist ar gwirion :

2. Hag héna eo ann hostiv évid hor péc'hédu; ha nann hép-kén évid hor ré, hôgen ivé évit ré ar béd holl.

3. Hag é kément-man é c'houzomp ma anavézomp anézhan, ma viromp hé c'hourc'hémennou.

4. Néb a lavar pénaoz éc'h anavez anézhan, ha na vir kéd hé c'hourc'hémennou, a zô eur gaouiad, hag ar wirionez n'éma kéd enn-han.

5. Hôgen mar mîr eur ré hé c'hér, évit-gwir karantez Doué a zô klôk enn-han. Dré-zé eo éc'h ouzomp pénaoz éromp enn-han.

6. Néb a lavar é chôum enn-han, a dlis kerzot ével ma en deuz kerzet.

7. Va *brédeur* kér, na skrivann két d'é-hoc'h eur gourc'hémenn nevez, hôgen ar gourc'hémenn kôz hoc'h euz bét er penn-kenta. Ar gourc'hémenn kôz-zé eo ar ger hoc'h euz klevet.

8. Koulskoudé é skrivann d'é-hoc'h eur gourc'hémenn nevez, ar péz a zô gwir hag enn-han, hag enn-hoc'h; pénaoz eo tréménet ann dévalien, ha ma teû a-vréma ar gwir c'houlou da luc'ha.

9. Néb a lavar pénaoz éma er goulou, hag a gasa hé vreûr, a zô c'hoaz enn dévalien.

10. Néb a gâr hé vreûr, a choum

er goulou, ha n'euz kéd a wall-
akouér enn-han.

11. Hôgen néb a gasa hé vreñt,
a zô enn dévalien : enn dévalien
é kerz, ha né oar péleac'h éz á :
rag ann dévalien é deúz dallet hé
zaou-lagad.

12. Skriva a rann d'é-hoc'h, bu-
galigou, ó véza ma eo distaollet d'é-
hoc'h hó péc'hédou enn abek d'hé
hand.

13. Skriva a rann d'é-hoc'h, ta-
dou, ó véza ma hoc'h eúz anavé-
zet ann hini a zô adaleg ar pena-
kenta. Skriva a rann d'é-hoc'h, tûd-
iaouank, ó véza ma hoc'h eúz tre-
c'hed ar *spéred* droug.

14. Skriva a rann d'é-hoc'h, bu-
galé, ó véza ma hoc'h eúz anavé-
zet ann Tâd. Skriva a rann d'é-
hoc'h, tûd-iaouank, ó véza ma oc'h
kré, ma choum gér Doué enn-hoc'h,
ha ma hoc'h eúz trec'het ar *spéred*
droug.

15. Na girit kéd ar béd, nag ar
péz a zô er béd. Mar kar eur ré
ar béd, n'éma két karantez ann
Tâd enn-han.

16. Râg kémeud a zô er béd a
zô droug-ioul ar c'hik, ha droug-
ioul ann daou-lagad, ha balc'hder
er vuez ; ar péz na zeû kéd eúz
ann Tâd, hôgen eúz ar béd.

17. Ar béd a drémenn, hag hé
zroug-ioul ivé. Hôgen néb a ra ioul
Doué, a choum da-vikenn.

18. Bugaligou, ann heur zivéza
eo, hag ével ma hoc'h eúz klevet
pénaoz é tlé dond ann Antikrist,
bréma éa eúz meür a Antikrist :
hag achanó ec'h ouzomp pénaoz eo
deüed ann heur zivéza.

19. Ac'hanomp int savet, hôgen
né oant kéd ac'hanomp : râk ma
oant béd ac'hanomp, é vijend ivé
choumet gan-é-omp ; hôgen évit
ma vijé gouezet pénaoz n'iat kéd
holl ac'hanomp.

20. Hôgen c'houi hoc'h eúz bét
lardérez ar *Spéred-Santel*, hag ec'h
anavézit pép-trâ.

21. N'em eúz két skrivet d'é-
hoc'h ével da dîd pére na anavé-
zont kéd ar wirionez, hôgen ével

d'ar ré hé anavez ; hag ar gaou
na zeû kéd eúz ar wirionez.

22. Piou a zô gaouiad, néméd
ann hini a nac'h pénaoz Jéruz eo
ar C'hrist ? Hen-nez eo eoun An-
tikrist, péhini a nac'h ann Tâd hag
ar Mâb.

23. Piou-bennâg a nac'h ar Mâb,
na anavez kéd ann Tâd ; ha piou-
bennâg a zusaó ar Mâb, a'auavez
ivé ann Tâd.

24. Ra choumó eub-hoc'h ar péz
hoc'h eúz klevet adaleg ar pena-
kenta. Ma choum enn-hoc'h ar péz
hoc'h eúz klevet adaleg ar pena-
kenta, é choumod ivé c'houi er
Mâb hag enn Tâd.

25. Ha kément-sé eo en deúz
gwéstlet d'é-omp, ó vézañ ar vuez
peñt-baduz.

26. Chétu pétrâ a skrivann d'é-
hoc'h diwar-benn ar ré a zeû d'hó
touella.

27. Ha c'houi, ra choumó enn-
hoc'h al lardérez a zô bét rôed d'é-
hoc'h gant *Maô Doué*. Ha n'hoc'h
eúz kéd a ézomm é teüfé dén d'hó
teski : hôgen ével ma teü' al lar-
dérez-sé da ziski d'é-hoc'h pép-
trâ, ha ma'a eo ar wirionez, ha
nann ar gaou, ével-sé choumid er
péz en deúz desket d'é-hoc'h.

28. Bréma éta, va bugaligou,
choumid enn-han ; évit, pa en em
ziskouézó, ma hor bézó fusians, ha
na vézimp két mézékéet gant-han
pa zeü.

29. Mar gouzo'h pénaoz eo gwir-
ion *Doué*, gwézit pénaoz kémeud
dén a vev hervez ar wirionez, a
zô ganed diout-han.

III. PENNAD.

1. GWÉLIT péboa karantez
en deüz rôed ann Tâd d'é-omp,
oc'h hol lakaad da véza galvet ha
da véza *évit-gwéir* miptien da Zoué.
Dré-zé eo na anavez kéd ar béd
ac'hanomp, ó véza na anavez kéd
anézhann.

2. Va *bréadéur* kér, miptien Doué
omb bréma ; hôgen n'ea en em
ziskouéz két c'hoaz ar péz a vézimp.
Gouzoud a réomp pénaoz pa eo

em ziskouezet *Jéuz-Krist*, é vé-
nimp hével out-han, rág hé wé-
lond a ramp ével ma éma.

3. Ha *Piou-bennag* en deûz ann
espéranz-zé enn-han, en em zan-
telô ével ma eo sant hé-unan.

4. *Piou-bennag* a ra eur pec'hed,
a ra ivé eann direiz; rág eunn di-
reiz eo ar pec'hed.

5. Ha c'houi a oar pénaoz eo en
em ziskouezet évit lémel hor pé-
c'hédou; ha n'eûz kéd a bec'hed
enn-han.

6. *Piou-bennag* a choum enn-
han, na bec'h két: ha *piou-ben-
mag* a bec'h, na véi kéd anezhan,
ha na anavez kéd anezhan.

7. Va bugaligoù, na douellet dén
ac'hamoc'h. Néb a ra ar wirionez,
a zô gwirion, ével ma eo gwirion
Jéuz-Krist.

8. Néb a ra ar pec'hed, a zeû
eûz ann diaoul; rág ann diaoul a
bec'h abaoé ann drou. Ha dré-
zé eo deûet *Mab Doué*, évid dis-
kara ôberion ann diaoul.

9. *Piou-bennag* a zô ganet eûz
a *Zoué*, na ra kéd a bec'hed;
rág hé bad a choum enn-han, ha
na bell két pec'h; ô véza ma eo
ganet eûz a *Zoué*.

10. É kément-sé eo suat mipien
Doué, ha mipien ann diaoul. *Piou-
bennag* n'eo két gwirion, na zeû
kéd a *Zoué*, ken-nébeûd hag ann
hini ha na gâr kéd hé vreûr.

11. Rág ar péz a zô két rôed
da anaoud d'é-hoc'h, hag hoc'h
eûz klevet adaleg ar penn-kenta,
eo ma en em gerrot ann eil égilé.

12. Nann ével *Kain*, péhini a
oa deûed eûz ann drouk, hag a
lazaz hé vreûr. Ha pérâg é lazar-
hén anezhan? Ô véza ma oa droug
hé ôberion, ha ma oa mad ra
hé vreûr.

13. Na vézit két souezet, va breû-
deûr, mar teû ar béd d'hô kasat.

14. Ni a oar pénaoz omp tré-
mênet eûz ar marô d'ar vuez, ô
véza ma karomp hor breûdeûr.
Nép na gâr két, a choum er marô.

15. *Piou-bennag* a gasa hé vreûr,
a zô lazar-dén: ha o'houi a oar

pénaoz lazar-dén é-béd n'en deûz
ar vuez peûr-baduz ô choum enn-
han.

16. Anaoud a réomp karantez
Doué enn hor c'hénver, ô véza
ma en deûz rôed hé vuez évid-
omp. Ha ni a dlé ivé rei hor buez
évid hor breûdeûr.

17. Ma en deûz unan-bennag
madou ar béd-man, hag é wéld
hé vreûr enn ézomm, hag é serrô
hé galoun d'ézhan, pénaoz é chou-
mô enn-han karantez *Doué*?

18. Va bugaligoù, na garomp
két dré c'hér, pé dré zéôd, hôgen
gant ôber ha gant gwirionez.

19. Ha dré-zé eo éc'h anavézomp
pénaoz é teûomp eûz ar wirionez,
ha pénaoz é krétaimp hor c'halou-
nou dira-z-han.

20. Mar teû hor c'haloun da
damallout ac'hanomp, *Doué* a zô
brasoc'h égéd hor c'haloun, hag
éc'h anavez pép-trâ.

21. Va breûdeûr kër, ma na
zeû két hor c'haloun d'hon tamal-
lout, hon eûz fisians dirâk *Doué*.

22. Ha pétrâ-bennag ma c'hou-
lennimp digant-han, hé rôi d'é-omp;
ô véza ma viromp hé c'hourché-
mennou, ha ma réomb ar péz a
blij d'ézhan.

23. Hag hé-man eo hé c'hour-
c'hémenn: Ma krédimp é hanô *Jé-
zuz-Krist* hé Vâb, ha ma en em
girimp ann eil égilé, ével ma eq
deûz hé c'hourc'hémenned d'é-omp.

24. Hag ann hini a vir hé c'hour-
c'hémennou, a choum é *Doué*, ha
Doué énu-han: ha dré ar Spéred
en deûz rôed d'é-omp eo é c'hou-
zomp pénaoz é choum enn-omp.

IV. PENNAD.

1. VA breûdeûr kër, na grédit
kéd da bép spéred, hôgen arnodit
mar d'eo spérédou eûz a *Zoué*;
râk meur a fals-profet a zô savet
er béd.

2. Ghétu diouc'h pétrâ éc'h ana-
vézot spéred *Doué*. Kément spé-
red a ansav pénaoz *Jéuz-Krist* a zô
deûet er c'hik, a zô eûz a *Zoué*.

3. Ha kément spéred a rann Jézuz-Krist, né kéd eúz a Zoué ; hag hén-nez eo ann Antikrist, péhina hoc'h eúz klevet a dlé dont, hag a zó a-vréma er béd.

4. C'houi a zó eúz a Zoué, va bugaligou, hag hoc'h eúz hé dré-c'het, ó véza ma eo brasoc'h ann hini a zó enn-hoc'h, égéd ann hini a zó er béd.

5. Eúz ar béd int ; rák-sé é komzont hervez ar béd, hag ar béd a zélaou anézhó.

6. Ní a zó eúz a Zoué. Néb a anavez Doué, a zélaou ac'hanomp : nép né kéd eúz a Zoué, na zélaou kéd ac'hanomp. Diouc'h kément-sé eo ec'h anavezomp ar spéred a wirionez, hag ar spéred a c'haou.

7. Va *breudeur* kér, en em garomp ann eil égilé : rág ar garantez a zó eúz a Zoué. Ha kément hini a gár, a zó ganet eúz a Zoué, hag a anavez Doué.

8. Nép na gár két, na anavez kéd Doué : rák Doué a zó karantez.

9. É kément-man eo en em ziskouezet karantez Doué enn hor c'hénver, ma en deúz kased hé Váp penn-her er béd, évit ma vévimp dré-z-han.

10. É kément-man éma ar garantez ; nann ó véza ma hon eúz kared Doué, hógen ó véza ma en deúz hor c'haret da-genta, ha ma en deúz kased hé Váp da hostiv évid hor péchédou.

11. Va *breudeur* kér, ma en deúz Doué hor c'haret ével-sé, é tléomb ivé en em garout ann eil égilé.

12. Dén n'en deúz biskoaz gwélet Doué. Ma en em garomp ann eil égilé, Doué a choum enn-omp, hag hé garantez a zó klók enn-omp.

13. Diouc'h kément-man ec'h anavezomp pénaoz é choumomp enn-han, hag hén enn-omp, ó veza ma en deúz róed d'é-omp lód eúz hé Spéred.

14. Ha ní hon eúz gwélet, ha ní a hell da desténis, pénaoz ann Tád en deúz kased hé Váp da Zalyer d'ar béd.

15. Piou-bennág a anavó pénaoz Jézuz a zó Máb Doué, Doué a choum enn-han, hag hén é Doué.

16. Ha ní hon eúz anavézet ha krédet ar garantez en deúz Doué évid-omp. Doué a zó karantez ; ha néb a zó er garantez, a choum é Doué, ha Doué enn-han.

17. É kément-man eo klók karantez Doué enn-omp, ma hon eúz fisians é deiz ar varn : rák ével ma éma-hén, émomb ivé er béd-man.

18. Ann soun n'éma két er garantez : hógen ar garantez klók a gás-kuit ann aoun ; rág ann aoun é deúz poan *gant-hi* ; ha néb en deúz aoun, né két klók er garantez.

19. Karomp éta Doué ní, ó véza ma en deúz Doué hor c'haret da-genta.

20. Piou-bennág a lavar ; Doué a garann, hag a gasa bé vreür, a zó eur gaouiad. Rák nép na gár kéd hé vreür péhina a wél, pénaoz é belló-hén karoud Doué péhina na wél két ?

21. Hag ar gourc'hémenn-man hon eúz bét digand Doué : Pénaoz néb a gár Doué, a dlé ivé karoud hé vreür.

V. PENNAD.

1. KÉMENT hini a gréd pénaoz Jézuz eo ar C'hrist, a zó ganet eúz a Zoué : ha kément hini a gár ann hini en deúz ganet, a gár ivé ann hini a zó bét ganet *gant-han*.

2. Diouc'h kément-man ec'h anavezomp pénaoz é karomp bugalé Doué, pa garomp Doué, ha pa viromp hé c'hourc'hémennou.

3. Rák karantez Doué eo, ma viromp hé c'hourc'hémennou ; hag hé c'hourc'hémennou n'int két be-c'hiuz.

4. Rák kément-trá a zó ganet eúz a Zoué, a drec'h ar béd : hag ar gounid-zé péhina a drec'h ar béd, eo hor feiz.

5. Piou eo ann hini a drec'h ar béd, néméd ann hini a gréd pénaoz Jézuz a zó Máb Doué.

6. Ann hévélep Jézuz-Krist eo

péhini a zô deüed dré ann dour ha dré ar gwád : nann dré ann dour hép-kén, hōgen dré ann dour ha dré ar gwád. Hag ar Spéred eo, péhini a zeü da desténia pénaoz ar C'hrist eo ar wirionez.

7. Rák tri int a rô testéni enn Énv : ann Tád, ar Gér, hag ar Spéred-Santel ; hag ann tri-zé n'int néméd eunn hévélep trá.

8. Ha tri int a rô testéni war ann douar : ar Spéred, ann Dour, hag ar Gwád ; hag ann tri-zé n'int néméd eunn hévélep trá.

9. Ma hon eüz digéméret testéni ann dùd, testéni Doué a zô brasoch : ha chétu ann desténi vrâz-zé en deüz rôed Doué hé-unan diwar-benn hé Vâb.

10. Néb a gréd é Mâb Doué, en deüz testéni Doué enn-hañ. Nép na gréd kéd er Mâb, a laka Doué da c'haouiad, ô véza na gréd két enn desténi enn deüz rôed Doué diwar-benn hé Vâb.

11. Hag ann desténi-zé eo, pénaoz Doué en deüz rôed d'é-omp ar vuez peür-baduz, ha ma's eo ar vuez-zé enn hé Vâb.

12. Néb en deüz ar Mâb, en deüz ar vuez ; nép n'en deüz kéd ar Mâb, n'en deüz kéd ar vuez.

13. Kément-mañ a skrivann d'é-hoc'h, évit ma wiot pénaoz hoc'h eüz ar vuez peür-baduz, c'houi pére a gréd é hanô Mâb Doué.

14. Hag hé-mañ eo ar fisians hon eüz enn-hañ, pénaoz pétra-bennâg ma c'houlennimp digant-hañ hervez hé ioul, é sélaouô ac'hanomp.

15. Ha gouzoud a réomp pénaoz é sélaou ouz-omp é kéمند a c'houlennomp digant-hañ : hag hé c'houlennomp a réomp, ô véza ma hon eüz bét ar péz hon eüz goulennet digant-hañ.

16. Mar gwél eur ré hé vreür oc'h ôber eur péc'hed a na'z a kéd d'ar marô, pédet, hag é vézô rôed ar vuez d'ar péc'het, ma n'éz a kéd hé béc'hed d'ar marô. Eur péc'hed zô hag a ia d'ar marô, né kéd évid hen-nez é lavarann pidi.

17. Pép drouguez a zô péc'hed ; hōgen eur péched zô hag a ia d'ar marô.

18. Gouzoud a réomp pénaoz kéمند hioi a zô ganet a Zoué, na béc'h két : hōgen ar ganédigez a Zoué a vir anézhañ, hag ann drouk na stok kéd out-hañ.

19. Gouzoud a réomp pénaoz éz omp a Zoué : hag ar béd holl en em gav disdân ann drouk-spéred.

20. Ha gouzoud a réomp pénaoz eo deüet Mâb Doué, hag en deüz rôed d'é-omp ar poell évid anaoud ar gwtr Zoué, hag évit béza enn hé wir Vâb. Héñ eo-ar gwtr Zoué, hag ar vuez peür-baduz.

21. Va bugaligon, en em ziwalkit diouc'h ann idolou. Amen.

EIL LIZER SANT IANN ABOSTOL.

1. AR bélek d'ann itroun Élekta, ha d'hé bugalé, pére a garann er wirionez, ha nann mé va-unan, hogen ar réholla anavez ar wirionez;

2. Enn abek d'ar wirionez a chom enn-omp, hag a vézô gan-é-omp da virvikenn.

3. Ra vézô gan-é-hoc'h ar c'hras, ann trugarez, hag ar péoc'h digand Doué ann Tâd, ha *digant* Jézuz-Krist Mâb ann Tâd, er wirionez hag er garantez.

4. En em laouénéet brâz ounn ô wélout hiniennou eûz da vipien ô kerzout er wirionez, hervez ar gourc'hémenn a zô rôed d'ê-omp gand ann Tâd.

5. Ha bréma é pédann ac'hanod, itroun, nann ével ma skrifen d'id eur gourc'hémenn névez, hogen é-c'hiz ma eo hét rôed d'ê-omp adalek ar penn-kenta, Ma en em girimp ann eil égilé.

6. Hag hou-man eo ar garantez, ma kerzimp hervez gourc'hémennou *Doué*. Râg hé-man eo ar gourc'hémenn, ma kerzot enn-han, ével ma hoc'h eûz hé gleved adaleg ar cenn-kenta.

7. Râk falz touellérien a zô savet

er béd, pére na ansavont két pénaga eo deûet Jézuz-Krist er c'hik : hennez eo ann toueller hag ann Antikrist.

8. Likid évez, c'houi, gand soun na gollac'h ar péz hoc'h euz grât, hogen ma vézô rôed d'ê-hoc'h eur gôpr leûn.

9. Piou-bennâg a dec'h, ha na chom két é kélénadurez ar C'rist, n'en deûz két Doué : ha néb a chom er gélénadurez, hennez en deûz hag ann Tâd hag ar Mâb.

10. Mar teû eur ré d'hô kavout, ha ma na zoug két ar gélénadurez, na zigémérit két anézhann enn hô ti, ha na livirit két Deiz-mâd d'ézhan.

11. Râk néb a lavar Deiz-mâd d'ézhan, zô kévrennek enn hé wall ôberiou.

12. Pétrâ-bennâg m'am boa kalz a draou da skriva d'ê-hoc'h, né két felled d'in hé ôber gant paper ha liou : râk mé a esper mond d'hô kwélout, ha komza ouz-hoc'h bég-ouc'h-vég; évit ma vézô leûn hô lévénez.

13. Mipien da c'hoar Élekta a zalud ac'hanod.

TRÉDÉ LIZER SAÏT IANN ABOSTOË.

1. AR bélek da Gaiuz va miñoun kër, péhini a garann ez wirionez.

2. Va miñoun kër, mé a béd Doué ma vézi eurus ha iac'h, ével ma eo eurus da éné.

3. En em laouénéet brâz eunn, pa eo deñet ar vreñdeñr, ha pa hô deñz rôet testéni d'az gwirionez, ô lavarout pénaoz é kerzez er wirionez.

4. N'em eñz kéd a vrasoc'h lévénez, égét klevout pénaoz va bugalé a gerz er wirionez.

5. Va miñoun kër, eunn dra vâd a réz, pa brédériez ar vreñdeñr, ha dreist-holl ann diavésidi,

6. Péré hô deñz rôet testéni d'az karantez dirâg ann Iliz : hag er-vâd é ri lakaad hô ambrouga eun eunn doaré ñin a Zoué.

7. Râg évid hé hanô eo ind éat enn hent, hép kémérount nétrâ dî-gand ar Jentiled.

8. Ni a dlé éta hô digémérount eun-doaré-zé, évit ma vézimp ken-ôberourien ar wirionez.

9. Skrivet em bijé martézé d'ann Iliz ; hogen Diotréféz péhini a gâr

béza ar o'heute eun-bi, na fell kéd d'ézhan hon digémérount.

10. Râk-sé mar teñarn, é tiakoué-zinn d'ézhan pébes droug a ra pa wall-gomz diwar hor penñ ; ha pa na vé kéd a-walc'h, na zigémer kéd hé-unan ar vreñdeñr ; hogen miroud a ra e'hoaz oud ar ré a fellfé d'éshô hô digémérount, hag hô e'hâs er-méaz eñz ann Iliz.

11. Va miñoun kër, na heñt két ar péz a zô drouk, hogen ar-péz a zô mât. Néb a ra vâd a zô eñz a Zoué ; ha néb a ra fell na vâd kéd Doué.

12. Ann holl a nô testéni vâd da Zémétrioz, hag ar wirionez hé-unan : ha ni hon-unan a nô testéni d'ézhan ; ha c'houi a oar pénaoz hon testéni a zô gwiz.

13. Meñr a drâ em boe da skriva d'id, hogen na fell két d'in skriva d'id gant liou ha gand eur bluez :

14. Râk mé a esper da wélong abaz némeñr, hag é komasimp bég-oue'h-vég. Péc'h d'id. Hor mañouned ac'hanñ a zalud ac'haned. Salud hor miñouned dré hô hanô.

LIZER KATOLIK SANT JUDAZ ABOSTOL.

1. JUDAZ, servicher Jéuz-Krist, ha breür Jakez, d'ar ré a zó dilennet gant Doué ann Tâd, hag a zó miret gant Jéuz-Krist, goudé béza hô galvet.

2. Ra greskô enn-hoc'h ann trugarez, ar péoc'h hag ar garantez.

3. Va *minouñed* kér, c'hoant em boa da skriva d'é-hoc'h diwar-benn hor c'hen-feiz, hag hiriô eo réd d'in skriva d'é-hoc'h, évid hoc'h erbédi da vrézélékaat évid ar feiz a zó hét rôed eur wéach d'ar zent,

4. Râg en em ruzed éz eüz enn hô touez tûd fallagr (diwar-benn pére é oa hét diouganet ar var-médigex-zé), pére a gemm gras hon Doué évid al likaouérez, hag a nac'h Jéuz-Krist, péhiai eo ar Mestr hép-kén hag hon Aotrou.

5. Hôgen mé a fell d'in digas da goun d'é-hoc'h ar péz hoc'h eüz desket eur wéach, pénaoz ann Aotrou goudé béza dieûbet ar bohl eüz a souar ann Ejipt, a gollaz d'ann eil wéach ar ré n'hô doa két krédet;

6. Pénaoz é talc'h enn dévalien hag é vir bété barn ann deiz brâz, goudé béza hô staget gant éréou peür-baduz, ann Eled, pére n'hô deüz két miret hô aotrouniez, hag a zó éat-kuit eüz hô zi hô-unan.

7. Ével ma eo deüt Sodoma ha Gomorra, hag ar c'heriou war hô zró, pére a oa en em zirolet ével-t-hô er c'hadélez; hag a oa éat war-lerc'h eur c'hik a-ziavéaz, da véza skouer d'ann tân peür-baduz gant ar boan hô deüz gouzanvet;

8. Enn hévélep doaré ar ré-man a zaotr ivé hô c'hik, a zispriaz ann aotrouniez, hag a zrouk-prézeg gant ar veürdez.

9. Hôgen Mikéal ann Arc'hel, pa strivé gant ann diaoul diwar-benn korf Moizez, na grédaz két hé varna gant drouk-prézeg; hôgen

lavaroud a réaz; Ra drec'hô ann Aotrou ac'hanod.

10. Hôgen ar ré-man a zrouk-prézeg eüz ar péz ha na ouzont két: hag en em zaotra a réoat é kément a anavezont, ével loéned direiz.

11. Gwâ hi, rak kerzet hô deüz é hent Kain, touellet int hét dré ar goür ével Balaam, kollet int hét évid hô énébiez ével Koré.

12. Ar ré-zé a zó ann dismégans eüz hô panvésiou a garantez, pa zebront enn-hô héb aoun, ha na glaskont néméd en em vaga hô-unan; koabr dizour int, pére a zó kaset tu-man ha tu-hont gant ann avel: gwéz ann diskar-amzer int, pére a zó difrouez, diou wéach marô, ha dic'hrisiennet:

13. Koummou dihoell eüz ar mô int, pére a daol ével eunn éon hô lousdôni: stéréd réd int, évit pére eo miret eur stourm ténaval da vikenn.

14. Diwar hô fenn eo en deüz diouganet Énok, péhini eo hét ar seizved adaleg Adama, ô lavarout: Chétu ann Aotrou a zeü gant eunn niver brâz eüz hé zent,

15. Évid dougen hé varn war ann holl dud, hag évit kendrec'hi ann holl gomsiou flemmuz a lavar ar fallagred-zé a-énep Doué.

16. Ar ré-zé a zó krôzerien flemmuz, pére a gerz hervez hô c'hoantou, hag a lavar komsiou balc'h, oc'h énoré ann dûd diouc'h ar gounid a zeü d'ézhô.

17. Hôgen évid-hoc'h, va *brédour* kér, hô pézet koun eüz a geriou a zó hét diouganet gant Ebestel hon Aotrou Jéuz-Krist,

18. Pére a lavaré d'é-hoc'h pénaoz enn amzer zivéza é teü toulerien pére a gerzô er fallagries hervez hô c'hoantou hô-unan.

19. Ar ré-zé a zô tûd hag en em rann hô-unan , ével loened , ô véza n'êma kéd ar Spéred gant-hô.

20. Hôgen c'houi , va *troudeur* kêr , oc'h en em zével hoc'h-unan ével eunn ti war hô feiz santel meurbéd , hag ô pidi dré ar Spéred-Santel ,

21. En em yirit é karantez Doué , ô c'hortoxi trugarez hon Aotrou Jézuz-Krist er vuez peûr-baduz.

22. Tamallid ar ré a zô barnet :

23. Savétéit lôd oc'h hô zenna câz ann tân. Hô pézet truez oud

ar ré all dré souu ; ha kasait ével eur zaé saotret kémeud a zalc'h eûz a vreïnadurez ar c'hik.

24. Hôgen d'ann hini a zô gal-loudek a-walc'h évid hô mirout hép péc'hed , hag évid hô tigas dinann dirag hé c'hloar , hag el lévénez é donédigez hon Aotrou Jézuz-Krist,

25. Da Zoué hép-kén hor Salver , dré Jézuz-Krist hon Aotrou , va *vezô* ar c'hloar hag ar veûrdez , ar gal-loud hag ann sotrouniez , abarz ann holl amzeriou , ha bréma , hag é holl amzeriou ann amzeriou.

Amen.

APOKALIPS PÉ DISRÉVEL SANT IANN ABOSTOL.

I. PENNAD.

1. DISRÉVEL Jéruz-Krist, a zô bêt rôed d'ézhan gand Doué, évid ésklerna d'hé zervicherien ann traou a dlé choarrezout abarz némeür; hag en deüz rôed da anaoud dré hé Éal en deüz kaset da Iann hé zervicher,

2. Péhini en deüz rôed testéni da c'hér Doué, hag a rô testéni da Jéruz-Krist, eüz a gément en deüz gwélet.

3. Euruz ann hini a lenn hag a zélaou geriou ann diougan-man, hag a vir ann traou a zô skrivet enn-han; räg ann amzer a zô tóst.

4. Iann d'ar seiz Iliz a zô enn-**Azia** : Ar c'hräs hag ar péoc'h ra vézô gau-é-hoc'h dré ann hini a zô, hag a zô bêt, hag a dlé dont; ha dré ar seiz Spéred, a zô diräg hé drön;

5. Ha dré Jéruz-Krist, péhini eo ann tést gwirion, ar C'henta-ganet eüz a douez ar ré-varô, hag ar Prins eüz a Rouéed ann douar; péhini en deüz hor c'haret, hag hor gwalc'het eüz hor péchédou enn hé wäd;

6. Ha péhini en deüz hol lékéat da rouantélez ha da véleien da Zoué hé Däd : d'ézhan ra vézô ar c'hloar hag ar véli é amzeriou ann amzeriou. Amen.

7. Chétu é teü gand ar c'hoabr; ha pép lagad her gwélo, ar ré zô-**hén** hó deüz hé doulet : hag holl bohlo ann douar a geinô pa her gwélinat. Ével-é eo. Amen.

8. Mé eo Alfa hag Oméga, ann derou hag ann divez, émé ann Aotrou Doué, péhini a zô, hag a zô bêt, hag a dlé dont, ann holl-c'halloudek.

9. Mé Iann hó preür, ha péhini em eüz va lod eon enkrez,

er rouantélez, hag é babadled Jéruz-Krist, ounn bêt enn-éneün a c'halveur Patmos, en abek da c'hér Doué, ha da desténi Jéruz-Krist.

10. Eur Zulvez é oenn **estlam-met** é spéred, hag é kleviz adré ä'n eur vouéz é-c'haü eon eunn drompif,

11. Hag a lavaré : Skrtv enn eul levr ar péz a vélez, ha kás-hén d'ar seiz Iliz a zô enn **Azia**, da **Efézuz**, ha da **Smirna**, ha da **Bergamuz**, ha da **Diatira**, ha da **Zardis**, ha da **Filadelfia**, ha da **Laodiséa**.

12. Ha mé ä dröz, évit gwé-**leüt a éïou** é oa ar vouéz a gomzé ouz-in : ha pa oenn trôet é wéliz seiz kantoler aour;

13. Hag é-kreiz ar seiz kantoler aour, unan hénvel out **Mâb** ann dén, gwisket gand eur zaé hir, ha gourizet a-fz hé zivroun gand eur gouriz aour.

14. Hé benn hag hé vléö a oa gwenn ével gloan gwenn, hag ével ann erc'h; hag hé zaou-lagad a oa ével eur flamm tân;

15. Hag hé dreid a oa hénvel oud arm, pa éma enn eur fourn dân; hag hé vouéz ével ann trous eüz a galz a zoureier.

16. Enn hé zourn déon en dos seiz stéren : hag eüz hé c'hénou é teü eur c'hlézé a zaou lemm : hag hé zremm a oa ker skédus hag ann héol enn hé ners.

17. Ha pa wéliz anézhan, é kouté-**ziz d'hé dreid ével marô**. Hag hén a lékéaz hé zourn déou war-n-oun. Ó lavarout : N'az péz kéd a aoun; mé eo ar c'henta hag ann divez a :

18. Béo ounn, hag ounn bêt marô; ha c'hétu ounn béö é amzeriou ann amzeriou, hag éma gan-**en** alc'houésiou ar marô hag ann ifern.

19. Skrív éta ar péz éc'h eûz gwélet, hag ar péz a zô, hag ar péz a dlé béza goudé.

20. Chétu ann diskleriadur eûz ar seiz stéren éc'h eûz gwélet em dour déou, hag eûz ar seiz kantoler sour. Ar seiz stéren, eo ann Éled eûz ar seiz Iliz : hag ar seiz kantoler, eo ar seiz Iliz.

II. PENNAD.

1. SKRIV da Éal Iliz Éféruz : Chétu pétrá a lavar ann hini a zalc'h ar seiz stéren enn hé zourn déou, hag a gerz é-kreiz ar seiz kantoler sour :

2. Mé a anavez da ôberiou, ha da labour, ha da habaskded ha pénaoz na hellez két gouzanvi ar ré-zrouk ; ha pénaoz ô véza arnodet ar ré a lavar int Ébestel, ha n'int két, éc'h eûz hô c'havet gaouiaded :

3. Pénaoz oud habask, hag éc'h eûz gouzanvet enn abek d'am hanô, ha n'éc'h eûz két kollet kaloun.

4. Hôgen cunn dra em eûz da rébecha d'id, pénaoz éc'h eûz dilézet da garantez genta.

5. Az péz koun éta a béléac'h out kouezet ; grâ pinijen, ha distro d'as ôberiou kenta : anéz é tenninn d'az kavout, hag é tenninn da gantoler eûz hé léac'h, ma na réz pinijen.

6. Hôgen ann dra-man éc'h eûz a vad, é kaséez ôberiou ann Nikolaited, pére a gasann ivé.

7. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou : D'ar gounidek é rôinn da zibri eûz ar wézen a vuez, a zô é-kreiz parados va Doué.

8. Skrív ivé da Éal Iliz Smirna : Chétu pétrá a lavar ann hini a zô ar c'henta hag ann divéza, ann hini a zô két marô, hag a zô két :

9. Mé a anavez da enkreuz, ha da baourentez ; hôgen pinividig oud, ô véza ma lavar droug ac'hanod ar ré a lavar int luzevien, ha n'int két, hôgen pére a zô sinagog Satan.

10. N'az péz két a aoun eûz ar péz az lakaint da c'houzanvi. Chétu ann diaoul a lakai hiniennou ac'hanoc'h er vac'h, évit ma viot arnodet, hag é viot enkrezet é-pâd dék dervez. Béz féal bétég ar marô, hag é rôinn d'id ar gurunen a vuez.

11. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou : Néb a vézô gounidek, na vézô két gloazet gand ann eil varô.

12. Skrív ivé da Éal Iliz Pergamuz : Chétu pétrá a lavar ann hini en deûz eur c'héléz a zaoulemm :

13. Mé a oar pénaoz é choumea el léac'h ma éma trôn Satan ; pénaoz éc'h eûz dalc'het va hanô, ha n'éc'h eûz két nac'het va feiz, enn deisiou zô-kén é pére é ôé lazet Antipaz va zést féal, enn hô touez, é péléac'h é choum Satan.

14. Hôgen cunn dra-bennâg em eûz da rébecha d'id, pénaoz éc'h eûz tûd enn da douez hag a zalc'h kélenadurez Balaam, péhini a zeskâ da Valak lakaat gwall-skouér dirâk mipien Israel, dré ar péz a zébrent ha dré hô gadélez.

15. Béz' éc'h eûz ivé gan-éz hag a zalc'h kélenadurez ann Nikolaited.

16. Grâ ivé pinijen : anéz éteûinn d'az kavout abarz némeûr, hag é stourminn out-hô gant klézé va génou.

17. Néb en deûz diskouarn, ra zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou : D'ar gounidek é rôinn ar mann kuzet, hag é rôinn ivé eur méan gwenn, ha war ar méan-zé é vézô skrivet cunn hanô nevez, ha na anavez dén néméd ann hini da béhini eo két rôet.

18. Skrív ivé da Éal Iliz Tiatura : Chétu pétrá a lavar Mâb Doué, péhini en deûz daou-lagad ével eur flamm tân, ha treid ével arm :

19. Anaoud a rann da ôberiou, ha da feiz, ha da garantez, ha da zervich, ha da habaskded, ha pénaoz da ôberiou zivéza a zô két gwelloc'h égéd ar ré genta.

20. Hôgen cunn dra-bennâg em

eûz da rébecha d'ïd, pénaoz é lézez. Jézabel, péhini a gêmer ann hanô a brofedez, da geledda, ha da douella va kervicherien, oc'h hô lakaad da goueza er c'hadélez, ha da zibri eûz ar boéd gwéstlet d'ann idolou.

21. Ha mé em eûz rôed amzer d'ézhi da ôber pinijen, ha né két fellod d'ézhi kaout keûz eûz hé gadélez.

22. Chétu éz ann d'hé gás war hé gwélé; hag ar ré a gouez enn avoultriez gant-hi, a vézô glac'harret brâz, ma na réont kéd a binijen eûz hô ôberiou.

23. Lakaad a rinn da vervel hé bugalé, hag ann holl Ilizou a vézô pénaoz eo mé eo ann hini a c'houll ann digroazel hag ar c'halounou: hag é rôinn da bép-bini ac'hanoc'h hervez hé ôberiou. Hôgen d'é-hoc'h-hu é lavarann,

24. Ha d'ar ré all ac'hanoc'h péré a zô é Tiatira, ha na heûl kéd ar gélenadurez-zé, ha na anavez két dounderiou Satan, ével ma lévéront, pénaoz na likiinn kéd eur béac'h all war-n-hoc'h.

25. Hôgen mirit ar péz hoc'h eûz bété ma teûinn.

26. Ha néb a vézô bét gounidek, hag en dévézô miret va ôberiou bétég ann divez, é rôinn d'ézhan ar galloud war ar Boblou,

27. Hag hén a véro anézho gand eur walen houarn; hag ével listri pri é vézint brévet;

28. Ével ma eo bét rôed ivé d'in ar galloud gant va Zâd: ha mé a rôl d'ézhan ar wérélaouen.

29. Néb en deûz diskouarn, va zélaoué ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou.

III. PENNAD.

1. SKRIV ivé da Éal Iliz Sardis: Chétu pétrâ a lavar ann hini en deûz ar Spéred Doué, hag ar seiz stéren: Mé a anavez da ôberiou; ann hanô éc'h eûz da véza béo, hag oud marô.

2. Béz évésiek, ha kréta ar ré all, péré a zô daré da vervel; râk

na gavann kéd da ôberiou leûn dirâk va Doué.

3. Az péz koun étâ eûz ar péz éc'h eûz digéméret ha klevet; mir-hén, ha grâ pinijen. Râk ma na vétez két, é teûinn ével eul laer: ha na wézi két pé da heur é teûinn.

4. Béz' éc'h eûz koulskoudé é Sardis eur ré-bennâg, péré n'hô deûz két saotret hô difad; hag hi a gerzô gan-én gwisket é gwenn, ô véza ma int dellézek.

5. Néb a vézô gounidek, a vézô ével-sé gwisket gand difad gwenn, ha na lamina kéd hé hanô eûz al levr a vuéz, hag éc'h ansavinn hé hanô dirâk va Zâd, ha dirâg hé Éled.

6. Néb en deûz diskouarn, va zélaoué ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou.

7. Skriv ivé da Éal Iliz Fildelfia: Chétu pétrâ a lavar ann hini a zô Sant ha Gwirion, ann bini en deûz alc'houez David; péhini a zigor, ha dén na zerr; pékini a zerr ha dén na zigor;

8. Mé a anavez da ôberiou. Chétu em eûz digored d'ïd eunn ôr, ha na hell dén da zerra; ô véza ma éc'h eûz nébetûd a ners, ha ma éc'h eûz miret va gér, ha n'éc'h eûz két diansavet va hanô.

9. Chétu é kasinn d'ïd lôd eûz ar ré a zalc'h sinagog Satan, eûz ar ré a lavar int lizevien, ha n'int két, hôgen a zô gaouiaded. Hô lakaad a rinn da zond d'en em strika d'az taoulin, hag é wéziint pénaoz é karann ac'hanod.

10. Dré ma éc'h eûz miret gér va habaskded, az miriinn ivé diouc'h heur ann arnod, a dlé domd er béd holl évid arnodi ar ré a choum war ann douar.

11. Chétu é teûinn abars némeûr: dalc'h ar péz éc'h eûz, éz na vézô rôed da zén da guruneh.

12. Néb a vézô gounidek, é likiinn anézhan da beûl é templ va Doué, ha na'z ai mui er-méaz: hag é skrivinn war-n'ézhan hanô va Doué, hag hanô kéar va Doué, Jérusalem nevez, a ziskenn eûz

ann *Énv* digant va Doué, ha va hanô nevez.

13. Néb en deûz diskouarn, va zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou.

14. Skriv ivé da Éal Iliz Leodisea : Chétu pétrá a lavar ann hini a zô ar wirionez hé-unan, ann têt féal ha gwirion, penn-abek krouidigez Doué :

15. Mé a anavez da ôberiou, *hag a oar* pénaoz n'oud na ién, na tomm. Mé a garfé é vijez ién pé domm ;

16. Hôgen ô véza ma'z oud klouar, ha na'z oud na ién, na tomm, éz ann d'as c'houéda eûz va génou.

17. Lavaroud a réz : Pinvidig ounn, ha karged a vadou, ha n'em eûz ézomm a nétrá ; ha na ouzoud két pénaoz oud réuzeûdik, ha kéaz, ha paour, ha dall, ha noaz.

18. Alia a rann d'id préna digan-én sour arnodet gand ann tân, évid dond da véza pinvidik ; ha difad gwenn, évid en em wiska, hag évit kuza da noazder ; hag eul louzou da larda da zaou-lagad, évit ma wéli.

19. Mé a grôz hag a gastiz ar ré a garann. Béz éta oazuz, ha grá pinijen.

20. Chétu émounn é-tâl ann ôr, hag é skôann. Mar klev eur ré va mouéz, ha mar tigor ann ôr d'in, éz inn enn hé kl, hag é koañinn gant-han, hag hénn gan-én.

21. Néb a vézô gounidek, é likiunn anézhan da azéza gan-én war va zrôn ; ével goudé béza bét gounidek wa-unan, ounn béd azézet gant va Zâd war hé drôn.

22. Néb en deûz diskouarn, va zélaouô ar péz a lavar ar Spéred d'ann Ilizou.

IV. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ é selliz : ha chétu é wéliz eunn ôr digor enn *Énv* : hag ar genta vouéz em boa klevet é-chfz soun eunn drompit, a lavaraz d'in : Plû aman, hag é tiskouézinn d'id ann traou a dlé c'hoarvézout goudé-hen.

2. Ha râk-tâl é oenn *estlammét* é spéred : ha chétu é wéliz eunn trôn savet enn *Énv*, hag eur ré azézet war ann trôn.

3. Hag ann hini a oa azézet a oa hénnel a zoaré oud eur méan jasp ha sardin : hag eur ganévêden a ioa war-drô d'ann trôn-zé, hag a oa hénnel a zoaré oud eunn émérôden.

4. Ha war-drô d'ann trôn-zé éz oa pevar-ugent trôn bihanoc'h ; ha war ann trônou-zé pevar-ugent dén-kôz, gwisket gand difad gwen, gant kurunnou sour war hô fennou.

5. Hag eûz ann trôn é tilammé-luc'hed, kurunou, ha mouésiou : ha dirâg ann trôn éz oa seiz kleûzetr entanet, pére eo seiz Spéred Doué.

6. Ha dirâg ann trôn éz oa ével eur môr gwér hénnel out strink : hag é-kreiz ann trôn, ha war-drô d'ann trôn éz oa pevar loen leûn a zaou-lagad araog hag adrénn.

7. Al loen kenta a oa hénnel oud eul léon, hag ann eil loen a oa hénnel oud eul leûé, hag ann trédé loen en doa eunn dremm ével hiin eunn dén, hag ar pévaré loen a oa hénnel oud eunn er war-nîch.

8. Ar pevar loen hô doa péb a c'houéac'h askel ; ha leûn é oant a zaou-lagad war-drô hag enn diabarz : ha na éhanent da lavarout nôz-deiz ; Sant, Sant, Sant eo ann Aotrou Doué holl-c'balloudek, péhini a oa, hag a zô, hag a dlé dont.

9. Ha pa rôé al loened-zé gloar, hag énor, ha trugare d'ann hini a zô azézet war ann trôn, hag a zô béd é amzeriou ann amzeriou ;

10. Ar pevar-ugent dén-kôza stouvé dirâg ann hini a oa azézet war ann trôn, hag a azeulé ann hini a zô béd é amzeriou ann amzeriou, hag a daolé hô c'hurunennou dirâg ann trôn, ô lavarout :

11. Dellézcg oud, Aotrou hon Doué, da gaoud ar c'hloar, ann énor, hag ar galloud ; râk té éc'h eûz krouet pép-trâ, ha dré da ioul eo émain, hag int bét krouet.

V. PENNAD.

1. HA mé a wélaz é dourn déou ann hini a oa azézet war ann trôn, eul levr skrivet enn diabarz hag enn diavéaz, siellet gant seiz siel.

2. Hag é wéliz eunn Éal kré, péhini'a lavaré gand eur vouéz uc'hel: Piou a zô dellézek da zigeri al levr, ha da ziskoulma hé ziellou?

3. Ha dén na bellé, nag enn Énv, na war ann douar, na dindán ann douar, digeri al levr, na selloud out-han.

4. Ha mé a wélé kalz, ó véza né oa hét kaved dén dellézek da zigeri al levr, na da zelloud out-han.

5. Hag unan eúz ar rè-gôz a lavaraz d'io: Na wél két: chétu al léon eúz a vreüriez Juda, ar Brons eúz a Zavid en deúz hét dré hé c'hounidégez ar galloud da zigeri al levr, ha da ziskoulma ar seiz siel anézhàn.

6. Hag é selliz, hag é wéliz é-kreiz ann trôn hag ar pevar loen, hag é-kreiz ar pevar-ugent dén-kôz, eunn Oan ével marô a oa enn hé zâ, hag en doa seiz korn, ha seiz lagad, péré eo seiz Spéred Doué kased dré ar béd holl.

7. Hag é teúaz, hag é kéméraz al levr eúz a zourn déou ann hini a oa azézet war ann trôn.

8. Ha pa oé digored al levr gant-han, ar pevar loen, hag ar pevar-ugent dén-kôz a stouaz dirág ann Oan, gant péb a délen, ha péb a gôp sour leün a louzou-c'houtés-vâd, péré eo pédennou ar Zent.

9. Hag hi a gané eur gansaouen névez, ó lavarout: Dellézeg oud, Aotrou, da géméroud al levr, ha da zigeri hé ziellou: ó véza ma oud hét lazé, ha ma éc'h eúz hor pré-ned da Zoué gand da wâd, eúz a béb iéz, eúz a hép pobl, hag eúz a béb brôad.

10. Ha ma éc'h eúz bol lékéad da rouéed ha da vélcien évid hon Doué, ha ma rénimp war ann douar.

11. Hag é selliz, hag é kleviz mouéz kalz a Éled war-drô d'ann trôn, ha d'al loened, ha d'ar ré-gôz: hag ann niver anézhô a oa eúz a viled a viled,

12. Péré a lavaré gand eur vouéz uc'hel: Dellézeg eo ann Oan a zô hét lazé, da gaout galloud, ha douélez, ha furnez, ha sers, hag énor, ha gloar, ha bennoz.

13. Hag é kleviz kément krouadur a zô enn Énv, ha war ann douar, ha dindán ann douar, hag ar ré a zô er môr, hag ar ré a zô aman, ó lavarout: D'ann hini a zô azézet war ann trôn, ha d'ann Oan, bennoz, hag énor, ha gloar, ha galloud é amzeriou ann amzeriou.

14. Hag ar pevar loen a lavaré: Amen. Hag ar pevar-ugent dén-kôz a gwéaz war hó dremm, hag a zéoulas ann hini a vév é amzeriou ann amzeriou.

VI. PENNAD.

1. HA mé a wélaz pénaoz ann Oan en doa digoret unan eúz ar seiz siel, hag é kleviz unan eúz ar pevar loen ó lavarout, gand eur vouéz hével out trouz ar gurun: Deúz, ha gwél.

2. Hag é wéliz: ha chétu eur marc'h gwenn, hag ann hini a oa azézet war-n-ézhàn en doa eur warrek; hag é oé rôed d'ézhan eur gurunen, hag éz caz-kuff ével eunn trec'her évit mond da drec'hi.

3. Ha pa en doé digoret ann eil siel, é kleviz ann eil loen ó lavarout: Deúz, ha gwél.

4. Hag é teúaz er-méaz eur marc'h all hag a oa gell; hag é oé rôed d'ann hini a oa azézet war-n-ézhàn *ar galloud* da denna ar péoc'h diwar ann douar, ha da lakaad ann dùd d'en em laza ann eil égilé; hag eur c'hlézé brâz a oé rôed d'ézhan.

5. Ha pa en doé digoret ann trédé siel, é kleviz ann trédé loen ó lavarout: Deúz, ha gwél. Ha chétu é wéliz eur marc'h dû; hag ann hini a oa azézet war-n-ézhàn en doa eur c'hrok-pouéz enn hé zourn.

6. Hag é kleviz ével eur vouéz é-kreiz ar pevar loen hag a lavaré: eur muzul gwinniz a *dab* eunn dinner, ha tri muzul heiz a *dab* eunn

ñner; na walli kéd ar gwia nag ann éol.

7. Ha pa en doé digoret ar pévaré siel, é kleviz mouéz ar pévaré loen a lavaré : Deuz. ha gwél.

8. Ha chétu é wéliz eur marc'h gláz; hag ann hini a oa azézet war-n-ézhaz a oa hanvet ar Marò, hag ann ifern az éa war hé lero'h; hag ar véli a oé rôed d'ézhan war ar bévaré gévren euz ann douar, évit lakaad da vorvel gand ar c'hléz, ha gand ann nsoun, ha gand ar vervent, ha gant loened féro ann douar.

9. Ha pa en doé digoret ar pempved siel, é wéliz dindàn ann aoter énéou ar ré a oa bét lazet évit gé. Doué, hag évid ann desténi hô doa rôet.

10. Hag é c'harment gand euz vouéz uc'hel, ô lavarout : Pé vété keit, Aotrou, sant ha gwir, é choumi héb baroa, hag hép venji hor gwád euz ar ré a choum war ann douar ?

11. Rôed é oé d'ézhô péb a zœ wenn; hag é oé lavared d'ézhô arzaô c'hoaz eunn nébénd amzer, bété ma vézô leun ann név euz hô c'hen-zervicherien, hag euz hô breûdeur, pévé a dlé bœza lazet kerkouls hag hi.

12. Ha mé a wélaz ivé pa zigoraz ar c'houc'hved siel; ha chétu é c'hoarvézaz eur c'hren-douar bráz; hag ann héol a zœzaz dû ével eur sac'h blé; hag al loar holl a zœzaz ével gwád :

13. Ha stéred ann éuv a gwé-zaz war ann douar, ével ma taol euz wézen-fiez hé fiez c'hláz, pa eo héjet gand eunn avel vráz.

14. Hag ann éuv en em demmaz ével eul levr a rolleu : hag ann holl vénésiou, hag ann iaizi a oé loe'het euz hô léac'h.

15. Ha rouéed ann douar, hag ar brinsed, ha pennou ar vrézé-lidi, hag ar ré-binvidik, hag ar ré-c'halloudek, hag ar sklaved, hag ar ré-ziedh en em guzas er c'héviou, hag é réier ar vénésiou;

16. Hag é léverjond d'ar vénésiou

ha d'ar réier : Kouézit war-n-omp, hag hor c'huzit a zirag ann hini a zô azézet war ann trôn, hag euz a vuanégez ann. Oan :

17. Rák deüed eo deiz bráz hô buanégez; ha piou a hellô choum a zâ ?

VII. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ é wéliz pevar Éal enn hô zâ war bevar c'horu ann douar, pévé a zalo'hé ar béder avel euz ann douar, évit na c'honézochent két. war ann douar, na war ar môr, na war vézen é-béd.

2. Mé a wélaz eunn Éal all a biñé euz ar sáv-héol, ha siel ann Doué héol gand-ban : hag hén a c'harmaz gand eur vouéz gré d'ar pevar Éal da béré é oa bét rôed ar galloud da walla ann douar, hag ar môr,

3. O lavarout : Na wallit kéd ann douar, nag ar môr, nag ar gwéz. ken n'hor. bézô merket ann hô zâl servicherien hen Doué.

4. Hag é kleviz pénaoz ann niver euz ar ré a oa bét merket, a oa euz a bevar mil ha seiz-ugent mil euz a holl vreûriéou bugalé Ismael.

5. Euz a vreûriéz Juda, é oé daouzék mil merket : Euz a vreûriéz Ruben, daouzék mil merket : Euz a vreûriéz Gád, daouzék mil merket :

6. Euz a vreûriéz Aser, daouzék mil merket : Euz a vreûriéz Nefali, daouzék mil merket : Euz a vreûriéz Manasé, daouzék mil merket :

7. Euz a vreûriéz Siméon, daouzék mil merket : Euz a vreûriéz Lévi, daouzék mil merket : Euz a vreûriéz Isakar, daouzék mil merket :

8. Euz a vreûriéz Zabulon, daouzék mil merket : Euz a vreûriéz Jozef, daouzék mil merket : Euz a vreûriéz Benjamin, daouzék mil merket :

9. Goudé-zé é wéliz eunn engroez bráz, ha na hellé dén nivéri,

a béb brôad, a béb breûriez, a bép pobl, hag a béb iéz, a ioa enn hô zâ é-harz ann trôn, ha dirâg ann Oan, gwisket gant saéou gwenn, ha péb a bar-palmes enn hô dourn.

10. Hag é c'harment gand eur vouéz uc'hel, ô lavarout : Gloar d'hon Doué, péhini a zô azézet war ann trôn, ha d'ann Oan.

11. Hag ann holl Éled a oa enn hô zâ war-drô d'ann trôn ha d'ar ré-gôz, ha d'ar pevar loen, hag en em daoljond dirâg ann trôn war hô dremm, hag éc'h asedljond Doué,

12. O lavarout : Amen. Bennoz, ha gloar, ha furnez, ha trugarez, hag énor, ha galloud, ha mers d'hon Doué, é amzeriou ann amzeriou. Amez.

13. Hag unan eûz ar ré-gôz a lavaraz d'in : Piou eo ar ré-zé a zô gwisket gant saéou gwenn? Hag a béleac'h ind dedet?

14. Ha mé a lavaraz d'ézhan : Aotrou, té her goar. Hag héa a lavaraz d'in : Ar ré-zé eo ar ré a zô deûed aman goudé eunn enkrez brâz, hag hô deûz gwalc'het ha gwennet hô saéou é gwâd ann Oan.

15. Dré-zé émind dirâk trôn Doué, hag'é servichond anézhan nôz-deiz enn hé dempl : hag ann hini a zô azézet war ann trôn a choumô enn hô c'breiz.

16. N'hô dévézô mui na naoun, na séc'hed; nag ann héol, na grouéz é-béd na gouézô war-n-ézhô;

17. Râg ann Oan a zô é-kreiz ann trôn a réad anézhô, hag hô c'hasé da feunteûnieu ann doureier a vuez, ha Doué a séc'hô ann holl zaéron eûz hô daou-lagad.

VIII. PENNAD.

1. HA pa en doé digoret ann Oan ar seizved siel, é c'hoarvézaz eunn tav enn Env é-pâd eunn hanter-heur, pé war-drô.

2. Hag é wéiliz ar seiz Éal a zô enn hô zâ dirâk Doué : ha rôed é oé d'ézhô seiz trompité.

3. Hag eunn Éal all a zeûaz, hag

en em lékéaz enn hé zâ dirâg ann aoter gand eunn ézansouer aour enn hé zourn : ha rôed é oé d'ézhan kalz a ézans, évit ma kennigohé péden-nou ann holl zent war ann aoter aour a zô dirâk trôn Doué.

4. Ha môged ann ézans gant péden-nou ar zent, a biñaz dirâk Doué dré zourn ann Éal.

5. Neûzé ann Éal a géméraz ann ézansouer, hag hé leûniâz gant tân ann aoter, hag hé daolaz war ann douar; hag é c'hoarvézaz kurunou, ha mouésiou, ha luc'hed, hag eur c'hren-douar brâz.

6. Hag ar seiz Éal péré hô doa ar seiz trompité, en em aozaz évit lakaad da zeni hô zrompitéou :

7. Ann Éal kenta a lékéaz hé drompité da zeni, hag é c'hoarvézaz kazarc'h, ha tân kemmesket gant gwâd, a oé taolet war ann douar; hag ann trédé gévren eûz ann douar hag eûz ar gwéz a oé losket, hag ann holl c'heot glâz a oé devet.

8. Hag ann eil Éal ja lékéaz hé drompité da zeni, ha doaré eur menez brâz entanet holl a oé taoled er môr, hag ann trédé gévren eûz ar môr a zeûaz da wâd.

9. Hag ann trédé gévren eûz ar grouadurien a oa béô er môr a varvaz, hag ann trédé gévren eûz al listri a oé kollet.

10. Hag ann trédé Éal a lékéaz hé drompité da zeni; hag eur stéren vrâz leskidig ével eur c'houlaouen-déô a gouézaz eûz ann Env war ann trédé gévren eûz ar stériou, ha war feunteûnieu ann doureier.

11. Ar stéren-zé a oa hanvet Huélen-c'houerô, hag ann trédé gévren eûz ann doureier a zeûaz da huélen : ha kalz a dôd a varvaz gand ann doureier, ô véza ma oand deûed da véza c'houerô.

12. Hag ar pévaré Éal a lékéaz hé drompité da zeni; hag é oé skôet war ann trédé gévren eûz ann héol, war ann trédé gévren eûz al loar, ha war ann trédé gévren eûz ar stéred, enn hévélep doaré ma oé tévaléet ann trédé gévren anézhô,

ha na luc'hez kéd ann trédé gévren eûz ann deiz, hag eûz ann nôz ken-nébeût.

13. Nedzé é wéliz, hag é kleviz mouéz cunn er a nijé dré greiz ann Énv, ô lavarout gant eur vouéz oc'hel : Gwa, gwa, gwa d'ar ré a choum war ann douar, enn abek da vouéz ann tri Éal all a dié lakaad hô zrompîou da zeni.

IX. PENNAD.

1. HAG ar pempved Éal a lékéaz hé drompî da zeni; hag é wéliz eur stéren a oa kouézet eûz ann Énv d'ann douar, hag alc'houez puns al lounk a oé rôed d'ézhi.

2. Hag hi a zigoraz puns al lounk; hag é savaz eûz ar puns eur môged, hével out môged eur fourn vrâz; hag ann héol hag ann éar a oé tévaléet gant môged ar puns :

3. Hag eûz a vôged ar puns é savaz kîsien-raden war ann douar; ha rôed é oé d'ézhô eur galloud, ével ma hô deuz kruged ann douar.

4. Ha gourc'hémenneté oé d'ézhô na rajend droug é-héd da c'héod ann douar, na da nétrâ a c'hîâz, na da wézen é-béd; hôgen hép-kén d'ann dûd ha n'hô dévézô két merk Doué war hô zâl.

5. Ha rôed é oé d'ézhô ar *gal-loud*, nann d'hô laza, hôgen d'hô heskina é-pâd pemp miz : hag ann droug a réont a zô hével oud ann hini a ra ar grûg pa flemm gant ann dén.

6. Eon deisiou-zé ann dûd a glaskô ar marô, ha n'her c'havint kës, c'hoant hô dévézô da vervel, hag ar marô a dec'hô diout-hô.

7. Ar rumm kîsien-raden-zé a oa hével out kézek aozed évid ar brézel. Béz' hô doa war hô fennou ével kurunennou hével oud sour; hag hô dremmou a oa ével dremmou tât.

8. Blé) hô doa ével blé) mer-c'bed; hô dent a oa hével oud dent léoned.

9. Hobrégonou hô doa ével hobrégonou houara; ha trouz hô diou-

askel a oa ével trous kirri gant kals a gézek ô rédek d'ar brézel.

10. Hô lôst a oa hével oud hini ar gruged; räk flemmou a ioa oud hô lôst : hag ar galloud hô doa da walla ann dûd é-pâd pemp miz.

11. Da roué hô doa éal al lounk, hanvet é Hébrach Abaddon, hag é Grégach Apollion, da lavaroud eo, Gwaster.

12. Eur reûz a zô éad é-hiou; ha chétu daou reûz all a zeû war-lerc'h.

13. Hag ar c'houec'hved Éal a lékéaz hé drompî da zeni, hag é kleviz eur vouéz a zeû eûz a bevar c'horn ann aoter aour, a zô diräk Doué,

14. Hag a lavaraz d'ar c'houec'hved Éal, péhini en doa cunn drompî; distag ar pevar Éal a zô stâg war ar ster vrâz Eûfratez.

15. Hag é oé distaget ar pevar Éal, pére a oa daré évid ann heur, hag ann deiz, hag ar miz, hag ar bloaz, évit laza ann trédé gévren eûz ann dûd.

16. Hag ann niver eûz ann armé a vare'heien-zé a ioa eûz a zaou c'hant milion : räk mé a glevaz ann niver anézhô.

17. Hag ével-henn é wéliz ar c'hézek er wélédigez : hag ar ré a ioa azézet war-n'ézhô hô doa hobrégonou ével a dân, hag a hasint hag a zoufr; ha pennou ar c'hézek a oa hével out pennou léoned; hag eûz hô génou é tilammé tân, ha môged, ha soufr.

18. Ha gand ann tri gouli-zé; gand ann tân, ha gand ar môged, ha gand ar soufr, a zeû er-méaz eûz hô génou, é oé lazet ann trédé gévren eûz ann dûd.

19. Râg galloud ar c'hézek-zé a zô enn hô génou, hag enn hô lôst; râg hô lôst a zô hével oud aéred, ha pennou gant-hô, gant pére é réond drouk.

20. Hag ann dûd all, pére né oant két bét lazet gand ar c'houliou-zé, na réjont kéd a binijen eûz a ôberiou hô daouarn, oc'h éhana da azeûli am diapulou, ha

sketennou souz, hag arc'hant, hag arm, ha mein, ha prenn, péré na hellont na gwelout, na klevout, na kerzout :

21. Ha na réjont kéd a binijen euz hô lazérézou, nag euz hô strôbinellou, nag euz hô gadlésiou, hag euz hô iséronsiou.

X. PENNAD.

1. HA mé a wélaz enn Éal all kré a ziskenné euz ann Énv, hag hén gwisket gand eur goabren, ha gand eur ganévédén war hé benn : hag hé zremm a ioa ével ann héol, hag hé dreid ével peñliou tân :

2. Hag hén en doa enn hé zourn eul levr bihan digor : hag é lékéaz hé droad déou war ar môr, hag hé droad kleiz war ann douar ;

3. Hag é c'hartmaz gand eur vouéz gré, ével pa itd eul leon. Ha goudé m'en doé garmet, seiz kurun a rôaz da glevout hé mouésiou.

4. Ha p'hô doé ar seiz kurun rôed da glevout hô mouésiou, éz éann da skriva ; pa gleviz eur vouéz euz ann Énv a lavaraz d'iz : Siell ar péz hô deuz lavaret ar seiz kurun, ha na skriv kéd anézhan.

5. Hag' ann Éal em boa gwélet enn hé zâ war ar môr ha war ann douar, a zavaz hé zourn étrézég ann Énv,

6. Hag a douaz dré ann hini a zô béo é amzeriou ann amzeriou, péhini en deuz krouet ann Énv, ha kémeñd a zô enn-han, hag ann douar, ha kémeñd a zô enn-han, hag ar môr, ha kémeñd a zô enn-han, pénaoz na vézô mui a amzer ;

7. Hôgen pénaoz é deiz mouéz ar seizved Éal, pa lakal hé drompil da zeni, mister Doué a vézô peür-c'hreat, ével ma en deuz hé ziouganet dré ar Brofeded hé zervicherien.

8. Hag ar vouéz em boa kléved euz ann Énv a gomzaz c'hoaz ouzin, hag a lavaraz : Kéa, ha kémer al levr bihan a zô digor é dour ann Éal a zô enn hé zâ war ar môr ha war ann douar.

9. Ha mé az éaz da gavoud ann Éal, hag é livriz d'ézhan : Rô d'in al levr. Hag hén a lavaraz d'in : Kémer al levr, ha lounk-hén : c'houervaad a rai da gôv ; hôgen ena da c'hénou é vézô c'houék ével mél.

10. Ha mé a géméraz al levr euz a zourn ann Éal, hag é lounkiz anézhan : hag em génou éz oa c'houék ével mél ; hôgen goudé ma em boé hé lounket, é c'houervaad va c'hôv.

11. Hag hén a lavaraz d'in : Réd eo c'hoaz d'it diouganit da dâd a galz a vrôadou, hag a boblou, hag a iézou, ba da galz a rouéed.

XI. PENNAD.

1. HA rôed é oé d'in eur gorsen hével oud eur wañten, hag é oé lavared d'in : Saô, ha ment templ Doué, hag ann aoter, hag ar ré a azel enn-han.

2. Hôgen leür ann ôr-dâl, pébisi a zô er-méaz euz ann templ, lézhi, ha na vent kéd anézhi ; räk rôed eo bét d'ar Jentiled, hag hi a vac'hô ar géar zantel é-pâd daou viz war-n-ugent.

3. Ha mé a rôi galloud d'am daou dést, hag é tiouganint é-pâd mil daou c'hant ha tri-ugent dervez, gwisket gant seier.

4. Ar ré-zé a zô diou olivézen, ha daou gantoler, lékéad dirak Doué ann douar.

5. Ha mar fell da zén gwalla anézho, é tedi tân er-méaz euz hô génou, hag a wastô hô éncbournien : ha mar fell da zén ôber-drouk d'ézhô, eo réd d'ézhan béza lazé enn doaré-zé.

6. Ar galloud hô deuz da zerra ann énv, évit na c'hilaviô két enn deisiou ma tiouganint : hag ar galloud hô deuz ivé war ann doureier évid hô c'hemma é gwad, ha da zarc'haoui gand ann douar a bép seurt gouli, kenn aliez ha ma kirist.

7. Ha pa hô dévézô peür-rôed hô zesténi, al loen a zâv euz al lounk a vrézélékai out-hô, a dre-c'hô anézho, hag hô lazé.

8. Hag hô c'horfou a choumô gourvezet war ruou ar gêar vrâz, a zô galvet enn eunn doaré spé-réduz Sodoma, hag Éjipt, é pé-léac'h hô Aotrou hé-unan a zô bêt lékéad oud ar groaz.

9. Ha tûd eûz a veûr a vreuriez, eûz a veûr a bobl, eûz a veûr a iéz, hag eûz a veûr a vrôad, a wêlô hô c'horfou é-pâd tri dervéz hanter, há na lézint két hô lakaad er béz.

10. Hag ar ré a choumô war ann douar en em laouénai diwar hô fenn, hag a vragô : hag é kasint rôu ann eil d'égilé, ô véza ma hó dévézô ann daou Brofed-zé gwall héskinet ar ré a choumé war ann douar.

11. Ha goude tri dervéz hanter, at spéred a vuez a Zoué az éaz, enn-hô : hag é savchont war hô zreid, hag eur spout brâz a gouézaz war ar ré a wélaz anézhô.

12. Hag hi a glevaz eur vouéz uchel eûz ann Énv, hag a lavaré d'ézhô : Piñid aman. Hag hi a biñaz enn Énv enn eur goabren; hag hô énébourien a wélaz anézhô.

13. Hag enn heur-zé é c'hoarvézaz eur c'hren-douar brâz, hag ann dékved gévren eûz ar gêar a gouézaz : hag er c'hren-douar-zé é oé lazet seiz mil dén; hag ar ré all a oé spout: i brâz, hag a veûlaz Doué ann Énv.

14. Ann eil reûz a zô éad é-biou; ha chétu eunn trédé reûz a zeûi abârz némêur.

15. Hag ar seizved Éal a lékéaz hé drompiz da zeni; hag é c'hoarvézaz mouésiou brâz enn Énv, hag a lavaré : Rouantélez ar bédman a zô tréménet da hon Aotrou ha d'hé C'hris; hag héna a réno é amzeriou ann amzeriou. Amen.

16. Hag ar pevar dén-kôz war-n-ugent; pére a zô azézet war hô zronou dirak Doué, a gouézaz war hô dreminou, hag a zezûlaz Doué, ô lavarout :

17. Da drugarékaad a réomp, Aotrou Doué holl-c'halloudek péhini a zô, hag a oa, hag a dléfont; ô véza ma-éc'h eûz digémé-

red da c'halloud brâz, ha ma éc'h eûz rénet.

18. Hag ar brôadou hô deûz buanékeet; ha da vuanégez a zô deûet, hag ann smzer da varna ar révarô, ha da rei hô gôbr d'ar Broféded da zervicherien, ha d'ar zent, ha d'ar ré a zouj da hanô, d'ar ré-vihan ha d'ar ré-vrâz, ha da wastar ar ré hô deûz saotret ann douar.

19. Ha templ Doué enn Énv a oé digoret; hag é oé gwélet arc'h hé gévrédigez enn hé dempl; hag é c'hoarvézaz luc'hed, ha mouésiou, ha krénou-douar, ha kazaro'h brâz.

XII. PENNAD.

1. HAG eur burzud brâz a oé gwélet enn Énv : eur c'hreg gwisket gand ann héol, hag al loar diindân hé zreid, ha war hé fenn eur gurunen a zaouzek stéren :

2. Hag hi brazez, a c'harmé gand ar gwestrou, ô véza é poan vugale.

3. Hag eur burzud all a oé gwélet enn Énv : ha chétu eunn aérosant brâz gell, péhini en doa seiz penn, ha dék korn; ha war hé bennou seiz kurunen.

4. Hag hé lóst a dennaz genthan ann trédé gévren eûz a stéred ann Énv, hag hô zaolaz war ann douar. Hag ann aérouant a zavaz dirak ar c'hreg a oa daré da wilioudi; évit lounka hé mab, pa vijé gwilioudet.

5. Hag hi a c'hanaz eur mab goaz, a dlié réna ann holl Vrôadou gand eur wialen houarn : hag hé mab a oé skrapet étrézé Doué, hag étrézég hé drôn.

6. Hag ar c'hreg a dec'has el léac'h-distro, é péléac'h é doa eul léac'h aozet gand Doué, évit béza maget éno é-pâd mil daou c'hanter dervéz ha tri-ugent.

7. Hag eunn emgann brâz a c'hoarvézaz enn Énv; Mikéal hag hé Éled en em gannô oud ann aérouant; hag ann aérouant gand hé éled en em ganné out-han.

8. Hag ar ré-man na oent két

tréac'h, ha na oé mui kaved a léac'h évit-hó enn Env.

9. Hag ann aérouant brâz-zé, ann aer gôz, péhini a zô galvet Diaoul ha Satan, péhini a douell ar béd holl, a oé stlapet d'ann douar, hag hé éled a oé kaset ganti-han.

10. Hag é kleviz eur vouéz gré enn Env hag a lavaré : Bréma eo dedet ar zilvidigez, hag ann ners, ha rouantéiez bon Doué ; ha galloud hé C'hrist ; râk tamaller hor breundeor, péhini a damallé anézhô dirâg hon Doué aôz-deiz, a zô béd diskaret.

11. Hag hi a oé tréac'h d'ézhan dré wâd ann Oan, ha dré ann abek da c'hér hé desténi ; ha n'hô deuz két karet hô énéou bétég ar marô.

12. Râk-sé laouénait, Envou, ha c'houi pére a choum enn-bô. Gwa ann douar hag ar môr, râg ann diaoul a zô diskennet étrézég ennhoc'h, gand eur vuanégez vrâz, ô c'houzout pénaoz en deuz nébeud a amzer.

13. Ha pa wélaz ann aérouant pénaoz é oa béd stlapet d'ann douar, é heskinaz ar c'hrég péhini é doa ganet eur mab goaz.

14. Ha rôed é oé d'ar c'hrég diou-askel eunn er brâz, évit ma nijhé el léac'h-distrô, enn hé léac'h hé-unan, ma eo maget é-pâd eunn amzer, hag amzeriou, hag ann hanter euz a eunn amzer ; pell diouzh dremm ann aérouant.

15. Hag ann aérouant a daolaz euz hé c'hénou, war-lerc'h ar c'hrég, dour-ével eur ster, évid hé didenna gand ar ster.

16. Hag ann douar a gen-nerzaz ar c'hrég ; digéri a réaz ann douar hé c'hénou, hag é lounkaz ar ster enn doa taolet ann aérouant euz hé c'hénou.

17. Hag ann aérouant a zavaz droug enn-han oud ar c'hrég ; hag éz éaz da vrézélékaad gand ann dilerc'h euz hé gwenn, pére a vir gourc'hémennou Doué, hag a rô testéni da Jéruz-Krist.

18. Hag é c'houmaz war dréas ar môr.

XIII. PENNAD.

1. HA mé a wélaz eul loen ô sével euz ar môr, péhini en doa seiz penn, ha dék korn, ha war hé gennel dék kurunen, ha war hé bennou hanvou a zrouk-prézek.

2. Hag al loen a wéliz a oa hénel oud eul léopard, hag hé dreid ével treid eunn ours, hag hé c'hénou ével génou eul léon : hag ann aérouant a rôaz d'ézhan hé ners, hag eur galloud brâz.

3. Ha mé a wélaz unan euz hé bennou ével gouliet d'ar marô ; hag hé c'houli marvel a oé iachéet : hag ann douar holl a oé souezet gand al loen.

4. Hag hi a azedlaz ann aérouant, péhini en doa rôed hé c'halloud d'al loen : hag éc'h azedljont al loen, ô lavarout : Piou a zô hénel oud al loen ? Ha piou a bellô en em ganna out-han ?

5. Ha rôed é oé d'ézhan eur génou hag a lavaré traou brâz ha drouk-prézégou : hag ar galloud a oé rôed d'ézhan da ôber ével-sé é-pâd daou miz ha daou-ugent.

6. Hag héz a zigoraz hé c'hénou évid drouk-prézégi ouc'h Doué, évid drouk-prézégi oud hé hanô, hag oud hé dabernakl, hag oud ar ré a choum enn Env.

7. Rôed é oé ivé d'ézhan ar galloud da ôber ar brézel oud ar zent, ha d'hô zrec'hi : ha rôed é oé d'ézhan béli war béb breôries. ha pobl, ha iéz, ha brôad.

8. Hag azedlet é oé gand ar ré holl a choum war ann douar, hag euz a béré né két skrivet ann hanvou el levr a vuez ann Oan, a zô béd lazet adalek penn-kenta ar béd.

9. Ma en deuz eur ré diskouarn, sélaouet.

10. Néb en dévézô kaset é sklavérez, az ai é sklavérez. Néb en dévézô lazet gand ar c'hlézé, eo réd é vé lazet gand ar c'hlézé.

Aman éma habaskded, ha feiz ar Zent.

11. Ha mé a wélaz eul loen all a zavé eûz ann douar, hag en doa daou gorn hével out ré ann Oan, hag a gomzê ével ann séroutant.

12. Hag hén a ziskouézas holl c'halloud al loen kenta diraz-han : hag é lékéaz ann douar, hag ar ré a chomé enn-han da azeûll al loen kenta, péhini a oa bét iac'héet eûz hé c'houlî marvel.

13. Hag hén a réaz burzudou brâz, bété lakaad da ziskenni ann tân eûz ann Env war ann douar dirâg ann dût.

14. Ha touella a réas ar ré a chom war ann douar, gand ar vurzudou a oa rôed d'ézhan da ôber dirâg al loen, ô lavaroud d'ar ré a chom war ann douar, ôber eur skédén d'al loen, péhini a vézô bét glaset gand ar c'hlézô, hag a vézô o'hoaz béd.

15. Ha rôed é oé d'ézhan ar galloud da rei ar vuez da skédén al loen, ha d'hé lakaad da gomza : ha lakaad a rai da laza kémand hini na azeûllô kéd al loen.

16. Lakaad a rai ivé ann holl dud, bihan ha brâz, pinvidik ha paour, frak ha sklav, da gaoud eur merk enn dour déhou pé war hô zâl ;

17. Ha na hellô dén na préna, na gwerza, néméd ann hini en dévezô, ar merk, pé ann hanô eûz al loen, pé ann niver eûz hé hanô.

18. Aman éma ar furnez. Néb en deûz poell, kountet niver al loen. Râk niver eunn dén eo ; hag hé niver eo c'houec'h kant c'houec'h ha tri-ugent.

XIV. PENNAD.

1. HA mé a zellaz, ha chétu ann Opé a oa enn hô zâl war vénez Sion, ha gant-han pevar mil ha seiz-ugent mil dén, péré hô doa hé hanô, hag hanô hé Dâd skrivet war hô zâl.

2. Ha mé a glevaz eur vouéz eûz ann Env, hével out trouz doureier brâz, hag hével out trouz

eur gurun vrâz ; hag ar vouéz a gleviz a oa hével out télennerien a délénné war hô zélénnou.

3. Hag hi a gané é-c'hiz eurganaouen nevez, dirâg ann trôn, ha dirâg ar pevar loen, hag ar ré-gôz : ha dén na hellô kana ar ganaouen, néméd ar pevar mil ha seiz-ugent mil, péré a zô bét prénet eûz ann douar.

4. Ar ré-zé eo péré n'int két en em zaotret gand ar merc'hed, râg gwerch'int. Ar ré-zé a heûl ann Oan da beléac'h-bennâg ma'x a. Ar ré-zé a zô bét prénet eûz a douez ann dût évit kenta-frouez da Zoué, ha d'ann Oan.

5. Ha n'eûz két bét kavet a c'haou enn hô génou : râk dinam int dirâk trôn Doué.

6. Ha mé a wélaz eunn Éal all a nijé dré greiz ann Env, hag ann Aviel peûr-baduz gant-han, évid hé brézégi d'ar ré a chom war ann douar, da béb brôad, ha da béb breûriez, ha da béb iéz, ha da bép pobl ;

7. Ô lavarout gand eur vouéz gré : Doujid ann Aotrou, ha meûlit-hén, râk deûed eo heur hé varn : hag azeûllid ann hini en deûz gréad ann Env, hag ann douar, ar môr, ha mammennou ann doureier.

8. Hag eunn Éal all a zéaz war-lerc'h, hag a lavaraz : Kouézed eo, kouézed eo Babilon, ar géar vrâz-zé, péhini é deûz rôed da éva d'ann holl vroadou gwîn buanégez hé c'hadélez.

9. Hag eunn trédé Éal a zéaz war-lerc'h ar ré-man, hag a lavaraz gand eur vouéz gré : Mar teû eur ré da azeûll al loen, hag hé skédén, ha da zigéméroud hé verk war hé dât, pé enn hé zourn ;

10. Hen-néz a évô eûz a wîn buanégez Doué, a zô aozet gant gwîn digemmesk é kalir hé vuanégez : hag hén a vézô heskinet eun tân hag er souf dirâg ann Éled santel, ha dirâg ann Oan.

11. Ha môged hô heskinou a biñô é amzeriou ann amzeriou : ha na vézô éhan é-béd na dez na n'ôz, évid ar

ré hô dévézô azeñlet al loen, hag hé skeñden; pé évid ar ré hô dévézô digéméret merk hé hanô.

12. Aman éma habaskded ar zent, pére a vîr gourc'hémennou Doué, ha feiz Jézaux.

13. Ha mé a glevaz eur vouéz eûz ann Énv, hag a lavaraz d'in : Skriv : Gwenvidig ar ré-varô, pére a varv enn Aotrou. A - vréman, émé ar Spéred, é éhanist oud hô labouriou : râg hô ôberiou a heñt anezhò.

14. Ha mé a zellaz, ha chétu eur goabren wenn; ha war ar goabren unan azézet hag a oa hénvel out Mâb ann dén, ha war hé benn eur gurunen sour, hag enn hé zourn eur falc'h lemm.

15. Hag eunn Éal all a zeñaz er-méaz eûz ann templ, hag a griaz gand eur vouéz gré d'ann hini a oa azézet war ar goabren : Taol da falc'h, ha mé; râk deñed eo ann heur da védi, ha médérez ann douar a zô darev.

16. Hag ann hini a oa war ar goabren a daolaz hé falc'h war ann douar, hag ann douar a oé médet.

17. Hag eunn Éal all a zeñaz er-méaz eûz ann templ a zô eunn Énv, ha gant-han ivé eur falc'h lemm.

18. Hag eunn Éal all a zeñaz er-méaz eûz ann aoter, hag hén en doa galloud war ann tân; hag hén a griaz gand eur vouéz gré d'ann hini en doa eur falc'h lemm, ô lavarout : Taol da falc'h lemm, ha trouc'h bodou gwini ann douar; râg hé rexin a zô darev.

19. Hag ann Éal a daolaz hé falc'h lemm war ann douar, hag a drouc'haz bodou gwini ann douar, hag hô zaolaz é béol vrâz buanégez Doué.

20. Hag ar véol a oé gwasket er-méaz eûz a géar, hag ar gwâd a zeñaz er-méaz eûz ar véol bété gwesken ar c'hézek a-héd mil c'houec'h kant stâd.

XV. PENNAD.

1. HA mé a wélaz eunn arouéz all enn Énv, brâz ha souéruz,

seiz Éal, pére hô doa ar seiz gouli divéza; râg gant-hô eo sévénet buanégez Doué.

2. Ha mé a wélaz é-c'hiz eur môr gwér, mesket gant tân; hag ar ré hô doa trec'het al loen, hag hé skeñden, hag ann niver eûz hé hanô, a ioa war ar môr gwér-zé, ha télennou Doué gant-hô.

3. Hag hi a gané kanaouen Moïzez servicher Doué, ha kanaouen ann Oan, ô lavarout : Brâz ha souéruz eo da ôberiou, ô Aotrou Doué holl-c'halloudek : da hentou a zô gwirion ha gwir, ô Roué ann amzeriou.

4. Piou na zoujé kéd ac'hanod, ô Aotrou, ha na veñlô kéd da hanô? Râk n'eûz néméd-od a gémeñd a vé mäd : râg ann holl vrôadon a zeñdi, hag a azeñlô ac'hanod, ô véza ma eo splann da varniou.

5. Ha goudé-zé é sellix, ha chétu é wéliz templ tabernacl ann desténi digor enn Énv :

6. Hag ar seiz Éal pére hô doa ar seiz gouli a zeñaz er-méaz eûz ann templ, gwisket gant lin glân ha kann, ha gourizet enn hô dargreiz gant gourizou sour.

7. Hag unan eûz ar pevar loez a rôaz d'ar seiz Éal seiz kôb sour, leûn gant buanégez Doué, péhini a vév é amzeriou ann amzeriou.

8. Hag ann templ a oé léñmîet gand ar môged eûz a veürden Doué, hag eûz hé ners : ha dén na hellé mond eunn templ, ken na vijé peürskulet seiz kôb ar seiz Éal.

XVI. PENNAD.

1. HA mé a glevaz eur vouéz gré a zeñé eûz ann templ, hag a lavaraz d'ar seiz Éal : Id, ha skufit ar seiz kôb eûz a vuanéges Doué war ann douar.

2. Hag ar c'henta ez éaz, hag a skulaz hé c'hôb war ann douar : hag eur gouli drouk ha gwaltus a gouézaz war ann dûd pére hô doa merk al loen, ha war ar ré pére a azeñlô hé skeñden.

3. Hag ann eil Éal a skulaz hé gôb war ar môr, hag é tégaz ével

gwad eunn den marô; ha kement
en doa buez er môr q varvaz.

4. Hag ann trédé Eal a skuñaz
hé gôb war ar steriou, ha war
vammennou ann doureier; hag é
oant trédé é gwad.

5. Ha mé a glevaz Eal ann dou-
reier ó lavarput : Té a zó gwir-
rion, ó Aotrou, té péhini a zó hag
a oa Sant, pa éc'h euz barnet ké-
ment-sé.

6. O véza ma hó deuz skudet
gwad ar Zent hag ar Brofeded,
hag éc'h euz rôet gwad d'ézho da
éva; rák dellézeg é oant euz a gé-
ment-sé.

7. Ha mé a glevaz eunn all euz
ann aoter hag a lavaraz : Ia, Aot-
rou Doué holl-c'halloudek, da ver-
nou a zó gwir ha gwirion.

8. Hag ar pevaré Eal a skuñaz
hé gôb war ann béol; hag ar gal-
lond a oé rôed d'ézhan da enkrézi
ann dūd gand ar c'hrouéz ha gand
ann tán.

9. Hag ann dūd a oé poazet gand
eur c'hrouéz vrás, hag é trouk-
prézégchont gand hané Doué pé-
hini em deuz ar galleud war ar
c'houlou-zé; ha na réjont kéd a
binijen évit rei gloar d'ézhan.

10. Hag ar pempvez Eal a sku-
ñaz hé gôb war drôn al loen; hag
hé rouantélez a zeuz da véza té-
val; hag é chaokchont hó zéodou
gand hó glac'har :

11. Hag é trouk-prézégchont gand
Doué ann Eav, eun abek d'hó gla-
c'harion ha d'hó gouliou; ha na ré-
jont kéd a binijen euz hó óberiou.

12. Hag ar c'heuc'hved Eal a
skuñaz hé gôb war ar ster vrás Bu-
fratez; hag é tizec'haz hé dour,
évid noza ann hent da roued ar
sáv-héol.

13. Ha mé a wélaz tri spéréd-
louz hével out gwaskléved, pére
a zebé er-méaz euz a c'héol ann
aérouant, hag euz a c'héol al loen,
hag euz a c'hénou ar fals-pro-
fed.

14. Rák spérédou diaoulou int
péré a ra burzudou, hag az á étré-
zék roued ann douar holl, évid

hó strolle d'ar brézel é deis beaz
ann Doué holl-c'halloudek.

15. Ghétu é teñann ével eul laer.
Kuruz ann hini a ves, hag a vtr bé-
zidat, gand aoun na gerfé en-
noaz, ha na wélfent hé vézégéz.

16. Hag héa a strollo anéshó el
léac'h a zó galvet eun Hébrac'h
Armagedon.

17. Hag ar seizved Eal a skuñaz
hé gôb eun éar; hag eur vouéz gré
a zeuz euz ann templ, ével euz
ann trôa, hag a lavaré : Gréad eo.

18. Hag é c'hourvéaz luc'hed,
ha mouésiou, ha kunnou; hag é
teñaz eur c'hren-douar bráz, eur
c'bren-douar ker beaz, ha na oé
biskoz eunn hévélep abaoé ma éz
euz tūd war ann douar.

19. Hag ar géar vrás a oé ran-
net é touz évren, ha kerion ar
bróadou a gouézas : ha Babilon ar
vrás a zeuz da goun dirák Doué,
évit rei d'ézhi da éva ar c'halin euz
a wán broez hé vuanégéz.

20. Hag ann holl énézi a de-
c'haz, ha na oé két kaved ar vé-
nésiou.

21. Hag eur c'hazarc'h bráz é
c'htz eunn talant a gouéza euz aoun
Eav war ann dūd : hag ann dūd
a zrouk-prézégaz gand Doué eun
abek da c'houl ar c'hazarc'h; rág
gwall vraz é oa ar gouli-zé.

XVII. PENNAD.

1. HAG unan euz ar seiz Eal
péré hó doa ar seiz kô, a zeuz,
hag a lavaraz d'in : Deuz, hag é
tiskobézion d'éd barnédigéz ar c'hast
vrás, péhini a zó azézet war ann
doureier vrás;

2. Gant péhini roued ann douar
a zó en em zaotret, hag eo mez-
viet gant gwinn hé gadélez ar ré
a choum war ann douar.

3. Hag héa a gasaz ac'hanou
el léac'h-distó; hag é wélez eur
c'hreg azézet war eul loen a liou-
tané, leun a hanóiou drouk-prézek,
ha gant han seiz penn ha dék kom.

4. Hag ar c'hreg a ioa gwisket
gand diad mouk ha tané; kinklet
é oa gand aour, ha gant mein tal-

vouduz, ha gant perlez; enn hé dourn é doa eur c'hob acour, leun a argarzigedez, hag euz a hudurmez hé gadélez.

5. Ha war hé zál ann hanô-man e oa skrivet : Mister; Babilon vrâz, mamm ar gadelésiou, hag argarzigésiou ann douar.

6. Ha mé a wélaz ar c'hreg-zé mezô gant gwâd ar zent, ha gant gwâd merzerien Jézuz : ha pa hé gwéliz é oenn souézet brâz.

7. Hag ann Éal a lavaraz d'in : Pérâz oud-dé souézet? Mé a lavarô d'id ar mister euz ar c'hreg, hag euz al loen a zoug anézhi, péhini en deuz seiz penn ha dék korn.

8. Al loen éc'h euz gwélet, a zô hét, ha n'eo mui; piñs a dlé euz al lounk, ha mond-da-gét : ha souézet é vézô ar ré a choumô war ann douar (ar ré na vézô két skrivet hó hanôiou el levr a vuez adalek penn-kenta ar béd), pa wé-lint al loen, péhini a ioa, ha n'eo mui.

9. Chétu ann dalvoudégez euz a gément-sé, hag a zô leun a furnez. Ar seiz penn, eo ar seiz mémez war béré eo azézet ar c'hreg : seiz roué ind ivô.

10. Pemp a zô marô; unan a zô; hag égilé né kéd deuet c'hoaz : ha pa vézô deuet é tlé ehoum nébeut.

11. Hag al loen a ioa ha n'eo két, a zô ivé ann eizved, hag euz ar seiz eo, ha mond a ra da gét.

12. Ann dék korn éc'h euz gwélet, a zô dék roué, da béré né két hét c'hoaz rôed ar rouatélez; hôgen rôed é vézô d'ézhô ar galloud ével renéed évid eunn heur gondé al loen.

13. Ar ré-zé hô dévézô holl eunn hévélep ménoz, hag é rôint hó ners hag hó galloud d'al loen.

14. Ar ré-zé en em gannô oud ann Oan, hag ann Oan a vézô tréac'h d'ézhô; ô véas ma eo Aotrou ann aotrounez, ha Roué ar rouéed; hag ar ré a zô gant-han, a zô ar ré-c'halvet, ar ré-ailennet, ar ré-féal.

15. Lavaroud a réaz c'hoaz d'in : Ann doureier éc'h euz gwélet el léac'h ma eo azézet ar c'haat, eo ar pablou, ar brôadou, hag ann iézou.

16. Ann dék korn éc'h euz gwélet el loen, eo ar ré a gasai ar c'haat, hag hé lakai da véza gla-c'haret hag eun noaz, a zebro hé c'htk, hag a lostô anézhi gand ann tan.

17. Râk Doué en deuz lékéad eun hó c'balounou ôber ar péz a fell d'ézhan; évit ma rôjont hó rouatélez d'al loen, bété ma vézô pebr-zévenet geriou Doué.

18. Hag ar c'hreg éc'h euz gwélet, eo ar géar vrâz, péhini é deuz ar rouatélez war rouéed ann douar.

XVIII. PENNAD.

1. HA goudé-zé mé a wélaz eunn Éal all a ziskenné euz ann Éav, péhini en doa eur galloud brâz : hag ann douar a oé goulaouet gand hé c'hloar.

2. Hag hén a griaz gand eur vouéz gré, ô lavarout : Kouézed eo, kouézed eo Babilon ar vrâz : ha deuet eo da géar d'ann dioulou, ha da zigémer da bép spéred louz, ha da zigémer da bép labous louz ha kessus :

3. O véza ma hó deuz ann holl boblou évet euz a win buanégez hé gadélez; ha ma hó deuz rouéed ann douar en em zotret gant-hi; ha ma hó deuz marc'hadourien ann douar piavidikéet gand ann direin euz hé dispin-brâz.

4. Ha mé a glovas eur vouéz all euz ann Éav, hag a lavaré : Id er-méaz euz ar géar-zé, va sobl, gand aoun na zeufac'h da véza kévrennek enn hé féc'hédou, ha n'hô pé léd enn hé gouliou.

5. Râg hé féc'hédou a zô piñet bétég ann Éav, ha Doué en deuz hét koua euz hé fallagrisoua.

6. Distaoled d'é-hoc'h; ha rôid d'ézhi daou-c'hémend-all évid hé ôberiou. Er c'hob é péhini é deuz. wéed da

éva d'é-hoc'h, rôid da éva d'ézhi
clou c'hémend-all.

7. Kément ha ma eo en em veu-
let, ha ma eo en em gavet enn
dudiou, rôid d'ézhi enkrézou ha
glac'hariou; råk lavared é deüz enn
hé c'haloun: Mé a zó azézet ével
eur rouanez; ha n'ounn kéd intar-
vez; ha na wélinn kéd a gaon.

8. Dré-zé enn eunn deiz é teüti
hé goulou, ar marô, ar c'haon
hag ann naoun, hag é vézô losket
gand ann tân: råk kré eo ann
Doué a varnô anézhi.

9. Ha rouéd ann douar péré a
zó en em zotret gant-hi, hag
hó deüz bévet enn dudiou, a wélo,
hag en em c'hlac'harô war-n'ézhi,
pa wélinn môged hé entan.

10. En em zerc'hel a raint pell
diout-hi, gand aoun råk hé enkré-
zou, hag é livirint: Gwa, kéar vráz
Babilon, kéar gré; råk da varn a
zó deüt enn-eunn-taol.

11. Ha marc'hadourien ann douar
a wélo hag a geinô war-n'ézhi; råk
dén na brénô mui hó marc'hadou-
résiou;

12. Ar marc'hadourésiou aour,
hag arc'hant, ha mein kaer, ha per-
lez, ha lin moan, ha mouk, ha
seiz, ha tané, hag a bép koat tinon,
hag a bép léstr olifant, hag a bép
léstr mein kaer, hag arm, hag hou-
arn, ha mein-marelllet.

13. Ha-kinamom; ha c'houésiou-
mâd, ha louzou-c'houék, hag ézans,
ha gwîn, hag éol. ha flour-bleüd,
ha gwîniz, ha loened, ha déved,
ha kézek, ha kirri, ha sklaved,
ha tûd dieüb.

14. Hag ar frouez a c'hoantaé da
éné a zé pelléed diouz-id, ha ké-
ment tra c'houék ha kaer a zó kolled
érid-oud, ha n'hô c'havi mui.

15. Marc'hadourien ann traou-zé,
péré a zó deüt pinvidik gant-hi,
en em zalc'hô pell diout-hi, gand
aoun råk hé enkrézou, hag enn
eul léva, hag enn eur wéla,

16. É livirint: Gwa, gwa ar géar
vráz-zé péhini a oa gwisket gant
lin moan, gant mouk, ha gant
tané, hag a oa kinklet gand aour,

gant mein kaer, ha gant perlez;

17. Råg enn eunn heur kémend
all a vadou a zó kollet. Ha kément
sturier, ha kémend hini a ia war
zour, hag ar verdéidi, hag ar ré a
ra hó gwerz war vór, a zó en em
zalc'het pell;

18. Hag en em lékéjond da c'har-
mi, pa wéljond al léac'h eüz hé
entan, hag é léverjont: Pé géar
a zó béd hével oud ar géar vráz-zé?

19. Hag hi a daolaz poultre war
hó fennou, hag a c'harmaez enn eul
léva hag enn eur wéla, ô lava-
rout: Gwa, gwa ar géar vráz-zé,
é péhini eo pinvidikéet dré hé dis-
pin, ar ré holl hó doa listri war
ar mór: råg enn eunn heur eo éad-
da-gét.

20. Laouéna diwar hé fenn, ô
Év, ha c'houi, Abostoled ha Pro-
fédéd; råk Doué en deüz hé gwa-
net enn abek d'é-hoc'h.

21. Hag eunn Éal kré a zavaz
eur méan hével oud eur méan-
milin bráz, hag hé daolaz er mór,
ô lavarout: Gand ann herr-zé é vézô
diskaret Babilon ar géar vráz, ha na
vézô kavet mui.

22. Ha mouéz ann déleuenerien
hag ar varzed, hag ar sutellerien:
hag ann drompiferien na vézint mui
klevéd enn-od: ha michérouer é-béd
na vézô mui kavéd enn-od; ha trouz
er méan-milin na vézô mui klevéd
enn-od:

23. Ha goulou ar gleüzeüriou na
vézô mui gwéled enn-od; ha mouéz
ann ozac'h hag ar c'hég na vézô
mui klevéd enn-od: råk da varc'ha-
dourien a ios prinsed ann douar,
ô vézâ ma hó deüz touellet ann
holl boblou gand da vréou.

24. Ha kavéd eo béd enn-hi gwâd
ar Brofédéd hag ar Zent, hag eüz ar
ré holl a zó bét lazét war ann douar.

XIX. PENNAD.

1. GOUDÉ-ZÉ é kleviz ével mouéz
eul léd bráz a dâd enn Év, hag
a lavaré: Alléluia: Salud, ha
gloar, ha galloud d'hon Doué:

2. Råg hé varnou a zó gwêr ha
gwirion; ha ma en deüz barnet

ar c'hast, péhini é deñz sotret ann douar gand hé gadélez ; ha ma en deñz venjet gwad hé zervicherien a zó hé't skulet gand hé dsouarn-hi.

3. Hag é léverjond adarré : Alléluia. Hag hé móged a zavaz é amzeriou ann amzeriou.

4. Hag ar pevar dén-kôz war-n-ugent, hag ar pevar loen a stouaz, hag a azétlaz Doué, a oa azézet war ann trôz, ô lavarout, Amen : Alléluia.

5. Hag eur vouéz a sétlaz eñz ann trôz, hag a lavaraz : Meñlid hon Doué-ni, c'houi holl hé zêrvicherien ; ha c'houi pére a zouj anézhann, bihan ha brâz.

6. Ha mé a glevaz ével mouéz eul lôd brâz a dût, hag ével trouz doureier vrâz, hag ével trouz kurunou brâz, a lavaré : Alléluia ; ô véza ma en deñz rénet ann Aotrou hon Doué holl-c'halloudek.

7. Lagguomp, ha tridomp, ha rôomp gloar d'ézhan ; rak deded eo eñred ann Oaz, hag hé c'hreg a zó en em aozet.

8. Ha rôed eo d'ézhan ar galoud d'en em wisk'gant lin moan gwéann-hann : rag al lin mban eo mând-ôberiou ar Zent.

9. Hag hé'n a lavaraz d'iz : Skriv : Kuruz ar ré a zó galved da goan eñred ann Oaz. Hag hé'n a lavaraz d'in : Gwir eo ar geriou-zó a Zoué.

10. Ha mé en em strikaz d'hé dreid, évid hé azéti. Hag hé'n a lavaraz d'iz : Gwél na ri : da zervicher ounn, hag hini ar ré eñz da vredeur pére hó deñz rôet testéni da Jézuz. Azéti Doué : rak testéni Jézuz eo ar spéred a ziougan.

11. Ha mé a wélaz ann Éw digor ; ha chéna eur marc'h gwénn, hag ann hini a oa azézet war-n-ézhann a oa galvet Féal ha Gwirion, ha gant gwirionez é varn, hag é stourm.

12. Hé zaoulagad a oa ével eur samm tân ; ha war hé benn éz oa kalz kuravennou : hag eunn hann skrivet en doa, ha na anavez déñ é-béd német-hann hé-unan.

13. Ha gwisket é oa gand eur

zê livet gand gwad : hag haaved é oa, *Gér pé Verb Doué.*

14. Hag ann arméou a zó eunn Éw az éa war hé lereñ war gézeg gwénn, hag hi gwisket gand lin moan gwénn ha glân.

15. Hag eñz hé c'héou é teñf eur c'hléz lemm eunn daou du, évit skei gand ar boblou-gant-hann : hag hé'n a véro anézhó gand eur wialéñ houarn ; hag hé'n eo a vâc'h ar véol eñz a frouden buanégez ann Doué holl-c'halloudek.

16. Ha skrivéd eo war hé zêd ha war hé worzed : Roué ar rouéd, hag Aotrou ann aotrounez.

17. Ha mé a wélaz eunn Kal enn hé zâ eunn béol, péhini a c'harmaz gand eur vouéz gré, eunn eul lavaroud d'ann holl laboused a nijé dré greiz ann Éw : Deñt, hag en em strollit évit koan vrâz Doué ;

18. Évit ma tebrot kif ar rouéd, ha kif ar gabitaned, ha kif ann dût kré, ha kif ar c'hézeg, hag ar ré a zó azézet war-n-ézhó, ha kif ar ré-zieñb, hag ar sklaved, hag ar ré-vihan hag ar ré-vrâz.

19. Ha mé a wélaz al loen, ha rouéd ann douar, hag hó arméou pére a oa en em strollet, évit bré-zéskaz oud ann hini a oa azézet war ar marc'h, hag oud hé armé.

20. Hôgen pakéd é oé al loen ; ha gand-hann ar fals-profed, péhini en dos gréat arouéñou dira-z-hann, dré béré en doa touellet ar ré hó doa digéméret merk al loen, hag hó doa azéti hé skedden. Hó daou é oent taolet beñ-buñzek el lenn leskidig a dan hag a zouf.

21. Hag ar ré all holl a oé lazet gand kléz ann hini a oa azézet war ar marc'h, hag a séñ eñz hé c'héou, hag ann holl laboused en em walchaz gand hó c'fif.

XX. PENNAD.

1. HA mé a wélaz eunn Kal o-tiskenni eñz ann Éw, ha gand-hann alc'houéz al lounk, hag eur chaden vrâz enn hé zour.

2. Hag hé'n a grogez eunn aé-

rouant, ann aer hōz, péhini eo ann diaoul ha Satan, hag é érc'az apézhaw évit mil bloaz.

3. Hag ó véza hó daolet el louak, hó zerraz hag hé zicllaz war-m-ézhaw, évit na doueljé mui ar boblou, ken na vézé peñ-drémenet ar mil bloaz-zé : ha goudé-zé, é tlé héza diéret évid eunn nébegd amzer.

4. Ha mé a wélaz ivé tréonou, ha tād a oa azézet war-m-ézhō, hag ar varn a oé aod é'zhō : ha mé a wélaz ivé éndou ar ré a zō bét dibennet é testéni eñz a Jéruz, hag évit gér Doué, hag ar-ré n'hō deñz kéd azézet al loen, nag hé skéden, ha n'hō deñz két digéméret hé verk war hó zatiou pé enn hó daouarn ; hag hi hó deñz bévet ha rénet gand ar C'hrist é-pád mil bloaz.

5. Ar ré-varó nil na zistrójent kéd d'ar vuoz, abarz ma oé peñ-drémenet ar mil-bloaz. Houn-nez eo ann dazorc'hidigez genta.

6. Kuruz ha santel eo ann hini, péhini en deñz lōd enn dazorc'hidigez genta : ann eil varó n'en de-vézó kéd a véli war-n-ézhō ; hōgen hi a vézó béleien Doué hag ar C'hrist, hag é rénint gant-hen é-pád mil bloaz.

7. Ha pa vézó peñ-drémenet ar mil bloaz, Satan a vézó diéret, hag é teñv ér-méaz eñz hé brizoun, hag é touelló ar boblou a zō é pevar c'horn ann douar, Gog ha Magog, hag é strolló anézhō évid ann emgann. Ann niver anézhō a vézó hével out tréaz ar mór.

8. Ha piñz a réjont war léd ann douar, hag en em lékéjont war-drō da gamp ar zent, ha d'ar géar ka ret-bráz.

9. Ha tán a ziskennaz digand Doué eñz ann éñv, hag hó devaz : hag ann Diaoul, péhini en doa hó zouellet, a oé taolet el lenn a dán hag a zoufr, é péléac'h édo al loen,

10. Hag ar fals-proféd, a vézó en-

krézet nōz-deñz é amzerion ann amzeriou.

11. Ha mé a wélaz eunn trōn brás gwenn, hag eñv ré a oa azézet war-n-éshan, a sirak péhini é tec'haz ann éñv hag ann douar, hag hó léac'h na oé két kavet.

12. Ha mé a wélaz ar-ré-varó, brás ha bíhan, a zayaz dirag ann trōn ; ha levriou a oé digoret : hag eñv Levr all a oé digoret, péhini eo al levr a véz. Hag ar ré-varó a oé barnet war ar péz a oa skrivet el levriou-zé, hervez hó obériou.

13. Hag ar mór a róaz ar ré-varó a oa eñv-hen : ar maró hag ann ifern a róaz ivé ar ré-varó a oa enn-hō ; ha pép-hini a oé barnet hervez hé obériou.

14. Hag ann ifern hag ar maró a oé taolet el lenn a dán. Henez eo ann eil varó.

15. Hag ann hini ha mé oé két kavet skrivet el Levr a véz, a oé taolet el lenn a dán.

XXI. PENNAD.

1. HA mé a wélaz eunn éñv nevez, hag eunn douar nevez. Rag ann éñv kenta hag ann douar kenta a oa éad é-biou, hag ar mór né oa mui.

2. Ha mé Iann a wélar ar géar zantel, Jérusalem nevez a ziskenné a Zoué eñz ann éñv, aozet ével eur c'hreg kempennet évid hé ozac'h.

3. Ha mé a glevaz eur vouéz a zeñv eñz ann trōn, hag a lavaré : Chétq tabernakl Doué gand ann dūd ; hag héñ a choumó gant-hō. Hag hi a vézó hé bobl, ha Doué ó véza gant-hō a vézó hó Doué.

4. Ha Doué a zec'hō ann holl zaérou eñz hó daou-lagad : hag ar maró na vézó mui, ha na vézó mui na doan, na garm na gla-c'har, rag ann trapu kenta a vézó éad é-biou.

5. Hag ann hini a oa azézet war ann trōn a lavaraz : Chétu é rann pép-trá nevez. Hag héñ a lavaraz

d'in : S'arfe, pénaos ar gerion-muz a zô gwit ha gwirion.

6. Hag hén a luvras e'boet d'in : Sévéned eo. Mé eo Alfa hag Oméga ; eus dorus hag eus d'eva. Mé a rôl da douc évit-nétra, d'ar rô hô deus s'arhed, eus a feunteun ann douc a vevs.

7. Néb a vézô gouidek, en d'evréô kément-sé, ha mé a vézô Doué d'ishan, hag hén a vézô Mib d'in.

8. Hôgen é-kéaver ar ré-bostih hag ar ré-sihredih, hag ar ré-argaruz, hag ar lamerion, hag ar c'hadaled, hag ar gontammerion, hag ann idolatred, hag ann hell c'haouided, é vézô hé lôe et lepa a dan kerkuz hag a zoufr : éno éma ann eil varô.

9. Ha doué a réz unen euz ar seiz Eal hô doa ar seiz kôp léon gant ar seiz gwili d'evra, hag é komzaz ouz-in, é lavarout : Doué, ha mé a ziskouéz d'id ar bried, grég ann Oan.

10. Hag hén a bougas a'chandou é spéred var eur ménez brâz hag uc'hel, hag é tiskouézaz d'in ar géar, Jérusalem zantel, péhini a zikenné euz ann év digand Doué,

11. Ha sklerder Doué gant-hi : hag hé goulou a oa hével ouz eur méan haer, ouz eur méan jasp, boull ével strink.

12. Hag hi é doa eur var vrâz hag uc'hel, é péhini éz oa daou-zék port, ha daouzeg Eal, ann out pép port ; hag hannou skrivet, pére eo hannou ann daouzek vevries euz a vipiet Israel.

13. War-zô ar Sav-héol, teir zôr ; war-zô ann Hanter-nôz, teir zôr ; war-zô ar C'hristeiz, teir zôr ; war-zô ar C'hou-héol, teir-zôr.

14. Ha mûr ar géar é doa daouzek diazez, hag eus-hô hannou ann daouzeg Abostol euz ann Oan.

15. Hag ann hini a gontzé ouz-in, en doa euz gorsel sour, évit menta ar géar, hag hé fersier, hag hé mûr.

16. Hag ar géar a zô pevar-t'hörpek : ha ként eo hé héol liag hé led. Hag hén a vézô ar géar gant

hé gorsel sour, hag é douz daou-zék mil stad ; hag hé héol, hé led hag hé uc'helled a zô lévatal.

17. Hag hén a véntez ar var anéz, hag é douz pevar linad ha seiz-ugent ; diouc'h aréat eus déu, pélin é oa hini ann Bal.

18. Hag ar var-zé a ougrat gant euz stéan jasp : hag ar géar a ougrat gant sour glân, hével ouz gwec' boull.

19. Ha diméson mûr kéat a ou kinklet gant a hép acurt meiz haer. Ar c'henta dimés a oa euz a jasp ; ann eil, safér ; ann troéô, kal-sédon ; ar pevaré, amatagand ;

20. Ar pempved, sardonia ; ar c'houc'hved, sardina ; ar seizved, kriolitia ; ann eizved, héritus ; ann naved, topatuz ; ann dékved, kinepratuz ; ann unnekved, hiasintuz ; ann daouzekved, améfituz.

21. Hag ann daouzek port, a ioa daouzek perléan ; ha péa a borz a ioa euz a eur berléan ; hag al ledr-ger a ioa euz a sour glân, ével gwec' boull.

22. Ha na wéiz kéa a dempl enn-hi ; rag ann Aotrou Doué hell-c'haoudek, hag ann Oan, eo ann templ anézi.

23. Hag ar géar-zé n'é deuz kéa a ézomm a héol nag a loar, évid hé goulou ; rak sklerder Doué eo a c'houlou anézi, hag ann Oan eo hé c'houlouen.

24. Hag ar böblou a gertô diouc'h hé goulou : ha roued ann douc a gasô enn-hi hô gloar hag hô enor.

25. Hag hé fersier na vézint két serret bemdez ; rak na vézô kéa a nôz éno.

26. Ha gloar hag enor ar brôdô a vézô kaset enn-hi.

27. N'az hi é-baz nétra a zafret, nag hini euz ar ré a ra atgarzidiger, pé a lavar gevier ; hôgen hép-kén ar ré a zô skrivet hô hannou é levr a véz ann Oan.

XXII. PENNAD.

1. HAG hén a ziskouézaz d'in eur stér dont héô, sklar ével stink,

hag a zedé euz a drôn Doué hag ann Oan.

2. E-kreiz al leür-ger, hag enn daou du euz ar ster edo ar wézen a vuez, péhini a zoug daouzek frouezen, hag a rô hé frouez pép tuz : ha deliou ar wézen-zé a zó evid iac'haad ar brôadour.

3. Ha na vézô mui a valloz : hôgen trôn Doué hag ann Oan a vézô enô, hag hé zervicherien a zervichô anézhan.

4. Hag hi a wélo hé zremm ; hag hé hanô a vézô skrivet war hô zaliou.

5. Ha na vézô mui a nôz enô : ha n'hô dévézô mui a ézomm a c'houlou a gleizeur, nag a c'houlou a héol ; râg ann Aotrou Doué eo a c'honlaouô anézho, hag é rénit é amzeriou ann amzeriou.

6. Hag hén a lavaraz d'in : Ar geriou-zé a zó gwir ha gwirion. Hag ann Aotrou, Doué spérédou ar Broféded en deuz kased hé Éal evid diskouéza d'hé zervicherien ar péz a dlé c'hoarvézout abarz némeür.

7. Chétu é teüinn hép-dalé : Euruz ann hini a vir geriou diougan al levr-man.

8. Ha mé eo Iann, péhini em euz klevet ha gwélet ann traou-zé. Ha goudé ma em boé klévet ha gwélet, en em daoliz out treid ann Éal hô diskouézé d'in, evid hé azedli :

9. Hôgen hén a lavaraz d'in : Gwél na ri ; râk da gen-zervicherounn, hag hini da vreüdeür ar Broféded, hag ar ré a vir geriou diougan al levr-man. Azedl Doué.

10. Haghén a lavaraz c'hoaz d'in : Na ziel két geriou diougan al levr-man ; râk tóst eo ann amzer.

11. Néb a ra gaou, ra rai gaou c'hoaz : ha néb en em zaotr, r'en

em zaotrô c'hoaz : ha néb a zó gwirion, bézet gwirion c'hoaz ; ha néb a zó sant, r'en em zantélo c'hoaz.

12. Chétu é teüinn hép-dalé ; ha va gôbr a zó gan-en, évit rei da bép-hini hervéz hé ôberiou.

13. Mé eo Alfa hag Oméga, ar c'henta hag ann divéza, ann derou hag ann divéz.

14. Euruz eo ar ré a walc'h hô zaeou é gwad ann Oan ; évit ma vézô hô galloud er wézen a vuez, ha ma'z ant er géar dré ar persier.

15. Ra choum er-méaz ar chas, hag ar gontammerien, hag ar c'hadaled, hag al lazerien, hag ann idolatred, ha kémeñ hini a gar hag a ra ar gaou.

16. Mé JÉZUZ em euz kaset va Éal, évit testénia d'é-hoc'h ann traou-zé enn Ilizou. Mé a zó grien ha gwenn David, ar stéren luger-nuz, ar stéren vedré.

17. Ar Spéred hag ar bried a lavar : Deüz. Hag ann hini a glev. Lavaret : Deüz. Hag ann hini an deüz séc'hed, dedet : hag ann hini a fell d'ézhan, kémerét dour a vuez évit-nétra.

18. Râk testénia a rann da gémeñ hini a glev geriou diougan al levr-man, pénaoz ma laka eunn dra ouc'h-penn, Doué a lakai warn'ézhan ar c'houlou a zó skrivet el levr-man.

19. Ha mar tenn eur ré eunn dra euz a levr ann diougan-man, Doué a lamô digant-han hé lod el levr a vuez, hag er géar zantel, hag enn traou a zó skrivet el levr-man.

20. Néb a rô testéni euz ann traou-man a lavar : Évit-gwir é teüinn hép-dalé. Amen. Deüz, Aotrou Jéruz.

21. Grâs hon Aotrou Jéruz-Krist ra vézô gan-é-hoc'h holl. Amen.

DIVEZ.

14753705

